Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020

VEREJNEJ
SPRÁVY
SR
SLUŽIEB
TRHU
dopravy
vzdelávania
INFRA
TRUKTÚRY
rast
Nízka
HDP
TEPLA
práce
SLOVENSKO
ZMENY
Slovenskej
PODNIKOV
ekonomiky
rozvoja
výskumu
zdrojov
služby
ZAMESTNANCOV
VÝDAVKOV
VODY
ODPADOV
MSP
energetickej
hospodárstva
trend
PRÍSTUP
ZABEZPEČENIE
ENERGIE
ŽIAKOV
ŠKOLY
KVALITY
ľudí
územia
PROGRAMOV
PROJEKTOV
PRIEMYSLU
NEZAMESTNANOSŤ
ZAMESTNANOSŤ
DOPRAVY
ODPADOV
OBYVATEĽSTVA
DOMÁCNOSTÍ
OBDOBIE
VZDELÁVANIE
EMISIE
AKTIVITY
PODPORU
DOPRAVA
NÁRAST
RIADENIA
OCHRANY
PALÍV
ZLEPŠENIE
DOSIAHLA
PROSTREDIA
ZAMESTNANOSTI
PRÍSPEVOK
FINANCOVANIE
SYSTÉM
BUDOV
ELEKTRINY
PRÍSTUPU
ZDROJE
INOVÁCIE
PODNIKATEĽOV
PODNIKOV
PRIEMER
KLADOV
PRODUKCIE
OBYVATEĽOV
KAPITÁLU
PODPORY
ÚZEMIA
SPOTREBA
PROJEKTY
EFEKTÍVNOSŤ
SKUPINOU
ZARIADENIA
TENTO
POTENCIÁL
PROSTREDIAKOV
VYUŽÍVANIA
POPULÁCIE
NAJMENEJ
ŽIVOTNÉHO
CELKOVEJ
EURÓPSKEJ
SYSTÉMU
ZAMESTNANOSTI
SPOTREBY
PATREBY
ZARIADENÍ
SMERNICE
ABSOLVENTOV
VYSOKÝCH
ZÁRUKOVÝCH
SOCIÁLNEHO
POSTUPNE
PROBLÉM
DLHODOBO
CHUDOBY
PRACOVNÍCH
VEREJNÝCH
NEZAMESTNANÝCH
SPRÁVE
VÝZVOU
DOPRAVA
NOVÝCH
VYUŽÍVANIE
SYSTÉMOV
ZVÝŠENIE
PRÍLEŽITOSTÍ
HODNOTY
EFEKTÍVNOSTI
ZVYŠOVANIE
ZNÍŽENIE
ZLEPŠENIE
ZVYŠOVANIE
ZÁVISLOSTI
ZÁVISLOSŤ
ZÁVISLOSTNÝCH
ZÁVISLOSTNÝCH
ZÁVISLOSTNÝCH

1 Opatrenia na zabezpečenie súladu so stratégiou Únie na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu 3
1.1 Analýza rozdielov, potrieb v oblasti rozvoja a potenciálu rastu 3
1.2 Zhrnutie kľúčových záverov ex ante hodnotenia PD 76
1.3 Zhrnutie vybraných tematických cieľov a zhrnutia hlavných výsledkov očakávaných pre každý z EŠIF v prípade každého z vybraných tematických cieľov 78
1.4 Orientačné rozdelenie podpory Únie podľa tematického cieľa na národnej úrovni pre každý z EŠIF, ako aj celková orientačná suma podpory plánovaná na ciele súvisiace so zmenou klímy 105
1.5 Uplatňovanie horizontálnych princípov a cieľov politiky pre využívanie EŠIF 107
1.6 Zoznam programov v rámci EFRR, ESF a KF, s výnimkou programov v rámci cieľa Európska územná spolupráca a zoznam programov v prípade EPFRV a ENRF, spolu s príslušnými orientačnými pridelenými finančnými prostriedkami podľa EŠIF a podľa roku 115
1.7 Požiadavka na transfer alokácií zo štrukturálnych fondov medzi kategóriami regiónov, ak relevantné 116
1.8 Transfer z cieľa Európska územná spolupráca do cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, ak relevantné 116
1.9 Požiadavka na transfer technickej pomoci Európskej komisii, ak relevantné 116
1.10 Informácie o finančných prostriedkoch pridelených na výkonnostnú rezervu a rozčlenených podľa EŠIF a prípadne podľa kategórie regiónu, a o sumách vylúčených z výpočtu výkonnostnej rezervy 118

2 Opatrenia na zabezpečenie efektívnej implementácie EŠIF 119
2.1 Mechanizmy v súlade s inštitucionálnym rámcom na zabezpečenie koordinácie medzi EŠIF a inými finančnými nástrojmi Únie a vnútroštátnymi finančnými nástrojmi a s EIB 119
2.2 Informácie potrebné na overenie ex ante súladu s pravidlami o doplnkovosti 128
2.3 Súhrn hodnotenia plnenia použiteľných ex ante kondicionalít na národnej úrovni a v prípade, že sa použiteľné ex ante kondicionality nesplnili, súhrn opatrení, ktoré sa majú vykonať, zodpovedné orgány a harmonogram vykonania týchto opatrení 128
2.4 Metodika a mechanizmy na zabezpečenie súladu vo fungovaní výkonnostného rámca 263
2.5 Posúdenie potreby posilnenia administratívnych kapacít orgánov zapojených do riadenia a kontroly programov a prípadne prijímateľov, ako aj prípadné zhrnutie aktivít potrebných na tento účel 265
2.6 Súhrn plánovaných opatrení v programoch, vrátane orientačného harmonogramu na dosiahnutie zníženia administratívnej záťaže prijímateľov 270

3 Integrovaný prístup k územnému rozvoju podporovaný z EŠIF, alebo súhrn integrovaných prístupov k územnému rozvoju na základe obsahu programov 272
3.1 Opatrenia na zabezpečenie integrovaného prístupu k využívaniu EŠIF pre územný rozvoj špecifických subregionálnych oblastí 273

4 Opatrenia na zabezpečenie účinného vykonávania EŠIF 288
4.1 Vyhodnotenie existujúcich systémov elektronickej výmeny údajov a súhrn plánovaných opatrení s cieľom postupne umožniť, aby sa všetky výmeny informácií medzi prijímateľmi a orgánmi zodpovednými za riadenie a kontrolu programov uskutočňovali prostredníctvom elektronickej výmeny údajov 288

5 Strategické environmentálne posudzovanie (SEA) 295

Zoznam skratiek 297

1 Opatrenia na zabezpečenie súladu so stratégiou Únie na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu

1.1 Analýza rozdielov, potrieb v oblasti rozvoja a potenciálu rastu

Národný program reforiem SR (ďalej len „NPR“) predstavuje súbor politík, ktorých cieľom je prekonať súčasnú krízu a podporiť rast hospodárstva a zamestnanosti. Identifikácia potrebných politík je založená na analýze najvýznamnejších prekážok rastu a vyššej kvality života.

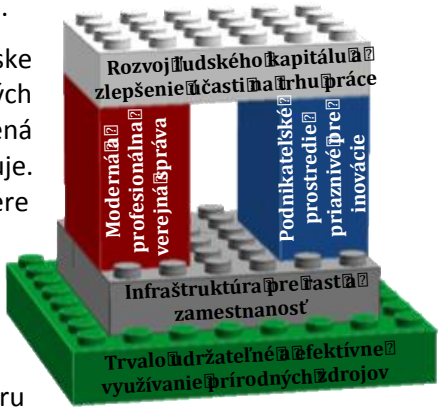

Finančným nástrojom na realizáciu štrukturálnych politík sú Európske štrukturálne a investičné fondy (ďalej len „EŠIF“). Koordinácia jednotlivých členských krajín EÚ a integrácia štrukturálnych politík je zabezpečená prostredníctvom spoločnej Stratégie Európa 2020, na ktorú NPR nadväzuje. Ich spoločným prienikom je 5 prioritných oblastí, ktoré predstavujú piliere kvality života, udržateľného rastu a zamestnanosti a ich vybudovanie v programovom období 2014 – 2020 predstavuje pre Slovensko hlavnú výzvu

Nasledujúca časť je zameraná na analýzu kľúčových prekážok dosiahnutia pokroku v týchto prioritných oblastiach a zdôvodnenie výberu najdôležitejších tematických cieľov zameraných na ich odstránenie.

1.1.1 Územná koncentrácia investičných priorít tematických cieľov

V nadväznosti na identifikovaný rozvojový potenciál regiónov Slovenskej republiky (ďalej len „SR“) a investícií posilňujúcich ich hospodársky a sociálny rast[1], koncentruje Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020 (ďalej len „PD SR“) oprávnené príspevky EŠIF do tých geografických územných jednotiek, v ktorých sa dá očakávať najvyššia miera efektívnosti využívaných investícií na riešenie špecifických problémov regiónu, prostredníctvom využívania ich miestneho potenciálu a zdrojov.

Z pohľadu regionálneho prístupu, bude strategickým cieľom PD SR zabezpečovať implementovanie investičných priorít do priestorov, ktoré majú najvyšší rozvojový potenciál pre danú prioritnú oblasť. Cieľom je integrovať investičné aktivity tak, aby sa stali multiplikátormi ďalšieho rozvoja danej geografickej jednotky, ako aj rozvoja k nej priľahlého územia.

Základným východiskom na riešenie územnej a tematickej koncentrácie pre rozhodovanie o umiestňovaní EŠIF podporovaných investičných aktivít je rozvoj územia a polycentrickej sídelnej štruktúry, definovanej v celoštátnom územnoplánovacom dokumente – Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011[2] (ďalej len „KURS“).

PD SR diferencovane koncentruje tematické ciele a prioritné oblasti podpory do jednotlivých geografických územných jednotiek, vymedzených celoštátnou územnoplánovacou dokumentáciou KURS, čím sa vytvára vhodný predpoklad vyrovnávania regionálnych disparít. Využívajú sa tým územné výhody rozhodujúcich rozvojových geografických územných jednotiek, spolu s výhodami ich sociálneho kapitálu, pre zabezpečenie nie len zvyšovania ich konkurencieschopnosti a inovačnej schopnosti, ale aj s tým spojené zvyšovanie konkurencieschopnosti a inovačnej schopnosti celých regiónov, a to v ich širšom územnom a hospodárskom kontexte.

[1] Analýza rozvojového potenciálu regiónov SR a ich územných rozdielov s priemetom na tematickú koncentráciu EŠIF v Partnerskej dohode SR na roky 2014 – 2020, http://www.nsrr.sk/sk/programove-obdobie-2014---2020/negociacie-k-priprave-partnerskej-dohody-sr-a-op/

[2] Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011, schválená uznesením vlády SR a jej záväzná časť vydaná nariadením vlády SR č. 528/2002 Z. z., Zmeny a doplnky č. 1 KURS 2011 uznesením vlády SR č. 513/2011 a jej záväzná časť vydaná nariadením vlády SR č. 461/2011 Z. z.

KURS akceptuje a na podmienky SR prispôsobuje základné princípy územných priorít rozvoja Európskej únie (ďalej aj „EÚ“) tak, ako sú deklarované v Územnej agende Európskej únie 2020[3].

KURS v územnom rozvoji SR definuje systém terciárnych rozvojových centier, ťažísk osídlenia a rozvojových osí, ktorý na princípoch polycentrického konceptu osídlenia vytvára kompaktnú sídelnú štruktúru, ktorá je plynule previazaná aj na sídelné systémy susediacich štátov. Tento systém sídelnej štruktúry predstavuje základné geografické územné jednotky, ktoré majú najlepšie predpoklady pre absorpciu podporovaných investícií, s cieľom ich tematickej integrácie a územnej koncentrácie a s predpokladom ich najvhodnejších rozvojových efektov v ekonomickej a sociálnej sfére pre čo najširší podiel obyvateľov.

Centrá osídlenia sú hierarchicky zoradené do piatich skupín, ku ktorým patria aj mestá Bratislava a Košice, nezaradené do hierarchických skupín. Centrá osídlenia tvoria základ polycentrickej koncepcie osídlenia. Sú dobre dostupné pre obyvateľov ich zázemí a preto sú vhodnými priestormi pre koncentráciu vybraných investičných aktivít, ktoré uspokojujú aj požiadavky a potreby obyvateľov ich zázemia. Ťažiská osídlenia predstavujú hierarchický systém sídelných aglomerácií rôznej intenzity rozvoja aglomeračných a kooperačných vzťahov medzi jednotlivými centrami a obcami v ich zázemí. Najvýznamnejšími priestormi pre územnú koncentráciu tematických cieľov sú územia vymedzených ťažísk osídlenia prvej a druhej úrovne. V prvej úrovni ide o priestory aglomerácií okolo krajských miest a niektorých k nim priradených bipolárnych jadier. Najrozvinutejšou aglomeráciou je ťažisko osídlenia okolo mesta Bratislavy, ktoré sa organicky prepája s aglomeráciami trnavského a nitrianskeho ťažiska osídlenia. Rozvinutými aglomeráciami sú tiež ťažiská osídlenia okolo ostatných krajských miest (ktoré sú súčasne aj najvýznamnejšími centrami osídlenia) a v prípade aglomerácie okolo miest Prešova a Košíc vytvárajú jedno kompaktné ťažisko osídlenia. Ťažiská osídlenia prvej úrovne sú podľa intenzity kooperačných vzťahov medzi sídlami vnútorne členené na pásma, ktorými sú: jadrové pásmo, prímestské pásmo a ostatné územie ťažiska osídlenia prvej úrovne. Jadrové pásmo je priestor aj pre rozvoj mesta v rámci mestského funkčného územia. Pre koncentráciu rozvojových aktivít sú výhodné aj priestory vymedzené ako prímestské pásmo ťažísk osídlenia prvej úrovne, resp. podľa potreby difúzie jednotlivých aktivít aj centrá a priestory ťažísk osídlenia druhej úrovne. Popri centrách osídlenia a ťažiskách osídlenia majú významný rozvojový význam v celom priestore SR rozvojové osi. Tieto predstavujú jeden z najvýznamnejších prvkov distribúcie rozvojových impulzov pre čo najväčšie plošné pôsobenie rozvojových aktivít. Rozvojové osi sú súčasťou tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj, vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sa na sídelnú štruktúru kladú z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych súvislostí. Rozvojové osi tak efektívne plnia požiadavky udržateľnosti a vytvárania zdravého a environmentálne vhodného obytného i pracovného prostredia.[4] Rozvojové osi sú uzlovo-pásové systémy osídlenia s relatívne vysokou koncentráciou všetkých sídelných aktivít. Ide o priestory vhodné nie len pre koncentráciu rozvoja dopravnej a ostatnej technickej infraštruktúry, ale aj ostatných hospodárskych a sociálnych aktivít, ktoré majú za úlohu zvyšovať konkurencieschopnosť regiónov, v súčinnosti so zabezpečovaním dostupnosti požadovaných aktivít, pre čo najväčší podiel obyvateľov.

KURS vymedzil centrá osídlenia predovšetkým z pohľadu celoštátnych súvislostí. Popri týchto bude žiaduce v rámci implementácie integrovaných prístupov vymedziť regionálne a subregionálne centrá. Tieto budú dopĺňať celkový systém z regionálneho pohľadu a budú tvoriť centrá pre koncentráciu aktivít podľa jednotlivých tematických cieľov tak, aby ich efektivita bola využiteľná pre čo najširší okruh obyvateľov.

[3] Územná agenda Európskej únie 2020 – Smerom k inkluzívnej a udržateľnej Európe rozmanitých regiónov; dohodnuté na neformálnom stretnutí ministrov zodpovedných za územné plánovanie a územný rozvoj; 19. mája 2011, Gödöllő, Maďarsko

[4] Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 v znení zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011, str. 60

Územie mimo centier vymedzených v KURS je možné vnímať primárne ako vidiecky priestor. Vidiecke osídlenie je logickou súčasťou aj v KURS vymedzených jednotlivých aglomerácií (ťažísk osídlenia) a rozvojových osí. V zmysle materiálu „Analýza rozvojového potenciálu regiónov SR a ich územných rozdielov s priemetom na tematickú koncentráciu EŠIF v Partnerskej dohode SR na roky 2014 – 2020“[5], ktorý je podporným dokumentom na riešenie územnej a tematickej koncentrácie pre rozhodovanie o umiestňovaní EŠIF, je vidiecka oblasť definovaná ako ostatné územie mimo sídelných štruktúr. Medzi mestskú oblasť sa v takýchto prípadoch zahrňujú aj obce s malým počtom obyvateľov, s relatívne nízkou hustotou sídelných funkcií, ktoré sú však bezprostredne naviazané na centrálnu obec – mesto s vysokou úrovňou poskytovaných služieb, hustotou všetkých sídelných funkcií, verejnou dopravou a pod. Až obce s nedostatočnou dostupnosťou, resp. s nízkou sídelnou prepojenosťou na centrálne mestské priestory sa považujú za vidiecku oblasť.

Vidiecky priestor, z hľadiska prijímania podporných prostriedkov EŠIF, je potrebné posudzovať individuálne a spresňovať jeho vymedzenie pri spracovávaní integrovaných prístupov v podmienkach regiónov SR. Východiskom však musí byť ich vzťah k priestorom koncentrácie vyjadrených v KURS. Definícia vidieckych oblastí pre účely oprávneného rozsahu podpory môže byť odlišná v rámci Programu rozvoja vidieka SR na roky 2014 – 2020 (ďalej len „PRV“).

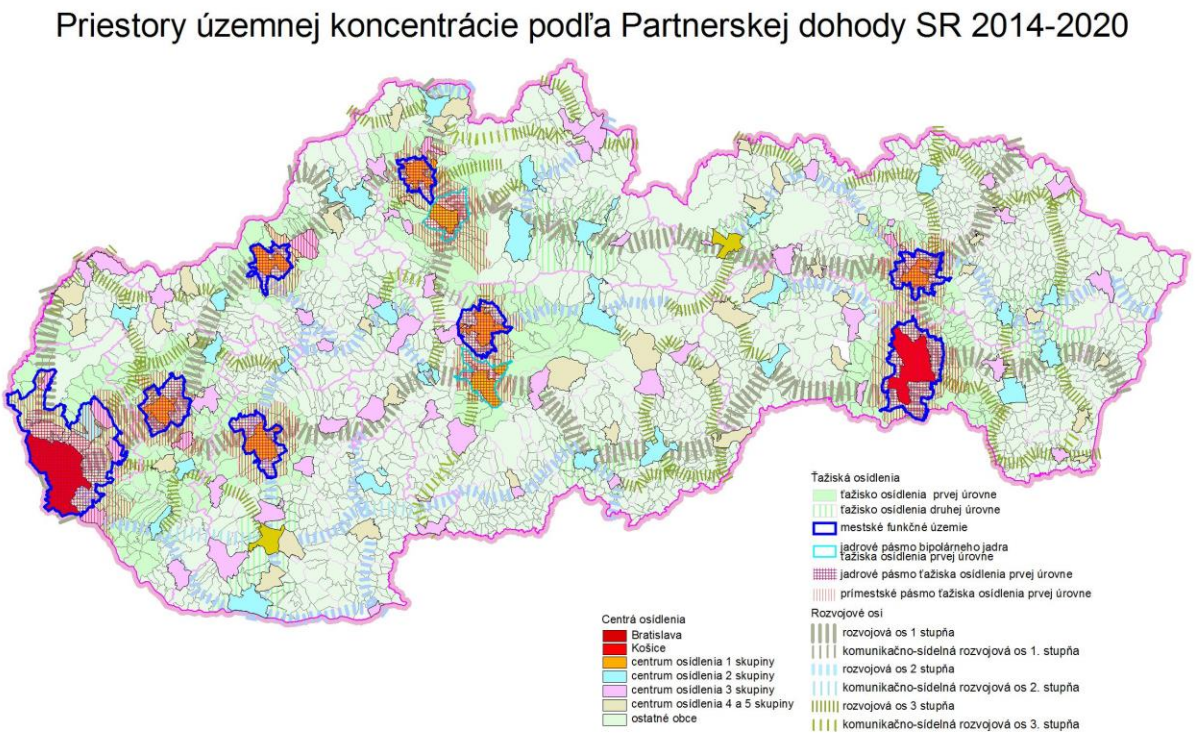

Základným strategickým dokumentom na podporu regionálneho rozvoja na národnej úrovni je Národná stratégia regionálneho rozvoja SR, ktorej cieľom je určiť komplexný strategický prístup štátu k podpore regionálneho rozvoja na Slovensku do roku 2030. Aktualizovaná Národná stratégia regionálneho rozvoja SR[6] je v súlade s inými strategickými a koncepčnými dokumentmi, a to so stratégiou Európa 2020, v oblasti politiky súdržnosti EÚ nadväzuje na PD SR a v oblasti územného rozvoja je koordinovaná s Koncepciou územného rozvoja Slovenska.

[5] http://www.nsrr.sk/sk/programove-obdobie-2014---2020/negociacie-k-priprave-partnerskej-dohody-sr-a-op/

[6] Aktualizácia Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23515

Ekonomická výkonnosť a rozloženie hospodárskeho potenciálu SR sú z dlhodobého hľadiska, ako aj regionálneho zamerania výrazne diferencované, čo súvisí s jej historickým vývojom. Podľa údajov Štatistického úradu SR (ďalej len "ŠÚ SR") bolo na území SR k 31. 12. 2012 celkovo 2 890 obcí (bez mestských častí Bratislavy a Košíc) vrátane troch vojenských obvodov. V 138 obciach so štatútom mesta žije 54 % obyvateľstva a v ostatných obciach 46 % obyvateľstva.

Podiel jednotlivých regiónov na tvorbe hrubej pridanej hodnoty (v %)		
Kraj/rok	**2000**	**2011**
Bratislavský samosprávny kraj	24,8	27,6
Trnavský samosprávny kraj	10,7	11,5
Trenčiansky samosprávny kraj	10,6	9,7
Nitriansky samosprávny kraj	11,5	11,4
Žilinský samosprávny kraj	10,5	11,0
Banskobystrický samosprávny kraj	10,2	8,6
Prešovský samosprávny kraj	8,9	8,8
Košický samosprávny kraj	12,7	11,4

Zdroj: ŠÚ SR

Pozn.: Regionálny odhad tvorby hrubého domáceho produktu (ďalej len „HDP") je vytvorený produkčnou metódou, čím je prepojený s hrubou pridanou hodnotou zohľadňujúcou produkciu a medzispotrebu. HDP je vyčíslený metodikou ESA, teda nie podľa trvalého bydliska pracovnej sily, ale podľa sídla podnikateľského subjektu, v ktorom je osoba zamestnaná.

Bratislavský samosprávny kraj (ďalej len „BSK") so svojím viac ako štvrtinovým podielom prispieva tvorbe hrubej pridanej hodnoty (ďalej len „HPH") najväčšou mierou. Prešovský samosprávny kraj (ďalej len „PSK") je naopak najmenším prispievateľom k celkovej hrubej pridanej hodnote SR, tri roky (2008 až 2010) jeho podiel klesal, ale v roku 2011 opäť mierne vzrástol na 8,8 % a predstihol tak Banskobystrický samosprávny kraj (ďalej len „BBSK").

Nielen v prostredí SR má špecifické postavenie hlavné mesto a jeho okolie, z ktorého vyplýva vysoká ekonomická sila BSK. Podobne sú na tom mnohé iné hlavné mestá EÚ a ich najbližšie okolie, v porovnaní s ostatnými regiónmi EÚ (Londýn, Paríž, Brusel a pod.). Dôležité je však sústrediť pozornosť na vývoj v ostatných regiónoch SR a analyzovať príčiny pomalšieho ekonomického rastu, regionálnych, ale aj vnútroregionálnych rozdielov.

Regionálny hrubý domáci produkt na obyvateľa (v Eur, bežné ceny)			
Kraj/rok	**2000**	**2011**	**Zmena 2000/2011 v %**
Bratislavský samosprávny kraj (BSK)	12 530	31 533	152
Trnavský samosprávny kraj (TTSK)	6 075	14 291	135
Trenčiansky samosprávny kraj (TNSK)	5 444	11 262	107
Nitriansky samosprávny kraj (NSK)	5 011	11 435	128
Žilinský samosprávny kraj (ŽSK)	4 729	11 040	133
Banskobystrický samosprávny kraj (BBSK)	4 799	8 955	87
Prešovský samosprávny kraj (PSK)	3 517	7 470	112
Košický samosprávny kraj (KSK)	5 185	9 898	91

Zdroj: ŠÚ SR

Z tabuľky vyplýva, že za 12 rokov najviac stúpol rast HDP na obyvateľa v BSK, TTSK a ŽSK. Najnižší rast bol v uvedenom období zaznamenaný BBSK a KSK.

Regionálny hrubý domáci produkt na obyvateľa v PKS		
Kraj/rok	**2011**	**Porovnanie s priemerom EÚ 28 (%)**
Bratislavský samosprávny kraj (BSK)	46 649	186
Trnavský samosprávny kraj (TTSK)	21 141	84
Trenčiansky samosprávny kraj (TNSK)	16 661	66
Nitriansky samosprávny kraj (NSK)	16 916	67
Žilinský samosprávny kraj (ŽSK)	16 332	65

Regionálny hrubý domáci produkt na obyvateľa v PKS		
Kraj/rok	**2011**	**Porovnanie s priemerom EÚ 28 (%)**
Banskobystrický samosprávny kraj (BBSK)	13 247	53
Prešovský samosprávny kraj (PSK)	11 051	44
Košický samosprávny kraj (KSK)	14 643	58

Zdroj: Eurostat

Najvýraznejšou mierou sa na tvorbe HPH podieľa priemysel (ťažba a dobývanie, priemyselná výroba, dodávka elektriny a dodávka vody s odpadmi). Druhými najvýraznejšími prispievateľmi do tvorby HPH je spoločný sektor veľkoobchodu a maloobchodu, oprava motorových vozidiel, doprava a skladovanie, ubytovacie a stravovacie služby (približne štvrtina celkovej HPH). Asi 15 % predstavuje spoločne verejná správa, obrana, povinné sociálne zabezpečenie, vzdelávanie, sociálne služby a zdravotníctvo. V posledných rokoch (od roku 2007) sa sektor stavebníctva podieľa na asi 10 % z celkovej tvorby HPH. Prepad poľnohospodárstva súvisí s uvoľnením domáceho trhu v prospech zahraničných obchodných reťazcov. Nevyužíva sa potenciál pôdohospodárstva a finalizácia prvovýroby v potravinárskom priemysle v prospech hospodárskeho rastu a znižovania vysokej nezamestnanosti v najzaostalejších okresoch stredného a východného Slovenska.

Okrem už uvedených faktorov možno spomenúť aj prílev zahraničných investícií, ktoré sa však najčastejšie koncentrujú v BSK (sídla firiem a pod.). Rozloženie zahraničných investícii v jednotlivých krajoch SR prezentuje nasledovný graf.

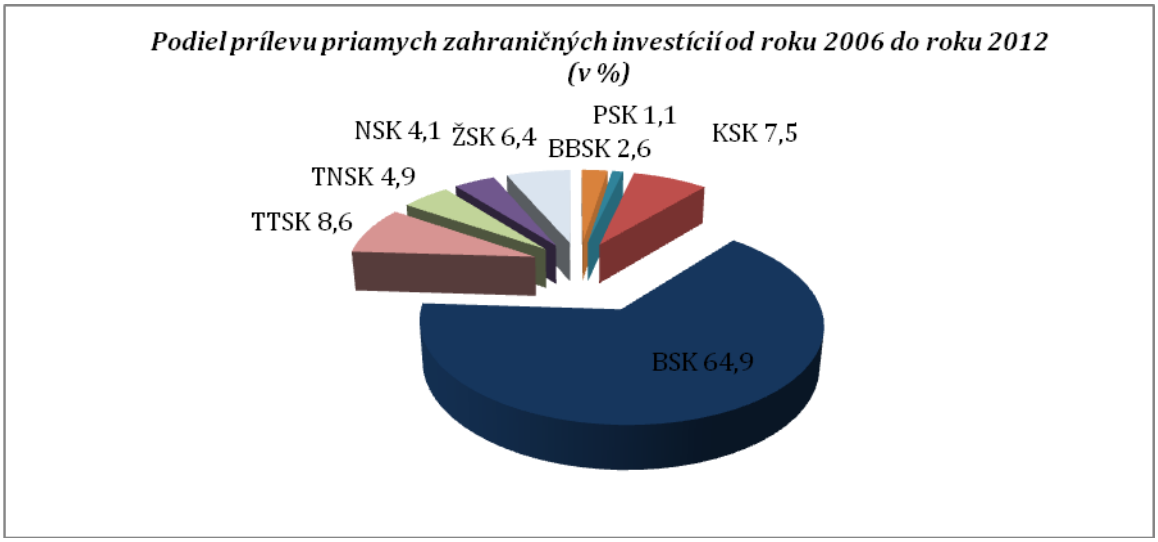

Zdroj: Národná banka Slovenska

Vývoj celkovej zamestnanosti v regiónoch SR		
Kraj/rok	**2000**	**2011**
Bratislavský samosprávny kraj (BSK)	362 788	424 389
Trnavský samosprávny kraj (TTSK)	198 363	224 274
Trenčiansky samosprávny kraj (TNSK)	228 606	258 476
Nitriansky samosprávny kraj (NSK)	243 036	270 176
Žilinský samosprávny kraj (ŽSK)	247 224	275 997
Banskobystrický samosprávny kraj (BBSK)	241 963	235 799
Prešovský samosprávny kraj (PSK)	243 394	245 936
Košický samosprávny kraj (KSK)	259 474	273 266

Zdroj: ŠÚ SR

Celková zamestnanosť (vo všetkých sektoroch) sa v rokoch 2000 – 2011 najviac zvýšila v BSK (o 17 %), TTSK, TNSK (v každom o 13 %) a ŽSK (o 12 %). Jedine v BBSK nastal v uvedenom období pokles o cca 2,5 %.

Populácia ohrozená chudobou a sociálnym vylúčením v %		
Rok	**2008**	**2012**
SR	**20,6**	**20,5**
Bratislavský samosprávny kraj (BSK)	13,3	16,9
Trnavský samosprávny kraj (TTSK)	12,5	16,5
Trenčiansky samosprávny kraj (TNSK)	19,3	15,7
Nitriansky samosprávny kraj (NSK)	20,6	23,0
Žilinský samosprávny kraj (ŽSK)	17,7	20,0
Banskobystrický samosprávny kraj (BBSK)	23,3	24,3
Prešovský samosprávny kraj (PSK)	27,0	24,7
Košický samosprávny kraj (KSK)	26,6	20,6

Zdroj: ŠÚ SR

Chudobou a sociálnym vylúčením je v SR ohrozená asi pätina obyvateľstva, pričom podiel sa prakticky nemení už 5 rokov. Najmenej ohrozenými sa môžu cítiť obyvatelia v TNSK, TTSK a BSK a najväčší podiel ohrozených je naopak v PSK, BBSK a NSK.

Kľúčovými faktormi rozvoja regiónov SR sú:

- ľudské zdroje,
- výskum, vývoj a inovácie,
- základná infraštruktúra a služby, a to na základe polycentrického a vyváženého územného rozvoja založenom na integrovanom rozvoji, s ohľadom na špecifické danosti regiónov SR s cieľom zvýšiť svoju konkurencieschopnosť.

1.1.2 Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

SR patrí v rámci EÚ k najrýchlejšie rastúcim ekonomikám. Hrubý domáci produkt (ďalej len „HDP“) na obyvateľa v parite kúpnej sily vzrástol zo 47 % priemeru EÚ27 v roku 1995 na 75 % v roku 2012. Typ konkurencie, ktorý si SR vybrala, bol založený na nízkych daniach a mzdových nákladoch, nie však na investíciách do výskumu a inovácií (ďalej len „VaI“). Tento typ konkurencie nie je dlhodobo udržateľný[7]. SR patrí do skupiny takzvaných miernych inovátorov s druhou najnižšou inovačnou výkonnosťou v skupine [8] . Zánik firemnej vývojovej základne mal negatívny dopad na konkurencieschopnosť a inovačnú výkonnosť priemyslu v celej SR a najmä v krajoch mimo Bratislavského samosprávneho kraja (ďalej len „BSK“)[9].

Koordinovanými štrukturálnymi politikami je potrebné zlepšiť inovačné prostredie v nasledujúcich oblastiach:

- Výskumný, vývojový a inovačný (ďalej len „VVaI“) potenciál – SR potrebuje výrazne zvýšiť mieru internacionalizácie, s dôrazom na zapojenie sa do Európskeho výskumného priestoru (ďalej len „ERA“), prepojiť vzdelávanie, VVaI a zvýšiť spoluprácu s podnikateľským sektorom, konsolidovať a prepájať existujúcu výskumnú infraštruktúru (napr. výskumné centrá, univerzitné vedecké parky a pod.) založené v programovom období 2007 – 2013 a podporovať aktivity interdisciplinárnych, multisektorových excelentných výskumných tímov tak, aby sa dosiahol maximálny pridaný efekt pre spoločnosť a hospodársku prax. Rovnako je potrebné zabezpečiť dostatok vedcov, mladých výskumníkov a inovátorov, posilniť spoluprácu medzi vzdelávacími a výskumnými inštitúciami a podnikateľským sektorom, podporiť VVaI kapacity v podnikoch a sieťach, vrátane klastrov a technologických platforiem;

[7] Zdroj: Hlavné vývojové trendy v slovenskej ekonomike z hľadiska inteligentnej špecializácie; Prognostický ústav Slovenskej akadémie vied pre potreby Ministerstva hospodárstva SR a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR

[8] European Innovation Scoreboard 2013

[9] V podrobnejšom delení inovačnej výkonnosti podľa regiónov NUTS II v roku 2011 sa Bratislavský samosprávny kraj radí k miernym inovátorom s vysokou výkonnosťou (stabilne od roku 2007, mimo roku 2009), Západné Slovensko (ZS) a Stredné Slovensko (SS) k miernym inovátorom so strednou výkonnosťou (ZS v roku 2007 malo vysokú výkonnosť, naopak SS nízku) a Východné Slovensko k miernym inovátorom s nízkou výkonnosťou (od roku 2007). Zdroj: Regional innovation scoreboard 2012

- Konkurencieschopnosť malých a stredných podnikov (ďalej len „MSP“) – podporovať nové podnikateľské modely a internacionalizáciu MSP, zvyšovať podnikanie, zlepšiť prístup k financovaniu;
- Naplno využiť potenciál informačno-komunikačných technológií (ďalej len „IKT“) – zvýšiť angažovanosť podnikov v digitálnej ekonomike, zaviesť inteligentnú elektronickú verejnú správu, zvýšiť dostupnosť širokopásmového internetu a penetráciu IKT, ako aj zlepšiť digitálne zručnosti;
- Ľudské zdroje – reštrukturalizovať stredoškolské a vysokoškolské vzdelávanie a odbornú prípravu tak, aby efektívne reagovali na potreby trhu práce.

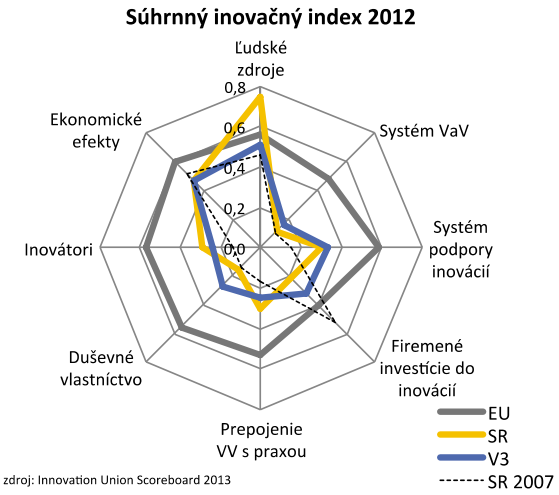

1.1.2.1 TC 1: Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií

V roku 2011 celkové výdavky na výskum a vývoj (ďalej len „VaV“) predstavovali len 0,63 %[10] HDP (EÚ15 2,12 % a V4 1,27 %). Dôvodom tohto stavu je najmä nízka úroveň súkromných investícií do VaV. Celkovo, od roku 2005 podiel priemyslu na finančnej stimulácii VaV poklesol z 54 % na 35 % a v roku 2010 predstavoval len 0,27 % HDP[11]. Do roku 2020, aj v zmysle stratégie Európa 2020, chce SR zvýšiť podiel výdavkov na VVaI minimálne na 1,2 % z HDP [12] tak, aby podiel verejných a súkromných zdrojov bol v pomere 1:2. Na splnenie tohto cieľa bude potrebné zvýšiť súkromné investície do VVaI posilňovaním spolupráce výskumných centier s podnikateľskými subjektmi, ako aj konsolidovať a rozširovať VaI infraštruktúru investícií prostredníctvom inteligentnej špecializácie, prijať motivačné nepriame nástroje podpory VaV pre podnikateľskú sféru a podporiť výraznejšie ocenenie práce v oblasti výskumu na Slovensku.

1.1.2.1.1 Konsolidovanie a rozšírenie výskumnej a inovačnej infraštruktúry

Dobudovanie infraštruktúry a kapacít na rozvoj excelentnosti v oblasti VVaI, zvýšenie súkromných investícii do VaI a rozvoj spolupráce a synergií medzi univerzitami, Slovenskou akadémiou vied (ďalej len „SAV“), výskumnými organizáciami a podnikateľskou sférou, sú opatreniami na odstránenie existujúcej „technologickej medzery“.

[10] Zdroj: SLOVSTAT
[11] Zdroj: OECD Science, Technology and Industry Outlook 2012
[12] Aj keď SR definovala tento cieľ v zmysle stratégie Európa 2020 na úrovni 1 % z HDP, v Stratégii výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky dochádza k jeho revízii na úroveň 1,2 % z HDP

Infraštruktúra

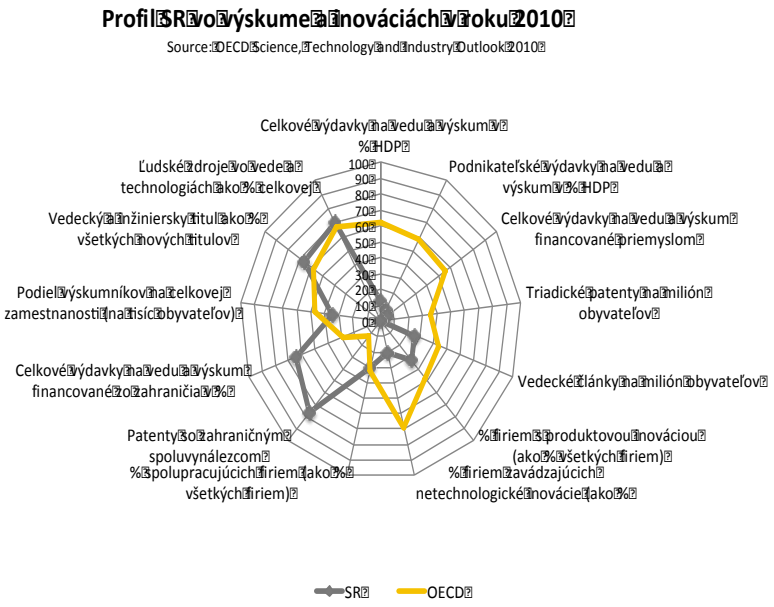

Technologický dlh v inštitúciách realizujúcich VaV sa začal odstraňovať v programovom období 2007 – 2013, keď bola zahájená výstavba a modernizácia infraštruktúry, hlavne vo verejných VaV inštitúciách [13]. Účinnosť jej použitia je však vzhľadom na reálny prínos v inovačnom procese veľmi nízka, čo je dôsledkom absencie akéhokoľvek efektívneho hodnotenia a prepojenia na potreby priemyslu. Aktuálne je potrebné sa zamerať na zvýšenie výkonnosti štátneho a verejného sektora VaV prostredníctvom konsolidácie podporenej infraštruktúry v rokoch 2007 – 2013 so zameraním sa na efektívnejšie prepojenie a spoluprácu so súkromným sektorom. Rovnako je potrebné sa zamerať aj na dobudovanie infraštruktúry VVaI, s dôrazom na obmedzenie ďalšej fragmentácie jej vecného zamerania a naviazanie na oblasti špecializácie v RIS3 a pripravovanú národnú cestovnú mapu výskumnej infraštruktúry.

Nerovnomerné rozdelenie VaV infraštruktúry, ako aj ľudského kapitálu a smerovania financií z národných zdrojov kopírujú rozloženie potenciálu VVaI na území SR. Podľa ŠÚ SR [14], je v BSK zamestnaných až 54 % všetkých zamestnancov v rámci VVaI a investície presahujú polovicu celkových výdavkov na VaV v rámci SR (54,1 %). V KSK pôsobí vo VVaI 12,8 %, v ŽSK 7 % a zvyšných 26,1 % zamestnancov VaV pôsobí v ostatných samosprávnych krajoch (NUTS3).

Investície v rámci programového obdobia 2014 – 2020 budú zamerané na kvalitné infraštruktúrne projekty, a to v oblastiach identifikovaných stratégiou RIS3 [15]. Je potrebné zabezpečiť rozvoj existujúcich univerzitných vedeckých parkov a výskumných centier pri univerzitách a SAV vo väzbe na priority stratégie RIS3. Taktiež je potrebné zabezpečiť kontinuálne financovanie VVaI infraštruktúry ako aj VaV kapacít v rámci BSK na roky 2014 – 2020, ako funkčného územia VVaI, s dôrazom na geograficky blízke vedecko-technologické platformy v Brne, Viedni, či v Budapešti. Pri plnení stratégie Európa 2020 môže SR využiť potenciál spoločnej stratégie rozvoja Dunajského regiónu, alebo prostredníctvom vytvárania sietí v rámci ERA, regiónu Centrope (Bratislava-Brno-Viedeň), ako aj v rámci európskych programov a iniciatív VaI.

Plánovaná konsolidácia, ako aj dobudovanie výskumnej infraštruktúry z EŠIF budú realizované na základe pripravovanej národnej cestovnej mapy výskumnej infraštruktúry, s dôrazom na zapájanie sa do ESFRI infraštruktúr.

[13] Dátových centier a výpočtových stredísk VaV; centier excelentnosti, najlepších a najperspektívnejších pracovísk s dôrazom na vedeckú excelentnosť a kreovanie tímov; kompetenčných centier s cieľom vytvorenia limitovaného počtu výskumných zoskupení, zložených z akademických inštitúcií a z priemyselných subjektov, ktoré majú byť vybavené špičkovou výskumnou infraštruktúrou; priemyselných výskumno-vývojových centier priemyselného (aplikovaného) výskumu a experimentálneho vývoja a na priamu spoluprácu podnikov s akademickou sférou; univerzitných vedeckých parkov a národných výskumných centier

[14] http://portal.statistics.sk/files/Sekcie/sek_500/Veda-a-technika/publ/rocenka_vt_2013_v_1-3.pdf

[15] Materiál „Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky“ schválený uznesením vlády SR č. 665/2013, http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23039

V sektore pôdohospodárstva je nevyhnutné zamerať sa na zvýšenie jeho potenciálu, na progresívne technológie a postupy v oblasti pôdohospodárstva a potravín za účelom zabezpečenia dostatočnosti produkcie zdravých potravín. VaV je potrebné zamerať na inovatívne riešenia umožňujúce racionálne hospodárenie v pôdospodárstve a lesnom hospodárstve, znižujúce zaťažovanie životného prostredia. Je potrebné posilňovanie spolupráce medzi VaV organizáciami a podnikateľskými subjektmi v oblasti pôdohospodárstva a životného prostredia. Príležitosťou je efektívnejšie využívanie lesa, ktorý pokrýva takmer polovicu územia SR.

Kapacity VaI

V oblasti VaI v SR pracuje len 1,2 % z celkového počtu pracujúcich osôb, avšak podľa správy OECD je stav ľudského potenciálu v oblasti výskumu a technologického rozvoja považovaný za nadpriemerný vzhľadom na priemer krajín OECD[16]. Napriek tomu SR výrazne zaostáva v podiele mladých vedcov a výskumníkov v kategóriách do 35 rokov a 35-44 rokov[17]. Je to čiastočne spôsobené odchodom mladých vedcov do zahraničia a pracovným uplatnením vedcov mimo VaI. Hlavným z dôvodov tohto vývoja je nevyhovujúca štruktúra vzdelávania, nízka atraktivita prostredia, a to nie len vo vzťahu k adekvátnemu mzdovému ohodnoteniu, ale aj k podmienkam realizácie výskumných aktivít, najmä v porovnaní s možnosťami, ktoré poskytujú okolité krajiny a ich centrá a univerzity (Viedeň, Brno). Vplyv na tento stav má aj absencia spoločnej akreditácie VaV inštitúcií, SAV a akademických inštitúcií. Na základe výsledkov akreditácie sa sprehľadní a zobjektivizuje systém inštitucionálnej podpory všetkých výskumných inštitúcií na Slovensku.

Medzinárodné zapojenie

Miera internacionalizácie výskumu SR, meraná počtom medzinárodných vedeckých publikácií aspoň s jedným spoluautorom mimo EÚ a počtom doktorandov zo štátov mimo EÚ, je veľmi nízka. Na základe týchto ukazovateľov je možné konštatovať značnú uzavretosť slovenského VaV a nízku mieru zapojenia do medzinárodného výskumného kontextu.

SR patrí k najmenej aktívnym partnerom v medzinárodných výskumných projektoch EÚ[18]. Medzi hlavné dôvody patrí nedostatočná synergia a komplementarita existujúcich národných a medzinárodných podporných nástrojov, chýbajúca národná cestovná mapa na budovanie výskumných infraštruktúr a absencia národnej podpory. Zriadením styčnej kancelárie v Bruseli (1. 1. 2014) sa očakáva zvýšená miera podpory zapájania SR do rámcových programov a ďalších iniciatív EÚ v Bruseli, vyššia profesionalizácia VaV štruktúr a aktívnejšie zapojenie sa do projektov, aktivít a iniciatív ERA.

Pre efektívnu implementáciu inovácií, ako aj zohľadnenie celospoločenských potrieb, je nevyhnutné zameranie verejného obstarávania (ďalej len „VO“) na podporu inovatívnych riešení, produktov a služieb, čím sa zabezpečia aj synergie s európskymi programami. Konkrétne využitie týchto nových nástrojov bude zohľadnené na implementačnej úrovni v relevantných programoch SR.

1.1.2.1.2 Podpora investovania do výskumu, vývoja a inovácií prostredníctvom inteligentnej špecializácie

Priemyselné investície do VVaI pokrývajú len približne 9 % verejného výskumu a sú odrazom nízkeho dopytu po inováciách. Jeho nízka úroveň, ako dôsledok dezintegrácie trhu v SR, je jednou z hlavných príčin nízkej inovačnej výkonnosti v súčasnosti.

Podpora výskumu a aktívnej spolupráce medzi podnikmi, VaV centrami a vzdelávaním by mala spočívať v rozvoji produktov a služieb, prenose technológií, inovácií procesov a vytváraním sietí na zdieľanie informácií. Uvedené by sa malo dosiahnuť prostredníctvom inteligentnej špecializácie

[16] Zdroj: OECD Science, Technology and Industry Outlook 2010, http://www.oecd.org/sti/inno/41559370.pdf
[17] Annual data on HRST and sub-groups, by sex and age[hrst_st_ncat], Zdroj: Eurostat
[18] Zdroj: http://www.7rp.sk/uploads/tx_main/2013/02/21/Sprava_o_ucasti_SR_7RP_01.pdf

a koncentráciou zdrojov do oblastí VVaI vymedzených stratégiou RIS3. Zároveň by sa mala podpora orientovať na vytváranie podmienok na realizáciu prototypov, ich verifikáciu, a to prostredníctvom investícií do najperspektívnejších oblastí so zohľadnením vybudovanej VaV základne v programovom období 2007 – 2013. Hlavným zámerom stratégie RIS3 je „podnietiť štrukturálnu zmenu slovenskej ekonomiky smerom k rastu založenému na zvyšovaní inovačnej schopnosti a excelentnosti vo VaI s cieľom podporovať udržateľný rast príjmov, zamestnanosti a kvality života“[19].

Z hľadiska globálnej excelentnosti a so zohľadnením miestnej relevantnosti pre potreby inteligentnej špecializácie boli identifikované nasledovné priority: oblasti hospodárskej špecializácie (automobilový priemysel a strojárstvo, spotrebná elektronika a elektrické prístroje, informačné a komunikačné produkty a služby, výroba a spracovanie železa a ocele), a oblasti špecializácie z hľadiska dostupných vedeckých a výskumných kapacít (materiálový výskum a nanotechnológie, informačno-komunikačné technológie, biotechnológie a biomedicína, pôdohospodárstvo a životné prostredie, vrátane moderných chemických technológií šetrných k životnému prostrediu, udržateľná energetika [20] a energie) [21]. Rovnako sú podrobne zadefinované aj perspektívne oblasti špecializácie. Tieto oblasti sú doplnené identifikovaním kľúčových spoločenských priorít: zamestnanosť mladých ľudí, sociálna inklúzia a problematika marginalizovaných skupín, starnutie populácie a kvalita života a efektívnejšie využívanie prírodných zdrojov, zahrňujúc aj znižovanie emisií a eko- inovácie.

Prekážky efektívnej spolupráce medzi všetkými aktérmi VVaI, ktoré je potrebné v nasledujúcom období odstrániť z akademického sektora, sú predovšetkým dôsledkom absencie politík, pravidiel a nástrojov na podporu spolupráce výskumnej a priemyselnej sféry, ako aj chýbajúcich platforiem pre rozvoj spolupráce.

1.1.2.1.3 Územná koncentrácia

Pre riešenie VaI infraštruktúry je z hľadiska dosahovania čo najväčších efektov vhodné rozvíjať existujúce univerzitné vedecké parky a výskumné centrá pri univerzitách a SAV vo väzbe na priority RIS3, ako aj podporiť budovanie priemyselných VVaI kapacít v podnikoch. V sídelných centrách najväčších a najvýznamnejších miest (Bratislava a Košice), ku ktorým možno z pohľadu tematického cieľa priradiť aj mesto Žilina, je vzhľadom na existenciu výskumných zariadení, podmienok vzdelávania a spolupráce výskumných vzdelávacích kapacít, vytvorený predpoklad spolupráce aj z pohľadu sociálneho zázemia pre jeho ďalší rozvoj. Z hľadiska priemyselných VVaI kapacít v podnikoch, je vhodné vychádzať z existujúceho rozloženia priemyslu na Slovensku. Pre ďalší rozvoj aktivít tematického cieľa podporovaného z EŠIF (aktéri výskumu a rozvoja technológií, budovanie kapacít excelentnosti, demonštračné a vzdelávacie centrá a pod.), je vhodná ich lokalizácia aj do ostatných krajských miest a centier osídlenia 1. a 2. skupiny vymedzených podľa KURS, diferencovane podľa špecifík konkrétnych lokalít a možností ich najefektívnejšieho previazania na uplatňovanie výsledkov výskumu. Pri krajských mestách, okolo ktorých sú vytvorené aj najvýznamnejšie funkčné aglomerácie, sú vhodnými priestormi rozvoja aktivít aj jadrové a prímestské pásma ťažísk osídlenia prvej úrovne. Jadrové pásma sú aj priestormi mestských funkčných území.

K územiam s najväčším potenciálom realizácie kľúčových opatrení pre EPFRV, zahŕňajúcich spoluprácu medzi sektormi poľnohospodárstva, potravinárstva a lesníctva, ako aj ďalšími aktérmi, patria centrá osídlenia 1. a 2. skupiny podľa lokalizácie existujúcich kapacít v sektore poľnohospodárstva, potravinárstva a lesníctva. Tieto centrá sú vhodným územím aj z pohľadu vytvárania zoskupení a sietí, vytvorenia a využívania poradenských služieb a vytvárania operačných skupín spájajúcich poľnohospodárov, výskumníkov z hľadiska územnej koncentrácie. Podľa miestnych

[19] Zdroj: str. 5, stratégia RIS 3

[20] Súčasťou bude zintenzívnenie výskumu a inovácií v oblasti energetiky mobilizáciou potrebného kritického množstva činností a aktérov v súlade so SET-plánom

[21] Materiál „Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky“ schválený uznesením vlády SR č. 665/2013, http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23039 str. 53, kap. 4 Identifikácia oblastí špecializácie SR pre RIS3

podmienok na lokalizáciu týchto zariadení sú z hľadiska aglomeračných efektov vhodné aj priestory prímestských pásiem ťažísk osídlenia prvej úrovne.

1.1.2.2 TC 2: Zlepšenie prístupu k informáciám a IKT a zlepšenie ich využívania a kvality

Odvetvia digitálnej ekonomiky (ďalej len „DE“) ponúkajú dostatok voľných[22] a najlepšie finančne ohodnotených pracovných miest[23]. Používanie IKT zásadne zvyšuje produktivitu práce ľudí na pracovisku, mobilitu a kvalitu voľného času. Stratégia Európa 2020 pripisuje IKT 50 %-ný podiel na hospodárskom raste EÚ za posledných 15 rokov a považuje DE[24] za hlavný motor pokrízového zotavenia európskeho hospodárstva.

Odvetvia DE zamestnávali k 1. polroku 2012 v SR 56 tisíc zamestnancov (2,5 % celkovej zamestnanosti SR), pričom viac ako dve tretiny z nich je zamestnaných v MSP. Podiel DE na HDP (vyjadrenom v hrubej pridanej hodnote) bol 4,7 %, čím predstihol odvetvia ako je poľnohospodárstvo, bankový sektor a dostal sa na úroveň maloobchodu[25].

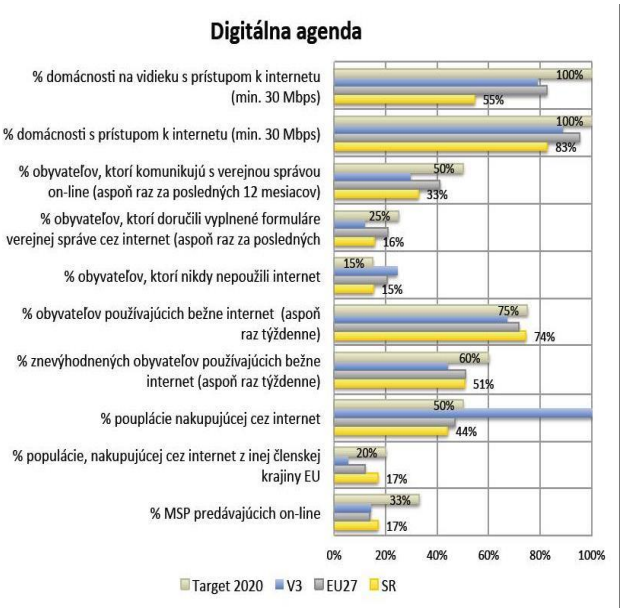

SR patrí za posledné roky do skupiny lídrov v dynamike rastu HDP vytvoreného v odvetviach DE a je najrýchlejšie rastúcim exportérom IKT služieb[26]. Predpokladá sa, že DE v SR bude rásť ročne o 12 %. Zároveň sa predpokladá, že ťahúňmi rastu budú súkromná spotreba, export IKT služieb a softvéru. Čistý export IKT služieb a softvéru by mal byť hlavným faktorom rastu s príspevkom dosahujúcim 51 %[27].

SR však zaostáva za krajinami s najvyspelejšou DE[28] (USA, Nórsko, Singapur), ako aj za svojimi susedmi v EÚ (Česko, Rakúsko) v mnohých parametroch[29], ako napr. nízka úroveň penetrácie širokopásmového internetu, najmä na vidieku, relatívne nízka angažovanosť verejnej správy a podnikov v online službách, penetrácia digitálnych technológií a nízke investície do VaV. Významným deficitom SR je nedostatok absolventov s potrebnými IKT zručnosťami, po ktorých je na trhu práce na základe indexu záujmu zamestnávateľov najväčší dopyt [30].

Z hľadiska e-Governmentu v SR je v súčasnosti jeho úroveň nízka. Všetky inštitúcie štátnej správy a takmer všetky inštitúcie územnej samosprávy sú online a poskytujú pre verejnosť prostredníctvom webového portálu informačné služby. Požiadavky verejnosti vybavujú inštitúcie elektronicky tam, kde nie je osobitným predpisom vyžadovaná listinná forma. Niektoré inštitúcie poskytujú online elektronické služby aj prostredníctvom webovej aplikácie, alebo prostredníctvom elektronickej

[22] Dlhodobo medzi najžiadanejšími profesiami na trhu sú IT analytici, IT architekti, IT konzultanti, IT manažéri, IT projektoví manažéri, IT testeri, IT technickí špecialisti, ostatné najžiadanejšie pozície vyžadujúce IT zručnosti: grafickí dizajnéri, operátori, administratívni pracovníci, referenti, asistenti; zdroj: http://www.profesia.sk/praca/?roll_by=position_id

[23] Priemerná mesačná mzda v roku 2012 v sektore „Informácie a komunikácia“ bola 1.743 EUR, čo je najviac spomedzi nefinančných odvetví hospodárstva; zdroj: http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=44084

[24] Podľa odvetvovej klasifikácie ekonomických činností, sekcie J – Informácie a komunikácia: 58 Nakladateľské činnosti, 59 Výroba filmov, videozáznamov a televíznych programov, príprava a zverejňovanie zvukových nahrávok, 60 Činnosti pre rozhlasové a televízne vysielanie, 61 Telekomunikácie, 62 Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby, 63 Informačné služby

[25] Zdroj: http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=5657

[26] Zdroj: OECD Factbook 2011: Economic, Environmental and Social Statistics – ISBN 978-92-64-11150-9 – OECD 2011

[27] Zdroj: Online šanca pre Slovensko, BCG, Google, 2012

[28] Zdroj: Global Innovation Index 2012, BCG e-intenzity 2011

[29] http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/scoreboard/slovakia

[30] Záujem zamestnávateľov o absolventov VŠ, ARRA a www.profesia.sk

podateľne na zasielanie podaní (napr. finančnej správe, katastru nehnuteľností, Úradu verejného zdravotníctva).

V oblasti informatizácie je možné za základné problémy považovať nedostatočnú prípravu legislatívy (najmä špecializované procesné zákony), koordináciu projektov, schopnosť jednotlivých povinných osôb realizovať projekty, nedodržiavanie príslušných štandardov, nedostatočnosť analýz potrebných pre realizáciu projektov v oblasti informatizácie a zastavenie informatizácie spoločnosti v rokoch 2011 – 2012, čo spôsobilo až dvojročné oneskorenie.

V súčasnosti prebieha transformácia verejnej správy, ktorá je zameraná na informatizáciu štátnej správy a územných samospráv. Výsledkom tohto procesu budú základné elektronické služby a technologické komponenty, ktoré tvoria predpoklady pre zásadnú zmenu procesov vo verejnej správe a plnú organizačnú interoperabilitu a administratívnu spoluprácu na národnej a európskej úrovni.

Aj napriek pokroku v zavádzaní služieb e-Governmentu a vytváraní legislatívneho rámca[31], niektoré bariéry na národnej a európskej úrovni pretrvávajú, a to najmä v oblastiach semantickej, organizačnej, legislatívnej a technickej interoperability.

1.1.2.2.1 Semantická interoperabilita

Jedným z kľúčových zdrojov inteligentného rastu sú verejné dáta, tzn. všetky informácie, ktoré verejné orgány v EÚ produkujú, spracovávajú, alebo nakupujú.

Na úrovni EÚ boli dosiahnuté niektoré čiastkové kroky vytvárajúce rámec implementácie na národnej úrovni[32]. Z pohľadu dátovej domény celoeurópskej architektúry jednotného digitálneho trhu je najväčšou výzvou prechod na novú paradigmu ukladania a manažmentu dát. Za týmto účelom je nosnou celoeurópskou platformou iniciatíva „open data“, ktorá vyplýva zo smernice EK[33] a program ISA[34]. Problematike otvorených dát sa bude venovať aj nový Nástroj na prepájanie Európy (CEF), ktorý okrem iného podporí realizáciu infraštruktúry digitálnych služieb otvorených dát (Open Data Digital Service Infrastructure), vrátane celoeurópskeho portálu otvorených dát, pričom bude nadväzovať na doteraz realizované kroky[35].

SR patrí medzi krajiny s najnižšou mierou otvorenosti v dostupnosti verejných dát, vrátane referenčných údajov spravovaných v registroch verejnej správy[36], potrebných pre výkon verejnej moci. Obrazom súčasnej kvality a otvorenosti verejných dát je úroveň sofistikovanosti elektronických služieb verejnej správy[37] v SR. Tá totiž vyžaduje dostupnosť referenčných registrov, ktoré neexistujú a niektoré základné z nich (registre právnických osôb, fyzických osôb, priestorových informácií) sú len v implementácii v rámci Operačného programu Informatizácia spoločnosti (ďalej len „OP IS“) s plánom sprístupnenia do roku 2015. Napriek tomu, že verejná správa v SR má k dispozícii dostatočné množstvo údajov, z technických a najmä právnych dôvodov, nie je schopná ich efektívne používať.

---

[31] Zákon č. 305/2013 Z. z. o e-Governmente

[32] Prijatie Nariadenia o opakovanom použití informácií verejného sektora, spustenie sektorových politických iniciatív: Prístup k environmentálnym informáciám a nariadenie INSPIRE, akčný plán zavedenia inteligentného dopravného systému, otvorený prístup k vedeckým informáciám, politiky digitalizácie kultúrneho dedičstva; implementácia programov v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, zameraných na použitie semantickej technológie pre harmonizáciu služieb a lepšie použitie dát na národnej a európskej úrovni: The Linked Open Data (LOD2), projekt OpenAIRE a v neposlednom rade aktivita ISA SEMIC.EU

[33] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/37/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa mení smernica 2003/98/ES o opakovanom použití informácií verejného sektora

[34] Zdroj: Interoperability Solutions for European Public Administrations (ISA)

[35] Prijatie Nariadenia o opakovanom použití informácií verejného sektora, spustenie sektorových politických iniciatív: Prístup k environmentálnym informáciám a nariadenie INSPIRE, akčný plán zavedenia inteligentného dopravného systému, otvorený prístup k vedeckým informáciám, politika digitalizácie kultúrneho dedičstva; implementácia programov v oblasti výskumu, vývoja a inovácií, zameraných na použitie sémantických technológie pre harmonizáciu služieb a lepšie použitie dát na národnej a európskej úrovni: The Linked Open Data (LOD2), projekt OpenAIRE a v neposlednom rade aktivita ISA SEMIC.EU

[36] Zdroj: The State of Open Data, http://www2012.wwwconference.org/proceedings/nocompanion/wwwwebsci2012_braunschweig.pdf

[37] Zdroj: Digital Agenda Scoreboard 2013

1.1.2.2.2 Organizačná interoperabilita

Na základe doterajšieho hodnotenia pokroku v transpozícii pravidiel jednotného trhu SR, dosiahol deficit transpozície pravidiel úroveň 0,3 %, čím je pod hranicou platného 1 % cieľa, ako aj pod hranicou navrhovaného 0,5 % cieľa na nasledujúce obdobie (priemer EÚ je 0,6 % transpozičného deficitu). Z pohľadu praktickej implementácie konkrétnych systémov a dátových výmen v roku 2011 nezabezpečovala SR ani jednu zo základných aplikácií v oblasti jednotných kontaktných miest (JKM), Your Europe – občania (dane, pobyt, vozidlá) [38].

SR zaostáva vo vytváraní jednotného digitálneho trhu, ako aj v užitočných službách e-Governmentu. Úroveň vyspelosti aplikácií a elektronických služieb v SR dokumentujú prieskumy Európskej komisie (ďalej len „EK“[39]) a Spojených národov[40] z ktorých vyplýva, že v roku 2012 sa SR medzi krajinami EÚ umiestnila na 4. mieste od konca v hodnotení vyspelosti e-Governmentu, pričom najviac zaostávajúcimi oblasťami sú online služby a telekomunikačná infraštruktúra (50 % úrovne). Relatívne vysokú úroveň dosahuje SR v oblasti ľudského kapitálu daného predovšetkým nadpriemernou digitálnou gramotnosťou a dopytom obyvateľov po elektronických službách. Verejná správa, ako tvorca legislatívneho prostredia, štandardov a poskytovateľ kľúčových elektronických služieb dlhodobo zaostáva za reálnymi potrebami ekonomiky a vývojom v okolitých krajinách. Výrazný pokrok v legislatíve a v investíciách do e-Governmentu sa za posledné roky len pomaly premieta do zefektívňovania verejnej správy a rastu digitálnej ekonomiky.

1.1.2.2.3 Technická interoperabilita

Prevažujúcou charakteristikou technologického prostredia verejnej správy SR je roztrieštenosť a rezortný prístup pri budovaní IKT infraštruktúry a služieb, čo sa odráža aj vo vysokých nákladoch na informačné technológie (IT)[41]. Tento stav naďalej pretrváva a aktuálne riešenia projektov OP IS ho konzervuje. Na druhej strane však existujú tendencie smerujúce ku spoločnému využívaniu IKT na nadrezortnej úrovni[42]. Uzatvárajú sa centrálne licenčné zmluvy, ktorých cieľom je efektívnejšie nakladanie s prostriedkami štátneho rozpočtu, sprehľadnenie evidencie licencií a umožnenie ich účelného presunu v rámci jednotlivých rezortov.

„Cloud computing“ možno zjednodušene chápať ako ukladanie, spracovávanie a používanie údajov na vzdialených počítačoch dostupných cez internet. Používatelia môžu na požiadanie disponovať takmer neobmedzenou výpočtovou kapacitou, nemusia vynakladať veľké kapitálové investície na splnenie svojich potrieb a môžu údaje získať odkiaľkoľvek prostredníctvom internetového spojenia. Cloud computing má potenciál výrazne znížiť výdavky na IT a umožniť vývoj mnohých nových služieb. Prijatie dôveryhodných riešení cloudu verejnými obstarávateľmi by mohlo povzbudiť MSP k tomu, aby ho tiež prijali.

1.1.2.2.4 Nízka penetrácia internetu

SR patrí nielen v rámci EÚ, ale aj v rámci OECD dlhodobo medzi krajiny s najnižšou penetráciou širokopásmového internetu[33].

V SR sú dostupné všetky štandardné [43] technológie poskytovania širokopásmového prístupu s prevažujúcou technológiou xDSL (na maloobchodnom trhu) s podielom 39,7 % celkového počtu prístupov, nasleduje WiFi s podielom 23,6 %. Rast bezdrôtových širokopásmových prístupov súvisí s rozmachom najmenších miestnych poskytovateľov. Zároveň to svedčí nielen o záujme obyvateľov

[38] Zdroj: Making the Single Market deliver, Annual governance check-up 2011
[39] Zdroj: Digitizing Public Services in Europe, 9th Benchmark Measurement
[40] Zdroj: United Nations eGovernment Survey 2012
[41] Podľa údajov MF SR Výdavky štátnej správy na IKT boli v roku 2009 : 251,6 mil. EUR; 2010: 336,8 mil. EUR; 2011: 327,2 mil. EUR
[42] Ako príklad je možné spomenúť projekt dátového centra obcí a miest (DCOM) alebo DataCentrum Ministerstva financií SR
[43] xDSL, FTTX, fixný bezdrôtový širokopásmový prístup, širokopásmový prístup cez koaxiálnu káblovú sieť, mobilný širokopásmový prístup, prístup prostredníctvom prenajatých okruhov, PLC, satelit

v riedko osídlených oblastiach o širokopásmový prístup, ale hlavne o nedostatočnej rozvinutej infraštruktúre fixného širokopásmového prístupu v týchto oblastiach[44].

Hlavným dôvodom nízkej penetrácie internetu na vidieku a vysokého podielu sietí ďalšej generácie je skutočnosť, že v SR nefunguje efektívna hospodárska súťaž[45]. Na okraji záujmu ostávajú predovšetkým vidiecke oblasti, horské oblasti a ekonomicky slabé regióny, tzv. biele miesta: BBSK, KSK a PSK. Smerovanie investícií by sa preto malo zamerať na budovanie regionálnych sietí, ktoré umožnia napojenie bielych miest na rozvinuté národné chrbticové siete.

1.1.2.2.5 Nízka angažovanosť podnikov v DE

Počet online nakupujúcich vzrástol v roku 2013 oproti predchádzajúcemu roku o 12 % a je najvyšším v rámci strednej a východnej Európy – CEE (37 %), ale stále tvorí len 50 % používateľov internetu. Podpora zavádzania e-commerce služieb, vrátane cieleného digitálneho marketingu by však tempo rastu online nakupujúcich ešte zrýchlila (transparentnosť, profesionálne online služby, garancie a pod.). S tým súvisí aj podpora infraštruktúry (hardware, software, telecom siete a pod.).

Mnohé firmy si uvedomujú dôležitosť internetu a väčšina z nich má webové sídlo alebo možnosť online predaja, či objednávok (B2C online služby poskytuje 20 %). Veľmi pasívne sa však správajú v rámci vlastných online nákupov. B2B online služby používalo v roku 2013 19,6 % podnikov a len 14 % podnikov v roku 2012, čo je najnižšia hodnota v EÚ. Len 13 % obratu MSP v roku 2011 tvoril obchod cez internet. Slovenské firmy majú ešte veľký potenciál (50 % používateľov internetu) konvertovať používateľov internetu na online nakupujúcich. Predpokladom je efektívnejšie využitie možností digitálneho marketingu a nových technológií, ako aj zvýšenie kvality ponúkaných e-commerce služieb[46].

1.1.2.2.6 Územná koncentrácia

Opatrenia zahrňujúce riešenie rozvoja e-Governmentu budú realizované v centrách osídlenia Bratislavy, v ktorých sídlia ústredné orgány štátnej správy, zodpovedné za riešenie rozvoja elektronických služieb občanom a podnikateľom a budovanie e-Governmentu, pričom výsledky projektov budú dostupné na celom území SR. Opatrenia týkajúce sa územnej samosprávy budú smerované do centier osídlenia, ťažísk osídlenia a rozvojových osí. Opatrenia podporované EFRR (implementované najmä prostredníctvom národných projektov), týkajúce sa budovania širokopásmového internetu, budú lokalizované v bielych a šedých miestach s nedostatočným pokrytím širokopásmovým internetom.

Opatrenia podporované EPFRV zamerané na zlepšovanie dostupnosti, využívania a kvality IKT vo vidieckych oblastiach tak, aby boli dostupné pre všetkých, je potrebné koncentrovať predovšetkým do centier v ostatnom území, lokalizovaných predovšetkým na rozvojových osiach podľa KURS. Opatrenia týkajúce sa budovania širokopásmového internetu budú lokalizované v bielych miestach (do 500 obyvateľov) s nedostatočným pokrytím širokopásmovým internetom.

1.1.2.3 TC 3: Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybárstva a akvakultúry (v prípade ENRF)

Z hodnotenia konkurencieschopnosti jednotlivých krajín Eurozóny[47] a jej vývoja v období 1999 – 2010 v prípade SR vyplýva, že sa tu roztvárajú nožnice medzi vývojom nákladovosti a produktivity tzv. obchodovateľného (z hľadiska zahraničného obchodu) a neobchodovateľného sektora ekonomiky. Táto dvojdielnosť je daná dramatickým poklesom systémovej konkurencieschopnosti sektora MSP v dôsledku:

[44] ANALÝZA veľkoobchodného relevantného trhu č. 5, Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky, 2012
[45] Rozhodnutie Telekomunikačného úradu SR č. 146/OER/2013 z 28. 2. 2013
[46] Zdroj: Online šanca pre Slovensko, BCG, Google, 2012
[47] Competitiveness and External Imbalances Within the Euro Area“ (Occasional Paper Series, No. 139, december 2012, ECB)

a) straty inovačného potenciálu MSP vplyvom nízkej vzájomnej kooperácie, chýbajúceho rozvíjania zručností, nízkeho osvojovania si/zavádzania inovácií a nových trendov,
b) obmedzených možností financovania MSP, osobitne najmenších veľkostných kategórií (mikropodnikov a malých podnikov), vplyvom konzervatívneho prístupu tradičných komerčných poskytovateľov (bánk) a absencie alternatívnych možností financovania,
c) nízkej motivácie populácie pre vstup do podnikania a prevažujúceho vnímania podnikania ako nutnosti namiesto vnímania podnikania ako príležitosti,
d) chýbajúcej motivácie/odvahy MSP pre expanziu podnikateľských aktivít nad rámec konvenčných produktov a služieb,
e) poklesu ekonomickej aktivity veľkej časti MSP vplyvom globálnej ekonomickej krízy a prekážok v podnikateľskom prostredí a ich prepadu do kategórie mikropodnikov.

1.1.2.3.1 Nedostatočná konkurencieschopnosť obchodných modelov MSP

Slovenské hospodárstvo je závislé na ekonomických výsledkoch veľkých nadnárodných spoločností (ďalej len „MNC“) pôsobiacich v odvetviach na export orientovaného spracovateľského priemyslu. Napriek tomu, že časť MSP sa úspešne integrovala do dodávateľských štruktúr týchto MNC, veľká časť MSP, najmä v odvetviach mimo spracovateľského priemyslu, kde pôsobí prevažná väčšina MSP, zápasí s početnými problémami vyplývajúcimi zo straty cieľových trhov, a to v dôsledku narušenia organických väzieb k špecializovaným inovačným procesom a k systematicky vzdelávanému ľudskému kapitálu. Situácia sa výrazne skomplikovala po roku 2008, keď vplyvom globálnej ekonomickej krízy došlo k výraznému prepadu ekonomickej kondície a životaschopnosti MSP. V situácii otvorenej ekonomiky, akou je SR, sa MSP len veľmi ťažko darí presadzovať na zahraničných trhoch, čo v kombinácii s nízkou absorpčnou kapacitou domáceho trhu výrazne vplýva na udržateľnosť podnikania a znižuje mieru prežitia podnikov. Existujúce nástroje podpory MSP sa javia ako málo účinné pre zabezpečenie ich podnikateľských aktivít, ako aj inovačnej kooperácie s akademickým sektorom.

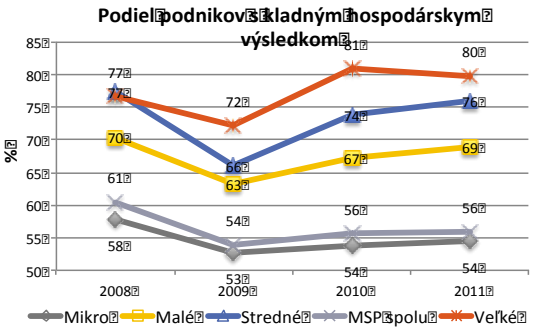

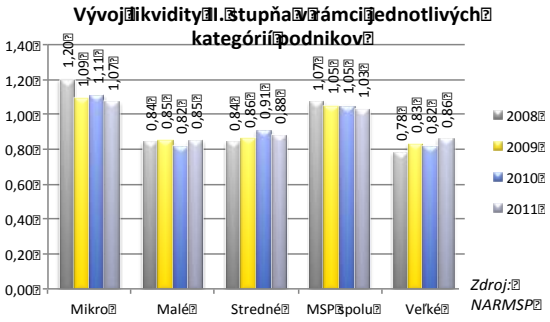

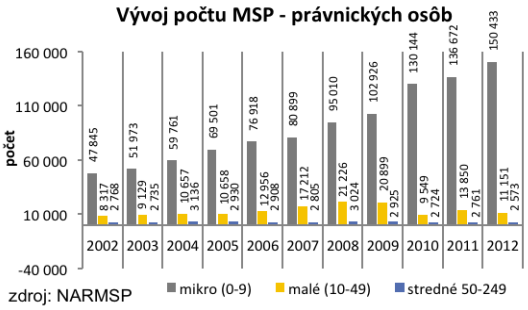

V dôsledku vonkajších ekonomických vplyvov a nízkej konkurenčnej schopnosti dochádza v poslednom období k znižovaniu ziskovosti MSP[48]. Významným problémom v SR je druhotná platobná neschopnosť. Pri zohľadnení ukazovateľa likvidita II. stupňa[49], zaznamenali MSP v roku 2011[50] veľký prepad v oblasti uhrádzania krátkodobých záväzkov.

Okrem globálnych vplyvov krízy a poklesu dopytu je kľúčovým problémom nízkej konkurencieschopnosti MSP v SR nízka inovačná aktivita daná bariérami rozvoja MSP vo väzbe na

[48] Priemerný zisk MSP medzi rokmi 2008 a 2011 poklesol takmer o 1/3. Celkovo len 56 % MSP (právnické osoby) dosahuje kladný hospodársky výsledok, pričom v kategórii mikropodnikov je to ešte menej
[49] Vyjadruje podiel obežných aktív bez zásob k celkovým krátkodobým záväzkom
[50] Posledné dostupné údaje

zavádzanie inovácií[51] a nízka systémová podpora MSP v dôsledku nedostatočného aplikovania princípov SBA.

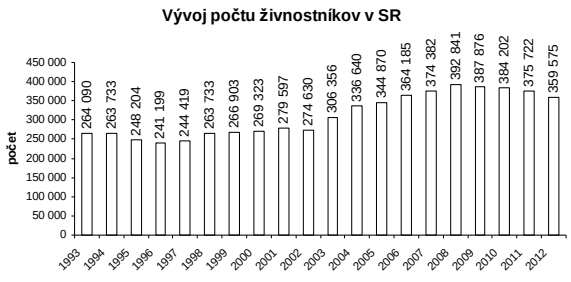

Potrebu inovovať, ako predpoklad dlhodobej konkurencieschopnosti, si väčšina začínajúcich MSP neuvedomuje [52], preto veľa z nich po skončení „novosti" ich produktov úplne zaniká, alebo musí hľadať nový predmet podnikania. SR patrí medzi krajiny s nadpriemerným podielom vzniknutých a zaniknutých subjektov a zároveň medzi krajiny s najnižšou mierou prežitia novovzniknutých subjektov[53]. Podľa vykonaného prieskumu viac ako 4/5 podnikov investovalo do výskumných a inovačných aktivít menej ako 10 % svojho ročného obratu[54].

Dôsledkom izolovaného pôsobenia MSP, nielen od aktuálneho VaV, ale aj od iných konkurenčných alebo komplementárnych podnikov je zaostávanie v oblasti rozvoja inovačných klastrov. Pre konkurencieschopnosť MSP je problematická aj nízka kvalita absolventov potrebných na pozície v odvetviach s vysokou pridanou hodnotou a nesúlad ponuky kvalifikácií vo vzťahu k požiadavkám súkromného sektora. SR je v metrike „Dostupnosť vedcov a inžinierov" na 74. mieste. Existuje nevyužitý potenciál v oblasti internacionalizácie podnikania, keď podiel MSP v zahraničnom obchode dosahuje len 30 % a v obchode s krajinami mimo EÚ dokonca len 20 %[55].

1.1.2.3.2 Nedostatočné podmienky podnikania

MSP sú v súčasnosti ohrozené pretrvávajúcou ekonomickou krízou a zároveň prebiehajúcimi zmenami v podnikateľskom prostredí. Dostupné formy a mechanizmy podpory z verejných zdrojov spravidla nezohľadňujú potreby MSP. Dosahuje sa tak na jednej strane efekt mŕtvej váhy, ktorý sa prejavuje v prípade viacerých realizovaných opatrení podpory. Na druhej strane sa vytvára výrazná medzera vo financovaní a nedochádza k prenosu know-how, kompetencií a zavádzaniu inovácií vo veľkej časti MSP, osobitne v kategórii mikropodnikov, ktorá tvorí 96,7 % všetkých podnikov[56]. Dochádza taktiež k prepadu podnikov z väčších veľkostných kategórii do kategórie mikropodnikov (počet podnikov nad 9 zamestnancov sa medzi rokmi 2008 a 2012 znížil o 51 %). V dôsledku týchto existenciálnych problémov majú MSP len obmedzený priestor na expanziu, rozširovanie podnikania, zavádzanie inovácií a zvyšovanie počtu pracovných miest.

Firmy, ktoré obzvlášť prispievajú k vytváraniu nových pracovných miest, sú malé začínajúce podniky prinášajúce inovatívne produkty a služby, zväčša na báze technológií a kreativity, ktoré majú potenciál aj ambície presadiť sa na zahraničných trhoch [57]. MSP schopné konkurovať na medzinárodnom trhu sa profilujú v odvetviach výroby s vysokou technologickou úrovňou [58]

[51] Analýzy realizované v období január 2013 – február 2013 identifikovali ako najväčšie bariéry rozvoja MSP vo väzbe na zavádzanie inovácií: nízka kapitalizácia MSP, vysoká zadlženosť, oneskorené platby – druhotná platobná neschopnosť, nedostatok finančných zdrojov pre rozvoj/ expanziu podnikateľských aktivít, príliš vysoké náklady na zavádzanie inovácií, rozvoj zručností a zvyšovanie pridanej hodnoty, chýbajúce systémové nástroje na prenos know-how medzi veľkými medzinárodnými podnikmi a ich domácimi dodávateľmi, vysoká administratívna záťaž podnikania, nedostatok poradenstva pre začínajúcich podnikateľov, nedostatočná podpora a propagácia podnikania na školách, nedostatočná podpora verejných programov, chýbajúce motivácie pre zavádzanie opatrení energetickej efektívnosti a eko-inovácií, chýbajúca systémová podpora pre internacionalizáciu MSP

[52] Zdroj: Global EntreprenEurship Monitor (GEM) 2012, realizovaný v období júl – august 2012

[53] Podľa údajov Eurostatu po prvom roku od svojho vzniku je aktívnych 74,9 % subjektov. Po piatom roku od svojho vzniku je na Slovensku aktívnych len 44,4 % subjektov, pričom priemer EÚ je viac ako 50 %

[54] Hodnotenie uplatňovania princípov SBA z januára 2013 a februára 2013

[55] Zdroj: Postavenie malých a stredných podnikov v zahraničnom obchode SR v roku 2011, NARMSP

[56] Register organizácií Štatistického úradu SR, stav k 30. 9. 2013

[57] http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/supporting-documents/2012/do-smes-create-more-and-better-jobs_en.pdf

[58] Zahrňujú výrobu farmaceutických výrobkov a prípravkov, výrobu počítačových, elektronických a optických výrobkov a výrobu lietadiel a kozmických lodí a podobných zariadení

a poznatkovo intenzívnych služieb[59]. V nich sú MSP zastúpené 3 % podnikov a 0,8 % podnikateľov – fyzických osôb v odvetví priemyslu (sektory s vysokou technologickou úrovňou) a 35,1 % podnikov a 27,1 % podnikateľov – fyzických osôb v odvetví služieb (sektory s poznatkovo intenzívnymi službami). Tento podiel sa v ostatných rokoch nemení, mierne sa zvyšuje len v oblasti poznatkovo intenzívnych služieb.

1.1.2.3.3 Nedostatočný prístup k financovaniu

Existujúce nástroje podpory na základe priamych dotácií sa okrem nedostatočnej kvality riadenia ukazujú ako ekonomicky neefektívne[60] a málo účinné. Na základe vykonaného prieskumu SBA hodnotí možnosti získania finančných zdrojov z podporných programov pre svoje podnikanie viac ako polovica (53 %) oslovených MSP ako nedostatočné[61]. Riadenie podpory je organizačne roztrieštené medzi ministerstvá, ako aj medzi rôzne organizácie spadajúce pod prislúchajúci ústredný orgán štátnej správy[62]. Verejne podporované nástroje založené na revolvingovom investičnom princípe prakticky neexistujú[63].

V porovnaní s inými krajinami v regióne je dostupnosť kapitálu na rozbeh a rozvoj inovatívnych firiem v SR hlboko poddimenzovaná. Bankové úvery, ako dominantnú formu komerčného financovania, využíva len 16,5 % MSP[64]. SR má jednu z najnižších úrovní rozvojového a rizikového kapitálu v Európe. Ekvitné investície predstavujú len 0,022 % HDP; priemer EÚ je 0,31 % HDP. Z toho vyplýva, že v SR existuje priestor pre približne pätnásťnásobné navýšenie.

Až v roku 2013 došlo k rozbehu iniciatívy JEREMIE[65]. Podľa predbežných odhadov a aktuálneho nastavenia nástrojov povedie alokácia vo výške 100 mil. EUR v prvom kole k dodatočnému financovaniu pre MSP vo výške minimálne 306,6 mil. EUR. Podľa vykonanej analýzy[66] trhovej medzery, predstavuje absorpčný potenciál MSP pre úverový nástroj realizovaný na území SR sumu 865 mil. EUR.

Praktické skúsenosti z realizovaných programov naznačujú, že pre MSP, najmä v počiatočných štádiách existencie, kedy nemajú dostatočné praktické skúsenosti, je popri zabezpečení financovania potrebná aj podpora vo forme poradenstva a odbornej konzultácie. V rokoch 2001 až 2008 bolo zo zdrojov EÚ, štátneho rozpočtu a ďalších zdrojov v rôznych regiónoch SR vybudovaných 16 podnikateľských a technologických inkubátorov a 1 výukový inkubátor (tzv. virtuálny). V dôsledku zastavenia financovania prevádzkových nákladov, väčšina inkubátorov nedokáže poskytovať podporné služby pre začínajúce podniky. Ako vhodnejší model sa javí vytváranie podnikateľských centier typu one-stop-shop, ktoré budú zabezpečovať kombinované služby (informovanie, poradenstvo, financovanie, kontakty, priestory, zariadenia, administratívne a organizačné služby)

[59] Zahrňujú vodnú dopravu, leteckú dopravu, nakladateľské činnosti, výrobu filmov, videozáznamov a televíznych programov, prípravu a zverejňovanie zvukových nahrávok, činnosti pre rozhlasové a televízne vysielanie, telekomunikácie, počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby, informačné služby, finančné služby, poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie (okrem povinného sociálneho poistenia), pomocné činnosti finančných služieb a poistenia, právne a účtovnícke činnosti, vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia, architektonické a inžinierske činnosti, technické testovanie a analýzy, vedecký výskum a vývoj, reklama a prieskum trhu, ostatné odborné, vedecké a technické činnosti, veterinárne činnosti, sprostredkovanie práce, bezpečnostné a pátracie služby, verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie, vzdelávanie, zdravotníctvo, starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť), sociálna práca bez ubytovania, tvorivé, umelecké a zábavné činnosti, činnosti knižníc, archívov, múzeí a ostatných kultúrnych zariadení, činnosti herní a stávkových kancelárií, športové, zábavné a rekreačné činnosti

[60] Pozičný dokument EK k vypracovaniu Partnerskej dohody a programov na Slovensku na roky 2014 – 2020

[61] Takmer dve tretiny (63 %) oslovených podnikateľov uviedlo, že nežiadalo ani nemá v budúcnosti záujem o využívanie verejných podporných programov. Približne 9 z 10 (89 %) podnikateľov sa ani nepokúsilo získať finančné zdroje z podporných programov na realizáciu svojich inovačných aktivít

[62] Napríklad pod gesciu MH SR spadajú tri agentúry, ktoré sa explicitne zaoberajú podporou MSP – NARMSP, SIEA a SARIO. Aj napriek tomu, že ich koordinácia a taktiež koordinácia s inými agentúrami na podporu MSP pôsobiacimi v iných rezortoch (napríklad MŠVVŠ SR a jeho agentúry APVV a ASFEU) je málo aktívna, vo fáze prilákania investícií dochádza v poslednom období k zásadnému zefektívneniu koordinácie činností

[63] Výnimkou je Fond inovácií a technológií nedávno spustený NARMSP

[64] Podiel z celkového počtu MSP účtujúcich v podvojnom účtovníctve, údaj za rok 2011 (zdroj: Register účtovných závierok)

[65] JEREMIE - Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises (Spoločné európske zdroje pre veľmi malé až stredné podniky)

[66] Zdroj: NARMSP - Analýza trhovej medzery vykonaná v 4. štvrťroku 2012

určené pre širokú podnikateľskú komunitu a zamerané na dlhodobú podporu najmä začínajúcich, ale aj existujúcich MSP. Centrá budú spolupracovať s partnermi z akademickej sféry, využívajúc už existujúcu infraštruktúru (napr. vedecko-technické parky, univerzity, SAV a výskumné organizácie). Cieľom je vytvárať synergiu medzi podnikateľským, akademickým a VaV sektorom[67]. Centrá budú fungovať v partnerstve s regionálnymi inštitúciami (napr. regionálne samosprávy a pod.). Oproti parciálne vybudovaným inkubátorom zameraným na podporu úzko definovanej skupiny inkubátorových firiem, budú centrá (a v rámci nich inkubátory) existovať ako súčasť konceptu one-stop-shop v rámci jednej prepojenej štruktúry. Tento koncept predstavuje komplexnejší a ekonomicky udržateľný model, ktorý má ambíciu sanovať komplexné potreby rozvoja MSP v SR s dôrazom na inovatívne MSP[68].

1.1.2.3.3.1 Nízka konkurencieschopnosť poľnohospodárstva

Poľnohospodárstvo patrí medzi najrizikovejšie výrobné odvetvia. Jeho vysoká rizikovosť vychádza z biologického charakteru prvovýroby, vplyvov zmeny klímy, zvýšenia premenlivosti úhrnu zrážok, častejšieho výskytu suchých období a nárazovo výdatného daždivého obdobia a rastu výskytu živelných pohrôm. Na znižovanie rizikovosti poľnohospodárstva pozitívne vplýva reforma Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ (ďalej len „SPP“), ktorá je aj napriek podpore liberalizačných procesov vo svetovom obchode významným stabilizačným faktorom vo vzťahu tak k nestálosti cien poľnohospodárskych komodít, ako aj ku stupňu vystavovania subjektov poľnohospodárskej výroby hospodárskej súťaži.

Slovenské poľnohospodárstvo je charakteristické duálnou štruktúrou výroby – 82 % podnikov (prevažne rodinného charakteru) obhospodaruje 5 % poľnohospodárskej pôdy, zvyšných 18 % podnikov hospodári na 95 % pôdy. Štruktúra fariem je charakterizovaná veľkými právnickými osobami (družstvá a obchodné spoločnosti)[69].

Analýza obdobia medzi dvomi cenzami (ŠÚ SR – za rok 2001 a rok 2010) dokumentuje stále silný plošný rozptyl poľnohospodárskych podnikateľských subjektov, vrátane narastajúceho významu malých rodinných fariem (najmä v menej produkčných oblastiach Slovenska), ktoré majú značný potenciál, najmä v nižších pracovných nákladoch. Nedostatkom je nízka investičná aktivita a malá podpora na investovanie v malých podnikoch.

Štrukturálne ukazovatele slovenského poľnohospodárstva sa výrazne líšia od veľkej väčšiny členských štátov EÚ. Priemerná výmera poľnohospodárskeho podniku v SR (1215 ha – v prípade podnikov nad 100ha[70]) je niekoľkonásobne väčšia, ako vo väčšine krajín EÚ. Ekonomicky rozhodujúca časť poľnohospodárstva SR má veľkovýrobný charakter s prevahou prenajatej pôdy (z celkovej výmery využitej poľnohospodárskej pôdy bolo viac ako 90 % prenajatej) a relatívne nízkou mierou diverzifikácie mimo poľnohospodárstva. Celková poľnohospodárska produkcia SR dlhodobo stagnuje a zaostáva. Prejavom je nízka pridaná hodnota a nízke príjmy prepočítané na hektár poľnohospodárskej pôdy, ako aj orientácia výroby na komodity s nízkou pridanou hodnotou (obilniny, olejniny). Štruktúra produkcie sa postupne mení, podiel živočíšnej výroby na celkovej poľnohospodárskej produkcii výrazne klesá. V rastlinnej výrobe tiež dochádza k zmene štruktúry výroby, znižuje sa výmera plodín viac náročných na pracovnú silu a kvalitu práce, na riadenie

[67] Pod pojmom výskumné inštitúcie sú všetky výskumné inštitúcie mimo schém štátnej pomoci (ide o verejné a štátne výskumné inštitúcie, vysoké školy, neziskové/mimovládne organizácie výskumu a vývoja) a pojem akademické inštitúcie možno zaradiť vysoké školy a SAV

[68] Systém budovania inkubátorov bude vychádzať z jednotnej koncepcie, ktorá bude zohľadňovať potrebu, regionálne špecifiká, ako aj sektorové zameranie budúcej národnej siete inkubátorov vo všetkých oblastiach

[69] V roku 2010 bolo v poľnohospodárstve 24 463 podnikov, z toho 16 179 neregistrovaných fyzických osôb, 584 družstiev, 6 008 registrovaných fyzických osôb a zvyšok tvorili ostatné právnické osoby. Priemerná výmera farmy sa zvýšila z 28,1 ha p. p. v roku 2007 na 77,5 ha p. p. Toto zvýšenie spôsobil najmä 20 %-ný pokles neregistrovaných fyzických osôb (výroba pre vlastnú spotrebu), ktoré predstavujú okrajovú formu hospodárenia na pôde

[70] Zdroj: CD MPRV SR – Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva SR, Informačné listy

procesov a marketing (zelenina, ovocie, chmeľ)[71]. Závažným problémom je nevyváženosť jednotlivých článkov dodávateľského reťazca a nedostatočná integrácia prvovýrobcov do potravinovej vertikály. Uvedené skutočnosti sa odzrkadľujú v cenovej disparite, poľnohospodárskej produkcii (SR v porovnaní s EÚ 27), ako aj v štruktúre agrárneho zahraničného obchodu. Na celkovom agropotravinárskom exporte sa neustále znižuje podiel výrobkov s vyššou pridanou hodnotou a rastie podiel základných poľnohospodárskych surovín s nízkou pridanou hodnotou[72]. Pokým v roku 2002 na poľnohospodárske suroviny pripadalo len 25,0 % hodnoty celkového exportu, v roku 2011 ich podiel dosiahol až 34,8 %.

Vzhľadom na aktuálnu situáciu v poľnohospodárstve je nevyhnutné podporiť výrobu komodít, ktoré sú náročné na prácu a prinášajú vyššiu pridanú hodnotu a zároveň posilňovať potravinovú sebestačnosť SR. Špecializovaná rastlinná výroba (pestovanie ovocia, zeleniny, viniča) a živočíšna výroba (vrátane akvakultúry) má potenciál tvorby pracovných miest na vidieku aj pre menej kvalifikovanú pracovnú silu. Je potrebné posilniť integráciu prvovýroby do potravinového reťazca, zlepšovať kvalitu spracovania, podporiť odbyt vlastných poľnohospodárskych výrobkov a potravín a rozvíjať potenciál malých poľnohospodárskych podnikov. Potreba podpory uvedených aktivít je v súlade s cieľmi oznámenia KOM(2012)60, ktoré sa týkajú rozvoja biohospodárstva.

Z hľadiska potenciálu poľnohospodárskej výroby je výrazným faktorom jej rentability aj vývoj zrážkových pomerov a výskyt extrémnych výkyvov počasia, ktoré sú dôsledkami zmeny klímy Využívanie závlah má priamy dopad na konkurencieschopnosť poľnohospodárskej prvovýroby pre svoj intenzifikačný účinok. V posledných rokoch však využívanie závlah klesá, spotreba vody na zavlažovanie sa pohybuje v rozmedzí 6-14 mil. m^3, aj keď hydrologická bilancia SR zvládla už v minulosti bezproblémovo ročné spotreby závlahovej vody do 300 mil. m^3. Na druhej strane, prináša zmena klímy aj častejší výskyt zaplavenia a zamokrenia poľnohospodárskej pôdy počas roka, čo má za následok zničenie časti úrody, či zhoršenie kvalitatívnych vlastností pôdy. Opatrenia na zabezpečenie regulovaného odtoku prebytočného množstva vody z poľnohospodárskej pôdy pozitívne prispievajú k prevencii škôd, spôsobených extrémnymi zrážkovými výkyvmi.

V poľnohospodárstve prevažujú podniky so starším manažmentom od 45 do 64 rokov (55,31 %) a poľnohospodárska populácia začína výrazne starnúť. Zhoršujúca sa veková štruktúra má významný vplyv na stagnáciu, resp. pokles kapacity pôdohospodárstva absorbovať najnovšie poznatky a inovovať. Výrazne sa znížil podiel pracovníkov so základným vzdelaním a zvýšil sa podiel kvalifikovaných pracovníkov[73]. Rozhodujúce sú odborné ľudské kapacity – poradcovia, preto je nevyhnutné systematicky podporovať školenie a certifikáciu poradcov, prípravu kvalitného a prepracovaného obsahu poradenstva a vzdelávania, vrátane špecifického poradenstva pre začínajúcich poľnohospodárov.

Slabou stránkou poľnohospodárskeho sektora je aj nedostatočne rozvinutý trh s pôdou, a to vplyvom historicky podmienenej extrémnej rozdrobenosti vlastníctva pôdy[74]. Pozemkové úpravy sú základným a jediným komplexným organizačným nástrojom usporiadania pozemkového vlastníctva v SR. K zrejmým pozitívam doteraz ukončených projektov pozemkových úprav patrí predovšetkým: výrazné zníženie rozdrobenosti pozemkového vlastníctva, ktoré sa tak stáva skutočným predmetom trhu s pôdou a umožňuje jeho samostatné užívanie, resp. vznik a posilnenie malých fariem; sprístupnenie

[71] Vývoj do roku 2011 oproti referenčnému roku 2002 reflektoval pokles zberových plôch zeleniny o 9,65 %. Plochy ovocných sadov sa každoročne znižujú o cca 250 -300 ha. Oproti roku 2002 klesla celková výmera chmeľníc až o 23,5 %

[72] Z komodít patriacich do vertikál mäsa, mlieka, obilnín a olejnín vykazovalo Slovensko v priemere rokov 2002-2011 na zahraničných trhoch konkurenčnú schopnosť len u živého hovädzieho dobytka, ovčieho mäsa, tekutého mlieka, vtáčích vajec, pšenice, jačmeňa, kukurice, pšeničnej múky, repky, slnečnice

[73] V roku 1989 bol takmer každý druhý pracovník v poľnohospodárstve nekvalifikovaný, v roku 2011 bol v poľnohospodárstve nekvalifikovaný už len každý desiaty pracovník

[74] Z celkového počtu 3559 katastrálnych území v rámci SR zostáva 3141, v ktorých neboli začaté pozemkové úpravy. Priemerný počet vlastníkov na jednu parcelu pred pozemkovými úpravami je 10,45, po pozemkových úpravách klesne na 5. Z pohľadu prístupnosti na pozemky je pred pozemkovými úpravami 22 % parciel prístupných, po pozemkových úpravách je 100 % parciel prístupných, čo predstavuje nárast v prístupnosti pozemkov o 78 %

pozemkov z verejných alebo spoločných komunikácií poľnohospodárskeho charakteru; príprava a vlastnícke vysporiadanie pozemkov na vykonanie pozitívnych zásahov do krajiny v oblasti ekológie, protipovodňovej a protieróznej ochrany.

1.1.2.3.4 Nízka konkurencieschopnosť potravinárskeho priemyslu

Potravinársky priemysel je nadväzujúci sektor na živočíšnu produkciu (vrátane akvakultúry) a rastlinnú produkciu, ktorý zvyšuje pridanú hodnotu, podieľa sa na regionálnej tvorbe priamych a nadväzných pracovných miest s priamou väzbou na potravinovú sebestačnosť.

V mnohých výrobných odboroch nie je potravinársky priemysel konkurencieschopný[75]. Potravinársky priemysel je málo špecializovaný a inovatívny, prejavuje sa nízkou spoluprácou a nedostatkom transparentnosti v rámci agropotravinárskeho sektora a v niektorých výrobných odboroch neprebehla reštrukturalizácia. Zároveň je kapacitne predimenzovaný. Pri hlavných výrobkoch sa využíva menej ako 60 % výrobných kapacít[76]. Od roku 2002 stagnuje výroba potravinárskeho priemyslu[77] a podiel slovenských výrobkov v obchodnej sieti podstatne klesol[78]. Jedným z dôvodov je tlak obchodov na znižovanie cien spracovateľov a zvyšovanie dovozu konkurenčných potravín. Zvyšuje sa podiel nahraditeľných komodít na celkovom agropotravinárskom dovoze. V roku 2010 sa vynaložilo 51,6 % z rozpočtu domácností na produkty z dovozu, ktoré je možné vyrobiť v SR.

1.1.2.3.5 Nízka konkurencieschopnosť sektora akvakultúry a spracovania rýb

V SR má väčšina z 81 zaregistrovaných subjektov zaoberajúcich sa hospodárskym chovom rýb charakter MSP, so zameraním na produkciu trhových rýb (najmä kapra a pstruha), ktorá je závislá od sezónneho dopytu. Súčasné spracovateľské kapacity produktov rybolovu a akvakultúry sú pre potreby SR, s ohľadom na množstvo vyprodukovaných rýb a na spotrebu postačujúce. Miera využiteľnosti spracovateľských kapacít v SR v roku 2011 predstavovala 30 % v oblasti spracovania sladkovodných rýb a 21 % v spracovaní morských rýb[79]. Medzi bariéry potenciálu rastu sektora rybárstva patrí zlý technický stav rybochovných zariadení s vysokým obsahom sedimentov, nízka ekonomická návratnosť investícií, nízka úroveň inovácií, úzky sortiment výrobkov a nízka spotreba rýb na jedného obyvateľa v SR[80]. Hlavnou výzvou pre sektor rybárstva SR je pokrytie celého dodávateľského reťazca inovatívnymi produktmi a výrobnými procesmi priaznivými k životnému prostrediu, ktoré by dokázali konkurovať lacnému dovozu z tretích krajín.

1.1.2.3.6 Územná koncentrácia

Aj keď MSP sú formy podnikania vhodné prakticky vo všetkých územných geografických jednotkách, odporúča sa podporovať aktivity na rozvoj MSP diferencovane, s cieľom ich čo najefektívnejšieho a najširšieho uplatnenia. Opatrenia EFRR zahŕňajúce investície do podnikania, vrátane poskytovania počiatočného kapitálu, záruk, úverov a mezanínového financovania, investície do komerčného využívania nových nápadov a výsledkov výskumu by sa mali koncentrovať predovšetkým do centier 1. a 2. úrovne, vrátane miest Bratislava a Košice, území ťažísk osídlenia 1. a 2. úrovne, ako aj do centier v ostatnom území, lokalizovaných predovšetkým na rozvojových osiach podľa KURS. Do týchto území by sa mali sústrediť aj opatrenia týkajúce sa zakladania podnikov a poradenských služieb pre podniky, najmä v oblasti zakladania podnikov a zvyšovania podnikateľských zručností, rozvoj nových

[75] Za nákup surovín z domácej produkcie má vyššie náklady ako je schopný spätne získať predajom vyrobených potravín na domácom a zahraničnom trhu. Tiež často nie je schopný kompenzovať výpadky príjmov prvovýrobcov, vyvolané nižšími podporami iba cenou za produkciu, najviac s relatívne vysokou cenovou volatilitou. Vo viacerých odboroch musí čeliť priekupníckemu predaju slovenských poľnohospodárskych produktov, čo často núti spracovateľov nakupovať suroviny v zahraničí

[76] Informácia o využití kapacít potravinárskeho priemyslu v roku 2011 http://www.rokovania.s k/File.a s px/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-158762?prefixFile=m

[77] Index priemyselnej produkcie (výroba potravín, nápojov a tabakových výrobkov) sa pohybuje v intervale od 93,7 (2003) do 106,5 (2011)

[78] Podiel produktov slovenského hydinárskeho priemyslu klesol o viac ako 50 p. b. a podiel produktov mäsového a mliekarenského priemyslu približne o 40 p. b. O tretinu klesol aj podiel výrobkov slovenského mlynského a tukového priemyslu

[79] Zdroj: Návrh Operačného programu Rybné hospodárstvo SR 2014 – 2020

[80] Zdroj: Štatistický úrad SR;V roku 2011 predstavovala spotreba rýb na jedného obyvateľa 4,7 kg/rok

obchodných modelov vrátane nových hodnotových reťazcov a novej organizácie marketingu, najmä v záujme uľahčenia internacionalizácie a rozvoj MSP v nových oblastiach spojených s Európskymi a regionálnymi výzvami.

Kľúčové opatrenia EPFRV zahŕňajú reštrukturalizáciu poľnohospodárskych podnikov, diverzifikáciu poľnohospodárskej produkcie a podporu poľnohospodársko-potravinárskej produkcie s vyššou pridanou hodnotou, vrátane miestnej produkcie a krátkych dodávateľských reťazcov, inovácie v oblasti spracovania, ako aj uvádzania vysoko kvalitných výrobkov na trh. Ďalej zahŕňajú, generačnú výmenu v poľnohospodárskom sektore, najmä prostredníctvom pomoci pri zakladaní podnikov pre mladých poľnohospodárov, podporu malých poľnohospodárskych podnikov, začlenenie prvovýrobcov do potravinového reťazca a riadenie rizík v poľnohospodárskych podnikoch prostredníctvom celej škály nástrojov. Kľúčové opatrenia v rámci ENRF zahŕňajú rozvoj podnikov, podnikateľských zručností a podnikania v sektore rybárstva a akvakultúry, a to v záujme zvýšenia ich konkurencieschopnosti, životaschopnosti a udržateľnosti. Tieto opatrenia sa týkajú aj zavedenia alebo vývoja nových či zdokonalených produktov, procesov, technológií, systémov riadenia a organizácie na všetkých úrovniach dodávateľského reťazca v sektore rybárstva a akvakultúry a zlepšenia organizácie trhu v sektore rybárstva a akvakultúry. Tieto opatrenia je potrebné uplatňovať na celom území SR.

1.1.3 Infraštruktúra pre hospodársky rast a tvorbu pracovných miest

SR disponuje nedobudovanou, technicky a kvalitatívne zastaranou infraštruktúrou, ktorá sa negatívnym spôsobom premieta v oblastiach hospodárstva, v znižovaní emisií skleníkových plynov a nedostatočnom zvyšovaní energetickej efektívnosti/podielu obnoviteľných zdrojov. Tvorí prekážku v mobilite obyvateľstva a znižuje atraktivitu územia. Cieľom je prispieť k homogenizácii transeurópskej dopravnej siete (TEN-T), k zabezpečeniu plynulého fungovania vnútorného trhu a posilneniu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti. Z tohto dôvodu je potrebné v nasledujúcom období vyriešiť nasledovné problematické oblasti, a to:

- odstránenie kľúčových nedostatkov v prioritných úsekoch dopravnej siete;
- zabezpečenie dostupnej, kvalitnej a udržateľnej sieťovej infraštruktúry na celom území SR.

1.1.3.1 TC 7: Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach

Identifikácia bariér rozvoja dopravnej obslužnosti a opatrení na ich odstránenie vychádza z detailných sektorových analýz jednotlivých dopravných módov, Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020[81], Stratégie rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020[81] a Strategického plánu rozvoja a údržby ciest II. a III. triedy. Kľúčovými problémami, ktoré musí SR v nasledujúcom období eliminovať sú: nedostupná kvalitná cestná infraštruktúra, nekvalitná infraštruktúra železničnej dopravy, nekvalitná infraštruktúra – terminály intermodálnej prepravy, nekvalitná infraštruktúra vodnej dopravy, neefektívne fungujúce služby verejnej osobnej dopravy (ďalej len „VOD“), nefungujúca integrovaná doprava a nevybudovaná infraštruktúra nemotorovej dopravy. V rámci TC7 budú kumulatívne investície z Kohézneho fondu EÚ a nástroja CEF smerované primárne do udržateľnej dopravy (hlavne do železníc a koľajovej dopravy). V rámci siete TEN-T je nevyhnutné pokračovať vo výstavbe chýbajúcich úsekov diaľnic a rýchlostných ciest, modernizácii železničných koridorov a podpore rozvoja vodnej dopravy. Prioritou bude realizovať najmä tie úseky, ktoré sú súčasťou základnej siete TEN-T a úseky, ktoré zlepšia prepojenie dopravnej infraštruktúry SR na dopravnú sieť susedných krajín. Pozornosť je potrebné venovať aj modernizácii colných priechodov[82] tak, aby sa dosiahlo zvýšenie priepustnosti toku tovaru cez colné priechody na vonkajšej hranici EÚ s Ukrajinou. Udržateľnosť investícií, tzn. prevádzkovú spôsobilosť dopravnej infraštruktúry a súvisiacich objektov je potrebné zabezpečiť prostredníctvom systémových zmien a nastavenia

[81] Zdroj: http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=147132
[82] V zmysle dokumentu „Stratégia modernizácie colných priechodov a budovania kapacít v colníctve na roky 2014 – 2020“

optimálneho, ale zároveň reálneho plánu financovania cyklickej údržby a opráv. SR bude aktívne hľadať finančné zdroje na zabezpečenie adekvátnej údržby a opráv dopravnej infraštruktúry, obzvlášť projektov spolufinancovaných z EŠIF.

1.1.3.1.1 Nedostupná kvalitná cestná infraštruktúra

Pokrok dosiahnutý pri budovaní cestnej infraštruktúry zaostáva za dynamikou rozvoja ekonomiky a rastom prepravných nárokov. Rastúce požiadavky na mobilitu sú stále na väčšine ťahov, vrátane TEN-T zabezpečované dominantne prostredníctvom ciest I. triedy, z ktorých mnohé už nespĺňajú kapacitné, bezpečnostné a v dôsledku dlhodobého preťaženia, ani kvalitatívne parametre. Nosnú časť cestnej siete tvoria cesty I. triedy (3312 km), na ktoré sa prenáša takmer 44 % dopravných výkonov. V porovnaní s diaľnicami (419 km +13 km diaľničné privádzače) a rýchlostnými cestami (234 km + 14 km privádzač rýchlostnej cesty) je to približne o 21 % viac. Na cestách II. triedy (3637 km) a III. triedy (10 415 km) sa realizuje 20 %, resp. 13 % dopravných výkonov[83].

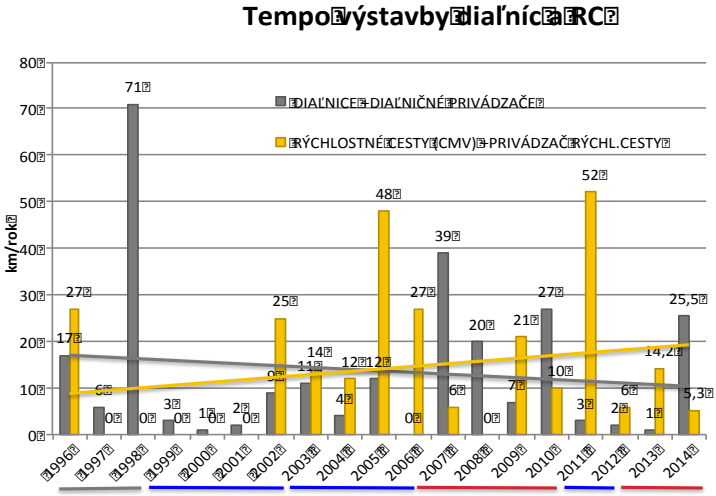

Tempo výstavby diaľníc a rýchlostných ciest je vzhľadom na ekonomické potreby krajiny[84], ako aj medzinárodné záväzky SR dlhodobo pomalé. Problémom výstavby diaľnic a rýchlostných ciest je nedostatočná kontinuita vo výstavbe, podliehajúca politickým cyklom[85], nedostatočná projektová príprava stavieb, zdĺhavý proces majetkovoprávnej prípravy územia stavieb, nekompletnosť projektovej dokumentácie, meškanie rozhodnutí vydávaných v režime stavebného zákona a nedostatočné finančné krytie[86]. V súčasnosti posun termínov realizácie úsekov spôsobuje zdĺhavý proces priebehu VO a problémy s majetkovoprávnym vysporiadaním.

Obmedzené finančné prostriedky, určené pre cesty I. triedy, sú využívané hlavne na riešenie bodových chýb (tzv. úzkych miest) na cestách, na rekonštrukcie mostných objektov v havarijnom stave, na odstránenie zosuvov, povodňových škôd, vo veľmi malej miere na komplexnú rehabilitáciu vozoviek, homogenizáciu ťahov a plánovité odstraňovanie opakovaných nehodových lokalít[87]. Absencia cyklickosti súvislej údržby má za následok riešenie iba havarijných stavov, ktorých medziročný nárast je vyšší ako dĺžka rehabilitovaných úsekov. Ak nedôjde k zmene vo financovaní údržby a opráv ciest I. triedy, do roku 2017 bude v nevyhovujúcom stave až takmer 70 % ciest.

[83] Údaje vychádzajú z celoštátneho sčítania cestnej dopravy, ktoré sa vykonáva raz za 5 rokov. Posledné sčítanie bolo realizované v roku 2010, nasledujúce bude v roku 2015, Slovenská správa ciest, http://www.cdb.sk/sk/Vystupy-CDB/Statisticke-prehlady/Dlzky-cestnych-komunikacii.alej

[84] Očakávaný vývoj dopravy do roku 2020 – štúdia VÚD a .s. Žilina, september 2007

[85] Graf. Tempo výstavby diaľnic a RC

[86] Zdroj: Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020

[87] K znižovaniu nehodovosti na pozemných komunikáciách má prispieť aj smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/96/ES o riadení bezpečnosti cestnej infraštruktúry. V súlade so smernicou boli v SR stanovené postupy, ktoré by mali byť významným nástrojom na zlepšenie bezpečnosti cestnej infraštruktúry (pozri zákon č. 249/2011 Z. z. o riadení bezpečnosti pozemných komunikácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 251/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti riadenia bezpečnosti pozemných komunikácií a vyhlášky č. 135/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej príprave, o odbornej skúške a o výkone činnosti audítora bezpečnosti pozemnej komunikácie, o zápise do zoznamu audítorov bezpečnosti pozemných komunikácií a o zápise do zoznamu vzdelávacích inštitúcií akreditovaných v odbore riadenia bezpečnosti pozemných komunikácií)

Samosprávne kraje, ako vlastníci ciest II. a III. triedy a ich správcovia, nedisponujú vzhľadom na ich rozsah[88] dostatočnými zdrojmi na ich modernizáciu, údržbu a rozvoj, čoho dôsledkom je ich dlhodobo nevyhovujúci stavebno-technický stav. Prejavuje sa to najmä na cestách, ktoré v území preberajú funkciu nosnej cestnej infraštruktúry (t. j. cesty I. triedy), v prepojení sekundárnych a terciárnych uzlov, s priamym napojením na cestnú infraštruktúru siete TEN-T. Kvalita ciest II. a III. triedy bezprostredne vplýva aj na úroveň služieb prímestskej autobusovej dopravy a mestskej autobusovej dopravy, ktorá veľakrát predstavuje pre viaceré skupiny obyvateľstva jedinú alternatívu prepravy pri dochádzke do zamestnania, škôl, úradov, zdravotníckych zariadení a pod.

Cestná sieť nie je dostatočne vybavená technologickými zariadeniami na monitorovanie dopravy a taktiež chýbajú inteligentné riadiace systémy v doprave, pre podporu zvyšovania bezpečnosti a plynulosti premávky a efektívnejšieho využívania cestnej infraštruktúry.

1.1.3.1.2 Nekvalitná infraštruktúra železničnej dopravy

Technický stav väčšiny infraštruktúrnych zariadení je neuspokojivý, najmä z dôvodu dlhodobého podfinancovania, zapríčiňujúceho nežiaduce odsúvanie štandardnej údržby, spojenej s neprimeraným nárastom budúcich nákladov potrebných na obnovenie udržateľného stavu.

Celková stavebná dĺžka železničných tratí je 3 631 km, z čoho elektrifikované trate tvoria necelých 44 % (1 586 km). Stavebná dĺžka koľají je 6 895 km. Železnice SR (ďalej len „ŽSR“) spravujú tiež viac ako 3 600 prevádzkových budov. Najvyššou investičnou prioritou ostáva naďalej modernizovať trate zaradené do paneurópskych koridorov č. IV., V. a VI., ktoré sú súčasťou transeurópskej dopravnej siete TEN-T, na parametre AGC, AGTC [89] a zabezpečenie interoperability železničných tratí.

V súčasnosti realizovaný investičný program sa týka necelých 5 % stavebnej dĺžky prevádzkovaných tratí. Od vzniku samostatnej SR sa všetky ostatné modernizačné zásahy dotkli len necelých ďalších 10 % železničných tratí [90]. Nevyhovujúci stav železničnej infraštruktúry s veľkým množstvom prechodných obmedzení traťovej rýchlosti, vysokým podielom nezabezpečených priecestí, pretrvávajúcimi problémami elektromagnetickej kompatibility, neflexibilnou organizáciou prevádzky a nevyhovujúcim stavom železničných staníc, bráni železničnej doprave k jej širšiemu uplatneniu na dopravnom trhu.

Modernizácia železničnej infraštruktúry a vozidlového parku vychádza z potrieb trhu (výkony na jednotlivých úsekoch, využitie kapacity tratí, prepravných prúdov). Trate tvoriace perspektívny železničný systém SR sú identifikované v Strategickom pláne rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020. Investičné aktivity zamerané na modernizáciu železničnej infraštruktúry, parku železničných vozidiel, ako aj legislatívno-organizačné zmeny, napr. zníženie poplatku za používanie železničnej dopravnej cesty realizované od 1. 1. 2011, sú orientované na zvýšenie konkurencieschopnosti železničnej dopravy a patria medzi priority v oblasti financovania železničnej dopravy. Intervencie v oblasti železničnej dopravy budú smerovať taktiež k zavádzaniu systému ERTMS, s cieľom dosiahnuť plne interoperabilný železničný systém a tým odbúrať doterajšie technické bariéry, zabezpečiť plné využitie technických parametrov železničných tratí a zvýšiť konkurencieschopnosť železničnej dopravy.

[88] V roku 2012 predstavovala dĺžka ciest II. triedy 3 637 km a III. triedy 10 415 km

[89] Európska dohoda o medzinárodných železničných magistrálach, Európska dohoda o najdôležitejších trasách medzinárodnej kombinovanej dopravy a súvisiacich objektoch

[90] Ide najmä o elektrifikáciu tratí Šurany – Zvolen – Banská Bystrica, Čadca – Skalité – Zwardoň a Prešov – Plaveč, obnovenie prechodov Kittsee a Lupków, modernizáciu staníc Bratislava – Petržalka a Čadca, výstavbu kontajnerového terminálu v Dobrej pri Čiernej nad Tisou a inštaláciu diaľkového zabezpečovacieho zariadenia na niektorých významnejších miestnych železniciach

1.1.3.1.3 Nekvalitná infraštruktúra vodnej dopravy

Vnútrozemská vodná doprava sa prevádzkuje na rieke Dunaj (označená ako E-80 podľa dohody AGN), ktorá je súčasťou koridoru základnej siete TEN-T Rýn – Dunaj. Táto vodná cesta umožňuje napojenie na prístavy v Severnom a Čiernom mori a napojenie na sieť západoeurópskych vodných ciest.

Slabá konkurencieschopnosť vnútrozemskej vodnej dopravy je mimo iného, spôsobená aj nízkym počtom splavných tokov na území SR a obmedzením splavnosti Dunaja s priemernou využiteľnosťou ponoru plavidiel 190 cm po dobu 60 % celoročnej plavebnej prevádzky.

Zlepšenie splavnosti vodných tokov vyžaduje zlepšovanie plavebných parametrov vodných ciest, predovšetkým na slovenskom úseku Dunaja Sap – Štúrovo, v úseku medzi Bratislavou a ústím rieky Moravy a riešenie poruchovosti a prevádzkovej spoľahlivosti plavebných komôr vodného diela Gabčíkovo. V strednodobom až dlhodobom horizonte, v rámci koridoru základnej siete TEN-T Rýn – Dunaj, bude dôležité zabezpečiť plavbu s ponorom najmenej 250 cm počas celého roka, a to realizáciou príslušných opatrení efektívnej údržby plavebnej dráhy vodnej cesty. Predmetné opatrenia prispejú taktiež k minimalizácii vplyvov klimatických zmien a súvisiacich negatívnych javov (povodne). Pre potreby činnosti vnútrozemskej plavby budú vypracované štúdie uskutočniteľnosti. Ďalšie aktivity, pokiaľ ide o prípravu podrobnejšej projektovej dokumentácie, budú možné len za predpokladu, že bude zabezpečený súlad s príslušnými právnymi predpismi EÚ, najmä so smernicou o biotopoch a Rámcovou smernicou o vode a že bude na základe analýzy alternatív vybraná environmentálnejšie vhodnejšia voľba.

Dobudovanie infraštruktúry vodných ciest a prístavov bude doplnené o zavádzanie nových technológií do oblasti riadenia lodnej a prístavnej prevádzky. Uplatnenie riečnych informačných systémov (ďalej len „RIS“) umožní dosiahnuť zvýšenie kapacity infraštruktúry, optimálne využívanie existujúcej infraštruktúry, zvýšenie bezpečnosti a zníženie negatívnych vplyvov na životné prostredie.

1.1.3.1.4 Nekvalitná infraštruktúra intermodálnej prepravy

Intermodálna preprava v SR má najlepšie predpoklady pre rozvoj v systéme cesta – železnica. Najväčší počet terminálov sa nachádza v západoslovenskom kraji, kde sú funkčné terminály Bratislava – ÚNS, Bratislava Pálenisko, Dunajská Streda a Sládkovičovo. Na východnom Slovensku sa nachádzajú terminály v obvodoch železničných staníc Košice, Veľká Ida a Dobrá pri Čiernej nad Tisou. V ostatných častiach SR je funkčný už len TIP v Žiline, v blízkosti ktorého sa plánuje výstavba ďalšieho. Stredná časť SR momentálne nedisponuje žiadnym terminálom. Sedem z nich je bimodálnych (cesta – železnica) a jediný terminál Pálenisko je trimodálny (cesta – železnica – vnútrozemská vodná cesta). V SR úplne chýba segment kontinentálnej kombinovanej dopravy.

Prioritou v oblasti rozvoja infraštruktúry intermodálnej prepravy je výstavba základnej siete verejných terminálov, podľa parametrov Dohody AGTC. Väčšina terminálov je technicky a technologicky zastaraných a nespĺňa všetky požiadavky AGTC, najmä ohľadom dĺžky manipulačných koľají[91] a vybavenosti manipulačných zariadení pre prekládku nákladových jednotiek. Ani jeden z jestvujúcich terminálov, ktoré prevádzkujú v súčasnosti len súkromní operátori kombinovanej dopravy, neposkytuje nediskriminačný prístup k terminálovým službám, v zmysle podmienok právnych predpisov EÚ.

1.1.3.1.5 Neefektívne služby verejnej osobnej dopravy a nefungujúca integrovaná doprava

Najvýznamnejším slabým miestom verejnej osobnej dopravy v SR je absencia funkčných integrovaných dopravných systémov (ďalej len „IDS“). Nie je zabezpečená vzájomná previazanosť a koordinácia jednotlivých dopravných módov. Absentuje kvalitné spracovanie plánov dopravnej

[91] Mnohé terminály majú k dispozícii len koľaje s celkovou dĺžkou menšou ako 300 metrov. To znamená, že blokové vlaky musia byť rozdelené a každá časť vlaku musí byť preložená samostatne, čo znamená neproduktívne dodatočné prekládkové operácie

obslužnosti s dopravnou a tarifnou integráciou všetkých subsystémov mestskej a regionálnej verejnej osobnej dopravy.

Železničná doprava zaznamenáva pomalý, ale pokračujúci pokles výkonov, čo sa však v dôsledku prirodzených vysokých fixných nákladov železnice neodzrkadľuje v poklese jej nákladov[92].

V autobusovej doprave je nedostatkom nevhodná organizácia, nízka úroveň zastávok a staníc, nízky rozsah doplnkových služieb a absencia infraštruktúry. Naopak, silnou stránkou viacerých regiónov je obnovený vozidlový park autobusov.

V rámci mestskej hromadnej dopravy sa v SR prevádzkuje električková doprava v dvoch mestách, a to v Bratislave a v Košiciach. Trolejbusová doprava funguje v Bratislave, Košiciach, Prešove, Žiline a Banskej Bystrici, zvyšné výkony sú zabezpečované autobusovou dopravou. V mestskej hromadnej doprave (ďalej len „MHD“) je najväčším problémom podfinancovanie mestských dopravných podnikov a z neho vyplývajúci zlý stav koľajového zvršku a trolejbusových dráh, meniarní, zastaraný vozový park, nízke percento nízkopodlažných vozidiel, nedostatočné štandardy kvality a dopravnej obslužnosti, chýbajúce samostatné vyhradené pruhy pre MHD a inteligentné dopravné systémy. Zastaranosť autobusovej MHD má kvôli vysokým emisiám PM a NOx podiel na nevyhovujúcej kvalite ovzdušia, predovšetkým v mestách s riadenou kvalitou ovzdušia.

SR pripravuje na úrovni územnej samosprávy tzv. generely dopravy najvýznamnejších mestských aglomerácií s cieľom ekologizácie mestskej dopravy a zabezpečenia jej udržateľného rozvoja. Počas vypracovania generelov dopravy bude dôraz kladený taktiež na zabezpečenie prepojenia plánov udržateľnej mestskej mobility s existujúcimi programami a plánmi v oblasti kvality ovzdušia a prijímania protihlukových opatrení[93].

1.1.3.1.6 Nemotorová doprava

V doterajšom období bolo v SR málo pozornosti venovanej nemotorovým formám dopravy, najmä cyklistickej a pešej doprave. Na základe Národnej stratégie rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR[94] sú hlavné dôvody podpory rozvoja tohto druhu dopravy: ekonomické, ekologické, zdravotné a sociálne. Hoci v oblasti cykloturistiky existuje pomerne rozsiahla sieť trás prevyšujúca 10 tis. km prevažne na existujúcej cestnej sieti, využívanie bicykla na bežné dopravné funkcie zďaleka nedosahuje svoj potenciál. Dĺžka cyklistických komunikácií v mestách je nedostatočná, pohybuje sa v rádoch jednotiek a desiatok kilometrov, jednotlivé cyklotrasy sú často neprepojené a s častými prerušeniami. Prioritou v oblasti nemotorovej dopravy bude podpora budovania cyklistických komunikácií a doplnkovej infraštruktúry, stimulujúcej k širšiemu využívaniu nemotorovej dopravy v urbanizovaných územiach, podpora zabezpečovania intermodality (vzájomného prepojenia VOD, individuálnej automobilovej dopravy a cyklistickej dopravy) v prestupných uzloch (záchytné parkoviská, prístrešky pre bicykle), podpora výstavby prvkov a zón upokojenia dopravy, ako aj bezpečného oddelenia motorovej a nemotorovej dopravy, najmä v intravilánoch a extravilánoch s dôrazom na komunikácie s vysokým podielom zraniteľných účastníkov premávky.

[92] S vyťaženosťou pod 50 % maximálnej kapacity jazdí 974 spojov, teda 56 % vlakov. Pod 25 % obsadenosti jazdí 388 vlakov, takmer štvrtina všetkých spojov. Ani desatinu svojej kapacity nedokáže zaplniť 102 spojov. 169 spojov (9,8 %) sú zaplnené nad 80 % kapacity a len 53 (3 %) patrí medzi plne vyťažené, s priemernou obsadenosťou nad 100 % maximálnej kapacity Zdroj: INESS Policy Note 4/2012

[93] SR pripravuje harmonizujúci dokument, ktorý bude riešiť horizontálne politiky ako napr. v oblasti poľnohospodárstva, dopravy, energetiky, životného prostredia

[94] V zmysle dokumentu „Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR“, schváleného uznesením vlády SR č. 223/2013 zo dňa 7. mája 2013 http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=22396 a dokumentu „Trvalý finančný mechanizmus na implementáciu Národnej stratégie rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v Slovenskej republike“, schváleného uznesením vlády SR č. 27/2014 zo dňa 15. januára 2014 http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23109

1.1.3.1.7 Územná koncentrácia

Realizácia aktivít pre rozvoj udržateľnej dopravy sa územne koncentruje do viacerých priestorových geografických celkov, podľa ich významu a funkčnej účelnosti. Cieľom je budovať dopravné systémy, ktoré budú infraštruktúrne a prevádzkovo optimalizované pre príslušné funkčné celky a prispejú k udržateľnému mestskému rozvoju. Princípy smerovania zdrojov a samotná implementácia integrovaných aktivít udržateľného mestského rozvoja budú rešpektovať základné národné územno-plánovacie politiky (pozri tiež kap. 3.1.3). Z Kohézneho fondu EÚ budú podporené projekty a riešenia s rozhodujúcim a systémovým vplyvom na fungovanie VOD, pričom opatrenia budú realizované na celom území SR. Investície z EFRR do integrovanej, udržateľnej a dostupnej mestskej mobility v mestách, mestských regiónoch a metropolitných oblastiach, ktoré povedú k nižším emisiám skleníkových plynov, najmä prostredníctvom plánov udržateľnej mestskej dopravy, vrátane uľahčenia využívania verejnej dopravy, je potrebné lokalizovať predovšetkým do mestských funkčných území, centier osídlenia 1. a 2. skupiny, prímestských pásiem ťažísk osídlenia prvej úrovne a podľa miestnych pomerov do území ťažísk osídlenia prvej a druhej úrovne. S cieľom zabezpečenia synergie a komplementarity medzi fondmi EÚ bude zriadená pracovná skupina. Jednou z jej hlavných úloh bude vecné a časové zosúladenie implementácie agiend príslušných programov[95]. Časť aktivít podporovaných EFRR bude realizovaná na území mestských funkčných oblastí zadefinovaných pre opatrenia udržateľného mestského rozvoja, prostredníctvom integrovaných územných investícií.

1.1.4 Rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce

V SR sa v dôsledku hospodárskej krízy neustále prehlbuje problém nezamestnanosti, chudoby, sociálneho vylúčenia, či celkového zníženia životnej úrovne občanov. Osoby s nedostatočnými kompetenciami a kvalifikáciou sú najohrozenejšou skupinou na trhu práce a najväčšou bariérou udržateľného rozvoja SR. Kvalita odborného vzdelávania a prípravy nedostatočne reaguje na aktuálne potreby trhu práce a nedokáže pripraviť kvalifikovanú pracovnú silu v takej miere, aby bola schopná bezprostredne, po ukončení štúdia, vstúpiť do pracovného procesu.

Kľúčovými výzvami pre SR v nasledujúcom období sú: reštrukturalizácia systému vzdelávania v záujme zvýšenia zamestnanosti a mobility pracovnej sily, aktivizácia ľudí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením za účelom ich začlenenia, deinštitucionalizácia sociálnych služieb a sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, podpora aktívneho a zdravého starnutia vrátane dlhodobej starostlivosti[96] a integrácia marginalizovaných rómskych komunít (ďalej len „MRK“). Ďalšou výzvou je starostlivosť o deti do 3 rokov veku (t. j. zosúlaďovanie rodinného a pracovného života) a dostupnosť predškolského vzdelávania.

1.1.4.1 TC 8: Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily

Zamestnanosť a mobilita pracovnej sily má silné regionálne, sociálne, kultúrne a generačné špecifiká, zakorenené v slovenskej spoločnosti ešte pred rokom 1989. Vzhľadom na obrovskú regionálnu disparitu v nezamestnanosti, dlhodobej nezamestnanosti, ako aj v miere chudoby, je nutné (nielen z pozície štátu) podporovať rozvoj a fungovanie sociálnej ekonomiky. V súčasnosti sú veľké skupiny obyvateľstva reálne odrezané od trhu práce, čo sa bude bez zapájania komunít a rozvoja inkluzívneho trhu[97] prehlbovať aj v budúcnosti. Je potrebné pokračovať v aktivitách sociálneho dialógu pri rozhodovaní o riešení aktuálnych ekonomických a sociálnych problémov spoločnosti a budovaní administratívnych kapacít v oblasti sociálneho dialógu, podnikateľského prostredia a podpory zamestnanosti.

Kľúčové problémy trhu práce, ktorým musí SR v nasledujúcom období čeliť sú: vysoká nezamestnanosť a nízka zamestnanosť (najmä žien, starších a nízkokvalifikovaných), dlhodobá

[95] Pre účely PD SR pod pojem „program“ spadajú všetky operačné programy SR vrátane Programu rozvoja vidieka SR
[96] Národný program aktívneho starnutia na roky 2014 – 2020, MPSVR SR
[97] http://www.iz.sk/sk/projekty/inkluzivny-rast

nezamestnanosť, nezamestnanosť mladých ľudí, nedostatočná účinnosť a efektívnosť aktívnej politiky trhu práce a nízka mobilita domácej pracovnej sily.

Je dôležité posilniť úlohu poľnohospodárstva vo vidieckej zamestnanosti, zachovaním/rozširovaním poľnohospodárstva s vyššími nárokmi na objem a kvalitu ľudskej práce. Zároveň je žiaduce podporovať aj investície do nepoľnohospodárskych činností vo vidieckych oblastiach a diverzifikáciu poľnohospodárskych, lesohospodárskych a akvakultúrnych podnikov.

1.1.4.1.1 Vysoká nezamestnanosť a nízka zamestnanosť

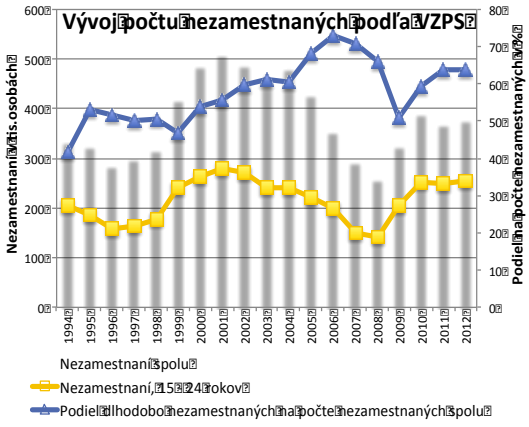

Prejavom nerovnováhy na trhu práce je miera voľných pracovných miest, ktorá je v SR pod priemerom EÚ. V roku 2012 bolo v SR z 1 000 pracovných miest v priemere voľných len 8. Priemer EÚ bol 15 voľných miest, čo znamená, že miera voľných pracovných miest v roku 2012 dosiahla 1,5%[98].

Podiel pracujúceho obyvateľstva vo veku 20-64 rokov je v SR pod priemerom EÚ a posledné roky stagnuje okolo podielu 65,0 %. Národný cieľ pre SR vyplývajúci zo stratégie Európa 2020, je pre oblasť zamestnanosti stanovený na úrovni 72 %. Pod priemerom EÚ je SR aj v miere zamestnanosti starších ľudí (vo veku 55-64 rokov) a miere zamestnanosti žien vo veku 20-64[99]. Možnosť zamestnania starších ľudí je nepriaznivo ovplyvnená viacerými faktormi, napríklad aj nedostatočným prístupom k celoživotnému vzdelávaniu, absenciou systému poradenstva vo vzdelávaní zamestnaných dospelých, čo osobitne platí pre špecifickú skupinu starších ľudí. Miera zamestnanosti nízkokvalifikovaných osôb (ISCED 0 – 2) v SR (29,5 % v roku 2012) je v rámci EÚ najnižšia. V roku 2012 dosiahla len 57 % úrovne EÚ[100]. Výrazné rozdiely v zamestnanosti mužov a žien sú ovplyvnené dopadom rodičovstva, keď prítomnosť detí mladších ako 6 rokov v rodine významne znižuje mieru zamestnanosti žien, ale iba minimálne, zamestnanosť mužov (miera zamestnanosti žien vo veku 25-49 rokov s dieťaťom mladším ako 6 rokov je nižšia ako 40 %, u mužov tej istej vekovej kategórie a v tej istej fáze rodičovstva je viac ako 83 %). K situácii narastajúcej nezamestnanosti a slabšej ekonomickej nezávislosti žien negatívne prispieva aj nedostatok služieb starostlivosti o deti. Od roku 2006 sa každý rok zhoršuje dostupnosť materských škôl (ďalej len „MŠ“) a využívanie zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov patrí medzi najnižšie v EÚ.

V roku 2012 bola miera nezamestnanosti v SR (14 %) šiestou najvyššou a dlhodobá miera nezamestnanosti (9,4 %) štvrtou najvyššou v EÚ.[101] Miera neaktivity mladých ľudí[102] dosiahla v roku 2012 úroveň 13,8 %, čo bolo mierne nad priemerom EÚ (13,1 %) a v porovnaní s krajinami V4 menej ako v Maďarsku (14,7 %) a viac ako v Poľsku (11,8 %) a v ČR (8,9 %)[103]. Miera nezamestnanosti starších zaznamenala v roku 2012 úroveň 11,1 %, čo bolo pod úrovňou celkovej miery

[98] Z hľadiska odvetví dosiahli najnižšiu mieru voľných pracovných miest administratívne služby a vzdelávanie (0,2 % v roku 2012), nasledované ubytovacími a stravovacími službami a odbornými, vedeckými a technickými činnosťami (0,3 %). Naopak, najvyššia miera voľných pracovných miest bola v SR zaznamenaná vo verejnej správe, kde dosiahla 4,3 %. Ide pravdepodobne o neobsadené "tabuľkové" miesta. V energetike dosiahla 2,0 % a vo finančných a poisťovacích činnostiach 1,8 %

[99] Miera zamestnanosti starších (vo veku 55-64 rokov) je pod priemerom EÚ. V roku 2012 dosiahla úroveň 43,1 % a oproti predchádzajúcemu roku sa zvýšila celkovo o 1,8 p. b. Miera zamestnanosti žien vo veku 20-64 rokov v roku 2012, oproti roku 2011, mierne poklesla o 0,1 p. b. na 57,3 %, kým miera zamestnanosti mužov vzrástla o 0,3 p. b. na 72,8 %. Miera zamestnanosti žien tak bola o 15,5 p. b. nižšia v porovnaní s mierou zamestnanosti mužov

[100] Podľa údajov Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny SR bolo z celkového počtu nezamestnaných (406 498 UoZ) ku koncu septembra 2013 v evidencii 113 281 občanov so vzdelaním nižším ako stredné odborné (podiel 27,9 %)

[101] V 2. štvrťroku 2013 bola miera nezamestnanosti v SR 14,9 % a dlhodobá miera nezamestnanosti 9,9 %

[102] Zdroj: NEET – not in education, employment, training

[103] Zdroj: Eurostat: [edat_lfse_20]

nezamestnanosti (14 %). Miera nezamestnanosti osôb s nízkym stupňom vzdelania (44,7 %) presiahla viac ako trojnásobne celkovú mieru nezamestnanosti.

Počet nezamestnaných osôb v roku 2012 medziročne vzrástol vo väčšine krajov v rozsahu od 0,6 % (ŽSK) do 8,7 % (TTSK). Nezamestnanosť klesla len v BSK (o 0,5 %). Na celkovom počte nezamestnaných v SR sa v najväčšej miere podieľali kraje východného Slovenska (KSK 19,6 % a PSK 18,5 %). Zároveň tieto dva samosprávne kraje, spolu s BBSK, vykázali aj najvyššiu úroveň miery nezamestnanosti (KSK 19,7 %, PSK 18,3 %, BBSK 18,0 %). Miera nezamestnanosti sa medziročne zvýšila vo všetkých krajoch s výnimkou BSK, najviac v TTSK a NSK (zhodne o 0,8 p. b.)[104].

1.1.4.1.2 Dlhodobá nezamestnanosť

Miera dlhodobej nezamestnanosti patrí s viac ako 9 % medzi najvyššie v EÚ. Vyplýva hlavne z vysokej nezamestnanosti medzi mladými, dlhodobej nezamestnanosti nízko kvalifikovanej pracovnej sily a obyvateľov nad 50 rokov, ktorí stratili prácu a majú problém sa zamestnať. Presné štatistiky o nezamestnanosti Rómov neexistujú, možno vyslovovať iba odhady na základe posúdenia situácie v lokalitách s vysokým počtom rómskeho obyvateľstva. Na základe údajov z prieskumov o nezamestnanosti rómskej populácie z predchádzajúceho obdobia je zrejmé, že počet nezamestnaných Rómov v SR systematicky rastie a rómska populácia tvorí výraznú väčšinu dlhodobo nezamestnaných v SR[105]. V roku 2012 bolo podľa údajov výberového zisťovania pracovných síl bez práce dlhšie ako 1 rok, viac ako 60 % nezamestnaných. Problém je predovšetkým s veľmi dlhodobou nezamestnanosťou (nezamestnaní viac ako 2 roky). Z hľadiska vzdelania, najvyšší podiel dlhodobo nezamestnaných bol medzi osobami so základným vzdelaním a s učňovským vzdelaním bez maturity.

V skupine dlhodobo nezamestnaných bola znížená schopnosť vrátiť sa späť na trh práce spôsobená hlavne stratou pracovných návykov a pracovnej morálky v kombinácii s nedostatočne motivujúcim sociálnym systémom. Okrem nízkej kvalifikačnej úrovne a presýtenosti trhu práce niektorými profesiami, dlhodobá nezamestnanosť súvisela aj s nízkou pracovnou mobilitou, najmä nízko kvalifikovaných osôb. Príčinou problémov pri riešení nezamestnanosti bola aj nízka geografická mobilita nezamestnaných a rozvinutá šedá ekonomika.

Dlhodobá nezamestnanosť je problémom v takmer všetkých krajoch. V roku 2012 mal najvyšší podiel dlhodobo nezamestnaných na celkovom počte nezamestnaných KSK (71,7 %), NSK (70,6 %), TTSK (67,7 %) a BBSK (66,2 %), najnižší BSK (38,9 %) a TNSK (43,0 %). Pod priemerom SR bol podiel dlhodobo nezamestnaných v ŽSK (60,2 %) a približne na úrovni priemeru SR bol podiel dlhodobo nezamestnaných v PSK (63,9 %)[106].

1.1.4.1.3 Nezamestnanosť mladých ľudí

Miera nezamestnanosti ľudí vo veku 15-24 rokov podľa ŠÚ SR klesla z historického maxima 37 % v roku 2001 na 18,8 % v roku 2008. V dôsledku krízy však začala opäť prudko rásť a v roku 2012 dosiahla úroveň 34 %. Viac ako 56 % nezamestnaných mladých ľudí si hľadalo prácu dlhšie ako rok (priemer EÚ bol 32 %). Podobná situácia bola aj vo vývoji miery zamestnanosti: v roku 2008 malo zamestnanie 26 % mladých ľudí, kým v roku 2012 to bolo iba 20 % mladých ľudí (priemerný údaj v krajinách EÚ27 bol 33 %)[107].

Najpočetnejšiu skupinu nezamestnaných absolventov stredných škôl tvorili absolventi študijných spoločenských odborov a služieb[108], nasledujú absolventi študijných odborov s rozšíreným praktickým

[104] Zdroj: Štatistická správa o základných vývojových tendenciách v hospodárstve SR v 4. štvrťroku 2012

[105] Napr. správa agentúry EÚ pre základné práva (FRA) za rok 2012: Data in focus "Financial and labour market situation" (Situácia na finančnom a pracovnom trhu) (http://fra.europa.eu/en/publication/2012/situation-roma-11-eu-member-states-survey-results-glance) alebo Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie v SR spolu: http://www.scribd.com/doc/141895207/Poradenstvo-pri-integracii-Romov-Svetova-banka-2012 (2011, UNDP, Svetová banka)

[106] Zdroj: Prepočet z údajov ŠÚ SR, výberového zisťovania pracovných síl

[107] Zdroj: OECD, databáza LFS

[108] Zdroj: ÚIPŠ Uplatnenie absolventov stredných škôl v praxi. Bratislava :2011

vyučovaním a absolventi učebných odborov. Najmenej evidovaných bolo gymnazistov, pretože značná časť z nich pokračuje v štúdiu na VŠ.

I keď nezamestnanosť absolventov terciárneho vzdelávania je v skupine mladých ľudí najnižšia a trvá najkratšie (90 % je v evidencii do 6 mesiacov), je relatívne vysoká. Po skončení štúdia sa v evidencii úradu práce ocitne viac ako 9 tisíc absolventov[109]. Približne 60 % z nich tvoria absolventi spoločensko-vedných odborov a 20 % tvoria absolventi technických odborov.

Bariérami, ktoré bránia zvýšeniu zamestnanosti, sú najmä nesúlad medzi vzdelaním a získanými zručnosťami pre potreby trhu práce, nedostatočná pripravenosť stredných odborných škôl reagovať na meniace sa potreby trhu práce, ako aj slabé prepojenie terciárneho vzdelávania a trhu práce.

Medzi najčastejšie príčiny tohto stavu patrí slabá motivácia zamestnávateľov zamestnávať mladých ľudí, ktorých kvalifikačné predpoklady nezodpovedajú ich požiadavkám. Je to negatívne ovplyvňované relatívne vysokými nákladmi práce v porovnaní s očakávanou produktivitou [110] a potrebou dodatočných investícií do ďalšieho vzdelávania zo strany zamestnávateľov. Problémom je neexistencia systému zainteresovania firiem a škôl v príprave učebných osnov a financovaní odborného vzdelávania, slabo fungujúci duálny systém učňovského školstva, kde sa vyučovanie v školách strieda s výučbou priamo na pracovisku, neefektívny systém terciárneho vzdelávania, najmä absencia kratších a s praxou prepojených foriem štúdia (bakalársky stupeň) a nesúlad medzi počtom absolventov študijných programov žiadaných trhom práce a počtom absolventov študijných programov, ktoré trh práce v súčasnosti nevyžaduje vo väčšej miere. Ďalej k nim patrí nízka účinnosť kariérneho poradenstva, sociálnych a aktivačných politík a územná mobilita mladých, nedostatočná sieť zariadení starostlivosti o dieťa do troch rokov veku a vysoké príspevky zamestnávateľov na sociálne zabezpečenie pri nízko platenej práci.

Zmierňovanie tohto stavu od 1. novembra 2013 podporuje štát najmä prostredníctvom odvodovej úľavy na sociálne a zdravotné poistenie pre dlhodobo nezamestnané nízkopríjmové osoby, ktoré boli zamestnávateľom prijaté na pracovné miesto.

Na podporu zamestnanosti mladých ľudí je nevyhnutné zintenzívniť úsilie na riešenie vysokej nezamestnanosti mladých ľudí a realizovať aktivity vyplývajúce z Národného plánu implementácie Záruky pre mladých ľudí v SR, ktorý prerokovala a vzala na vedomie vláda SR dňa 5. 2. 2014. V apríli 2014 bol národný plán aktualizovaný o pripomienky EK a návrh na zavedenie systému záruky pre mladých bol schválený prostredníctvom NPR SR 2014. V rámci tohto plánu bude možné podporiť zamestnanosť mladých ľudí, najmä prostredníctvom dohodnutých reformných zmien v oblasti odborného vzdelávania a prípravy, trhu práce, včasnej intervencie a opatrení podporujúcich integráciu mladých ľudí na trh práce, vrátane programov na získanie praxe alebo odbornej kvalifikácie a zručností potrebných pre trh práce. Zároveň bude zabezpečená podpora pre projektové aktivity zamerané na ponuku zamestnania, ďalšieho vzdelávania, učňovskej prípravy alebo stáže, v zmysle Odporúčania Rady EÚ z 22. 4. 2013 o zavedení záruky pre mladých ľudí (2013/C 120/01), a to v spolupráci s partnermi na základe Spoločného vyhlásenia Rady solidarity a rozvoja SR na podporu realizácie Záruky pre mladých v Slovenskej republike prijatého dňa 29. 1. 2014. Osobitnú pozornosť bude potrebné zamerať najmä na mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, neštudujú, ani sa nezúčastňujú na odbornej príprave (tzv. NEET – not in employment, education or training).

[109] Podľa údajov UIPS bol k júlu 2011 počet nezamestnaných absolventov VŠ 9670 osôb
[110] Zdroj: OECD, databáza LFS, jednotkové náklady práce

1.1.4.1.4 Účinnosť a efektívnosť aktívnej politiky trhu práce (APTP)

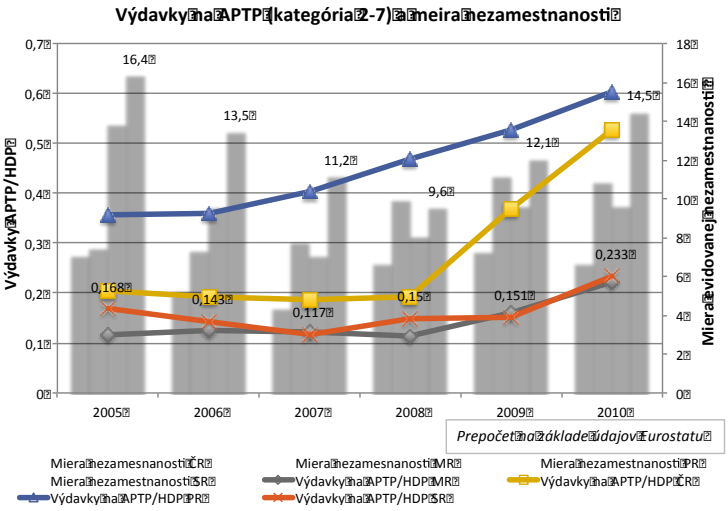

Vo všeobecnosti platí, že vývoj počtu podporených osôb, resp. pracovných miest v SR výrazne kolíše v závislosti od toho, aké finančne náročné opatrenia boli v danom roku preferované[111]. Z uvedeného vyplýva, že rezort práce potrebuje zmeny na trhu práce predvídať a neželané tendencie prostredníctvom APTP účinne korigovať. Zároveň je potrebné zabezpečiť systémové a komplexné vyhodnotenie efektívnosti a účinnosti nástrojov APTP každoročným vyhodnocovaním ich uplatňovania, posúdiť ich vplyv na zlepšenie situácie na trhu práce, ako aj analyzovať čistú účinnosť a efektívnosť výdavkov jednotlivých aktívnych opatrení trhu práce (ďalej len „AOTP“), so zreteľom na neustále zlepšovanie politík trhu práce.

Zmierňovanie disparít na trhu práce štát realizuje aj prostredníctvom APTP[112]. Hodnota indexu výdavkov[113] na APTP (kategórie 2-7) má v SR od roku 2004 mierne rastúci trend. SR vydáva na aktivovanie nezamestnaných (vzhľadom na ich relatívne vysoký počet) najmenej finančných prostriedkov spomedzi krajín V4[114].

Novela zákona o službách zamestnanosti (s účinnosťou od 1. mája 2013) mení charakter väčšiny nástrojov AOTP z obligatórnych na fakultatívne. Spustením programov v rámci APTP sa zvyšuje tiež dôraz na znevýhodnené skupiny uchádzačov o zamestnanie, s cieľom zvýšiť zamestnanosť mladých uchádzačov o zamestnanie do 29 rokov a starších ľudí nad 50 rokov. Novelou tohto zákona sa majú zároveň zlepšiť cielené individualizované služby uchádzačom o zamestnanie v rôznych formách (vzdelávanie, odborné poradenstvo), ktoré budú umožnené prostredníctvom posilňovania a modernizácie verejných služieb zamestnanosti. Na poskytovanie lepších klientskych odborných a poradenských služieb bude potrebný dostatočný počet zamestnancov. Túto kapacitu by mohli úrady práce, sociálnych vecí a rodiny získať internou realokáciou a zefektívnením svojho fungovania. To bude možné docieliť aj vďaka centralizácii a zautomatizovaniu administratívnych činností prostredníctvom informačného systému.

Zamestnanosť by bolo možné podporiť aj pomocou finančného nástroja, ktorý by sa mohol zamerať na ten segment ekonomických aktivít, ktorých prevádzkové náklady sú plne pokryté ich výnosmi, no komerčnú úroveň zisku neprinášajú, a preto o ne bežní investori nejavia záujem. Nástroj by bol

[111] V roku 2008 bol podiel dlhodobo nezamestnaných vysoký a v záujme zvýšenia ich zamestnateľnosti a obnovy pracovných návykov bol veľký počet nezamestnaných zaraďovaných na aktivačnú činnosť – 183 229 osôb. Priemerný príspevok na osobu bol vo výške 223,50 EUR. V roku 2012 bolo na aktivačnú činnosť zaradených len 24 098 osôb s priemerným príspevkom na osobu vo výške 399,60 EUR. V období rokov 2008 – 2012 boli poskytnuté príspevky pre 60 960 uchádzačov o zamestnanie v celkovej výške 192,4 mil. EUR, t. j. priemerný príspevok 3 156 EUR na osobu. V roku 2008 boli poskytnuté príspevky pre 3 072 osôb so zdravotným postihnutím vo výške 14,5 mil. EUR, v roku 2012 boli poskytnuté príspevky pre 6 629 osôb so zdravotným postihnutím vo výške 43,2 mil. EUR. Celkovo boli poskytnuté príspevky na podporu zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím vo výške 156,4 mil. EUR. Príspevok na vzdelávanie a prípravu pre trh práce bol v rokoch 2008 až 2012 poskytnutý pre 41 961 uchádzačov o zamestnanie s celkovými nákladmi vo výške 14,4 mil. EUR, t. j. priemerné náklady na 1 osobu boli vo výške cca 343 EUR

[112] Definované zákonom č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

[113] Udáva, aké percento výdavkov z HDP vydávala krajina na APTP (alebo, aké percento participantov z celkového počtu nezamestnaných sa zúčastnilo v každej krajine na programoch APTP) na 1 percento miery nezamestnanosti

[114] Zdroj: Uplatňovanie aktívnych opatrení na trhu práce v kontexte s aplikačnou praxou Európskej únie, Inštitút pre výskum práce a rodiny

obzvlášť vhodný pre podporu zamestnanosti v zaostalejších regiónoch SR, ktoré trpia nízkym záujmom investorov.

1.1.4.1.5 Nízka mobilita pracovnej sily

SR má v porovnaní s ostatnými krajinami EÚ nízku úroveň pracovnej mobility, ktorá je ovplyvnená nízkou cenou práce, vysokými priamymi nákladmi na cestovanie[115], nerozvinutým nájomným bývaním, vysokými nákladmi na bývanie a nekvalitnými dopravnými službami.

Najviac ľudí dochádza za prácou do hlavného mesta Bratislavy a do najväčších miest na území ostatných krajov. Najviac dochádzajúcich pracujúcich zamestnávajú veľké firmy v oblasti stavebníctva a finančníctva. Za regióny, v ktorých sa očakáva rast pracovnej mobility, považujeme tie, ktoré susedia so vznikajúcimi silnými ekonomickými centrami, podporenými priamymi zahraničnými investíciami, ako Trnava či Žilina, ale aj celý región Považia.

Podpora a zlacnenie hromadnej dopravy, investície do vedomostnej ekonomiky a orientácia na produkciu s vyššou pridanou hodnotou, povedú k rastu miezd a vyššej aktivite zamestnancov, ktorá vyvolá aj vyššiu pracovnú mobilitu. Významnú úlohu môže zohrať aj tzv. práca z domu, ktorá eliminuje negatíva vysokej pracovnej mobility a umožňuje zlepšiť podmienky zosúladenia pracovného a osobného života rodičov maloletých detí.

1.1.4.1.6 Rodová segregácia a nerovnosť trhu práce

Trh práce v SR patrí medzi rodovo najsegregovanejšie trhy práce v Európe, t. j. ženy, napriek zvyšujúcemu sa podielu vo vedúcich a manažérskych pozíciách (31 % v roku 2011)[116], pracujú výrazne častejšie na nižších pozíciách v porovnaní s mužmi. Stereotypné predstavy a predsudky o „práci vhodnej pre ženy“ sa odrážajú aj pri výbere študijných odborov, ako aj zamestnania. Takéto stereotypy sú najmarkantnejšie v podnikateľskej sfére, kde na jednu podnikateľku pripadajú traja muži – podnikatelia, alebo v oblastiach ako zdravotníctvo, sociálne služby a školstvo, kde ženy tvoria až 80 % pracovnej sily, v sektore verejnej správy až 70 %. S rodovou segregáciou úzko súvisí rodový príjmový rozdiel, ktorý je v SR dlhodobo nad priemerom EÚ27 (20,5 % oproti 16,2 % v EÚ27).

Pomerne nízku zamestnanosť žien (hlavne nad 45 rokov) ovplyvňujú regionálne rozdiely a málo pracovných miest na menšie úväzky. K týmto negatívam prispieva aj nedostatok služieb starostlivosti o deti do troch rokov veku a zhoršujúca sa dostupnosť MŠ od roku 2006[117], ktorá umocňuje dopady rodového rozmeru rodičovstva na zamestnanosť žien. Podpora služieb pre zosúladenie rodinného a pracovného života preto zostáva jednou z priorít pre možnosť lepšieho začlenenia žien na trh práce a kariérny postup.

1.1.4.1.7 Nedostatočné zhodnocovanie kultúrneho a prírodného dedičstva

Ochranu a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva je SR povinná plniť podľa záväzkov z členstva v medzinárodných organizáciách, ako UNESCO[118], ICOMOS[119], Rada Európy[120] a podľa národnej Koncepcie ochrany pamiatkového fondu SR, na ktorú však nemá dostatok finančných prostriedkov. Na Slovensku majú osobitné postavenie historické štruktúry a objekty, najmä 18 mestských pamiatkových rezervácií, 10 pamiatkových rezervácií ľudovej architektúry, 86 pamiatkových zón, 70 pamiatkovo chránených parkov, 5 lokalít svetového kultúrneho dedičstva a 15 029 národných

[115] Zdroj: Inštitút zamestnanosti

[116] Zahŕňa korporátne manažérky a manažérky malých podnikov, v EÚ-27 bol priemer 28,7 % (zdroj: Eurostat: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_PUBLIC/3-07032013-AP/EN/3-07032013-AP-EN.PDF)

[117] Zdroj: Ústav informácií a prognóz školstva, Počet nevybavených žiadostí dosiahol k septembru 2012 v štátnych škôlkach 7,5 tisíc, pričom situácia je kritická hlavne v Bratislavskom kraji (46 % zo všetkých žiadostí), zdroj Ústav informácií a prognóz školstva

[118] Dohovory: Haag (1954), Paríž (1970), Haag (1999), Paríž (1972), Paríž (2001), Paríž (2003), Paríž (2005)

[119] Benátska charta (1964), Florentská charta (1982), Washingtonská charta (1987), Charta z Lausanne (1990), Charta o ochrane a zabezpečení kult. dedičstva pod vodou (1996), Charta o kultúrnom turizme (1999), Charta o ľudovom stavebnom dedičstve (1999)

[120] Dohovory: Paríž 1954, Granada 1985, Valetta 1992, Rím 1995, Florencia 2000, Faro 2005

kultúrnych pamiatkových objektov[121]. Z hľadiska vlastníckych vzťahov je 5 185 (35 %) pamiatkových objektov vo vlastníctve štátu, miest a obcí, 5 927 (39 %) je v súkromnom vlastníctve a 3 917 (26 %) je majetkom cirkvi. Približne 30 % pamiatkových objektov je v súčasnosti v nevyhovujúcom stave[122]. Mnohé z týchto pamiatok nespĺňajú technologické štandardy pre vykonávanie základných kultúrnych a ekonomických funkcií. Hmotné a nehmotné kultúrne dedičstvo tvorí zdroj všetkých foriem umenia a je neoddeliteľnou súčasťou kultúrneho a kreatívneho priemyslu. Ovplyvňuje kreativitu a je pôvodom mnohých pamiatkových výrobkov a služieb. Ako najefektívnejšie podmienky pre kreativitu a inovácie sa ukazuje klastrový prístup. V mestských oblastiach sa nachádza množstvo nevyužitých, či nevhodne využívaných objektov (vrátane objektov kultúrneho dedičstva) a zároveň je tu vysoká koncentrácia organizácií a podnikov kultúrneho a kreatívneho sektora, ktoré majú potenciál zvýšiť prostredníctvom produkcie a spotreby inovatívnych produktov a služieb regionálnu zamestnanosť.

1.1.4.1.8 Nedostatočná diverzifikácia ekonomických aktivít na vidieku

Podiel pracujúcich z celkového počtu obyvateľov v produktívnom veku príslušného regiónu (15-64 rokov) je vo vidieckych regiónoch podstatne nižší ako celoslovenský priemer.[123] Nižší podiel miery zamestnanosti vo vidieckych oblastiach vyplýva zo stále nedostatočnej ekonomickej infraštruktúry a nízkej podnikateľskej hustoty vo vidieckych oblastiach. Zamestnanosť v terciárnom sektore má na vidieku značný rastový potenciál.

Miera nezamestnanosti vo vidieckych regiónoch bola v roku 2012 (17,8 %) vyššia, ako celková nezamestnanosť v SR (14,0 %). Hlavnými faktormi zvyšovania regionálnej polarizácie vidieckych regiónov boli štrukturálne ťažkosti veľkých, dominantných zamestnávateľských subjektov v regióne, infraštrukturálna zaostalosť a slabá integrácia na trh práce hendikepovaných a sociálne vylúčených skupín, ktoré sú väčšinou najviac zastúpené na vidieku. Špecifická miera nezamestnanosti mladých ľudí vo veku 15-24 rokov v roku 2012 činila 34 % (na vidieku bola 39,1 %).

Oblasť vytvárania pracovných miest, ako jeden z hlavných cieľov PRV, je prioritne riešená prostredníctvom podpory tvorby a rozvoja nepoľnohospodárskych činností, a to najmä poskytovaním služieb a spracovaním produktov nepoľnohospodárskeho charakteru, podporou relaxačných a rekreačných aktivít na vidieku, čím by malo dôjsť k stabilizácii a posilneniu vidieckej ekonomiky a generovaniu nových pracovných miest. V programovom období 2007 – 2013 bolo prostredníctvom rozvoja nepoľnohospodárskych činností vytvorených približne 270 hrubých pracovných miest a taktiež podporená vidiecka ekonomika, najmä v oblasti cestovného ruchu a bioplynových staníc.

1.1.4.1.9 Územná koncentrácia

Z hľadiska lokalizácie kľúčových opatrení ESF zvýšiť mieru zamestnanosti prostredníctvom väčšej účasti mladých ľudí, starších a nízkokvalifikovaných osôb. V podmienkach SR sa to prakticky dotýka celého jej územia. Najlepšie predpoklady pre absorpciu podporovaných investícií majú mestské funkčné územia, centrá osídlenia, územia ťažísk osídlenia 1. a 2. úrovne, ako aj miestne centrá ležiace na rozvojových osiach. Opatrenia pre EFRR na podporu obnovy kultúrnej infraštruktúry budú orientované predovšetkým do mestských funkčných území, centier osídlenia 1. a 2. skupiny. Opatrenia pre EFRR na investície do diverzifikácie miestnych hospodárstiev prostredníctvom ochrany a zhodnocovania kultúrneho dedičstva a krajiny by sa mali orientovať predovšetkým do centier osídlenia, do území ťažísk osídlenia 1. a 2. úrovne a do centier územia ostatných obcí.

Kľúčové opatrenia EPFRV a ENRF podporujúce tvorbu pracovných miest vo vidieckych oblastiach je vhodné lokalizovať do územia ostatných obcí.

[121] Zahŕňajú hrady, zámky, kaštiele, kúrie, technické pamiatky, historické parky, meštianske domy, kde niektoré by sa mohli uchádzať o status Svetového kultúrneho dedičstva UNESCO

[122] Koncepcia ochrany pamiatkového fondu SR (stav k 31.12. 2012)

[123] Vývojové trendy vidieckych a mestských oblastí Slovenska, Výskumný ústav ekonomiky poľnohospodárstva a potravinárstva, 2012, http://www.vuepp.sk/EP2012/4/Buchta_4_2012.pdf

1.1.4.2 TC 9: Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii

Sociálne vylúčenie môže viesť k chudobe na úrovni jednotlivca a rodiny, a tiež predstavuje ekonomické a finančné náklady pre spoločnosť. Vysoká miera dlhodobej nezamestnanosti je trvalým problémom slovenskej spoločnosti a prevládajúcou príčinou nízkej životnej úrovne, vylúčenia a chudoby.

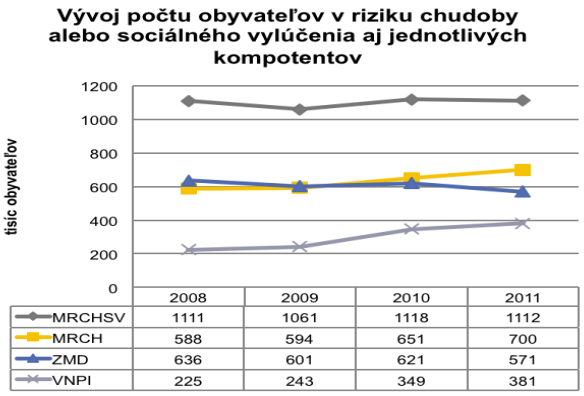

	2008	2009	2010	2011
MRCHSV	1111	1061	1118	1112
MRCH	588	594	651	700
ZMD	636	601	621	571
VNPI	225	243	349	381

MRCHSV – miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia (po sociálnych transferoch)
MRCH – miera rizika chudoby (po sociálnych transferoch)
ZMD – závažná materiálna deprivácia
VNPI – veľmi nízka pracovná intenzita

Dlhodobo nezamestnaní a iní znevýhodnení nezamestnaní sa umiestňujú na trhu práce problematicky, pretože stratili pracovné návyky, majú nevhodný kvalifikačný profil, z čoho plynie, že majú nižšiu produktivitu práce v porovnaní s ostatnými uchádzačmi. Ak sa zamestnávateľ rozhodne zamestnať takúto osobu, vystavuje sa riziku, že bude menej konkurencieschopný. Preto je tento problém väčšinou riešený formou dotácií, ktoré túto nerovnováhu kompenzujú. Problém však nastáva, ak je jej výška príliš vysoká. Vtedy dochádza k zneužívaniu systému a deformovaniu trhu. Ak je nastavená príliš nízko, je neúčinná a zamestnávateľom sa neoplatí zamestnávať znevýhodnené osoby[124].

Podľa EÚ SILC 2012 bolo v SR v riziku chudoby, alebo sociálneho vylúčenia celkovo 1 108 965 ľudí, čo predstavovalo 20,5 % na celkovom počte obyvateľov[125]. Riziku chudoby sú vystavené najmä deti, mladí ľudia, osamelí rodičia, domácnosti s nezaopatrenými osobami, ľudia s prisťahovaleckým pôvodom a ľudia so zdravotným postihnutím. Navyše existujú celkom zrejmé rodové rozdiely, pričom ženy sú vo všeobecnosti viac ohrozené ako muži.

Z pohľadu príjmovej chudoby patrí SR ku krajinám s najnižšou mierou rizika chudoby v rámci EÚ[126]. Podľa EÚ SILC 2012 bolo v SR ohrozených rizikom chudoby 13,2 % obyvateľov. Naopak, miera závažnej materiálnej deprivácie patrí v SR k najvyšším spomedzi všetkých krajín EÚ. V roku 2012 bolo 10,5 % obyvateľstva SR závažne materiálne deprivovaných. Miera veľmi nízkej pracovnej intenzity sa podľa údajov EÚ SILC 2012 nachádzala na úrovni 7,2 %. V súčasnosti je záchrannou sociálnou sieťou systém pomoci v hmotnej núdzi. Dôležitým aspektom tohto systému je princíp aktivácie, zabezpečenia adresnosti, zásluhovosti a ochrany. V roku 2012 bol priemerný mesačný počet poberateľov pomoci v hmotnej núdzi 183 091. Za týmto účelom boli čerpané finančné prostriedky v objeme cca 270 mil. EUR. Priemerná mesačná výška pomoci v hmotnej núdzi bola 122,89 EUR.

V SR sa v miere rizika chudoby prejavili regionálne disparity. Najnižšia miera rizika chudoby bola v BSK a najvyššia v PSK. Z hľadiska veku a typu domácnosti boli rizikom chudoby najviac ohrozené deti vo veku 0-17 rokov, domácnosti s vyšším počtom detí (3 a viac) a neúplné domácnosti.

Ohrozenie sociálnym vylúčením sa týka aj osôb, ktorým sú poskytované sociálne služby alebo náhradná starostlivosť, hlavne detí, ktoré sú umiestnené v inštitucionálnych zariadeniach. V podmienkach SR výrazne prevláda tradičný inštitucionálny model. Z toho dôvodu je nevyhnutné postupne transformovať tento systém smerom k rozvoju systému sociálnych služieb a systému

[124] Za posledné roky bol UPSVR zaznamenaný cca 100 % nárast počtu osôb veku dieťaťa pre jeho nepriaznivý zdravotný stav. Tento stav neznamená, že sa rapídne zhoršil zdravotný stav detí, ale rodičia radšej volia túto možnosť s podporou lekárov, ako byť nezamestnaní

[125] Zdroj: databáza EU SILC 2011 alebo www.statistics.sk

[126] Hranica rizika chudoby je stanovená ako 60 % mediánu národného ekvivalentného disponibilného príjmu. Celková ročná hranica rizika chudoby vypočítaná z EU SILC 2011 bola pre jednočlennú domácnosť 3 784 EUR, čo predstavuje sumu približne 315 EUR na mesiac. Pre domácnosť 2 dospelých s 2 deťmi do 14 rokov bola celková ročná hodnota hranice rizika chudoby na úrovni 7 945 EUR, čo predstavovalo priemerne 662 EUR na mesiac

náhradnej starostlivosti, ktoré sú založené na komunitnej báze. Doposiaľ však deinštitucionalizácia[127] veľkokapacitných zariadení a služieb prebieha pomaly[128], komunitné služby sú nedostatočne rozvinuté, vrátane služieb na zosúladenie súkromného a pracovného života (zariadenia služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku).

Sprievodným znakom chudoby a sociálneho vylúčenia je úroveň zdravotného stavu obyvateľstva. Zlý zdravotný stav je jednou z príčin sociálneho vylúčenia a chudoby (najmä z dôvodu následnej straty príjmu a nezamestnanosti). Na druhej strane, sociálne vylúčenie a chudoba je zároveň príčinou zhoršovania zdravotného stavu obyvateľstva žijúceho v riziku sociálneho vylúčenia a chudoby (zníženie zodpovednosti za vlastné zdravie, zníženie dostupnosti ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti). Zdravé roky života obyvateľstva SR pri narodení (muži-52,4, ženy-52,1), výrazne zaostávajú za hodnotami priemeru krajín OECD (muži-61,9, ženy-62,7)[129]. SR zaostáva aj v očakávanej dĺžke života pri narodení v porovnaní s priemerom OECD aj s priemerom krajín V4.

Kľúčové problémy v oblasti sociálneho začlenenia a boja proti chudobe, ktorým musí SR v nasledujúcom období čeliť sú: chudoba a sociálne vylúčenie MRK, riziko sociálneho vylúčenia osôb so zdravotným postihnutím, sociálna exklúzia vidieka, nízka úroveň sociálnej ekonomiky, nízka efektívnosť slovenského zdravotníctva a úroveň verejného zdravia, deinštitucionalizácia sociálnej starostlivosti a náhradnej starostlivosti a zvyšovanie profesionality výkonu sociálnej práce.

1.1.4.2.1 Chudoba a sociálne vylúčenie MRK

Najvýraznejším prejavom sociálneho vylúčenia MRK je chudoba, ktorá nadobúda extrémne a zhoršujúce sa podoby, ktoré sa u majoritnej populácie v marginalizovaných územiach nevyskytujú. Podľa výskumného demografického centra[130] žilo v roku 2011 na území SR približne 440 000 Rómov (8 % celkovej populácie), ktorí sú sústredení najviac v PSK, KSK a BBSK. V roku 2030 budú Rómovia tvoriť 10 % populácie SR a 16 % populácie v produktívnom, alebo školopovinnom veku. Podľa výberového zisťovania UNDP na Slovensku v roku 2010 je miera zamestnanosti rómskych mužov 20 % a žien 11 % a miera nezamestnanosti rómskych mužov je 72 % a žien 75 %[131]. Priemerné náklady[132] plynúce z vylúčenia Rómov v SR sú odhadované na 7 % HDP v roku 2008. V rámci aktualizácie Atlasu rómskych komunít (2013) bolo v 584 obciach identifikovaných 804 koncentrácií, v ktorých je možné životné podmienky označiť za nedôstojné a neprimerané. Obyvatelia týchto komunít, ktorých počet sa v súčasnosti odhaduje na približne 200 000, trpia materiálnym nedostatkom a sociálnou depriváciou a celkovo výrazne zníženými životnými príležitosťami.

Ako ukázali viaceré výskumy, geografická poloha rómskych osídlení a obmedzené sociálne kontakty sú reálnou bariérou, ktorá sťažuje ich plnohodnotnú participáciu na ekonomicko-kultúrnom živote v spoločnosti. Jednou z takýchto oblastí je aj vzdelávanie[133]. Problémom je nízka zaškolenosť detí zo sociálne znevýhodneného prostredia v MŠ, a to z dôvodu nedostatku kapacít zariadení, finančnej náročnosti a nízkej informovanosti o prínose vzdelávania v MŠ. Následne žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia často ukončujú ZŠ v nižšom ako deviatom ročníku, čo prehlbuje rozdiely v dosiahnutej vzdelanostnej úrovni a kompetenciách oproti majoritnej populácii. Komplexnosť problému dotvára miera zastúpenia rómskych detí v špeciálnych ZŠ a v špeciálnych triedach na bežných ZŠ. Ukončenie vzdelania poskytovaného špeciálnou ZŠ vážne limituje možnosti ďalšieho

[127] Deinštitucionalizácia v oblasti náhradnej starostlivosti a v oblasti sociálnych služieb je rozpracovaná v Stratégii deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike

[128] Zdroj: Report of the Ad Hoc Expert Group on the Transition from Institutional to Community-based Care. DG for Employment, Social Affairs and Equal Opportunities, 2009

[129] http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Healthy_life_years_statistics; referenčné obdobie 2007 – 2011

[130] http://www.rokovania.sk/html/m_Mater-Dokum-141258.html#_ftn16

[131] Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020, Úrad vlády SR, Bratislava, december 2011

[132] Hlavný podiel na sociálnych nákladoch majú náklady stratenej tvorby produktu, spôsobené nízkou zamestnanosťou Rómov, ako aj priame nákladové položky, ako zdravotné poistenie nezamestnaných, dávky sociálnej pomoci, či neefektívne financovanie základného školstva

[133] Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016 (SWD(2013) 375 final)

vzdelávania a uplatnenia sa na trhu práce. Jednou z príčin umiestňovania detí bez mentálneho postihnutia do špeciálnych tried, alebo špeciálnych škôl, je aj nedostatočná diagnostika pri zápise, nedostatočné ovládanie štátneho jazyka zo strany detí, ale aj nepoužívanie rómskeho jazyka pri testovaní, alebo iných odborných činnostiach v rámci diagnostiky[134].

Pretrvávajúcim problémom ovplyvňujúcim kvalitu vzdelávania je aj dvojzmenné vyučovanie v 45 ZŠ (prevažne lokality s vysokou koncentráciou MRK), čo je 2,02 % z celkového počtu ZŠ a nedostatok podporného servisu pre zabezpečenie inkluzívneho vzdelávania (napr. asistenti učiteľa, psychológ, logopéd)[135].

Marginalizácia na trhu práce, resp. vylúčenie Rómov z formálneho trhu práce je zapríčinená, okrem nedostatočnej konkurencieschopnosti na trhu práce z dôvodu nízkej vzdelanostnej a kvalifikačnej úrovne a zručností, aj ďalšími faktormi, a to: prítomnosťou diskriminácie voči rómskemu etniku zo strany majority (stereotyp nespoľahlivých pracovníkov, bez pracovnej morálky, disciplíny a motivácie); priestorovou/geografickou lokalizáciou (koncentrácia Rómov v regiónoch s najnižšou pracovnou aktivitou); nízkym statusom bývania, životných podmienok a nevyhovujúcim zdravotným stavom; devastáciou ľudského kapitálu a stratou pracovných návykov zapríčinenou dlhodobou nezamestnanosťou.

S cieľom znižovania nerovností a rozdielov medzi sociálne vylúčenými a marginalizovanými skupinami rómskej populácie a majoritou je nevyhnutné uplatňovať integrovaný a komplexný prístup v lokalitách s prítomnosťou separovaných a segregovaných MRK, ktorý umožní zlepšiť prístup ku kvalitnému inkluzívnemu a desegregovanému vzdelávaniu, znížiť podiel v miere nezamestnanosti, podporiť prístup k sociálnej infraštruktúre, zdravotnej starostlivosti a k zvýšeniu hygienických štandardov bývania.

1.1.4.2.2 Prevencia a eliminácia všetkým foriem diskriminácie

Rizikovou skupinou ohrozenou sociálnym vylúčením sú aj osoby so zdravotným postihnutím, pre ktoré sa uplatňuje kompenzácia sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia (ďalej len „ŤZP“) poskytovaním peňažných príspevkov, alebo poskytovaním sociálnych služieb[136] s cieľom podpory sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ŤZP do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti a v ustanovených oblastiach.

SR ratifikovala Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím[137]. Pre SR to znamená zabezpečiť, aby všetky právne predpisy, politiky a programy na úrovni EÚ boli v súlade s ustanoveniami dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím, a to najmä v oblastiach akými sú: prístup ku vzdelávaniu, zamestnanosť, doprava, infraštruktúra a budovy otvorené pre verejnosť, poskytnutie volebného práva, zlepšenie účasti na politickom živote a zabezpečenie plnej spôsobilosti na právne úkony pre všetkých ľudí so zdravotným postihnutím, zlepšenie prístupu pre osoby so zdravotným postihnutím pri rozvoji IKT produktov, služieb a e-commerce.

Diskriminačný prístup k niektorým skupinám obyvateľstva je jednou z príčin sociálneho vylúčenia. Hoci sú nediskriminácia a rovnosť medzi mužmi a ženami definované ako horizontálne princípy, popri ich prierezovom uplatňovaní je rovnako potrebné umožniť špecifickú a cielenú podporu pre skupiny

[134] Správa o stave školstva na Slovensku a o systémových krokoch na podporu jeho ďalšieho rozvoja, http://www.minedu.sk/data/att/5250.pdf

[135] http://diskriminacia.sk/skola-ako-geto-systematicke-nadmerne-zastupenie-romov-v-specialnom-vzdelavani-na-slovensku/

[136] Druhy peňažných príspevkov na kompenzáciu sú napr. peňažný príspevok na osobnú asistenciu, peňažný príspevok na kúpu alebo úpravu osobného motorového vozidla, peňažný príspevok na prepravu, peňažný príspevok na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže, peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie, peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s hygienou alebo s opotrebovaním šatstva, bielizne, obuvi a bytového zariadenia, peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so starostlivosťou o psa so špeciálnym výcvikom, peňažný príspevok na opatrovanie

[137] Východisková správa k Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím http://www.employment.gov.sk/dohovor-osn-o-pravach-osob-so-zdravotnym- postihnutim.html

obyvateľstva ohrozené všetkými formami diskriminácie (z dôvodu etnicity, sexuálnej orientácie, pohlavia alebo veku).

1.1.4.2.3 Sociálna exklúzia na vidieku

V odľahlých vidieckych oblastiach a v najmenších vidieckych sídlach dochádza ku koncentrácii „neviditeľnej" sociálnej exklúzie a riziku reprodukcie exklúzie o tzv. mäkké formy vylúčenia (nízka občianska vybavenosť, nedostatočná dostupnosť zdravotníckej starostlivosti, nízka sociálna infraštruktúra, atď.), ktorá je typická pre malé vidiecke obce a v makro pohľade pre regióny južného a severovýchodného Slovenska. Za hlavné prekážky rozvoja vidieka sú považované: negatívny demografický trend a úbytok mladých ľudí v produktívnom veku, monosektorálna ekonomika, slabá alebo nedostatočná infraštruktúra a zlá dostupnosť vrátane kvality a prístupu k širokopásmovému internetu, nízka úroveň vzdelanosti, zručnosti, podnikavosti a inovácie, nerozvinutý sociálny a inštitucionálny kapitál. Navyše, v kontexte vidieka SR je potrebné k prekážkam priradiť aj vysokú nezamestnanosť, nízke reálne príjmy, nedoriešené vlastnícke vzťahy k pôde a nehnuteľnému majetku.

Naplnenie potrieb zlepšovania kvality života na vidieku a podpory rozvoja miestnych komunít/verejno-súkromných partnerstiev vo vidieckych územiach s dôrazom na zachovanie miestneho kultúrneho a historického rázu územia by malo byť zabezpečované podporou činností na vytváranie podmienok pre základné služby na vidieku, zvyšovanie dostupnosti vidieka, využívanie kultúrno-historického a prírodného potenciálu vrátane využívania OZE, ktoré urýchlia miestny ekonomický rozvoj založený na efektívnom využívaní endogénnych zdrojov. Podpora miestnych komunít prostredníctvom nástroja miestny rozvoj vedený komunitou (ďalej len „CLLD"), vrátane iniciatívy LEADER[138] by mala zohrávať kľúčovú úlohu pri smerovaní subvencií, ktoré budú pozitívne vplývať na hospodársky rast a tvorbu pracovných miest na vidieku.

Podporou rozvoja miestnych komunít, z PRV 2007 – 2013 cez prístup LEADER sa prispelo k zlepšovaniu kvality života, zamestnanosti, rozvoju miestnych služieb a obcí. Tým sa podporilo budovanie a rozvoj miestnych partnerstiev a využitie vnútorného rozvojového potenciálu vidieka. Podniky a miestne komunity zapojené do partnerstva môžu pôsobiť motivačne a tvoriť sociálny vzor pre iné komunity/obyvateľov na vidieku, preto je nutné zabezpečiť kontinuitu takto realizovaných a už podporovaných aktivít.

Pre rozvoj obcí a miestny rozvoj je potrebné smerovať investície do drobnej infraštruktúry (rozvoj podnikania a vidieckeho cestovného ruchu), miestnych služieb, vytváranie podmienok pre komunitnú/podnikateľskú činnosť (využitie nevyužívaných objektov v obciach) a podporu miestnej zamestnanosti.

1.1.4.2.4 Nízka úroveň sociálnej ekonomiky

Dosiaľ nevyužitý potenciál pre podporu zamestnávania dlhodobo nezamestnaných predstavuje oblasť sociálnej ekonomiky, t. j. takých ekonomických aktivít, ktoré prinášajú nefinančný spoločenský prospech, nižšiu úroveň zisku, než je komerčne akceptovaná. Medzi takéto pozitívne externality patrí práve i podpora zamestnávania dlhodobo nezamestnaných, či marginalizovaných skupín. Na podporu sociálnej ekonomiky by sa mal zamerať verejný sektor a neziskový sektor. Medzi formy podpory sociálnej ekonomiky patrí i uplatňovanie sociálneho aspektu vo VO financovaných z verejných zdrojov. Na podporu sociálnej ekonomiky by sa mal prioritne zamerať verejný sektor. Podpora subjektov sociálnej ekonomiky má vďaka rôznym dôvodom v prostredí SR negatívnu konotáciu, preto by mali byť presadzované riešenia, pri ktorých nemôže vznikať podozrenie na ohrozovanie hospodárskej súťaže a ovplyvňovanie trhu.

[138] LEADER - Liaison Entre Actions de Développement de le Économie Rurale/Spájanie aktivít, ktoré podporujú hospodársky rozvoj vidieka

1.1.4.2.4.1 Nízka efektívnosť slovenského zdravotníctva a úroveň verejného zdravia

Hlavnými medicínskymi príčinami zlého zdravotného stavu obyvateľstva SR[139] je nízka efektívnosť zdravotnej starostlivosti, jej fragmentalizácia a nedostatočná prevencia vzniku ochorení. Nízka efektívnosť slovenského zdravotníctva[140], ktoré funguje v dlhodobo neudržateľnom nemocnične orientovanom modeli poskytovania zdravotnej starostlivosti, bez koordinovaného prepájania existujúcich služieb a s malým dôrazom na prevenciu a pôsobenie verejného zdravia, nedokáže účinne prispievať k zlepšeniu zdravotného stavu obyvateľov SR. Analýzu stavu slovenského zdravotníctva, kľúčové priority a hlavné nástroje zvýšenia efektívnosti slovenského zdravotníctva identifikuje Strategický rámec starostlivosti o zdravie na roky 2014 – 2030[141].

1.1.4.2.5 Riziko sociálneho vylúčenia ľudí s prisťahovaleckým pôvodom

Pre SR to znamená zrealizovať investície na podporu aktívneho začleňovania osôb, ktorým z rôznych dôvodov hrozí sociálne vylúčenie, hlavne ľudia s prisťahovaleckým pôvodom, žiadatelia o udelenie azylu, azylanti a aj osoby, ktorým bola poskytnutá doplnková ochrana.

1.1.4.2.6 Územná koncentrácia

Opatrenia ESF zamerané na zvýšenie miery zamestnanosti sa budú realizovať na celom území SR. Najlepšie predpoklady pre absorpciu podporovaných investícií majú centrá, územia ťažísk osídlenia, ako aj miestne centrá v území ostatných obcí ležiacich na rozvojových osiach. Opatrenia EFRR sa budú realizovať v mestskom aj vidieckom prostredí. Kľúčové opatrenia EPFRV a ENRF vo vidieckych oblastiach je vhodné lokalizovať do územia ostatných obcí. Opatrenia na integráciu obyvateľov MRK by sa mali lokalizovať do území identifikovaných v Atlase rómskych komunít 2013.

1.1.4.3 TC 10: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania

Hlavnou výzvou v oblasti vzdelávania je prepojenie obsahu vzdelávania s potrebami trhu práce, a to prostredníctvom zvýšenia kvality vzdelávania na všetkých stupňoch škôl od predprimárneho vzdelávania až po terciárne vrátane celoživotného vzdelávania, s dôrazom na inkluzívny rozmer poskytovaného vzdelávania, najmä pre MRK. Je dôležité, aby znevýhodnené skupiny mali rovnaký prístup k vzdelaniu a následne aj uplatneniu na trhu práce.

1.1.4.3.1 Kvalita školského vzdelávania

1.1.4.3.1.1 Materské školy

Kvalitné predprimárne vzdelávanie tvorí nenahraditeľný základ výchovy kvalitného ľudského potenciálu vedomostnej spoločnosti. Na základe prognózy[142] v súčasnosti prebieha fáza zvyšovania počtu detí, ktorá bude trvať do roku 2017. Vo všeobecnosti MŠ nie sú na nárast počtu detí dostatočne pripravené[143].

V súčasnosti je hrubá zaškolenosť detí v MŠ 87 %. V medzinárodnom porovnaní máme nižšiu účasť na predškolskej výchove ako je priemer krajín EÚ. Miera participácie rómskych detí na predškolskom

[139] Zdravé roky života obyvateľstva SR pri narodení (muži-52,4 ženy-52,1) výrazne zaostávajú za hodnotami priemeru krajín OECD (muži-61,9 ženy–62,7)

[140] Odporúčanie Rady, ktoré sa týka Národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012-2016, špecifické odporúčanie č. 1

[141] http://www.health.gov.sk/?strategia-v-zdravotnictve

[142] http://www.uips.sk/regionalne-skolstvo/kvantitativna-prognoza-vyvoja-ms-zs-a-ss-do-roku-2025

[143] Od roku 2006 sa počet nevybavených žiadostí na prijatie dieťaťa do MŠ zvýšil 7,6-násobne, čo v súčasnosti predstavuje 8 144 nevybavených žiadostí. Kým v roku 2000 bolo v sieti škôl a školských zariadení zaradených 3 262 MŠ so 7 576 triedami, k 15. septembru 2012 bolo v sieti škôl a školských zariadení zaradených len 2 861 MŠ so 7 395 triedami. Dokazuje to, že zriaďovatelia sa snažia nepriaznivú situáciu pri prijímaní detí riešiť rozširovaním kapacít už existujúcich MŠ, prípadne adaptáciou vhodných priestorov na triedy MŠ

vzdelávaní je v porovnaní s nerómskou populáciou v danej lokalite výrazne nižšia. Nedostatočné, resp. obmedzené kapacity zariadení MŠ sú hlavnými dôvodmi absencie detí z prostredia MRK v škôlkach. Prejavom je miera zaškolenosti[144] (87 % vs. 53 % v prospech majoritnej populácie).

Podľa hodnotenia kvality MŠ, Štátna školská inšpekcia konštatuje, že napriek vytvoreným dobrým materiálno -– technickým podmienkam sa prejavili nedostatky spôsobené predovšetkým priemernou, alebo málo vyhovujúcou úrovňou inklúzie, IKT gramotnosti a informačných kompetencií a úrovňou rozvoja kognitívnych kompetencií detí[145].

1.1.4.3.1.2 Základné a stredné školy

1.1.4.3.1.2.1 Sieť základných a stredných škôl

Sieť základných škôl (ďalej len „ZŠ“) bola pod vplyvom klesajúcej demografickej krivky čiastočne racionalizovaná a v posledných 10 rokoch je relatívne stabilná. V súčasnosti evidujeme školy s počtom žiakov od 2 do 1008 žiakov, pričom v SR sa nachádza až 110 ŽS, ktoré majú menej ako 13 žiakov[146]. Počet žiakov na jedného učiteľa má od roku 2000 klesajúci charakter (15,4 žiaka na učiteľa v roku 2000, 12,2 žiaka na učiteľa v roku 2012).

Demografický vývoj, trend uprednostňovania všeobecného vzdelávania pred odborným, ale aj nedostatok informácií žiakov ZŠ o odbornom vzdelávaní a príprave spôsobili klesajúci záujem o odborné vzdelávanie a pokles počtu žiakov nastupujúcich na stredné odborné školy. Gymnáziá sú jediným druhom škôl, v ktorom počet žiakov rástol aj pri klesajúcom demografickom vývoji. V roku 2019 čaká gymnáziá fáza poklesu žiakov o cca. 30 % do roku 2022. Záujem o stredné odborné školy[147] dosiahol horizont v polovici 90-tych rokov, odvtedy prevláda klesajúca fáza, ktorá bude pokračovať približne do roku 2021, keď tieto školy bude opúšťať o 27 % absolventov menej ako v súčasnosti.

Z dlhodobého pohľadu sa situácia na ZŠ postupne zlepšuje. Školy vo väčšine prípadov disponujú dostatkom prevádzkových priestorov[148], ktoré podľa Štátnej školskej inšpekcie[149] zväčša vyhovujú požiadavkám výchovy a vzdelávania. Výnimku tvoria ZŠ v oblastiach s vysokou koncentráciou MRK, v ktorých je pretrvávajúcim problémom nedostatočná kapacita ZŠ a fungovanie v dvojzmennej prevádzke, čo napr. znemožňuje realizáciu inkluzívnej výchovy a vzdelávania a negatívne ovplyvňuje mieru predčasného ukončovania školskej dochádzky.

1.1.4.3.1.2.2 Kvalita vzdelávania na základných a stredných školách

Systém vzdelávania uprednostňuje encyklopedické vedomosti pred rozvíjaním praktických zručností a postojov žiakov. Žiaci nedokážu dostatočne vedomosti využiť v praktickom živote a v medzinárodných meraniach dosahujú výsledky nižšie ako je priemer EÚ. SR dlhodobo eviduje relatívne nízku úspešnosť 15-ročných žiakov v medzinárodných meraniach PISA (2003 – 2012)[150]. Zvýšenú pozornosť si vyžaduje predovšetkým oblasť matematickej, prírodovednej a finančnej gramotnosti, ako aj rozvoj jazykových a IKT kompetencií žiakov.

V zmysle platných právnych predpisov všetky deti v školskom výchovno-vzdelávacom systéme SR majú rovnocenné postavenie, s tými istými zaručenými právami a povinnosťami. V reálnom živote sa však stretávame aj s nedostatkami v uplatňovaní týchto práv, predovšetkým v lokalitách s vysokou koncentráciou MRK, kde aj vplyvom demografického a geografického rozloženia obyvateľstva

[144] United Nations Development Programme (2012), Report on the Living Conditions of Roma Households in Slovakia 2010, UNDP Regional Bureau for Europe and the Commonwealth of Independent States, Bratislava. Správa bola pripravená na základe dát z rozsiahleho dotazníkového zisťovania životných podmienok rómskych domácností na Slovensku

[145] Zdroj: Správa o stave a úrovni výchovy a vzdelávania v školách a v školských zariadeniach v SR v školskom roku 2011/2012

[146] Zdroj: Správa o stave školstva na Slovensku, Marec 2013, Ministerstvo školstva vedy, výskumu a športu SR

[147] Stredné odborné školy zahŕňajú od roku 2008 aj bývalé stredné odborné učilištia a konzervatóriá

[148] http://www.uvzsr.sk/docs/vs/vyrocna_sprava_SR_12.pdf

[149] Správa o stave a úrovni výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach v SR v školskom roku 2011/2012

[150] http://www.nucem.sk/documents//27/medzinarodne_merania/pisa/publikacie_a_diseminacia/4_ine/Priloha_PISA_2012.pdf

dochádza k existencii tried len so žiakmi pochádzajúcimi z MRK, resp. ich nesprávnemu zaraďovaniu do špeciálnych škôl a tried. Potvrdením týchto nedostatkov je aj rozhodnutie súdu[151], ktoré sa odvoláva na platný školský zákon, ktorý zakazuje diskrimináciu – segregáciu vo vzdelávaní.

Vzdelávaciemu systému je vyčítané, že veľa žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, spravidla rómskych žiakov vzhľadom na to, že tvoria rozhodujúci podiel žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia (ďalej len „SZP"), je vzdelávaných v špeciálnych školách alebo špeciálnych triedach. Zároveň žiaci zo SZP často ukončujú ZŠ v nižšom ako deviatom ročníku, čo negatívne ovplyvňuje mieru predčasného ukončovania školskej dochádzky a ich možnosť uplatniť sa v nadväzujúcom stupni vzdelávania a následne na pracovnom trhu. Mieru uplatňovania inkluzívneho modelu vzdelávania na školách ovplyvňuje nedostatočná pripravenosť škôl vo forme nedostatku asistentov učiteľa, odborných zamestnancov pôsobiacich priamo v školách, ako aj nízkeho počtu debarierizovaných škôl, či nedostatočnej priestorovej kapacity škôl, najmä v lokalitách s vysokou koncentráciou MRK, čím dochádza len k čiastočnej integrácii žiakov do hlavného vzdelávacieho prúdu.

Hlavným problém odborného vzdelávania a prípravy je, že nie je vytvorený systém prípravy kvalifikovanej pracovnej sily na potreby trhu práce. Za posledné dva roky sa znížil podiel žiakov stredných odborných škôl vykonávajúcich praktické vyučovanie priamo u zamestnávateľov z 5,75 % na 3,8 %.

So vzrastajúcou autonómiou a samostatnosťou škôl, ktorá sa ukázala v prípade verejných škôl ako neefektívna, najmä pri tvorbe obsahu výchovy a vzdelávania, je potrebné nielen hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov, ale aj komplexné monitorovanie a vyhodnocovanie procesov, prostredníctvom ktorých sa vzdelávacie výsledky strategicky plánujú a dosahujú. V súčasnosti takýto systém prakticky neexistuje.

Na základe údajov z činnosti Štátnej školskej inšpekcie majú nedostatky školy vo vnútornom systéme kontroly a hodnotenia, v ktorom často chýbajú určené stratégie, priority, kauzálna analýza javov, nástroje hodnotenia[152]. Sústavne pretrváva nedostatok finančných prostriedkov na printovú a digitálnu podobu kvalitných prakticky využiteľných učebníc, učebných textov a pracovných zošitov. Proces schvaľovania učebníc, učebných textov a pracovných zošitov je zdĺhavý a administratívne náročný.

Zároveň je potrebné vytvoriť predpoklady pre pôsobenie profesijných organizácií zriadených osobitným zákonom v rámci podpory duálneho systému odborného vzdelávania a prípravy mladých ľudí na povolanie. V oblastiach, kde takéto profesijné organizácie nepôsobia, je potrebné vytvoriť predpoklady na vznik nových organizácií, ktoré by v príslušných oblastiach pôsobili v rámci podpory duálneho systému odborného vzdelávania a prípravy mladých ľudí na povolanie. Ďalej je žiaduce vytvoriť mechanizmus pre zber dát o pracovných pozíciách (resp. nadväzujúcom odbore štúdia) absolventov stredných škôl tri roky po ukončení strednej školy a vytvoriť mechanizmus, ktorý bude zabezpečovať interpretáciu týchto dát a zabezpečovať národné know-how pre anticipáciu potrieb trhu práce na základe ďalších dát a najmä dotazníkového zisťovania dopytu zamestnávateľov po pracovnej sile.

1.1.4.3.1.2.3 Kvalita a postavenie pedagogických a odborných zamestnancov

Mladých učiteľov vo veku do 30 rokov pôsobí v školách len 13,4 % z celkového počtu. Medián veku vysokoškolského pedagóga vo funkcii profesor je 61 rokov[153].

Nedostatkom pri dosiahnutí vyššej kvality poskytovaného vzdelávania je obsah, rozsah a spôsob stredoškolskej a vysokoškolskej prípravy učiteľov, ktoré nezodpovedajú požiadavkám praxe. V rámci

[151] Rozhodnutie Prešovského súdu k ZŠ v Šarišských Michaľanoch
[152] Zdroj: Správa o stave a úrovni výchovy a vzdelávania v školách a v školských zariadeniach v SR v školskom roku 2011/2012
[153] Výročná správa o stave vysokého školstva za rok 2012

prípravy na učiteľské povolanie absentuje výraznejšie zastúpenie praktickej prípravy, ktorá odzrkadľuje reálne požiadavky učiteľského povolania.

Za účelom zvýšenia atraktivity učiteľského povolania a zlepšenia postavenia a kvality pedagogických a odborných zamestnancov by sa malo investovať do získavania profesijných kompetencií prostredníctvom kontinuálneho vzdelávania učiteľov už pôsobiacich v systéme vzdelávania a skvalitnenia prípravy budúcich pedagogických a odborných zamestnancov s výraznejším prepojením na praktickú stránku výučby a inkluzívny rozmer vzdelávania. Súčasťou podpory by malo byť aj zvýšenie efektívnosti riadenia škôl.

1.1.4.3.2 Kvalita terciárneho vzdelávania

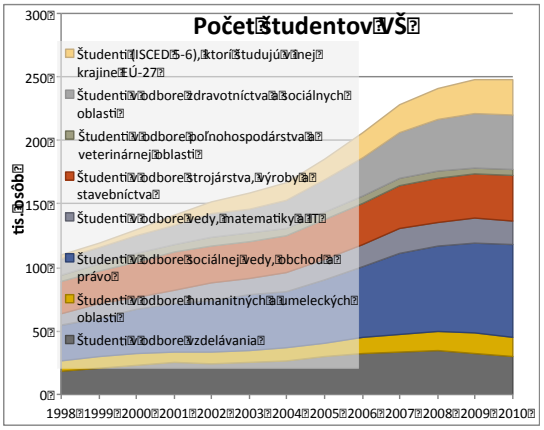

Počet vysokých škôl (ďalej len „VŠ“) za posledných 20 rokov narástol z 11 na súčasných 37. Počet študentov sa zvýšil zo 63 tisíc na takmer 250 tisíc. Súčasným problémom systému vzdelávania, vo väzbe na inovačnú výkonnosť SR, je najmä nízka kvalita, nesúlad s požiadavkami trhu práce, efektívnosť a otvorenosť terciárneho vzdelávania a pravidelná aktualizácia dlhodobého zámeru v oblasti vysokého školstva, s cieľom prispôsobovania sa politike rozvoja VŠ SR, ako aj potrebám spoločnosti a trhu [154]. Na fakulty spoločensko-vedných odborov sa hlási stále čoraz viac ľudí, hoci je trh profesiami právnikov, manažérov a ostatných absolventov týchto odborov presýtený a trpí akútnym nedostatkom absolventov odborov technického zamerania. Odlev mladých ľudí za kvalitnejším vzdelaním na zahraničné VŠ a univerzity kontinuálne rastie, napriek spomaleniu vyvolaného krízou[155] a poklesu 19-ročných obyvateľov od roku 2009 a následne aj novo prijímaných študentov. Ročne štúdium v SR ukončí vyše 70-tisíc absolventov spolu v dennej aj externej forme vo všetkých troch stupňoch vysokoškolského vzdelávania.

Zámerom je, aby VŠ pri vytváraní študijných programov trvale kládli najvyšší dôraz na profil absolventa a výsledky vzdelávania. Od roku 2013 je vytvorené právne prostredie na tvorbu profesijne orientovaných bakalárskych študijných programov, ktorých absolventi by sa mohli uplatniť na trhu práce bez nevyhnutnosti pokračovania na druhom stupni štúdia[156]. V akademickom roku 2012/2013 prejavilo 89,8 % študentov záujem pokračovať v druhom stupni štúdia. Z uvedeného vyplýva, že prvý/bakalársky stupeň štúdia nie je stále považovaný za postačujúci na uplatnenie sa na trhu práce, a to ani zo strany študentov, ako aj zamestnávateľov. V rámci snahy o zvýšenie kvality vysokoškolského vzdelávania sa ako najvýznamnejšie nástroje predpokladá podpora podnikateľských, inovačných a riešiteľských schopností v osnovách vyššieho vzdelávania, ako aj projektov na zmenu opisov študijných odborov podľa požiadaviek zamestnávateľov, organizovanie odborných praxí študentov a odborných stáží vysokoškolských učiteľov a výskumných pracovníkov v zamestnávateľskom sektore v súlade s cieľmi a opatreniami definovanými v stratégii RIS3 [157]. Spolupráca so zamestnávateľmi je nevyhnutnou podmienkou zlepšenia kvality vysokoškolských absolventov a ich uplatnenia sa na trhu práce. Vysoké školstvo, v spolupráci so SAV a ostatnými výskumnými organizáciami, je základom VaV potenciálu krajiny a poskytuje spoločnosti ďalšie

[154] str. 55, Správa o stave školstva na Slovensku a o systémových krokoch na podporu jeho ďalšieho vzdelávania

[155] Pre ilustráciu: za posledných 9 rokov sa počet Slovákov študujúcich v zahraničí cez program Erasmus strojnásobil na 1 798 v roku 2010, a v ČR sa za posledných 5 rokov znásobil päťkrát – dosiahol v roku 2010 viac ako 5000

[156] Zákon č. 455/2012 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2013

[157] Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR, str. 69

špecifické služby, obvykle súvisiace s jej rozvojom a s rozvojom regiónu, v ktorom je príslušná VŠ lokalizovaná[158].

Kapacity slovenského VŠ sú predimenzované naviac s nevhodnou štruktúrou študijných odborov. Pre zabezpečenie inkluzívneho rozmeru vzdelávania a prístupu znevýhodnených skupín k vysokoškolskému vzdelávaniu je však potrebné zamerať sa na odstraňovanie bariér pri prístupe k vzdelaniu. Spolu s podielom populácie študujúcej v terciánom vzdelávaní sa kontinuálne zvyšuje aj rodový rozdiel v podiele študujúcich žien a mužov[159]. Matematické, vedecké a technologické odbory (ISCED 5 – 6) absolvovalo v roku 2011 približne 37 % mužov zo všetkých absolventov vysokoškolského štúdia a tento podiel je pomerne stabilný. U žien to bolo 11,6 % z absolventiek ISCED 5 – 6 všetkých odborov a podiel za ostatných desať rokov variuje medzi 16 – 11 % [160].

1.1.4.3.2.1 Neefektívne financovanie vysokých škôl

V súčasnom systéme financovania absentuje výsledkovo orientované financovanie, ktoré by diferencovalo VŠ podľa kvalitatívnych parametrov. Nakoľko sa kvalita neprejaví v platoch učiteľov ,ani v lepšej možnosti profesijného uplatnenia (chýba iný nástroj pre udržanie kvalitných pedagógov), dochádza k znižovaniu počtu kvalitných a najmä mladých učiteľov VŠ, ako aj mladých výskumných pracovníkov. Dôsledkom je, že na VŠ učia profesori v dôchodkovom veku (nad 65 rokov), učitelia VŠ majú viacero úväzkov na viacerých VŠ a namiesto vedeckej činnosti sa sústredia na externé vzdelávanie.

Zásadným problémom sú aj nízke výdavky na výskumnú činnosť tak pre VŠ, ako aj pre SAV a ďalšie výskumné organizácie a nestabilita nosnej grantovej schémy Agentúry na podporu výskumu a vývoja (ďalej len „APVV“), čo sa aj v roku 2011 prejavilo znížením dotácií z tohto zdroja, v prípade verejných VŠ o 38,1 %. Takýto systém financovania výskumných grantov ohrozuje stabilitu akademického prostredia, jeho diferencovanosť, ako aj samotnú podstatu VŠ vzdelávania. Zásadným problémom je však aj jednostranná orientácia na základný výskum, bez previazania na potreby hospodárskej praxe.

1.1.4.3.2.2 Doktorandi

V roku 2012/2013 podľa štatistickej ročenky školstva, vypracovanej Ústavom informácií a prognóz školstva, tvoril podiel doktorandov verejných, štátnych a súkromných VŠ v oboch formách štúdia 5,35 % z celkového počtu študentov, bez ohľadu na občianstvo. Pozitívnymi prvkami inovačného rozvoja je vysoký podiel doktorandského štúdia (3,1 na 1 000 obyv. 25-34 ročných, avšak s nedostatočne zastúpenými technickými a prírodovednými smermi). SAV, ako externá vzdelávacia inštitúcia má podiel doktorandov k celkovému počtu vedeckých pracovníkov 25 % a k celkovému počtu zamestnancov 14 %. Trend nárastu počtu doktorandov však nemožno považovať za jednoznačne pozitívny. Väčšina fakúlt slovenských VŠ má veľký počet doktorandov (budúcich výskumných pracovníkov), avšak samotný výskum fakulty je relatívne nízky. Výnimky s pozitívnym pomerom počtu doktorandov k celkovej vedeckej produkcii však existujú v každej skupine fakúlt VŠ. Rozdiely sú však medzi VŠ značné a najviac sa prejavujú najmä v doktorandskom štúdiu. Pre ďalší rozvoj doktorandov a mladých výskumných pracovníkov sú nevyhnutné ďalšie investície na vytvorenie motivujúcich a atraktívnych podmienok, ako aj systémové zmeny v ďalšom rozvoji VŠ.

1.1.4.3.3 Intenzita ďalšieho vzdelávania

Na Slovensku platí rovnaké zistenie ako v iných krajinách Európy, že čím má človek vyšší stupeň vzdelania, tým sa viac zapája do aktivít v ďalšom vzdelávaní. Ľudia, ktorí sa najviac potrebujú ďalej vzdelávať, sa nevzdelávajú a naopak. Na celoživotnom vzdelávaní v SR participuje necelých 5 %

[158] str. 52, Správa o stave školstva na Slovensku a o systémových krokoch na podporu jeho ďalšieho vzdelávania

[159] V roku 2009 dosahoval 1,9 p. b. a v roku 2011 už 3,8 p. b. Vo vekovej kategórii starších 30–34 ročných študentov je rozdiel ešte väčší. Od roku 2009 sa z 4,1 p. b. zvýšil na 7,8 p. b. v roku 2011. Tento trend badať v takmer celej Európe, pričom počet študujúcich žien, hlavne tej staršej vekovej kategórie je ešte vyšší ako na Slovensku, zdroj: Eurostat

[160] Súhrnná správa o stave rodovej rovnosti na Slovensku za rok 2012, www.rokovania.sk/File.aspx/Index/Mater-Dokum-154241

ekonomicky aktívnych obyvateľov (EAO) vo veku 25-64 rokov[161]. Účasť dospelých na celoživotnom vzdelávaní v SR bola v roku 2011 na úrovni 3,9 %, pričom v priemere za EÚ bola na úrovni 8,9 %.

Prekážkou účasti na ďalšom vzdelávaní je hlavne jeho nízka akceptácia zamestnávateľmi, keďže výstup z ďalšieho vzdelávania negarantuje ani vyšší plat a ani lepšiu zamestnateľnosť. Tento výstup nie je považovaný za rovnocenný s diplomom či výučným listom, čo spôsobuje, že tejto forme vzdelávania nie je prikladaný náležitý význam a dôležitosť. Ďalšou prekážkou je vytvorenie vhodných podmienok ďalšieho vzdelávania, a to časové hľadisko, dostupnosť do miesta vzdelávania, či forma poskytovaného vzdelávania.

Rovnováha na trhu práce je negatívne ovplyvňovaná aj demografickým vývojom v SR. Ten je charakteristický poklesom pôrodnosti a starnutím populácie. V súčasnosti existuje nedostatok pracovných síl v niektorých profesiách, ktorý sa bude ďalej prehlbovať. Formou celoživotného vzdelávania je preto potrebné podporovať aj doplnenie chýbajúcich kľúčových pracovných miest mladými pracovníkmi, a to prostredníctvom motivačných programov, ako aj uplatnenie sa starších ľudí na trhu práce prostredníctvom získavania nových zručností. Nosnou ideou pri všetkých aktivitách v oblasti celoživotného vzdelávania však musí byť jeho prepojenosť na potreby trhu práce a požiadavky zamestnávateľov vrátane ich spolupráce na poskytovaní vzdelávania, tvorbe jeho obsahu a účasti na poradenstve pre dospelých. S dôrazom na inkluzívny aspekt vzdelávania je potrebné cielene zabezpečiť možnosti pre vzdelávanie a odbornú prípravu osôb so zdravotným, sociálnym, alebo iným znevýhodnením za účelom začlenenia zraniteľných skupín obyvateľstva na trh práce a do spoločnosti.

Predpokladom akceptácie výsledkov celoživotného vzdelávania zamestnávateľmi je dokončenie a následná implementácia Národného kvalifikačného rámca a aktualizácia Národnej sústavy kvalifikácií v súlade s Európskym kvalifikačným rámcom a podľa požiadaviek trhu práce, ktoré sú v súčasnosti realizované prostredníctvom národných projektov OP Vzdelávanie. Z hľadiska motivácie a účasti dospelých na celoživotnom vzdelávaní je nevyhnutné zabezpečiť kontinuitu výstupov týchto projektov, vrátane rozvoja systému poradenstva pre dospelých ako nástroja lepšej uplatniteľnosti na trhu práce primárne pre osoby s nízkou kvalifikáciou a stupňom vzdelania.

V oblasti rozvoja vidieka musí vzdelávanie smerovať k prioritným oblastiam Spoločnej poľnohospodárskej politiky najmä však k zvyšovaniu konkurencieschopnosti podniku, efektívnejšiemu riadeniu podniku, k podpore zavádzania inovácií na úrovni podniku, k lepšiemu využitiu prírodných zdrojov, ochrane životného prostredia, životných podmienok zvierat a zlepšeniu kvality života, ako aj k tým oblastiam, ktoré sú potrebné pre rozvoj MSP vo vidieckych oblastiach.

1.1.4.3.4 Územná koncentrácia

Kľúčové opatrenia ESF do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania a investície EFRR do infraštruktúry v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy je vhodné orientovať do celého územia SR, v prípade inkluzívneho vzdelávania aj so zreteľom na potreby území zaradených v Atlase rómskych komunít 2013. Najlepšie predpoklady pre absorpciu podporovaných investícií majú centrá, územia ťažísk osídlenia, ako aj miestne centrá v území ostatných obcí ležiacich na rozvojových osiach.

Najlepšie predpoklady pre absorpciu investícií z ESF do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania zameraných na VVaI a investicií EFRR do infraštruktúry zameranej na podporu VVaI, budú mať mestské funkčné územia a centrá osídlenia 1. a 2. skupiny, ako aj územia ostatných obcí ležiacich na rozvojových osiach. Kľúčové opatrenia EPFRV a ENRF vo vidieckych oblastiach je vhodné lokalizovať do územia ostatných obcí.

[161] Pre porovnanie, napr. v Nórsku na celoživotnom vzdelávaní participuje cca. 19 % EAO vo veku 25-64 rokov

1.1.5 Udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov

Podpora udržateľného a efektívneho využívania zdrojov predstavuje pre SR, podobne ako pre celú EÚ, jednu z najdôležitejších ekonomických a environmentálnych výziev, keďže prispieva k stimulácii hospodárskeho rastu a zároveň zabezpečuje, aby kvalita tohto rastu viedla k udržateľnej budúcnosti[162].

Medzi kľúčové potreby v tejto oblasti patria: prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch, podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzanie a riadenie rizika a ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov.

1.1.5.1 TC 4: Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch

Politika tzv. zeleného rastu, ako jedna z priorít stratégie Európa 2020 aj OECD, je smerovaná na využívanie čistejších zdrojov energie, ktoré zabránia environmentálnej degradácii, prechod na nízkouhlíkové hospodárstvo a postupné znižovanie emisií skleníkových plynov aj znečistenia ovzdušia za účelom rozvoja biohospodárstva v zmysle oznámenia KOM(2012)60. Približne 50 % celkových emisií v roku 2010 bolo produkovaných podnikmi v systéme obchodovania s emisiami (ďalej len „ETS“). V rámci plnenia národných cieľov znižovania emisií skleníkových plynov do roku 2020 bude SR naďalej kontrolovať tvorbu emisií v prevádzkach zaradených do EÚ ETS smerom k definovanému cieľu zníženia o 21 % v porovnaní s rokom 2005.

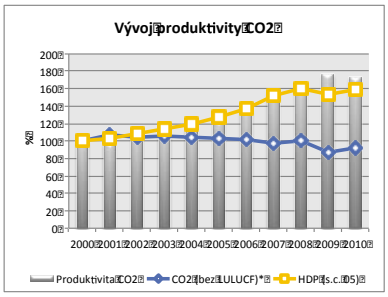

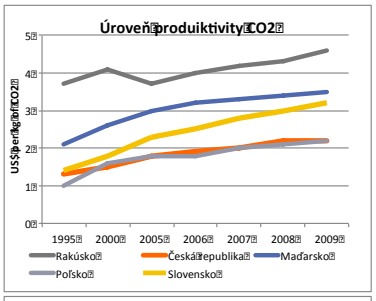

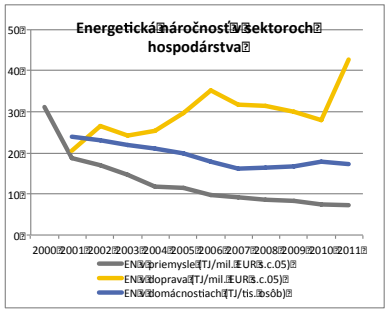

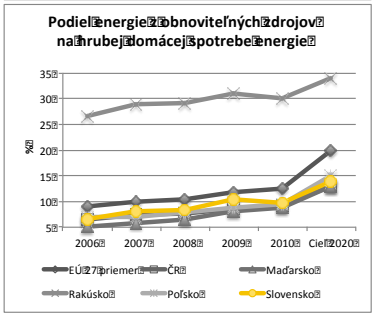

Emisie SR v sektoroch mimo ETS (doprava, pôdohospodárstvo, obyvateľstvo, odpadové hospodárstvo, energetické a priemyselné zdroje mimo ETS) sa môžu do roku 2020 pri dodržaní stanovených ročných limitov zvýšiť maximálne o 13 % v porovnaní s rokom 2005. Aktuálne informácie o stave plnenia redukčných záväzkov SR sú uvedené v Ročnej správe SR 2014, predloženej EK v súlade s článkom 7 nariadenia č. 525/2013/EÚ. Podľa tejto správy celkové predbežné antropogénne[163] emisie skleníkových plynov za rok 2012 boli 42 719,88 Gg[164] (vyjadrené ako CO_2 ekvivalenty). V porovnaní s rokom 1990 teda klesli o 41,4 %, medziročne poklesli o 4,4 % (oproti roku 2011).

Po výraznejšom poklese v roku 2009, najmä v dôsledku hospodárskej krízy, je trend celkových antropogénnych emisií za roky 2010 až 2012 naďalej klesajúci a emisie stále nedosiahli úroveň spred roku 2009. Podľa aktuálneho hodnotenia prvého záväzného obdobia v zmysle Kjótskeho protokolu možno konštatovať, že SR svoj redukčný záväzok nielen splní, ale aj výrazne prekročí. Zatiaľ sa stále darí udržať tzv. decoupling, teda pomalší rast emisií v porovnaní s dynamikou rastu HDP. Intenzita znižovania uhlíkovej náročnosti bude, s ohľadom na limitovaný zostávajúci potenciál, stále nižšia a náklady na technologické redukčné opatrenia vyššie. V ďalšom období sa preto bude potrebné

[162] Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje (KOM (2011) 571), kap. 1

[163] Bez započítania záchytov za sektor využívanie pôdy, zmena vo využívaní pôdy a lesníctvo (Land use, land use change and forestry)

[164] Gg = kilotony

orientovať najmä na win-win opatrenia v oblasti zvyšovania energetickej efektívnosti a znižovania spotreby, hlavne v sektore obyvateľstva a služieb.

Významným sektorom, v ktorom sa SR nedarí stabilizovať rast emisií skleníkových plynov, je sektor cestnej dopravy. Podiel emisií v sektore energetiky, vrátane dopravy, na celkových emisiách skleníkových plynov v roku 2012 bol takmer 70 % (vo vyjadrení na CO_2 ekvivalenty), z toho emisie z dopravy tvorili 22 %. Zatiaľ čo podiel emisií zo stacionárnych zdrojov klesá, podiel emisií z dopravy sa neustále zvyšuje. Od roku 1990 vzrástli emisie z dopravy o 31 %, keď v roku 1990 predstavovali len 9 %. Preto bude potrebné, aj s ohľadom na stanovený emisný cieľ SR do roku 2020 v sektoroch mimo EÚ ETS, venovať zvýšenú pozornosť zavádzaniu účinných politík a opatrení na zastavenie negatívneho vývoja tvorby emisií v cestnej doprave. Ďalšou problematickou oblasťou, kde sa nedarí nárast emisií skleníkových plynov účinne regulovať, je spaľovanie fosílnych palív v domácnostiach.

Analýza trendov a projekcií emisií krajín EÚ za rok 2012[165] potvrdzuje, že SR by mala svoj individuálny emisný cieľ do roku 2020 pre sektory mimo schémy ETS splniť pomocou už zavedených politík a opatrení. Od roku 2001 je možné hovoriť o pozitívnom vývoji environmentálnej efektivity poľnohospodárstva, vzhľadom na emisie skleníkových plynov. V porovnaní s ostatnými štátmi EÚ dosahuje SR najpriaznivejšie hodnoty emisií skleníkových plynov a amoniaku z poľnohospodárstva[166]. Emisie do ovzdušia emitované poľnohospodárstvom historicky klesli na Slovensku najviac zo všetkých krajín OECD. Celková emisia amoniaku z poľnohospodárskej činnosti klesla v období 1990 – 2011 o 56 % (z úrovne 53 tis. ton v roku 1990, 30 tis. ton v roku 2000, 26 tis. ton v roku 2005 na úroveň 23 tis. ton v roku 2011). Tento pokles emisií z poľnohospodárstva je najmä dôsledkom výrazného zníženia stavov hospodárskych zvierat (napr. stavy hovädzieho dobytka poklesli o 71 % a stavy ošípaných poklesli o 77 %) a úrovne zníženia hnojenia priemyselnými hnojivami. Sektor využívania pôdy a lesníctvo má negatívnu emisnú bilanciu. Záchyty sú teda vyššie, ako emisie z niektorých činností. Do roku 2004 zostávali pomerne stabilne na úrovni 8-10 % celkových emisií skleníkových plynov. V roku 2004 sa pohlcovanie znížilo z dôvodu zvýšeného výskytu škodcov a nepriaznivých poveternostných podmienok. V procesoch sekvestrácie sú teda lesy nezastupiteľné a ich potenciál ukladania uhlíka do dreva vysoko prekračuje potenciál pestovania plodín. Celková zásoba uhlíka v drevnej biomase dosiahla v roku 2011 227,9 mil. ton uhlíka. Posilnenie sekvestrácie sa dosiahne predovšetkým zlepšenou starostlivosťou o zdravotný stav lesov a systematickou obnovou lesa. Najväčší nárast emisií skleníkových plynov sa očakáva v sektore dopravy.

Napriek dynamickému zlepšovaniu energetickej efektívnosti má SR piatu najvyššiu energetickú náročnosť, ktorá prevyšuje priemernú úroveň EÚ 27 približne trikrát. Podľa smernice 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti si SR stanovila na roky 2014 – 2020 národný indikatívny cieľ úspor energie, vyjadrený v znížení konečnej energetickej spotreby vo výške 130 690 TJ, čo predstavuje zhruba 20 % zníženia spotreby primárnych energetických zdrojov[167].

Z pohľadu energetickej efektívnosti má v podmienkach SR najvyšší potenciál úspor energie oblasť verejných a obytných budov, priemysel, dodávka tepla prostredníctvom systémov centralizovaného zásobovania teplom, ako aj aktivity zamerané na podporu propagácie udržateľnej energetiky na národnej, regionálnej a miestnej úrovni. V rámci Akčného plánu energetickej efektívnosti na roky 2014 – 2016 sú naplánované opatrenia, ktoré budú predstavovať úspory vo forme primárnych energetických zdrojov v celkovom objeme 4,45 TWh. Z fondov EŠIF, pri projekcii celého programového obdobia, je možné stanoviť potenciál úspor energie nasledovne:

- verejné budovy (430 GWh/rok),
- priemysel (350 GWh/rok),
- zásobovanie teplom (1 000 GWh/rok),

[165] http://www.eu.europa.eu/publications/ghg-trends-and-projections-2012

[166] Zdroj: kontextové ukazovatele pre PRV; http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/data/national-emissions-reported-to-the-unfccc-and-to-the-eu-greenhouse-gas-monitoring-mechanism-6

[167] Zdroj: Národný program reforiem Slovenskej republiky 2013, uznesenie vlády SR č. 198 z 24. apríla 2013

- sektor bývania - bytové domy (475 GWh).

Zníženie emisií CO_2 zabezpečí aj vyššie využívanie obnoviteľných zdrojov energie (ďalej len „OZE“) na úkor fosílnych palív. Podľa smernice 2009/28/ES má SR záväzný cieľ 14 % OZE na hrubej konečnej energetickej spotrebe. Priebežný cieľ pre roky 2011 – 2012 vo výške 8,2 % bol splnený. V zmysle týchto opatrení by mala byť podpora smerovaná najmä do oblasti výroby tepla z OZE a na inovatívne a perspektívne technológie využívajúce OZE, vrátane využívania energie biomasy, ktorá vzniká ako vedľajší produkt alebo odpad z poľnohospodárskej činnosti a spracovania, alebo lesnej výroby. To zabezpečí konkurencieschopnosť výroby tepla z OZE, zníženie energie z fosílnych palív a zníženie emisií CO_2. Pri využívaní biomasy budú podporované len nízkoemisné zariadenia. V roku 2020 sa na výrobe tepla budú OZE podieľať 14,6 % a podiel výroby elektriny OZE je plánovaný na 24 %. V roku 2012 predstavoval podiel výroby tepla 8,7 %[168] a podiel výroby elektriny 20,1 %[169]. Podiel elektriny z OZE sa postupne zvyšuje vďaka podpornému mechanizmu pevných výkupných cien (taríf), ktorý nadobudol účinnosť v roku 2009. Uvedený mechanizmus však zvyšuje ceny elektriny pre priemysel a ostatných konečných odberateľov a preto je možné očakávať jeho modifikáciu, ktorá postupne do roku 2020 obmedzí podporu výroby elektriny z OZE z dôvodu vyspelosti týchto technológií. Obmedzenie podpory bude závisieť od plnenia cieľov pre jednotlivé technológie a bude založené na znižovaní výhod pre tieto technológie tak, aby sa výroba elektriny z nich stávala trhovo orientovanou. Dosiahnutie záväzného cieľa v roku 2020 si však vyžaduje zachovanie finančnej podpory a plnenie opatrení v zmysle Národného akčného plánu pre obnoviteľné zdroje. Uplatní sa princíp, kto získa finančnú podporu vo forme investičnej pomoci na výstavbu zariadenia, nebude môcť čerpať prevádzkovú finančnú pomoc prostredníctvom mechanizmu výkupných cien.

Dôraz bude kladený aj na podporu zavádzania inovatívnych a perspektívnych technológií v oblasti energetiky (napr. technológie využívajúce OZE) v súlade s RIS3 a s ohľadom na ciele stanovené v strategickom pláne energetických technológií[170].

1.1.5.1.1 Nízka energetická efektívnosť v priemysle

Priemysel je jedným z najvýznamnejších sektorov národného hospodárstva SR, v ktorom bola znížená energetická náročnosť. Tento aspekt bol dosiahnutý najmä zavádzaním nových inovatívnych technológií a zvyšovaním podielu priemyselných odvetví s vyššou pridanou hodnotou. Povinné využívanie systému energetických auditov a aplikácia nízkonákladových opatrení, identifikovaných v týchto auditoch, taktiež významne ovplyvnila zníženie spotreby energie v priemysle. Napriek uvedeným aktivitám je podiel priemyslu (zhruba 40 %) na konečnej energetickej spotrebe v SR pomerne vysoký, v porovnaní s priemernou hodnotou EÚ-27 (približne 26 %).

Aj keď na základe spoločných EÚ ukazovateľov pre plnenie úspor energie, podľa národného akčného plánu SR splnila plánované úspory energie pre roky 2008 – 2010, pri hodnotení Akčného plánu energetickej efektívnosti SR na roky 2008 – 2010 boli z dvoch rôznych finančných mechanizmov identifikované konkrétne projekty na zlepšovanie energetickej efektívnosti v priemysle s úsporou energie zhruba 650 TJ, a to s celkovou investičnou náročnosťou približne 26,4 mil. EUR, čo predstavuje zhruba 55 % plánovaných úspor v priemysle. V Akčnom pláne energetickej efektívnosti SR na roky 2011 – 2013 je plánovaná úspora energie v priemysle vo výške 2 490 TJ, čo predstavuje asi dvojnásobok úspor energie požadovaných v prvom akčnom pláne. Pri návrhu Akčného plánu energetickej efektívnosti SR na roky 2014 – 2016 sa navrhuje ročná úspora energie v priemysle na úrovni druhého akčného plánu energetickej efektívnosti, čo predstavuje každoročné zníženie

[168] Zdroj Eurostat: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do

[169] Zdroj Eurostat: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do;jsessionid=9ea7d07d30e2b8d0224bd2e64ccebcb0ac4fcdfe605b.e34MbxeSaxaSc40LbNiMbxeNbh8Se0

[170] V súlade s cieľmi stanovenými v SET pláne č. KOM(2007) 723 v konečnom znení

konečnej energetickej spotreby v priemysle vo výške zhruba 2 000 TJ (1,5 % z priemernej konečnej energetickej spotreby priemyslu v rokoch 2010 – 2012).

1.1.5.1.2 Nízka energetická efektívnosť v pôdohospodárstve

V zmysle Akčného plánu energetickej efektívnosti na roky 2011 – 2013, bol podiel pôdohospodárstva na konečnej energetickej spotrebe SR počas sledovaných rokov 2001 – 2009 najnižší, avšak aj najstabilnejší. Podľa indikátorovej sektorovej správy o vplyve pôdohospodárstva na životné prostredie z roku 2010, ktorú vypracovala Slovenská agentúra životného prostredia, sa v poľnohospodárstve po roku 2001 začal prejavovať pozitívny trend environmentálnej efektivity vo vzťahu k spotrebe palív a energie. V roku 2011 bolo v poľnohospodárstve a lesníctve využitých 157 kToe energie, čo v prepočte na 1 ha využívanej poľnohospodárskej pôdy znamená spotrebu 40,6 kg olejového ekvivalentu. V potravinárstve bola spotrebovaná energia 121 kToe. V zmysle návrhu energetickej politiky SR je možné v pôdohospodárstve očakávať pokles spotreby energie zavádzaním nových technológií a zvyšovaním podielu „samozásobovania" energiou. Pre splnenie stanovených cieľov úspor energie a zníženia konečnej energetickej spotreby SR je potrebné podporiť investície do energeticky efektívnejších technológií a hospodárnejších budov aj v sektore pôdohospodárstva.

1.1.5.1.3 Neudržateľná doprava

Hlavným sektorom, v ktorom sa SR nedarí stabilizovať rast podstatného objemu [171] emisií skleníkových plynov, je sektor cestnej dopravy v dôsledku rozmachu individuálnej automobilovej dopravy [172], zastaranej verejnej dopravy a nedostatočného využívania nemotorovej dopravy, predovšetkým cyklo-dopravy. Od roku 1990 podiel emisií z dopravy na celkových emisiách vzrástol o 11,5 %.

1.1.5.1.4 Nízka energetická efektívnosť budov a služieb

Na konečnú energetickú spotrebu domácností, sektoru obchodu a služieb, vrátane služieb poskytovaných verejnými inštitúciami, má spotreba budov najväčší vplyv. Podiel energeticky hospodárnych budov v SR je nízky. V období 2008 – 2010 sa zlepšením tepelno-technických vlastností budov ušetrilo cca 10 GWh (hodnota stanovená na základe 9 343 certifikátov). Inštalácia individuálnych meradiel tepla a termoregulačných ventilov na vykurovacích telesách taktiež prispieva k zníženiu spotreby tepla. Do konca roku 2011 sa obnovilo zhruba 32 % fondu bytových budov postavených po r. 1992. Do roku 2020 bude zateplená asi polovica existujúcich budov. Podpora by mala byť smerovaná najmä do významnej obnovy bytových domov a verejných budov, t. j. budov, u ktorých sa predpokladá najväčší potenciál úspor energie (najmä administratívne budovy, školské budovy a budovy, v ktorých sa poskytuje zdravotná starostlivosť), a to v zmysle pripravovanej dlhodobej stratégie na mobilizáciu investícií do obnovy vnútroštátneho fondu obytných aj komerčných budov, ako aj verejných aj súkromných budov, podľa čl. 4 smernice 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti. Významné zníženie externých dodávok energie, ktoré napomôže zníženiu emisií skleníkových plynov sa dosiahne implementáciou projektov, ktoré kombinujú úsporu energie na spotrebu tepla a využívanie OZE, najmä pre svoju spotrebu. Využívanie energetických služieb (EPC – Energy Performance Contracting) je plánované v zmysle výsledkov analýz v rámci národného projektu „Podpora nástrojov na zavádzanie a optimalizáciu opatrení v oblasti energetickej efektívnosti verejných budov". EPC bude prioritizované v budovách, v ktorých energetický audit potvrdí vhodnosť tejto metódy.

[171] Podiel emisií v sektore energetika vrátane dopravy na celkových emisiách skleníkových plynov v roku 2010 bol 70 % (vo vyjadrení na CO_2 ekvivalenty), emisie z dopravy v rámci sektora energetika tvorili 21 %

[172] Stupeň automobilizácie v SR permanentne rastie a v roku 2010 bol 3,26 obyvateľov pripadajúcich na jeden osobný automobil, pričom v BSK bol v roku 2010 stupeň automobilizácie 2,18 a na druhej strane v PSK bola hodnota tohto ukazovateľa 4,17. Počty dopravných prostriedkov v železničnej a vodnej doprave (environmentálne najvhodnejšie druhy dopravy v preprave osôb a tovarov) za posledných 10 rokov poklesli o cca 40 %

Dôraz bude kladený najmä na to, aby sa jednotlivé navrhované opatrenia navzájom dopĺňali, s cieľom dosiahnuť optimálne využitie potenciálu úspor energie. Prioritou je zníženie spotreby energie a následne pokrytie nevyhnutnej spotreby z účinných systémov centrálneho zásobovania teplom (ďalej len „CZT“), alebo prostredníctvom inštalácie zariadení na využívanie OZE priamo v budove alebo jej tesnej blízkosti.

Vzhľadom na požiadavky smernice 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov, by mali všetky nové verejné budovy postavené od roku 2019 a všetky budovy postavené od roku 2021, spĺňať požiadavky budov s takmer nulovou spotrebou energie. Predmetné požiadavky sú zohľadnené aj v Národnom pláne na zvyšovanie počtu budov s takmer nulovou spotrebou energie[173].

Podľa smernice 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti bude potrebné od roku 2014 zabezpečiť obnovu verejných budov. Táto obnova sa bude týkať budov, ktoré nespĺňajú minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť budov, podľa smernice 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov. Ročne bude potrebné obnoviť toľko budov, ktoré zodpovedajú 3 % celkovej podlahovej plochy budov nad 500 m^2, neskôr nad 250 m^2.

1.1.5.1.5 Neefektívne zásobovanie teplom

Emisie z výroby elektriny a tepla predstavujú 24 % emisií CO_2 zo spaľovania palív. Od roku 1990 do roku 2008 klesli o viac ako 34 %. Produkcia elektriny a tepla však v tomto období nijako významne neklesla[174].

SR je charakterizovaná rozvinutým systémom CZT, ktorý pokrýva viac ako 30 % celkovej spotreby tepla. Do systémov CZT je teplo dodávané prevažne z kombinovanej výroby elektriny a tepla (ďalej len „KVET“). Ostatná výroba tepla je zabezpečovaná hlavne v lokálnych, resp. okrskových zdrojoch tepla (kotolne, výhrevne) s vlastnými rozvodmi tepla. Zastarané lokálne zdroje tepla, vrátane kúrenísk spaľujúcich biomasu, alebo tuhé fosílne palivá, spôsobujú v súčasnosti vo vykurovacej sezóne výrazné zhoršenie kvality ovzdušia.

Rekonštrukcia technicky a ekonomicky zastaraných rozvodov tepla a prípadne aj zmena spôsobu zásobovania teplom zo štvorrúrkových systémov na dvojrúrkové s kompaktnými domovými odovzdávacími stanicami tepla si vyžiada v najbližšom období zvýšenie investičných nákladov, a to najmä z dôvodu výrazného zníženia odberu tepla za posledných 10 rokov. Rovnako bude potrebné investovať do moderných, nízkoemisných technológií spaľovania biomasy a fosílnych palív, najmä tuhých, v zariadeniach na vysokoúčinnú KVET. Rekonštrukciou a modernizáciou rozvodov tepla bude možné cenu tepla zo systémov CZT udržať na primeranej úrovni a zabrániť tak nekoordinovanému odpájaniu sa odberateľov zo systémov CZT. V opačnom prípade by totiž cena tepla pre odberateľov CZT mohla neúmerne rásť, čo by mohlo následne spôsobiť kolaps celého systému CZT s negatívnymi dopadmi na životné prostredie, ako aj nepriaznivými sociálnymi dôsledkami.

1.1.5.1.6 Nízky podiel obnoviteľných zdrojov v energetickom mixe a nízky podiel KVET

V roku 2012 bolo využívanie OZE na úrovni 50 PJ, čo predstavuje 10,4 % z hrubej konečnej energetickej spotreby. Aj napriek rastu využívania OZE v posledných rokoch, ich podiel zostáva stále nízky, v porovnaní s vysokým importom fosílnych palív. Na dosiahnutie záväzného cieľa v OZE 14 % sa musí využívanie OZE zvýšiť na úroveň 80 PJ. Na základe Národného akčného plánu pre energiu z OZE sa očakáva významný nárast využívania OZE v sektore tepla. Doterajšie využívanie OZE v sektore tepla vykazovalo len mierny nárast, pretože vyčlenené finančné prostriedky na tieto projekty boli nedostatočné. Projekty využívajúce napríklad geotermálnu energiu v centrálnom zásobovaní teplom, alebo v rámci skleníkového hospodárstva, majú dlhodobú návratnosť a vyžadujú značné objemy

[173] Národný plán na zvyšovanie počtu budov s takmer nulovou spotrebou, MDVRR SR, http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=83491

[174] Zdroj: Energy Policies of IEA Countries – The Slovak Republic – 2012 Review

financovania, ktoré nie sú na trhu dostupné, respektíve sú dostupné za podmienok, za ktorých je realizácia takýchto projektov neefektívna. V oblasti výroby elektriny z OZE budú prioritou technológie, ktoré sa budú vyznačovať inovatívnym riešením s pozitívnym dopadom na stabilitu elektrizačnej sústavy. Efektívnosť podpory sa bude dosahovať tým, že sa zabráni prekrývaniu viacerých podporných nástrojov a podporené projekty nebudú zvyšovať koncové ceny elektriny.

V oblasti výroby tepla by mali byť podporované výlučne nízkoemisné zariadenia využívajúce OZE (napr. biomasu, geotermálnu energiu, hydrotermálnu energiu, aerotermálnu energiu a solárnu energiu). V súlade so strategickým dokumentom pre redukciu PM_{10}[175] majú byť pri výrobe elektriny využívané OZE bez produkcie emisií PM_{10} (napr. veterná energia, slnečná energia, vodná energia, bioplyn), a to za predpokladu, že táto podpora bude založená na strategických koncepciách v oblasti energetiky, ktoré sú v súlade s príslušnými právnymi predpismi EÚ, vrátane environmentálneho „acquis“ (Rámcová smernica o vode, SEA smernica, smernica o biotopoch). Z pohľadu inovatívnosti sa uvažuje s podporou výroby biometánu, ako alternatívneho paliva v sektore dopravy.

Záväzný cieľ 10 % v oblasti dopravy sa napĺňa povinným primiešavaním biopalív, ktoré spĺňajú kritériá udržateľnosti. Tieto kritériá boli zavedené v roku 2011. V roku 2012 podiel OZE, vrátane biopalív spĺňajúcich kritériá udržateľnosti, v doprave dosiahol 4,5 %. Plnenie cieľa v nasledujúcich rokoch sa dosiahne aj biopalivami, ktoré je možné viacnásobne zarátať.

V súčasnosti sa v SR zhruba 20 % elektriny vyrába vysoko účinnou kombinovanou výrobou. Podiel jednotlivých druhov palív použitých na KVET zostáva približne zachovaný. Od roku 2007 sa postupne zvyšuje podiel drevnej štiepky, čo je s pôsobené najmä environmentálnou politikou znižovania emisií oxidov síry, ale aj národnou podmienkou podpory výroby elektriny z biomasy len v zariadení na kombinovanú výrobu. Napriek pokroku v oblasti vysoko účinnej kombinovanej výroby do roku 2007 sa podiel výroby elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou znižuje, najmä v súvislosti s poklesom dopytu po využiteľnom teple.

1.1.5.1.7 Potenciál pôdohospodárstva vo využívaní OZE

Najväčší podiel z potenciálu OZE v SR predstavuje biomasa (42 %), pričom celkový potenciál biomasy dosahuje ročne v energetickom vyjadrení 147 PJ. Z hľadiska využiteľného potenciálu najvýznamnejším OZE je lesná biomasa, vrátane odpadov vznikajúcich pri jej spracovaní. V roku 2010 dosiahla produkcia drevnej biomasy 740 KToe (52,7 % z celkovej produkcie OZE v SR). V porovnaní s rokom 2007 došlo k zvýšeniu produkcie obnoviteľnej energie z lesníctva o 53 %[176]. Celková produkcia obnoviteľnej energie z poľnohospodárstva dosiahla v roku 2010 úroveň 143,3 kToe (10,2 % z celkovej produkcie OZE v SR), čo je v porovnaní s rokom 2007 nárast o 260 %. Celkový potenciál biomasy, ktorý je približne štyrikrát väčší ako potenciál vodnej energie aj napriek rastúcemu trendu sa v súčasnosti využíva stále nedostatočne, len na úrovni okolo 30 % [177]. Je preto vhodné podporiť nízko emisné technológie využívajúce vysoký potenciál biomasy z poľnohospodárstva a lesníctva.

Rýchlorastúce dreviny aj viacročné energetické plodiny určené predovšetkým na spaľovanie sa javia ako výhodné, a to predovšetkým kvôli relatívne nízkym nákladom na ich vysokú produkciu a tiež svojim optimálnym pokrytím pôdy pomáhajú v boji proti vytrvalým burinám. Centrálny register plôch porastov rýchlorastúcich drevín za rok 2012 evidoval výmeru 240 ha rýchlorastúcich drevín (0,012 % z využitej poľnohospodárskej pôdy).

[175] Stratégia SR pre redukciu PM10, http://www.minzp.sk/tlacovy-servis/tlacove-spravy/tlacove-spravy-2013/tlacove-spravy-februar-2013/vlada-prijala-strategiu-znizovania-znecistujucich-castic-ovzdusi.html; vlastný dokument stratégie: http://enviroportal.sk/uploads/files/ovzdusie/Strategia-pre-redukciu-PM-10-1.pdf

[176] Zdroj: EurObserv´ER, kontextové ukazovatele pre PRV; http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/submitViewTableAction.do (table nrg_1071a: INDIC_NRG (Primary production), PRODUCT (Wood & Wood Waste))

[177] Zdroj: Akčný plán využívania biomasy na roky 2008-2013, http://www.mpsr.sk/sk/index.php?navID=2&navID2=2&sID=26&id=1214

1.1.5.1.8 Zvyšovanie informovanosti a vzdelanostnej úrovne pri zavádzaní nízkouhlíkových stratégií

V oblasti energetiky pre splnenie cieľov stratégie Európa 2020 bude potrebné zvyšovať úroveň vzdelania odborníkov v energetike a súvisiacich odboroch ako aj primerané povedomie laickej verejnosti. Je potrebné zvyšovať informovanosť v oblasti energetickej efektívnosti pre verejnosť od detí až po odborníkov, podporiť rozvoj informovanosti a vzdelávania laickej i odbornej verejnosti v oblasti energetickej efektívnosti, podporiť realizáciu informačných kampaní v oblasti energetickej efektívnosti a podporiť realizáciu projektov poradenstva a vzdelávania zamestnancov štátnej správy a miestnej samosprávy v oblasti energetickej efektívnosti, s cieľom monitorovania a hodnotenia úspor energetickej efektívnosti.

Dôležitým faktorom v podmienkach SR je absencia lokálnych a regionálnych akčných plánov zameraných na trvalo udržateľnú energetiku. Výnimkou sú len koncepcie rozvoja obce v oblasti tepelnej energetiky[178]. V súvislosti so zmenami dopytu po využiteľnom teple by mali rozhodujúcu úlohu pri stabilizácii trhu s teplom zohrávať obce, a to účinnejším využívaním územných a stavebných konaní pri zabezpečovaní ekonomicky prijateľného a environmentálne akceptovateľného spôsobu dodávky tepla na základe spracovaných, resp. aktualizovaných koncepcií rozvoja tepelnej energetiky.

Personálne a finančné kapacity miest a obcí na prípravu a implementáciu akčných plánov v oblasti zásobovania energiou nie sú dostatočné. Doteraz využilo možnosti vyplývajúce z pristúpenia k európskemu Dohovoru starostov a primátorov, v rámci ktorého sa stanovuje záväzok k miestnemu udržateľnému energetickému rozvoju, 13 obcí a miest. Z toho 3 mestá majú vypracované akčné plány trvalo udržateľného energetického rozvoja (ďalej len „AP“), ktoré sú schválené EK a jeden je v štádiu prípravy. Preto je potrebné intenzívnejšie podporiť vypracovanie a implementáciu plánov udržateľnej energetiky a rozvoja energetických služieb na miestnej, alebo regionálnej úrovni. Súčasťou plánov spracovaných s využitím metodiky AP udržateľného energetického rozvoja používanej v rámci Dohovoru starostov a primátorov bude komplexné posúdenie stavu zásobovania a spotreby všetkých dostupných foriem využiteľnej energie, vrátane energie používanej v doprave. Dôraz by mal byť kladený najmä na energetickú efektívnosť a využitie potenciálu VÚ KVET v súlade s požiadavkami smernice 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti, efektívne využívanie OZE a ochrana životného prostredia, najmä v oblasti znižovania produkcie emisií skleníkových plynov a emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia. Rámcom pre výber a implementáciu nákladovo-efektívnych opatrení bude Nízkouhlíková stratégia rozvoja SR do roku 2030, ktorej vypracovanie sa plánuje do konca roka 2015. Plnenie cieľov pre oblasť znižovania emisií skleníkových plynov, zvyšovania podielu OZE a zvyšovania energetickej efektívnosti bude zahŕňať všetky odvetvia, ktoré významnou mierou ovplyvňujú produkciu skleníkových plynov v SR, vrátane sektora dopravy.

1.1.5.1.9 Územná koncentrácia

Pre zabezpečenie čo najefektívnejšieho riešenia tematického cieľa, je z hľadiska územnej koncentrácie kľúčových opatrení pre EFRR zameraných na energetickú efektívnosť a vykurovanie a chladenie vo verejných budovách a obytných budovách (len v rámci budov) o energetickej hospodárstnosti budov, využívanie OZE v podnikoch, integrované nízkouhlíkové stratégie a akčné plány týkajúce sa udržateľných energií pre mestské oblasti a zvyšovanie informovanosti a vzdelanostnej úrovne pri zavádzaní nízkouhlíkových stratégií, vhodné lokalizovať investície predovšetkým do najviac urbanizovaných území mestských funkčných území, centier osídlenia a území ťažísk osídlenia 1. a 2. úrovne. Opatrenia na integrované nízkouhlíkové stratégie a akčné plány je vhodné koncentrovať na celom území SR. Do týchto lokalít sa majú orientovať aj opatrenia spojené s nízkouhlíkovým hospodárstvom v súvislosti s dopravou, ako aj príslušných rozvojových osí, kde sa predpokladá najvyššia dopravná záťaž. Kľúčové opatrenia EPFRV vo vidieckych oblastiach je vhodné lokalizovať do územia ostatných obcí.

[178] Vypracovanie koncepcií v oblasti tepelnej energetiky v zmysle zákona č. 657/2004 Z. z . o tepelnej energetike

1.1.5.2 TC 5: Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika

Napriek tomu, že SR nepatrí medzi najviac ohrozené regióny v oblasti zmeny klímy[179], sú v posledných rokoch evidované a pozorované stále významnejšie extrémne výkyvy počasia, napr. náraz ové dažde, alebo dlhotrvajúce suchá. Zmenu klímy v SR zachytáva 6 skupín indikátorov, ktoré poukazujú na dlhodobé, prevažne zhoršujúce sa trendy. Tieto trendy sa dajú ovplyvniť hlavne mitigačnými opatreniami[180]. S cieľom minimalizovať riziká a negatívne dôsledky zmeny klímy na kvalitu života ľudí a hospodársky rast je potrebné uplatňovať aj súbor adaptačných opatrení[181]. SR v tejto súvislosti schválila Stratégiu adaptácie na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy a pripravila Metodiku hodnotenia vybraných rizík na vnútroštátnej úrovni[182] v kontexte s ostatnými strategickými dokumentmi[183]. Kľúčovými problémami v oblasti prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzania a riadenia rizika sú:

- Investície na prispôsobenie sa zmene klímy v oblastiach: poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo, vodné hospodárstvo, biodiverzita, doprava, sektor energetiky, geológia a prírodné zdroje;
- Riešenie osobitných rizík, zabezpečenie prevencie, pripravenosti a odolnosti proti mimoriadnym udalostiam, vyvíjanie systémov zvládania mimoriadnych udalostí, ako aj nástrojov na zvýšenie efektívnosti manažmentu rizík a zabezpečenie zníženia rizík súvisiacich so zmenou klímy;
- V oblasti zmeny klímy by mal podpornú úlohu zohrávať trh práce a vzdelávací systém, najmä v súvislosti s potrebou prispôsobovania trhu práce smerom k udržateľnosti, orientácii na vytváranie zelených pracovných miest, resp. „ozeleňovanie“ existujúcich pracovných miest[184].

1.1.5.2.1 Investície na prispôsobenie sa zmene klímy

1.1.5.2.1.1 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

Poľnohospodárstvo reaguje na zmenu klímy veľmi citlivo, najmä na extrémy počasia, akými sú suchá, silné búrky a záplavy. Faktory, ktoré spájajú globálne zmeny klímy a poľnohospodársku produkciu sú:

- nárast priemernej teploty vzduchu,
- zmeny úhrnov a rozloženia atmosférických zrážok,
- stúpajúca koncentrácia CO_2,
- úroveň znečistenia ovzdušia (napr. troposférickým ozónom, PM 2,5 a PM10),
- zmena v klimatickej variabilite a výskyt extrémnych udalostí.

Predpokladané globálne zmeny klímy sa budú v podmienkach SR premietať hlavne do zmeny teplotnej a vlahovej zabezpečenosti rastlinnej výroby, zmeny fenologických pomerov, zmeny fyzikálnych a chemických vlastností pôd, zmeny podmienok prezimovania a zmeny vo výskyte chorôb, škodcov a burín. Zvýšené teploty a atmosférické zrážky môžu podporiť rast úrod v jednej oblasti, ale môžu tiež vytvoriť zóny sucha a zvýšiť riziko erózie na inom mieste. Pôda môže absorbovať CO_2 z atmosféry (sekvestrácia uhlíka), a tak zmierniť globálne otepľovanie, ale zvýšené teploty môžu podporiť aj rozklad biomasy, a tak zvýšiť emisie CO_2, oxidu dusného a metánu.

Klimatické scenáre predpokladajú očakávané zmeny klímy do roku 2100[185] prostredníctvom ktorých sa ovplyvnia aj vlastnosti pôd SR, napr.: zvýšením podielu pôd trpiacich suchom (potreba budovania závlahových sústav a retenčných nádrží na povrchovú vodu), rozšírením ohrozenosti pôd častejšími

[179] Správa Európskej environmentálnej agentúry č.12/2012 „ Zmena klímy, vplyv a zraniteľnosť v Európe v roku 2012“
[180] Znižovanie emisií skleníkových plynov
[181] Prispôsobovanie sa nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy
[182] http://www.minv.sk/?Dokumenty_na_stiahnutie_CO&subor=175547
[183] Napr. Koncepcia energetickej efektívnosti SR, pripravovaný 3. Akčný plán energetickej efektívnosti SR
[184] Napr. v oblasti redukcie spotreby energie a prírodných zdrojov, prechodu k nízkouhlíkovému hospodárstvu, ochrany a obnovy ekosystémov a biodiverzity a minimalizácie produkcie odpadu a znečistenia
[185] za predpokladu splnenia stredne pesimistických globálnych scenárov emisie skleníkových plynov do atmosféry v intervale IPCC IS92a/b, SRES A2 až B2/B1

a intenzívnejšími lokálnymi splachmi pôdy a záplavami. Ochrana pôdy, poľnohospodárstvo a ochrana krajiny pred extrémami vodného režimu sa nezaobídu bez preventívnych opatrení na zníženie následkov záplav a zamokrenia.

Rovnaká situácia je prítomná aj v lesnom hospodárstve, zmeny teplotných a vlahových podmienok, vlastností pôd lesných porastov, ako aj zvyšujúci sa výskyt chorôb a škodcov v lesoch sa prejavuje zhoršujúcim sa zdravotným stavom lesa. Viac ako 50 % lesov je v strednom a vyššom stupni poškodenia, o čom svedčí objem náhodných ťažieb, ktorých výška pravidelne presahuje 50 % celkového objemu ťažieb dreva (napr.: v r. 2011 to bolo až 52 %). Pre stabilizáciu podmienok na lesnej pôde je potrebné sa zamerať na podporu obnovných a preventívnych opatrení na lesnej pôde, ako aj na zavádzanie šetrných postupov pri obhospodarovaní lesa, ekologických postupov pri náhodných ťažbách, aby neviedli k ďalšiemu poškodeniu lesných ekosystémov. Zdravotný stav lesov SR je rovnako ohrozený lesnými požiarmi. Na území SR za posledné roky (2003 – 2012) vypuklo 3 626 požiarov, ktoré spôsobili priamu škodu v lesoch vo výške 10 665 079 Eur. V poslednom roku 2013 to bolo len v rámci štátnych lesov 453 požiarov za toto obdobie. Náklady na hasenie lesných požiarov finančne zaťažujú, ale aj sťažujú možnosti obhospodarovania lesov. SR, podobne ako iné štáty v stredoeurópskom priestore, má nadpriemerne prepojený systém individuálnej a kolektívnej rekreácie s prírodným prostredím. Úzke prepojenie s lesom je aj vo vzťahu k intravilánu a extravilánu jednotlivých obcí. Preto je nevyhnutné v podmienkach SR podporovať aj protipožiarnu ochranu, ktorá predchádza týmto následkom.

Závlahové systémy sú na poľnohospodárskej pôde vybudované na výmere 321 tis. ha. Vývoj klimatických podmienok v Strednej Európe, vrátane SR, signalizuje zvýšenú spotrebu vody aj pri pestovaní poľných plodín a v širšom význame aj pre zachovanie súčasných krajinných ekosystémov. Pre pokračovanie poľnohospodárstva bude nevyhnuté zvýšenie využívania závlah a pre udržanie krajinných ekosystémov predovšetkým zvyšovanie retencie vody v pôde a v krajine a predchádzanie znečisteniu vôd.

Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy (ďalej len „VÚPOP“) v r. 2008 vypracoval dlhodobú prognózu rozšírenia výmery pôdy pod závlahami a vyčlenenie závlahových oblastí (viď nasledujúca tabuľka). Prognóza bola vykonaná na základe klimatických kritérií, pričom ako determinujúce kritérium bola zvolená evapotranspirácia, resp. pomer aktuálnej a potenciálnej evapotranspirácie za určené obdobie, tzv. relatívna evapotranspirácia (ET/ET0). Závlahové oblasti sú vyčlenené izočiarou relatívnej evapotranspirácie hodnoty 0,7, ktorá ohraničuje klimatické oblasti suché a mierne suché podľa klimatologickej klasifikácie.

Odhad požadovanej výmery pôdy SR pod závlahami

Závlahová oblasť	Výmera závlah (tis. ha)				
	2005	2010	2030	2050	2075
I.	177	160	255	290	325
II.	76	60	70	72	75
III.	22	15	25	30	35
IV.	18	8	25	30	35
V.	27	7	25	28	30
VI.	1	0	0	0	0
Spolu	**321**	**250**	**400**	**450**	**500**

Zdroj: VÚPOP

Pozn.: I. – Podunajská nížina – Juh (Hurbanovo); II. – Podunajská nížina – Sever (Jaslovské Bohunice); III. – Záhorská nížina (Malacky); IV. – Juhoslovenské kotliny (Boľkovce); V. – Východoslovenská nížina (Michalovce); VI. - Košická kotlina (Košice)

Podľa prognózy VÚPOP, by v priebehu nasledujúcich rokov mala potreba závlahovej vody v hlavných závlahových oblastiach narastať na približne 300 mil. m^3 (dlhodobo až na 500 mil. m^3), pričom odhadovaný nárast bude určovaný dostupnými zdrojmi financovania na budovanie a prevádzkovanie

závlah, a to v závislosti od potreby zavlažovania v dôsledku deficitu zrážok. Budúcnosť závlahového hospodárstva sa bude orientovať na budovanie súkromných zavlažovacích systémov.

Na druhej strane sa predpokladá, že v dôsledku zmeny klímy bude dochádzať k intenzívnejším záplavám na miestnej úrovni a zamokreniu poľnohospodárskej pôdy. Zachytávanie vôd v krajine, vrátane prívalových dažďov, možno realizovať aj vytvorením podmienok pre väčšiu schopnosť zadržiavania vody v krajine prostredníctvom prírode bližších prvkov a postupov (vrátane na poľnohospodárskych a lesných pôdach), pripadne melioračných kanálov, s následnou úpravou ich využívania, prispôsobením hospodárenia v lesoch a pod. Využitím týchto foriem bude výrazným spôsobom posilnená aj oblasť ochrany biodiverzity a oblasť klimatických zmien (mokrade viažu na seba najviac $C0_2$). Hydromelioračné kanály a čerpacie stanice však zohrávajú významnú úlohu v prevencii pred škodami na poľnohospodárskej produkcii, spôsobenými záplavami a zamokrením poľnohospodárskej pôdy, ale aj v poľnohospodárskej krajine. Proti vodnej erózii, ako dôsledku intenzívnych (prívalových) dažďov a prúdov stekajúcej vody a následnej degradácie pôdy sú účinné aj ďalšie hydromelioračné prostriedky (napr.: protierózne priekopy).

Na hydromelioračných zariadeniach dochádza postupom času k ich opotrebovaniu a zvyšujú sa nároky na zabezpečenie ich prevádzkyschopnosti tým viac, že mnohé zariadenia sa využívajú aj po dosiahnutí ich plánovanej životnosti (40 rokov). Pre udržanie funkčnosti a zabezpečenie ich ochranného účinku je nevyhnutné investovať do ich opráv, rekonštrukcie, modernizácie a dostavby. Vo vhodných stanovištných podmienkach je ekonomicky výhodnejšie prebudovať existujúce odvodnenia, na regulovaný odvodňovací systém s retardáciou odtoku.

Pri pohľade na možný vývoj produkcie odvetvia sa v roku 2050 pravdepodobne dostavia negatívne dôsledky zmeny klímy v poklese produkcie o 5-10 % v závislosti na intenzite zmeny klímy. Pre zmiernenie uvedených dôsledkov zmeny klímy je potrebná realizácia opatrení správneho riadenia vodného a pôdneho režimu v poľnohospodárstve, vrátane zvýšenia efektívnosti využívania vody prostredníctvom mitigačných a adaptačných opatrení. V tejto súvislosti je vhodné využiť výsledky projektov pozemkových úprav, v rámci ktorých sa navrhujú komunikačné, vodohospodárske, protierózne a ekologické zariadenia a opatrenia.

Dôsledky zmeny klímy na lesné ekosystémy a lesné hospodárstvo sa prejavia najmä v zmene bioklimatických podmienok o 1-2 vegetačné stupne, zmene rastových podmienok lesných drevín a v pôsobení biotických škodlivých činiteľov. Poškodenie snehom sa rozšíri do vyšších nadmorských výšok (6.-8. Lvs) a zmenou časovo-priestorového pôsobenia biotických škodcov sa očakáva postupná invázia nových škodcov najmä z oblasti Balkánu. V prípade, že sa nebudú realizovať vhodné adaptačné opatrenia, podľa modelových prepočtov by sa škody na produkcii lesného hospodárstva mohli zvýšiť o 5,5 % (132 mil. EUR, pokles zamestnanosti o cca. 3 000 ľudí).

1.1.5.2.1.2 Vodné hospodárstvo

Tak, ako je uvedené v Pláne pre Európu efektívne využívajúcu zdroje[186], zmena klímy pravdepodobne povedie k zvýšeniu nedostatku vody, ako aj intenzity a frekvencie záplav, čo zároveň predstavuje jeden z najvýznamnejších problémov vodného hospodárstva v rámci SR. Striedanie takých extrémov počasia, ako dlhotrvajúce suchá a povodne, bude mať negatívny dopad na kvalitu a množstvo zásob vody vo vodných útvaroch, čo povedie k zmenám v hydrologickej bilancii vodných zdrojov. Výsledkom môže byť pokles zásob vôd v krajine, zvýšenie variability priemerných ročných prietokov a prehĺbenie odtokových extrémov. Bez realizácie opatrení využívajúcich kombináciu technických opatrení na ohrozených úsekoch vodných tokov a zelenej infraštruktúry v krajine[187] možno očakávať, že najmä oblasti s nedostatkom zásob podzemných zdrojov vôd budú intenzívnejšie čeliť negatívnym dôsledkom zmeny klímy, ktoré spôsobujú škody nielen na majetku obyvateľstva, ale aj na

[186] Zdroj: Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje (KOM (2011) 571), kap. 4.4

[187] Zameranej na spomalenie odtoku, zadržanie alebo akumuláciu vody v extraviláne či intraviláne krajiny

poľnohospodárskej produkcii a kvalite poľnohospodárskej a lesnej pôdy. Dobre naplánovaný manažment preventívnych protipovodňových opatrení s maximálnym využitím možností, ktoré poskytujú opatrenia podporujúce zelenú infraštruktúru, ako aj vhodne navrhnutá sivá infraštruktúra umožňujúca riadenie odtoku vody z krajiny, môže významne prispieť k eliminácii prejavov zmien klímy, zabezpečeniu dostatočného množstva vody nielen pre potreby obyvateľstva, ale taktiež prispieť k stabilite dotknutých ekosystémov. Opatrenia na ochranu pred povodňami budú realizované podľa Plánov manažmentu povodňového rizika, a to s prihliadnutím na charakteristiky dotknutého územia a s cieľom zabezpečiť čo najefektívnejšiu ochranu pred povodňami. Zároveň by sa mali brať do úvahy trasy postupu povodní a oblasti s retenčným potenciálom, ktoré majú potenciál zadržať povodňovú vlnu, napr. prirodzené záplavové oblasti (inundačné územia). Akýkoľvek stavebný projekt musí byť v súlade s požiadavkami Rámcovej smernice o vode. Vo vzťahu k projektom na zníženie povodňového rizika, je potrebné uplatniť strategický prístup, a to tak, že budú zabezpečené a plne zohľadnené vplyvy na životné prostredie a Plány manažmentu povodňového rizika budú koordinované s Plánmi manažmentu povodí. Pre každý projekt, ktorý modifikuje hydromorfologické vlastnosti vodných útvarov, ktoré spôsobujú zhoršenie stavu, má byť čo najskôr v plánovacom procese vykonaná náležitá analýza v súlade s požiadavkami čl. 4 ods. 7 Rámcovej smernice o vode. To by malo zahŕňať analýzu alternatív (lepšia environmentálna voľba), stanovenie nevyhnutných opatrení na zmierňovanie vplyvov a zdôvodnenie významu z hľadiska vyššieho verejného záujmu. Prírodné opatrenia manažmentu povodňového rizika by mali byť považované za prioritné pred projektmi sivej infraštruktúry na prevenciu a ochranu pred povodňami ako lepšia environmentálna voľba (alebo ako doplňujúca s cieľom minimalizovania dopadov sivej infraštruktúry) za predpokladu, že sú rovnako účinné alebo účinnejšie z pohľadu napĺňania cieľov podľa čl. 1 smernice o hodnotení a manažmente povodňových rizík.

1.1.5.2.1.3 Biodiverzita

Biodiverzita hlavných ekosystémov (lesné, poľnohospodárske, vodné) signalizuje mierne negatívny trend. K jej ďalšiemu zhoršeniu môže dôjsť v dôsledku zvýšenej intenzity využívania krajiny, zmeny klímy a vodných pomerov a rozširovania nepôvodných druhov. Inváze druhy vytláčajú pôvodné druhy a menia druhové zastúpenie, čo môže viesť k rozpadu ekosystémov. Podľa údajov Aktualizovanej národnej stratégie pre ochranu biodiverzity do roku 2020[188], ohrozenosť nižších rastlín v SR predstavuje v súčasnosti 16,3 %. Ohrozenosť vyšších rastlín tvorí 40,3 % z celkového počtu 3 352 druhov. Ohrozenosť bezstavovcov v SR predstavuje v súčasnosti okolo 8,4 %. Čo sa týka stavovcov, tých je ohrozených až 59 %. Ohrozených je aj 70 % druhov rýb, všetky druhy obojživelníkov, takmer 92 % druhov plazov, 46 % hniezdiacich druhov vtákov a 69 % druhov cicavcov.

Vo vzťahu k biodiverzite sú identifikované poľnohospodárske pôdy s vysokou prírodnou hodnotou, ktoré prispievajú k rozmanitosti druhov rastlín a živočíchov[189]. K sekvestrácii CO_2 významne prispievajú lesné ekosystémy, ktoré na území SR zaberajú 50 % plochy. K biodiverzite rovnako prispieva realizácia lesníckych postupov zlučiteľných s ochranou a zlepšením životného prostredia, na zachovanie lesných ekosystémov s vysokou prírodnou hodnotou, ochrana a podpora genetických zdrojov, zriaďovanie nových génových základní pre dlhodobé uchovanie pôvodného (autochtónneho) genofondu lesných drevín *in situ*. Realizácia týchto, ako aj iných záväzkov je automaticky premietnutá do programov starostlivosti o lesy (lesné hospodárske plány).

[188] http://www.enviroportal.sk/sk_SK/eia/detail/aktualizovana-narodna-strategia-ochrany-biodiverzity-pre-roky-2012-202, schválená uznesením vlády SR č.12/2014, zo dňa 8. 1. 2014

[189] V programovom období 2007 – 2013 sa podporovali opatrenia smerujúce k ochrane poloprírodných a prírodných trávnych porastov, území Natura 2000 a kombináciou opatrení AE a LFA. Čo sa týka príspevku LFA k biodiverzite a poľnohospodárstvu s vysokou pridanou hodnotou, prostredníctvom platieb LFA boli podporené územia Natura 2000 na ploche 193 906 ha p. p do roku 2012. V rámci opatrenia AE sa prispelo k zlepšeniu kvality vody (na 384 295 ha p. p.), pôdy (na 361 382 ha p. p.), k zmierneniu zmeny klímy (na 267 636 ha p. p.) ako i k zamedzeniu marginalizácie a opúšťaniu pôdy (na 852 705 ha p. p.) a dospelo sa tak k naplneniu stanovených výsledkových ukazovateľov pre roky 2007 – 2013

Na lesnej pôde sa k zachovaniu biodiverzity prispieva aktivitami na zlepšenie zdravotného stavu lesov, obnovu lesov a podporu konverzie smrečín (vo vysokom stupni rozpadu) na lesy zmiešané s ekologicky vhodnou a proporcionálnou drevinovou štruktúrou, ako aj zlepšovaním postupov pri obhospodarovaní lesa, najmä zavádzaním šetrných postupov pri náhodných ťažbách.

1.1.5.2.1.4 Doprava

Extrémne prejavy počasia spôsobujú vážne komplikácie u takmer všetkých druhov dopravy. Tie vedú k zvýšeniu prepravného času tovarov, predĺženiu času cestovania a zvýšeniu pravdepodobnosti nehôd.

Otázka bezpečnosti dopravy, aj vo vzťahu k očakávaným dôsledkom zmeny klímy, úzko súvisí s realizáciou Inteligentných dopravných systémov. Ďalším opatrením v tejto oblasti je výraznejšia edukačná a osvetová činnosť (médiá, školy, autoškoly), zameraná na informovanosť o rizikách extrémov počasia.

1.1.5.2.1.5 Sektor energetiky

Pri hornom odhade dopadov zmeny klímy (vyšší vplyv na ekonomiku) dôjde bez adaptačných opatrení v horizonte do roku 2050 k poklesu produkcie v sektore energetiky o 4,6 mld. EUR, teda o takmer dvojnásobok oproti dolnému scenáru. V relatívnom vyjadrení je to pokles produkcie o takmer 11 %[190].

1.1.5.2.1.6 Geológia a prírodné zdroje

Jeden z najvýznamnejších prejavov exogénnych geodynamických procesov predstavujú svahové deformácie (najmä zosuvy). Na základe údajov z Atlasu máp stability svahov SR[191] sa v SR nachádza 21 190 svahových deformácií. Porušujú územie s rozlohou 257,5 tis. ha, čo predstavuje 5,25 % rozlohy SR. Svahové deformácie ohrozujú 98,8 km diaľnic a ciest I. triedy, 571 km ciest II. a III. triedy, 62 km železníc, 11 km nadzemných vedení, 3,5 km ropovodov, 101 km plynovodov, 291 km vodovodov a takmer 30 000 pozemných stavieb. V SR sa nachádzajú viaceré uzavreté a opustené úložiská ťažobných odpadov, ktoré vzhľadom na uložený materiál predstavujú dlhodobé riziko z hľadiska vplyvu na zdravie ľudí a na stav životného prostredia a pri ktorých hrozí v prípade zaliatia úložiska počas prívalových dažďov, či miestnych povodní, riziko uvoľnenia vyplavením rizikových látok.

1.1.5.2.2 Riešenie osobitných rizík, zabezpečenie predchádzaniu vzniku katastrof a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

1.1.5.2.2.1 Ochrana pred povodňami

Pri predbežnom hodnotení[192] povodňového rizika bolo v SR identifikovaných 559 geografických oblastí s významnými povodňovými rizikami pri vodných tokoch dĺžky 1 286,5 km, z toho je 378 geografických oblastí, v ktorých existuje potenciálne významné povodňové riziko a 181 geografických oblastí, v ktorých možno predpokladať jeho pravdepodobný výskyt[193]. Konkrétne opatrenia na ochranu pred povodňami v oblastiach s identifikovaným povodňovým rizikom budú predmetom plánov manažmentu povodňových rizík a budú zahrnuté do aktualizovaných plánov manažmentu povodí. Významnú úlohu zohráva tiež zohľadnenie povodňových rizík v územnom plánovaní a pri povoľovaní výstavby, s cieľom jej realizácie na bezpečných miestach, ako aj vhodné

[190] Zdroj: Záverečná správa projektu „Dôsledky klimatickej zmeny a možné adaptačné opatrenia v jednotlivých sektoroch“ (Minďaš, Pálenník, Nejedlík, 2011) - kapitola 5.8.4 Ekonomická analýza adaptačných opatrení v energetike, str. 235), http://www.shmu.sk/File/projekty/Zaverecna%20Sprava%20projektu%20Klim.%20zmena%20a%20Adaptacie%202012.pdf

[191] http://www.geology.sk/new/sk/sub/Geoisnomenu/geof/atlas_st_sv

[192] http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=19303

[193] http://www.minzp.sk/sekcie/temy-oblasti/voda/ochrana-pred-povodnami/manazment-povodnovych-rizik/

využívanie krajiny, racionálne hospodárenie a preventívne opatrenia v lesoch a na poľnohospodárskej pôde, ktoré plnia významnú úlohu v prevencii pred škodami na produkcii spôsobenými záplavami a zamokrením pôdy. Možnosť využitia máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika, ako ostatných podkladov v územnoplánovacej činnosti a pri príprave územnoplánovacej dokumentácie vytvára predpoklad pre zmiernenie rizík škôd spôsobených povodňami.

1.1.5.2.2.2 Služby v oblasti prevencie a pripravenosti na zvládanie mimoriadnych udalostí (v dôsledku zmeny klímy)

Služby v oblasti bezpečnosti, prevencie a riadenia rizík sú služby zamerané na ochranu obyvateľstva, ekosystémov, sociálnu a ekonomickú infraštruktúru a predstavujú podporný nástroj pre účely riadenia intervencie a odstraňovania následkov mimoriadnych udalostí, s ohľadom na prispôsobovanie sa zmene klímy a posilnenie vnútornej bezpečnosti.

Pri budovaní systému manažmentu mimoriadnych udalostí v súčasnosti absentuje komplexný prístup, ktorý by integroval všetky zložky, dostupné prostriedky, viazal ich na riziká a systematicky znižoval tak ich dopad na krajinu, jej infraštruktúru a potenciál pre udržateľný rozvoj. Celkový objem škôd spôsobených povodňami v rokoch 1996 – 2010 presahuje 1,4 mld. EUR, pričom z dôvodu nejednotnej metodiky táto suma nezahŕňa škody na poľnohospodárskej pôde a produkcii. Problémom v súčasnej infraštruktúre krízového manažmentu je absencia komplexných informácií o vzniku rizík, stave a priebehu mimoriadnych udalostí a krízových situácií, ale aj stav intervenčných kapacít vo vzťahu k potrebám vyplývajúcim z rizík, ako aj dostupnosť nástrojov na zvýšenie efektívnosti komplexného manažmentu mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy. V prípade zvýšenia ich dostupnosti a optimalizácie stavu je možné znížiť straty na životoch obyvateľov a ich zdravia, škody na majetku obyvateľov a podnikateľských subjektov, ako aj na životnom prostredí a kultúrnych hodnotách. Mapové podklady alebo iné dokumenty v oblasti prevencie rizík a adaptácie na zmenu klímy budú využité ako ostatné podklady v rámci územnoplánovacej činnosti a pri príprave územnoplánovacej dokumentácie v súlade s legislatívou SR.

1.1.5.2.2.2.1 Infraštruktúra krízového manažmentu verejnej správy

Rastúci počet mimoriadnych udalostí, súvisiacich so zmenami klímy a komplexnými rizikami, ich dopad na ekosystémy, sociálnu a spoločenskú infraštruktúru a na národný potenciál pre udržateľný rast si vyžaduje optimalizáciu adaptačných a intervenčných stratégií a optimalizáciu dostupnosti nástrojov na ich implementáciu. V záujme posilnenia odolnosti krajiny a jej infraštruktúry voči identifikovaným rizikám, schopnosti SR garantovať verejné služby v krízových situáciách a zapojiť sa do pomoci iným členským štátom EÚ pri mimoriadnych udalostiach je potrebné investovať do optimalizácie infraštruktúry vzhľadom na prevenciu a pripravenosť, voči nežiaducim udalostiam.

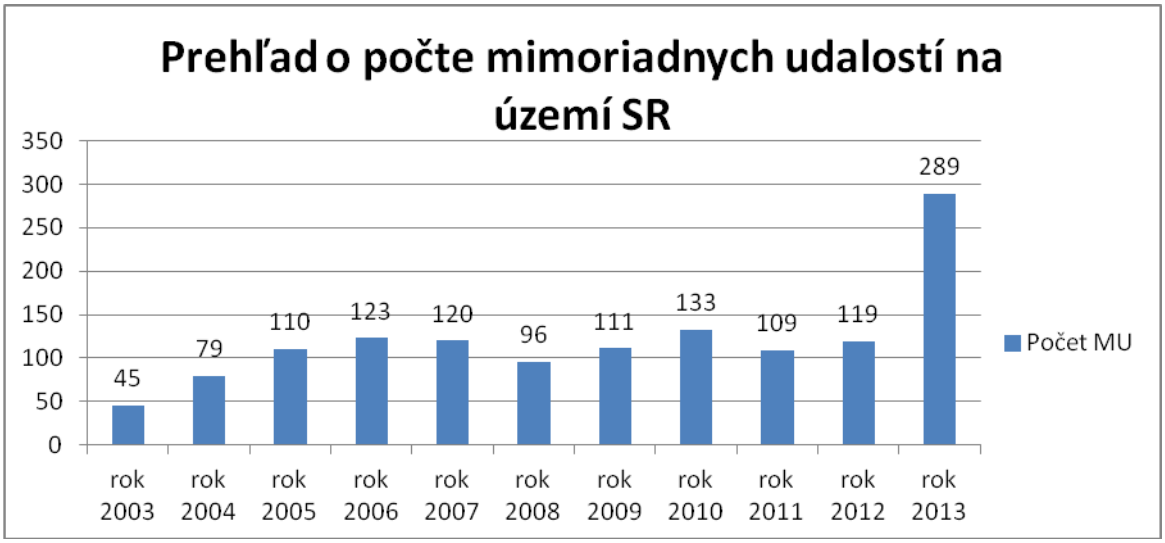

Problémom v súčasnej infraštruktúre krízového manažmentu je absencia komplexných informácií o vzniku rizík, stave a priebehu mimoriadnych udalostí a krízových situácií, ale aj stav intervenčných kapacít vo vzťahu k potrebám vyplývajúcich z rizík. V prípade zvýšenia ich dostupnosti a optimalizácie stavu je možné znížiť straty na životoch, zdraví a škody na majetku obyvateľov a podnikateľských subjektov, ako aj na životnom prostredí a kultúrnych hodnotách.

1.1.5.2.2.2.2 Systém monitoringu, varovania, predpovedných služieb a intervenčné kapacity záchranných zložiek

Koncepcia technického zabezpečenia vyrozumenia a varovania obyvateľstva v SR po roku 2014 považuje varovaciu sieť sirén civilnej ochrany za hlavný prostriedok varovania. Na území, ktoré nie je pokryté výstražným signálom sirén budú na varovanie obyvateľstva masívne využívané verejné komunikačné siete, masovokomunikačné prostriedky a miestne bezdrôtové rozhlasy.

Služba „cell broadcasting“ (automatické doručovanie správ na mobilné telefóny, ktoré sú v dosahu staníc mobilných sietí na ohrozenom území), v kombinácii so sieťou sirén, predstavuje veľmi účinný a finančne efektívny prostriedok prvotného varovania obyvateľstva. Jeho využitím sa významne skvalitní systém varovania, ako i spôsob splnenia podmienky viacjazyčnosti správ. Jedným zo systémov monitoringu, varovania a predpovedných služieb je projekt povodňového varovného a predpovedného systému (ďalej aj “POVAPSYS”), ktorý je realizovaný v rámci programového obdobia 2007 – 2013 Slovenským hydrometeorologickým ústavom (ďalej len „SHMÚ“), na ktorý nadviažu ďalšie pripravované opatrenia. Cieľovým stavom je dostupnosť a interoperabilita jednotlivých systémov monitoringu, varovania predpovedných služieb v režime online a intervencie, ako predpoklad na zabezpečenie štandardnej kvality intervenčných kapacít a služieb záchranných zložiek. Z pohľadu obyvateľov je cieľom, aby na trvale obývanom území bola vždy možnosť doručiť občanovi varovnú informáciu minimálne jedným technickým prostriedkom.

1.1.5.2.2.2.3 Príprava na civilnú ochranu a manažment krízových situácií

Príprava v oblasti krízového manažmentu[194] je nejednotná a pri komplexnom ohrození, alebo mimoriadnej udalosti sa to prejavuje na súčinnosti, rozhodovaní a výkone opatrení jednotlivých orgánov krízového riadenia aj vo vzťahu k obyvateľstvu. Roztrieštenosť vzdelávacieho procesu má za následok neadekvátnu prípravu odborných kapacít krízového manažmentu na krízové situácie a ich riešenie. Obsah vzdelávania nereflektuje na súčasné potreby a požiadavky. V príprave na manažment krízových situácií je nedostatočne zohľadnené prepojenie národných systémov riadenia s dobrovoľníckymi záchrannými systémami a službami, združeniami a dobrovoľníckymi centrami v oblasti prevencie a intervencie, ako aj monitorovacími a varovnými systémami. Nedostatočné je zvyšovanie povedomia širokej verejnosti v oblasti predchádzania mimoriadnych udalostí a rozvoja ich zručností pri plánovaní miestnych opatrení (na úrovni komunít) voči rizikám, ktoré zvyšuje sebestačnosť komunít v prípade krízových situácií a ich odolnosť voči mimoriadnym udalostiam.

1.1.5.2.3 Územná koncentrácia

Problematika zmeny klímy je úzko prepojená s problematikou nízkouhlíkového hospodárstva, vzhľadom na to, že nasmerované investície do najviac zaťažených oblastí by mali zmierňovať negatívne následky spôsobené zmenou klímy a za optimálnych podmienok zmeny spomaliť. Opatrenia pre EFRR a Kohézny fond EÚ na prispôsobenie sa zmene klímy a predchádzaniu rizikám je potrebné lokalizovať prakticky do celého územia SR, predovšetkým do území s najväčšími potenciálnymi rizikami. Kľúčové opatrenia EPFRV vo vidieckych oblastiach je vhodné lokalizovať do územia ostatných obcí.

[194] MV SR podľa zákona č. 387/2002 Z. z. koordinuje prípravu orgánov krízového riadenia ministerstiev, ostatných ústredných orgánov štátnej správy a obvodných úradov v sídle kraja pri príprave na krízové situácie. Obvodné úrady v sídle kraja organizujú odbornú prípravu orgánov krízového riadenia obvodných úradov. Obvodné úrady organizujú odbornú prípravu krízového riadenia obcí

1.1.5.3 TC 6: Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov

Medzi kľúčové problémy v tejto oblasti patrí: nedostatočná ochrana a nevyvážené využívanie vôd, nedostatočná recyklácia a energetické zhodnocovanie odpadov, nedostatočné zhodnocovanie kultúrneho a prírodného dedičstva, nedostatočná ochrana biodiverzity, problémy v oblasti ovzdušia, existencia environmentálnych záťaží.

1.1.5.3.1 Nedostatočná ochrana a nevyvážené využívanie vôd

Smernica Rady 91/271/EHS stanovuje požiadavky na odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd pre aglomerácie nad 2 000 ekvivalentných obyvateľov (ďalej len „EO“), ktorých splnenie je záväzkom SR voči EÚ do 31. 12. 2015, ale ktoré je však finančne a počtom stavieb mimoriadne náročné. Z Národného programu SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS vyplýva, že k 31. 12. 2010 bolo vyhovujúcim spôsobom odstránené znečistenie zodpovedajúce 83,21 % z celkového znečistenia produkovaného v aglomeráciách nad 2 000 EO (sekundárne čistenie, t. j. 4 343 tisíc EO z celkových 5 215 tisíc EO). Nebol dosiahnutý súlad s požiadavkami smernice v aglomeráciách nad 10 000 EO. Ku koncu tohto roka bolo v súlade len 51,51 % vyprodukovaného znečistenia z aglomerácií nad 10 000 EO (t. j. 2 105 tisíc EO z celkových 4 087 tisíc EO). Požiadavkám EÚ teda vyhovovalo 43 čistiarní odpadových vôd (ďalej len „ČOV“) z celkového počtu 88 ČOV v tejto kategórii aglomerácií. Časť aglomerácií nad 2000 EO bola vyriešená v rámci programového obdobia 2004 – 2006 a 2007 – 2013. Predpokladaný počet aglomerácií nad 2 000 EO, ktoré budú riešené prostredníctvom podpory z EŠIF je 64, avšak ich skutočný počet bude závisieť od konkrétnych aglomerácií, ktorým bude podpora poskytnutá a výšky investičných nákladov. Uvedený odhad sa týka aglomerácií, ktoré nespĺňajú požiadavky smernice Rady 91/271/EHS, najmä z kategórie 2 000 – 10 000 EO Tým bude zabezpečené napojenie na verejnú kanalizáciu s čistením komunálnych odpadových vôd pre 173 205 EO.

Aktivity z oblasti odvádzania a čistenia odpadových vôd sú prioritami Vodného plánu Slovenska, ktorý zahŕňa Plány manažmentu správneho územia povodia Dunaja a správneho územia povodia Visly. Dôsledkom vypúšťania nedostatočne čistených, alebo nečistených odpadových vôd z bodových zdrojov znečistenia (aglomerácií, priemyslu a poľnohospodárstva) je znečistenie povrchových vôd živinami. V zmysle smernice Rady 91/271/EHS je celé územie Slovenska určené za citlivé územie, kde sa vyžaduje prísnejšia technológia čistenia pre všetky stredne veľké a veľké ČOV. Znamená to, že aglomerácia nad 10 000 EO musia byť vybavené odstraňovaním živín.

Na dosiahnutie zníženia znečistenia povrchových vôd živinami, minimálne na úroveň kompatibilnú s kritériami dobrého ekologického stavu/potenciálu, je preto potrebné realizovať opatrenia v tejto oblasti, ako aj v oblasti odkanalizovania a čistenia odpadových vôd v aglomeráciách nad 2000 EO, a zároveň aj v aglomeráciách pod 2000 EO v chránených vodohospodárskych oblastiach, kde bol identifikovaný zlý stav vôd. Z Vodného plánu Slovenska vyplýva, že SR v súčasnosti nedosahuje dobrý stav cca v 36 % vodných útvarov a dobrý chemický stav na dĺžku toku cca v 10 – 11 % útvarov. Okrem nich, k dosiahnutiu dobrého stavu vôd prispejú aj opatrenia na zabezpečenie pozdĺžnej kontinuity riek a biotopov odstránením ich narušenia spôsobeného vodnými stavbami, zabezpečenie laterálnej spojitosti mokradí a inundácií s vodným tokom, monitorovanie vôd a pod.

Z hľadiska bezproblémového zásobovania obyvateľov pitnou vodou bez negatívnych dopadov na životné prostredie, je nevyhnutné zabezpečiť odstraňovanie nedostatkov v úpravniach povrchových vôd a podzemných vôd, vo vodovodných radoch, najmä porúch na prívodoch vody, ale aj na vodovodných sieťach.

V rámci sektora poľnohospodárstva, kontamináciu podzemnej a povrchovej vody dusičnanmi a inými znečisťujúcimi látkami spôsobuje najmä intenzívne hospodárenie na pôde a chovné zariadenie. SR s určitými problémami uplatňuje na 33 % svojho územia Akčný plán ochrany území ohrozených dusičnanmi (Program poľnohospodárskych činností vo vyhlásených zraniteľných oblastiach), a to

v zmysle smernice EÚ o dusičnanoch. Výmera zraniteľných oblastí z hľadiska ochrany vodných zdrojov na území SR je 2 232 810,41 ha, čo predstavuje 45,53 % výmery územia SR.

Stav znečistenia vôd z poľnohospodárskych činností sa zlepšuje, pričom na danom stave (ustálený trend) sa pozitívne prejavuje ochranný účinok implementácie podpôr ekologického poľnohospodárstva, účinných agro-environmentálnych schém a ostatných udržateľných systémov hospodárenia na pôde, ktoré minimalizujú znečistenie povrchových a podzemných vôd dusičnanmi, rezíduami pesticídov a ostatnými kontaminantmi z poľnohospodárskej činnosti (akými napr. sú presné hnojenie, integrovaná ochrana rastlín, zmeny v systémoch ustajnenia zvierat, bezpečné skladovanie a aplikácia hospodárskych a priemyselných hnojív a pesticídov, predĺženie obdobia rastlinného pokryvu pôdy a pestovanie medziplodín na elimináciu vyplavovania dusičnanov a pod.).

1.1.5.3.2 Nedostatočná recyklácia a zhodnocovanie odpadov

V roku 2011 vzniklo v SR celkom 10 835 784,69 ton odpadov, z toho bolo 379 628,73 ton nebezpečných odpadov a 1 766 990,48 ton komunálnych odpadov. Produkcia komunálnych odpadov predstavuje v priemere 327 kg na obyvateľa a je v tejto oblasti pod priemernou úrovňou EÚ27.

V oblasti nakladania s komunálnymi odpadmi dominuje skládkovanie s takmer 75 % podielom. Významný podiel dosahuje energetické zhodnocovanie (cca 10,27 %), recyklácia alebo spätné získavanie organických látok formou kompostovania a zhodnocovania plastov (cca 5,65 %) a recyklácie alebo spätného získavania iných anorganických materiálov (cca 3,58 %)[195].

Strategickým cieľom odpadového hospodárstva SR je odklonenie sa od skládkovania odpadov. Uvedený cieľ vyplýva z rámcovej smernice o odpade[196] a zo smernice o skládkach odpadov[197]. V zmysle požiadaviek rámcovej smernice o odpade si SR stanovila ako cieľ do roku 2015 zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu odpadu z domácností na najmenej 35 % hmotnosti vzniknutých odpadov. Podobne náročné bude splnenie požiadaviek smernice o skládkach odpadov týkajúcich sa zníženia množstva skládkovaných biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov. V oblasti odpadového hospodárstva budú v súlade s hlavnými odporúčaniami uvedenými v dokumente „Roadmap for Slovakia“[198] podporované aktivity zamerané na predchádzanie vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov, podporu triedeného zberu komunálnych odpadov, ako aj podporu zhodnocovania so zameraním na recykláciu odpadov, a to s cieľom znížiť množstvo komunálneho odpadu zneškodňovaného skládkovaním.

Hierarchia odpadového hospodárstva definovaná v rámcovej smernici o odpade je aplikovaná do právneho poriadku SR zákonom o odpadoch[199]. Predchádzanie vzniku odpadov, zvýšenie miery opätovného použitia a recyklácie odpadov prispieva k efektívnemu využívaniu a šetreniu prírodných zdrojov, v súlade s cieľmi stanovenými v dokumente „Plán pre Európu efektívne využívajúcu prírodné zdroje”[200].

V súlade s rozvojom biohospodárstva v zmysle oznámenia KOM(2012)60 sa bude podporovať využívanie odpadu a zvyškov z poľnohospodárskej a lesnej prvovýroby, ako alternatívnych zdrojov energie.

---

[195] Zdroj: Informácie o vývojových trendoch v odpadovom hospodárstve sú obsiahnuté v dokumentoch Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011 – 2015, Program predchádzania vzniku odpadu SR na roky 2014 – 2018, v Správach o stave životného prostredia Slovenskej republiky zverejňovaných na webovom sídle http://www.enviroportal.sk/spravy/spravy-o-zp/kapitola/1, ako aj v elektronických publikáciách Odpady v Slovenskej republike a Životné prostredie v SR – vybrané ukazovatele, zverejňovaných na stránke Štatistického úradu Slovenskej republiky http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=60471

[196] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc

[197] Smernica Rady 1999/31/ES z 26. apríla 1999 o skládkach odpadov

[198] http://ec.europa.eu/environment/waste/framework/support_implementation.htm

[199] Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

[200] Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje (KOM (2011) 571), kap. 3.2

1.1.5.3.3 Nedostatočná ochrana biodiverzity

Biodiverzita je nevyhnutná pre existenciu ľudského života a dobré životné podmienky spoločnosti, a to priamo aj nepriamo prostredníctvom ekosystémových služieb, ktoré poskytuje[201]. V súvislosti s ochranou prírody, bolo na Slovensku vymedzených 9 národných parkov, 14 chránených krajinných oblastí, 610 prírodných rezervácií, 166 chránených areálov a vyše 300 prírodných pamiatok. Z tejto národnej siete chránených území značnú časť v rámci európskej sústavy Natura 2000 prekrýva 473 území európskeho významu (11,9 % SR) a 41 chránených vtáčích území (26,2 % SR), ako aj 2 lokality svetového prírodného dedičstva, 14 ramsarských lokalít a 3 geoparky.

Prevažná časť území sústavy Natura 2000 sa dotýka poľnohospodárskej a lesnej pôdy.

Natura 2000	Počet	Rozloha (ha)	Výmera p.p	Podiel (%)	Výmera l.p.	Podiel (%)
CHVÚ	41	1 282 811	365 102	28,4	828 110	64,3
ÚEV	473	584 353	58 640	10,0	503 926	86,2

Zo správy o stave území, druhov a biotopov európskeho významu z prílohy I, II, IV a V smernice o biotopoch za predchádzajúce 6-ročné obdobie (na základe článku 17 smernice o biotopoch) vyplynulo, že zo 66 hodnotených typov biotopov, 50 rastlín a 150 živočíchov európskeho významu je iba 19 % v priaznivom stave, 34 % v nevyhovujúcom, 18 % v zlom stave a stav 29 % je neznámy. Pre ochranu biodiverzity je preto potrebné realizovať systematický monitoring (potreby pre efektívnu ochranu biodiverzity založené na vedeckých podkladoch), posilniť ochranu chránených území, najmä sústavu Natura 2000 a medzinárodne chránené územia, posilniť budovanie zelenej infraštruktúry a realizovať ďalšie opatrenia na zlepšenie stavu biotopov, druhov a vybraných ekosystémov. Po prijatí pripravovanej legislatívy EÚ budú aktuálne aj opatrenia pre elimináciu inváznych nepôvodných druhov. Prínosom je realizácia multifunkčných opatrení, ktoré súčasne prispievajú k riešeniu ďalších problémov (zdravotný stav obyvateľstva, povodne, zmena klímy a i.).

V súvislosti so zachovaním biodiverzity je kľúčové aj vymedzenie poľnohospodárskych a lesných území s vysokou prírodnou hodnotou (HNV), ich systematická ochrana, monitorovanie zmien a zvýšenie informovanosti o ich význame. Rozloha území s vysokou prírodnou hodnotou predstavuje 662 000 ha poľnohospodárskej pôdy a 1 270 000 ha lesnej pôdy.

K zachovaniu biodiverzity okrem AEP, ekologického poľnohospodárstva (realizovaného na výmere 8% LPIS poľnohospodárskej pôdy, čo predstavuje 150 000 ha) a platieb Natura 2000, nepriamo prispieva aj podpora znevýhodnených oblastí LFA (ANC), kde sa pokračovaním poľnohospodárskej činnosti zabezpečuje starostlivosť o krajinu. Výmera poľnohospodárskej pôdy zaradená v znevýhodnených oblastiach je 1 225 763 ha (64% LPIS pôdy). Až 60 % plôch s agro-environmentálnymi schémami sa prekrýva s plochami LFA a obe podporované činnosti synergicky prispievajú k biodiverzite. Túto pozitívnu synergiu je potrebné kontinuálne a vo väčšej miere podporovať aj v PRV SR 2014 – 2020.

1.1.5.3.4 Problémy v oblasti kvality ovzdušia

Na základe pravidelne vykonávaných analýz stavu kvality ovzdušia v SR[202] možno konštatovať pretrvávajúcu nepriaznivú situáciu v oblasti kvality ovzdušia, a to aj napriek postupne klesajúcemu trendu v celkovom množstve emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia. Najvýznamnejším identifikovaným problémom je znečistenie ovzdušia suspendovanými časticami tuhých látok (PM10, aj PM2,5). Vládou SR schválená Stratégia pre redukciu PM10[203] nadväzuje na smernicu Európskeho

[201] Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje (KOM (2011) 571), kap. 4.2

[202] Zdroj: Slovenský hydrometeorologický ústav: Správa o kvalite ovzdušia a podiele jednotlivých zdrojov na jeho znečisťovaní v SR http://www.shmu.sk/sk/?page=997,, ako aj Hodnotenia kvality ovzdušia v SR http://www.shmu.sk/sk/?page=996

[203] http://www.minzp.sk/tlacovy-servis/tlacove-spravy/tlacove-spravy-2013/tlacove-spravy-februar-2013/vlada-prijala-strategiu-znizovania-znecistujucich-castic-ovzdusi.html vlastný dokument na: http://enviroportal.sk/uploads/files/ovzdusie/Strategia-pre-redukciu-PM-10-1.pdf

parlamentu a Rady 2008/50/ES o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe. Obsahuje prierezové opatrenia na zníženie koncentrácie častíc PM_{10}, ktoré je potrebné realizovať vo viacerých oblastiach, napr. v oblasti tepelnej energetiky (lokálne vykurovanie), dopravy, pôdohospodárstva (hospodárenie na pôde), ako aj pri stavebnej činnosti. Okrem znečistenia ovzdušia prachovými časticami PM (spôsobujúcich tzv. primárnu prašnosť) je potrebné znižovať aj znečistenie ovzdušia ďalšími znečisťujúcimi látkami (napr. oxidy dusíka, oxidy síry, amoniak atď.), ktoré prispievajú k sekundárnej prašnosti. Problematika kvality ovzdušia s dôrazom na škodlivé koncentrácie prachových častíc v ovzduší je obsiahnutá aj v Pláne pre Európu efektívne využívajúcu zdroje[204].

Z analýzy vývojových trendov emisií základných znečisťujúcich látok do r. 2011 možno konštatovať, že na znečistení tuhými znečisťujúcimi látkami sa dlhodobo výrazne podieľajú práve malé zdroje znečistenia. Zastaranosť tepelných zdrojov a nevhodná palivová základňa sú významné faktory aj v prípade znečistenia ďalšími znečisťujúcimi látkami (SO2, NOx a najmä CO). Pozornosť je potrebné venovať aj ostatným zdrojom znečisťovania ovzdušia. Zvyšujúcu sa úroveň kvality ovzdušia možno zabezpečiť uplatňovaním zásad a pravidiel pre používanie BAT (Best Available Techniques – najlepšia dostupná technika).

Na celkových emisiách znečisťujúcich látok má významný podiel doprava[205]. V prípade verejnej dopravy je hlavným problémom zastaranosť vozového parku a používanie autobusov na dieselový pohon. Okrem znečistenia emisiami výfukových plynov je významná aj druhotná prašnosť v blízkosti komunikácií (zimný posyp a iné znečistenie).

1.1.5.3.5 Existencia environmentálnych záťaží

Systematickou inventarizáciou environmentálnych záťaží bolo zistené, že cca 1 200 lokalít predstavuje nebezpečenstvo pre zdravie človeka a životné prostredie, z toho cca 250 je vysoko rizikových. Register environmentálnych záťaží [206], ktorý je súčasťou Informačného systému environmentálnych záťaží, obsahuje k 1. 4. 2013 1960 záznamov.

Vláda SR dňa 3. 3. 2010 schválila strategický dokument pre systematické odstraňovanie environmentálnych záťaží „Štátny program sanácie environmentálnych záťaží 2010 – 2015“ a zároveň podnikla kroky na úpravu národnej legislatívy na úseku environmentálnych záťaží prijatím novely zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov a zákona č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

1.1.5.3.6 Územná koncentrácia

Prostredníctvom KF budú podporované aktivity vyplývajúce z požiadaviek stanovených v právnych predpisoch EÚ v oblasti životného prostredia, splnenie ktorých je potrebné zabezpečiť na národnej úrovni. Aktivity financované z KF budú preto lokalizované do celého územia SR. Zároveň pre väčšinu aktivít v oblasti environmentálnej infraštruktúry a ochrany životného prostredia nie je relevantné členenie podľa administratívnych hraníc. Lokalizácia aktivít v oblasti vodného hospodárstva vychádza z Vodného plánu Slovenska a Plánov manažmentov povodní správneho územia povodia Dunaja a Visly. V oblasti odvádzania a čistenia komunálnych odpadových vôd bude podpora zameraná prioritne na aglomerácie uvedené v Národnom programe SR pre vykonávanie smernice Rady 91/271/EHS. Ochranu ovzdušia podobne nie je možné vymedziť podľa regiónov, keďže vplyv

[204] Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov Plán pre Európu efektívne využívajúcu zdroje (KOM (2011) 571), kap. 4.5

[205] Predstavuje 25 % podiel na emisiách CO, 11 % podiel NM VOC a približne 51 % podiel na emisiách oxidov dusíka (NOX). Cestná doprava predstavuje najvyšší podiel (v r. 2011 až 44 %) na emisiách dusíka. Na celkových emisiách tuhých znečisťujúcich látok sa doprava v roku 2010 podieľala 8 % a na emisiách SO2 0,40 %. Podiel dopravy na emisiách ťažkých kovov je cca 3 %. Množstvo emisií CO2 z dopravy medziročne narástlo o 7,1 %, ale k roku 2000 zaznamenalo nárast o 60 %. Správa o stave ŽP v roku 2011 http://www.enviroportal.sk/uploads/spravy/2011-sprava.pdf

[206] http://envirozataze.enviroportal.sk/Informacny-system

znečistenia ovzdušia sa vzhľadom na rozptyl emisií prejavuje na celom území SR. Priority z hľadiska ochrany a obnovy biodiverzity vychádzajú najmä zo schváleného Prioritného akčného rámca financovania Natura 2000 v SR. Aktivity sa týkajú celého územia Slovenska, keďže hranice chránených území nerešpektujú územnosprávne členenie SR. Východiskom pre územnú koncentráciu podpory v oblasti sanácie environmentálnych záťaží je inventarizácia environmentálnych záťaží v SR a stanovenie priorít pri ich odstraňovaní v súlade so Štátnym programom sanácie environmentálnych záťaží. Územné priority z hľadiska odpadového hospodárstva budú vychádzať z platného Programu odpadového hospodárstva Slovenskej republiky, vypracovaného na národnej úrovni, z ktorého následne vychádzajú Programy odpadového hospodárstva krajov.

Opatrenia pre EFRR na investície do efektívnych dodávok vody, vrátane nových investícií do znižovania úniku vody a rekonštrukcie stokovej siete, investície do opatrení na zníženie znečistenia ovzdušia súvisiaceho s dopravou sa budú koncentrovať predovšetkým do mestských funkčných území, centier osídlenia 1. a 2. skupiny, ako aj do prímestských pásiem ťažísk osídlenia prvej úrovne a do územia ostatných obcí, ako aj vodohospodárskymi aglomeráciami. Opatrenia pre EFRR na podporu udržateľného integrovaného rozvoja miest a obnovy kontaminovaných miest budú orientované predovšetkým do mestských funkčných území, centier osídlenia 1. a 2. skupiny.

Opatrenia EPFRV pre ochranu a zachovanie biologickej diverzity budú prioritne smerované do vymedzených území NATURA 2000 a do oblastí s vysokou prírodnou hodnotou. V oblasti ochrany pôdy a vôd prioritne do oblastí so zvýšenou mierou erózie a znečistenia vôd z poľnohospodárskych činností. Opatrenia EPFRV pre zachovanie poľnohospodárstva v oblastiach s prírodnými, alebo inými špecifickými obmedzeniami budú smerované do presne definovaných oblastí.

1.1.6 Moderná a profesionálna verejná správa

Verejná správa je tvorcom legislatívneho prostredia, garantom a vykonávateľom práva a tvorcom a vykonávateľom politík, ktorými priamo alebo nepriamo ovplyvňuje kvalitu života ľudí v SR a zároveň je najväčším zamestnávateľom [207] a vlastníkom najrozsiahlejšieho dlhodobého majetku v ekonomike[208]. Štandardná kvalita služieb verejnej správy a poskytovanie kvalitatívne lepších služieb pre občanov a podnikateľské subjekty sú najdôležitejším aspektom realizácie akejkoľvek štrukturálnej zmeny smerujúcej k inteligentnému rastu na európskej, národnej a regionálnej úrovni.

Ako kľúčová potreba v tejto oblasti bola identifikovaná schopnosť poskytovať verejné služby na miestnej, regionálnej a národnej úrovni, ktoré budú prispôsobené potrebám občanov a podnikateľov, ktoré stimulujú ich aktívnu účasť na verejnej správe a podporujú tvorbu pracovných miest, sociálnu inklúziu a udržateľný rast.

V súčasnosti existuje nedostatočná intenzita a kvalita spolupráce verejného sektora so sociálnymi a ekonomickými partnermi, občianskou spoločnosťou a partnermi na miestnej úrovni pri zabezpečovaní efektívneho výkonu verejných služieb vo vybraných oblastiach. Je potrebné posilniť verejný dohľad občianskej spoločnosti nad výkonom verejných služieb. Aktívna občianska spoločnosť v partnerstve s verejnou správou bude dohliadať nad nakladaním s verejnými prostriedkami a využívať pri tom otvorené a dostupné dáta z prostredia verejnej správy. Vytvorí sa sieť neštátnych poskytovateľov verejných služieb, budú podporené sociálne inovácie a inovácie vo verejných službách s dôrazom na ich dostupnosť a efektívnosť v odpovedi na potreby ich prijímateľov.

Dôležitou súčasťou štrukturálnych zmien smerujúcich k inteligentnému, udržateľnému a inkluzívnemu rastu je v rámci modernej a profesionálnej verejnej správy aj moderné a profesionálne súdnictvo. V oblasti súdnictva je potrebné zlepšiť efektívnosť a kvalitu občianskych

[207] V roku 2012 vo VS bolo zamestnaných 345,5 tis. zamestnancov

[208] Dlhodobý majetok tvoria všetky aktíva nehmotného a hmotného charakteru, na ktoré má ekonomický subjekt vlastnícke právo, alebo právo hospodárenia. Podľa údajov ŠÚ SR k 31. 12. 2010 bol dlhodobý majetok v obstarávacích cenách podľa položiek a ekonomických činností (SK NACE Rev. 2) verejnej správy 21 mld. EUR za odvetvím dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu s 22 mld. EUR

súdnych konaní, zabezpečiť lepšiu vykonateľnosť súdnych rozhodnutí a propagovať mechanizmy alternatívneho riešenia sporov a v neposlednom rade modernizovať infraštruktúru a organizáciu súdov.

Na základe ukazovateľa dlhodobej udržateľnosti verejných financií (GAP) sa pri nezmenených politikách považuje súčasná pozícia SR za jednoznačne neudržateľnú [209]. K tomu, aby dlh v nasledujúcich dekádach nenarástol nad úroveň horného limitu [210], je potrebné zrealizovať štrukturálne zmeny a trvalo zvýšiť príjmy na jednej strane, a znížiť výdavky verejných financií na strane druhej. Táto úloha sa dá splniť jedine prostredníctvom zásadnej a komplexnej reformy verejnej správy, pričom piliermi pre dosiahnutie tohto cieľa je zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy a zavedenie inteligentnej elektronickej verejnej správy.

1.1.6.1 TC 11: Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy

Na základe analýzy ukazovateľov Svetovej banky, ktoré hodnotia kvalitu verejnej správy (ďalej len „VS“)[211], SR patrí medzi najmenej vyspelé krajiny EÚ. V roku 2010 a 2011 patrila SR medzi 27 krajinami EÚ 9. pozícia od konca. Od roku 1996 sa zlepšuje postavenie SR v oblasti otvorenosti, kvality regulácie, politickej stability a pomalšie vo vymožiteľnosti práva. SR výrazne zaostáva v oblasti kontroly korupcie (66 zo 100) a efektívnosti VS (76 zo 100), ktoré majú stagnujúcu alebo zhoršujúcu sa tendenciu. Ide o dve najpodstatnejšie oblasti, ktoré odzrkadľujú celkovú kvalitu a finančnú náročnosť obsluhy VS.

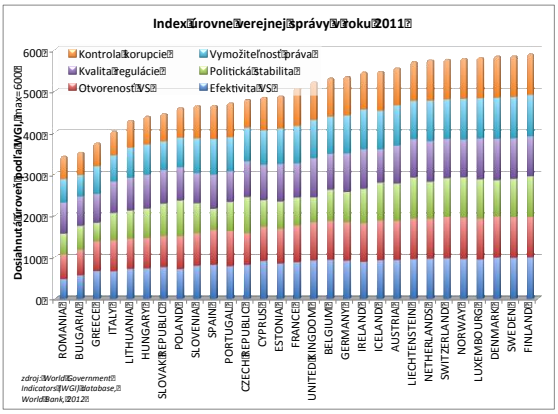

Efektívnosť VS je komplexným ukazovateľom, ktorý hodnotí finančnú efektívnosť (vzťah výdavkov a príjmov rozpočtu VS), kvalitu vybraných poskytovaných služieb (vzdelávanie, zdravie, doprava) a hospodárskej politiky. Nadpriemerne vysoký je podiel výdavkov VS na spotrebu tovarov a služieb VS (cca. 50 %)[212], z ktorých najväčšia časť je určená na chod samotnej VS. Vďaka rozpočtovým stropom sa darí udržiavať tento podiel na relatívne stabilizovanej úrovni. S pribúdajúcim počtom transakcií G2P[213] sa kvalita služieb v SR zhoršuje[214].

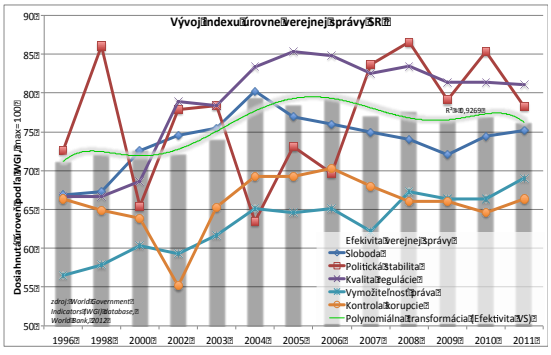

Nízka úroveň kvality služieb VS sa prejavuje obmedzenou účasťou SR na cezhraničných službách a bráni hlbšej integrácii do jednotného európskeho digitálneho trhu. Implementácia stratégie vo vzťahu k medzinárodnej interoperabilite služieb a hlbšia cezhraničná administratívna spolupráca napreduje v porovnaní s ostatnými krajinami (napr. V4) len pomaly. Interoperabilitou sa rozumie poskytovanie služieb občanom a podnikateľským subjektom s cieľom maximalizovať spoločenský a ekonomický potenciál informačných a komunikačných technológií a vytvoriť spoločný prístup pre orgány VS

[209] Správa o dlhodobej udržateľnosti verejných financií (december 2012); Rada pre rozpočtovú zodpovednosť, december 2012
[210] Ústavným zákonom stanovený na 50 % HDP
[211] Worldwide Governance Indicators (WGI) database, World Bank, 2012; hodnotí 6 oblastí: efektivita verejnej správy, sloboda, politická stabilita, kvalita regulácie, vymožiteľnosť práva a kontrola korupcie
[212] Government at Glance, OECD, 2011
[213] Government to public
[214] Napr. na úseku správy sociálnej starostlivosti: Namiesto optimálneho počtu 300 nezamestnaných pripadá na jedného zamestnanca úradu práce 700 až 900 klientov; zdroj Správy STV 29. 03. 2012

okolitých členských štátov, aby tak v súlade s Európskou stratégiou interoperability (EIS) a Európskym rámcom interoperability (EIF) pomohla občanom a podnikom plne využívať jednotný trh EÚ. Dôvodom je nízka úroveň interoperability informačných systémov, ako prostriedkov na reformu verejnej správy, administratívnych procesov a služieb verejnej správy na vnútroštátnej úrovni[215].

Medzi kľúčové problémy v oblasti zvyšovania inštitucionálnych kapacít a efektivity VS patria opatrenia zvyšujúce kvalitu verejných služieb, integráciu a optimalizáciu procesov, posilňujúce analytické kapacity pre rozvoj politík a zvyšujúce efektivitu vynaložených výdavkov, zlepšujúce riadenie ľudských zdrojov, zlepšujúce vymožiteľnosť práva ako aj úzka spolupráca so sociálnymi partnermi, podnikateľským sektorom a občianskou spoločnosťou na monitorovaní a implementácii verejných politík. V oblasti posilňovania efektívnosti orgánov VS pri implementácii politík patria medzi hlavné problémy: boj proti korupcii a posilňovanie efektívnosti a nezávislosti súdnictva a polície, ako aj vymožiteľnosti práva, zlepšenie efektívnosti finančnej správy a správy daní, zvýšenie výkonnosti a kvality colných orgánov, zlepšenie efektívnosti VO a posilnenie transparentnosti a budovanie kapacít nositeľov politík zamestnanosti, vzdelávania, sociálnych politík a sektorových a územných stratégií.

1.1.6.1.1 Štruktúra a infraštruktúra verejnej správy

Neudržateľný vývoj verejných financií priamo súvisí s nedostatočne regulovanou[216] „evolúciou" VS v posledných dvoch dekádach, ktorú možno stručne charakterizovať ako obdobie rastu kvantity a poklesu kvality VS.

Výsledkom je netransparentná organizačná štruktúra VS, ktorú tvorí viac ako 7 tisíc inštitúcií VS[217] s približne 349 tisíc zamestnancami (z toho približne 180 tisíc v samospráve) a množstvom redundantných a ťažko merateľných procesov. Následkom sú nielen komplikácie pre občana, ale aj zvýšenie výdavkov štátnej správy, z dôvodu priestorovej rozdrobenosti, neprehľadnosti inštitúcií a služieb VS.

Kým v roku 2001 bežné výdavky VS boli na úrovni 7 mld. EUR (63 % celkových výdavkov), k decembru 2015 dosiahnu 27 mld. EUR a budú tvoriť 96 % celkových výdavkov VS[218]. Rastúci podiel bežných prevádzkových výdavkov odčerpáva kapitálové výdavky určené na financovanie dlhodobých rozvojových potrieb a je aj podstatným zdrojom neefektívnosti služieb VS. Dôkazom je napríklad výpadok investícií do rozvoja a obnovy infraštruktúry vedy, vzdelávania, dopravy v posledných dvoch dekádach[219]. Súčasný rozvoj týchto infraštruktúr je realizovaný výlučne vďaka ŠF a KF, čo len podčiarkuje nedostatočnú schopnosť VS vytvárať vlastné investičné zdroje.

1.1.6.1.2 Nízka interoperabilita procesov a efektivita služieb verejnej správy

Procesy vo VS kopírujú hierarchickú organizačnú štruktúru VS. Sú budované vertikálne s minimálnym podielom spoločne využívaných, horizontálne integrovaných procesov medzi rezortmi. Inštitúcie zabezpečujú vo vlastnej réžii okrem všetkých odborných, agendovo špecifických procesov aj prierezové a podporné procesy (napr. evidencie, správa majetku, IT, personalistika, obstarávanie, a pod.). Výsledkom je multiplicita procesov, alokácie zdrojov rozpočtu VS a absencia pro-klientského prístupu voči občanom a voči socio-ekonomickým partnerom. Problematickým je taktiež riešenie

[215] SR meškā, alebo je ohrozené splnenie viacerých opatrení Digitálnej agendy. Ide najmä o opatrenia 89 (chýba rámec interoperability na národnej úrovni), 90 (jednotné kontaktné miesta), 91 (cezhraničné služby), 96 (Európsky železničný IS); zdroj: http://daeimplementation.eu/dashboard2_actions.php

[216] Prostredníctvom štandardov priestorového, technologického vybavenia

[217] Na základe údajov ŠÚ bolo v roku 2008 evidovaných 7408 inštitúcií verejnej správy, z toho 3714 rozpočtových organizácií, 2926 obcí, 719 príspevkových organizácií a ostatné (neziskové organizácie, verejnoprávne, SK, podnikateľské subjekty); Z 4406 rozpočtových a príspevkových organizácií tvorili školy, gymnáziá a VŠ 2629, 323 domovov (detských, sociálnych služieb, dôchodcov, reedukačných domovov), 232 centier (pedagogicko-psychologické, voľného času, ...)

[218] Zdroj: rozpočet verejnej správy 2013 – 2015

[219] Bližšie údaje sú uvedené v analýze súčasného stavu pre tematický cieľ 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií), 7) podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach

životných situácií, kedy občan a podnikateľ naďalej navštevuje viacero úradov a predkladá viacero druhov dokumentov, výsledkom čoho je nízka miera transparentnosti postupu úradov, ako aj nízke úspory času a výdavkov občanov a podnikateľov.

Zavedenie inteligentnej VS bude súčasťou systematického prístupu s cieľom znížiť administratívnu záťaž pre občanov a podnikateľov. Systematickým prístupom sa myslí použitie vhodných nástrojov na organizačnú a procesnú prípravu (vypracované mapy procesov) subjektov VS pre implementáciu nástrojov prispievajúcich k riešeniu potrieb občanov a podnikateľov (t. j. na základe identifikácie ich potrieb, analýzy ich vzniku, návrhu možných scenárov riešenia, identifikácie najvhodnejšej alternatívy odstránenia príčin daných potrieb až po implementáciu a vyhodnotenie vybraného riešenia). Výsledky zavedenia inteligentnej VS budú zohľadňovať aj praktické aspekty fungovania podnikateľského prostredia, ako napr. zvýšenie transparentnosti a dostupnosti verejných služieb prostredníctvom zníženia nákladov na ich získanie, skrátenia času na ich vybavenie a priblíženia služieb klientom s dôrazom na ich potreby.

Pre zabezpečenie úzkeho prepojenia aktivity TC2 (e-Government) a TC11 (redizajn procesov) budú relevantné projekty riadené koordinovaným spôsobom [220], a to s cieľom zabezpečenia komplementarity.

Hlavným nástrojom pre zvýšenie kvality riadenia procesov vo verejnej správe je programové rozpočtovanie s dôrazom na výsledky a výstupy namiesto vstupov. Reforma riadenia verejných financií však nie je ukončená a v súčasnosti programové rozpočtovanie predstavuje pre správcov kapitol skôr administratívnu záťaž ako užitočný nástroj[221].

Zmena súčasného, prevažne hierarchicky organizovaného poskytovania služieb na model horizontálne integrovaných služieb, rozvoj výsledkovo orientovanej kultúry vo VS je odpoveďou na súčasné výzvy, ktorými sú narastajúca komplexita a tempo zmien v rámci obmedzených zdrojov, chýbajúca efektívne budovaná sieť „one-stop shop“ pre všetky elektronické, ale aj asistované služby verejnej správy na jednom mieste, izolácia dát v rezortných systémoch a ich nedostatočná interoperabilita.

Racionalizácia štruktúry VS prostredníctvom budovania tzv. „one-stop-shopov“, alebo „spoločných úradovní“, v ktorých sú poskytované všetky služby na jednom mieste pro-klientským spôsobom na báze životných situácií je celosvetovo implementovaným konceptom a je aj súčasťou spoločnej európskej stratégie. Princíp spočíva v rozdelení procesov vo VS na procesy s priamou interakciou s verejnosťou – tzv. „front-office“ a ostatné procesy – tzv. „back-office“, ich štandardizácie a centralizácie tak, aby verejnosť mala prístup ku všetkým službám verejnej správy na jednom mieste a v tom istom čase.

1.1.6.1.3 Zabezpečovanie ďalšieho vzdelávania

Jednotný systém celoživotného vzdelávania zamestnancov VS, vrátane justície, z hľadiska štruktúry druhov vzdelávania, rámcového vymedzenia ich obsahu, účastníkov i metód a foriem vzdelávania je predpokladom rastu odbornej a kvalifikačnej úrovne zamestnancov, štandardizácie a zvyšovania kvality služieb VS. V súčasnosti tento systém vo VS absentuje.

[220] Vláda SR svojim uznesením č. 388/2013 zo dňa 10. 7. 2013 zriadila Riadiaci výbor pre koordináciu reformy verejnej správy v SR zodpovedný za zabezpečenie koordinácie plnenia úloh vyplývajúcich z národnej reformy verejnej správy. Riadiaci výbor predložil vláde SR 18. 12. 2013 materiál „Základné východiská reformy verejnej správy v SR“, ktorý reflektuje záväzok vlády SR realizovať komplexnú reformu verejnej správy naprieč všetkými segmentmi, kde sú vytvorené, spravované a rozvíjané verejné služby, pričom v ďalšej fáze budú definované východiská pre ďalší rozvoj reformných kompetencií v jednotlivých segmentoch verejnej správy, v súlade s identifikovanými prioritami

[221] Hlavným problémom je, že niektoré prierezové procesy neboli dotiahnuté dokonca. Chýba napríklad užšie prepojenie programového rozpočtovania s tvorbou politík, voľnosť manažérov programov pri výbere mixu vstupov, presné monitorovanie a hodnotenie programov, odmeňovanie zamestnancov na základe výsledkov a v neposledom rade financovanie bežných výdavkov na základe štandardov a normatív

Pri zabezpečovaní ďalšieho vzdelávania zamestnancov miestnych orgánov štátnej správy je zjavná ich rôznorodá úroveň a disproporcia vo výške použitých finančných prostriedkov. Ústredné orgány štátnej správy na ďalšie vzdelávanie predmetných zamestnancov využívali predovšetkým vzdelávacie inštitúcie vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti, prípadne vzdelávacie inštitúcie v pôsobnosti iných ústredných orgánov štátnej správy na zmluvnom základe, ale aj ponuky iných súkromných vzdelávacích inštitúcií a agentúr.

Pre prípravu kvalitných riešení sú rovnako potrebné aj odborné kapacity VS, ktoré tieto riešenia pripravujú (napr. z 13 ministerstiev má analytické jednotky 8 ministerstiev). Doterajšie skúsenosti ukazujú, že jednotlivé ministerstvá zodpovedné za realizáciu štrukturálnych politík nemusia vždy disponovať dostatočným odborným potenciálom vo všetkých oblastiach. Často absentuje koncepčné myslenie a predkladané opatrenia nie sú vždy dostatočne analyticky rozpracované, čo znižuje kvalitu predkladaných riešení, čo môže mať aj za následok vytvorenie potenciálneho priestoru pre nesprávne a lobisticky ovplyvnené rozhodnutia. Pre úspešnú implementáciu zmien v oblastiach organizovania, riadenia, implementácie systémov riadenia, merania výkonnosti, tvorby politík a stratégií, hodnotenie dopadov, postupov programovania rozpočtov, monitorovania a hodnotenia je potrebná odborná príprava pracovníkov v týchto oblastiach. Zároveň je potrebné ďalšie vzdelávanie pracovníkov v špecializovaných oblastiach potrebných pre kvalitné poskytovanie služieb občanom.

Na zlepšovanie podnikateľského prostredia a celkové zvýšenie efektívnosti služieb má vplyv transparentné a nekorupčné prostredie, ktoré podporuje hospodársky rast, prispieva k transparentnosti a rovnosti príležitostí v ekonomike a v konečnom dôsledku podporuje kvalitu života občanov. V súčasnosti v SR nie je nastavený systém legislatívnej a inštitucionálnej ochrany oznamovateľov korupčného správania. Efektívny boj s korupciou znamená zvýšenie transparentnosti a zúženie priestoru pre nekalé aktivity pri nakladaní s majetkom štátu, verejnej správy a pri verejnom obstarávaní. Kritickými oblasťami sú nestabilné právne prostredie, prieťahy v súdnom konaní, kvalita súdneho personálu, kvalita súdnych rozhodnutí, meranie výkonnosti sudcov a súdov a zvýšenie podielu ukladania alternatívnych spôsobov riešenia sporov.

1.1.6.1.4 Územná koncentrácia

Nakoľko ide o problematiku reformy VS na všetkých úrovniach, územne ju možno charakterizovať ako celoplošnú. Kľúčové opatrenia ESF zamerané na investície do inštitucionálnych kapacít a do efektívnosti VS a verejných služieb so zreteľom na reformy, lepšiu reguláciu a dobrú správu vecí verejných a kľúčové opatrenia ESF zamerané na budovanie kapacít zainteresovaných strán, ktoré pôsobia v oblasti politiky zamestnanosti, vzdelávania, zdravotnej starostlivosti a sociálnej politiky, ako aj odvetvových a územných zväzkov na účely podnietenia reforiem na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni je potrebné orientovať predovšetkým do miest Bratislava, Košice, centier osídlenia a do ostatných miestnych centier.

1.1.7 Zdôvodnenie transferu 3 % alokácie z menej rozvinutých regiónov do Bratislavského samosprávneho kraja

BSK je na úrovni NUTS 2 jeden zo štyroch regiónov Slovenska, ktorý presahuje HDP na obyvateľa 90 % (176 %, 2010)[222] priemeru EÚ podľa PPS. Výkonnosť regiónu je spôsobená najmä prítomnosťou hlavného mesta, avšak na rozdiel od ostatných metropolitných regiónov EÚ (napr. Praha, Berlín, Viedeň) súčasťou BSK sú aj tri okresy, a to Malacky, Pezinok a Senec s 31 %[223] zastúpením obyvateľstva a viac ako 4-krát väčšou rozlohou územia ako je mesto Bratislava. Zabezpečenie požiadavky vyváženého polycentrického rozvoja je potrebné predovšetkým v kontexte eliminácie neúmerného rastu vnútorných tokov, vnútornej migrácie obyvateľov za prácou a službami, ktoré by pri neorganizovanom priestorovom náraste v území mohli viesť ku krízovým situáciám. Cieľavedomý

[222] Zdroj: Eurostat
[223] Zdroj: Regionálna databáza ŠÚ SR, 2012

prístup k riadeniu rozvoja v území BSK si vyžaduje rešpektovať a podporovať existujúce prirodzené centrá a usmerňovať novo vznikajúce subcentrá, ktorým je nevyhnutné určiť ich postavenie v sídelnom systéme. Medzi iným si to vyžaduje stanoviť požadovanú priestorovú štruktúru všetkých aktivít tak, aby vznikali hierarchicky usporiadané územia s príslušnou funkčnou komplexnosťou[224]. V uplynulých rokoch intenzívnejú v okolí mesta Bratislava suburbanizačné tendencie, ktoré sa v rámci kraja prejavujú migráciou za bývaním a hospodárskymi aktivitami. Napriek tomu, že sa v suburbanizačne vyvíjajúcich obciach vytvárajú nové pracovné príležitosti, nepokrývajú požiadavky rezidentného obyvateľstva. Navyše množstvo nového ekonomicky aktívneho obyvateľstva je naďalej orientované na prácu v centrách kraja, predovšetkým v meste Bratislava.

1.1.7.1 Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

Vďaka vysokej koncentrácii akademickej a vedeckej obce, diverzifikácii hospodárstva v celom riešenom území, či atraktívnej polohe v rámci otvorenej Európy, no najmä prostredníctvom celkového rastu dopytu spoločnosti po kvalite a variabilite služieb sa v BSK začínajú postupne rozvíjať služby inovatívneho charakteru. Vzhľadom na postupnú informatizáciu spoločnosti tak prakticky vo všetkých sektoroch hospodárstva BSK dochádza k významnej zmene štruktúry ekonomiky v prospech terciárneho a čiastočne i kvartérneho sektora.

1.1.7.1.1 TC1: Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií

V BSK sa nachádza až 75 % výskumného potenciálu a naopak 70 % priemyselnej základne je mimo tohto regiónu. Medzinárodné porovnávania ukazujú, že výkonnosť VaV v BSK je slabá a má obdobné štrukturálne problémy, ako aj ostatné regióny SR, ktoré mu následne nedovoľujú zapájať sa adekvátnym spôsobom do ERA. Inovácie sú pre ekonomiku čoraz významnejším fenoménom, pričom dôležitými komoditami sa stávajú aj aktivity založené na duševnom vlastníctve. Vysoká podnikateľská aktivita a sústredenie VaV kapacít v BSK vytvára vhodné podmienky pre vznik podnikov s vysokou technologickou úrovňou a poznatkovo intenzívnymi službami[225] aj vzhľadom na zavádzanie prvkov znalostnej ekonomiky a realizáciu nadnárodných rozvojových iniciatív prostredníctvom Dunajskej stratégie[226]. V tomto smere BSK vytvára prostredie pre testovanie inovatívnych podnikateľských konceptov a prenos výsledkov VaV procesu do komerčnej praxe. Systémová podpora podnikov v BSK má preto zásadný význam pre rozvoj inovačného potenciálu tohto regiónu, ako kľúčového ekonomického centra štátu, a tým aj pre zabezpečenie „spillover efektov“, tzn. prenosu/replikability inovácií, know-how a výsledkov aplikovaného VaV realizovaného inštitúciami a podnikmi na území BSK do ostatných regiónov Slovenska. V prípade plánovaného využitia finančných nástrojov na podporu MSP je ich ekonomická realizovateľnosť v komerčných podmienkach bez zahrnutia BSK veľmi problematická[227]. Dôležitosť podpory VŠ v BSK vychádza aj z toho, že viac ako 75 % študentov oboch najväčších slovenských univerzít pochádza z regiónov SR[228] mimo územia BSK, čo znamená, že

[224] Pod pojmom funkčná komplexnosť treba rozumieť potrebu zabezpečiť v území nielen adekvátny počet nových pracovných miest, ale aj komplementárne základné i vyššie zariadenia sociálnej, obslužnej a voľnočasovej vybavenosti tak, aby sa mobilita za týmito zariadeniami dopravnými prostriedkami skracovala a minimalizovala

[225] V r. 2012 vznikla v BSK ½ z celkového množstva podnikov s vysokou technologickou úrovňou a poznatkovo intenzívnymi službami. Ekonomická štruktúra v BSK vytvára dobré podmienky pre zhodnocovanie intelektuálneho potenciálu

[226] V BSK sú realizované viaceré aktivity na podporu bilaterálnej a multilaterálnej spolupráce MSP s priľahlými regiónmi a štátmi v štvoruholníku Bratislava – Viedeň – Györ – Brno (projekt CENTROPE). Región má dobré podmienky pre využívanie potenciálu multimodálneho dopravného systému Európy pozdĺž Dunaja, a tým napĺňanie cieľov Dunajskej stratégie v oblasti komerčnej prepravy (prioritné oblasti 1A, 1B) a socio-ekonomického rozvoja (prioritné oblasti 7 a 8, pričom prioritnú oblasť 7 koordinuje Slovensko). V súčasnom období na pôde STU začína pôsobiť regionálna pobočka Európskej aliancie pre inovácie (European Alliance for Innovation), pričom ide o prvú pobočku tejto organizácie v regióne Strednej a Východnej Európy. Cieľom aliancie je podpora vzniku inovatívnych start-upov a spin-offov na základe poznatkov získaných z výskumov na akademickej pôde a vytváranie medzinárodných partnerstiev podnikov a vedecko-výskumných inštitúcií pre výskum a inovácie

[227] Táto skutočnosť je osobitne významná v prípade nástrojov rizikového kapitálu, nakoľko slovenský trh je, bez histórie a funkčných nástrojov kapitálového financovania, v tejto oblasti veľmi nerozvinutý, čo v kombinácii s nepriaznivou veľkostnou štruktúrou a nízkou kapitalizáciou MSP vytvára výrazne prekážky pre ekonomickú realizovateľnosť produktov. Bez zahrnutia celého územia, vrátane BSK s potenciálom generovania inovatívnych podnikateľských projektov, bude len málo pravdepodobné, že sa tieto produkty podarí efektívne realizovať, čoho dôkazom je aj súčasná problematická príprava nástrojov rizikového kapitálu v rámci iniciatívy JEREMIE

[228] Zdroj: Slovenská technická univerzita v Bratislave, Univerzita Komenského v Bratislave

vzdelávacie aktivity, vrátane prípravy novej generácie výskumných pracovníkov a pracovníkov pre kľúčové priemyselné odvetvia, majú výrazný dopad aj na menej rozvinuté regióny SR. Vedecké tímy z výskumných inštitúcií v Bratislave spolupracujú s hospodárskou praxou, ktorej značná časť sa nachádza aj mimo územia BSK a majú veľký význam pre slovenské hospodárstvo ako také, či už ide o automobilový priemysel, strojárstvo, energetiku a ďalšie. Bratislavské vzdelávacie inštitúcie vzdelávajú podstatnú časť celoslovenského počtu študentov, ktorú vyžaduje aj priemysel na to, aby bol konkurencieschopný[229] aj v regiónoch mimo BSK.

V programovom období 2007 – 2013 bol v oblasti VaV podporený vznik rôznych typov výskumných centier (centrá excelentnosti, kompetenčné centrá, univerzitné vedecké parky, výskumné centrá národného významu). V programovom období 2014 – 2020 bude potrebné podporené centrá – po ich kvalitatívnom zhodnotení – konsolidovať a združiť do väčších interdisciplinárnych celkov.

Základným zámerom plánovaných aktivít v BSK je odstránenie uvedených problémov a umožnenie efektívnej spolupráce v oblasti odborných vedomostí, rozvoja technických zručností a inovácií[230] a VaV základne v BSK s ostatnými regiónmi Slovenska so špeciálnym dôrazom na spoluprácu s priemyselnými subjektmi v kľúčových priemyselných odvetviach identifikovaných v stratégii RIS3. Pre potreby realizácie cieľov stratégie RIS3 je nutné posilniť vzdelávacie, výskumné, inovačné a podnikateľské kapacity najväčších výskumne orientovaných univerzít na Slovensku a organizácií SAV, a vznikajúcich centier odborného vzdelávania a prípravy[231] schopných zavádzať inovácie na Slovensku, ktoré sídlia v BSK tak, aby boli výrazne viacej medzinárodne angažované do medzinárodnej vedecko-technickej spolupráce a viac prepojené s hospodárskou praxou.

1.1.7.1.2 TC3: Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybárstva a akvakultúry (v prípade ENRF)

V BSK je sústredená viac ako 1/3 z celkového počtu MSP[232]. MSP v BSK vytvárajú viac ako 30 % celkových tržieb a takmer 1/3 (32,6 %) vytvorenej pridanej hodnoty sektora (2011). V podnikoch na území BSK sú vytvorené pracovné miesta pre 1/5 (20,1 %) pracujúcich na Slovensku (2012). V kraji sa prejavuje vysoká miera podnikateľskej aktivity, v roku 2012 bolo na území BSK zaregistrovaných 38,9 % zo všetkých novovzniknutých podnikov v SR. Pôsobí tu viac ako ¼ priemyselných podnikov s vysokou technologickou úrovňou výroby (high tech), viac ako 1/5 priemyselných podnikov so stredne vysokou technologickou úrovňou výroby a takmer ½ podnikov poskytujúcich poznatkovo intenzívne služby[233]. V rámci high tech odvetví až ½ z celkového množstva podnikov s vysokou technologickou úrovňou a poznatkovo intenzívnymi službami vzniká v BSK [234].

V dôsledku výrazného obmedzenia podpory z programov politiky súdržnosti EÚ v predchádzajúcom období, ako aj inej systémovej podpory, nedochádza v podnikateľskom sektore k zavádzaniu inovácií, využívaniu výsledkov VaV procesu a pokračuje ekonomická stagnácia a marginalizácia podnikov (najmä MSP). V r. 2011 len 51,8 % MSP v kraji dosiahlo kladný hospodársky výsledok (vrátane nulového hospodárskeho výsledku), čo bola najnižšia hodnota spomedzi všetkých krajov SR[235]. V BSK sa prejavuje výrazná medzera vo financovaní mikropodnikov a začínajúcich podnikov. Podľa

[229] „Poznatkami k prosperite – Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky“ - RIS3 schválená vládou SR 13. novembra 2013

[230] Výkonnosť Slovenska je v tejto oblasti politiky trvalo pod priemerom EÚ (napr. MSP, ktoré poskytujú svojím zamestnancom odbornú prípravu – 8 % bodov pod priemerom, MSP ktoré realizujú vnútropodnikové inovácie – 15 % bodov pod priemerom). Zdroj: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/countries-sheets/2013/slovakia_sk.pdf

[231] V zmysle zákona č. 184/2009 o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov mimo iného zabezpečuje praktické vyučovanie v rámci celej SR v totožných alebo príbuzných odboroch, pripravuje učiteľov odborných predmetov a majstrov odbornej prípravy na nové technológie, pripravuje odborníkov na základe požiadaviek firiem

[232] Právnické osoby

[233] ŠÚ SR, 2012

[234] V tomto území sa koncentruje aj rozhodujúca časť subjektov kreatívneho priemyslu s vytvorenou infraštruktúrou pre rozvoj podnikateľských nápadov v tejto oblasti; ŠÚ SR, 2012

[235] Datacentrum, 2011

vykonaného prieskumu[236] bolo v prípade žiadosti o úver úspešných len 5,1 % podnikateľov[237], čo je najnižšia úspešnosť zo všetkých samosprávnych krajov SR. V porovnaní s rokom 2008 konštatovalo výrazné zhoršenie podmienok financovania až 12,9 % respondentov, čo bol najvyšší podiel zo všetkých samosprávnych krajov.

Výrazné zastúpenie podnikov v BSK predstavuje významný absorpčný potenciál pre aplikáciu finančných nástrojov. Podľa analýzy finančnej medzery MSP predstavuje absorpčný potenciál BSK pre úverový nástroj 144,2 mil. EUR. Zahrnutím tohto regiónu by sa absorpčný potenciál úverového nástroja realizovaného na národnej úrovni zväčšil až o 20,7 %. V prípade stredných podnikov predstavuje zväčšenie absorpčného potenciálu až 31 %. Vylúčenie BSK z podpory spôsobovalo veľké problémy pri nastavovaní kritérií udržateľnosti jednotlivých finančných nástrojov iniciatívy JEREMIE, ako aj ich atraktivity pre komerčných sprostredkovateľov, čo prispelo k výraznému oneskoreniu spustenia tejto iniciatívy v SR.

Vzhľadom na uvedené špecifiká BSK, podpora by mala byť realizovaná najmä prostredníctvom finančných nástrojov, ktorých cieľom je zlepšiť prístup MSP k financiám, a to najmä začínajúcich podnikov, ktorých vznik prebieha s vysokou intenzitou. Nakoľko podpora len vo forme finančnej pomoci spravidla nedokáže zabezpečiť dlhodobý rast konkurencieschopnosti MSP, bude vytvorené podnikateľské centrum, ktoré bude fungovať ako one-stop-shop [238] štruktúra zabezpečujúca kombinované služby (informovanie, poradenstvo, financovanie, kontakty, priestory, zariadenia, administratívne a organizačné služby) s cieľom dlhodobej podpory najmä začínajúcich, ale aj existujúcich MSP. Vytvorenie podnikateľského centra v BSK predstavuje model, ktorý bude následne zavedený v ostatných regiónoch SR. Oproti parciálne vybudovaným inkubátorom zameraným na podporu úzko definovanej skupiny inkubátorových firiem, budú centrá (a v rámci nich inkubátory) existovať ako súčasť konceptu one-stop-shop v rámci jednej prepojenej štruktúry[239]. MSP budú zároveň podporené poradenskými službami v oblasti zavádzania inovácií (najmä netechnologických inovácií v sektore služieb), využívania výsledkov vedecko-výskumného procesu a testovania inovatívnych podnikateľských konceptov a zámerov na domácom a zahraničných trhoch. Výsledky týchto aktivít môžu byť následne prenesené prostredníctvom firemných sietí, dodávateľských reťazcov, projektovej spolupráce, prípadne inými spôsobmi do ostatných regiónov SR, čím bude vytvorený „spillover efekt" transferu potenciálu kľúčového ekonomického centra štátu. Z pohľadu disperzie hospodárskych aktivít do územia regiónu, ako aj podpory rozvoja regionálnych a subregionálnych centier, je žiaduce venovať zvýšenú podporu malému a strednému podnikaniu vo všetkých sektoroch hospodárstva, so sústredením sa na miestne špecifiká, danosti, podmienky a potenciály.

[236] Zdroj: NARMSP, 2013, Financovanie mikropodnikov a začínajúcich podnikov

[237] Priemer za SR je 9 %

[238] Navrhovaný model obchodných centier poskytujúci služby miest prvého kontaktu pre nové podniky spája viacero výhod. Rozsah činností centier a poskytnutých aktivít bude komplexnejší, vrátane inkubačných služieb, ale tiež pokrývajúci široký rozsah informácií, poradenských služieb a preto ponúkajúci podporu pre potencionálne väčšie portfolio podnikov ako obchodné/technologické inkubátory. Začínajúcim podnikom vstupujúcim do centra budú poskytnuté rôzne služby v závislosti od ich potrieb, ktoré budú kombinovať finančnú a nefinančnú podporu, pre niektorých z nich to bude poskytnutie priestoru pre ich činnosti a ďalšie inkubačné služby. Obchodné centrá budú súčasťou siete, ktorá bude riadená jedným subjektom (Slovenská obchodná agentúra), ktorá má hlboké znalosti a skúsenosti zo slovenského podnikateľského prostredia. Toto bude zabezpečené profesionálnymi a kompetentnými zamestnancami, ktorí budú pravidelne školení, čo nebol prípad v predchádzajúcich existujúcich inkubátoroch. Súčasne obchodné centrá budú tvorené v spolupráci a s aktívnou účasťou regionálnych subjektov, ako napr. univerzity, regionálne agentúry, regionálne samosprávne orgány, s ktorých aktivitami budú prepojené, obzvlášť s regionálnymi technickými univerzitami, poprípade inštitúciami VaR alebo analytickými expertnými štruktúrami (tzv. think-tanky), ktoré majú kapacitu riadiť rozvoj technologicky založených spoločností. Takto bude možné zabezpečiť zapojenie a angažovanosť miestnych stakeholderov (ktorí sa nerealizovali v predošlých založených inkubátoroch) a tak zabezpečiť efektívnu podporu MSP. Následne, financovanie činností obchodných centier bude pozostávať z rôznych prvkov vrátane EÚ/verejnej podpory, projektov, regionálnych fondov, príspevky súkromných sektorov, alokovaných na rozličné aktivity

[239] Systém budovania inkubátorov bude vychádzať z jednotnej koncepcie, ktorá bude zohľadňovať potrebu, regionálne špecifiká, ako aj sektorové zameranie budúcej národnej siete inkubátorov vo všetkých oblastiach

1.1.7.2 Infraštruktúra pre hospodársky rast a tvorbu pracovných miest

Lokalizácia aktivít založených na endogénnom potenciáli BSK dôležitých pre hospodársky rast a zamestnanosť výrazne mení štruktúru a intenzitu dopravy. Na túto zmenu musí reagovať aj koncepcia dopravnej infraštruktúry regiónu, ktorá bude schopná riešiť špecifické potreby prepravy a dopravy. Nedostatočné využitie potenciálu dopravnej siete znižuje mieru ekonomickej interakcie endogénnych zdrojov regiónu. Udržateľný model mobility v regióne preto vyžaduje intervencie do interoperability pre rôzne druhy dopravy, do bezpečnosti pre najohrozenejšie skupiny účastníkov cestnej premávky, do kapacity schopnej zabezpečiť plynulosť dopravy pri vysokej intenzite dopravy a do inteligentnej dopravy poskytujúcej informácie účastníkom cestnej premávky.

1.1.7.2.1 TC7: Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach

Výrazný presun tranzitnej dopravy na národne významné prepravné koridory vytvoril potrebu zabezpečiť na regionálnej úrovni prepravnú obsluhu územia nákladnými vozidlami modernizáciou ciest II. a prípadne III. triedy tam, kde obmedzenie nákladnej dopravy z ekonomického hľadiska nie je vhodné. Vyhodnotenie stavu cestnej infraštruktúry v BSK v roku 2012 identifikovalo z celkovej dĺžky ciest II. triedy v správe BSK až 76,9 % v nepriaznivom stave (t. j. nevyhovujúci a havarijný stav)[240]. Pri cestách III. triedy z celkovej dĺžky v správe BSK vykazuje nepriaznivý stav dokonca až 87,7 % ciest. Tento nepriaznivý stav je spôsobený nadmernou záťažou cestnej premávky z dôvodu hlavného medziregionálneho a nadnárodného dopravného koridoru. Tomuto stavu neprispieva ani priemerný počet osobných vozidiel na obyvateľa, ktorý prevyšuje slovenský priemer počtu vozidiel na obyvateľa o 54 % a dosiahol tak 0,5 vozidla na jedného obyvateľa v BSK v roku 2012. Cestná sieť nie je zároveň prispôsobená tomuto trendu, keďže v súčasnosti je len jedna cesta II. triedy z ôsmich priamo napojená na dostatočne rozvinutú sieť TEN-T v BSK. Intenzita dopravy na tejto kategórii ciest prevyšuje až trojnásobok [241] priemernej intenzity Slovenska, napriek tomu oblasť regionálnych ciest nebola podporená v programovom období 2007 – 2013.

Nosnú časť integrovaného dopravného systému BSK tvorí koľajová doprava, ktorej dostupnosť sa zvyšuje budovaním komplementárnej infraštruktúry VOD a harmonizáciou výkonov poskytovateľov dopravy. Zabezpečenie väzieb na koľajovú dopravu, ktoré sú tvorené infraštruktúrou VOD (ako napr. integrované terminály, prestupné zastávky, informačné systémy) a nemotorovej dopravy, zvyšuje účinnosť IDS, jeho konkurencieschopnosť a atraktívnosť. Nárast individuálnej dopravy na úkor VOD, výskyt kongescií na vstupoch do hl. mesta SR Bratislavy a neefektívnej dochádzky za prácou zhoršuje kvalitu ovzdušia a dennú mobilitu obyvateľov.

Vzhľadom na potrebu postupného vyraďovania konvenčne poháňaných automobilov z premávky v mestách, bude najmä v Bratislave a jej periférii výzvou pre budúce obdobie podporovať rozsiahlejšie využívanie bicyklov, pešej chôdze a VOD.

1.1.7.3 Rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce

Tempo hospodárskeho rastu BSK, ktoré v roku 2010 dosiahlo 188 %[242] ročného hrubého domáceho produktu na obyvateľa podľa PPS v porovnaní s rokom 2001 a ročné čisté investície do dlhodobého majetku narástli na 240 %[243] v porovnaní s rokom 2001, výrazne prehĺbili rozdielny stupeň rozvoja súkromného a verejného sektora. Dynamický rast súkromného sektora ovplyvňuje demografický vývoj (napr. migračné saldo, prirodzený prírastok, nárast poproduktívneho obyvateľstva) a vývoj na trhu práce (napr. požiadavky na nové zručnosti, internacionalizácia, celoživotné vzdelávanie), čo si

[240] Prehľad stavu ciest II. triedy v členení podľa samosprávnych krajov za rok 2012, SSC 2013
[241] Zdroj: Master Plan VÚC, str. 86
[242] Zdroj: Regionálna databáza ŠÚ SR, 2012, vlastný prepočet
[243] Zdroj: Regionálna databáza ŠÚ SR, 2012, vlastný prepočet

vyžaduje štrukturálne zmeny systémov vzdelávania a sociálnych služieb, ktoré výrazne vplývajú na mieru rozvoja ľudského kapitálu v regióne.

Na Slovensku dochádza za svojou prácou do iného kraja približne 12 % zamestnancov. Z toho 57 % predstavuje dochádzanie za prácou do BSK[244]. Dôvodom sú vyššie mzdy, väčšie možnosti uplatnenia sa a veľkí a stabilní zamestnávatelia. Taktiež je tu najväčší počet študentov VŠ, ktorí v meste po škole zostávajú pracovať. BSK je považovaný za viac rozvinutý región, avšak poskytuje príležitosti vzdelávania a zamestnania pre ľudí z menej rozvinutých regiónov.

Od roku 2006 sledujeme na úrovni BSK prirodzený prírastok obyvateľstva. Migračné saldo sa pohybuje v kladnej polohe po celé obdobie 2001 – 2011. Na druhej strane, podľa tejto prognózy[245], sa očakáva postupný pokles obyvateľstva v produktívnom veku (15-65 rokov) do roku 2025, ktorý sa najvýraznejšie prejaví v hlavnom meste SR, v Bratislave, kde nastane pokles o 8,5 % oproti roku 2011 a pomerne prudký nárast obyvateľstva v poproduktívnom veku (+65) do roku 2025. Vzhľadom na predlžujúcu sa vekovú hranicu odchodu do starobného dôchodku a starnutie populácie, ako aj neustále sa zvyšujúce nároky na potrebu vzdelávania sa s ohľadom na požiadavky trhu práce, je ďalšie vzdelávanie dospelých, ako súčasť celoživotného vzdelávania, kľúčovým faktorom rozvoja slovenskej spoločnosti.

1.1.7.3.1 TC8: Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily

Počet pracujúcich žien v BSK postupne klesá od roku 2008 z hodnoty 158,9 tis. na 150,8 tis. v roku 2012. Nesúlad medzi súkromným a pracovným životom pri rastúcom prirodzenom prírastku z -1,57 v roku 2001 na úroveň 2,91 v roku 2012[246] vytvára dodatočné náklady v prípade dlhotrvajúceho obdobia zotrvania na rodičovskej dovolenke, na úkor pôvodnej produktivity. Negatívny ekonomický dopad sa výrazne prejavuje práve v dynamicky rastúcom regióne s nedostatočným nárastom kapacít zariadení starostlivosti o deti.

V rámci BSK je kľúčové podporiť služby starostlivosti o dieťa do veku troch rokov, a to za účelom zvýšenia dostupnosti kvalitných, udržateľných a cenovo dostupných riešení predovšetkým v oblasti poskytovania služieb starostlivosti o deti s cieľom zvýšiť mieru zamestnanosti aj iných regiónov, a to v nadväznosti na možnosti uplatnenia sa na trhu práce v BSK.

Z regionálneho pohľadu má BSK významný potenciál v oblasti kultúrneho a kreatívneho sektoru (ďalej len „KKS“), v rámci ktorého sa podniky a organizácie rozvíjajúce svoje aktivity značne koncentrujú v priestore a mohli by intenzívne vytvárať klastre s ostatnými regiónmi SR (napr. s Európskym hlavným mestom kultúry – Košice, v ktorom výrazne dominuje oblasť ľudského kapitálu a oblasť regulačných opatrení na podporu kreativity). Približne 42,5 % všetkých podnikov KKS má sídlo v BSK, z toho 91 % priamo v meste Bratislava. Tiež sa tu nachádza väčšina umeleckých škôl a VŠ s umeleckými a kreatívnymi disciplínami. Pre zabezpečenie podpory tvorby pracovných miest v KKS je potrebné vybudovať úplne nový typ fyzickej infraštruktúry (napr. kreatívne centrá, a pod.), ako miesta priaznivé pre tvorbu, testovanie a inovácie v službách. S tým súvisí aj systematická podpora aktivít na podporu zamestnávania a investície do samozamestnávania (samostatne zárobkovo činné osoby alebo slobodní umelci) a MSP.

1.1.7.3.2 TC9: Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácií

V prípade zdravotného postihnutia, staroby a detí v náhradnej starostlivosti často dochádza k sociálnemu vylúčeniu, spôsobenému nedokonalým systémom poskytovania sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti o deti. Vysoká miera inštitucionalizácie sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v BSK nie je schopná sledovať základné riešenie, ktorým je sociálna inklúzia prijímateľov

[244] Zdroj: Štatistické zisťovanie o cene práce ISCP (MPSVR SR) 1-04, Výpočty: TREXIMA Bratislava
[245] Zdroj: Štatistický úrad SR, 2011, Prognóza vývoja obyvateľstva v okresoch SR do roku 2025, VDC, INFOSTAT, 2008
[246] Zdroj: Regionálna databáza ŠÚ SR, 2012

sociálnych služieb a osôb v náhradnej starostlivosti do spoločnosti v plnom rozsahu. Dynamický hospodársky rozvoj navyše značne ovplyvňuje cenovú hladinu základných životných potrieb obyvateľov v BSK (napr. v roku 2012 výdavky domácností za nájomné bývanie v BSK boli o 85,2 % vyššie ako priemer SR, dopravné služby boli vyššie o 15 % ako priemer SR a výdavky na potraviny boli vyššie o 13 % ako priemer SR)[247], čo si vyžaduje výrazne vyššie investície do oblasti služieb zabezpečujúcich sociálnu inklúziu, samostatnosť a plnohodnotný život zväčša nízkopríjmovej časti populácie. Tieto opatrenia majú podporiť zotrvanie v domácom prostredí, nezávislý život, aktivitu a sociálnu participáciu osôb ohrozených sociálnym vylúčením, alebo osôb s obmedzenými schopnosťami sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy. Z hľadiska prognózy vekovej štruktúry obyvateľstva bude podiel poproduktívneho obyvateľstva na celkovom počte obyvateľov BSK do roku 2025 na úrovni 21,8 %[248], čo predstavuje nárast o 8 % oproti roku 2011. Zmena vekovej štruktúry obyvateľstva, vysoké náklady na životné potreby a vývoj sociálno-patologických javov v metropolitnom regióne bude zvyšovať riziko sociálneho vylúčenia obyvateľstva a vytvárať tak zvýšený dopyt po sociálnych službách za účelom riešenia nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku. Potreba podpory deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti, ktorá sa realizuje na celom území SR, vývoj sociálno-patologických javov (napr. kriminalita, drogová závislosť, a pod.) v BSK si vyžaduje výraznú podporu zmien sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v tomto kraji. Podpora aktívneho začleňovania, deinštitucionalizácie, prevencie a eliminácie násilia, služieb starostlivosti o dieťa aj v rámci BSK predstavujú prínos pre celú spoločnosť a priamo ovplyvňujú zamestnateľnosť, resp. zamestnanosť osôb na trhu práce, čo vedie k zvyšovaniu hospodárskeho rastu a konkurencieschopnosti SR.

1.1.7.3.3 TC10: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania

Zaostávanie spoločenského pokroku podmieneného investíciami najmä do verejnej infraštruktúry vzdelávania malo za následok nedostatočné využívanie ľudského kapitálu v BSK prejavujúce sa nízkou mierou účasti detí na predprimárnej výchove (70,1 %) [249], zhoršujúcimi sa výsledkami v medzinárodných porovnaniach kvality vzdelávania, dlhodobou nezamestnanosťou (2,49 %[250] v roku 2012), nízkou mierou participácie obyvateľov SR na celoživotnom vzdelávaní (na úrovni 3,1 %[251] v roku 2012) a nezamestnanosťou mladých, ktorá v BSK (17,5 % v roku 2012) dosahuje približne polovicu celoslovenskej úrovne (34 % v roku 2012)[252]. Uvedené problémy sú spôsobené najmä upadajúcim systémom vzdelávania a oprávneným tlakom súkromného sektora na úroveň vedomostí, inovácií a kreativity. V BSK sa problém prehĺbil aj v programovom období 2007 – 2013, počas ktorého boli vynaložené minimálne finančné prostriedky na predprimárny, primárny a sekundárny stupeň vzdelávania [253].

Investície do vzdelávania v BSK sú založené na využívaní pozitívnych urbanizačných efektov, ktoré umožňujú tvorbu špecializovanej infraštruktúry (centrá odborného vzdelávania a prípravy), špecializovaných služieb (celoživotné vzdelávanie starších), nových odvetví a znalostí (odborná prax na technologicky vyspelých zariadeniach). „Spillover efekt“ na menej rozvinuté regióny sa prejaví v poskytovaní služieb, ktoré ich budú môcť následne využívať bez vstupných nákladov, čo bude zvyšovať ich konkurencieschopnosť a možnosť investovať zdroje do iných potrebných oblastí

[247] Zdroj: Štatistický úrad SR, 2012 http://portal.statistics.sk/files/ru_publikacia_2012.pdf
[248] Zdroj: Výskumné demografické centrum
[249] Zdroj: Eurostat http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tps00179&plugin=1
[250] Zdroj: Eurostat http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tgs00053&plugin=1 pozn: tu je potrebné brať do úvahy, že celková nezamestnanosť v BSK je na úrovni 5,7 % za rok 2012, to znamená že dlhodobá nezamestnanosť je takmer polovica z celkovej nezamestnanosti v regióne
[251] Zdroj: Eurostat http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tsdsc440&plugin=1 poznámka: Údaj za región nebo dostupný
[252] Zdroj: Eurostat http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tsdec460&plugin=1
[253] Zdroj: www.nsrr.sk. V programovom období 2007 – 2013 bolo alokovaných 10,4 mil. EUR na aktivity ESF v OP Vzdelávanie 2007 – 2013

hospodárstva. Navyše podpora centier odborného vzdelávania a prípravy je súčasťou národnej iniciatívy podpory systému duálneho vzdelávania na stredných odborných školách, ktoré budú poskytovať na najvyššej úrovni odborné vzdelávanie pre žiakov a celoživotné vzdelávanie pre pedagógov celého Slovenska podmienené povinným partnerstvom súkromného sektora.

Ciele stanovené pre jednotlivé oblasti vzdelávania sú kľúčové z pohľadu vzdelávacieho systému SR ako celku, nakoľko zosúladenie vzdelávania s potrebami trhu práce je nutné uskutočňovať bez ohľadu na územné vymedzenie. Nedostatočná previazanosť výstupov vzdelávania s požiadavkami praxe je zdôrazňovaná zo strany zamestnávateľov na celom území SR[254]. Kľúčové znalosti ako IKT, cudzie jazyky, ekonomické zručnosti potrebné na uplatnenie na trhu práce získavajú žiaci už na ZŠ. Výsledky žiakov v PISA testovaní sú priemerné s klesajúcou tendenciou, a to bez ohľadu na územný kontext[255].

Koordinovaný systém účasti zamestnávateľskej sféry v odbornom vzdelávaní musí byť zabezpečený plošne so zohľadnením regionálnych špecifík a potrieb. Prostredníctvom VŠ v BSK získavajú VŠ vzdelanie ľudia z celého územia SR, teda tieto VŠ pokrývajú vzdelávacie potreby pre celú SR. V Bratislave je z regionálneho aspektu zastúpených najviac VŠ. Podľa údajov z centrálneho registra študentov k 31. 10. 2012 predstavoval podiel študentov dennej formy štúdia na verejných a štátnych VŠ pochádzajúcich z územia mimo Bratislavy až 76,1 %. Študenti nadobudnuté znalosti a zručnosti po ukončení štúdia prenášajú do menej rozvinutých regiónov.

1.1.7.4 Udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov

Hlavné zdroje znečistenia ovzdušia pochádzajú z bodových zdrojov priemyselnej prevádzky (Slovnaft, Volkswagen, Holcim a iné), ale aj z mobilných zdrojov – automobilová doprava. Zdroje znečistenia sú sústredené najmä na území okresov BSK.

1.1.7.4.1 TC4: Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch

V oblasti bývania je jedným z dôležitých pilierov zvýšenia jeho kvality a dostupnosti obnova existujúceho bytového fondu, s cieľom znižovania energetickej náročnosti, zvýšenia bezpečnosti bytových domov a zachovania bytového fondu, a to prednostne v bytoch postavených hromadnými spôsobmi výstavby, s dôrazom na byty postavené panelovou technológiou. V období rokov 1955 až 1992 bolo touto technológiou na Slovensku postavených cca 757 tis. bytov, z toho viac ako 20 % sa nachádza na území BSK (155 tis. bytov). Z tohto množstva bolo doteraz obnovených približne 20 až 25 % bytov, čo znamená, že cca 75 % bytov potrebuje ďalšie finančné prostriedky na obnovu. V absolútnom vyjadrení to predstavuje takmer 120 tis. bytov na území BSK.

Nemalý význam pre udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov má aj podpora výstavby zariadení na výrobu elektriny pomocou malých obnoviteľných zdrojov energie ako sú fotovoltické elektrárne (ďalej len „FVE“), FVE na ohrev vody, malé veterné turbíny. Ďalej ide o výstavbu zariadení na výrobu tepla s využitím obnoviteľných zdrojov energie (ďalej len „OZE“), ako slnečné kolektory, kotle na biomasu a tepelné čerpadlá. Podporovať sa budú systémy výroby elektriny alebo tepla v malom zdroji na využívanie OZE s uprednostňovaním maximalizácie spotreby v mieste výroby. Podpora malých zariadení na využívanie OZE pre bytové domy bude možná len po predložení energetického auditu, v ktorom budú zohľadnené opatrenia na úsporu energie realizované z prostriedkov EŠIF, alebo vlastnými prostriedkami. Malé zdroje OZE sa plánujú podporovať najmä pre rodinné domy. Opatrenia zamerané na zvýšenie podielu OZE na hrubej konečnej spotrebe energie na úroveň stanovených cieľov je nevyhnutné uplatniť na celom území SR. Cieľová skupina predstavuje cca 856 tis. obývaných bytov v rodinných domoch, z čoho BSK predstavuje cca 65 tis., t. j. 7,6 %. Podiel územia BSK predstavuje 4,2 % z územia SR. Podporu inštalácie zariadení v BSK je

[254] Výsledky 1. prieskumu v oblasti zamestnanosti http://www.deloitte.com/assets/Dcom-SlovakRepublic/Local%20Assets/Documents/np14/sk_Vysledky_z_prieskumu_1.pdf

[255] Výsledky celoslovenského testovania žiakov 9. ročníka ZŠ 2012/2013 http://www.nucem.sk/documents//26/testovanie_9_2013/vysledky/Vysledky_T9-2013_F.pdf

z dôvodu geografickej polohy mimoriadne vhodné orientovať najmä na využitie slnečnej energie a energie okolitého prostredia tepelnými čerpadlami.

Postupné nahrádzanie klasických zdrojov rozptýlenou výrobou z obnoviteľných zdrojov zmenšuje uhlíkovú stopu energetiky a prispieva k znižovaniu emisií skleníkových plynov a tiež zmenšuje závislosť na dovoze primárnych zdrojov energie. Inovatívne riešenie spočíva v nastavení podmienok výstavby malých zdrojov a kritérií finančnej podpory, ktoré motivuje občanov kryť si len vlastnú spotrebu, čím sa minimalizuje riziko spätného toku výkonu z odberných uzlov do distribučnej sústavy[256]. Dané riešenie má pozitívny dosah na stabilitu sústavy.

Plánovaná alokácia pre BSK zabezpečí rovnomerné umiestnenie OZE v distribučnej sústave SR a tým nebude dochádzať k nežiaducej koncentrácii zdrojov do ostatných regiónov. Zároveň bude zabezpečená rovnosť príležitostí pre všetkých obyvateľov SR na výrobe zelenej energie.

1.1.7.5 Moderná a profesionálna verejná správa

1.1.7.5.1 TC11: Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy

Na území BSK budú podporované aktivity v súlade so základnými východiskami reformy VS v SR a akčným plánom pre BSK. Aktivity budú smerovať k optimalizácii politík, systémov a procesov v kontexte podpory implementácie reformy VS, komplementárne s aktivitami realizovanými na ostatnom území SR. Prispievať tak budú k plneniu cieľa národnej reformy VS, ktorým je proklientsky orientovaná, transparentná VS, poskytujúca svoje služby rýchlo, efektívne a kvalitne, v záujme podpory udržateľného rastu, tvorby pracovných miest a sociálnej inklúzie.

Vzhľadom na rozsah plánovanej reformy VS a jej horizontálny charakter, je potrebné zvýšiť kvalitu a efektivitu služieb VS vo všetkých segmentoch VS na celom území SR jednotne. Posilnením všetkých relevantných partnerov (inštitucionálnych, sociálnych a ekonomických, občianskej spoločnosti) pri tvorbe politík a rozvoji služieb, ktoré sa ich týkajú, vytvorením jednotného systému správy vecí verejných bude dosiahnutý rozvoj a zabezpečovaná implementácia pro-rastovej politiky na základe synergií a harmonickej interakcie na všetkých úrovniach VS od centrálnej až po miestnu, vrátane politík a služieb garantovaných samosprávami. V súvislosti s týmto, nie je možné realizovať reformu VS bez zapojenia subjektov v BSK a vytvárať tak duálny systém správy vecí verejných.

Zároveň je potrebné brať do úvahy aj skutočnosť, že časť kompetencií štátnej správy bola delegovaná na miestnu (špecializovanú) štátnu správu, ktorej služby a kvalitu je taktiež potrebné optimalizovať vo všetkých prioritných oblastiach reformy.

Zároveň bude podpora v BSK smerovaná aj na orgány a inštitúcie štátnej správy pôsobiace výhradne na území BSK. Vzájomná spolupráca všetkých relevantných partnerov na území BSK je kľúčovým predpokladom pre zabezpečenie koordinácie medzi aktivitami realizovanými na území menej rozvinutých regiónov a viac rozvinutého regiónu. Zohľadnené budú špecifické podmienky podpory BSK, no zároveň budú brané do úvahy aj špecifiká tohto regiónu, jeho potreby, požiadavky dotvoriť politiky služieb voči špecifickým cieľovým skupinám a pod. Vzájomnou koordináciou bude dosiahnutá plná a jednotná optimalizácia so službami zavedenými na ostatnom území SR.

1.1.7.6 Plánované využitie finančných nástrojov v Bratislavskom samosprávnom kraji

Opodstatnenosť a efektívnosť využitia prostriedkov formou finančných nástrojov v BSK spočíva v dvoch hlavných aspektoch. Prvým aspektom je využitie finančných nástrojov pri implementácii tých aktivít, pri ktorých bude preukázané efektívnejšie využitie finančných prostriedkov z EŠIF takouto

[256] Návrh koncepcie rozvoja výroby elektriny z malých obnoviteľných zdrojov, schválený uznesením vlády SR č. 347 zo dňa 3. júla 2013, (v nadväznosti na schválenú koncepciu bola vypracovaná podporná štúdia) „Vplyv malých fotovoltických elektrární na distribučné sústavy“

formou podpory, v porovnaní s nenávratnou formou podpory v oblastiach ako podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie (TC1, TC3), infraštruktúra pre hospodársky rast a tvorbu pracovných miest (TC7), rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce (TC8, TC9 a TC10), udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov (TC4) a posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov VS a zainteresovaných strán a efektivity VS (TC11), pri ktorých dochádza k pozitívnemu vplyvu aj na menej rozvinuté regióny. Pri ekonomicky životaschopných projektoch, kde sa predpokladá návratnosť prostriedkov, alebo úspora nákladov, predstavujú finančné nástroje vhodnejšiu formu podpory, ktorá vedie len k minimálnej, prípadne žiadnej deformácii trhu a nenarúša tak hospodársku súťaž, čo je obzvlášť dôležité v tak rozvinutom regióne, ako je BSK.

Druhým aspektom je atraktivita BSK z pohľadu súkromného kapitálu, pre ktorý je tento región menej rizikový v porovnaní s ostatnými regiónmi, a teda z toho vyplývajúca možnosť väčšieho pákového efektu zdrojov. To má za následok zvýšenie objemu zdrojov nielen pre samotný BSK, ale aj pre celé územie SR, čím sa zvýši efektivita prostriedkov z EŠIF. Pritiahnutie dodatočného kapitálu je potrebné aj vzhľadom na nedostatočný objem prostriedkov z EŠIF na pokrytie všetkých investičných potrieb.

Využitie finančných nástrojov v BSK, príslušné oblasti podpory, konkrétne aktivity, vhodný objem prostriedkov a podmienky implementácie konkrétnych finančných nástrojov, vrátane možného znásobenia alokovaných prostriedkov a ich kombinácie s inými formami podpory, budú vychádzať z výsledkov dodatočného ex ante hodnotenia pre finančné nástroje pre celé územie SR, vyžadovaného legislatívou pre programové obdobie 2014 – 2020. V súčasnosti je na území BSK identifikovaných viacero projektov, ako sú napr. diaľnice, obchvaty, rýchlostné cesty, zvyšovanie energetickej efektívnosti v budovách a v podnikoch, využitie OZE, podpora malého a stredného podnikania, spracovanie odpadov, revitalizácia mestských častí a pod. Podľa predbežných analýz je potenciál pre finančné nástroje v BSK, najmä v investičných oblastiach ako infraštruktúra, energetika, odpadové hospodárstvo, MSP, VaI a mestský rozvoj.

1.2 Zhrnutie kľúčových záverov ex ante hodnotenia PD

PD SR predstavuje logicky štruktúrovaný, metodicky podložený a komplexný prístup ku problematike definovania národných priorít a spôsobu, akým sa budú s pomocou EŠIF napĺňať. Ex ante hodnotenie PD SR sa sústredilo na päť hlavných okruhov koncepčných otázok:

OKRUH	HODNOTENIE
Je PD SR v tejto forme dokumentom, ktorý jasne analyzuje problémy a na základe analýz navrhuje najvhodnejšie riešenia?	Súlad medzi zameraním a rozsahom analýz je vhodný a postačujúci a navrhované riešenia sú v nich dobre ukotvené.
Bude PD SR efektívna v tom, že jej jasné a dobre definované ciele môžu byť realisticky dosiahnuté?	Ciele sú dostatočne odôvodnené a definované. Ich dosiahnuteľnosť je ale založená na dobrej implementácii, absorpčnej kapacite a mechanizmoch koordinácie. V týchto oblastiach existujú značné riziká.
Bude mať PD SR plánované dopady a vytvorí a podporí potrebné zmeny v ekonomickej, sociálnej a environmentálnej oblasti?	Plánované intervencie majú predpoklad podporiť ciele inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu. Problémom môže byť hĺbka zmien počas implementácie a udržateľnosť plánovaných trendov.
Zaisťuje PD SR efektívny rámec pre koordináciu intervencií a synergický efekt?	Regionálny dopad intervencií a ich koordinácia smerom ku synergickým efektom je identifikovaná ako najväčšia výzva pre proces efektívnej implementácie PD SR.
Sú tematické ciele v súlade s prioritami financovania a existuje súlad medzi plánovanými finančnými alokáciami a tematickými cieľmi?	Tematické ciele sú v súlade s prioritami financovania podľa ex ante hodnotenia reflektujú finančné alokácie náročnosť jednotlivých tematických cieľov.

Kým v hlavných smeroch hodnotená PD SR je dokument, ktorý je v zhode s cieľmi stratégie Európa 2020, existuje niekoľko problémových oblastí a rizík, ktorým bude potrebné venovať zvýšenú pozornosť v záverečnej fáze prípravy na implementáciu EŠIF a následne aj v implementačnej fáze.

Inteligentný rast: Identifikácia priorít sa v PD SR týka hlavne sektorov výskumu, vývoja a inovácií, kde je potrebné venovať viac pozornosti predovšetkým stanoveniu a následnému rozvoju kľúčových odvetví. Dôležitým problémom je realizácia prepojenia VaI s podporou vzdelávania. Viac ako polovica výskumnej základne a 70 % výstupu VaV sa koncentruje v BSK a PD SR definuje dôležitosť potreby presunu 3 % z celkovej národnej alokácie medzi kategóriami regiónov, ale v rámci PD SR by bol nápomocný presnejší popis kľúčových oblastí, ktoré budú predmetom tejto podpory. PD SR sa zameriava na možnosti prepojení medzi EŠIF a inými zdrojmi financovania, ako sú zdroje z EÚ (napr. fondy pre VaV) a súkromné investície, ale neposkytuje ucelenejšiu informáciu o tom, ako tieto prepojenia stimulovať a zabezpečiť. Plán postupného znižovania rozpočtových príspevkov, ktoré by mali kompenzovať súkromné investície, v sebe skrýva značné riziká. Naplnenie cieľa investovať 1,2 % HDP do VaV (do roku 2020) je rizikové. Nie je jasné, ako sa podarí naplniť objem plánovaných súkromných investícií, ktoré by mali byť v procese stimulované, pričom RIS3 hovorí o 1,2 % HDP, z toho až 2/3 zo súkromných zdrojov.

Udržateľný rast: PD SR smeruje k naplneniu energeticko – klimatických cieľov tak, ako sú záväzné do roku 2020. Výzvou bude naplnenie cieľov v manažmente odpadov (hlavne v znížení skládkovania a recyklácii komunálneho odpadu). Chýba lepšie prepojenie tejto problematiky ako prierezovej témy, ktorá sa netýka len ochrany životného prostredia, ale aj VaV, eko-inovácií, dopravy, nízkouhlíkovej ekonomiky, spotreby a preventívneho prístupu k trhu práce (napr. zelené pracovné miesta). Pri implementácii bude dôležité zvýrazniť úlohu udržateľného rastu, ako kompetetívnej výhody v dlhšom časovom horizonte. Dôležitou oblasťou bude silnejšia podpora zavádzania ekonomických nástrojov a princípu „znečisťovateľ platí“. Kľúčovou výzvou je prepojenie plánovaných opatrení s regionálnym rozvojom a sociálnou inklúziou marginalizovaných oblastí s cieľom zabezpečenia lepšieho vytvárania prepojení jednotlivých opatrení týkajúcich sa regionálneho rozvoja a trhu práce.

Inkluzívny rast: Prioritou SR je nárast konkurencieschopnej ekonomiky s dôrazom na jej znalostnú časť a produktivitu práce s čo najvyššou pridanou hodnotou. Zároveň SR čelí závažnému problému dlhodobo nezamestnaných ľudí s nízkou kvalifikáciou. Ako podporné a dočasné opatrenie preto treba zvážiť, akým spôsobom využiť projekty na vytváranie návykov a začlenenie ľudí do trhu práce. V nadväzujúcich programoch na roky 2014 – 2020 by bolo potrebné rozpracovať dopady plánovaných opatrení na ľudské zdroje. Napríklad, v oblasti VS povedú plánované opatrenia zamerané na zvyšovanie výkonnosti k zníženiu celkovej zamestnanosti. Dotkne sa predovšetkým starších pracovníkov, ktorí dnes tvoria väčšinu zamestnancov VS. Tvorba pracovných miest by mala byť prierezovou prioritou. Intervencie by mali byť realizované takým spôsobom, aby primárne a tam, kde je to možné, vytvárali pracovné miesta. Pre napĺňanie cieľa inkluzívneho rastu bude problémom hlavne regionálny rozmer. Navrhované intervencie bude potrebné v programoch na roky 2014 – 2020 realizovať tak, aby sa prioritne zamerali na zmierňovanie regionálnych disparít v SR a diferencovaného prístupu k jednotlivým typom regiónov. Nadväzujúce programy by tiež mali obsahovať samostatnú analýzu regionálnych problémov, identifikáciu rozvojových možností regiónov a regionálne diferencované stratégie.

Teritoriálna dimenzia PD SR je navrhnutá na základe územnej koncentrácie intervencií do jednotlivých typov centier osídlenia (systém KURS). Tento systém by bolo potrebné v programoch na roky 2014 – 2020 rozpracovať na regionálne cielené tematické ciele. Integrovaný prístup k územnému rozvoju je založený na zapojení regionálnych a miestnych aktérov do riešenia problémov, čo je dôležitý prvok endogénneho rozvoja. Dve kľúčové výzvy pre SR budú v oblasti zamestnanosti mladých ľudí a v oblasti integrovaného prístupu k inklúzii MRK. PD SR tieto priority identifikuje, ale súčasné nastavenie môže čeliť problémom pri záujme zvyšovať zamestnanosť, najmä u znevýhodnených skupín (najmä Rómovia, mladí ľudia, dlhodobo nezamestnaní, obyvatelia v regiónoch s vysokou mierou nezamestnanosti). Pre naplnenie cieľa zvýšenia zamestnanosti treba

zvážiť, akým spôsobom pri každej operácii v rámci programov na roky 2014 – 2020 stanoviť zamestnanosť, ako jedno z hlavných kritérií. Možnosťou je plánované zapracovanie sociálneho aspektu pri verejnom obstarávaní, a to prostredníctvom ustanovenia o plnení zákaziek na podporu zamestnávania MRK. Ex ante hodnotenie identifikuje udržateľnosť vytvorených pracovných miest po skončení financovania, ako kľúčovú výzvu pri implementácii.

Hodnotenie modelom HERMIN, zamerané na kvantifikáciu efektov čerpania SR z prostriedkov EŠIF v programovom období 2014 – 2020 poskytuje ex ante hodnoteniu odhad predpokladaných vplyvov a dopadov (z dôvodu veľmi hrubých údajov o alokácii prostriedkov je doplnená o viaceré predpoklady). Podľa odhadu bude dodatočný HDP za celé obdobie 14,3 % a kumulatívny multiplikátor na úrovni 1,6 čo sa nevymyká štandardnej úrovni kohéznych krajín. Nepriaznivejšie sú signály z pohľadu vývoja detailnejších ukazovateľov. Ex ante hodnotenie prichádza k záveru, že vplyvom čerpania prostriedkov z EŠIF sa bude dariť zvyšovať zamestnanosť, avšak za cenu klesajúcej dynamiky produktivity a reálnej mzdy, teda za cenu reálnej konvergencie. Prírastok kapitálu bez výraznej dynamiky môže signalizovať, že investície do dopravnej infraštruktúry v horizonte prognózy nevyvolajú masívne sekundárne investície do produkcie. Podobne môžu stagnovať aj dodatočné daňové príjmy. Pri použití alokácií z EŠIF v navrhovanej štruktúre sa predpokladá priemerný medziročný prírastok tempa rastu HDP v stálych cenách vo výške 1,6 % v období rokov 2014 až 2016. V nasledujúcich dvoch sledovaných obdobiach sa priemerný medziročný prírastok tempa rastu HDP zvýši na 1,7 % a 1,8 % v porovnaní so základným scenárom.

Dôležitým faktorom pre úspešnú realizáciu plánovaných opatrení bude jasné rozdelenie kompetencií a hierarchie rozhodovania medzi VÚC, mestami, partnerstvom na úrovni regiónu (RIÚS) a riadiacim orgánom Integrovaného regionálneho operačného programu (ďalej len „IROP“). Kvantifikácie efektov čerpania EŠIF, spolu s ďalšími identifikovanými problematickými oblasťami upozorňujú na potrebu silného riadenia a koordinovania procesu implementácie. V tomto kontexte je hlavným odporúčaním ex ante hodnotenia implementácia efektívneho systému hodnotenia, ktorý by priebežne vyhodnocoval (na základe definovaných merateľných ukazovateľov a vybraných štatistických údajov) mieru napĺňania cieľov plánovaných intervencií, dopady poskytovaných intervencií, pomáhal koordinovať synergické efekty medzi jednotlivými opatreniami a zároveň podporoval udržateľnosť opatrení aj po skončení ich financovania.

1.3 Zhrnutie vybraných tematických cieľov a zhrnutia hlavných výsledkov očakávaných pre každý z EŠIF v prípade každého z vybraných tematických cieľov

1.3.1 Národná priorita: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

1.3.1.1 TC 1: Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií

1.3.1.1.1 Východiskový stav

SR má z dôvodu nedostatočného financovania v priebehu ostatných dvadsiatich rokov „technologickú“ medzeru vo vybavení výskumných inštitúcií pre potreby VVaI. V programovom období 2007 – 2013 bola cielenými aktivitami zmiernená technologická medzera najmä vo verejných VaV inštitúciách, ale aj napriek tomu je to potrebné vnímať len ako prvú etapu jej odstraňovania. Na tieto aktivity je nevyhnutné nadviazať aj aktivity v programovom období 2014 – 2020. Dôležitým aspektom podpory VVaI aktivít je ich pokračujúca podpora aj v rámci BSK[257].

V programovom období 2007 – 2013 bola oblasť inovácií podporovaná v rámci viacerých OP[258]. Ich kľúčovým spoločným nedostatkom, ktorý bráni potrebnej intenzite čerpania, je komplikovaný

[257] Str. 38, kapitola 2.5.6. Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky
[258] OP Výskum a vývoj, OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast, OP Vzdelávanie, OP Informatizácia spoločnosti a OP Bratislavský kraj

a netransparentný systém implementácie, vrátane VO a nedostatočná kvalita strednodobých stratégií. Špecifickými problematickými oblasťami, ktoré bránia dosiahnutiu vyššej účinnosti podpory, sú najmä nastavenie súčasných pravidiel OP Výskum a vývoj, ktoré znemožňujú používanie výsledkov projektov na komerčné účely. V oblasti podpory inovácií zameraných primárne v OP Konkurencieschopnosť a hospodársky rast absentuje komplexnejší a účinnejší prístup k firemným inováciám a ich preferovanie[259].

Hlavným problémom SR je nízka výkonnosť verejných inštitúcií VaV a nedostatočná previazanosť s potrebami praxe, slabá miera internacionalizácie, nedostatočný legislatívny rámec ochrany duševného vlastníctva. Taktiež je problémom aj nedostatočná spolupráca medzi akademickým a súkromným sektorom, nízka miera investovania zo strany súkromného sektora do inovácií, nízky dopad na ekonomiku krajiny, nízka úroveň financovania a fragmentácia vecného zamerania. Významný vplyv má aj štruktúra podnikov SR, ktorá je tvorená z 96,7 % mikropodnikmi, ako aj prebiehajúci proces prepadu podnikov z väčších veľkostných kategórii do kategórie mikropodnikov (marginalizácia), v dôsledku ktorého sa počet podnikov nad 10 zamestnancov medzi rokmi 2008 a 2012 zredukoval viac ako o polovicu[260].

1.3.1.1.2 Zdôvodnenie výberu

SR patrí do skupiny tzv. miernych inovátorov s druhou najnižšou inovačnou výkonnosťou v skupine[261].

V nadväznosti na plnenie cieľov stratégie Európa 2020 je v podmienkach SR nevyhnutné zabezpečiť kvalitnú infraštruktúru a efektívny systém rozvoja VVaI, kvalitných ľudských zdrojov, účinných nástrojov pre inovácie a zabezpečenie podpory riešení inovačných projektov v súlade s RIS3[262], ktorých výsledky budú uplatniteľné na trhu.

V súlade so špecifickými odporúčaniami Rady pre krajiny[263] je potrebné zlepšiť kvalitu vysokoškolského vzdelávania a spolupráce medzi podnikmi, výskumnou komunitou a vzdelávacími inštitúciami, ktoré napomôžu pri rozvíjaní dobre fungujúceho „vedomostného trojuholníka“ a zvýšení výkonnosti systému VVaI, ako aj stimulácii súkromných investícií do VVaI s cieľom zvýšenia inovačnej výkonnosti slovenského hospodárstva. Je potrebné zabezpečiť nástroje pre vytvorenie funkčného systému od excelentného výskumu k inováciám v súlade s RIS3. Je potrebné významne podporovať kvalitný VaV, pretože ten je nevyhnutnou podmienkou technicky pokročilých inovácií. Je tiež nevyhnutné pokračovať v dobudovaní kvalitnej VVaI infraštruktúry, príprave kvalitných ľudských zdrojov, vytvoriť atraktívne a motivačné prostredie pre tretí stupeň vzdelávania a následné uplatnenie mladých vedeckých pracovníkov vo VVaI subjektoch.

Vo vzťahu k plneniu cieľov NPR je potrebné zvýšiť výdavky VaV – do roku 2020 na úroveň 1,2 % HDP. Pre plnenie cieľov RIS3 je potrebné ukotviť kľúčové priemyselné odvetvia, ktoré zvyšujú pridanú hodnotu, a to prostredníctvom spolupráce miestnych dodávateľských reťazcov a podporiť ich vzájomné sieťovanie, vytvoriť dynamickú, otvorenú a inkluzívnu inovatívnu spoločnosť. Taktiež je potrebné uskutočniť reformu systému VVaI smerom k zefektívneniu inštitucionálneho usporiadania verejnej VaI základne. Rovnako je potrebné podporovať efektívny prenos vedomostí a vedeckých poznatkov z verejných inštitúcií do súkromného sektora, ako aj zavádzanie rôznych typov inovácií do praxe a budovanie VaI kapacít v slovenských podnikoch. Taktiež je nevyhnutné zabezpečiť vytvorenie podmienok spolupráce súkromného sektora, alebo neziskového sektora a verejných výskumných organizácií, podporovať vznik inovatívnych start-up, spin-off a klastrov prostredníctvom

[259] Typickým príkladom je výmena starej výrobnej linky za novú, alebo výmena verejného osvetlenia, ktoré bez ostatných štrukturálnych zmien neprinášajú potrebné efekty vo forme pridanej hodnoty a udržateľných pracovných miest

[260] Register organizácií Štatistického úradu SR, stav k 31. 12. 2012: 49 %

[261] European Innovation Scoreboard 2013

[262] „Poznatkami k prosperite – Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky“ schválená uznesením vlády SR č. 665/2013 zo dňa 13. 11. 2013

[263] Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016 (odporúčanie č. 4)

administratívnej podpory transferu technológií z verejných inštitúcií a prepojením VaV a technologických inkubátorov.

V rámci programov podpory VaI je potrebné vytvoriť účinné a vzájomne prepojené nástroje na podporu spolupráce výskumnej a podnikateľskej sféry, kde programy koordinované podnikateľskými subjektmi budú v partnerstve s výskumnou sférou a naopak v súlade s RIS3. Zefektívniť inštitucionálne usporiadanie VaI základne, zrealizovať spoločnú akreditáciu všetkých výskumných subjektov v SR a na základe výsledkov akreditácie sprehľadniť a zobjektivizovať systém inštitucionálnej podpory všetkých výskumných inštitúcií na Slovensku.

Vo vidieckych oblastiach je potrebné posilniť hospodársky rast využívaním poradenských služieb a podpory vzdelávania poradcov pre oblasť inovácií. Prenosom poznatkov prostredníctvom poradenstva pre subjekty pôsobiace vo vidieckom území sa zabezpečí zvýšenie hospodárskej a environmentálnej výkonnosti ich podnikania. Je potrebné zvýšiť poľnohospodársku produktivitu a udržateľnosť posilnením prepojenia poznatkov výskumu s faktormi vidieka, a to v súlade s cieľmi Európskeho inovačného partnerstva (EIP) pre produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva.

1.3.1.1.3 Očakávané výsledky

Cieľovým stavom je podpora budovania 1. a 3. piliera stratégie NPR a vytvorenie priaznivého prostredia, ktoré bude motivovať aktérov intenzívne inovovať. Jeho prejavom bude zvýšená VVaI výkonnosť SR a účinná transformácia do zvýšenej konkurenčnej schopnosti a tvorby nových atraktívnych pracovných miest vo všetkých regiónoch SR. Podporou EŠIF v zmysle RIS3, a to v definovaných oblastiach špecializácie[264] z hľadiska dostupných VaV kapacít sa dosiahne pozitívny efekt aj pri riešení celospoločenských tém, akými sú uplatnenie mladých ľudí v meniacich sa podmienkach, starnutie obyvateľstva a kvalita života, marginalizované skupiny a sociálna inklúzia, znižovanie emisií, ochrana a lepšie využívanie prírodných zdrojov (hlavne pôdy, vody a lesov), adaptácia na zmenu klímy a pod.

Investície EFRR

- dobudovanie infraštruktúry VVaI efektívne využívanej akademickým, súkromným a neziskovým sektorom;
- posilňovanie excelentnosti výskumu;
- zvýšenie podielu zmluvného výskumu, aplikovaného výskumu, vývoja a vedecko-technických služieb;
- zlepšenie ochrany a využívania duševného vlastníctva a zvýšenie počtu patentových prihlášok;
- nárast publikačnej činnosti;
- optimalizácia a výkonnostne orientované procesy podpory VVaI;
- zvýšenie súkromných investícií výdavkov do akademickej vedy a výskumu prostredníctvom vytvárania partnerstiev medzi inštitúciami VaV a priemyslom;
- zvýšenie spolupráce a výmeny poznatkov s VaV inštitúciami v rámci ERA a európskych programov a iniciatív v oblasti VaI (napr. Horizont 2020);
- zvýšenie VaI aktivít v oblasti energetiky[265];
- zvýšenie VaI aktivít v životnom prostredí a uľahčenie rozvoja nových inovatívnych technológií (eko-inovácie) s cieľom zvýšenia efektívneho využívania zdrojov;
- zvýšenie počtu spolupracujúcich podnikov v dodávateľskom reťazci prostredníctvom vytvárania sietí, klastrov a inovačných centier, vrátane spolupráce MSP s veľkými podnikmi;
- zvýšenie konkurencieschopnosti súkromného sektora v oblasti inovácií v medzinárodnom priestore, aj formou technologických upgradeov;

[264] Str. 53 a nasl. Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR
[265] Zvýšenie počtu nových, inovatívnych technológií OZE/nízkouhlíkových technológií

- zvýšenie udržateľných pracovných príležitostí pre tvorivých, zručných a vzdelaných ľudí vo VaI;
- zvýšenie medzinárodnej mobility slovenských pracovníkov VaV a absolventov vysokých škôl.

Investície EPFRV

- dostupný poradenský systém pre vidiecke subjekty;
- posilnenie inovačnej kapacity a spolupráce aktérov v rámci „znalostného trojuholníka" vzdelávanie-výskum-inovácie s podnikateľskou praxou;
- posilnenie prepojenia poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva s VaI prostredníctvom spolupráce, prenosu znalostí;
- vytvorenie podmienok pre zakladanie operačných skupín v rámci EIP pre produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva.

1.3.1.2 TC 2: Zlepšenie prístupu k informáciám a IKT a zlepšenie ich využívania a kvality

1.3.1.2.1 *Východiskový stav*

SR patrí k najrýchlejšie rastúcim exportérom služieb v oblasti IKT v EÚ a sektor IKT zamestnáva v SR čoraz viac ľudí. V súčasnosti sú v realizácii projekty, ktoré zabezpečia poskytovanie elektronických služieb verejnej správy na transakčnej úrovni. Dňa 2. 12. 2013 sa začala vydávať eID karta, čím je umožnená autentifikácia a autorizácia občana. Centralizujú sa základné registre a implementujú sa spoločné moduly ústredného portálu verejnej správy, ktoré budú predstavovať jednotný bod prístupu k elektronickým službám verejnej správy. Tieto služby budú taktiež asistovane poskytované na integrovaných obslužných miestach. Implementácia takto rozsiahlej zmeny informatizácie verejnej správy neprebieha bezproblémovo, ale Slovensko získalo cenné skúsenosti a vybudovalo potrebné kapacity a kompetencie nutné pre ďalšie zlepšovanie procesu informatizácie.

Jednou z aktivít pre zabezpečenie pokrytia širokopásmovým internetom v programovom období 2007 – 2013 bolo opatrenie OP Informatizácia spoločnosti (OP IS, prioritná os 3) smerované na pokrývanie bielych a šedých miest. Toto opatrenie sa však realizovalo len v rozsahu prípravy projektovej dokumentácie. V programovom období 2007 – 2013 bolo z PRV SR alokovaných cca 6,6 mil. EUR verejných zdrojov na investície do tzv. bielych miest, ktoré sa nachádzajú na území PSK a BBSK. Predpokladá sa, že internet v dôsledku týchto investícií pokryje v oprávnených obciach min. 15 000 obyvateľov.

1.3.1.2.2 *Zdôvodnenie výberu*

V nadväznosti na plnenie cieľov stratégie Európa 2020 a NPR je v podmienkach SR potrebné zabezpečiť rozvoj služieb podporený príležitosťou, ktorú prinášajú nové technológie (sociálne siete, inteligentné mobilné zariadenia, otvorené a prelinkované dáta a pod.). Cieľom je aj zníženie výdavkov inštitúcií verejnej správy, ako aj poskytovanie služieb verejnej správy v oveľa vyššom štandarde.

V súlade s Digitálnou agendou[266] je nevyhnutné zabezpečiť stimuláciu súkromných investícií v oblasti VaI, zaviesť riešenia širokopásmového internetu tak, aby sa IKT mohlo využívať vo všetkých sektoroch priemyslu so zameraním na normy a otvorené platformy pre nové výrobky a služby. Je potrebné zabezpečiť vytvorenie spoločnej infraštruktúry pre výskum IKT a inovačné zoskupenia s cieľom rozvíjať elektronickú infraštruktúru, a to najmä medzi verejnou správou, podnikateľským prostredím a vedeckým sektorom.

Zároveň je potrebné podporiť priority a ciele v súlade so Strategickým dokumentom pre oblasť rastu digitálnych služieb a oblasť infraštruktúry prístupovej siete novej generácie[267] zamerané na zlepšenie

[266] Digitálna agenda pre Európu, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0245:FIN:SK:PDF

[267] Strategický dokument pre oblasť rastu digitálnych služieb a oblasť infraštruktúry prístupovej siete novej generácie (2014 – 2020), http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23177

služieb občanom a podnikateľom v oblastiach rozvoja elektronických služieb, využívania otvorených dát, podpory podnikov v digitálnej ekonomike a podpory e-inklúzie. Základným predpokladom pre fungovanie informačnej spoločnosti je aj budovanie infraštruktúry širokopásmového internetu a pokrytia oblastí ako aj územia, v ktorom je možné využiť rýchlosť prenosu dát aspoň 30 Mbit/s. Infraštruktúra širokopásmového internetu bude budovaná plne v súlade so Strategickým dokumentom pre oblasť rastu digitálnych služieb a oblasť infraštruktúry prístupovej siete novej generácie (2014 – 2020)[268]. V súvislosti so špecifickými odporúčaniami Rady pre SR[269] by za účelom zvýšenia nákladovej účinnosti sektora zdravotnej starostlivosti mali byť investície smerované aj do elektronického zdravotníctva[270]. Zároveň bude potrebné sa zamerať aj na vývoj produktov a služieb IKT, e-business, e-commerce, zlepšovanie procesov, zlepšovanie bezpečnosti informačných systémov, napr. predovšetkým v oblasti priemyslu, poznatkovo intenzívnych služieb, IKT technológií inteligentnej priemyselnej dopravy, technológií pre inteligentný manažment spotreby a znalostne intenzívnych služieb pre podniky (KIBS) za účelom zvýšenia ich podielu na tvorbe HDP a zvýšenia KIBS na celkovej produkcii podnikateľského sektora.
Komplementárnym spôsobom bude prispievať k implementácii stratégie RIS3.

1.3.1.2.3 *Očakávané výsledky*

Investície EFRR

- zvýšenie kvality, štandardu a dostupnosti služieb e-Governmentu pre podnikateľov;
- zvýšenie kvality, štandardu a dostupnosti služieb e-Governmentu pre občanov;
- zvýšenie celkovej dostupnosti dát verejnej správy vo forme otvorených dát a podpora princípov otvoreného riadenia;
- zvýšenie inovačnej kapacity podnikateľov v DE;
- zlepšenie digitálnych zručností a inklúzie znevýhodnených jednotlivcov do digitálneho trhu;
- umožnenie modernizácie, racionalizácie a rozvoj analytických kapacít verejnej správy prostredníctvom IKT;
- zvýšenie racionalizácie prevádzky informačných systémov pomocou e-Government cloudu;
- zvýšenie kybernetickej bezpečnosti v spoločnosti;
- zvýšenie pokrytia širokopásmovým internetom v bielych a šedých miestach, vrátane vidieckych oblastí s pripojením nad 30 Mbit/s do roku 2020.

Investície EPFRV

- Podpora projektov tzv. poslednej míle v obciach do 500 obyvateľov s cieľom zvýšenia pokrytia širokopásmovým internetom (s pripojením nad 30 Mbit/s vo vidieckych oblastiach do roku 2020);
- zvýšenie IKT produktov a služieb využívaných v hospodárstve a komunitách na vidieku, podpora e-commerce a zvýšenie dopytu po IKT.

1.3.1.3 TC 3: Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybárstva a akvakultúry (v prípade ENRF)

1.3.1.3.1 *Východiskový stav*

MSP sú v súčasnosti ohrozené pretrvávajúcou ekonomickou krízou a zároveň prebiehajúcimi zmenami v podnikateľskom prostredí. V dôsledku toho je dlhodobo zastavený ich rast. Podniky

[268] Strategický dokument pre oblasť rastu digitálnych služieb a oblasť infraštruktúry prístupovej siete novej generácie (2014 – 2020), http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23177
[269] Odporúčanie Rady, ktoré sa týka programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016 (odporúčanie č. 1)
[270] Strategický dokument pre oblasť rastu digitálnych služieb a oblasť infraštruktúry prístupovej siete novej generácie (2014 – 2020), http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23177

dosahujú nízku mieru prežitia[271] a prebieha ich marginalizácia spojená s útlmom podnikateľských aktivít, znižovaním počtu pracovných miest a ohrozením ich ekonomickej udržateľnosti. Zároveň sa zvyšuje zameranie na sektor služieb[272].

Kľúčovým problémom SR je nízka konkurencieschopnosť a flexibilita MSP spôsobená aj nedostatočnými zdrojmi financovania a podpory inovatívnych firiem. V ekonomickej štruktúre MSP prevládajú odvetvia služieb s nižšou poznatkovou náročnosťou. Medzi hlavné problémy patrí aj nízka kapitalizácia, klesajúca ziskovosť MSP spojená s nižšou tvorbou daňových príjmov a nedostatočný prístup MSP k finančným zdrojom.

Pre slovenské poľnohospodárstvo je charakteristická nízka pridaná hodnota a nízke príjmy na hektár poľnohospodárskej pôdy v porovnaní s ostatnými štátmi EÚ. Hospodárenie podnikov je stratové, klesá produkcia rastlinnej, ale najmä živočíšnej výroby. Orientácia smerom k primárnej produkcii, spôsobujúca výkyvy na svetových komoditných trhoch, výrazne ovplyvňuje príjmy slovenských poľnohospodárov. V snahe znížiť náklady dochádza k znižovaniu počtu pracovníkov a ďalšiemu poklesu produkcie. Pridaná hodnota z adaptácie na medzinárodné štandardy obchodovania s poľnohospodárskymi a potravinárskymi výrobkami sa pri súčasnom rozdrobení ponuky prvovýrobcov a spracovateľov stráca v prospech nadnárodných spoločností, zatiaľ čo miestny dopyt po čerstvých a spracovaných potravinách je pokrytý dovozom.

Poľnohospodárstvo ohrozujú okrem normálnych (bežných) rizík najmä katastrofické riziká, ktoré majú síce nízku frekvenciu, ale spôsobujú obrovské škody veľkému počtu poľnohospodárskych subjektov v regióne, resp. krajine. Typické pre odvetvie poľnohospodárstva sú väčšinou prírodné mimoriadne udalosti[273]: klimatické udalosti (krupobitie, povodne, podmáčanie a zaplavenie pôdy, dlhotrvajúce sucho, búrky a ďalšie), poškodenie spôsobené škodcami (slimáky, hmyz a ďalšie) a choroby/epizootické (slintačka a krívačka, mor ošípaných a ďalšie). Vzhľadom na ich katastrofálny charakter (nízka pravdepodobnosť, ale vysoké škody) je ich ťažké riadiť na úrovni podniku alebo prostredníctvom trhových nástrojov. Katastrofické riziká v poľnohospodárstve sa nedajú komerčne poistiť (napr. sucho a niektoré choroby a hromadné nákazy zvierat).

V akvakultúre a v spracovaní rýb majú tiež zastúpenie MSP, ktoré disponujú obmedzenými zdrojmi financovania a vykazujú nízku konkurencieschopnosť na trhu. Rybníky a rybochovné zariadenia sa nachádzajú predovšetkým na vidieku, kde vytvárajú pracovné miesta najmä pre obyvateľov vidieka.

1.3.1.3.2 *Zdôvodnenie výberu*

V nadväznosti na plnenie cieľov stratégie Európa 2020, ako aj 1. a 3. pilier stratégie NPR je potrebné zlepšiť podnikateľské prostredie, t. j zlepšiť pozíciu SR v rebríčku Doing bussiness minimálne o 15 miest do roku 2025 a pokračovať v znižovaní AZ podnikania tak, aby SR v tzv. integrovanom indikátore regulácie trhov OECD (PMR – Product Market Regulation indicator) dosiahla hodnotu priemeru krajín OECD (1,45). Takisto je potrebné zlepšiť postavenie Slovenska v hodnotení SBA, ktoré je takmer vo všetkých oblastiach pod priemerom, aspoň na úroveň priemeru krajín EÚ[274]. S ohľadom na dosiahnutie cieľov RIS3 existuje potenciál hlavne v kategóriách MSP (nad 10 zamestnancov). Je preto potrebné prekonať systémové bariéry rozvoja MSP a zamerať sa na zlepšenie podmienok pre rozbeh podnikania a pre expanziu podnikateľských aktivít. Je takisto potrebné eliminovať nedostupnosť informácií v prostredí MSP. Riešením v tomto smere je vytváranie komplexných poradenských inštitúcií typu one-stop-shop. Len takto bude možné stimulovať rast podnikov z kategórie mikropodniku a vytvárať potenciál pre zavádzanie inovácií, vrátane netechnologických inovácií v odvetví služieb, zlepšenia energetickej efektívnosti a využívania OZE, ako aj v oblasti VaI

[271] Umiestnenie Slovenska sa pohybuje v rozmedzí posledných 6 miest v rámci krajín EÚ, Zdroj: Eurostat
[272] Register organizácií Štatistického úradu SR, stav k 31. 8. 2013: 50,6 %
[273] V prípade EPFRV pojem mimoriadne udalosti zahŕňa pojmy katastrofy a katastrofické udalosti v zmysle článku 2 nariadenia 1305/2013
[274] http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/countries-sheets/2013/slovakia_en.pdf

zameraných na aplikáciu nových technológií s cieľom prispôsobovania sa zmenám klímy. Zároveň je potrebné vytvárať podmienky pre zvyšovanie inovačnej výkonnosti MSP.

Pre akvakultúru a spracovanie rýb je dôležité posilnenie konkurencieschopnosti prostredníctvom modernizácie výroby, zvyšovania pridanej hodnoty, budovania nových rybochovných zariadení, zavádzania inovácií a rozvíjania doplnkových aktivít v rámci diverzifikácie činností. Dôležitou súčasťou je aj zvýšenie informovanosti spotrebiteľa, zlepšenie imidžu produktov akvakultúry, ako aj celého sektora.

V sektore poľnohospodárstva je v súlade s rozvojom biohospodárstva v zmysle oznámenia KOM(2012)60 potrebné zvýšiť efektivitu všetkých výrobných faktorov a dosiahnuť nárast pridanej hodnoty poľnohospodárskych podnikov vrátane diverzifikácie činnosti. Taktiež je potrebné podporiť vstup do odvetvia malým poľnohospodárskym podnikom a mladým farmárom, ktorí majú väčší potenciál pre zavádzanie inovácií, ako aj nových spôsobov predaja a diverzifikácie aktivít v primárnej poľnohospodárskej produkcii. Zároveň je potrebné podporiť hospodárenie na vlastnej pôde, čomu predchádza usporiadanie vlastníctva a konsolidácia pôdy, čím sa zlepší jej dostupnosť pre potenciálnych záujemcov o hospodárenie na pôde. Pre domácich výrobcov potravín je kľúčové udržať si pozíciu na domácom trhu, pričom z hľadiska udržania obratu sa zvyšuje význam miestnych a regionálnych trhov. Je žiaduce zvýšiť podiel domácej produkcie s vyššou pridanou hodnotou (vyššia forma spracovania), ako aj prostredníctvom vyššej kvality výrobkov, inovácií, regionálnych a miestnych špecialít, produktov ekologického poľnohospodárstva a pod. Podpora životných podmienok zvierat vytvorí príležitosti pre propagáciu živočíšnych produktov vyššej kvality.

V rámci podpory organizácie potravinového reťazca je potrebné zabezpečiť spoluprácu subjektov a pokročilej vertikálnej integrácie. V kontexte vertikálnej integrácie je nevyhnutné zvýšiť aj využiteľnosť všetkých domácich spracovateľských kapacít vrátane konzervárenských a mraziarenských[275]. Je žiaduce podporovať organizácie krátkeho reťazca, resp. priameho predaja farmárskych výrobkov.

Za účelom minimalizácie škôd v dôsledku mimoriadnych udalostí v poľnohospodárstve je potrebné zaviesť nový systém poistenia poľnohospodárskych rizík vo forme vzájomných fondov, ktorý môže byť alternatívou k súčasnému systému komerčného poistenia, pretože do poistného krytia sa dostanú aj nepoistiteľné rizika (napr. sucho a niektoré choroby), ktoré žiadna komerčná poisťovňa nepoisťuje. Tým sa odstránia medzery v poistení nepoistiteľných rizík v sektore. Súčasne sa dosiahne zatraktívnenie a oživenie poistenia poľnohospodárskych rizík u poľnohospodárov z dôvodov rozširovania rozsahu poistiteľných rizík a nárastu podpory z verejných zdrojov. Komplementárne je potrebné podporiť aj preventívne investície pred hlavnými rizikami, ktoré prináša zmena klímy ako zmena teplotnej a vlahovej zabezpečenosti a výkyvy úhrnu zrážok počas vegetačného obdobia.
Komplementárnym spôsobom bude prispievať k implementácii stratégie RIS3.

1.3.1.3.3 *Očakávané výsledky*

Investície EFRR

- zvýšenie podielu MSP v oblasti inovácií na trhu;
- zvýšenie dostupnosti MSP k financiám/rizikovému kapitálu;
- zvýšenie miery prežitia MSP;
- zvýšenie počtu podnikov nad 10 zamestnancov;
- zvýšenie motivácie MSP investovať do rozvojového potenciálu s cieľom zvýšenia konkurencieschopnosti na globálnom trhu;
- tvorba nových pracovných miest pre kvalifikovanú pracovnú silu;

[275] Podľa prieskumu Eurostatu je zastúpenie slovenských konzervovaných potravín v obchodných reťazcoch SR najnižšie. Podľa posledných štatistických údajov je zastúpenie domácej produkcie potravín v SR menej ako 50 %, oproti tomu v Poľsku je to viac ako 85 %, v ČR a v Maďarsku viac ako 70 %

- zvýšenie podielu MSP na zahraničnej obchodnej výmene.

Investície ENRF

- zvýšenie produkcie v akvakultúre a spracovaní rýb;
- vznik a rozvoj lokálnych trhov prostredníctvom podpory priameho predaja;
- rozvoj doplnkových foriem príjmu prostredníctvom diverzifikácie činností subjektov akvakultúry;
- zvýšenie domácej spotreby rýb na obyvateľa.

Investície EPFRV

- zvýšenie ekonomickej výkonnosti poľnohospodárskych podnikov a uľahčenie ich reštrukturalizácie a modernizácie, najmä z hľadiska zvýšenia ich účasti na trhu a poľnohospodárska diverzifikácia;
- uľahčenie generačnej výmeny prostredníctvom podpory mladých farmárov v sektore poľnohospodárstva;
- zvýšenie konkurencieschopnosti prvovýrobcov prostredníctvom ich lepšej integrácie do agropotravinárskeho reťazca;
- vyššia produktivita prostredníctvom pridávania hodnoty poľnohospodárskym produktom;
- zvýšenie propagácie na miestnych trhoch a tvorba krátkych zásobovacích reťazcov;
- zvýšenie trhových príležitostí živočíšnych produktov vyššej kvality, prostredníctvom podpory životných podmienok zvierat;
- zavedenie efektívneho a funkčného systému riadenia rizika v poľnohospodárstve;
- zníženie negatívnych dôsledkov sucha ako aj zamokrenia a zaplavenia pôdy na poľnohospodársku produkciu;
- zvýšenie podielu domácej produkcie na trhu SR.

1.3.2 Národná priorita: Infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť

1.3.2.1 TC 7: Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach

1.3.2.1.1 *Východiskový stav*

Kľúčovým problémom SR je neexistujúca alebo nekvalitná dopravná infraštruktúra, najmä železničnej a cestnej dopravy a nedostatočná bezpečnosť, spoľahlivosť, prístupnosť a efektívnosť dopravy. Hlavnou príčinou tohto stavu sú vysoké náklady na realizáciu dopravných stavieb na jednej strane a nedostatok verejných zdrojov na ich údržbu a rozvoj na strane druhej.

Dopravná infraštruktúra je v SR v mnohých prípadoch trasovaná v náročných terénnych podmienkach s množstvom tunelov a mostných objektov, ktorých realizácia je mimoriadne technicky a finančne náročná. Vzhľadom na prírodné podmienky SR dochádza aj ku konfliktom so sieťou sústavy chránených území. Uvedené aspekty sa prirodzene negatívne premietajú aj do nákladov na realizáciu infraštruktúrnych investícií.

Pokrok dosiahnutý pri budovaní dopravnej infraštruktúry v súčasnosti výrazne zaostáva za dynamikou rozvoja ekonomiky a rastom prepravných nárokov, čím dopravná infraštruktúra v SR nepodporuje, ale skôr brzdí hospodársky rast, ako aj integráciu slabších regiónov do širších územných a hospodárskych vzťahov.

1.3.2.1.2 *Zdôvodnenie výberu*

Cieľovým stavom je podpora budovania 4. piliera stratégie NPR, ktorý prispeje k zvýšeniu kvality života v SR, a to z dôvodu, že dobrý stav cestnej a železničnej siete je dôležitý pre zlepšenie dostupnosti hospodárskych centier a sídiel a zvýšenie konkurencieschopnosti SR. V oblasti cestnej

a železničnej infraštruktúry je z hľadiska environmentálnej efektívnosti dopravy potrebné zamerať sa najmä na realizáciu projektov smerujúcich k podpore udržateľnej regionálnej a mestskej mobility. Ekologizáciou vozového parku verejnej osobnej dopravy a podporou budovania infraštruktúry pre integrované systémy mestskej dopravy je možné prispieť k prioritám stratégie Európa 2020 v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov a zvyšovania podielu alternatívnych zdrojov energie a energetickej efektívnosti dopravného systému SR. Strategický základ pre realizáciu aktivít a projektov predstavuje Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020, ktorý identifikuje kľúčové úzke miesta v dopravnom systéme SR a navrhuje opatrenia na ich odstránenie. Implementáciou týchto opatrení sa významným spôsobom prispeje k zlepšeniu existujúceho stavu z dopravného, hospodárskeho, či environmentálneho hľadiska. Strategický základ pre investície na podporu regionálnych ciest predstavuje Strategický plán rozvoja a údržby ciest na úrovni regiónov.

V podmienkach SR je potrebné zabezpečiť výstavbu a modernizáciu dopravnej infraštruktúry v schválených trasách multimodálnych koridorov (sieť TEN-T) a dobudovať dopravnú infraštruktúru medzinárodného významu za účelom napojenia infraštruktúry SR na európsku dopravnú sieť, ako aj za účelom zvyšovania dostupnosti regiónov SR. V rámci zvyšovania dostupnosti regiónov a zabezpečenia hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti regiónov je potrebné modernizovať a podporiť opatrenia na zvýšenie bezpečnosti regionálnych ciest, t. j. ciest II. a III. triedy v kontexte zlepšovania konektivity na TEN-T sieť a centrá hospodárskeho významu. Intervenčné zásahy sa budú prioritne sústreďovať na modernizáciu a rozvoj ciest II. triedy. Cesty III. triedy budú podporované len vo výnimočných a odôvodnených prípadoch, kedy pri absencii cestnej infraštruktúry vyššej kategórie v danom území, plnia cesty III. triedy funkciu spojnice na sieť TEN-T, resp. k centrám hospodárskeho významu. Súčasný stav v SR v oblasti poskytovania dopravných informácií a využívania dopravnej telematiky je v začiatkoch svojho rozvoja. Na cestách absentuje dopravná telematika a technologické zariadenia, ktoré by umožnili monitorovanie prevádzkových podmienok, ako aj vykonávanie reálneho manažmentu dopravy. Implementácia moderných technológií sa pritom môže významným spôsobom podieľať na intenzifikácii kapacity existujúcej cestnej siete, zmierniť kongescie a zlepšiť bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky. Dopravná telematika (premenné dopravné značenia, riadiace a dohľadové systémy, meteo stanice, CCTV kamery) bude nasadzovaná najmä v najzaťaženejších úsekoch a v kritických nehodových lokalitách, či už na extravilánových úsekoch, ako aj v intraviláne miest a obcí, na ktorých sa zo strednodobého hľadiska nepredpokladá investičná výstavba[276].

Z dôvodu potreby zvýšenia konkurencieschopnosti železničnej dopravy je nevyhnutné vytvoriť komplexný a interoperabilný systém prostredníctvom investícií do infraštruktúry, vozového parku a integráciou rôznych typov dopravy (intermodálna doprava).
Komplementárnym spôsobom bude prispievať k implementácii stratégie RIS3.

1.3.2.1.3 *Očakávané výsledky*

Investície KF

- zvýšenie kvality dopravného spojenia a homogenizácie TEN-T, vrátane zvýšenia bezpečnosti, spoľahlivosti, environmentálnej a finančnej efektívnosti;
- zvýšenie podielu železničnej a vodnej dopravy na výkonoch nákladnej a osobnej dopravy;
- zvýšenie ekologickosti a energetickej efektívnosti dopravného systému SR;
- podpora udržateľnej mestskej mobility;
- dobudovanie úsekov diaľnic a rýchlostných ciest, modernizácia a rekonštrukcia železničných tratí európskeho významu s prepojením na susedné štáty;
- zvýšenie bezpečnosti cestnej dopravy;
- podpora rozvoja služieb a aplikácií inteligentných dopravných systémov pre cestnú dopravu s možnosťou prepojenia na iné druhy dopravy.

[276] Dopravná telematika bude nasadzovaná v súlade s potrebami identifikovanými v Strategickom pláne rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=147132)

Investície EFRR

- zvýšenie kvality dopravného spojenia medzi regiónmi prostredníctvom investícií do železničnej a cestnej infraštruktúry, vrátane bezpečnosti a plynulosti dopravy na cestách I. triedy;
- zlepšenie dostupnosti TEN-T siete a centier hospodárskeho významu modernizáciou, v odôvodnených prípadoch výstavbou, vybraných regionálnych ciest, t. j. ciest II. a III. triedy za účelom zvýšenia sociálnej a ekonomickej súdržnosti regiónov;
- zvýšenie ekologickosti a energetickej efektívnosti dopravného systému SR;
- zvýšenie podielu železničnej dopravy na výkonoch nákladnej a osobnej dopravy;
- zvýšenie atraktivity verejnej osobnej dopravy vrátane mestskej hromadnej dopravy a zníženie environmentálneho zaťaženia mestských oblastí.

1.3.3 Národná priorita: Rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce

1.3.3.1 TC 8: Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily

1.3.3.1.1 *Východiskový stav*

Miera dlhodobej nezamestnanosti na Slovensku patrí s viac ako 9 % medzi najvyššie v EÚ27. V porovnaní s inými krajinami EÚ má SR relatívne nízku zamestnanosť najmä starších ľudí a žien a vysokú mieru nezamestnanosti, obzvlášť mladých ľudí a ľudí s nízkou kvalifikáciou. V programovom období 2007 – 2013 neboli dostatočne odstraňované prekážky na pracovnom trhu, najmä pre znevýhodnené skupiny, a to dlhodobo nezamestnaných, mladých ľudí, starších ľudí, žien, osôb ohrozených sociálnym vylúčením a osôb s viacnásobným znevýhodnením na trhu práce. V tejto súvislosti je potrebné pokračovať v podpore budovania administratívnych kapacít v oblasti sociálneho dialógu, podnikateľského prostredia a podpory zamestnanosti, za účelom zlepšovania podnikateľského prostredia, zamestnanosti a sociálneho zmieru.

Rodové nerovnosti, ako napr. tradičné rozdelenie rodových rolí, nízka znalosť svojich práv a agendy rodovej rovnosti, nedostatok vyrovnávajúcich opatrení, nedostatok sociálnych služieb, ktoré by umožňovali lepšie zosúladenie rodinného a pracovného života v SR stále pretrvávajú.

Skúsenosti z implementácie PRV SR 2007 – 2013 v poľnohospodárstve ukázali, že investičné projektové podpory (okrem tvorby nových pracovných miest) napomáhali udržovať zamestnanosť, resp. zmierňovať znižovanie zamestnanosti. V poľnohospodárstve ako celku, však stále platí, že počet zaniknutých pracovných miest je vyšší ako počet novovzniknutých pracovných miest.

V programovom období 2007 – 2013 boli vyčlenené prostriedky z ESF predovšetkým na realizáciu aktívnych opatrení trhu práce. Prostredníctvom týchto prostriedkov sa podporili pracovné miesta pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie a udržanie zamestnancov s nízkymi mzdami v zamestnaní. Ďalej boli tieto prostriedky vynaložené na podporu zvýšenia zamestnanosti znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, ,motivácie zamestnávateľov na vytváranie nových, ale aj udržania existujúcich pracovných miest. Zároveň boli koncentrované na podporu zvýšenia zamestnanosti uchádzačov o zamestnanie prostredníctvom poskytovania príspevku na dochádzku za prácou a príspevku na presťahovanie sa za prácou, ako aj podporu uchádzačov o zamestnanie na trhu práce.

1.3.3.1.2 *Zdôvodnenie výberu*

V zmysle špecifických odporúčaní Rady pre SR[277] je potrebné prijať opatrenia s cieľom zlepšiť schopnosť poskytovania verejných služieb zamestnanosti uchádzačom o zamestnanie formou individualizovaných služieb a posilniť prepojenie medzi aktivačnými opatreniami a sociálnou

[277] Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016 (odporúčanie č. 3 a 4)

pomocou. Zároveň je žiaduce účinnejším spôsobom riešiť dlhodobú nezamestnanosť prostredníctvom aktivačných opatrení a individualizovanej odbornej prípravy. Rovnako je nevyhnutné zlepšiť poskytovanie služieb prostredníctvom zariadení starostlivosti o deti, najmä pre deti do veku troch rokov. Taktiež je potrebné zintenzívniť úsilie pri riešení vysokej nezamestnanosti mládeže, napr. prostredníctvom záruky pre mladých, vrátane dlhodobo nezamestnaných osôb z rómskych komunít. V súvislosti so stratégiou Európa 2020 a NPR je potrebné realizovať opatrenia na podporu zamestnanosti a mobility pracovnej sily s cieľom do roku 2020 dosiahnuť 72 % mieru zamestnanosti obyvateľstva vo veku 20-64 rokov a 3 % mieru dlhodobej nezamestnanosti. Nevyhnutnosťou je taktiež podpora kapacít v oblasti sociálneho dialógu, ktoré svojimi návrhmi na realizáciu opatrení účinne prispievajú k realizácii politík v oblasti podpory podnikania, zamestnanosti a identifikácie nezamestnanosti.

Pre vyrovnanie ponuky a dopytu v oblasti zosúlaďovania rodinného a pracovného života je potrebné zamerať podporu na budovanie a rozvoj zariadení služieb starostlivosti o deti do 3 rokov veku (sociálna služba) a poskytovanie podpory rodičom na zabezpečenie starostlivosti o dieťa. V rámci TC8 sa zo zdrojov ESF budú podporovať aktivity za účelom vzniku a rozvoja zariadení služieb starostlivosti o dieťa a príspevok na starostlivosť o dieťa. V rámci TC9 sa zo zdrojov EFRR bude podporovať výstavba, rekonštrukcia objektov za účelom vzniku a rozšírenia zariadení služieb starostlivosti o dieťa (sociálna služba na komunitnej úrovni). Prijatím legislatívneho rámca novelou zákona o sociálnych službách sa vytvoria pravidlá pre financovanie zariadení služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku.

V rámci programov podpory zamestnanosti je potrebné vytvoriť účinné nástroje na podporu zvýšenia zamestnanosti, zamestnateľnosti a riešiť nezamestnanosť s osobitným dôrazom na dlhodobo nezamestnaných, nízko kvalifikovaných, starších a zdravotne postihnuté osoby. Rovnako je potrebné zvýšiť zamestnanosť podporou tvorby pracovných miest, mobility pre získanie zamestnania, adaptability zamestnancov a podnikov, podporou udržateľnej samostatnej zárobkovej činnosti, začínajúcich podnikov, poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych aktivít vo vidieckych oblastiach. Je potrebné zabezpečiť nástroje na zvýšenie kvality a kapacity verejných služieb zamestnanosti na zodpovedajúcu úroveň, a to v nadväznosti na meniace sa potreby a požiadavky trhu práce, nadnárodnú pracovnú mobilitu, a zvýšiť účasť partnerov a súkromných služieb zamestnanosti na riešení problémov v oblasti zamestnanosti.

Pre podporu rastu priaznivého pre zamestnanosť je potrebné rozvíjať vnútorný kultúrny potenciál regiónov, vrátane konverzie upadajúcich priemyselných oblastí a rozvoja kultúrnych zdrojov. Pre takéto ciele je potrebná podpora kultúrnych a kreatívnych odvetví prostredníctvom opatrení inteligentného rastu v oblastiach kreativity, transferu vedomostí a technológií, rozvoj digitálnych a podnikateľských zručností v oblasti kreatívneho priemyslu, rozvoja špecifickej infraštruktúry od produkcie, distribúcie a spotreby kreatívnych produktov a služieb ako aj opatrení smerujúcich k prístupu k financovaniu úspešných výsledkov kreatívnej tvorby, a podpora nových typov podnikateľských modelov vrátane inovatívneho zhodnocovania potenciálu duševného vlastníctva.

Pre rozvoj vidieckej zamestnanosti je rozhodujúci počet a stabilita podnikateľských subjektov, ktoré sa vo vidieckych oblastiach nachádzajú. Podpora tvorby a rozvoja nepoľnohospodárskych činností mikro a malých podnikov vo vidieckych oblastiach vrátane diverzifikácie poľnohospodárskych subjektov vrátane subjektov lesného hospodárstva, umožní ich stabilizáciu a naopak podpora na začatie podnikania mladých farmárov a malých fariem prispeje k zvyšovaniu počtu podnikateľských subjektov, čo povedie k rastu zamestnanosti. Podpora vidieckej ekonomiky bude sústredená do oblastí zameraných na využívanie potenciálu pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu, zabezpečovania komunálnych služieb, poskytovania sociálnych služieb a v prípade poľnohospodárskych a lesohospodárskych podnikov, aj do spracovania a marketingu nepoľnohospodárskych produktov. K zvyšovaniu zamestnanosti na vidieku prispeje tiež podpora investícií do lesných technológií, spracovania, mobilizácie a marketingu lesných produktov.
Komplementárnym spôsobom bude prispievať k implementácii stratégie RIS3.

1.3.3.1.3 *Očakávané výsledky*

Investície ESF

- zvýšenie zamestnanosti, zníženie nezamestnanosti, dlhodobej nezamestnanosti ohrozených skupín, najmä nízko kvalifikovaných, mladých, starších, zdravotne postihnutých osôb, MRK a ich začlenenie na trh práce;
- zvýšenie mobility pre získanie zamestnania, adaptability pracovníkov a podnikov, udržateľná samostatná zárobková činnosť;
- zvýšenie kvality, kapacít a rozvoja ľudských zdrojov v oblasti verejných služieb zamestnanosti pre potreby poskytovania individualizovaných služieb zamestnanosti a realizácie politík v oblasti zamestnanosti, podnikania a sociálneho dialógu;
- zvýšenie opatrení na kvalitné, udržateľné a cenovo dostupné riešenia v oblasti starostlivosti o deti vo veku 3 rokov;
- zvýšenie zamestnanosti mladých ľudí, najmä NEET.

Investície EFRR

- podpora kultúrneho a kreatívneho priemyslu so zreteľom uľahčenia tvorby priaznivého prostredia pre rozvoj kreativity, nových produktov a služieb s cieľom zvýšenia zamestnateľnosti.

Investície EPFRV

- zvýšenie počtu podnikateľských subjektov na vidieku prostredníctvom diverzifikácie ekonomických aktivít mimo poľnohospodárstva;
- zvýšenie zamestnanosti na vidieku prostredníctvom start-up podpory na začatie činnosti pre poľnohospodárske mikropodniky a malé podniky;
- diverzifikácia ekonomického prostredia na vidieku.

1.3.3.2 TC 9: Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii

1.3.3.2.1 *Východiskový stav*

V SR aj v dôsledku hospodárskej krízy sa neustále prehlbuje nezamestnanosť a regionálne rozdiely, ktoré sa prejavujú rastúcou chudobou, sociálnym vylúčením a celkovým znížením životnej úrovne občanov. Uvedené sa odzrkadľuje zvyšujúcim sa počtom znevýhodnených skupín osôb, ktoré sú ohrozené rizikom chudoby a sociálneho vylúčenia, napr. migranti, utečenci, drogovo závislí, ohrozené deti). V niektorých regiónoch dochádza k významnej lokálnej koncentrácii dlhodobej nezamestnanosti a chudoby a vytváraniu geograficky koncentrovaných marginalizovaných komunít. Opatrenia geograficky zamerané na tieto komunity si vyžadujú opatrenia inkluzívneho charakteru tak, aby sa nevytvárali tam kde je to možné paralelné štruktúry k existujúcim väčšinovým štruktúram.

Súčasná situácia, ktorá je vo výraznej miere ovplyvnená dlhodobou nezamestnanosťou si vyžaduje zefektívnenie (modernizáciu) súčasných nástrojov, ako aj zavedenie nových nástrojov v oblasti finančnej podpory jednotlivcov a členov rodín zameranej na zlepšenie ich prístupu na trh práce, k bývaniu, vzdelaniu, starostlivosti o dieťa, využívaniu služieb a pod.

Popri prierezovom uplatňovaní nediskriminácie a rovnosti medzi mužmi a ženami ako horizontálnych princípov je rovnako potrebné umožniť špecifickú a cielenú podporu pre skupiny obyvateľstva ohrozené všetkými formami diskriminácie, napr. z dôvodu zdravotného stavu, etnicity, sexuálnej orientácie, pohlavia alebo veku.

Sprievodným znakom chudoby a sociálneho vylúčenia je úroveň zdravotného stavu obyvateľstva. Zlý zdravotný stav obyvateľov SR (chronické ochorenie, zdravotné postihnutie) je jednou z príčin sociálneho vylúčenia a chudoby (najmä z dôvodu následnej straty zamestnania a príjmu). Zdravé roky života obyvateľstva SR pri narodení výrazne zaostávajú za hodnotami priemeru krajín OECD.

Ohrozenie sociálnym vylúčením sa týka aj osôb, ktorým sú poskytované sociálne služby alebo náhradná starostlivosť, a to predovšetkým tých, ktorí sú umiestnení v inštitucionálnych zariadeniach, ktoré im z hľadiska svojho organizačného charakteru neumožňujú nezávislý a plnohodnotný život. Taktiež chýbajú sociálne služby na komunitnej úrovni – zariadenia na zosúladenie pracovného a súkromného života (zariadenia služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku). Miestne komunity čelia rôznym výzvam, predovšetkým zníženiu sociálnoekonomickej zaostalosti, zvýšeniu kvality života a zlepšeniu infraštruktúry miestnych služieb vo vidieckych oblastiach.

Podporou obcí, ako i rozvojom miestnych komunít a ich integrovaných stratégií rozvoja územia z PRV SR v programovom období 2007 – 2013 prostredníctvom prístupu LEADER sa prispelo k zlepšovaniu kvality života a zamestnanosti na vidieku.

1.3.3.2.2 *Zdôvodnenie výberu*

V zmysle špecifických odporúčaní Rady pre SR[278] je potrebné zvýšiť dostupnosť a kvalitu zariadení starostlivosti o deti, najmä o deti do veku troch rokov a zintenzívniť úsilie o zlepšenie prístupu k vysoko kvalitnému a inkluzívnemu predškolskému a školskému vzdelávaniu marginalizovaných komunít, vrátane Rómov. Predprimárne vzdelávanie zároveň predstavuje preventívny prvok pred nesprávnym zaraďovaním žiakov bez špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb do špeciálnych škôl a tried, pretože jednou z príčin umiestňovania detí bez mentálneho postihnutia do špeciálnych tried alebo špeciálnych škôl je pravdepodobne nedostatočná diagnostika už pri zápise do školy, nedostatočné ovládanie štátneho jazyka, ale aj nepoužívanie rómskeho jazyka pri testovaní, alebo iných odborných činnostiach v rámci diagnostiky[279]. Zvýšením zaškolenosti detí pochádzajúcich najmä z MRK sa prispeje k zníženiu zaraďovania detí a žiakov do špeciálnych škôl a špeciálnych tried. Súbežne je potrebné realizovať opatrenia na zosúlaďovanie rodinného a pracovného života predovšetkým v oblasti služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku. V súvislosti so stratégiou Európa 2020 a NPR je potrebné v oblasti sociálnej inklúzie a chudoby dosiahnuť cieľ zníženia miery populácie ohrozenej chudobou a sociálnym vylúčením na 17,2 % do roku 2020. Zároveň je potrebné zmeniť systém podpory v oblasti sociálnych služieb a iných opatrení v oblasti sociálnej inklúzie[280] a zvýšiť dostupnosť bývania pre ohrozené skupiny[281]. V rámci boja proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu si špecifickú pozornosť vyžaduje integrácia MRK[282]. Podporou komunitných centier pre zraniteľné skupiny je potrebné zlepšovať prístup k pracovným príležitostiam, podporovať komunitný rozvoj a komunitné služby.

Subjekty sociálnej ekonomiky[283] sa javia ako veľmi vhodný nástroj podpory zamestnanosti MRK. Ich hlavným účelom nie je tvoriť zisk, ale prinášať netrhové spoločenské prínosy, akou je napr. rast zamestnanosti uchádzačov zo znevýhodnených skupín, integrácia marginalizovaných jedincov a komunít do širšej spoločnosti, rozvoj zaostalejších regiónov atď. Vzhľadom na to, že subjekty sociálnej ekonomiky sú podnikateľské subjekty, ide o typ podpory sociálnych cieľov, ktorý nie je dlhodobo závislý od verejnej podpory. Aj napriek tomu, že takýto typ podnikov nevyvíja prednostne aktivity za účelom dosiahnutia zisku, takáto podpora by mala priniesť viac než len jednorazové zlepšenie sociálnej situácie.

[278] Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016 (odporúčanie č. 3 a 4)

[279] Správa o stave školstva na Slovensku a o systémových krokoch na podporu jeho ďalšieho rozvoja, september 2013, http://www.minedu.sk/data/att/5250.pdf; FRA a Rozvojový program OSN (UNDP), 2012

[280] http://www.employment.gov.sk/strategia-deinstitucionalizacie-systemu-socialnych-sluzieb-a-nahradnej-starostlivosti-v-sr.html

[281] http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=81554

[282] http://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/dokumenty/StrategiaSR_integraciaRomov.pdf

[283] Subjekt sociálnej ekonomiky je podnik, ktorého hlavným cieľom nie je tvorba zisku pre jeho majiteľov, ale skôr dosiahnutie pozitívneho sociálneho vplyvu. Jeho činnosť spočíva v podnikateľskom a inovatívnom poskytovaní tovaru alebo služieb pre trhy, pričom svoj zisk používa predovšetkým na dosiahnutie sociálnych cieľov. Je riadený zodpovedne a transparentne, k čomu prispieva hlavne zapájanie zamestnancov, spotrebiteľov a zainteresovaných strán, ktorých sa jeho obchodná činnosť týka

V rámci podpory osôb so zdravotným postihnutím je nevyhnutné vytvárať podmienky pre uplatňovanie rovnosti príležitostí, prijímania opatrení na prevenciu a prekonávanie rôznych foriem znevýhodnení a boja proti diskriminácii[284]. V oblasti zdravotnej starostlivosti a verejného zdravia je žiaduce integrovaním a zefektívnením zdravotných služieb zvýšiť prístup ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti, vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti a zdravotníckej osvety[285]. Špecifické opatrenia vo forme komunitnej práce v oblasti zdravotnej výchovy sú potrebné najmä pre obyvateľov MRK. Úroveň kvality zdravia obyvateľov MRK v značnej miere podmieňujú aj hygienické štandardy. Prístup k pitnej a úžitkovej vode spoluvytvára podmienky pre plnohodnotnú participáciu obyvateľov MRK na živote spoločnosti.

Za účelom zníženia miery ohrozenia sociálnym vylúčením pre osoby, ktorým sú poskytované sociálne služby alebo sú v náhradnej starostlivosti, je potrebné postupne realizovať proces deinštitucionalizácie. Konečným výsledkom tohto procesu má byť poskytovanie sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v komunite, čo umožní vyššiu mieru nezávislosti a rešpektovania ľudských práv osôb v sociálnych službách a náhradnej starostlivosti v porovnaní s inštitucionálnou formou.

Miestny rozvoj zohráva dôležitú úlohu v posilňovaní konkurencieschopnosti regiónov. Využívanie endogénnych zdrojov riadených miestnou komunitou prinesie efekt v podobe zvýšenia kvality života a nárastu zamestnanosti. Prístup založený na metóde „zdola-nahor“ implementovaný prostredníctvom CLLD/iniciatíva LEADER umožní presadiť vlastné riešenia problémov vidieckych oblastí, ktoré v plnej miere využívajú miestny rozvojový potenciál, sú realizované miestnymi obyvateľmi a sú dlhodobo udržateľné.
Zvyšovanie kvality života na vidieku bude tiež zabezpečované prostredníctvom vytvárania podmienok pre rozvoj miestnych základných služieb pre obyvateľov s dôrazom na posilňovanie kultúrnej identity, sociálneho kapitálu a ochrany prírodného dedičstva. Investície do miestnej infraštruktúry, vrátane infraštruktúry a propagácie cestovného ruchu zvýšia atraktivitu vidieka a zabezpečia dostupnosť územia s pozitívnym dosahom na zlepšovanie podnikateľského prostredia. Spolu s investíciami do využívania OZE budú zároveň prispievať k napĺňaniu programových cieľov v oblasti životného prostredia.
Komplementárnym spôsobom bude prispievať k implementácii stratégie RIS3.

Pokiaľ ide o investície do miestnych komunikácii financovaných z EPFRV, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde sa prostredníctvom ich realizácie môže zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi oblasťami a širšou dopravnou sieťou a projekt bude odôvodnený jeho príspevkom k miestnemu ekonomickému rozvoju. Tieto investície môžu byť podporené iba v prípade, že sú v súlade s rozvojovým plánom obce alebo združenia obcí.

1.3.3.2.3 *Očakávané výsledky*

Investície ESF

- zvýšenie uplatniteľnosti ľudí ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením na trhu práce;
- zvýšené poskytovanie komunitnej sociálnej starostlivosti prechodom z inštitucionálnej na komunitnú úroveň;
- zlepšenie prístupu detí zo sociálne znevýhodneného prostredia ku kvalitnému a desegregovanému vzdelávaniu;
- lepšie uplatnenie na trhu práce znevýhodnených nezamestnaných zlepšením prístupu k bývaniu;
- zvýšená miera informovanosti o diskriminácii a možnosti účinnej ochrany;

[284] http://www.employment.gov.sk/dohovor-osn-o-pravach-osob-so-zdravotnym-postihnutim.html
[285] Strategický rámec starostlivosti o zdravie na roky 2013 – 2030

- zvýšenie prístupu marginalizovaných skupín k zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti a zdravotníckej osvety prostredníctvom rozšírenia siete komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy;
- zvýšenie prístupu ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti a preventívnej zdravotnej starostlivosti s dôrazom na primárny kontakt a integrovanie zdravotníckych služieb.

Investície EFRR

- zvýšenie prístupu k starostlivosti v MŠ;
- zlepšenie prístupu detí z prostredia MRK k vzdelávaniu a starostlivosti v MŠ v obciach s prítomnosťou MRK;
- zvýšenie zamestnanosti podporou subjektov sociálnej ekonomiky[286] v území s prítomnosťou MRK;
- zlepšenie prístupu obyvateľov MRK k sociálnej infraštruktúre;
- zlepšenie kvality života obyvateľov separovaných a segregovaných MRK zabezpečením prístupu k pitnej a úžitkovej vode;
- zlepšenie dostupnosti bývania prispievajúceho k zvýšenej kvalite života v mestách a mestských oblastiach;
- zintenzívnenie prechodu inštitucionálnej formy starostlivosti na komunitnú;
- vybudovanie zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku za účelom podpory zosúladenia rodinného a pracovného života rodičov a zvýšenia zamestnanosti žien;
- zlepšenie integrácie zdravotných služieb prostredníctvom inovovanej zdravotníckej infraštruktúry;
- zvýšenie záujmu verejných a súkromných subjektov o miestne potreby a možnosti prostredníctvom podpory miestneho rozvoja vedeného komunitou;
- zvýšenie tvorby pracovných miest rozvojom podnikania a inovácií na miestnej úrovni;
- zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach.

Investície EPFRV

- zvýšenie kvality života na vidieku prostredníctvom investícií do malých infraštruktúrnych projektov a miestnych služieb;
- zvýšenie záujmu verejných a súkromných subjektov o miestne potreby a možnosti prostredníctvom podpory miestneho rozvoja vedeného komunitou;
- zlepšenie ekonomického prostredia vo vidieckych oblastiach vrátane súvisiacej miestnej infraštruktúry;
- zlepšenie podmienok pre rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a tvorbu pracovných miest.

1.3.3.3 TC 10: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania

1.3.3.3.1 *Východiskový stav*

Jeden z dôvodov vysokej štrukturálnej nezamestnanosti v SR je práve neadekvátny vzdelávací systém, ktorý nedostatočne reaguje na potreby trhu práce. Najpočetnejšou vekovou skupinou v štruktúre uchádzačov o zamestnanie sú mladí ľudia. Kľúčovým problémom SR je nedostatočná previazanosť systému vzdelávania s potrebami trhu práce a požiadavkami zamestnávateľov, ktorá sa odzrkadľuje

[286] Podľa OECD: sociálny podnik je akákoľvek súkromná aktivita, ktorá je realizovaná v záujme verejnosti, je organizovaná v zmysle podnikateľskej stratégie, ktorej hlavným účelom nie je maximalizácia zisku, ale dosiahnutie istých ekonomických a sociálnych cieľov, a ktorá má schopnosť priniesť inovatívne riešenie v otázkach sociálneho vylúčenia a nezamestnanosti
Gabriela Korimová: Sociálna ekonomika a sociálne podnikanie, 2008. ISBN978-80-89241-22-4, str. 81: Sociálny podnik je taký podnikateľský subjekt, ktorý pôsobí v konkurenčnom prostredí tovarov a služieb, prioritne zamestnáva zdravotne alebo inak sociálne znevýhodnené osoby a jeho hlavným cieľom nie je finančná maximalizácia zisku, ale kultúra dávania ako pridaná sociálna hodnota a spoločenské začleňovanie svojich zamestnancov. Prípadné zisky podielovo reinvestuje do rozvoja svojich sociálno-ekonomických cieľov

aj v raste podielu nezamestnaných absolventov škôl. Nedostatočná kvalita sa dotýka systémov na všetkých úrovniach vzdelávania a je daná predovšetkým kvalitou procesov vzdelávania a nekvalitným obsahom vzdelávania, ktorý plne nereflektuje potreby trhu práce a požiadavky zamestnávateľov. Negatívnym trendom je, že väčšina študentov SŠ a VŠ je zameraná na spoločenské a humanitné vedy, pre ktoré však nie je dostatočné uplatnenie na trhu práce. Osobitnú pozornosť prírodným a technickým smerom je potrebné venovať na strednom stupni vzdelávania v spolupráci s efektívnym pôsobením pedagogických a odborných zamestnancov, ktorí dokážu pružne reflektovať na požiadavky trhu práce a budú dostatočne motivovaní na výkon svojho povolania. Zároveň je potrebné podporovať programy zamerané na zvýšenie gramotnosti, motiváciu mladých ľudí k podnikavosti a na podporu kľúčových kompetencií (jazyky, ekonomické myslenie, IKT zručnosti) na všetkých stupňoch vzdelávania. Problematickou oblasťou je aj nedostatočné priestorové (najmä MŠ), materiálne a technické vybavenie (základné a odborné školy) inštitúcií vzdelávania, vrátane podmienok pre inkluzívne vzdelávanie.

Skúsenosti z implementácie OP Vzdelávanie na programové obdobie 2007 – 2013 ukázali, že podporu je potrebné orientovať na výsledkovo orientované vzdelávanie, pedagógov a nediskrimináciu a prístupnosť vo vzdelávaní a jej formách. Realizované opatrenia spôsobili zmenu smerom ku kvalite vzdelávania a boli zamerané na podporu inovácií týkajúcich sa obsahu vzdelávania s využívaním IKT vo vyučovacom procese na strane žiakov aj pedagógov, didaktických prostriedkov, prispeli k zvyšovaniu kompetencií pedagógov a zmien v systéme vzdelávania a jeho prepojenia s potrebami trhu práce. Zabezpečeniu inkluzívneho rozmeru vzdelávania napomáha inštitút asistenta učiteľa. Ich počet v MŠ a ZŠ však neodzrkadľuje skutočnú potrebu.

1.3.3.3.2 *Zdôvodnenie výberu*

V súlade s cieľmi stratégie Európa 2020 je potrebné znížiť mieru predčasného ukončenia školskej dochádzky v relevantných cieľových skupinách (predovšetkým MRK) zvýšením uplatňovania inkluzívneho modelu vzdelávania a zvýšiť podiel obyvateľstva vo veku 30-34 rokov, ktorí majú ukončené vysokoškolské vzdelanie, z 31 % na minimálne 40 %. Národný cieľ pre zníženie miery predčasného ukončovania školskej dochádzky stanovuje do roku 2020 cieľ 6 % a pre zvýšenie podielu obyvateľstva vo veku 30-34 rokov, ktorí majú ukončené vysokoškolské vzdelanie na 40 %. Vo vzťahu k špecifickým odporúčaniam Rady pre SR je potrebné v odbornom vzdelávaní posilniť poskytovanie praktickej výučby priamo v podnikoch, vo vysokoškolskom vzdelávaní vytvoriť programy orientované na pracovný trh a podporiť odovzdávanie znalostí podporou spolupráce medzi VŠ, výskumnou komunitou a podnikateľským sektorom. Vo všetkých oblastiach vzdelávania a na všetkých stupňoch škôl bude zároveň kladený dôraz na kvalitné inkluzívne vzdelávanie. V uvedenej oblasti bude inkluzívne vzdelávanie v regionálnom školstve (primárne a sekundárne vzdelávanie) nadviazané na opatrenia realizované v programovom období 2007 – 2013, ktoré predstavujú účinný nástroj podpory vzdelávacích potrieb žiakov so špecifickými vzdelávacími potrebami (ďalej len „ŠVVP“), špecificky žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia (ďalej len „SZP), vrátane marginalizovaných komunít ako sú Rómovia. Realizácia inkluzívneho modelu vzdelávania v školách, napr. prostredníctvom inkluzívnych nástrojov ako celodenný výchovný systém, účasť pedagogických asistentov a odborných zamestnancov vo vyučovacom procese predstavuje inkluzívny prvok vo vzdelávacom systéme. Tento typ podpory zároveň pozitívne vplýva na znižovanie miery zaraďovania žiakov zo SZP, vrátane MRK do špeciálnych škôl a špeciálnych tried ZŠ a tiež do samostatných tried v bežných ZŠ.

Predprimárne vzdelávanie[287] ako úvodný stupeň vzdelania bude podporované v rámci TC9 a TC10, a to prostredníctvom intervencií ESF a EFRR. V prípade TC9 sa jedná najmä o podporu detí pochádzajúcich z MRK. V rámci TC10 sa budú podporovať investície z EFRR, zamerané na zvýšenie kapacít zariadení predprimárneho vzdelávania a z prostriedkov ESF pôjde o podporu pedagogických a odborných zamestnancov predprimárneho vzdelávania.

[287] Štátny vzdelávací program ISCED 0 – predprimárne vzdelávanie http://www.statpedu.sk/files/documents/svp/ms/isced_0.pdf

Vo vzťahu k špecifickým odporúčaniam Rady pre SR[288] a Pozičnému dokumentu EK je v SR potrebné zlepšiť prístup k celoživotnému vzdelávaniu a zvýšiť význam systémov vzdelávania pre potreby pracovného trhu. V tejto súvislosti bude nevyhnutné aj posilniť systém overovania odbornej spôsobilosti a zaviesť systém overovania kvality poradenských služieb, ako aj vytvorenie systému prognózovania a monitorovania potrieb trhu práce v spolupráci MŠVVaŠ SR a MPSVR SR. Pre zvýšenie atraktivity učiteľského povolania je žiaduce prijať opatrenia s cieľom prilákať mladých ľudí k učiteľskej profesii a skvalitniť prípravu budúcich pedagógov, ako aj podporovať zvyšovanie profesijných a odborných kompetencií pedagógov v praxi, vrátane IKT zručností. V odbornom vzdelávaní a príprave je potrebné posilniť zavádzanie prvkov duálneho systému vzdelávania a poskytovanie praktickej výučby priamo u zamestnávateľov. Vo vysokoškolskom vzdelávaní je žiaduce vytvoriť a podporovať profesijne orientované bakalárske programy. Zámerom je aj zintenzívniť úsilie o zlepšenie prístupu ku kvalitnému inkluzívnemu vzdelávaniu, a to prostredníctvom skvalitnenia obsahu, foriem vzdelávania a prípravy pedagogických a odborných zamestnancov.

Pre dosiahnutie vyššej úrovne vzdelávania, ktorá prispeje k vyššej zamestnateľnosti je dôležité uskutočniť investície do vzdelávania na všetkých úrovniach odbornej prípravy prepojenej s praxou, ako aj celoživotného vzdelávania reflektujúceho na požiadavky trhu práce.

V súlade s RIS3 budú investície smerovať do zvýšenia uplatniteľnosti absolventov stredných a vysokých škôl a do zlepšenia prepojenia vzdelávacieho systému s praxou, zvýšenia medzisektorovej mobility pracovníkov a podpory medzinárodných výskumno-inovačných tímov. Poskytované vzdelávanie by sa malo orientovať na odbory, ktoré sú kľúčové pre prioritné oblasti identifikované v RIS3.

V rámci rozvoja vidieka je v podmienkach SR potrebné posilniť inštitucionálne väzby medzi odborným vzdelávaním a trhom práce, výskumom, podnikateľským a verejným sektorom, ako aj neziskovým sektorom a zamerať sa na adresné a cielené vzdelávanie, ktoré bude úzko previazané s vopred identifikovanými potrebami potenciálnych prijímateľov. Podpora bude smerovaná rovnako v prospech osôb pracujúcich v sektore poľnohospodárstva, ako i potravinárstva a lesného hospodárstva ako aj iných hospodárskych subjektov, ktorí sú MSP pôsobiacimi vo vidieckych oblastiach. Prostredníctvom vzdelávacích a informačných aktivít sa posilnia kľúčové kompetencie obyvateľov vidieka pre osobnostný rast a rozvoj podnikateľského myslenia (vrátane digitálnej gramotnosti).
Komplementárnym spôsobom bude prispievať k implementácii stratégie RIS3.

1.3.3.3.3 *Očakávané výsledky*

Investície ESF

- zvýšené uplatnenie modelu inkluzívneho vzdelávania v školách;
- zavedenie prvkov duálneho školstva do systému odborného vzdelávania a prípravy, vrátane zvyšovania účasti žiakov na praktickom vzdelávaní priamo u zamestnávateľa;
- zvýšenie počtu a kvality bakalárskych profesijne orientovaných študijných programov odrážajúcich požiadavky trhu práce;
- zvýšenie spolupráce centier, ktoré prepájajú VŠ a podnikovú sféru a sú zamerané na riešenie konkrétnych úloh a zadaní z praxe;
- zlepšenie podpory vzdelávania študentov, doktorandov a mladých vedeckých pracovníkov, na VŠ a vo výskume;
- zvýšenie účasti dospelých na celoživotnom vzdelávaní s osobitným dôrazom na ľudí, ktorí si potrebujú zvýšiť a obnoviť kvalifikáciu, ľudí s nízkym vzdelaním/nízkou kvalifikáciou pre ich udržateľnosť na trhu práce v súlade s požiadavkami trhu práce;

[288] Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016 (odporúčanie č. 4)

- vytvorenie systému kompatibility a priechodnosti medzi sektormi formálneho, neformálneho a informálneho vzdelávania (validácia výsledkov);
- priebežné revidovanie a aktualizácia Národného kvalifikačného rámca a Národnej sústavy kvalifikácií v súlade s Európskym kvalifikačným rámcom;
- zvýšenie profesijných kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov a zavedenie systémov hodnotenia kvality vzdelávania.

Investície EFRR

- zvýšenie kvality a dostupnosti predprimárneho vzdelávania, vrátane inkluzívneho vzdelávania;
- zvýšenie kvality základného vzdelávania prostredníctvom cielených investícií do materiálno-technického vybavenia učební vrátane jazykových, prírodovedných, technických, IKT a polytechnických na získavanie zručností žiakov základných škôl;
- zvýšenie kvality odborného vzdelávania pre potreby trhu práce;
- zvýšenie miery spolupráce s kľúčovými odvetviami priemyslu zo strany akademickej obce a výskumnými komunitami a zlepšenie zapojenia podnikov do vzdelávania.

Investície EPFRV

- zvýšenie počtu pracovníkov a manažérov rôznych typov pôdohospodárskych podnikov vyškolených v oblastiach zameraných na potrebu produkcie s vyššou pridanou hodnotou a vyššou kvalitou, ktoré posilnia konkurencieschopnosť poľnohospodárstva, potravinárstva a lesníctva a zároveň podporia trh prostredníctvom nových distribučných kanálov, krátkych reťazcov, regionálnych tržníc a pod.

1.3.4 Národná priorita: Trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov

1.3.4.1 TC 4: Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch

1.3.4.1.1 *Východiskový stav*

V súčasnom období dominuje pri využívaní OZE výroba elektriny vo veľkých vodných elektrárňach a využívanie biomasy, ktorá má najväčší energetický potenciál zo všetkých druhov OZE. V programovom období 2007 – 2013 sa výrazne znížila energetická náročnosť najmä v odvetví priemyslu, a to zavádzaním nových inovatívnych technológií a zvyšovaním podielu priemyselných odvetví s vyššou pridanou hodnotou. Povinné využívanie systému energetických auditov a aplikácia nízko nákladových opatrení identifikovaných v týchto auditoch taktiež významne ovplyvnila zníženie spotreby energie v priemysle. Zlepšením tepelno-technických vlastností budov sa znížila spotreba tepla, pričom sa očakáva, že do roku 2020 bude zateplená asi polovica existujúcich budov. Dôležitým faktorom v podmienkach SR je absencia akčných plánov zameraných na trvalo udržateľnú energetiku aj napriek tomu, že sa postupne zvyšuje informovanosť v oblasti energetickej efektívnosti pre odborníkov a laickú verejnosť. Oblasť výroby energie, ako aj zásobovania teplom je charakteristická nízkym podielom OZE, technicky a ekonomicky zastaranými technológiami výroby energie, rozvodov a spôsobov zásobovania teplom. Úspory primárnych energetických zdrojov z KVET sa síce postupne zvyšujú, ale znižovanie emisií oxidu uhličitého nekopíruje krivku úspor primárnych energetických zdrojov, čo je ovplyvnené najmä podielom plynu, jadrového paliva a biomasy na celkových úsporách primárnych energetických zdrojov. Najvyšší podiel výroby tepla pripadá na individuálne zdroje tepla, a to najmä zemný plyn, čo odzrkadľuje výraznú plošnú plynofikáciu SR. Ostatné primárne energetické zdroje, ako napr. bioplyn, slnečná energia a geotermálna energia sa podieľajú na výrobe tepla v individuálnych zdrojoch tepla menej ako 1 %.

1.3.4.1.2 *Zdôvodnenie výberu*

V zmysle špecifických odporúčaní Rady pre SR[289] je potrebné zlepšiť energetickú efektívnosť, najmä v budovách a v priemysle.

Na základe smernice 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti[290] je potrebné dosiahnuť do roku 2020 zníženie primárnej spotreby energie o 20 % v porovnaní so základným scenárom. Táto úspora sa bude týkať všetkých oblastí spotreby energie, ako aj premeny, prenosu a distribúcie energie. Zároveň bude nevyhnutné zabezpečiť úspory energie z vysoko účinnej kombinovanej výroby elektriny a tepla a efektívneho centrálneho zásobovania teplom.

Stratégia Európa 2020 stanovuje päť hlavných merateľných cieľov a z nich jeden pre oblasť klímy a energie, a to „20/20/20“ (t. j. znížiť emisie skleníkových plynov o minimálne 20 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990, alebo o 30 % v prípade priaznivých podmienok; zvýšiť podiel OZE na konečnej spotrebe energie o 20 % a zlepšiť energetickú efektívnosť o 20 %). Čo sa týka emisií SR v sektoroch mimo ETS (doprava, pôdohospodárstvo, obyvateľstvo, odpadové hospodárstvo, energetické a priemyselné zdroje mimo ETS), v zmysle NPR sa môžu do roku 2020 pri dodržaní stanovených ročných limitov zvýšiť maximálne o 13% v porovnaní s rokom 2005. Ďalším cieľom NPR je zvýšiť podiel OZE na konečnej spotrebe energie na 14 % a dosiahnuť úspory energie vo výške 11 % z priemernej konečnej energetickej spotreby v rokoch 2001 – 2005, v zmysle metodiky k smernici 2006/32/ES.

V súvislosti s aktualizovanou politikou v oblasti EE, ktorá je reprezentovaná novou smernicou 2012/27/EÚ, bol cieľ SR aktualizovaný pre referenčné obdobie 2014 – 2020 a jeho výška, t. j. zníženie konečnej spotreby energie voči referenčnému scenáru PRIMES 2007 je na úrovni 23 %[291]. Podľa smernice 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti bude potrebné od roku 2014 zabezpečiť obnovu verejných budov. Táto obnova sa bude týkať budov, ktoré nespĺňajú minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť budov podľa smernice 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov[292]. Z pohľadu energetickej efektívnosti bude potrebné ročne obnoviť také budovy, ktoré prinesú úsporu energie zodpovedajúcu obnove 3 % celkovej podlahovej plochy budov nad 500 m^2, neskôr nad 250 m^2, v súvislosti s minimálnymi požiadavkami podľa zákona č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov v znení neskorších predpisov. Cieľ úspory energie podľa čl. 4 smernice 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti, ktorý je stanovený ako ekvivalent 3 % obnovy podlahovej plochy budov ústredných orgánov štátnej správy ("povinné, resp. relevantné budovy"), čo predstavuje 52,17 GWh/rok, plánuje SR plniť alternatívnym spôsobom, a to realizáciou opatrení na úsporu energie vo verejných budovách mimo BSK.

V priemysle sa bude potrebné zamerať na aktivity súvisiace s podporou vypracovania energetických auditov v MSP a na podporu realizácie opatrení, ktoré odborne spôsobilé osoby – energetickí audítori navrhnú v rámci súboru optimálnych opatrení (energetické, ekonomické a environmentálne hodnotenie). Prioritne sa bude musieť podpora zamerať na opatrenia s najvyšším potenciálom úspor energie, ktorými sú zlepšovanie energetickej náročnosti stavebných objektov v priemysle, znižovanie energetickej náročnosti energetických zariadení, zavádzanie systémov merania a riadenia, vrátane energetických a environmentálnych manažérskych systémov, resp. iné opatrenia, ktoré prispejú k znižovaniu spotreby primárnych energetických zdrojov.

[289] Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016 (odporúčanie č. 5)

[290] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2009/125/ES a 2010/30/EÚ a ktorou sa zrušujú smernice 2004/8/ES a 2006/32/ES http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2012:315:0001:0056:SK:PDF

[291] Národný program reforiem SR 2013, str. 19

[292] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov, http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2010:153:0013:0035:SK:PDF

Podpora projektov OZE je žiaduca z dôvodu naplnenia záväzného cieľa 14 %. To si vyžaduje aj podporu nových technológií, ktoré riešia problém integrácie decentralizovanej výroby elektriny. V prípade výroby tepla ide o ich využitie najmä v CZT, čím sa v prípade biomasy inovatívnymi technológiami rieši problém s PM10 a súčasne sa nahrádzajú málo efektívne systémy zásobovania teplom. Pri podpore zariadení produkujúcich energiu z obnoviteľných zdrojov je nutné zabrániť negatívnym vplyvom na životné prostredie[293].

Je potrebné v rámci podpory energetickej efektívnosti, využívania OZE a znižovania emisií skleníkových plynov zlepšovať informovanosť o dopadoch a výhodách takýchto typov aktivít. Zavádzaním systémov kontinuálneho zvyšovania informovanosti pre subjekty zúčastnené na implementácii nízkouhlíkových technológií sa zabezpečí pravidelné sledovanie a monitorovanie spotreby energie u relevantných subjektov a vytvorí sa priaznivé prostredie na implementáciu opatrení zameraných na úsporu energie a využívanie OZE. Rozšírením súčasného monitorovacieho systému efektívnosti pri používaní energie sa sprístupnia relevantné informácie o opatreniach v oblasti energetickej efektívnosti a využívania OZE.

Podporené budú nové funkcionality a prispôsobenie monitorovacieho systému efektívnosti pri používaní energie, ktorý prevádzkuje Slovenská inovačná a energetická agentúra na existujúce systémy zberu údajov v súlade s príslušnými právnymi predpismi. Cieľom uvedenej podpory bude najmä zníženie administratívneho zaťaženia poskytovateľov údajov o spotrebe energie, realizácií opatrení v oblasti energetickej efektívnosti a využívaní OZE. Spoluprácou medzi riadiacimi orgánmi, sprostredkovateľskými orgánmi programov a prevádzkovateľom monitorovacieho systému sa vytvorí prostredie na zlepšenie monitorovania cieľov stanovených v akčných plánoch energetickej efektívnosti, a to prípadne aj s možnosťou priameho prístupu zástupcov riadiacich a sprostredkovateľských orgánov do systému a verifikáciou vkladaných údajov zo strany prevádzkovateľa monitorovacieho systému, ako aj vytvorením možnosti importu a exportu údajov medzi relevantnými systémami, ktoré sa v súčasnosti používajú.

V oblasti rozvoja vidieka je žiaduce podporovať zvýšenie využívania OZE, zvýšenie energetickej efektívnosti a úspory energie, modernizáciu a obnovu zastaraných strojov a technológií s nízkou energetickou účinnosťou, ako aj investície na energetickú transformáciu biomasy, ktorá je pestovaná na plochách nevyužívanej poľnohospodárskej pôdy a odpadovej biomasy. Zároveň je potrebné podporovať pestovanie rýchlorastúcich drevín len na pôde mimo informačného systému produkčných blokov na poľnohospodárskej pôde (LPIS) a na plochách nevhodných na poľnohospodársku produkciu. Rovnako je potrebné zabezpečiť vzdelávanie a osvetu poľnohospodárov so zameraním na cielené zníženie emisií skleníkových plynov z poľnohospodárstva, ako aj motiváciu znižovať emisie.
Komplementárnym spôsobom bude prispievať k implementácii stratégie RIS3.

1.3.4.1.3 *Očakávané výsledky*

Investície EFRR

- zvýšenie výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov;
- zlepšenie energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch prostredníctvom energetického auditu;
- zníženie spotreby energie a zvýšenie podielu OZE pri prevádzke budov pri zohľadnení minimálnych požiadaviek v rámci ich hĺbkovej renovácie, vrátane zníženia spotreby energie obytných sídel;
- zvýšenie využívania OZE, zlepšenie energetickej efektívnosti a znižovanie emisií skleníkových plynov pre všetky typy území, prostredníctvom regionálnych a lokálnych akčných plánov udržateľnej energetiky a rozvoja energetických služieb;

[293] Zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

- zvýšenie podpory energetickej efektívnosti, využívania OZE a znižovania emisií skleníkových plynov zavedením systémov kontinuálneho zvyšovania informovanosti;
- zvýšenie úspor energie zavedením regionálnych a miestnych akčných plánov udržateľnej energetiky;
- zníženie strát energie v systémoch CZT prostredníctvom rekonštrukcie a modernizácie rozvodov tepla.

Investície EPFRV

- zvýšenie využívania OZE, vedľajších produktov, odpadov, zvyškov a iných nepotravinových surovín na účel biohospodárstva vrátane zvýšenia energetickej efektívnosti;
- zvýšenie efektívneho využívania zdrojov a prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmene klímy v odvetviach poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva;
- zníženie emisií skleníkových plynov a amoniaku z poľnohospodárstva;
- podpora využívania OZE;
- zvýšenie efektívnosti využívania energie v poľnohospodárstve a pri výrobe potravín.

1.3.4.2 TC 5: Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika

1.3.4.2.1 *Východiskový stav*

Z národných správ SR o zmene klímy vyplýva, že klimatická zmena prinesie častejší výskyt vĺn horúčav s dennými priemermi teploty vzduchu nad 24 °C a tiež častejší výskyt a väčšiu individuálnu dobu trvania suchých období. Najvýznamnejšími opatreniami aktívnej adaptácie na zmenu klímy sú predovšetkým aktivity na zabezpečenie efektívneho hospodárenia s vodou, a to zabezpečením využívania efektívnych závlah (závlahových detailov) pre pokračovanie poľnohospodárstva, podporou zadržiavania vody v krajine, ako aj na ochranu pred povodňami. Medzi takéto opatrenia patrí aj vhodná kombinácia preventívnych technických opatrení na tokoch a na poľnohospodárskej a lesnej pôde, ako aj využívanie zelenej infraštruktúry v krajine.

Na území SR sa nachádza veľké množstvo svahových deformácií a viaceré uzavreté a opustené úložiská ťažobných odpadov, ktoré vzhľadom na uložený materiál predstavujú najmä v prípade povodní, významné riziko z hľadiska vplyvu na zdravie ľudí a na stav životného prostredia. Sanácia havarijných zosuvov, ako aj rekultivácia uzavretých a opustených úložísk ťažobného odpadu preto prispieva k eliminácii závažných rizík súvisiacich so zmenou klímy. Absentujúce opatrenia na ochranu zdravia prispievajú k zvýšeniu zraniteľnosti a nízkej schopnosti adaptácie obyvateľstva. Dôsledky zmeny klímy a ich vplyv na výkonnosť slovenskej ekonomiky budú v budúcnosti príznačné a z dlhodobého hľadiska môžu vážne ovplyvniť rozvojový potenciál a trvalú udržateľnosť krajiny. Na základe projekcií budúceho vývoja by v prípade nerealizovania adaptačných opatrení mohlo dôjsť k spomaleniu slovenského hospodárstva v dlhodobom horizonte (2050) na úrovni 0,4-0,7 % ročného HDP. SR v súčasnom období nemá zabezpečené dostatočné efektívne riadenie rizík vyplývajúcich zo zmeny klímy. Zároveň sú nedostatočne vybudované nástroje na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti voči mimoriadnym udalostiam a systémy na zvládanie mimoriadnych udalostí v záujme ochrany životov, zdravia, majetku a infraštruktúry, ako aj zvýšenia odolnosti hospodárstva a krajiny a zabezpečenia základných predpokladov pre udržateľný rast.

1.3.4.2.2 *Zdôvodnenie výberu*

V súlade s Kjótskym protokolom k Rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy [294] je potrebné identifikovať predbežné opatrenia na predvídanie, predchádzanie, alebo minimalizáciu príčin zmeny klímy a zmierniť jej nepriaznivé účinky, ako aj zabezpečiť ich účinnú realizáciu. Nepriaznivé dôsledky

[294] Kjótsky protokol k rámcovému dohovoru OSN o zmene klímy, http://www1.enviroportal.sk/dohovory/dohovory-detail.php?dokument=2

zmeny klímy sú v podmienkach SR hlavne povodne[295], zosuvy, ale aj dlhotrvajúce obdobia sucha a vlny horúčav, znižovanie vlhkosti pôdy a lesné požiare. Aktuálnou potrebou je zvýšenie pripravenosti SR na uplatňovanie princípov minimalizácie investičných rizík v dôsledku zmeny klímy, ako aj realizácia opatrení na prevenciu a zmiernenie rizík súvisiacich so zmenou klímy a ich riadenie. Riešením je podpora investícií na adaptáciu na zmenu klímy, vrátane ekosystémových prístupov, ako aj tvorby „zelených" pracovných miest a na ochranu zdravia, podpora investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti voči mimoriadnym udalostiam a vyvíjanie systémov zvládania mimoriadnych udalostí.

V oblasti poľnohospodárstva je potrebné podporovať činnosti zlepšujúce starostlivosť o kvalitu pôdy, osobitne obsah organickej hmoty v pôde, elimináciu zhutnenia pôd a pod., vedúcej k zvýšeniu retenčnej kapacity vôd a zadržiavaniu vody v krajine. Rovnako je dôležité zabrániť pokračujúcej degradácii pôd, ktorá spôsobuje každoročne značné škody, osobitne eróziou (vodná a veterná), zhutnením pôdy, stratou pôdnej organickej hmoty a s tým súvisiacim zhoršením biologickej aktivity a vodného režimu pôdy. Zároveň je v poľnohospodárstve nevyhnutné reagovať na rozširovanie dopadov sucha, a to z dôvodu prebiehajúcich zmeny klímy a podporovať investície do moderných a úsporných technológií zavlažovania, ako aj do odvodňovacích detailov, ktoré majú význam pri zabezpečení aktívneho odtoku nadbytku vody v prípade náhlového dažďa. V oblasti lesného hospodárstva je potrebné podporovať zalesňovanie kalamitných plôch, aby novo zalesnené plochy plnili v čo najkratšej dobe svoje funkcie – pôdoochrannú a vodoochrannú. Prvoradou úlohou je však obnova lesných porastov poškodených zmenou klímy, ako aj prevencia pred týmito poškodeniami.

V oblasti predchádzania a riadenia rizík súvisiacich so zmenou klímy je potrebné posilniť preventívne opatrenia vo všetkých oblastiach vo vzťahu k dopadom zmeny klímy, zlepšiť pripravenosť na nežiaduce udalosti, zvýšiť efektívnosť manažmentu nežiaducich udalostí. V oblasti manažmentu rizika v poľnohospodárstve je potrebné podporiť investície do hydromeliorač ných a odvodňovacích systémov, ktoré môžu vodu odvádzať, ako aj zadržiavať (zmiernenie následkov vonkajších faktorov).

Investície do závlahových a hydromeliorač ných systémov sú podmienené schválením príslušnými orgánmi, čo zabezpečí, že stavebné úpravy budú v súlade so schválenými plánmi manažmentu povodí a neohrozia prírodné mokradné lokality. V oblastiach s vysokou prírodnou hodnotou sú hydromeliorač né systémy nástrojom na zachovanie stability zamokrenia, ako základnej podmienky zachovania týchto veľmi citlivých biotopov.

1.3.4.2.3 *Očakávané výsledky*

Investície KF a EFRR

- zmiernenie negatívnych dôsledkov zmeny klímy realizáciou adaptačných opatrení, najmä preventívnych opatrení v súvislosti s povodňami a zosuvmi a ochranou zdravia;
- zvýšenie kvality plánovacích podkladov pre manažment povodňových a iných rizík;
- posilnenie nástrojov na riešenie osobitných rizík a systémov zvládania mimoriadnych udalostí;
- zlepšenie systému zberu, analýzy a monitorovania objektívne preverených aktuálnych údajov o rizikách na lokálnej, regionálnej a národnej úrovni;
- vybudovanie účinného systému civilnej ochrany a intervenčných kapacít záchranných zložiek pri mimoriadnych udalostiach a aktuálnych hrozbách;
- zvýšenie informovanosti verejnosti v oblasti ochrany, zvládania rizík a zvýšenie zapojenia komunít, dobrovoľníkov a občianskej spoločnosti do predchádzania a zvládania krízových situácií;

[295] Predbežné hodnotenie povodňového rizika v SR vypracované v zmysle čl. 4 a čl. 5 smernice 2007/60/ES a podľa § 5 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov

- vytvorenie nástrojov na zvýšenie efektívnosti manažmentu rizík a zabezpečenie zníženia rizík ovplyvnených zmenou klímy.

Investície EPFRV

- obnova a zvýšenie účinnosti ekosystémov v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve;
- zlepšenie efektivity využívania vody v poľnohospodárstve a poskytovania poradenstva v oblasti využívania vody;
- vybudovanie efektívnejších závlahových systémov;
- dobudovanie regulačných systémov odtoku vody z krajiny;
- zmiernenie negatívnych dôsledkov zamokrenia a zaplavenia poľnohospodárskej pôdy;
- vytvorenie nástrojov na elimináciu mimoriadnych udalostí v lesoch;
- zlepšenie zadržiavania vody, resp. spomalenie jej odtoku v lesnom hospodárstve;
- zavedenie preventívnych systémov proti požiarom v lesoch;
- vytvorenie nástrojov na efektívne sledovanie a riadenie lesníckych ekosystémov prostredníctvom plánov starostlivosti o les.

1.3.4.3 TC 6: Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov

1.3.4.3.1 *Východiskový stav*

V oblasti ochrany životného prostredia naďalej pretrváva potreba dobudovania a skvalitňovania environmentálnej infraštruktúry, zachovania a zlepšenia kvality jednotlivých zložiek životného prostredia a efektívnejšieho využívania prírodných zdrojov. V oblasti odpadového hospodárstva SR doposiaľ zaznamenala malý pokrok v znižovaní miery skládkovania odpadov. V prípade zmesového komunálneho odpadu je skládkovanie dominantným spôsobom nakladania s odpadmi a zhodnocovanie komunálneho odpadu sa využíva v malej miere. Postupne sa zvyšuje množstvo vyrobených alternatívnych palív z odpadov. Triedený zber odpadov je zavedený vo väčšine obcí, jeho efektívnosť ale nedosahuje požadované parametre. Hlavným problémom v oblasti znečistenia povrchových vôd sú nečistené, alebo nedostatočne čistené komunálne odpadové vody. Zariadenia využívané na úpravu pitnej vody a jej distribúciu obyvateľom sú zastarané a nezodpovedajú súčasným požiadavkám a trendom. V oblasti ochrany a obnovy biologickej diverzity je potrebné sa naďalej venovať zabezpečeniu priaznivého stavu biotopov a druhov európskeho významu. Rovnako v SR pretrváva nepriaznivá situácia v oblasti znečistenia ovzdušia niektorými znečisťujúcimi látkami (napr. prachovými časticami). Rovnako doteraz v SR neboli v plnej miere vykonané nevyhnutné opatrenia na odstránenie starých environmentálnych záťaží a z nich vyplývajúceho permanentného rizika negatívneho vplyvu na zdravie človeka a životné prostredie. Za účelom celkového zvýšenia hospodárskeho rastu nebol dostatočne rozvíjaný potenciál technológií v oblasti ochrany životného prostredia. Pre posilnenie ochrany životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov je zároveň dôležité podporovať aktivity v oblasti zlepšenia informovanosti a zvýšenia environmentálneho povedomia verejnosti.

Sektor akvakultúry a životné prostredie sú vo vzájomnej interakcii. Kvalita vôd, stupeň ich znečistenia, úroveň poľnohospodárskych a priemyselných činností sú základnými faktormi ovplyvňujúcimi kvalitu a množstvo produkcie, resp. prvoradou podmienkou prítomnosti akejkoľvek ich tyofauny. Na druhej strane akvakultúra ovplyvňuje ráz krajiny, vodné pomery, štruktúru genofondu rýb, ako aj fauny a flóry v blízkosti vodných plôch.

1.3.4.3.2 *Zdôvodnenie výberu*

Strategickým cieľom v oblasti odpadového hospodárstva SR je zabezpečiť nakladanie s odpadmi v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva, t. j. obmedziť skládkovanie odpadov a podporiť zhodnocovanie odpadov, a to so zameraním na recykláciu. V oblasti vodného hospodárstva je cieľom vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd v SR, pričom jednou z najdôležitejších

podmienok je zabezpečiť čistenie a odvádzanie odpadových vôd v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z „environmentálneho acquis“. Z dôvodu ochrany podzemných a povrchových vôd je taktiež potrebné vykonať opatrenia na elimináciu ich znečistenia z bodových zdrojov. V oblasti zásobovania pitnou vodou je potrebné prijať opatrenia na zabezpečenie požadovanej kvality pitnej vody, najmä prostredníctvom intenzifikácie existujúcich úpravní povrchových vôd, ako aj zefektívnenia dodávky vody a elimináciou jej únikov z potrubí. Pre zlepšený ekologický stav vôd je potrebné spriechodniť vzniknuté prekážky na vodnom toku. V zmysle cieľa EÚ stratégie na ochranu biodiverzity do roku 2020[296] je potrebné zlepšiť stav biotopov európskeho významu a stav druhov európskeho významu. V súvislosti s problematikou ochrany ovzdušia je na úrovni SR potrebné realizovať opatrenia na implementáciu príslušných právnych predpisov EÚ s cieľom zabezpečiť ďalšie znižovanie emisií znečisťujúcich látok a dosiahnuť zlepšenie kvality ovzdušia. V rámci plnenia národných cieľov znižovania emisií znečisťujúcich látok do ovzdušia je nevyhnutné podporovať investície do technológií a zariadení zdrojov znečisťovania, v súlade s požiadavkami BAT a realizovať opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia. V oblasti environmentálnej infraštruktúry bude v rámci výberu projektov zohľadnený aspekt inovatívnosti technológií idúcich nad rámec noriem EÚ tam, kde je to uplatniteľné podľa platných právnych predpisov, prípadne budú v rámci výberu projektov zvýhodňované riešenia umožňujúce priblíženie sa, resp. napĺňanie najambicióznejších štandardov vyplývajúcich z legislatívy EÚ v danej oblasti v prípade, že legislatíva EÚ definuje rozsah hodnôt, ktoré je potrebné dodržiavať. S cieľom eliminovať riziká, ktoré pre životné prostredie a zdravie obyvateľstva predstavujú environmentálne záťaže, je nevyhnutné vykonať opatrenia na ich odstránenie, ako aj na regeneráciu a ďalšie využitie sanovaných alebo nevyužívaných plôch.

Pre dosiahnutie zlepšenej kvality životného prostredia je nevyhnutné podporovať aj budovanie prvkov zelenej infraštruktúry v mestách.

Jeden zo základných cieľov akčného plánu stratégie EÚ pre Dunajský región je „obnoviť aspoň 15 % degradovaných ekosystémov, vrátane degradovaných pôd do roku 2020“[297].

Udržateľné a efektívne využívanie zdrojov je nevyhnutnou podmienkou pre ďalší rozvoj sektora akvakultúry a spracovania rýb na Slovensku. Taktiež je potrebné podporovať zavádzanie chovateľských metód šetrných k životnému prostrediu a takých technologických riešení chovu a spracovania rýb, ktoré minimalizujú negatívny dopad, resp. posilnia pozitívny efekt na životné prostredie. V nadväznosti na vykonávanie Spoločnej rybárskej politiky (ďalej len „SRP“) je nevyhnutné zabezpečiť zber údajov, kontrolu a vysledovateľnosť produktov rybolovu a akvakultúry v súlade s nariadením Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 o SRP.

V oblasti poľnohospodárstva a lesného hospodárstva je nevyhnutné pokračovať v ochrane biodiverzity, hlavne v územiach NATURA 2000 a v oblastiach s vysokou prírodnou hodnotou. Taktiež je žiaduce zabezpečovať ochranu pôdy a vody najmä prostredníctvom agroenvironmentálnych postupov šetriacich životné prostredie a ekologickým poľnohospodárstvom a investíciami pre bezpečné nakladanie s odpadovou vodou a hospodárskymi hnojivami. Rovnako je potrebné zabezpečovať pokračovanie poľnohospodárskych aktivít v oblastiach s prírodnými a ostatnými špecifickými obmedzeniami. Pre realizáciu týchto postupov je dôležité podporovať vzdelávanie, poradenstvo a šírenie dobrej praxe pre poľnohospodárov a obhospodarovateľov lesov.

1.3.4.3.3 *Očakávané výsledky*

Investície KF a EFRR

- zabezpečenie nakladania s odpadmi v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva a za účelom plnenia požiadaviek „environmentálneho acquis“;

[296] Stratégia EÚ na ochranu biodiverzity do roku 2020 http://ec.europa.eu/environment/pubs/pdf/factsheets/biodiversity_2020/2020%20Biodiversity%20Factsheet_SK.pdf

[297] Kroky nevyhnutné pre navrhovanú obnovu sú zapracované v Prioritnom akčnom rámci financovania NATURA 2000 v Slovenskej republike v EÚ programovom období 2014 – 2020

- vytvorenie podmienok pre zabezpečenie dobrého stavu vôd v SR;
- zabezpečenie plnenia predvstupových záväzkov SR voči EÚ v oblasti čistenia a odvádzania komunálnych odpadových vôd;
- skvalitnenie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou;
- zabezpečenie podmienok pre zachovanie biologickej diverzity;
- dobudovanie a skvalitnenie informačného systému monitorovania a reportingu na úseku ochrany prírody a krajiny;
- zlepšenie kvality ovzdušia a zníženie jeho znečisťovania, ako aj skvalitnenie monitorovania ovzdušia;
- inštalácia technologických zariadení a realizácia technických opatrení na zabezpečenie plnenia podmienok smerníc EÚ v oblasti emisií znečisťujúcich látok a kvality ovzdušia;
- zníženie znečisťovania životného prostredia prostredníctvom odvádzania odpadových vôd;
- zabezpečenie sanácie environmentálnych záťaží v mestskom prostredí, v opustených priemyselných areáloch a v oblastiach konverzie, ako aj zabezpečenie regenerácie nevyužívaných areálov a objektov v nadväznosti na potreby dotknutého územia.

Investície EPFRV

- zachovanie poľnohospodárstva v oblastiach s prírodnými a inými špecifickými obmedzeniami;
- ochrana a zachovanie biologickej diverzity hlavne v územiach NATURA 2000 a HNV;
- realizácia poľnohospodárskych postupov šetrných k životnému prostrediu;
- realizácia postupov pre ochranu vody a pôdy;
- zlepšenie kvality a ochrany vody a pôdy a zníženie emisií skleníkových plynov z poľnohospodárskej činnosti.

Investície ENRF

- zavedenie chovateľských metód šetrných k životnému prostrediu, vrátane inovatívnych technologických riešení chovu a spracovania rýb;
- zber údajov a kontrola v rámci SRP.

1.3.5 Národná priorita: Moderná a profesionálna verejná správa

1.3.5.1 TC 11: Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy

1.3.5.1.1 *Východiskový stav*

V programovom období 2007 – 2013 bola oblasť budovania kapacít a efektivity verejnej správy a zvyšovania účinnosti politík riešená v rámci OP ZaSI. Smerovanie podpory bolo obmedzené na riadenie a rozvoj ľudských zdrojov vo VS na strane poskytovateľov služieb verejného charakteru, a to formou vzdelávania, rozvoja partnerstiev, výmeny a šírenia informácií, zavedenia nástrojov na tvorbu politík, stratégií a strategického plánovania a zavedenia systémov riadenia kvality vo VS. Parciálne, so zameraním na informatizáciu bola riešená oblasť e-Governmentu v OP IS, a to na komunikačnej, resp. transakčnej úrovni elektronických služieb vybraných úsekov štátnej správy a územnej samosprávy.

Podľa údajov Svetovej banky[298] a hodnotenia EK[299], patrí SR medzi najmenej vyspelé krajiny v oblasti VS. EK navrhuje, aby sa financovanie EÚ obmedzilo na kľúčové priority, ktoré sú uvedené v Pozičnom dokumente EK[300]. Národné verejné prostriedky by sa mali použiť nielen na spolufinancovanie, ale aj

[298] World Government Indicators (WGI) database, World Bank, 2012; hodnotí 6 oblastí: efektivita verejnej správy, sloboda, politická stabilita, kvalita regulácie, vymožiteľnosť práva a kontrola korupcie

[299] Excellence in Public Administration for competitiveness in the EU Member States

[300] http://www.nsrr.sk/sk/programove-obdobie-2014---2020/pozicny-dokument-europskej-komisie-k-partnerskej-dohode-a-programom-sr-na-roky-2014---2020/

na financovanie doplnkových investícií spojených s projektmi financovanými EÚ, najmä na regionálnej a miestnej úrovni.

Organizácie VS a ich procesy sú riadené rezortne a budované vertikálne. Okrem hlavných procesov (vecne príslušné odborné činnosti) si organizácie individuálne zabezpečujú aj väčšinu podporných procesov (prierezové a obslužné procesy – napr. evidencie, IT, správa majetku, rozpočet a účtovníctvo, atď.), ktoré sú nezávislé na vecne príslušných odborných činnostiach.

Z analýz[301] vyplýva, že základnými problémami justície v SR sú komplikovaná vymožiteľnosť práva vyplývajúca z prieťahov v súdnom konaní, kvalita rozhodovacej činnosti súdov, presvedčivosť súdnych rozhodnutí a nestabilita právneho poriadku.

EK, v nadväznosti na špecifické odporúčania Rady pre krajiny, odporúča SR v programovom období 2014 – 2020 investovať z fondov EÚ viac do zefektívnenia VS[302].

1.3.5.1.2 *Zdôvodnenie výberu*

V súlade so špecifickými odporúčaniami Rady pre krajiny[303] je potrebné prijať opatrenia, vrátane zmeny zákonov o štátnej a verejnej službe, s cieľom posilniť nezávislosť verejnej služby a zlepšiť vo VS riadenie ľudských zdrojov, posilniť analytické kapacity kľúčových ministerstiev, a to aj s cieľom lepšieho využívania národných zdrojov a fondov EÚ, posilniť analytické a auditorské kapacity finančnej správy a realizovať opatrenia na zlepšenie justičného systému. V nadväznosti na špecifické odporúčania Rady pre krajiny[304] je potrebné zrýchliť realizáciu akčného plánu na boj proti daňovým podvodom a aplikovať kľúčové opatrenia na ich zamedzenie.

Vo vzťahu k plneniu cieľov NPR je potrebné uskutočniť reformu VS zameranú na optimalizáciu systémov s cieľom zefektívniť činnosti a priniesť lepšie služby občanom a podnikateľom, podporiť elektronizáciu procesov a posilniť budovanie administratívnych kapacít vo všetkých štruktúrach VS, ako aj vytvoriť analytické kapacity pre tvorbu politík a podporu implementácie reformy na kľúčových segmentoch, aj v spolupráci s organizáciami občianskej spoločnosti.

Kľúčovým nástrojom realizácie stratégie zefektívnenia VS sú projekty e-Governmentu, realizované v rámci TC2, ktoré nadväzujú na koncepciu reformy VS a budú podporovať jednotlivé etapy jej implementácie. Pre zabezpečenie úzkeho prepojenia aktivít TC2 (e-Government) a TC11 (redizajn procesov) budú relevantné projekty riadené koordinovaným spôsobom, a to s cieľom zabezpečenia ich komplementarity.

Koordinačný mechanizmus je jasne zadefinovaný v dokumente Systém vzájomnej koordinácie medzi OP Integrovaná infraštruktúra (ďalej len „OP II“) a OP Efektívna verejná správa (ďalej len „OP EVS“). Tento dokument definuje základné zásady koordinácie investícií na podporu realizácie reformy VS, pričom tieto zásady budú ďalej rozpracované v riadiacej dokumentácii relevantných programov. Zároveň tento dokument zabezpečí, aby koncepty reformy VS na jednotlivých úsekoch správy navrhnuté v rámci OP EVS predchádzali návrhom investícií v rámci relevantných špecifických cieľov OP II. Bližšie informácie k implementácii koordinácie medzi riadiacimi orgánmi OP EVS a OP II budú uvedené v oboch programoch. OP II bude realizovať projekty, v rámci ktorých sa budú implementovať elektronické služby, nástroje a informačné systémy, ktoré zabezpečia predpoklady pre realizáciu reformných politík a koncepcií, vrátane konkrétnych systémových zmien, navrhnutých a schválených v rámci OP EVS. Koordinačný mechanizmus je nevyhnutným nástrojom na zabezpečenie efektívnej implementácie komplexnej reformy VS.

[301] Napr. 2014 EU Justice Scoreboard (z hľadiska ukazovateľa vnímania nezávislosti súdnictva sa SR umiestnila na poslednom mieste z krajín EÚ, z hľadiska ukazovateľa času potrebného na riešenie konkurzov sa SR umiestnila na poslednom mieste z krajín EÚ)

[302] Dokument: http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:217:0071:0074:SK:PD

[303] Odporúčanie Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability na roky 2012 – 2016 (odporúčanie č. 2 a 6)

[304] Odporúčania Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa ukladá stanovisko Rady k programu stability na roky 2013 - 2014 (odporúčanie č. 2)

Komplementárnym spôsobom bude prispievať k implementácii stratégie RIS3.

1.3.5.1.3 *Očakávané výsledky*

Investície ESF

- posilnenie schopnosti organizácií verejnej správy prijať optimalizačné opatrenia na rozvoj inštitucionálnych kapacít a zvýšenie dostupnosti a efektívnosti služieb verejnej správy s dôrazom na proklientský prístup, v súlade s cieľmi reformy verejnej správy [305];
- zabezpečenie efektívnejšej správy procesov verejnej správy;
- vybudovanie a posilnenie činnosti analytických kapacít rezortov verejnej správy;
- zabezpečenie efektívnejšieho riadenia ľudských zdrojov;
- posilnenie kapacít a zvýšenie spolupráce so sociálnymi a ekonomickými partnermi a občianskou spoločnosťou;
- zvýšenie efektivity, transparentnosti a dôveryhodnosti justičného systému, vymožiteľnosti práva a využívania alternatívnych nástrojov riešenia sporov;
- zvýšenie efektivity finančnej správy a verejného obstarávania, podpora opatrení na boj proti korupcii a podporu otvorenosti a transparentnosti vo verejnej správe.

[305] Str. 13 „Základné východiská reformy verejnej správy v Slovenskej republike“, vláda SR na 88. rokovaní vlády SR zobrala dňa 18. 1. 2014 na vedomie

1.4 Orientačné rozdelenie podpory Únie podľa tematického cieľa na národnej úrovni pre každý z EŠIF, ako aj celková orientačná suma podpory plánovaná na ciele súvisiace so zmenou klímy

Rozdelenie finančnej alokácie na jednotlivé tematické ciele pre každý EŠIF zodpovedá pridelenej alokácii na príslušný program. Výška podpory pre programy Európskej územnej spolupráce (ďalej len „EÚS“) na národnej úrovni predstavuje 223 367 272 EUR. V súvislosti so stanovenými cieľmi v relevantných programoch, súvisiacimi so zmenou klímy, bola v zmysle metodiky EK[306] vyčlenená orientačná suma podpory plánovaná na ciele súvisiace so zmenou klímy vo výške 3 361 063 315, 98 EUR. K príslušnej priorite/kategórii intervencie tematického cieľa, bol priradený konkrétny koeficient s cieľom zabezpečenia harmonizácie prístupu k sledovaniu výdavkov súvisiacich so zmenou klímy v oblastiach podpory pre príslušný tematický cieľ. SR dosiahne cieľ viac ako je úroveň 20 %, a to na predpokladanej úrovni 22,05 %.

Tabuľka 1: Indikatívna alokácia na ciele súvisiace so zmenou klímy

Tematický cieľ	Celkové oprávnené výdavky týkajúce sa zmeny klímy
3. Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybárstva a akvakultúry (v prípade ENRF)	24 131 171,98
4. Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	1 119 171 222,00
5. Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika	995 298 991,00
6. Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov	513 154 665,00
7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach	654 348 556,80
9. Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii	54 958 709,20
CELKOM:	3 361 063 315,98

* cieľ súvisiaci so zmenou klímy je stanovený ako %-ný podiel z celkových oprávnených výdavkov týkajúcich sa zmeny klímy na celkovej alokácii na národnej úrovni

Tabuľka 2: Indikatívne rozdelenie podpory Únie podľa tematického cieľa na národnej úrovni pre každý z EŠIF (EUR) (celková podpora Únie, vrátane výkonnostnej rezervy)

	EFRR	ESF	KF	EPFRV	ENRF	CELKOM
1. Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií	1 797 792 387			51 333 136		1 849 125 523
2. Zlepšenie prístupu k informáciám a IKT a zlepšenie ich využívania a kvality	805 516 752			20 166 840		825 683 592
3. Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v	398 984 150			502 981 310	12 670 020	914 635 480

[306] Vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) . 215/2014 zo 7. marca 2014, ktorým sa stanovujú pravidlá vykonávania nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde v súvislosti s metodikami poskytovania podpory na riešenie zmeny klímy, určovaním čiastkových cieľov a zámerov vo výkonnostnom rámci a nomenklatúrou kategórií intervencií pre európske štrukturálne a investičné fondy

	EFRR	ESF	KF	EPFRV	ENRF	CELKOM
prípade EPFRV) a sektora rybárstva a akvakultúry (v prípade ENRF)						
4. Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	1 050 275 034			68 896 188		1 119 171 222
5. Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika	260 901 369		419 346 261	315 051 361		995 298 991
6. Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov	88 328 116		1 441 766 000	326 181 901	2 167 880	1 858 443 897
7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach	1 187 989 455		2 307 139 166			3 495 128 621
8. Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily	215 860 548	918 099 996		55 598 250		1 189 558 794
9. Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii	836 575 659	433 699 291		137 396 773		1 407 671 723
10. Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania	263 000 000	458 746 509		14 998 073		736 744 582
11. Posilnenie inštuticionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy		267 311 313				267 311 313
Technická pomoc	455 071 912	89 737 971		52 669 012	947 100	598 425 995
CELKOM	**7 360 295 382**	**2 167 595 080**	**4 168 251 427**	**1 545 272 844**	**15 785 000**	**15 257 199 733**

Indikatívne alokácie v rámci TC sú očistené o alokácie na technickú pomoc

Tabuľka 3: Informácia o Iniciatíve na podporu zamestnanosti mladých ľudí, ktorá je programovaná v rámci tematického cieľa 8 "Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily" (EUR)."

Osobitná alokácia pre IZM	72 175 259
Zodpovedajúce finančné prostriedky ESF	72 175 259

Tabuľka 4: Informácia o alokácii pre technickú pomoc, podľa kategórie regiónov, ak relevantné

Fond	Kategória regiónov, ak relevantné	Alokácia pre technickú pomoc (EUR)	Podiel technickej pomoci z celkovej alokácie (podľa Fondov a podľa kategórie regiónov, ak relevantné)
EFRR	Menej rozvinuté regióny	447 861 412,00*	6,31 %
	Prechodné regióny	N/A	N/A
	Rozvinutejšie regióny	7 210 500,00	2,75 %
ESF	Menej rozvinuté regióny	86 642 011,00	4,12 %
	Prechodné regióny	N/A	N/A
	Rozvinutejšie regióny	3 095 960,00	4,64 %
KF	N/A	0,00	0,00 %
EPFRV	N/A	52 669 012,04	3,41 %
ENRF	N/A	947 100,00	6,00 %

*vrátane alokácia pre OP TP (159 071 912 EUR)

Tabuľka 5: Podiel ESF zo štrukturálnych fondov (EFRR a ESF)

Podiel ESF zo zdrojov štrukturálnych fondov (ESF a EFRR) pre operačné programy pre cieľ Konvergencia a Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť v programovom období 2007 – 2013	19,71 %
Minimálny podiel ESF v členskom štáte	20.9 %
Podiel ESF zo zdrojov štrukturálnych fondov v programovom období 2014 – 2020	22,75 %

1.5 Uplatňovanie horizontálnych princípov a cieľov politiky pre využívanie EŠIF

1.5.1 Opatrenia pre princíp partnerstva vrátane indikatívneho zoznamu partnerov a zhrnutie aktivít na zahrnutie partnerov, ich úloha pri príprave PD a správe o pokroku

Úrad vlády SR (ďalej len „ÚV SR“) koordinuje využívanie finančných prostriedkov z fondov EÚ[307]. V prostredí ÚV SR je príprava PD SR na roky 2014 – 2020 zabezpečovaná Centrálnym koordinačným orgánom (ďalej len „CKO“), ktorý je v gescii podpredsedu vlády SR pre investície. CKO včleňuje relevantných partnerov do procesu prípravy PD SR prostredníctvom nasledovných pracovných skupín:

a) Rada vlády SR pre Partnerskú dohodu na roky 2014 – 2020 – koordinačný, poradný a iniciatívny orgán vlády SR v otázkach súvisiacich s prípravou PD SR (zoznam členov v prílohe),
b) pracovná skupina „Partnerstvo pre politiku súdržnosti“ – platforma pre výmenu skúseností z praxe a názorov odborníkov v oblasti politiky súdržnosti EÚ po roku 2013 (zoznam členov v prílohe),

[307] V zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov

c) pracovné skupiny k plneniu ex ante kondicionalít – zriadené na jednotlivých ústredných orgánoch štátnej správy zodpovedných za ich plnenie v zmysle uznesenia vlády SR č. 305/2012,
d) pracovné skupiny na prípravu budúcich programov – zriadené na jednotlivých zodpovedných orgánoch[308] v zmysle usmernenia CKO k príprave OP na roky 2014 – 2020,
e) pracovná skupina na vytvorenie Územnej dohody medzi vládou SR, regionálnou samosprávou a miestnou samosprávou na roky 2014 – 2020 (zoznam členov v prílohe).

Do procesu prípravy PD SR sú zapojené RO zodpovedné za prípravu budúcich programov, ďalšie ústredné orgány štátnej správy, ako aj široké spektrum partnerov z regionálnej a miestnej samosprávy, akademickej sféry, záujmových združení, reprezentatívnych profesijných združení, mimovládnych organizácií (zastrešujúcich rodovú rovnosť, nediskrimináciu, udržateľný rozvoj a životné prostredie), organizácií v oblasti rozvoja vidieka a rybného hospodárstva a Európskych zoskupení územnej spolupráce. Neoddeliteľnú súčasť pri príprave PD SR tvorí spolupráca s Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, ktoré je zodpovedné za oblasť rozvoja vidieka a rybného hospodárstva.

Výber relevantných partnerov zapájaných do procesu prípravy PD SR bol realizovaný v súlade s čl. 5 nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1303/2013 a delegovaného nariadenie EK k Európskemu kódexu pre partnerstvo[309] tak, aby bol v celom procese uplatňovaný princíp partnerstva a viacúrovňové riadenie. Do úvahy boli vzaté doterajšie skúsenosti spolupráce s partnermi v rámci programového obdobia 2007 – 2013, aktívna účasť, výsledky v príslušnej oblasti pôsobnosti a potreba pokrytia všetkých oblastí PD SR relevantnými reprezentatívnymi partnermi. CKO vydal pre budúce RO usmernenie k príprave OP na roky 2014 – 2020, spolu s návrhom jednotného štatútu pracovných skupín pre prípravu jednotlivých programov SR. Uvedené usmernenie identifikovalo povinnosť zastúpenia relevantných partnerov v týchto pracovných skupinách, vrátane subjektov zastupujúcich oblasť rómskych komunít, rozvoja občianskej spoločnosti, horizontálnych princípov, reprezentatívnych mimovládnych neziskových organizácií, ako aj mimovládnych organizácií pôsobiacich v oblasti rozvoja vidieka a rybného hospodárstva a zástupcov miestnych akčných skupín. CKO tiež vypracoval usmernenie k zapojeniu partnerov mimovládnych neziskových organizácií do prípravy OP[310]. Výber reprezentatívnych partnerov zastupujúcich občiansku spoločnosť je zabezpečovaný prostredníctvom Rady vlády SR pre mimovládne neziskové organizácie. Rovnaký prístup sa uplatňuje aj v pracovnej skupine Partnerstvo pre politiku súdržnosti.

V úvodnej fáze procesu prípravy návrhu PD SR bola v spolupráci s relevantnými partnermi vykonaná komplexná analýza rozdielov a potrieb v oblasti rozvoja a potenciálu rastu, a to vzhľadom na tematické ciele a kľúčové činnosti definované v Pozičnom dokumente EK. Pri spracovaní analýzy sa prihliadalo na NPR, špecifické odporúčania Rady pre SR, legislatívne a strategické dokumenty EÚ a SR a skúsenosti z programového obdobia 2007 – 2013. Návrh analytickej časti PD SR bol diskutovaný na zasadnutí pracovnej skupiny Partnerstvo pre politiku súdržnosti.

V ďalšom kroku bola vypracovaná strategická časť a ex ante hodnotenie PD SR. Čiastkové výstupy PD SR boli priebežne zasielané a konzultované s relevantnými partnermi. Komunikácia s partnermi prebiehala elektronickou formou, ako aj prostredníctvom pracovných skupín ÚV SR. Rovnako boli zapracovávané odborné vstupy od jednotlivých RO, a to v súvislosti s paralelnou prípravou OP. Do

[308] Riadiace orgány v rámci cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti a pre EPFRV a ENRF boli stanovené uznesením vlády SR č. 139/2013 k návrhu štruktúry operačných programov financovaných z Európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 – 2020 a orgány zodpovedné za prípravu a implementáciu programov v rámci cieľa Európska územná spolupráca uznesením vlády SR č. 604/2013 k návrhu určenia orgánov zodpovedných za prípravu a implementáciu programov v rámci cieľa Európska územná spolupráca v programovom období 2014 – 2020 v podmienkach Slovenskej republiky

[309] Delegované nariadenie Komisie (EÚ) č. 240/2014 zo 7. januára 2014 o európskom kódexe správania pre partnerstvo v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov

[310] Usmernenia CKO k príprave operačných programov na roky 2014 – 2020 a zapojeniu partnerov mimovládnych neziskových organizácií do prípravy operačných programov boli zaslané elektronicky jednotlivým riadiacim orgánom

procesu prípravy PD SR bola zapojená aj široká verejnosť prostredníctvom dotazníka CKO, ktorého cieľom bolo zhromaždiť názory a príspevky verejnosti na aktuálne otázky týkajúce sa využívania fondov EÚ v programovom období 2014 – 2020[311]. Výstupy z dotazníka podporili výber tematických cieľov a investičných priorít, ktoré boli stanovené v návrhu PD SR. Podnety verejnosti na zníženie administratívnej záťaže sú obsiahnuté v príslušnej časti PD SR a tvoria významný podklad pre spracovanie systému riadenia a kontroly EŠIF. Návrh PD SR bol tiež prerokovaný členmi Rady vlády SR pre PD SR.

Ucelený návrh PD SR bol relevantnými partnermi prijatý pozitívne. Relevantní partneri podporili stanovené tematické ciele a prioritné oblasti financovania EŠIF, uplatňovanie integrovaných prístupov pre celé územie SR, ambíciu postupného prechodu na elektronickú výmenu informácií a údajov medzi prijímateľmi a orgánmi riadenia a kontroly programov a opatrenia na zníženie administratívnej záťaže na strane prijímateľov. Pripomienky partnerov smerovali najmä k precizovaniu textu PD SR. Medzi zásadné požiadavky partnerov, ktoré boli akceptované, patrili najmä potreba dopracovania PD SR v súlade s RIS3, doplnenia analýzy za oblasť rozvoja vidieka a rybného hospodárstva, nesúhlas s jednotným systémom riadenia a jednotným informačným systémom pre monitorovanie EŠIF, potreba dopracovania územnej koncentrácie a aplikácie integrovaných prístupov, zosúladenia kapitol 1.1 a 1.3 v návrhu PD SR a úpravy horizontálneho princípu udržateľný rozvoj.

Prvý návrh PD SR vrátane ex ante hodnotenia bol predložený na posúdenie EK koncom júna 2013 a zverejnený na webovom sídle CKO[312]. Rovnako sa v procese pripomienkovania návrhu PD SR organizujú zo strany CKO pracovné stretnutia s orgánmi zodpovednými za prípravu programov, ktoré svoje stanoviská komunikujú s relevantnými partnermi v danej oblasti, za účelom zapracovania kľúčových otvorených otázok vyplývajúcich z predložených pripomienok a výsledkov negociácií s EK. Cieľom týchto stretnutí je zodpovedať na otvorené problematiky zamerané najmä na oblasť územného rozvoja, tematickej koncentrácie, uplatňovania integrovaných prístupov, koordinácie medzi hlavnými programami a ostatnými nástrojmi podpory, prepojenia aktivít jednotlivých programov s opatreniami na zmenu klímy a nastavenia mechanizmu implementácie výkonnostného rámca. Súbežne je zo strany CKO zabezpečovaná koordinácia plnenia a vyhodnocovania plnenia ex ante kondicionalít v podmienkach SR, a to v spolupráci s ich gestormi. Princíp partnerstva je zabezpečený aj prostredníctvom pripomienkovania návrhu PD SR širokou verejnosťou v procese posudzovania vplyvov tohto dokumentu na životné prostredie (SEA)[313].

Za účelom zabezpečenia účasti širokého spektra sociálno-ekonomických partnerov na úrovni SR, CKO doteraz poskytol v rámci zasadnutí pracovnej skupiny Partnerstvo pre politiku súdržnosti možnosť refundácie cestovných nákladov pre partnerov z prostredia občianskej spoločnosti, záujmových a profesijných združení pôsobiacich mimo miesta zasadnutia uvedenej pracovnej skupiny.

V oblasti informovanosti a publicity zabezpečuje CKO informovanosť širokej verejnosti o príprave programového obdobia 2014 – 2020 prostredníctvom svojho webového sídla http://www.nsrr.sk, Informačného centra „Štrukturálne fondy pre Slovensko“, zasielaním newslettrov pre registrovaných záujemcov, ako aj prostredníctvom pravidelných publikácií v časopise EUROKOMPAS. Komunikácia so širokou verejnosťou prebieha aj prostredníctvom e-mailovej adresy cko@vlada.gov.sk. Mobilizácia relevantných partnerov sa zabezpečuje aj organizovaním konferencií a školení k problematike využívania fondov EÚ. CKO zároveň pravidelne predkladá na rokovanie vlády SR informáciu o negociačnom procese k návrhom právnych predpisov EÚ pre politiku súdržnosti po roku 2013, vrátane informácie o príprave Partnerskej dohody SR na programové obdobie 2014 – 2020 a plnení ex ante kondicionalít v podmienkach SR za polročné obdobie. Obsahom uvedenej informácie je aj

[311] http://www.nsrr.sk/sk/programove-obdobie-2014---2020/dotaznik/
[312] http://www.nsrr.sk/sk/programove-obdobie-2014---2020/negociacie-k-priprave-partnerskej-dohody-sr-a-op/
[313] Verejné prerokovanie Správy o hodnotení strategického dokumentu s celoštátnym dosahom „Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020“ a Návrhu Partnerskej dohody SR na roky 2014 – 2020 sa uskutočnilo dňa 7. novembra 2013 v priestoroch Úradu vlády SR

podrobný prehľad o uskutočnených aktivitách so sociálno-ekonomickými partnermi pri príprave programového obdobia 2014 – 2020. V programovom období 2014 – 2020 bude spolupráca s relevantnými partnermi naďalej pokračovať osvedčenou formou, a to začlenením partnerov do činnosti Pracovnej skupiny pre komunikáciu. CKO bude klásť väčší dôraz na širokú informovanosť na všetkých úrovniach implementácie s použitím širokého spektra nástrojov (využívanie Integrovanej informačnej siete regionálnych informačných centier, vytvorenie Informačného call centra a pod.), nových spôsobov komunikácie (prepojenie webového portálu CKO s ITMS, komunikácia cez sociálne siete) a centralizovaného systému vzdelávania pre relevantných partnerov zapojených do prípravy, implementácie, monitorovania a hodnotenia PD SR a programov (školenia, semináre, workshopy). Komunikačná stratégia sa bude realizovať aj na základe pravidelných prieskumov verejnej mienky zameraných na zistenie úrovne povedomia verejnosti o výsledkoch podpory z EŠIF. S cieľom aktívne zapájať široké spektrum partnerov do fázy implementácie sa tiež plánuje organizovanie sérií pracovných stretnutí v prostredí regiónov SR. Princíp partnerstva bude uplatňovaný v podmienkach SR aj pri implementácii integrovaných územných prístupov (IÚI, CLLD, udržateľný mestský rozvoj).

V súlade s čl. 5 nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1303/2013 bude princíp partnerstva uplatňovaný aj v implementačnej fáze PD SR a programov. Spolupráca s partnermi bude naďalej pokračovať formou, ktorá sa osvedčila už v programovom období 2007 – 2013, a to začlenením partnerov do činnosti Národného monitorovacieho výboru pre EŠIF a monitorovacích výborov jednotlivých programov zriadených riadiacimi orgánmi. Relevantní partneri, ako riadni členovia monitorovacích výborov, budú pravidelne informovaní o stave implementácie programov a zapojení do hodnotenia efektívnosti a účinnosti využívania prostriedkov EŠIF. V procese implementácie programov budú riadiacimi orgánmi zriadené expertné pracovné skupiny pri monitorovacom výbore za účasti relevantných partnerov, ktorí budú aktívne spolupracovať s príslušným riadiacim orgánom programu na príprave správy o pokroku.

1.5.2 Podpora rovnosti mužov a žien a nediskriminácie

Hlavné ciele pre horizontálny princíp podpora rovnosti mužov a žien sú zadefinované v závislosti od fondu EÚ, z ktorého sú programy a ich prioritné osi[314] podporované. Hlavným cieľom pre programy ESF je zabezpečiť rovnosť mužov a žien na trhu práce a v príprave naň a cieľom pre ostatné programy EŠIF je zníženie horizontálnej a vertikálnej rodovej segregácie v odvetviach hospodárstva.

Hlavným cieľom horizontálneho princípu nediskriminácia pre programy ESF je zabezpečiť rovnosť príležitostí na trhu práce a v príprave naň a pre ostatné programy EŠIF je zabezpečiť rovnosť príležitostí v prístupe a využívaní infraštruktúry a služieb. Osobitný dôraz si vyžadujú osoby so zdravotným postihnutím, pre ktoré je potrebné vytvorenie mimoriadnych podmienok prístupnosti (napr. bezbariérové architektonické prostredie, prístupné informácie a pod.). Bez takto vytvorených podmienok nie je možné osoby so zdravotným postihnutím začleniť do spoločnosti a do pracovného procesu v zmysle Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorý pre SR nadobudol platnosť 25. júna 2010[315].

Za účelom predchádzania diskriminácie a podpory rovnosti mužov a žien sa budú tieto princípy uplatňovať vo všetkých programoch, a to prostredníctvom zavádzania vyrovnávacích opatrení a aktivít cielených na podporu znevýhodnených skupín pri zohľadnení špecifík ENRF. Popis aktivít zameraných na zavádzanie dočasných vyrovnávacích opatrení, dodržiavanie princípov nediskriminácie a podpory rovnosti mužov a žien, ako aj výsledný dokument z procesu posudzovania (v prípade prístupnosti) alebo vyjadrenie príslušného orgánu o tom, že navrhovaná činnosť, resp. zmena navrhovanej činnosti, dodržiava zásadu prístupnosti, budú povinnou prílohou žiadosti

[314] V prípade EPFRV a ENRF sa v prípade „prioritnej osi“ rozumie „priorita Únie“

[315] Čl. 1 ods. 2 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím definuje osoby so zdravotným postihnutím ako osoby s dlhodobými telesnými, mentálnymi, intelektuálnymi alebo zmyslovými postihnutiami, ktoré v súčinnosti s rôznymi prekážkami môžu brániť ich plnému a účinnému zapojeniu do života spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými

o podporu. Tento prístup bude integrovaný do programov EŠIF na roky 2014 – 2020 prostredníctvom ich riadiacej dokumentácie (programový manuál, príručka pre žiadateľa). Pre identifikáciu prioritných oblastí a cieľov na uplatňovanie princípov predchádzania diskriminácie, a podpory rovnosti medzi mužmi a ženami bude základným rámcom národný strategický dokument, prostredníctvom ktorého sa zabezpečí jeho aplikácia v programoch v rámci EŠIF. Pre účinné uplatňovanie horizontálnych princípov podpora rovnosti mužov a žien a nediskriminácia bude v hodnotiacom a výberovom procese žiadostí o podporu stanovené diskvalifikačné kritérium v rámci prioritných osí programu. Zároveň bude povinnou prílohou žiadosti o podporu z EŠIF aj povolenie v prípadoch činností, na ktoré sa povinnosť jeho vydania vzťahuje.

Proces monitorovania plnenia horizontálnych princípov bude na projektovej úrovni sledovaný prostredníctvom monitorovacích správ, ktorých súčasťou bude samostatný výstup obsahujúci informácie o horizontálnych princípoch (t. j. popisom vykonaných aktivít, ich výsledkov a vyhodnotením ich príspevku k dosahovaniu stanovených cieľov horizontálnych princípov), ako aj kontrolou na mieste a následne hodnotením príspevku k cieľom horizontálnych princípov. Samostatný výstup obsahujúci informácie o uplatňovaní horizontálnych princípov bude podkladom pre proces hodnotenia príspevku EŠIF k plneniu cieľov identifikovaných v národnom strategickom dokumente. Odpočet plnenia dosiahnutej úrovne stanovených cieľov v národnom strategickom dokumente, vrátane návrhu nápravných opatrení a odporúčaní k ich dosiahnutiu, bude každoročne predkladaný na rokovanie vlády SR.

RO budú predkladať orgánu zodpovednému za uplatňovanie horizontálnych princípov podpory rovnosti mužov a žien a nediskriminácie pravidelnú informáciu o ich plnení, a to vyhodnotením monitorovacích správ a kontrol na mieste v pravidelných časových intervaloch. Analytickú, hodnotiacu, strategickú a legislatívnu činnosť pre uplatňovanie horizontálnych princípov podpory rovnosti mužov a žien a nediskriminácie bude na národnej úrovni zabezpečovať MPSVR SR, ktoré je zodpovedné za štátnu politiku v týchto oblastiach a ktoré bude zodpovedné za definovanie podmienok poskytnutia podpory súvisiacej so zabezpečením aplikovania týchto horizontálnych princípov a spôsobu ich overovania, ktorý bude pre RO záväzný. Rovnako bude zabezpečovať vzdelávacie a školiace aktivity pre uplatňovanie rovnosti mužov a žien a nediskriminácie subjektom zapojeným do implementácie EŠIF, relevantným sociálno-ekonomickým partnerom ako aj hodnotiteľom. Horizontálne princípy podpora rovnosti mužov a žien a nediskriminácia budú týmto zabezpečené nie len diskvalifikáciou pri nedodržaní podmienok, ale aj pri hodnotiacom a výberovom procese, kde sa počíta so zapojením relevantných partnerov.

Na efektívne a účinné uplatňovanie uvedených horizontálnych princípov bude na národnej úrovni potrebné zvýšiť, resp. optimalizovať počet zamestnancov, ktorí budú zabezpečovať vykonávanie vymenovaných činností. Vecne príslušní zástupcovia MPSVR SR zodpovední za uplatňovanie horizontálnych princípov podpory rovnosti mužov a žien a nediskriminácie budú mať zabezpečené zastúpenie vo všetkých monitorovacích výboroch a pracovných skupinách na prípravu a implementáciu programov v rámci EŠIF. Zástupca orgánu zodpovedného za uplatňovanie horizontálnych princípov bude zodpovedný za definovanie podmienky poskytnutia podpory súvisiacej so zabezpečením aplikovania horizontálnych princípov a spôsobu ich overovania, ktorý bude pre RO záväzný.

V súlade s princípom partnerstva budú relevantné inštitúcie občianskej spoločnosti, zastupujúce rodovú rovnosť, nediskrimináciu a záujmy znevýhodnených skupín zapojené do procesu prípravy (napr. účasťou v pracovných skupinách na prípravu OP). Gestor horizontálnych princípov bude spolupracovať pri hodnotení OP (príp. ako odborní hodnotitelia pri oslovení gestorom), kontrole projektov na mieste, ako aj vzdelávaní RO a prijímateľov aj s relevantnými inštitúciami občianskej spoločnosti. Zároveň bude posilnená úloha Slovenského národného strediska pre ľudské práva, ktoré bude ako partner gestora horizontálnych princípov zapojené do priebežného monitorovania dodržiavania horizontálnych princípov a poradenstva pre RO, prijímateľov a cieľové skupiny projektov, a bude spolupracovať aj formou zapojenia do projektov gestora HP.

1.5.3 Udržateľný rozvoj

Programy spolufinancované z EŠIF musia dodržiavať aj horizontálny princíp udržateľného rozvoja. Základom udržateľného rozvoja sú tri piliere, a to environmentálny, ekonomický a sociálny. Hlavným cieľom horizontálneho princípu udržateľný rozvoj bude zabezpečenie environmentálnej udržateľnosti sociálneho a ekonomického rastu s osobitným dôrazom na ochranu a zlepšenie životného prostredia pri zohľadnení zásady „znečisťovateľ platí“[316].

Zásada „znečisťovateľ platí“ je obsiahnutá v legislatíve SR, pričom legislatívnym základom uplatňovania jej prevenčnej a nápravnej zložky v slovenskom právnom poriadku je zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov. V nadväznosti naň sa obidve zo zložiek zásady „znečisťovateľ platí“ následne premietajú v tzv. zložkových zákonoch chrániacich určitú zložku životného prostredia (zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon), zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 401/ 1998 Z. z. o poplatkoch za znečisťovanie ovzdušia v znení neskorších prepisov, zákon č. 409/2011 Z. z. o niektorých opatreniach na úseku environmentálnej záťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov a pod.) a v tzv. prierezových zákonoch, ktoré zasahujú do viacerých oblastí životného prostredia (zákon č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a pod.). V prostredí SR je zásada „znečisťovateľ platí“ implementovaná prostredníctvom právnych a ekonomických nástrojov tak, aby boli povinné osoby motivované k znižovaniu znečistenia a dotýkala sa všetkých znečisťovateľov. Ekonomické nástroje tvoria dôležitú súčasť environmentálnej politiky SR, pričom k nim patria dane, poplatky, odvody, pokuty a úhrady. Takto získané finančné prostriedky, spolu s výnosmi z pokút za porušenie povinností vo vzťahu k životnému prostrediu, tvoria príjem Environmentálneho fondu, a tie sa opätovne využívajú na nápravné opatrenia v danom sektore hospodárstva.

V rámci uplatňovania zásady „znečisťovateľ platí“ sa v SR využívajú predovšetkým dva horizontálne nástroje – integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania (IPKZ) a posudzovanie vplyvov na životné prostredie (EIA). Uvedené horizontálne nástroje budú uplatňované aj v rámci poskytovania podpory z EŠIF.

Princíp udržateľného rozvoja bude integrovaný do programov EŠIF na roky 2014 – 2020 prostredníctvom jednotlivých programov a ich riadiacej dokumentácie (programový manuál, príručka pre žiadateľa). Pre identifikáciu prioritných oblastí a cieľov na uplatňovanie princípu udržateľného rozvoja bude základným rámcom národný strategický dokument, prostredníctvom ktorého sa zabezpečí jeho aplikácia v programoch v rámci EŠIF. Pre účinné uplatňovanie horizontálneho princípu

[316] V legislatíve SR nie je zásada „znečisťovateľ platí“ definovaná, avšak vo všeobecnosti možno pod touto zásadou rozumieť pravidlo, že ten, kto svojou činnosťou, prípadne nekonaním môže spôsobiť, alebo spôsobil znečisťovanie alebo poškodzovanie životného prostredia, by mal znášať aj náklady na prevenčné a nápravné opatrenia predchádzajúce, alebo zabraňujúce znečisťovaniu alebo poškodzovaniu. V prípade, ak nápravné opatrenia nie je možné vykonať tak, že sa životné prostredie uvedie do pôvodného stavu, mal by znečisťovateľ znášať takú kompenzáciu poškodenia, alebo znečistenia životného prostredia, ktorá bude úmerná miere svojho podielu tohto znečistenia, alebo poškodenia životného prostredia. Príslušný orgán verejnej správy môže prijať nevyhnutné preventívne alebo nápravné opatrenia, ale len v prípade, ak znečisťovateľ nie je schopný tieto opatrenia realizovať sám. Zásada znečisťovateľ platí zahŕňa prevenčnú a nápravnú zložku. Prevenčná zložka – znamená, že každý, kto svojou akoukoľvek činnosťou, resp. opomenutím konania môže spôsobiť poškodenie životného prostredia, je povinný vykonať na vlastné náklady také opatrenia, ktoré predchádzajú znečisťovaniu alebo poškodzovaniu životného prostredia, prípadne tieto nežiaduce negatívne vplyvy vlastnej činnosti minimalizujú na úroveň, ktorá je prípustná z hľadiska osobitných predpisov (ide o prípustné limity znečisťovania ovzdušia, vody, pôdy a pod.). Nápravná zložka – znamená, že každý, kto spôsobil závažné poškodenie alebo znečistenie životného prostredia, je povinný v súlade s príslušným všeobecne záväzným právnym predpisom na vlastné náklady toto znečistenie prípadne poškodenie životného prostredia odstrániť a uviesť životné prostredie do pôvodného stavu, prípadne do stavu, ktorý v čo najmenšej miere poškodzuje životné prostredie a znečisťuje jednotlivé jeho zložky

udržateľný rozvoj bude jeho hlavný cieľ stanovený v hodnotiacom a výberovom procese žiadosti o podporu ako diskvalifikačné kritérium v rámci prioritných osí programu. Investície z EŠIF by nemali zvyšovať zaťaženie životného prostredia. S cieľom posúdiť úroveň zaťaženia životného prostredia, žiadateľ povinne predloží najneskôr pred uzatvorením zmluvy o poskytnutí podpory výsledný dokument z procesu posudzovania navrhovanej činnosti z hľadiska jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie, v zmysle platnej právnej úpravy (t. j. rozhodnutie zo zisťovacieho konania alebo záverečné stanovisko), alebo vyjadrenie príslušného orgánu o tom, že navrhovaná činnosť, resp. zmena navrhovanej činnosti, nepodlieha posudzovaniu z hľadiska vplyvov na životné prostredie. Podobne, žiadateľ o podporu povinne predloží najneskôr pred uzatvorením zmluvy o poskytnutí podpory, aj integrované povolenie v prípadoch činností, na ktoré sa povinnosť jeho vydania vzťahuje. Podobne bude povinnou prílohou žiadosti o podporu, alebo pred uzatvorením zmluvy o poskytnutí podpory, aj integrované povolenie v prípadoch činností, na ktoré sa povinnosť jeho vydania vzťahuje. V súvislosti s uplatnením zásady „znečisťovateľ platí“ budú za neoprávnené výdavky považované výdavky na aktivity, ktoré sa týkajú plnenia povinností stanovených vo všeobecne záväzných právnych predpisoch v súvislosti so zásadou „znečisťovateľ platí“. Táto zásada bude zohľadnená v podmienkach poskytnutia podpory stanovených vo výzve na predkladanie žiadosti o podporu.

Proces monitorovania plnenia princípu udržateľného rozvoja bude na projektovej úrovni sledovaný prostredníctvom monitorovacích správ (t. j. popisom vykonaných aktivít, ich výsledkov a vyhodnotením ich príspevku k dosahovaniu stanovených cieľov horizontálneho princípu), ako aj kontrolou na mieste realizácie projektov a následne hodnotením príspevku k cieľom horizontálneho princípu. Samostatný výstup obsahujúci informácie o uplatňovaní horizontálneho princípu bude podkladom pre proces hodnotenia príspevku EŠIF k plneniu cieľov identifikovaných v národnom strategickom dokumente. Odpočet plnenia dosiahnutej úrovne stanovených cieľov v národnom strategickom dokumente, vrátane návrhu nápravných opatrení a odporúčaní k ich dosiahnutiu bude každoročne predkladaný na rokovanie vlády SR.

Analytickú, hodnotiacu, strategickú a metodickú činnosť pre uplatňovanie horizontálneho princípu udržateľný rozvoj bude na národnej úrovni zabezpečovať ÚV SR. RO budú predkladať orgánu zodpovednému za uplatňovanie horizontálneho princípu udržateľný rozvoj pravidelnú informáciu o jeho plnení, a to vyhodnotením monitorovacích správ, ako aj kontrol na mieste v pravidelných časových intervaloch. Zástupca orgánu zodpovedného za uplatňovanie horizontálneho princípu udržateľný rozvoj bude zodpovedný za definovanie podmienky poskytnutia podpory súvisiacej so zabezpečením aplikovania horizontálneho princípu udržateľný rozvoj a spôsobu jej overovania, ktorý bude pre RO záväzný. Rovnako bude zabezpečovať vzdelávacie a školiace aktivity pre uplatňovanie udržateľného rozvoja subjektom zapojeným do implementácie EŠIF, relevantným sociálno-ekonomickým partnerom, ako aj hodnotiteľom žiadostí o podporu. Na efektívne a účinné uplatňovanie horizontálneho princípu udržateľný rozvoj bude na národnej úrovni potrebné zvýšiť, resp. optimalizovať počet zamestnancov, ktorí budú zabezpečovať vykonávanie vymenovaných činností. Vecne príslušní zástupcovia ÚV SR za uplatňovanie horizontálneho princípu udržateľný rozvoj budú mať zabezpečené zastúpenie vo všetkých monitorovacích výboroch a pracovných skupinách pre prípravu a implementáciu programov v rámci EŠIF. V súlade s princípom partnerstva budú relevantné inštitúcie občianskej spoločnosti, zastupujúce oblasť udržateľného rozvoja zapojené do procesu prípravy, monitorovania a hodnotenia programov. Za účelom znižovania negatívnych vplyvov na klímu, znižovania znečistenia ovzdušia a ostatných zložiek životného prostredia, ako aj s ohľadom na energetickú efektívnosť sa bude pri projektoch financovaných z EŠIF uplatňovať zelené VO[317].

Čo sa týka podpory efektívneho využívania zdrojov, v odpadovom hospodárstve je potrebné vyvinúť úsilie pri zavádzaní nástrojov predchádzania vzniku odpadov, budovaní zariadení pre prípravu na opätovné využívanie odpadov a ich zhodnocovanie, so zameraním na ich recykláciu. V sektore

[317] http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-141217?prefixFile=m

vodného hospodárstva sa pozornosť zameria na splnenie požiadaviek vyplývajúcich z rámcovej smernice o vodách (investície do znižovania obsahu škodlivých látok vo vodách, budovanie kanalizácií a zariadení na čistenie odpadových vôd, budovanie vodovodov, atď.). V oblasti ochrany ovzdušia budú podporované technológie, ktoré zabezpečia vyššiu úroveň ochrany životného prostredia (t. j. nad rámec minimálnych požiadaviek BAT) a systémové opatrenia, ktoré umožnia znížiť emisie a zabezpečiť okrem iného i súlad so smernicou o priemyselných emisiách a zároveň prispejú k plneniu požiadaviek vyplývajúcich zo smernice o národných emisných stropoch a smernice o kvalite okolitého ovzdušia a čistejšom ovzduší v Európe. V energetike je dôležitá podpora energetickej efektívnosti a zvyšovanie využívania obnoviteľnej energie, nízkouhlíkových technológií a eko-inovačných prístupov. Nevyhnutým zostáva aj zvyšovanie informovanosti o možnostiach úspory energetických zdrojov, vrátane informačných kampaní a podujatí. Podporovať sa bude prechod na vysoko účinnú výrobu tepla a elektriny, systémové investície do diaľkových sietí vykurovania/chladenia, energetické úspory a optimalizácia využitia energie na miestnej/obecnej úrovni podporovaním nízkouhlíkových stratégií/akčných plánov pre udržateľnú energiu.

V oblasti podpory biomasy je potrebné do procesu hodnotenia a výberu projektov zaviesť kritériá udržateľnosti jej využívania, v súlade s odporúčaniami správy Komisie Rade a EP o požiadavkách trvalej udržateľnosti na používanie zdrojov tuhej a plynnej biomasy pri výrobe elektriny, tepla a chladu, ako aj opatrenia na obmedzenie produkcie emisií tuhých znečisťujúcich látok a minimalizáciu negatívnych vplyvov na kvalitu ovzdušia (napr. podpora nízkoemisných zariadení).

V rámci aktívnej adaptácie na dôsledky zmeny klímy je spracovaná komplexná Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy[318]. Táto stratégia navrhuje princípy, ktorými by sa adaptačné procesy mali riadiť, kritéria pre výber prioritných opatrení a súbor adaptačných opatrení, ktoré by mali viesť k zníženiu negatívnych sociálnych a ekonomických nákladov. V súlade so závermi Rady EÚ z februára 2013 boli aktivity v oblasti zmeny klímy (mitigácia a adaptácia) priamo začlenené aj do relevantných programov s vyčlenením indikatívnej alokácie na identifikované opatrenia. Pre systematické sledovanie vplyvu programov na zmenu klímy je možné použiť existujúce modely, ktoré umožňujú stanoviť uhlíkovú intenzitu jednotlivých aktivít v rámci príslušného programu (napríklad model CO2MPARE).

V rámci biodiverzity a starostlivosti o ekosystémy disponuje SR schváleným dokumentom Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020[319]. Kľúčovým cieľom zostáva zastavenie straty biodiverzity a degradácie ekosystémov v SR, zabezpečenie ich revitalizácie a racionálneho využívania ekosystémových služieb v ich najväčšom vykonateľnom rozsahu. Biodiverzita bude zachovaná kombináciou synergických efektov s poľnohospodárstvom, lesným hospodárstvom, vodným hospodárstvom a turizmom a posilnením ekonomických nástrojov a stimulov.

Medzi hlavné aktivity SR v oblasti prírodných mimoriadnych udalostí, predchádzanie riziku a jeho riadenia patrí prevencia pred povodňami, prevencia a riadenie rizík vyplývajúcich z uzavretých a opustených úložísk ťažobného odpadu, problematika rizík spojených so svahovými zosuvmi a predchádzanie mimoriadnym udalostiam. Zákon č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov ustanovil povinnosť vyhotovovať a pravidelne aktualizovať plány riadenia povodňového rizika, vrátane predbežného hodnotenia povodňového rizika a vyhotovovania máp povodňového ohrozenia a máp povodňového rizika. Predbežné hodnotenie povodňového rizika v SR bolo vykonané v decembri 2011. Za účelom komplexného a systematického riešenia problematiky rizík vyplývajúcich z opustených a uzavretých ložísk ťažobného odpadu bol vypracovaný základný plánovací dokument

[318] Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, schválená uznesení vlády SR č. 148 dňa 26. 3. 2014 http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23364

[319] Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020, schválená uznesením vlády SR č. 12 dňa 8. 1. 2014 http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23161

pre oblasť úložísk ťažobného odpadu „Program prevencie a riadenia rizík na uzavretých a opustených úložiskách ťažobného odpadu“[320]. Základným strategickým plánovacím dokumentom pre oblasť svahových deformácií je dokument „Program prevencie a riadenia zosuvných rizík“[321].

1.6 Zoznam programov v rámci EFRR, ESF a KF, s výnimkou programov v rámci cieľa Európska územná spolupráca a zoznam programov v prípade EPFRV a ENRF, spolu s príslušnými orientačnými pridelenými finančnými prostriedkami podľa EŠIF a podľa roku

Tabuľka 6

Názov programu	**EŠIF** (EFRR, ESF, KF, EPFRV, ENRF alebo IZM)	**Celkom (EUR)**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
OP Val	EFRR	**2 266 776 537**	281 378 955	295 404 738	309 617 024	323 631 581	338 633 282	354 698 582	363 412 375
OP II	KF	**2 307 139 166**	285 026 708	300 192 830	315 522 069	330 075 029	345 013 576	361 643 484	369 665 470
OP II	EFRR	**1 659 506 207**	205 997 422	216 265 691	226 670 501	236 930 553	247 913 292	259 674 692	266 054 056
OP ĽZ	EFRR	**243 662 462**	30 246 251	31 753 922	33 281 642	34 788 108	36 400 685	38 127 591	39 064 263
OP ĽZ	ESF	**1 889 145 796**	234 598 760	246 255 687	258 067 772	269 716 367	282 184 138	295 534 501	302 788 571
OP ĽZ	IZM	**72 175 259**	40 547 898	31 627 361	0	0	0	0	0
OP KŽP	KF	**1 861 112 261**	229 924 017	242 158 152	254 523 870	266 263 384	278 313 942	291 728 879	298 200 017
OP KŽP	EFRR	**1 276 787 849**	158 489 919	166 390 101	174 395 335	182 289 195	190 739 076	199 788 040	204 696 183
IROP	EFRR	**1 754 490 415**	218 148 261	228 882 942	239 760 933	250 490 765	261 971 427	274 260 955	280 975 132
OP EVS	ESF	**278 449 284**	34 564 399	36 287 317	38 033 145	39 754 683	41 597 480	43 570 932	44 641 328
OP TP	EFRR	**159 071 912**	19 745 876	20 730 141	21 727 493	22 710 970	23 763 720	24 891 109	25 502 603
OP RH	ENRF	**15 785 000**	2 163 649	2 191 290	2 211 321	2 247 162	2 299 451	2 315 174	2 356 953
PRV*	EPFRV	**1 545 272 844**	271 154 575	213 101 979	212 815 053	212 522 644	212 225 447	211 912 203	211 540 943
Celkom		**15 329 374 992**	2 011 986 690	2 031 242 151	2 086 626 158	2 171 420 441	2 261 055 516	2 358 146 142	2 408 897 894

* po transfere z II. do I. piliera

Uvedené alokácie obsahujú aj finančné zdroje vo výške minimálne 3% zo zdrojov EŠIF (s výnimkou ENRF a EPFRV), ktoré budú alokované na implementáciu finančných nástrojov prostredníctvom Slovenského investičného holdingu.

[320] Program prevencie a manažmentu rizík z opustených uzavretých úložísk ťažobného odpadu (2014 – 2020), schválený uznesením vlády SR č. 260 dňa 28. 5. 2014 http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23575

[321] Program prevencie a manažmentu zosuvných rizík (2014 – 2020), schválený uznesením vlády SR č. 738 dňa 18. 12. 2013 http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23122

Tabuľka 7

Názov programu	**EŠIF** (EFRR, KF, EPFRV, ENRF alebo IZM)	**Spolu (EUR)**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
EÚS	EFRR	**223 367 272**	11 079 190	16 177 117	23 101 946	41 976 097	42 815 620	43 671 932	44 545 370

1.7 Požiadavka na transfer alokácií zo štrukturálnych fondov medzi kategóriami regiónov, ak relevantné

Tabuľka 8

Kategória regiónov	**Finančná alokácia na základe rozhodnutia Komisie (EUR)**	**Transfer do**	**Prevedená suma (EUR)**	**Podiel alokácie kategórie regiónov, z ktorých sú fondy prevedené (%)**	**Finančná alokácia po transfere (EUR)**
Menej rozvinuté regióny	9 483 661 486	Prechodné regióny	0	3,00	9 199 151 642
		Rozvinutejšie regióny	284 509 844		
Prechodné regióny	0	Menej rozvinuté regióny	0	0,00	0
		Rozvinutejšie regióny	0		
Rozvinutejšie regióny	44 228 976	Menej rozvinuté regióny	0	0,00	328 738 820
		Prechodné regióny	0		

1.8 Transfer z cieľa Európska územná spolupráca do cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, ak relevantné

Tabuľka 9

Transfer do	Prevedená suma (EUR)
Menej rozvinuté regióny	0
Prechodné regióny	0
Rozvinutejšie regióny	0

1.9 Požiadavka na transfer technickej pomoci Európskej komisii, ak relevantné

Tabuľka 10

Fond	Kategória regiónov	Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

1.10 Informácie o finančných prostriedkoch pridelených na výkonnostnú rezervu a rozčlenených podľa EŠIF a prípadne podľa kategórie regiónu, a o sumách vylúčených z výpočtu výkonnostnej rezervy

Tabuľka 1

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
			Suma vyňatá na účely výpočtu výkonnostnej rezervy				
Fond	Kategória regiónov	Celková podpora Únie (EUR)	Zodpovedajúca podpora ESF na IZM (EUR)	Transfery SPP	Podpora Únie s výnimkou výkonnostnej rezervy (EUR)	Výkonnostná rezerva (EUR)	Výkonnostná rezerva ako podiel podpory Únie s výnimkou rezervy
EFRR	Rozvinutejšie regióny	261 994 877			261 994 877	15 719 692,62	6,00%
	Prechodné regióny	0			0		
	Menej rozvinuté regióny	7 098 300 505			7 098 300 505	425 898 030,30	6,00%
	Osobitná alokácia pre najvzdialenejšie alebo riedko osídlené regióny	0			0		
CELKOM EFRR					7 360 295 382	441 617 722,92	6,00 %
ESF	Rozvinutejšie regióny	66 743 943	0		66 743 943	4 004 636, 58	6,00 %
	Prechodné regióny	0	0		0		
	Menej rozvinuté regióny	2 100 851 137	72 175 259		2 028 675 878	121 720 552,68	6,00%
CELKOM ESF					2 095 419 821	125 725 189,26	6,00%
EPFRV	N/A	1 890 234 844		344 962 000	1 545 272 844	92 716 370,64	6,00%
KF	N/A	4 168 251 427			4 168 251 427	250 095 085,62	6,00%
ENRF	N/A	15 785 000			15 785 000	947 100,00	6,00%
CELKOM (Všetky fondy)					15 185 024 474	911 101 468,44	6,00%

2 Opatrenia na zabezpečenie efektívnej implementácie EŠIF

2.1 Mechanizmy v súlade s inštitucionálnym rámcom na zabezpečenie koordinácie medzi EŠIF a inými finančnými nástrojmi Únie a vnútroštátnymi finančnými nástrojmi a s EIB

Mechanizmus koordinácie medzi EŠIF a ostatnými nástrojmi podpory bude v podmienkach SR zabezpečovaný nasledovnými opatreniami na programovej a projektovej úrovni:

- zabezpečením harmonizácie právnej úpravy poskytovania podpory z EPFRV a ENRF a ostatných EŠIF v podmienkach SR, pri zohľadnení špecifík poskytovania podpory z EPFRV a ENRF;
- zabezpečením harmonizácie metodiky pre nastavenie procesov poskytovania a kontroly podpory z EŠIF v podobe Systému riadenia a kontroly;
- zabezpečením harmonizácie podmienok Systému riadenia a kontroly s úpravou samostatného systému riadenia pre EPFRV a zapracovaním spoločných mechanizmov monitorovania a zberu údajov za všetky EŠIF;
- zabezpečením vývoja a prevádzky jednotného informačného systému pre EŠIF (s výnimkou EPFRV) a jeho prepojením na samostatný informačný systém pre EPFRV s cieľom podpory implementácie jednotlivých programov a zberu a generovania potrebných dát pre účely monitorovania, hodnotenia a spoľahlivého informovania EÚ, ako aj verejnosti o využívaní finančnej podpory EÚ. Poskytovaním dát a informácií z uvedených informačných systémov (ďalej len „IS“), ako aj IS pre ostatné nástroje podpory EÚ do samostatného centrálneho IS na úrovni SR v súlade s princípmi OpenData a otvoreného vládnutia, bude zabezpečené zamedzenie dvojitého financovania operácií. Takýto centrálny IS bude obsahovať osobitný modul zabezpečujúci prevenciu dvojitého financovania operácií a gestorom tohto IS bude ÚV SR;
- aktívnou spoluprácou a usmerňovaním subjektov zapojených do poskytovania podpory EÚ pri nastavovaní podmienok poskytovania podpory na úrovni jednotlivých programov vo forme pripomienkovania hlavných dokumentov, metodickej a odbornej podpory a vytvorenia platformy pre jednotné postupy eliminácie rizík a riešenia krízových situácií. Uvedené opatrenie bude realizované povinným riadením programov vo forme plánov kontrahovania, čerpania a stavu dosahovania výsledkov, ktorých sledovanie, vyhodnocovanie, navrhovanie a koordinácia prijímania nápravných opatrení v prípade ich neplnenia, bude v gescii CKO;
- zriadením formálnej pracovnej komisie s pravidelným časovým intervalom jej zasadnutia za účelom zabezpečenia koordinácie medzi hlavnými programami EŠIF navzájom, ako aj medzi programami EŠIF a programami Európskej územnej spolupráce, resp. ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR. Gestorom pracovnej komisie bude podpredseda vlády SR pre investície. Členmi pracovnej komisie budú expertní zástupcovia subjektov zodpovedných za implementáciu programov EŠIF a identifikovaných nástrojov podpory EÚ a SR. Subjekty zodpovedné za implementáciu programov EŠIF budú predkladať v pravidelných časových intervaloch gestorovi pracovnej komisie časový harmonogram plánovaných výziev na predkladanie žiadostí o podporu za účelom identifikácie komplementarity s poskytovaním prostriedkov z iných nástrojov podpory EÚ a SR. Zároveň budú zasielať gestorovi pracovnej komisie jednotlivé návrhy výziev na predkladanie žiadostí na posúdenie súladu zabezpečenia komplementarity medzi ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR k EŠIF v identifikovaných oblastiach podpory pred ich zverejnením, tak aby nebol dotknutý plánovaný časový harmonogram zverejnenia výziev. V prípade, ak navrhované znenie výzvy na predkladanie žiadostí o podporu nebude v súlade s identifikovanou komplementaritou, bude v právomoci pracovnej komisie požiadať o príslušnú úpravu takejto výzvy. Uvedenou koordináciou sa zabezpečí aj povinná spolupráca zástupcov subjektov zodpovedných za programy EŠIF so zástupcami inštitúcií zodpovednými za implementáciu tematicky príslušných ostatných

nástrojov podpory EÚ a SR nielen v procese prípravy výzvy, ale aj ďalších súvisiacich procesoch, vrátane prijímania nápravných opatrení CKO;
- prípravou informácie s pravidelným časovým intervalom na rokovanie vlády SR o uplatňovaní mechanizmov koordinácie medzi EŠIF a ostatnými nástrojmi podpory, vrátane identifikácie nedostatkov a príslušných nápravných opatrení na zlepšenie tohto mechanizmu;
- spoločnými aktivitami v oblasti informovania a publicity;
- pravidelným organizovaním školiacich aktivít, workshopov a konferencií pre zástupcov relevantných sociálno-ekonomických partnerov na národnej a regionálnej úrovni, vrátane výmeny skúseností a príkladov dobrej praxe so zahraničnými partnermi;
- koordináciou poskytovania informácií a odborného poradenstva o možnostiach financovania z EŠIF a ostatných nástrojov podpory s cieľom zabezpečenia lepšej dostupnosti informácií pre širokú verejnosť. V rámci plánovaného opatrenia bude zanalyzovaný aktuálny stav v oblasti poskytovania informácií inštitúciami, ktoré už v programovom období 2007 – 2013 pôsobia na regionálnej úrovni. Cieľom bude vytvoriť na národnej úrovni jednotné centrum poskytujúce komplexné informácie o možnostiach využívania pomoci nástrojov podpory EÚ a SR (prostredníctvom vytvorenia jednotného informačného centra, jednotnej webovej platformy a pod.) a optimálny model regionálnej siete informačných a poradenských centier, ktoré by poskytovali podporu a poradenstvo pre žiadateľov a prijímateľov EŠIF tak, aby sa dosiahla možnosť získania všetkých potrebných informácií pre žiadateľa/prijímateľa na jednom mieste. Navrhované opatrenia budú vykonávané v úzkej spolupráci zástupcov EPFRV a ENRF tak, aby bolo možné aktivity v oblasti informovanosti prepojiť naprieč všetkými EŠIF;
- stanovením kritérií pre zvýhodnenie tých žiadostí vo výberovom procese, ktoré preukážu prepojenie financovania programov EŠIF s ostatnými nástrojmi podpory v prípade vhodnosti a relevancie predmetných výziev k aktivitám podporovaných z ostatných nástrojov podpory;
- vytváraním ad hoc pracovných skupín s cieľom prijatia konkrétnych krokov na koordinovaný postup pri implementácii programov, ako aj povinnosťou zriadenia expertných pracovných skupín pod monitorovacím výborom RO za účasti zástupcov tematicky príslušných ostatných nástrojov podpory;
- vytvorením administratívnych a legislatívnych podmienok na zamedzenie politického cyklu pri riadení a implementovaní EŠIF.

Tabuľka 2: Identifikácia oblastí podpory, kde budú finančné prostriedky EŠIF použité komplementárnym spôsobom

Tematický cieľ/EŠIF	EFRR	ESF	KF	EPFRV	ENRF
1: Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií	✓			✓	
2: Zlepšenie prístupu k informáciám a IKT a zlepšenie ich využívania a kvality	✓			✓	
3: Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybárstva akvakultúry (v prípade ENRF)	✓			✓	✓
4: Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	✓			✓	
5: Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika	✓	✓	✓	✓	
6: Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov	✓	✓	✓	✓	✓
7: Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach	✓		✓		

Tematický cieľ/EŠIF	EFRR	ESF	KF	EPFRV	ENRF
8: Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily		✓		✓	
9: Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii	✓	✓		✓	
10: Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania	✓	✓		✓	
11: Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy	✓	✓		✓	

V rámci TC1 a 3 budú EFRR, EPFRV a ENRF využívané komplementárnym spôsobom v oblastiach posilnenia VaI spoluprácou medzi akademickým a podnikateľským sektorom a zvýšenia konkurencieschopnosti MSP. V prípade projektov z oblasti VVaI budú uvedené do praxe pravidlá v oblasti prípravy, hodnotenia, financovania a procesu implementácie projektov tak, aby bola zabezpečená synergia a komplementarita s Horizontom 2020 a ďalšími európskymi iniciatívami v tejto oblasti v zmysle požiadaviek EK.

V rámci TC2 sa zabezpečí komplementarita prostredníctvom EFRR a EPFRV v oblasti pokrytia širokopásmového pripojenia a elektronických služieb aj vo vidieckych oblastiach.

V rámci TC5 a 6 bude prostredníctvom EFRR, KF, EPFRV a ENRF zabezpečená komplementarita podporou priorít v oblasti ochrany životného prostredia a podpory účinného využívania zdrojov, v oblasti predchádzania rizikám (najmä povodňovým), ako aj v oblasti predchádzania nepriaznivým dôsledkom zmeny klímy a adaptácie na ne. Zníženie emisií skleníkových plynov sa dosiahne podporou aktivít v oblasti energetiky a prechodu k nízkouhlíkovému hospodárstvu všeobecne. Podpora do TC5 zo zdrojov EŠIF vytvorí dopyt po pracovnej sile, čo sa odrazí v komplementárnej podpore TC8 z fondu ESF.

V rámci TC7 sa zabezpečí komplementarita prostredníctvom EFRR a KF v oblasti zvyšovania kvality dopravnej infraštruktúry SR, ako aj ekologizáciou a zlepšovaním dostupnosti VOD v urbanizovaných oblastiach.

V rámci TC8, 9 a 10 sa zabezpečí prostredníctvom EFRR, ESF a EPFRV komplementarita v oblasti sociálnej inklúzie, zmiernenia chudoby aj na vidieku, tvorby nových pracovných miest, zvýšenia dostupnosti ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti, zvýšenia kvality vzdelávania v MŠ a školských zariadeniach, vzdelávania v oblasti prírodných vied a smerov a zvyšovania prírodovednej gramotnosti, zníženia nezamestnanosti absolventov a posilnenia celoživotného a odborného vzdelávania.

V rámci TC2 a 11 zabezpečí SR komplementaritu v oblasti rozvoja e-Governmentu a reformy VS (podpora procesov verejnej správy IKT). Východiskom pre zabezpečenie komplementarity bude koordinačný mechanizmus, ktorý je definovaný v dokumente „Systém vzájomnej koordinácie medzi OP II a OP EVS". Bližšie informácie k implementácii koordinácie medzi RO OP EVS a OP II budú uvedené v oboch programoch. OP II bude realizovať investície do informatizácie, ktoré budú napĺňať reformu VS a podporia aktivity OP EVS. Inštitucionálny systém koordinácie medzi OP II a OP EVS bude pozostávať z 3 základných úrovní: politická úroveň, ktorú predstavuje monitorovací výbor, technická programová úroveň, ktorú predstavuje Interný dozorný monitorovací výbor a technická projektová úroveň, ktorú predstavuje Riadiaci výbor pre štúdie realizovateľnosti. SR zabezpečí, aby koncepty reformy VS na jednotlivých úsekoch správy navrhnuté v rámci OP EVS predchádzali návrhom investícií v rámci relevantných špecifických cieľov OP II.

Tabuľka 3: Identifikácia oblastí podpory, kde budú ostatné nástroje podpory použité komplementárnym spôsobom k EŠIF

Tematické ciele	KOMUNITÁRNE NÁSTROJE																	
	Horizont 2020	Joint programming	Eureka a Eurostars	Iniciatívy v rámci Európskeho technologického a inovačného inštitútu	ESFRI	ostatné iniciatívy v rámci ERA	Erasmus+	Program NER 300	Program sociálnej zmeny a inovácie	LIFE +	CEF	ERF	Fond pre azyl, migráciu a integráciu	Fond pre vnútornú bezpečnosť	Fond pre európsku pomoc najchudobnejším	COSME	Creative Europe	3. Akčný program EÚ pre oblasť zdravia
1.Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií	■	■	■	■	■	■	■	■								■	■	■
2. Zlepšenie prístupu k informáciám a IKT a zlepšenie ich využívania a kvality											■							■
3. Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybárstva a akvakultúry (v prípade ENRF)	■	■							■							■	■	
4. Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch	■							■		■								
5. Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika										■								
6. Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov										■								
7. Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach											■							
8. Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily									■									
9. Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii									■			■	■	■	■			■
10. Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania	■	■	■	■	■	■	■											
11. Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy												■	■	■				■

Tabuľka 4: Identifikácia oblastí podpory, kde budú využité prostriedky EŠIF v rámci Cieľa 1 a Cieľa 2 komplementárnym spôsobom

OPERAČNÉ PROGRAMY	Cieľ 2 - Európska územná spolupráca									
Cieľ 1 - Investovanie do rastu a zamestnanosti	SR-ČR	SR-AT	SR_PL	SR_HU	Stredná Európa	ETC Dunaj	INTERREG EUROPE	ESPON	INERACT	URBACT
Výskum a inovácie										
Integrovaná infraštruktúra										
Ľudské zdroje										
Kvalita životného prostredia										
Integrovaný regionálny OP										
Efektívna verejná správa										
Rozvoj vidieka										
Rybné hospodárstvo										

Tabuľka 5: Identifikácia oblastí podpory, kde budú finančné prostriedky EŠIF použité komplementárnym spôsobom vo vzťahu k vnútroštátnym nástrojom podpory

Tematické ciele	Národné zdroje financovania											
	Environmentálny fond	Štátny fond rozvoja bývania	Agentúra na podporu výskumu a vývoja	Stimuly pre výskum	Štátne programy výskumu a vývoja a rozvoja infraštruktúry	VEGA a KEGA	Rezortné dotácie pre výskum a vývoj	Inštitucionálne financovanie prevádzky vysokýchškôl	Inštitucionálne financovanie prevádzky SAV	Inštitucionálne financovanie prevádzky rezortných výskumných ústavov	Podporné programy NADSME	Granitové programy SIEA
Posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií												
Zlepšenie prístupu k informáciám a IKT a zlepšenie ich využívania a kvality												
Zvýšenie konkurencieschopnosti MSP, sektora poľnohospodárstva (v prípade EPFRV) a sektora rybárstva a akvakultúry (v prípade ENRF)												
Podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch												
Podpora prispôsobovania sa zmene klímy, predchádzanie a riadenie rizika												
Zachovanie a ochrana životného prostredia a podpora efektívneho využívania zdrojov												
Podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach												
Podpora udržateľnosti a kvality zamestnanosti a mobility pracovnej sily												
Podpora sociálneho začlenenia, boj proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii												
Investovanie do vzdelania, školení a odbornej prípravy, ako aj zručností a celoživotného vzdelávania												
Posilnenie inštitucionálnych kapacít orgánov verejnej správy a zainteresovaných strán a efektivity verejnej správy												

Nástroj na prepájanie Európy (CEF) umožňuje prípravu a realizáciu projektov spoločného záujmu v rámci politiky transeurópskych sietí v sektoroch dopravy, energetiky a telekomunikácií. Pri výbere projektov oprávnených na financovanie by sa mali do 31. decembra 2016 rešpektovať finančné prostriedky pridelené jednotlivým členským štátom EÚ, ktoré boli presunuté z Kohézneho fondu EÚ do kohéznej časti nástroja CEF. Následne po preklenutí hraničného termínu by sa všetky nepoužité finančné prostriedky EÚ v rámci kohéznej časti CEF mali uvoľniť aj pre ostatné kohézne členské štáty EÚ a presunúť na nové projekty prostredníctvom nových súťažných výziev na predkladanie projektových návrhov. Na základe uvedeného bude po roku 2013 preferovaná výstavba a modernizácia dopravnej infraštruktúry TEN-T prioritne prostredníctvom nástroja CEF. Cieľom je dosiahnuť plné využitie finančných prostriedkov alokovaných SR z Európskych nástrojov. Prostredníctvom nástroja CEF sa budú implementovať projekty zamerané v oblasti železničnej infraštruktúry predovšetkým na modernizáciu koridorov základnej siete TEN-T a elektrifikáciu železničných tratí. V oblasti cestnej infraštruktúry sa nástroj CEF bude zameriavať na výstavbu nových úsekov diaľnic a základnej siete TEN-T, ktoré predstavujú cezhraničné úseky medzi prvými mestskými uzlami na oboch stranách hranice. Zdroje budú smerovať najmä na podporu budovania hlavných dopravných koridorov identifikovaných v prílohe I nariadenia EÚ č. 1316/2013, ktorým sa zriaďuje nástroj CEF[322]. Finančné prostriedky z CEF-u by mali byť využité aj na granty zamerané na budovanie infraštruktúry v oblasti digitálnych služieb. Tieto prostriedky by mali slúžiť na zabezpečenie interoperability a pokrytie nákladov na prevádzku tejto potrebnej infraštruktúry na európskej úrovni, ktorá bude spájať príslušnú infraštruktúru jednotlivých členských štátov EÚ. V podmienkach SR bude možné prostriedky CEF-u využiť na dofinancovanie dopytovo orientovaných projektov výstavby prístupových mobilných a pevných NGN sieti v lokálnych oblastiach a taktiež aj doplnkový zdroj na financovanie rozvoja digitálnych služieb.

Projekty dopravnej infraštruktúry plánované na financovanie z CEF-u budú vychádzať zo Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 a budú v súlade s definovanými cieľmi dopravného sektora SR a navrhnutými opatreniami na ich dosiahnutie. Pri príprave žiadostí o podporu plánuje SR aj v programovom období 2014 – 2020 využiť poradenstvo expertov z JASPERS, pričom sa bude vychádzať zo skúseností a vybudovaných vzťahov v programovom období 2007 – 2013.

Vo vzťahu k SPP, kde EPFRV je integrálnou súčasťou SPP a dopĺňa opatrenia v rámci Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF), ktorý poskytuje priamu podporu poľnohospodárom a podporuje trhové opatrenia, sa kladie dôraz na zavedenie environmentálnych požiadaviek. Do I. piliera SPP sa zavádza silná ekologizujúca zložka, prostredníctvom tzv. „greening“ schémy stanovenej nad rámec krížového plnenia, výsledkom čoho by malo byť priaznivejšie hospodárenie pre životné prostredie a klímu. Krížové plnenie bude stále základom pre priame platby, v rámci ktorého sa zavádza aj plnenie relevantných častí rámcovej smernice o vode. Spolu s II. pilierom prispeje k zosúladeniu stratégie EÚ pre biodiverzitu do roku 2020 vzhľadom k tomu, že krížové plnenie a greening je základným predpokladom pre získanie podpôr aj v rámci environmentálnych opatrení.

K dosiahnutiu synergického účinku doplnkovosti a vyváženého územného rozvoja vidieka sa podstatným spôsobom prispeje za pomoci pridanej hodnoty nového základu podporných mechanizmov jednotlivých opatrení SPP, ktoré tak v nevyhnutne zvýšenej miere doplnia opatrenia EPZF. Vychádzajúc z cieľov II. piliera sa doplnkovosť a synergický účinok s I. pilierom SPP zabezpečí prostredníctvom opatrení spojených s výrobou a spracovaním vybraných výrobkov poľnohospodárskej prvovýroby s cieľom zvýšiť ich pridanú hodnotu, diverzifikáciu poľnohospodárstva ako aj spoluprácu pri vývoji, výrobe a predaji produktov a služieb. Vyvážený územný rozvoj sa zabezpečí prostredníctvom zvýšenia, resp. udržania zamestnanosti vidieckeho obyvateľstva, ktorá sa

[322] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1316/2013 z 11. decembra 2013 o zriadení Nástroja na prepájanie Európy, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 913/2010 a zrušujú sa nariadenia (ES) č. 680/2007 a (ES) č. 67/2010; Príloha I., Žilina – Košice - št. hr. SR/Ukrajina (Koridor Rýn - Dunaj) a Žilina – Bratislava (Baltsko – jadranský koridor)

nevyhnutne spája s investíciami do ekonomickej infraštruktúry a rozvojom poľnohospodárskych a nepoľnohospodárskych činností na vidieku.

Koordinácia s EIB bude prebiehať podobným spôsobom, ako v programovom období na roky 2007 – 2013. Po finalizácii prípravy programového obdobia 2014 – 2020 a schválení programov EIB identifikuje výšku možného spolufinancovania na projekty v rámci jednotlivých programov. V závislosti od ponuky finančných podmienok pre prevzatie úveru od EIB samotné spolufinancovanie zo strany EIB bude použité prostredníctvom štátu v oblastiach a sektoroch v rámci mandátu EIB a bude koordinované príslušným RO s MF SR. Obdobne je možnosť spolufinancovania aj zo strany Rozvojovej banky Rady Európy (RB RE) v súlade s jej mandátom.

Finančné nástroje budú použité na podporu implementácie tých aktivít, pri ktorých bude preukázané efektívnejšie využitie finančných prostriedkov z EŠIF takouto formou podpory. Finančné nástroje budú zamerané na podporu tých aktivít, ktoré nenachádzajú financovanie na trhu, prípadne nenachádzajú adekvátne financovanie pri ktorom by ich realizácia bola efektívnou. Okrem možnosti opakovateľného použitia prostriedkov v budúcich obdobiach patrí medzi výhody využitia finančných nástrojov možnosť navýšenia prostriedkov pre dosiahnutie príslušných cieľov prostredníctvom pritiahnutia dodatočného kapitálu vďaka atraktívnemu nastaveniu takýchto nástrojov. Pritiahnutie dodatočného kapitálu je potrebné aj vzhľadom na nedostatočný objem prostriedkov z EŠIF na pokrytie všetkých investičných potrieb v príslušných oblastiach. Účasť súkromných investorov môže prispieť aj ku skvalitneniu implementácie projektov, a teda dodatočne prispieva k celkovo efektívnejšiemu využitiu finančných prostriedkov. V súčasnosti sa v SR pripravuje iniciatíva Slovenského investičného holdingu pre programové obdobie 2014 – 2020[323], ktorá bude zastrešovať implementáciu viacerých finančných nástrojov v SR. Návrh implementácie pozostáva z vytvorenia fondu fondov a správcu, ktorý bude tento fond spravovať. Finančné zdroje vo výške minimálne 3 % zo zdrojov štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu budú alokované na implementáciu finančných nástrojov prostredníctvom Slovenského investičného holdingu. Príslušné aktivity bude možné podporiť rôznymi finančnými produktmi (napr. úvery, záruky, kapitálové vklady, mezzanine a pod). Príslušné investičné oblasti, konkrétne aktivity, vhodný objem prostriedkov a podmienky implementácie konkrétnych finančných nástrojov, vrátane možného znásobenia alokovaných prostriedkov a ich kombinácie s inými formami podpory, budú vychádzať z výsledkov dodatočného ex ante hodnotenia pre finančné nástroje, vyžadovaného legislatívou na programové obdobie 2014 – 2020. So skupinou EIB prebieha spolupráca v otázke vypracovania zmieneného ex ante hodnotenia pre využitie finančných nástrojov v SR v programovom období 2014 – 2020, ktorého finalizácia sa očakáva do 31. augusta 2014. Po vypracovaní ex ante hodnotenia môže spolupráca so skupinou EIB v otázke implementácie finančných nástrojov v SR v programovom období 2014 – 2020 pokračovať, a to v oblastiach poradenstva a spolufinancovania. V súčasnosti je na území SR identifikovaných viacero projektov, ktoré spĺňajú uvedené kritéria, ako sú napr. diaľnice, obchvaty, rýchlostné cesty, zvyšovanie energetickej efektívnosti v budovách a v podnikoch, využitie OZE, podpora MSP, spracovanie odpadov, revitalizácia mestských častí a podobne. Podľa predbežných analýz je potenciál pre finančné nástroje najmä v investičných oblastiach ako infraštruktúra, energetika, odpadové hospodárstvo, MSP, VaI a mestský rozvoj.

V programovom období 2014 – 2020 bude SR realizovať program zameraný na pomoc najodkázanejším osobám, t. j. Fond Európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby (ďalej len „FEAD“). Poskytovaním potravinovej a základnej materiálnej pomoci v rámci programu FEAD sa rozšíri možnosť podpory najodkázanejších osôb v krízových životných situáciách. Navrhovaný fond bude slúžiť na zmiernenie problému potravinovej a materiálnej deprivácie (v rozsahu základného spotrebného tovaru na osobné použitie) najodkázanejších osôb. Poskytovanie nefinančnej pomoci bude doplnené sprievodnými opatreniami sociálnej inklúzie, ktoré majú prispievať k sociálnej reintegrácii najodkázanejších osôb. Cieľovou skupinou pomoci budú najodkázanejšie osoby, ktorými

[323] http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23125

môžu byť jednotlivci, rodiny, domácnosti alebo skupiny zložené z uvedených osôb, v prípade ktorých sa zistí potreba pomoci na základe objektívnych kritérií prijatých na účel pomoci z tohto fondu EÚ.

2.2 Informácie potrebné na overenie ex ante súladu s pravidlami o doplnkovosti

Verejné investície zostávajú pre SR prioritou. Napriek prísnym rozpočtovým cieľom a pokračujúcej konsolidácii verejných financií, v roku 2014 dosiahne tvorba hrubého fixného kapitálu vo verejnej správe (P.51) 1,5 % HDP. SR následne v roku 2015 zvýši tvorbu hrubého fixného kapitálu na 2,1 % HDP a túto úroveň udrží do roku 2020. Celkové priemerné verejné investície v programovom období 2014 – 2020 merané tvorbou hrubého fixného kapitálu (P.51) prekročia 2 % HDP ročne.

Tabuľka 6: Na národnej úrovni členských štátov EÚ, v ktorých menej rozvinuté regióny zahŕňajú aspoň 65% z celkovej populácie

Výdavky verejnej správy ako podiel na HDP	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
P51	1,5 %	2,1 %	2,1 %	2,1 %	2,1 %	2,1 %	2,1 %

2.3 Súhrn hodnotenia plnenia použiteľných ex ante kondicionalít na národnej úrovni a v prípade, že sa použiteľné ex ante kondicionality nesplnili, súhrn opatrení, ktoré sa majú vykonať, zodpovedné orgány a harmonogram vykonania týchto opatrení

Vyhodnotenie plnenia ex ante kondicionalít

1. Politika súdržnosti

A. Tematické ex ante kondicionality

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
1.1. Výskum a inovácie: existencia národnej a/alebo regionálnej stratégie inteligentnej špecializácie, ktorá je v súlade s národným programom reforiem, na získanie súkromných financií na výskum a vývoj, ktoré spĺňajú znaky národných a regionálnych systémov výskumu a inovácií dosahujúcich vynikajúce výsledky.	**Čiastočne**	Zavedená je vnútroštátna alebo regionálna stratégia inteligentnej špecializácie, ktorá:	**Áno**		*Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu SR (RIS3)* http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-160513?prefixFile=m RIS3 schválená uznesením vlády SR č. 665/2013 z 13. 11. 2013. RIS3 bola spracovaná v spolupráci s expertným tímom z EK a revidovaná v súlade s ich pripomienkami a odporúčaniami. RIS3 sa bude implementovať prostredníctvom akčných plánov. Prvý akčný plán pokrýva obdobie rokov 2014 – 2016. Bude vypracovaný v termíne do 30. 11. 2014. Najdôležitejšie oblasti a aktivity smerujúce k úspešnej implementácii RIS3 a naplneniu všetkých kritérií pre tematický cieľ, najmä: - dopracovanie finančných rámcov s indikatívnymi alokáciami podľa opatrení, zdrojov financovania a typov finančných nástrojov , - dopracovanie systému monitorovania plnenia cieľov RIS 3 a napĺňania merateľných ukazovateľov (systém monitorovania je aktuálne pripravovaný a jeho cieľom bude včasné identifikovanie potreby prípadných úprav nastavenia cieľov a opatrení RIS3 tak, aby tieto odrážali aktuálne potreby a vývoj) dopracovanie prepojení medzi navrhovanými oblasťami špecializácie, - SK Roadmap pre budovanie ESFRI infraštruktúry, ktorá bude identifikovať doterajšie národné zariadenia infraštruktúr vhodné pre zapojenie sa do ESFRI, vrátane kritickej analýzy (ktoré VaV centrá, kompetenčné centrá a centrá excelentnosti sú dlhodobo udržateľné, majú potenciál pre vylepšenie a môžu sa stať súčasťou ESFRI projektov). Dôležitým špecifikom bude aj možnosť prepojení medzi RIS3 v prioritnom priemysle a participáciou
		- je založená na SWOT alebo podobnej analýze s cieľom sústrediť zdroje na obmedzený počet priorít v oblasti výskumu a inovácií,	**Áno**		
		- opisuje opatrenia na podporu súkromných investícií do výskumu a vývoja,	**Áno**		
		- obsahuje monitorovací mechanizmus.	**Nie**		
		Bol prijatý rámec opisujúci dostupné rozpočtové zdroje na výskum a inovácie.	**Nie**		

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					v ESFRI iniciatívach.
1.2 Výskumná a inovačná infraštruktúra. Existencia viacročného plánu na zostavenie rozpočtu a zoradenie investícií podľa priority.	**Nie**	Bol prijatý orientačný viacročný plán na zostavenie rozpočtu a zoradenie investícií súvisiacich s prioritami Únie a v prípade potreby s Európskym strategickým fórom o výskumných infraštruktúrach (ESFRI) podľa priority.	**Nie**		Prioritizácia investícií je zahrnutá do RIS3. Indikatívny viacročný plán pre rozpočtovanie a zoznam investícií budú zapracované do akčného plánu RIS3, ktorý by mal byť predložený vláde SR do 30. 11. 2014.
2.1. Rast v oblasti digitálnych služieb: strategický politický rámec pre digitálny rast, ktorý má podporovať finančne dostupné, kvalitné a interoperabilné súkromné a verejné služby využívajúce IKT a zvýšiť ich využívanie občanmi vrátane zraniteľných skupín, podnikateľskými subjektmi a verejnou správou vrátane cezhraničných iniciatív.	**Áno**	Zavedený je strategický politický rámec pre rast v oblasti digitálnych služieb, napríklad v rámci národnej alebo regionálnej stratégie pre inteligentnú špecializáciu, ktorý obsahuje:	**Áno**	*Strategický dokument pre oblasť rastu digitálnych služieb a oblasť infraštruktúry prístupovej siete novej generácie.* http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23177 Dňa 8. 1. 2014 vláda SR vzala dokument na vedomie.	Strategický dokument stanovuje stratégiu rozvoja e-Governmentu na programové obdobie 2014 – 2020 a zároveň plní ciele uvedené v pozičnom dokumente EK a realizuje opatrenia v zmysle Digitálnej agendy pre Európu. Strategický dokument slúži ako východisko pre prípravu OP II (prioritná os Informačná spoločnosť). Strategický dokument definuje strategické ciele v oblasti rozvoja e-Governmentu na Slovensku do roku 2020 a ich prepojenie na navrhované priority. Medzi priority a špecifické ciele ďalšieho rozvoja informačnej spoločnosti na Slovensku patria: **Služby občanom a podnikateľom** - rozvoj elektronických služieb - využívanie otvorených dát - podpora malých a stredných podnikateľov v digitálnej ekonomike - podpora e-Inklúzie **Efektívna verejná správa** - zavedenie inovačného centra e-Governmentu - podpora procesov efektívnej verejnej správy - zavedenie e-Government cloudu - bezpečnosť **Širokopásmové pripojenie/NGN:**
		- zostavenie rozpočtu a zoradenie činností podľa priorít pomocou SWOT alebo podobnej analýzy, ktorá je v súlade s hodnotiacou tabuľkou Digitálnej agendy pre Európu,	**Áno**	Kapitola 5: SWOT analýza a odporúčania pre Slovensko, kapitola 7.5.2.1: Smerovanie investícií, 7.1.2.: Nástroje na financovanie, kapitola 3: Stav a trendy informačnej spoločnosti vo svete v porovnaní so Slovenskom.	
		- analýzu vyváženej podpory pre dopyt a ponuku IKT, ktorá sa mala vykonať,	**Áno**	Kapitola 3: Stav a trendy informačnej spoločnosti vo svete v porovnaní so Slovenskom, kapitola 4: Operačný program Informatizácia spoločnosti, kapitola 5: SWOT analýza a odporúčania pre Slovensko, Príloha 1.	
		- ukazovatele na meranie pokroku intervencií v oblastiach, ako je digitálna gramotnosť, elektronické začlenenie, elektronická dostupnosť, a pokroku elektronického zdravotníctva, v medziach stanovených v článku 168 ZFEÚ,	**Áno**	Kapitola 7: Navrhované priority pre ďalší rozvoj informačnej spoločnosti na Slovensku.	

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
		ktoré sú v prípade potreby v súlade s príslušnými sektorovými stratégiami Únie alebo národnými či regionálnymi stratégiami,			- zavádzanie a používanie širokopásmového pripojenia
		- posúdenie potrieb na posilnenie budovania kapacít IKT.	**Áno**	Kapitola 3: Stav a trendy informačnej spoločnosti vo svete v porovnaní so Slovenskom, kapitola 4: Operačný program Informatizácia spoločnosti, Kapitola 5: SWOT analýza a odporúčania pre Slovensko, Kapitola 6: Vízia a strategické ciele pre informačnú spoločnosť, Kapitola 7: Navrhované priority pre ďalší rozvoj informačnej spoločnosti na Slovensku	
2.2. Infraštruktúra sietí novej generácie (NGN): existencia národných alebo regionálnych plánov NGN, ktoré zohľadňujú regionálne činnosti s cieľom dosiahnuť ciele Únie týkajúce sa vysokorýchlostného prístupu na internet, zameriavajúc sa na oblasti, kde trh neposkytuje otvorenú infraštruktúru za dostupnú cenu a kvalitu v súlade s pravidlami hospodárskej súťaže a štátnej pomoci v Únii, a poskytovanie dostupných služieb pre zraniteľné skupiny.	**Áno**	Zavedený je vnútroštátny alebo regionálny plán NGN, ktorý obsahuje:	**Áno**	*Strategický dokument pre oblasť rastu digitálnych služieb a oblasť infraštruktúry prístupovej siete novej generácie.* http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23177 Dňa 8. 1. 2014 vláda SR vzala dokument na vedomie.	
		- plán investícií do infraštruktúry vychádzajúci z ekonomickej analýzy s prihliadnutím na existujúcu súkromnú a verejnú infraštruktúru a plánované investície,	**Áno**	Kapitola 3: Stav a trendy informačnej spoločnosti vo svete v porovnaní so Slovenskom, kapitola 5: SWOT analýza a odporúčania pre Slovensko, kapitola 7: Navrhované priority pre ďalší rozvoj informačnej spoločnosti na Slovensku.	
		- udržateľné investičné modely, ktoré podporujú hospodársku súťaž a umožňujú prístup k otvorenej, cenovo dostupnej, kvalitnej a nadčasovej infraštruktúre a službám;	**Áno**	Kapitola 7: Navrhované priority pre ďalší rozvoj informačnej spoločnosti na Slovensku.	
		- opatrenia na podporu súkromných investícií.	**Áno**	Kapitola 7: Navrhované priority pre ďalší rozvoj informačnej spoločnosti na	

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
				Slovensku.	
3.1. Vykonali sa konkrétne činnosti na posilnenie presadzovania podnikania s prihliadnutím na iniciatívu „Small Business Act“ (SBA).	**Čiastočne**	Týmito konkrétnymi činnosťami sú: - opatrenia zavedené s cieľom znížiť čas a náklady potrebné na založenie podniku so zreteľom na ciele SBA,	**Áno**	*Zákon č. 547/2011 Z. z.* http://www.zakonypreludi.sk/zz/2011-547 Lehota potrebná na zapísanie obchodnej spoločnosti sa skráti z 5 na 2 pracovné dni. Účinné od 1. 1. 2014. Opatrenie na zníženie nákladov na založenie obchodnej spoločnosti bolo realizované prostredníctvom vypracovania a zverejnenia štandardizovaných vzorov pre malých a stredných podnikateľov, ak spoločnosť zakladá jediný spoločník alebo akcionár. Tým došlo k zníženiu potreby angažovať právnikov pri zakladaní spoločností a všetkých zmenách v podnikaní.	
		- opatrenia zavedené s cieľom znížiť čas potrebný na získanie licencií a povolení na začatie a vykonávanie určitých činností podniku so zreteľom na ciele SBA,	**Áno**	*Zákon č. 392/2011 Z. z. o obchodovaní s výrobkami obranného priemyslu.* http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=zakony/zakon&ZakZborID=13&CisObdobia=5&CPT=456 Zákonom sa lehota pri vydaní živnosti skrátila z 5 na 3 dni a bola rozšírená funkcionalita jednotných kontaktných miest (JKM). JKM umožňuje záujemcom o podnikanie vykonať všetky potrebné úkony pre vydanie živnostenského oprávnenia, resp. úkony spojené so vznikom spoločnosti na jednom mieste. Od 1. 1. 2012 bola zrealizovaná plná funkcionalita elektronických jednotných kontaktných miest, t.j. možnosť založiť živnosť elektronicky vrátane zmenového	

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
				konania a podania návrhu na zápis do obchodného registra a taktiež úhrady súdnych a správnych poplatkov. *Uznesenie vlády SR č. 153/2013 k Správe o stave podnikateľského prostredia v Slovenskej republike s návrhmi na jeho zlepšovanie.* http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Uznesenie-13242?prefixFile=u Boli prijaté úlohy na vyššiu efektivitu využitia služieb jednotných kontaktných miest ako aj rozšírenie ich funkcionality.	
		- mechanizmus zavedený na monitorovanie realizácie opatrení SBA, ktoré boli zavedené, a na posudzovanie vplyvu na MSP.	**Nie**		MH SR vytvorilo Pracovnú skupinu pre problematiku SBA (Small Business Act - zákon o malých podnikoch), ktorú tvoria zástupcovia vlády SR a podnikateľských organizácií. Jej úlohou je monitorovať a hodnotiť pokrok pri implementácii SBA, bude sa podieľať na šírení informácií týkajúcich sa politík v oblasti MSP a na výmene najlepších osvedčených postupov v tejto oblasti. Cieľom pracovnej skupiny je vypracovať odporúčania na zlepšenie uplatňovania SBA, t.j. uplatňovania konkrétnych princípov v podmienkach SR, a tým podporovať MSP v ich podnikateľských aktivitách a vytvárať podmienky na kontinuálne zlepšovanie podnikateľského prostredia. Pokiaľ ide o zavedenie testovania MSP v podmienkach SR, vypracovanie príslušnej metodiky a samotné zavedenie testovania MSP do praxe je súčasťou novej stratégie pre MSP, pripravovanej agentúrou NARMSP (celý názov: Stratégia rozvoja malého a stredného podnikania v SR s dôrazom na zvýšenie regionálnej zamestnanosti). V rámci stratégie, ktorá priamo súvisí s jednotlivými princípmi SBA, sa v rámci NARMSP plánuje aj vybudovanie Centra lepšej regulácie a Centra implementácie iniciatívy SBA v SR. Cieľom týchto návrhov je zabezpečiť systémový prístup k problémom MSP na Slovensku, komplexné riešenie regulačného a administratívneho zaťaženia vrátane

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					špecifického prístupu k MSP v podobe testovania MSP a presadzovania zásady „Najprv myslieť v malom“ (Think Small First).
4.1. Uskutočnili sa opatrenia na podporu nákladovo efektívnych zlepšení efektívnosti koncového využívania energie a nákladovo efektívnych investícií do energetickej efektívnosti pri stavbe alebo renovácii budov.	**Áno**	Opatreniami sú: - opatrenia na zabezpečenie minimálnych požiadaviek súvisiacich s energetickou hospodárnosťou budov v súlade s článkami 3, 4 a 5 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ,	**Áno**	Zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov v znení neskorších predpisov http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=83478	Zákon sa vzťahuje na všetky významne obnovované budovy, ak je to technicky, funkčne a ekonomicky uskutočniteľné, minimálne požiadavky na energetickú hospodárnosť nových budov musí spĺňať aj existujúca budova po uskutočnení jej významnej obnovy. Tepelnotechnické požiadavky na EHB a prvky budov vymedzuje norma STN 73 0540-2: 2012 (júl 2012). Návrh zmeny tepelnej ochrany má byť v takej kvalite, aby sa preukázal predpoklad splnenia minimálnej požiadavky na energetickú hospodárnosť budov podľa podmienok vyplývajúcich z vyhlášky MDVRR SR č. 364/2012 Z. z.
		- opatrenia potrebné na zavedenie systému certifikácie energetickej hospodárnosti budov v súlade s článkom 11 smernice 2010/31/EÚ;	**Áno**	Vyhláška MDVRR SR č. 364/2012 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 555/2005 Z. z. o energetickej hospodárnosti budov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=83478	V uvedenej norme STN sú stanovené požiadavky platné od 1. 1. 2013 v úrovni nízkoenergetickej výstavby. Uvedené odporúčané požiadavky budú platné pre uskutočňovanie novej výstavby od 1. 1. 2016 a cieľové odporúčané požiadavky budú platné pre uskutočňovanie novej výstavby od 1. 1. 2021 a pre verejné budovy od 1. 1. 2019.
		- opatrenia na zabezpečenie strategického plánovania energetickej efektívnosti v súlade s článkom 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ,	**Áno**		
		- opatrenia v súlade s článkom 13 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2006/32/ES o energetickej efektívnosti konečného využitia energie a energetických službách, aby sa zabezpečilo poskytnutie individuálnych meračov koncovým zákazníkom, pokiaľ je to technicky možné, za rozumnú a primeranú cenu vo vzťahu k možným úsporám energie.	**Áno**	Národný program reforiem 2013 http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=22344 Schválený vládou SR dňa 24. 4. 2013. Štúdia Technické a ekonomické aspekty nákladovo optimálnych opatrení	NPR 2013 stanovil národný indikatívny cieľ energetickej efektívnosti, ktorý bol v súlade s požiadavkami čl. 3 smernice 2012/27/EU. Hodnoty cieľa sú uvedené NPR 2013 v tabuľke v kapitole 2.2 vlastného materiálu. Vzhľadom na to, že tieto ciele sú len indikatívne a ešte neboli k dispozícii údaje za rok 2012, je nemožné stanoviť pevnú referenčnú hodnotu. Pri stanovení cieľa boli zohľadnené vnútroštátne okolnosti ovplyvňujúce primárnu energetickú spotrebu. V súčasnosti platné minimálne požiadavky boli porovnané s vypočítanými nákladovo optimálnymi úrovňami minimálnych požiadaviek v zmysle smernice 2010/31/EÚ. Všetky vstupné údaje a predpoklady použité pri výpočte, výsledky výpočtov, údaje o referenčných budovách pre rozličné kategórie budov s rozlíšením medzi novými

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
				zabezpečenia energetickej hospodárnosti budov Štúdia bola notifikovaná Úradom vlády SR listom č. 08307/2013/B610-SV-28312.	a existujúcimi budovami určenými na zásadnú renováciu boli spracované v súlade s požiadavkami príloh k Delegovanému nariadeniu EK č. 244/2012, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov vytvorením rámca porovnávacej metodiky na výpočet nákladovo optimálnych úrovní minimálnych požiadaviek na energetickú hospodárnosť budov a prvkov budov.
4.2. Vykonali sa opatrenia na podporu vysoko efektívnej kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie.	**Áno**	Opatreniami sú: - podpora kombinovanej výroby vychádza z dopytu po využiteľnom teple a z úspor primárnej energie v súlade s článkom 7 ods. 1 a článkom 9 ods. 1 písm. a) a b) smernice 2004/8/ES. Členské štáty alebo ich príslušné orgány zhodnotili existujúci legislatívny a regulačný rámec s ohľadom na postupy pri udeľovaní povolení alebo na iné postupy s cieľom:	**Áno**	Zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby http://www.mhsr.sk/obnovitelne-zdroje-energie-a-kombinovana-vyroba/130978s Vyhláška MH SR č. 599/2009 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby http://www.siea.sk/materials/files/poradenstvo/legislativa/tepelna_energetika/8_1_2009_599_vyhlaska_MHSR.pdf Zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov http://www.google.sk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&frm=1&source=web&cd=1&ved=0CDAQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.economy.gov.sk%2Fzakon-o...%2F128085s&ei=9d7OUqLVGYa0yAOu4IGYBw&usg=AFQjCNHp8WDz1Y6Kl0L1W_bEPk4qv7VqEw&sig2=i_Xy5ar03CWRcMl_uUP1nw	*Zákon č. 309/2009 Z. z.* definuje využiteľné teplo podľa smernice 2004/8/ES a keďže je v SR výroba tepla sieťovým odvetvím, sú určené pravidlá zákonom č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov a zákonom č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Doplatkom je podporené len také množstvo elektriny, ktoré je vyrobené vysoko účinnou kombinovanou výrobou a zodpovedá množstvu využiteľného tepla. Prostredníctvom vyhlášky MH SR č. 599/2009 Z. z. sa vypočíta množstvo elektriny vyrobené vysoko účinnou kombinovanou výrobou. V zmysle § 21 zákona č. 657/2004 Z. z. je držiteľ povolenia na rozvod tepla povinný na zabezpečenie zmluvne dohodnutých dodávok tepla odoberať za určenú alebo schválenú cenu teplo od držiteľa povolenia na výrobu tepla, ktorý teplo vyrába z obnoviteľných zdrojov energie alebo v zariadení na kombinovanú výrobu tepla a elektriny za podmienok ustanovených v tomto zákone.
		a) podnecovať navrhovanie jednotiek na kombinovanú výrobu tepla a elektrickej energie, aby sa uspokojil ekonomicky zdôvodnený dopyt po výrobe využiteľného tepla a predchádzať výrobe väčšieho množstva tepla, než je využiteľné teplo, a	**Áno**		
		b) znížiť regulačné a neregulačné prekážky, aby sa zvýšila kombinovaná výroba tepla a elektrickej energie.	**Áno**		
4.3. Vykonali sa opatrenia na podporu výroby a distribúcie	**Áno**	- Zaviedli sa transparentné systémy podpory, prioritný prístup do siete alebo	**Áno**	Zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby v znení	Zákonom č. 309/2009 Z. z. sú zavedené transparentné podporné schémy. Výrobca elektriny, s právom na podporu, má právo na prednostné pripojenie do

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
energie z obnoviteľných zdrojov		garantovaný prístup a priorita pri prenose, ako aj štandardné pravidlá týkajúce sa znášania a rozdelenia nákladov na technické úpravy, ktoré boli uverejnené, v súlade s článkom 14 ods. 1 a článkom 16 ods. 2 a 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/28/ES.		neskorších predpisov http://www.mhsr.sk/obnovitelne-zdroje-energie-a-kombinovana-vyroba/130978s Vyhláška ÚRSO č. 225/2011 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia v elektroenergetike. http://www.urso.gov.sk/sites/default/files/vyhl_225-2011.pdf	distribučnej sústavy, prednostný prenos elektriny, prednostnú distribúciu elektriny a prednostnú dodávku elektriny, ak zariadenie na výrobu elektriny spĺňa technické podmienky prevádzkovateľa sústavy podľa osobitného predpisu a neohrozí bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy; prednostný prenos elektriny sa nevzťahuje na prenos elektriny spojovacím vedením. Vyhláška ÚRSO č. 225/2011 Z. z. ustanovuje štandardné pravidlá týkajúce sa znášania a zdieľania nákladov na technické úpravy.
		- Členský štát prijal národný akčný plán pre energie z obnoviteľných zdrojov energie v súlade s článkom 4 smernice 2009/28/ES.	**Áno**	Národný akčný plán pre energiu z obnoviteľných zdrojov http://www.google.sk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&frm=1&source=web&cd=1&ved=0CDAQFjAA&url=http%3A%2F%2Fwww.economy.gov.sk%2Findex%2Fopen_file.php%3Fext_dok%3D135435&ei=0uHOUtijEKSEyAPN8ICgBw&usg=AFQjCNGdavfYnNP_ZkLndhaerLUfOQKDzw&sig2=cCfTbXqnjznv6FBi7YEBcQ	
5.1. Predchádzanie rizikám a riadenie rizika: existencia národných alebo regionálnych hodnotení rizík na účely riadenia katastrof s ohľadom na prispôsobovanie sa zmene klímy.	**Čiastočne**	- Zavedie sa národné alebo regionálne posúdenie rizika s týmito prvkami: - opis postupu, metodiky, metód a údajov, ktoré nie sú citlivé, využívaných na posúdenie rizika, a kritériá prioritizácie investícií založených na riziku,	**Nie**	Splnené úlohy: 1. Existencia analýzy územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí na národnej a regionálnej úrovni, existencia plánu ochrany obyvateľstva na regionálnej úrovni, Zákon o civilnej ochrane obyvateľstva: § 12 až § 14 zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov Zodpovedná organizácia: MV SR Termín splnenia: 15. 3. 2013 2. Analýza dostupných metód a postupov hodnotenia rizík Zodpovedná organizácia: MV SR Termín splnenia: 15. 3. 2013	1. SR spracúva a 1x ročne pravidelne aktualizuje „Analýzu územia z hľadiska možných mimoriadnych udalostí“. Materiál je prístupný na sekcii krízového riadenia MV SR. Súhrnný materiál nie je verejne prístupný, nakoľko obsahuje citlivé informácie. SR zároveň spracováva a na ročnej báze aktualizuje plán ochrany obyvateľstva. Vzhľadom na citlivosť informácií obsiahnutých v pláne ochrany obyvateľstva je tento dokument dôverný a je k dispozícii na sekcii krízového riadenia MV SR. 2. Analýzu dostupných metód a postupov tvorí: • Analýza všeobecných zásad manažérstva rizika • Analýza metód HRVA (Hazard Risk Vulnerability

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					Assessment) z týchto hľadísk: • typy zraniteľnosti prostredia (obyvateľstvo, kritická infraštruktúra, životné prostredie), • rozsah kvantifikátorov zraniteľnosti, • postupy na zber, zhromažďovanie a spracovanie údajov, • mechanizmus hodnotenia rizika • v rámci analýzy dopadov sú hodnotené sociálne, ekonomické, environmentálne a politické dopady na obyvateľstvo.
				3. Výber vhodných postupov, modifikácia a prispôsobenie stanoveným cieľom Zodpovedná organizácia: MV SR Termín splnenia: 12. 4. 2013	3. Výber vhodných postupov, modifikácia a prispôsobenie stanoveným cieľom Z analyzovaných nástrojov hodnotenia rizík boli vybrané relevantné postupy a riešenia pre hodnotenie zraniteľnosti vo vzťahu ku konkrétnym rizikám a boli použité pri tvorbe modelu. Dôraz bol kladený na komplexné posúdenie rizika z hľadiska možných ohrození v prostredí vrátane zohľadnenia potenciálnych následkov mimoriadnych udalostí spôsobených tiež napr. spojením viacerých rizík (dominoefekty, synergické javy). Výstupom hodnotenia rizík bude ich kvantitatívna definícia, umožňujúca jednoduché porovnanie a určenie priorít medzi rizikami, určenie najzraniteľnejších území v SR voči rizikám prírodného charakteru, určenie pravdepodobných dôsledkov vzniku mimoriadnych udalostí na špecifické prostredie, a pod.
				4. Doplnenie kvantifikátorov rizika Zodpovedná organizácia: MV SR Termín splnenia: 12. 4. 2013	4. Doplnenie kvatifikátorov rizika MŽP SR poskytlo materiály potrebné na špecifikovanie kvantifikátorov zraniteľnosti životného prostredia. O tieto údaje je výpočet zraniteľnosti životného prostredia vo vzťahu ku konkrétnym rizikám doplnený, čo umožňuje kvalifikovanejšie zhodnotenie zraniteľnosti ŽP ako jedného z potenciálne postihnutých prostredí.
				5. Vypracovanie metodiky hodnotenia vybraných rizík na vnútroštátnej úrovni: Metodika je dostupná na webovej stránke MV SR: http://www.minv.sk/?Dokumenty_na_stiahnutie_CO	5. Vypracovanie metodiky hodnotenia vybraných rizík na vnútroštátnej úrovni Metodika hodnotenia rizík pozostáva z: • modelu hodnotenia rizík v prostredí MS Excell – výpočet

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
				http://www.minv.sk/?Dokumenty_na_stiahnutie_CO&subor=175547 Zodpovedná organizácia: MV SR Termín splnenia: 30. 6. 2013 6. Postup pri určovaní prioritizácie investícií založených na riziku; Spolupráca MŽP SR pri vypracúvaní metodiky hodnotenia vybraných rizík (vrátane environmentálnych záťaží, zosuvov a rizík vyplývajúcich z úložísk ťažobného odpadu) Zodpovedná organizácia: MV SR Termín splnenia: 30. 6. 2013 Vykonané predbežné hodnotenie povodňového rizika (december 2011): http://www.minzp.sk/sekcie/temy-oblasti/voda/ochrana-pred-povodnami/manazment-povodnovych-rizik/	„skóre“/ hodnoty rizika, • metodiky hodnotenia rizika – používateľská príručka (popis postupu) pri aplikácii navrhnutého modelu hodnotenia rizík. Metodika hodnotenia rizík je zverejnená na webovej stránke MV SR v časti krízové riadenie. Metodika hodnotenia rizík zohľadňuje všetky tri kategórie vplyvov (ľudské, ekonomické a environmentálne), ako aj politické a sociálne vplyvy. SR má uzavreté bilaterálne zmluvy a dohody týkajúce sa spolupráce a vzájomnej pomoci pri mimoriadnych udalostiach, ktoré sa venujú problematike cezhraničnej spolupráce. Zoznam bilaterálnych zmlúv a dohôd je dostupný na webovej stránke MV SR: http://www.minv.sk/?zmluvny-system-slovenskej-republiky-pre-mimoriadne-udalosti 6. Postup pri určovaní kritérií prioritizácie investícií založených na riziku Prioritizácia investícií = určovanie priorít v znižovaní rizík Model hodnotenia rizík umožňuje získať všeobecný prehľad o rizikách (kvantitatívne zobrazenie rizík podľa poradia ich závažnosti, slovné popísanie charakteristík územia, následkov MU). S využitím týchto údajov je možné riziká porovnávať a určovať si priority pri ich znižovaní (pri výbere mechanizmu ich znižovania), resp. znižovaní zraniteľnosti prostredia. Pre oblasť zosuvných rizík bol vypracovaný strategický plánovací dokument - Program prevencie a manažmentu zosuvných rizík. Materiál bol schválený uznesením vlády SR č. 738/2013. Jeho cieľom je zabezpečiť komplexné riešenie problematiky svahových pohybov a zosuvných rizík. http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Mater-Dokum-161227?prefixFile=m_ Pre oblasť prevencie a manažmentu rizík vyplývajúcich

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					z prítomnosti úložísk ťažobného odpadu je vypracovaný základný plánovací dokument „Program prevencie a manažmentu rizík vyplývajúcich z uzavretých a opustených úložísk ťažobného odpadu (2014 – 2020)“. Materiál bol 25. 4 2014 predložený na medzirezortné pripomienkové konanie. Predpokladaný termín predloženia na rokovanie vlády SR je máj 2014. V rámci implementácie smernice 2007/60/ES boli dokončené mapy povodňového ohrozenia mapy povodňového rizika. (http://www.minzp.sk/sekcie/temy-oblasti/voda/ochrana-pred-povodnami/manazment-povodnovych-rizik/povodnove-mapy.html). Príprava plánov manažmentu povodňového rizika prebieha podľa časového a vecného harmonogramu, ktorý v decembri 2012 schválila Porada vedenia MŽP SR. Dňa 16. 12. 2013 sa uskutočnil kontrolný deň ministra životného prostredia SR na preverenie stavu prác na príprave prvých plánov manažmentu povodňového rizika, na ktorom boli uvedené výsledky formulácie cieľov manažmentu povodňových rizík a pracovné návrhy opatrení na ich dosiahnutie, vrátane odhadu výdavkov na ich prípravu, prevádzku, údržbu a opravy počas celého predpokladaného obdobia životnosti. Implementácia smernice 2007/60/ES prebieha v súlade s príslušnými ustanoveniami upravujúcim časový postup.
		- opis scenárov s jedným rizikom a viacerými rizikami,	**Áno**	Identifikácia scenárov prejavu rizika vrátane zohľadnenia synergického efektu a domino efektu. Metodika je dostupná na webovej stránke Ministerstva vnútra Slovenskej republiky: http://www.minv.sk/?Dokumenty_na_stiahnutie_CO http://www.minv.sk/?Dokumenty_na_stiahnutie_CO&subor=175547 Zodpovedná organizácia: MV SR	Možné scenáre prejavu rizika sú identifikované a implementované do modelu ako kvantifikátory zraniteľnosti prostredia. Ide o zoznam možných prejavov konkrétnych rizík zohľadňujúci možné dominoefekty a synergické javy prejavujúce sa s daným rizikom. Výstupy sú zapracované v navrhovanej metodike hodnotenia rizík.

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
				Termín splnenia: 30. 6. 2013	
		- v prípade potreby zohľadnenie národných stratégií na prispôsobovanie sa zmene klímy.	**Áno**	Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23364	Hlavným predpokladom plnenia ex ante kondicionality je vypracovanie Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. V júli 2013 boli pripravené podklady subkoordinátorov za jednotlivé oblasti/sektory, prebiehalo súbežné pripomienkovanie návrhov. Návrh Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy bol zverejnený na web stránke SHMÚ ako aj na stránke MŽP SR od 28. 8. 2013, *s možnosťou predkladať pripomienky do 13. 9. 2013*). Návrh Stratégie bol upravený na základe pripomienok verejnosti. Súčasťou Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy je aj súbor preventívnych adaptačných opatrení pre sledované oblasti/sektory. Dokument bol predložený na medzirezortné pripomienkové konanie s dátumom ukončenia 26. 2. 2014. Doručené pripomienky boli vyhodnotené a, v prípade relevantnosti, zapracované. Dňa 26. marca 2014 bol materiál „Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy“ prerokovaný a schválený vládou SR (uznesenie č. 148/2014). http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/RokovanieDetail/737 V nadväznosti na stratégiu budú do analýzy územia v spolupráci so sekciou geológie a prírodných zdrojov implementované aj výsledky geologického prieskumu životného prostredia (prieskum EZ). Problematika adaptácie na zmenu klímy v podmienkach SR bude na prezentovaná aj na seminári k programu LIFE (2014 – 2020), organizovanom EK v spolupráci s MŽP SR v priebehu roka 2014 (podľa termínu stanoveného EK).

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
6.1. Vodné hospodárstvo: Existencia a) cenovej politiky v oblasti vôd, ktorá zabezpečuje primerané stimuly pre používateľov na efektívne využívanie vody a b) primeraný príspevok rozličných spôsobov využívania vody na úhradu nákladov za vodohospodárske služby vo výške schválenej v pláne riadenia povodia pre investície podporené z operačných programov.	**Nie**	V sektoroch podporovaných z EFRR a Kohézneho fondu členský štát zabezpečil príspevok rôznych spôsobov využívania vody k úhrade nákladov na vodohospodárske služby podľa sektorov v súlade s článkom 9 ods. 1 prvou zarážkou smernice 2000/60/ES podľa potreby so zreteľom na sociálne, environmentálne a hospodárske účinky tejto úhrady, ako aj na geografické a klimatické podmienky dotknutého regiónu alebo regiónov.	**Nie**	Vodný zákon: § 78a Zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov http://jaspi.justice.gov.sk Nariadenie vlády SR č. 755/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 367/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 755/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd www.zbierka.sk/sk/predpisy/755-2004-z-z.p-8366.pdf Cenová politika v oblasti vodného hospodárstva schválená uznesením vlády SR č. 17 z 12. 1. 2011 https://lt.justice.gov.sk/Attachment/vlastn%C3%BD%20materi%C3%A1l_doc.pdf?instEID=-1&attEID=29620&docEID=144483&matEID=3384&langEID=1&tStamp=20101129113946687 Regulačná politika na regulačné obdobie 2012 - 2016 http://www.urso.gov.sk/?q=content/%C3%BArad-regula%C4%8Dn%C3%A1-rada-regula%C4%8Dn%C3%A1-politika	V nadväznosti na obsah Usmernenia EK k plneniu ex ante kondicionalít bol identifikovaný čiastkovo nesplnený prvok plnenia kritéria v rámci "princípu refundácie nákladov za vodné služby". Princíp refundácie nákladov za všetky vodohospodárske služby je splnený s výnimkou primeraného príspevku za službu spojenú s odberom vody na závlahy, ktorý je v štádiu legislatívneho návrhu novely vodného zákona následne novela nariadenia vlády SR č. 755/2005 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd. Predmetný návrh novely vodného zákona musí prejsť celým legislatívnym procesom (opätovné prerokovanie vo vláde SR a následne vo výboroch NR SR a samotnej NR SR). Novela vodného zákona má pozitívny vplyv na všestrannú ochranu vôd, s dôrazom na podzemné vody v chránených vodohospodárskych oblastiach, má zabezpečiť zvýšenú ochranu vodných zdrojov situovaných na území SR a stanovenie postupov pri využívaní vody s ohľadom na jej strategický význam pre štát a verejný záujem. V SR za cenovú reguláciu zodpovedá Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (URSO). Súčasná cenová regulácia v oblasti vodárenstva sa vykonáva v súlade s platnou legislatívou (zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a vyhláška č. 195/2013 Z. z.) Pri stanovení cien sa zohľadňujú oprávnené náklady a primeraný zisk, nové investície a ich využívanie na výrobu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom a na odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou, vrátane sociálnej únosnosti, ktorá je jednou z priorít samotnej regulácie. Jedným z cieľov schválenej Regulačnej politiky v oblasti vodárenstva na roky 2012-2016 je vytvoriť legislatívne prostredie pre uplatnenie dvojzložkovej ceny (fixnej a variabilnej zložky), a to na základe dôslednej a objektívnej

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
				Vodný plán Slovenska, kap. 7, http://www.vuvh.sk/rsv2/index.php?option=com_content&view=article&id=67&Itemid=87&lang=sk Analýza pokroku dosiahnutého pri zavádzaní Programu opatrení obsiahnutom vo Vodnom pláne Slovenska, kap.5 „Cenová politika za vodohospodárske služby“ http://www.vuvh.sk/rsv2/index.php?option=com_content&view=article&id=51&Itemid=58&lang=sk	analýzy opodstatnenosti jej uplatnenia pri zohľadnení sociálno-ekonomických dopadov, ktorým úrad v súčasnom období venuje pozornosť. V SR sú v cenách kalkulované všetky oprávnené náklady, ktoré súvisia s tou ktorou vodohospodárskou službou (vrátane nákladov súvisiacich s opravou, údržbou a obnovou majetku). V cenách vodného a stočného za dodávku pitnej vody verejným vodovodom a za odvedenie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou boli odstránené všetky krížové dotácie cca do roku 2007 (t. j. boli odstránené medzi pitnou a odpadovou vodou, resp. aj medzi obyvateľstvom a priemyslom). Čo sa týka bodových a difúznych zdrojov; bodové zdroje znečistenia sú už v súčasnosti riešené cez poplatky za vypúšťanie vyčistených odpadových vôd. Analyzujú sa možnosti pokrytia nákladov na difúzne zdroje znečistenia zo sektora poľnohospodárstva, ktoré sa budú koordinovať s prístupmi ostatných členských krajín.
		Prijatie plánu manažmentu povodia pre správne územie povodia v súlade s článkom 13 smernice 2000/60/ES.	**Nie**	Vodný plán Slovenska, kap. 5,6 a 7 http://www.vuvh.sk/rsv2/index.php?option=com_content&view=article&id=67&Itemid=87&lang=sk Vodný plán Slovenska obsahuje 2 plány manažmentu povodí: a) plán manažmentu národnej časti správneho územia povodia Dunaja (SÚPD) integrujúci plány manažmentu čiastkových povodí tohto správneho územia a b) plán manažmentu správneho územia povodia Visly (SÚPV). Nariadenie vlády SR č. 279/2011 Z. z.,	K prvému Vodnému plánu Slovenska, ktorý obsahuje Plán manažmentu národnej časti správneho územia povodia Dunaja a Plán manažmentu národnej časti správneho územia povodia Visly EK uplatnila pripomienky, z ktorých sa SR poučila a na základe nich pripravuje nový Vodný plán Slovenska a plány manažmentu povodí a upravila, doplnila a vykonáva monitoring vôd nasledovne: V súvislosti s charakterizáciou správnych území povodí, pre všetky relevantné biologické prvky kvality (BPK) boli v priebehu obdobia 2009 – 2012 pre všetky typy prirodzených vodných útvarov stanovené referenčné podmienky (hodnoty). Do Programu monitorovania vôd (2009 – 2012) boli zaradené pre prirodzené vodné útvary všetky relevantné BPK vrátane rýb. V uvedenom období sa sledovali všetky prioritné látky (41) vo vode v riekach aj v riekach so zmenenou kategóriou (v nádržiach, výrazne zmenené vodné útvary - HMWB, umelé vodné útvary - AWB). Pravidelné monitorovanie sedimentov sa pre sledovanie trendov zaviedlo od roku 2012. Pre tri vybrané látky (ortuť, hexachlórbenzén a hexachlórbutadién) sa monitorovanie

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
				ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Vodného plánu Slovenska obsahujúca program opatrení na dosiahnutie environmentálnych cieľov www.zbierka.sk/sk/predpisy/279-2011-z-z.p-34239.pdf Analýza pokroku dosiahnutého pri zavádzaní Programu opatrení obsiahnutom vo Vodnom pláne Slovenska, kap.5 „Cenová politika za vodohospodárske služby“ http://www.vuvh.sk/rsv2/index.php?option=com_content&view=article&id=51&Itemid=58&lang=sk	v biote (v rybách) začalo od roku 2011. V období rokov 2009 – 2012 sa do hodnotenia ekologického stavu zahrnuli aj hydromorfologické prvky kvality. Do programu monitorovania vôd (2010, 2011, 2012) bolo zaradené sledovanie vybraných biologických prvkov kvality za účelom odvodenia (overenia a aktualizácie) klasifikačných schém pre hodnotenie ekologického potenciálu v útvaroch povrchových vôd vymedzených ako HMWB a AWB. V súvislosti s aktualizáciou klasifikačných schém pre hodnotenie ekologického potenciálu boli testované metódy odberu, ako aj vhodnosť spoločenstiev a metrík pre indikáciu zmien vo vymedzených HMWB a AWB. Keďže SR nemá prirodzené jazerá podľa kritérií rámcovej smernice o vode RSV, Slovensko sa nezúčastnilo medzikalibračného porovnávania (interkalibrácie) jazier na úrovni EÚ – nerelevantné pre SR. Odvodené národné klasifikačné schémy pre prirodzené vodné útvary boli predmetom medzikalibračného porovnávania (interkalibrácie) na úrovni EÚ (2009 - 2012) pre všetky relevantné BPK. Interkalibrácia metód hodnotenia ekologického potenciálu vodných útvarov vymedzených ako HMWB a AWB sa na úrovni EÚ v období 2009-2012 neuskutočnila. Výnimky v súvislosti s hydromorfologickými opatreniami sa uplatňovali v súvislosti s technickou neuskutočniteľnosťou vo vzťahu k požadovanému dátumu realizácie navrhovaných opatrení, t. j. do 22. 12. 2012 a ekonomickými dôvodmi – nezabezpečenosťou finančných prostriedkov na realizáciu potrebných opatrení v prvom plánovacom cykle. Realizácia opatrení navrhovaných na elimináciu hydromorfologických zmien (zabezpečujúcich kontinuitu toku) zahŕňa zmeny existujúcich stavieb a úpravy alebo nové plánované stavby (napr. vybudovanie biokoridora), čo si vyžaduje vyhotoviť potrebnú dokumentáciu, v prípade nových stavieb aj majetkové vysporiadanie k pozemkom. Z časového hľadiska dodržanie termínu 22. 12. 2012 nebolo reálne. Hydromorfologické opatrenia sú navrhnuté medzi hlavné aktivity

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					v pripravovanom OP KŽP 2014 - 2020. Všetky požadované relevantné informácie budú obsiahnuté v pripravovanom druhom cykle plánov manažmentu povodí. Jeho realizácia prebieha v súlade s požiadavkou RSV. SR pripravila Akčný plán na splnenie ex ante kondicionalít v súlade s vecným a časovým harmonogramom pre 2. cyklus prípravy plánov manažmentov povodí, ktorý je dostupný na adrese: http://www.vuvh.sk/download/RSV/11_Harmonogram/VC_harmonogram2012_fin.pdf
6.2. Sektor odpadového hospodárstva: Podpora hospodárnych a environmentálne udržateľných investícií v sektore odpadového hospodárstva najmä prostredníctvom vypracovania plánov odpadového hospodárstva v súlade so smernicou 2008/98/ES o odpade a o zrušení určitých smerníc (ďalej len „smernica o odpade“) a v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva	**Čiastočne**	- Komisii bola predložená správa o vykonávaní vyžadovaná podľa článku 11 ods. 5 smernice 2008/98/ES, pokiaľ ide o pokrok pri plnení cieľov stanovených v článku 11 smernice 2008/98/ES.	**Áno**	Splnené úlohy: 1. Vypracovanie sektorovej správy v elektronickej forme za obdobie rokov 2010, 2011 a 2012 Termín odoslania správy: 26. 9. 2013 2. Vypracovanie správy podľa čl. 11 rámcovej smernice o odpade. Termín odoslania správy: 26. 9. 2013	Plnenie bolo zabezpečené v súlade s čl. 11 (5) a čl. 37 rámcovej smernice o odpade, ktorá stanovuje termín do 30. 9. 2013. Dňa 25.9.2013 boli údaje o pokroku s ohľadom na splnenie cieľov stanovených v článku 11 (2) rámcovej smernice o odpade pre sledované obdobie 2010 a 2011, vrátane správy o kvalite údajov zaslané elektroniky prostredníctvom portálu eDAMIS na Eurostat do Dátového centra pre odpady. Sektorová správa za obdobie rokov 2010, 2011 a 2012 bola predložená v elektronickej verzii na EK – GR pre životné prostredie a na Stále zastúpenie SR pri EÚ. Dňa 27. 9. 2013 bol zo strany EK (Jutta Neusser) potvrdený príjem sektorovej správy.
		- Existencia jedného alebo viacerých programov odpadového hospodárstva, ako sa vyžaduje v článku 28 smernice 2008/98/ES.	**Áno**	Splnené úlohy: 1. POH na národnej úrovni: Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky bol schválený vládou SR - Uznesenie vlády SR č. 69/2012 z 22. februára 2012 k Programu odpadového hospodárstva SR na roky 2011 až 2015.	1. POH na národnej úrovni: Uznesením vlády SR č. 69/2012 zo dňa 22. 2. 2012 bol schválený Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011 až 2015 (POH SR). Dňa 23. 3. 2012 bol Program odpadového hospodárstva SR na roky 2011 až 2015 uverejnený vo Vestníku MŽP SR (čiastka 2, ročník XX). V novembri 2012 MŽP SR zaslalo na stále zastúpenie SR pri EÚ informácie o plnení požiadaviek plánu odpadového

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
				Termín splnenia: 22. 2. 2012 http://www.minzp.sk/sekcie/temy-oblasti/odpady-obaly/poh/poh-2011-2015/ 2. POH na úrovni krajov: - Nitriansky kraj – Všeobecne záväzná vyhláška Obvodného úradu životného prostredia Nitra č. 2/2013 zo 17. 6. 2013, ktorou sa vyhlasuje záväzná časť Programu odpadového hospodárstva Nitrianskeho kraja na roky 2011 – 2015. Termín splnenia: 30. 9. 2013 http://www.zbierka.sk/sk/vestnik/vestnik-vlady-sr/vydanie-3-2013 - Nitriansky kraj - oznámenie o zmene strategického dokumentu. Termín splnenia: 25. 10. 2013 http://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/program-odpadoveho-hospodarstva-nitrianskeho-kraja-na-roky-2011-2015-z - Košický kraj - Všeobecne záväzná vyhláška Okresného úradu Košice č. 1/2013 zo 14. 10.2013, ktorou sa vyhlasuje záväzná časť Programu odpadového hospodárstva Košického kraja na roky 2011 -2015.	hospodárstva podľa čl. 28 smernice 2008/98/ES a zároveň požiadalo o ich postúpenie Európskej komisii. 2. POH na úrovni krajov: Podľa zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o odpadoch“) na POH SR nadväzujú krajské programy odpadového hospodárstva, ktoré pripravujú okresné úrady v sídle kraja. Podľa § 5 ods. 5 zákona o odpadoch okresný úrad v sídle kraja je povinný do troch mesiacov od schválenia POH SR predložiť návrh POH kraja na posúdenie podľa osobitného predpisu. Podľa § 6 zákona o odpadoch do štyroch mesiacov od vydania POH kraja musia obce a väčšina pôvodcov odpadov vypracovať vlastné programy, ktoré predložia príslušnému orgánu štátnej správy odpadového hospodárstva na schválenie. POH SR v časti 2. obsahuje počet zariadení na zhodnocovanie odpadov v jednotlivých krajoch a v SR (časť 2.4. str. 29). Prognóza produkcie odpadov a spracovateľské kapacity sú riešené prostredníctvom POH na regionálnej úrovni v súlade s článkom 28 smernice 2008/98/ES. Všetky vypracované regionálne POH boli z tohto hľadiska prekontrolované a relevantné informácie v nich boli identifikované.

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
				Termín splnenia: 14. 11. 2013 http://www.zbierka.sk/sk/vestnik/vestnik-vlady-sr/vydanie-4-2013 - Banskobystrický kraj - VYHLÁŠKA Okresného úradu Banská Bystrica č. 1/2014 z 10. januára 2014, ktorou sa vyhlasuje záväzná časť Programu odpadového hospodárstva Banskobystrického kraja na roky 2011 – 2015 http://www.zbierka.sk/sk/vestnik/vestnik-vlady-sr/vydanie-1-2014 - Prešovský kraj - VYHLÁŠKA Okresného úradu Prešov č. 399/2013/OSZP z 20. decembra 2013, ktorou sa vyhlasuje záväzná časť Programu odpadového hospodárstva Prešovského kraja na roky 2011 – 2015 http://www.zbierka.sk/sk/vestnik/vestnik-vlady-sr/vydanie-1-2014 - Žilinský kraj - VYHLÁŠKA Okresného úradu Žilina č. 1/2014 z 10. januára 2014, ktorou sa vyhlasuje záväzná časť Programu odpadového hospodárstva Žilinského kraja na roky 2011 – 2015 http://www.zbierka.sk/sk/vestnik/vestnik-vlady-sr/vydanie-1-2014 - Trenčiansky kraj - Všeobecne záväzná vyhláška Okresného úradu Trenčín č. 1/2013 zo 4. decembra 2013, ktorou sa vyhlasuje záväzná časť Programu	Máj 2013 - Všetky obvodné úrady životného prostredia v sídle kraja už predložili návrh programu kraja na posudzovanie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Jún 2013 – Vo všetkých ôsmych krajoch na území SR v rámci strategického posudzovania prebehlo verejné prerokovanie. Prvý štvrťrok 2014 – všetkých osem okresných úradov v sídle kraja vydalo formou všeobecne záväznej vyhlášky záväznú časť programu kraja.

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
				odpadového hospodárstva Trenčianskeho kraja na roky 2011 – 2015 Termín splnenia: 20. 12. 2013 http://www.minv.sk/?ciastka-5-vydana-20-12-2013. - Trnavský kraj – Vyhláška Okresného úradu Trnava č. 1/2014 z 22. januára 2014, ktorou sa vyhlasuje záväzná časť Programu odpadového hospodárstva Trnavského kraja na roky 2011 – 2015 Termín zverejnenia: 20. 2. 2014 http://www.zbierka.sk/sk/vestnik/vestnik-vlady-sr/vydanie-2-2014 - Bratislavský kraj – Vyhláška Okresného úradu Bratislava č. 1/2014 zo 14.mraca 2014, ktorou sa vyhlasuje záväzná časť Programu odpadového hospodárstva Bratislavského kraja a okresov Senica a Skalica na roky 2011 – 2015 http://www.zbierka.sk/sk/vestnik/vestnik-vlady-sr/vydanie-3-2014	
		- Existencia programov na predchádzanie vzniku odpadu, ako sa vyžaduje v článku 29 smernice 2008/98/ES.	**Áno**	Návrh Programu predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2014 – 2018 bol schválený uznesením vlády SR č. 729/2013. http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23114 http://www.minzp.sk/files/dokumenty/vestnik-mzp/vestnik-01-2014.pdf	Na 88. schôdzi vlády SR, ktorá sa konala dňa 18.12.2013, bol uznesením vlády SR č. 729/2013 schválený Návrh Programu predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2014 – 2018. Dňa 24. 02. 2014 bol Program predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2014 – 2018 zverejnený vo Vestníku MŽP SR č. 1/2014. Dňa 05. 03. 2014 MŽP SR požiadalo stále zastúpenie SR o zaslanie oficiálneho oznámenia Slovenskej republiky o schválení Programu predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky na roku 2014 – 2018 generálnej tajomníčke Európskej komisie.

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
		- Prijali sa opatrenia potrebné na dosiahnutie cieľov prípravy na opätovné použitie a recykláciu do roku 2020 v súlade s článkom 11 ods. 2 smernice 2008/98/ES.	**Nie**	Novela zákona o odpadoch Zákon č. 343/2012 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov http://www.svps.sk/dokumenty/legislativa/nv_343_2012.pdf Zákon č. 434/2013 Z. z ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 17/2004 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov www.zbierka.sk/sk/predpisy/434-2013-z-z.p-35488.pdf Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011 až 2015 (POH SR) - Uznesenie vlády Slovenskej republiky č. 69/2012 z 22. februára 2012 k Programu odpadového hospodárstva SR na roky 2011 až 2015 http://www.minzp.sk/sekcie/temy-oblasti/odpady-obaly/poh/poh-2011-2015/	Smernica o odpade v článku 11 ods. 2 smernice stanovuje ciele v oblasti prípravy na opätovné použitie a recykláciu, ktoré je potrebné do r. 2020 dosiahnuť, pričom opatrenia na ich dosiahnutie sú v kompetencii členského štátu. SR bude pri výpočte plnenia cieľov ustanovených v článku 11(2) rámcovej smernice o odpade postupovať podľa rozhodnutia Komisie 2011/753/ES, ktorý stanovuje 4 metódy výpočtu cieľa týkajúceho sa komunálneho odpadu a metódu výpočtu cieľa týkajúceho sa stavebného odpadu a odpadu z demolácií. V súvislosti s požiadavkami článku 11(2) rámcovej smernice o odpade SR prijala opatrenia, ktoré sa týkajú úpravy, novelizácie právnych predpisov v oblasti odpadového hospodárstva a stanovenia cieľov a opatrení v programe odpadového hospodárstva. Novela zákona o odpadoch: Zákon č. 343/2012 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tento zákon nadobudol účinnosť dňa 1. 1. 2013. Novelou zákona o odpadoch bola do národnej legislatívy SR implementovaná smernica o odpade. SR prostredníctvom novelizácie zákona od odpadoch na zabezpečenie cieľov v oblasti opätovného použitia a recyklácie má stanovené nasledovné opatrenia: - začlenenie nových pojmov v oblasti opätovného použitia a recyklácie v zmysle smernice o odpade do národnej legislatívy (ako napr. opätovné použitie, príprava na opätovné použitie, spracovanie, recyklácia, vedľajší produkt a stav konca odpadu). - zavedenie novej hierarchie odpadového hospodárstva v nadväznosti na čl. 4 smernice o odpade do národnej legislatívy. Základom hierarchie odpadového hospodárstva je predchádzanie vzniku odpadu. Nóvum v hierarchii je príprava na opätovné použitie. Hierarchia je záväzná a má sa uplatňovať s cieľom predchádzania alebo znižovania nepriaznivých vplyvov nakladania s odpadom a znižovania

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					vplyvov využívania primárnych zdrojov. - stanovenie cieľov odpadového hospodárstva v oblasti komunálnych odpadov a stavebných a demolačných odpadov. Navrhované ciele v predmetnej oblasti: „Cieľom odpadového hospodárstva v oblasti komunálnych odpadov je do roku 2020 zvýšiť prípravu na opätovné použitie a recykláciu komunálnych odpadov ako papier, kov, plasty a sklo najmenej na 50 % hmotnosti vzniknutých odpadov. Cieľom odpadového hospodárstva v oblasti stavebných a demolačných odpadov je do roku 2020 zvýšiť prípravu na opätovné použitie, recykláciu a zhodnotenie stavebného a demolačného odpadu vrátane zasypávacích prác ako náhrady za iné materiály najmenej na 70 % hmotnosti vzniknutého odpadu; tento cieľ sa uplatní na odpady uvedené v skupine číslo 17 Katalógu odpadov [§ 68 ods. 3 písm. e)], okrem nebezpečných odpadov a odpadu pod katalógovým číslom 17 05 04.“ - povinnosť obce zaviesť a zabezpečiť vykonávanie triedeného zberu komunálnych odpadov pre papier, plasty, kovy, sklo a biologicky rozložiteľné odpady, okrem tých, ktorých pôvodcom je prevádzkovateľ kuchyne. Už od roku 2010 platí v SR povinnosť pre obec vykonávať triedený zber pre 4 zložky komunálnych odpadov – papier, plasty, sklo a kovy, väčšina miest a obcí však mala zavedený triedený zber ešte pred rokom 2010. 2. Novelizácia zákona o poplatkoch za uloženie odpadov: Zákon č. 434/2013 Z. z ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 17/2004 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov, ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. 1. 2014. V roku 2013 bol novelizovaný zákon č. 17/2004 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov v znení neskorších predpisov, ktorý okrem znevýhodňovania skládkovania ako takého motivuje obce k zavedeniu triedeného zberu, keďže na základe zavedeného triedeného zberu, v závislosti od počtu vytriedených zložiek, znižuje poplatok za skládkovanie komunálneho odpadu (KO). Skládkové dane sa až do r. 2016 majú postupne zvyšovať - v rámci novely

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					zákona o poplatkoch bola zvýšená skládková daň pre vybrané druhy ostatných odpadov (predovšetkým biologicky rozložiteľné odpady a odpady z obalov), ktorá má do roku 2016 vystúpiť na úroveň 30 EUR. Rovnako bola zvýšená skládková daň pre vybrané druhy nebezpečných odpadov, ktorá má do roku 2016 vystúpiť na úroveň 60 EUR. Výška poplatku za skládkovanie komunálneho odpadu bola stanovená na základe rešpektovania princípu partnerstva, t.j. na základe dohody vlády SR a sociálnych partnerov (najmä Združenie miest a obcí Slovenska) a zodpovedá sociálnej prijateľnosti a ekonomickej úrovni v SR. (Pozn: MŽP SR navrhovalo zvýšiť poplatok za ukladanie odpadov na skládky odpadov aj pre komunálne odpady, avšak na základe Memoranda o spolupráci pri uplatňovaní rozpočtovej politiky orientovanej na zabezpečenie finančnej stability verejného sektora na r. 2013 medzi vládou SR a Združením miest a obcí SR, nebol návrh na zvýšenie poplatkov za ukladanie odpadov na skládky odpadov podporený s konštatovaním, že zákon o poplatkoch za skládkovanie odpadov je v súčasnosti nastavený adekvátne k hospodárskemu vývoju a ekonomickej situácii SR.) 3. POH na národnej úrovni: Dôležitým koncepčným nástrojom na uplatňovanie hierarchie odpadového hospodárstva je Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky na roky 2011 až 2015, schválený uznesením vlády SR č. 69 z 22. 02. 2012. POH SR bol vypracovaný v súlade s rámcovou smernicou o odpade a predstavuje základný strategický dokument v odpadovom hospodárstve, ktorý vytyčuje strednodobé ciele odpadového hospodárstva. V POH SR sú stanovené aj ciele a opatrenia pre nakladanie s biologicky rozložiteľnými odpadmi a komunálnymi odpadmi. Hlavným cieľom je znížiť skládkovanie komunálnych odpadov (KO), vytvoriť podmienky na zhodnocovanie KO a zvýšiť separovaný/triedený zber odpadov. V časti 3.2.2 POH SR sú stanovené opatrenia na podporu opätovného použitia a recyklácie KO, prostredníctvom ktorých sa majú zabezpečiť ciele pre nakladenie s KO

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					v súlade s rámcovou smernicou o odpade. 4. Systém rozšírenej zodpovednosti výrobcu Systém rozšírenej zodpovednosti výrobcu (RZV) je v národnej legislatíve čiastočne zakotvený od roku 2001, kedy bol prijatý v súčasnosti platný zákon o odpadoch. Inštitút rozšírenej zodpovednosti výrobcu sa začal uplatňovať prostredníctvom Recyklačného fondu, pričom bol postupne vytvorený pre jednotlivé prúdy odpadov, systém kolektívnych organizácií, ktoré na základe združovania výrobcov zabezpečujú celý systém zberu a recyklácie jednotlivých komodít. Ide o nasledovné prúdy odpadov: odpady z obalov, batérií a akumulátorov, elektrozariadení a čiastočne starých vozidiel. Novým pripravovaným zákonom o odpadoch (v súčasnosti sa vyhodnocujú pripomienky MPK a účinnosť je predpokladaná od 1. 1. 2015) bude spresnený spôsob realizácie rozšírenej zodpovednosti výrobcov a existujúci systém RZV bude upravený a rozšírený o zodpovednosti výrobcov a dovozcov pneumatík, olejov, papiera a lepenky, plastov a skla. Súčasťou navrhovaného systému rozšírenej zodpovednosti výrobcov je povinnosť pre výrobcov zabezpečovať plnenie záväzkov zberu, zhodnotenia a recyklácie odpadov aj prostredníctvom triedeného zberu komunálneho odpadu v obciach, so zapojením zberových spoločností a celej siete zariadení na zhodnocovanie odpadov. V rámci pripravovaného nového zákona o odpadoch sa navrhuje aj sprísnenie pravidiel pre skládkovanie odpadov za účelom obmedzenia, resp. úplného zákazu skládkovania niektorých prúdov odpadov, vrátane vytriedeného biologicky rozložiteľného odpadu a vytriedených zložiek komunálneho odpadu, na ktoré sa vzťahuje rozšírená zodpovednosť výrobcov.
7.1. Doprava: existencia komplexného plánu alebo plánov alebo rámca či rámcov pre dopravné investície v	**Čiastočne**	Existuje komplexný plán či plány alebo rámec či rámce pre dopravné investície, ktoré spĺňajú právne požiadavky na strategické environmentálne posúdenie a stanovujú:	**Nie**		Návrh Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I) a Stratégie rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020 boli vypracované. Strategické dokumenty sú dostupné na webovej stránke: www.telecom.gov.sk. Zoznam projektov je súčasťou strategických dokumentov.

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
súlade s inštitucionálnou štruktúrou členských štátov (vrátane verejnej dopravy na regionálnej a miestnej úrovni), ktorý podporuje rozvoj infraštruktúry a zlepšuje prepojenie na úplnú a základnú sieť TEN-T.		- príspevok k jednotnému európskemu dopravnému priestoru v súlade s článkom 10 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1315/2013 vrátane priorít pre investície do:	**Áno**	Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I) http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=147132	Pozn.: Na základe dohody medzi MDVRR SR a EK bola príprava strategického plánu rozdelená na dve fázy. Ukončenie fázy sa predpokladá po schválení strategického plánu vládou SR v prvej polovici roka 2014. Dokument zaväzuje SR pokračovať v začatých aktivitách a dopracovať dopravnú sektorovú stratégiu o 2. fázu, a to najneskôr do konca roku 2016. V súlade s požiadavkou EK predloží RO OPII spolu s návrhom OPII taktiež Akčný plán pre naplnenie EAK 7.1. Predloženie plánu umožní začať proces formálneho schvaľovania OPII, napriek tomu, že EAK 7.1 nie je formálne splnená. Strategický plán vrátane zoznamu projektov by mal byť predmetom ďalších rokovaní s EK. MDVRR SR v spolupráci so žiadateľmi zabezpečí vypracovanie opisu projektu ku každému navrhovanému projektu, ktorý bude poskytovať súhrnné informácie o projekte. Oba strategické dokumenty sú v súčasnosti posudzované podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Ukončenie procesu strategického environmentálneho posudzovania sa predpokladá do 30. 6. 2014. Finálne verzie oboch strategických dokumentov budú vypracované po ukončení SEA procesu a konzultáciách s EK a JASPERS. Úplné splnenie ex ante kondicionalít v sektore dopravy bude zabezpečené vypracovaním Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030 (fáza II). Pripravuje sa aktualizácia analýzy.
		- základnej siete TEN-T a úplnej siete, pričom sa počíta s investíciami EFRR a Kohézneho fondu,	**Áno**	„Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020“ http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=147132	
		- sekundárnej siete,	**Áno**		
		- realistickú a kvalitnú realizáciu projektov, pri ktorých sa počíta s podporou zo strany EFRR a Kohézneho fondu,	**Nie**		
		Opatrenia na zabezpečenie kapacity sprostredkovateľských orgánov a prijímateľov pri vykonávaní naplánovaných projektov.	**Nie**	"Analýza administratívnych, finančných a technických kapacít prijímateľov za rok 2012"	
7.2. Železničná doprava: existencia komplexného plánu či plánov alebo rámca či rámcov dopravy s osobitnou časťou venovanou rozvoju železničnej siete v súlade s	**Nie**	V rámci uvedeného plánu či plánov alebo rámca či rámcov dopravy existuje časť venovaná rozvoju železničnej siete, ktorá spĺňa právne požiadavky na strategické environmentálne posúdenie a stanovuje realisticky a kvalitne vypracovaný plán realizácie projektov (vrátane časového plánu a rozpočtového rámca).	**Nie**	Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I) http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=147132 „Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020“ http://www.telecom.gov.sk/index/index.ph	Návrh Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I) a Stratégie rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020 boli vypracované. Strategické dokumenty sú dostupné na webovej stránke: www.telecom.gov.sk. Zoznam projektov je súčasťou strategických dokumentov. Strategický plán vrátane zoznamu projektov by mal byť predmetom ďalších rokovaní s EK. MDVRR SR v spolupráci so žiadateľmi zabezpečí vypracovanie opisu projektu ku každému navrhovanému projektu, ktorý bude poskytovať

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
inštitucionálnou štruktúrou členských štátov (vrátane verejnej dopravy na regionálnej a miestnej úrovni), ktorý podporuje rozvoj infraštruktúry a zlepšuje prepojenie na úplnú a základnú sieť TEN-T. Investície zahŕňajú mobilné aktíva, interoperabilitu a budovanie kapacít.				p?ids=147132	súhrnné informácie o projekte. Oba strategické dokumenty sú v súčasnosti posudzované podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Ukončenie procesu strategického environmentálneho posudzovania sa predpokladá do 30. 6. 2014. Finálne verzie oboch strategických dokumentov budú vypracované po ukončení SEA procesu a konzultáciách s EK a JASPERS. Úplné splnenie ex ante kondicionalít v sektore dopravy bude zabezpečené vypracovaním Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030 (fáza II).
		Opatrenia na zabezpečenie kapacity sprostredkovateľských orgánov a prijímateľov pri vykonávaní naplánovaných projektov.	**Nie**	Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I) http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=147132 „Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020“ http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=147132 „Analýza administratívnych, finančných a technických kapacít prijímateľov za rok 2012“	Pripravuje sa aktualizácia analýzy.
7.3. Iné druhy dopravy vrátane vnútrozemských vodných ciest a námornej prepravy, prístavov, multimodálnych spojení a letiskovej infraštruktúry: existencia komplexného plánu či plánov alebo rámca či rámcov dopravy s osobitnou časťou venovanou	**Nie**	Existencia časti venovanej vnútrozemským vodným cestám a námornej preprave, prístavom, multimodálnym spojeniam a letiskovej infraštruktúre v rámci plánu či plánov alebo rámca či rámcov dopravy, ktorá:	**Nie**	Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I) http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=147132 „Stratégia rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020“ http://www.telecom.gov.sk/index/index.php?ids=147132	Návrh Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I) a Stratégie rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020 boli vypracované. Strategické dokumenty sú dostupné na webovej stránke: www.telecom.gov.sk. Zoznam projektov je súčasťou strategických dokumentov. Strategický plán vrátane zoznamu projektov by mal byť predmetom ďalších rokovaní s EK. MDVRR SR v spolupráci so žiadateľmi zabezpečí vypracovanie opisu projektu ku každému navrhovanému projektu, ktorý bude poskytovať súhrnné informácie o projekte. Oba strategické dokumenty sú v súčasnosti posudzované podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Ukončenie procesu strategického
		- je v súlade s právnymi požiadavkami na strategické environmentálne posúdenie,	**Nie**		
		- stanovuje realisticky a kvalitne vypracovaný plán realizácie projektov (vrátane časového plánu a rozpočtového rámca).	**Nie**		

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
vnútrozemským vodným cestám a námornej preprave, prístavom, multimodálnym spojeniam a letiskovej infraštruktúre, ktoré prispievajú k zlepšovaniu prepojenia na úplnú a základnú sieť TEN-T a podporujú udržateľnú regionálnu a miestnu mobilitu.		Opatrenia na zabezpečenie kapacity sprostredkovateľských orgánov a prijímateľov pri vykonávaní naplánovaných projektov.	**Nie**	„Analýza administratívnych, finančných a technických kapacít prijímateľov za rok 2012“.	environmentálneho posudzovania sa predpokladá do 30. 6. 2014. Finálne verzie oboch strategických dokumentov budú vypracované po ukončení SEA procesu a konzultáciách s EK a JASPERS. Úplné splnenie ex ante kondicionalít v sektore dopravy bude zabezpečené vypracovaním Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030 (fáza II). Pripravuje sa aktualizácia analýzy.
7.4 Rozvoj inteligentných systémov distribúcie, uchovávania a prepravy energie. Existencia komplexných plánov investícií do inteligentnej energetickej infraštruktúry a regulačných opatrení, ktoré prispievajú k zlepšeniu energetickej efektívnosti a bezpečnosti dodávok.	**Nerelevantné**	Zavedené sú komplexné plány, ktoré opisujú priority národnej energetickej infraštruktúry a ktoré sú: - v súlade s článkom 22 smernice 2009/72/ES a článkom 22 smernice 2009/73/ES, ak sú uplatniteľné, a - v súlade s príslušnými regionálnymi plánmi investícií podľa článku 12 a s desaťročným plánom Únie pre rozvoj sietí podľa článku 8 ods. 3 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 714/2009 a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 a - v súlade s článkom 3 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 347/2013. Tieto plány obsahujú: - realistickú a kvalitnú realizáciu projektov, pri ktorých sa počíta s	**Nerelevantné**		

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
		podporou zo strany EFRR, - opatrenia na dosiahnutie cieľov v oblasti sociálnej a hospodárskej súdržnosti a ochrany životného prostredia v súlade s článkom 3 ods. 10 smernice 2009/72/ES a článkom 3 ods. 7 smernice 2009/73/ES, - opatrenia na optimalizáciu využitia energie a podporu energetickej efektívnosti v súlade s článkom 3 ods. 11 smernice 2009/72/ES a článkom 3 ods. 8 smernice 2009/73/ES.			
8.1 Vytváranie a realizácia aktívnych politík trhu práce so zreteľom na usmernenia politiky zamestnanosti.	**Čiastočne**	Služby zamestnanosti majú možnosť zabezpečiť a zabezpečujú: - personalizované služby a aktívne a preventívne opatrenia na trhu práce, ktoré sa realizujú včas, sú prístupné pre všetkých uchádzačov o prácu a zameriavajú sa osoby najviac ohrozené rizikom sociálneho vylúčenia vrátane osôb z marginalizovaných komunít;	**Nie**	Národný program reforiem SR 2013 http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=22344 Zákon č. 96/2013 Z. z. http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-96 Správa o situácii na trhu práce v SR a opatrenia na jej zlepšenie. http://www.nrsr.sk/web/Dynamic/Download.aspx?DocID=382240	Národný program reforiem SR 2013 http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=22344 Zákon č. 96/2013 Z. z. http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-96 Správa o situácii na trhu práce v SR a opatrenia na jej zlepšenie. http://www.nrsr.sk/web/Dynamic/Download.aspx?DocID=382240 V zmysle zákona č. 96/2013 Z. z. (novela zákona o službách zamestnanosti) bude ÚPSVR na základe vstupov od jednotlivých úradov práce, sociálnych vecí a rodiny pravidelne pripravovať správu o fungovaní aktívnej politiky trhu práce. Bude sfinalizovaná centrálna databáza a zabezpečený prístup k nej. V súčasnosti sa realizuje národný projekt, prostredníctvom ktorého pre oblasť zamestnanosti bude vypracovaný strešný strategický dokument - Národná stratégia zamestnanosti v SR (ďalej len „stratégia“). Stratégia a Národný program reforiem, vychádzajúce zo stratégie Európa 2020, budú pre programové obdobie 2014 - 2020 predstavovať dva kľúčové strategické dokumenty pre zamestnanosť vrátane služieb zamestnanosti.

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
		- komplexné a transparentné informácie o nových pracovných miestach a príležitostiach na zamestnanie pri zohľadnení meniacich sa potrieb pracovného trhu.	**Áno**	Zákon č. 96/2013 Z. z. http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-96 Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny (ÚPSVR) http://www.upsvar.sk/volne-pracovne-miesta.html?page_id=12925 http://www.upsvar.sk/eures.html?page_id=13140 Sektorové rady http://sustavapovolani.sk/sektorove-rady	Zákon č. 96/2013 Z. z. zavádza systémový nástroj aktívnej politiky trhu práce, ktorým je Aliancia sektorových rád, sektorové rady a národná sústava povolaní. Do pôsobnosti sektorovej rady, prostredníctvom účasti zamestnávateľov a vzdelávacích inštitúcií, patrí najmä aktualizovanie informačného systému v súlade s vývojom na trhu práce. Povinnú evidenciu voľných pracovných miest vedú úrady práce, sociálnych vecí a rodiny. V roku 2013 bolo nahlásených na úrady práce, sociálnych vecí a rodiny 68107 voľných pracovných miest a priemerne bolo k dispozícii 5676 voľných pracovných miest.
		Služby zamestnanosti vypracovali formálne alebo neformálne dohody o spolupráci s príslušnými zainteresovanými stranami.	**Áno**	Zákon č. 96/2013 Z. z. http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-96/	Novelizovaný zákon č. 96/2013 Z. z. ustanovuje legislatívny rámec spolupráce podľa jednotlivých nástrojov aktívnej politiky trhu práce. Novela zákona o službách zamestnanosti zavádza do pôsobnosti Výbory pre otázky zamestnanosti, ktoré sú zložené zo všetkých relevantných zástupcov trhu práce. Ďalej obcou, združením obcí, samosprávnym krajom, občianskym združením, neziskovou organizáciou, nadáciou, bankou a ďalšou osobou, ktorá sa podieľa na realizácií aktivít projektu alebo programu, sú vytvárané partnerstvá. Spolupráca verejných služieb zamestnanosti so školami je najmä v oblasti informačných a poradenských služieb. Bežnou praxou v SR sú dohody uzatvárané medzi úradmi verejných služieb zamestnanosti, obcami a miestnymi zamestnávateľmi na zabezpečovanie uplatňovania aktívnej politiky trhu práce. Ďalšia spolupráca je s neštátnymi agentúrami dočasného zamestnávania (1048 subjektov), aktuálne pri umiestňovaní znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, ktoré poskytujú ÚPSVR pravidelne správu o svojej činnosti. Spolupráca je vykazovaná aj s ďalšími sprostredkovateľmi zamestnania (1355 subjektov) a agentúrami podporovaného zamestnávania (58 subjektov). V roku 2013 realizovali úrady práce, sociálnych vecí a rodiny

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					v partnerstve so zamestnávateľmi až 957 výberových konaní, na ktorých bolo uchádzačom o zamestnanie ponúknutých 47975 voľných pracovných miest. V neformálnom partnerstve so zamestnávateľmi boli zorganizované 3 burzy práce s 35 zamestnávateľmi. V partnerstve so zamestnávateľmi, vzdelávacími inštitúciami, poskytovateľmi poradenstva, školení, mimovládnymi organizáciami a ďalšími zainteresovanými stranami bol v apríli 2013 tak, ako každoročne, zorganizovaný Veľtrh práce Job Expo, za účasti 133 zamestnávateľov, ktorí ponúkli 16 340 voľných pracovných miest; 19 odborných partnerov a za účasti 27850 klientov. Dôkazom partnerstva sú aj Veľtrh Profesia days 2013 za účasti 80 zamestnávateľov, poskytovateľov poradenstva, školení alebo Veľtrh Svet práce v septembri 2013 za účasti 52 zamestnávateľov a ďalších partnerov. Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny a Ústredie realizovali v roku 2013 a 2014 partnerstvo so 105 vzdelávacími inštitúciami. V spolupráci so školami je realizované partnerstvo pri voľbe povolania, ktoré bolo v roku 2013 poskytnuté pre 21 670 žiakov základných škôl a 35036 žiakov stredných škôl.
8.2. Samostatná zárobková činnosť, podnikanie a zakladanie podnikov: existencia strategického politického rámca pre inkluzívne začatie činnosti	**Áno**	Zavedený je strategický politický rámec pre inkluzívnu podporu na začatie činnosti, ktorý obsahuje tieto prvky: - opatrenia zavedené s cieľom znížiť čas a náklady potrebné na založenie podniku so zreteľom na ciele SBA,	**Áno**	Zákon č. 547/2011 Z. z. http://www.zakonypreludi.sk/zz/2011-547 Lehota potrebná na zapísanie obchodnej spoločnosti sa skráti z 5 na 2 pracovné dni. Účinné od 1. 1. 2014. Opatrenie na zníženie nákladov na založenie obchodnej spoločnosti bolo realizované prostredníctvom vypracovania a zverejnenie štandardizovaných vzorov pre malých a stredných podnikateľov, ak spoločnosť zakladá jediný spoločník alebo akcionár. Tým došlo k zníženiu potreby angažovať právnikov pri zakladaní spoločností a všetkých zmenách v podnikaní.	
		- opatrenia zavedené s cieľom znížiť čas potrebný na získanie licencií a povolení na začatie a	**Áno**	Zákon č. 392/2011 Z. z. o obchodovaní s výrobkami obranného priemyslu http://www.nrsr.sk/web/Default.aspx?sid=z	

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
		vykonávanie určitých činností podniku so zreteľom na ciele SBA,		akony/zakon&ZakZborID=13&CisObdobia=5&CPT=456 Zákonom sa lehota pri vydaní živnosti skrátila z 5 na 3 dni a bola rozšírená funkcionalita jednotných kontaktných miest (JKM). JKM umožňuje záujemcom o podnikanie vykonať všetky potrebné úkony pre vydanie živnostenského oprávnenia, resp. úkony spojené so vznikom spoločnosti na jednom mieste. Od 1. 1. 2012 bola zrealizovaná plná funkcionalita elektronických JKM, t.j. možnosť založiť živnosť elektronicky vrátane zmenového konania a podania návrhu na zápis do obchodného registra a taktiež úhrady súdnych a správnych poplatkov. Uznesenie vlády SR č. 153/2013 k Správe o stave podnikateľského prostredia v Slovenskej republike s návrhmi na jeho zlepšovanie http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Uznesenie-13242?prefixFile=u Boli prijaté úlohy na vyššiu efektivitu využitia služieb JKM ako aj rozšírenie ich funkcionality.	
		- opatrenia spájajúce vhodné služby rozvoja podnikania a finančné služby (prístup ku kapitálu) vrátane služieb pre znevýhodnené skupiny, oblasti alebo oboje v prípade potreby.	**Áno**	Je zavedený „Informačný systém jednotných kontaktných miest“, prevádzkovaný na obvodných (živnostenských) úradoch. Od 1. 1. 2012 je umožnená elektronická komunikácia občana z akéhokoľvek miesta pre ohlásenie živností a návrhu na zápis do obchodného registra vrátane úhrady správnych a súdnych poplatkov (IS Štátnej	Informačný systém je prepojený s finančnou správou, zdravotnými poisťovňami, obchodným registrom a povoľujúcimi orgánmi pre podávanie žiadostí o podnikanie.

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
				pokladnice).	
8.3. – Inštitúcie trhu práce sú modernizované a posilnené so zreteľom na usmernenia politiky zamestnanosti. Reformám inštitúcií trhu práce predchádza jasný strategický politický rámec a hodnotenie ex ante zahŕňajúce rodovú dimenziu.	**Čiastočne**	Opatrenia zamerané na reformu služieb zamestnanosti s cieľom vybaviť ich kapacitou na zabezpečovanie: - personalizovaných služieb a aktívnych a preventívnych opatrení na trhu práce, ktoré sa realizujú včas, sú prístupné pre všetkých uchádzačov o prácu a zameriavajú sa na osoby najviac ohrozené rizikom sociálneho vylúčenia vrátane osôb z marginalizovaných komunít,	**Nie**		Zákon č. 96/2013 Z. z. http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-96 Správa o aktuálnej situácii na trhu práce v SR a o opatreniach na jej zlepšenie. http://www.nrsr.sk/web/Dynamic/Download.aspx?DocID=382240 Niektoré z kritérií sú už plnené novelou zákona o službách zamestnanosti, ktorá jednoznačne ustanovila úlohy pre celý systém inštitúcií a nástrojov podpory a pomoci účastníkom trhu práce, ktoré sú prístupné pre všetkých uchádzačov o zamestnanie. Na novelu zákona o službách zamestnanosti nadväzuje aj reforma služieb zamestnanosti v prospech posilnenia aktívnych a preventívnych opatrení, čo bezprostredne súvisí aj s potrebou posilnenia kapacít verejných služieb zamestnanosti. Konkrétne ide o potrebu zabezpečenia posilnenia personálnych kapacít úradov práce, sociálnych vecí a rodiny o 500 zamestnancov v priemere 10 zamestnancov na jeden úrad, a to najmä pre oblasti priameho kontaktu s klientmi, uchádzačmi o zamestnanie a zamestnávateľmi. Opatrenia na reformu služieb zamestnanosti sú nastavené a sú cielené najmä na posilňovanie kapacity cielených individualizovaných služieb. Smerom navonok ide o cielené poskytovanie príspevkov na aktívne opatrenia na trhu práce, posilnenie odbornej poradenskej činnosti, najmä zavedením poskytovania bilancie kompetencií jednotlivých klientov a využívanie ďalších inovatívnych metód, individuálne posudzovanie nárokov na neobligatórne nástroje aktívnych opatrení trhu práce s dodržaním princípu regionálnosti prostredníctvom Výborov pre otázky zamestnanosti, ktoré budú zložené zo zástupcov sociálnych partnerov. Ďalším prvkom nastavenej reformy služieb zamestnanosti je posilnenie spolupráce s neštátnymi poskytovateľmi služieb zamestnanosti a všetkými partnermi na trhu práce najmä prepojením informačných systémov pre odstránenie

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					duplicity pri financovaní jednotlivých nástrojov a klientov. Takto orientované služby zamestnanosti sú súčasťou Správy o aktuálnej situácii na trhu práce v SR a o opatreniach na jej zlepšenie. Na zabezpečenie sprostredkovania zamestnania úrad práce, sociálnych vecí a rodiny využíva agentov pre pracovné miesta, ktorí môžu byť zamestnancami úradu práce, sociálnych vecí a rodiny alebo ich výber môže úrad práce, sociálnych vecí a rodiny zabezpečiť podľa zákona o verejnom obstarávaní.
		- Komplexné a transparentné informácie o nových pracovných miestach a príležitostiach na zamestnanie pri zohľadnení meniacich sa potrieb pracovného trhu.	**Áno**	Zákon č. 96/2013 Z. z. http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-96 ÚPSVR http://www.upsvar.sk/volne-pracovne-miesta.html?page_id=12925 EURES www.eures.sk	Transparentné a systematické informácie o nových voľných pracovných miestach poskytujú úrady práce, sociálnych vecí a rodiny v rámci vymedzenej vecnej pôsobnosti v súlade so zákonom o službách zamestnanosti. V roku 2013 bolo nahlásených na úrady práce, sociálnych vecí a rodiny 68107 voľných pracovných miest a priemerne bolo k dispozícii 5676 voľných pracovných miest. Modernizácia služieb zamestnanosti je aj naďalej založená na poskytovaní informácií o voľných pracovných miestach prostredníctvom siete *EURES*.
		- Súčasťou reformy služieb zamestnanosti bude aj vytvorenie formálnych alebo neformálnych sietí spolupráce s príslušnými zainteresovanými stranami.	**Áno**	Zákon č. 96/2013 Z. z. o službách zamestnanosti http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-96	Novelizovaný *zákon č. 96/2013 Z. z.* výrazne upravuje a sprehľadňuje formálnu spoluprácu príslušných účastníkov aktívnych opatrení trhu práce. Ide o zavedenie novej pôsobnosti Výborov pre otázky zamestnanosti, ktoré budú zložené zo všetkých relevantných zástupcov trhu práce. Spolupráca je s neštátnymi agentúrami dočasného zamestnávania (1048 subjektov), aktuálne pri umiestňovaní znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, ktoré poskytujú ÚPSVR pravidelne správu o svojej činnosti. Spolupráca je vykazovaná aj s ďalšími sprostredkovateľmi zamestnania (1355 subjektov) a agentúrami podporovaného zamestnávania (58 subjektov). V roku 2013 realizovali úrady práce, sociálnych vecí a rodiny v partnerstve so zamestnávateľmi až 957 výberových konaní, na ktorých bolo uchádzačom o zamestnanie ponúknutých 47975 voľných pracovných miest. V neformálnom partnerstve so zamestnávateľmi boli zorganizované 3 burzy práce s 35 zamestnávateľmi. V partnerstve so zamestnávateľmi, vzdelávacími

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					inštitúciami, poskytovateľmi poradenstva, školení, mimovládnymi organizáciami a ďalšími zainteresovanými stranami bol v apríli 2013 tak, ako každoročne, zorganizovaný Veľtrh práce Job Expo, za účasti 133 zamestnávateľov, ktorí ponúkli 16 340 voľných pracovných miest; 19 odborných partnerov a za účasti 27850 klientov. Dôkazom partnerstva sú aj Veľtrh Profesia days 2013 za účasti 80 zamestnávateľov, poskytovateľov poradenstva, školení alebo Veľtrh Svet práce v septembri 2013 za účasti 52 zamestnávateľov a ďalších partnerov. Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny a Ústredie realizujú v roku 2013 a 2014 partnerstvo so 105 vzdelávacími inštitúciami. V spolupráci so školami je realizované partnerstvo pri voľbe povolania, ktoré bolo v roku 2013 poskytnuté pre 21 670 žiakov základných škôl a 35036 žiakov stredných škôl.
8.4. Aktívne a zdravé starnutie vytváranie politík aktívneho starnutia so zreteľom na usmernenia politiky zamestnanosti.	**Áno**	Príslušné zainteresované strany sa zapájajú do vytvárania a sledovania politík aktívneho starnutia s cieľom udržať starších pracovníkov na trhu práce a podporiť ich zamestnanosť.	**Áno**	http://30.cvmpsvr.sk/index.php/dokumenty	Realizácia všetkých aktivít projektu Stratégia aktívneho starnutia bola ukončená, výstupy z aktivít sú zverejnené na stránke Centra vzdelávania MPSVR SR. V súlade so zákonom o službách zamestnanosti je občan starší ako 50 rokov veku považovaný za znevýhodneného uchádzača o zamestnanie. Preto sa pri týchto občanoch uplatňuje osobitný zreteľ pri poskytovaní aktívnych opatrení trhu práce. Reformná zmena sa očakáva implementáciou novely zákona o službách zamestnanosti, a to najmä z dôvodu, že novým znením príspevku na podporu zamestnávania znevýhodneného uchádzača o zamestnanie sa sleduje zjednotenie a sprehľadnenie doterajších nástrojov aktívnych opatrení trhu práce zameraných na podporu vytvárania a udržania pracovných miest pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Reformná zmena sa tiež očakáva zavedením príspevku na podporu rozvoja miestnej a regionálnej zamestnanosti, ktorý sa poskytuje iba na zamestnávanie vybraných skupín, ktoré patria medzi najviac ohrozené skupiny na trhu práce, a to dlhodobo nezamestnaným, uchádzačom o zamestnanie starším ako 50 rokov veku a uchádzačom o zamestnanie s nízkym alebo žiadnym vzdelaním. V súvislosti s podporou programov podporujúcich vznik pracovných miest a zlepšenie prístupu k zamestnaniu znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie na trhu práce MPSVR SR v spolupráci s ÚPSVR pripravilo východiská národných projektov podľa § 54 zákona č. 5/2004 Z. z. o službách
		Členský štát zaviedol opatrenia na podporu aktívneho starnutia.	**Áno**		

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Relevantné výstupy zo stratégie aktívneho starnutia a Akčného plánu napĺňania stratégie aktívneho starnutia boli zapracované do Národného programu aktívneho starnutia na roky 2014 - 2020. Opatrenia, ktoré sa týkajú zvýšenia účasti starších ľudí na trhu práce, bude SR pripravovať a realizovať v súlade s Odporúčaním Rady, ktoré sa týka národného programu reforiem Slovenska na rok 2013 a ktorým sa predkladá stanovisko Rady k programu stability Slovenska na roky 2012 – 2016.
8.5. Prispôsobenie pracovníkov, podnikov a podnikateľov zmenám: existencia politík, ktorých cieľom je podporiť predvídanie a dobré riadenie zmeny a reštrukturalizácie.	**Nie**	Zavedené sú nástroje na podporu sociálnych partnerov a orgánov verejnej správy pri vytváraní a sledovaní proaktívnych prístupov k zmene a reštrukturalizácii, ktoré zahŕňajú opatrenia: - na podporu predvídania zmien, - na podporu prípravy procesu reštrukturalizácie a jeho riadenia.	**Nie**		Niektoré opatrenia stanovené v Spoločnom záväzku pre zamestnanosť sú už napĺňané. V záujme poznania meniacich sa potrieb trhu práce je v súčasnosti na MPSVR SR v spolupráci s ÚPSVR riešená potreba „Prognóz vývoja na trhu práce v SR“. Na tento účel je pripravený projektový zámer a sú identifikované návrhy projektových aktivít. Očakáva sa, že „Prognózy vývoja na trhu práce v SR“ umožnia zabezpečenie kontinuálneho systematického poskytovania hodnoverných informácií o požiadavkách zamestnávateľov na počty a štruktúry kvalifikovaných zamestnancov, a to prostredníctvom vypracovávania, verifikácie a skvalitňovania metód a výsledkov jednotlivých prognóz v oblasti ponuky zručností, v členení podľa jednotlivých krajov SR. Prognózy vývoja na trhu práce umožnia predvídanie požadovaných počtov zamestnancov v jednotlivých profesiách. Prognózy budú nadväzovať na už existujúce a budúce pravidelné analýzy zamestnanosti a nezamestnanosti. Ide o prípravu vypracovania ucelenej retrospektívnej analýzy trendov vývoja kvality a kvantity ľudských zdrojov v SR a štrukturálnych zmien pracovných miest (dopyt po práci) v jednotlivých odvetviach hospodárstva a regiónoch SR.

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
8.6. Existencia strategického politického rámca na podporu zamestnanosti mladých, a to aj uplatňovaním záruky pre mladých. Táto ex ante kondicionalita sa týka len vykonávania Iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí.	**Áno**	Zavedený je strategický politický rámec na podporu zamestnanosti mladých, ktorý: - sa zakladá na dôkazoch hodnotiacich výsledky pre mladých ľudí, ktorí nemajú zamestnanie, ani nie sú zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy, na základe ktorých sa môžu vypracovať cielené politiky a sledovať vývoj,	**Áno**	Zákon č. 96/2013 Z. z. http://www.zakonypreludi.sk/zz/2013-96 Národný program reforiem SR 2013 (http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=22344)	V súlade s § 8 ods. 1 písm. a) *zákona č. 96/2013 Z. z.* sa občan mladší ako 26 rokov, ktorý ukončil príslušným stupňom vzdelania sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako dvomi rokmi a pred zaradením do evidencie uchádzačov o zamestnanie nemal pravidelne platené zamestnanie, považuje za znevýhodneného uchádzača o zamestnanie. Podľa § 43 ods. 5 zákona č. 96/2013 Z. z. s účinnosťou od 1. 5. 2013 úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v spolupráci s takýmto uchádzačom o zamestnanie môže vypracovať individuálny akčný plán na podporu jeho pracovného uplatnenia. Individuálny akčný plán vypracúva, vyhodnocuje a aktualizuje odborný poradca v spolupráci so znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie. Po vypracovaní a vzájomnom odsúhlasení sa individuálny akčný plán stáva záväzným pre znevýhodneného uchádzača o zamestnanie a pre úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. V súlade s NPR SR 2013 pripravilo MPSVR SR v spolupráci s MŠVVŠ SR Návrh národného plánu implementácie záruky pre mladých ľudí v SR. V národnom pláne sú uvedené kroky, ktoré povedú k realizácii systému záruk pre mladých ľudí na národnej úrovni, príslušné úlohy verejných orgánov a ostatných organizácií. V dňoch 3. 7. 2013, 30. 9. 2013 a 28. 11. 2013 sa na MPSVR SR uskutočnili 3 medzirezortné pracovné stretnutia k príprave záruky pre mladých ľudí. Tieto stretnutia sa postupne zaoberali otázkami harmonogramu prípravy záruky, participujúcimi subjektmi, diskusiou o aktuálne realizovaných alebo prijatých opatreniach tematicky spadajúcich do oblasti záruky, časovým obdobím, na ktoré bude záruka pripravovaná, potrebou osobitného vyčlenenia finančných prostriedkov na jej realizáciu a najmä návrhmi nových štrukturálnych/systémových opatrení tak, aby ich budúca implementácia zabezpečila skutočnú a trvalú zmenu pre integráciu mladých ľudí na trhu práce. Záruka je už v tomto čase pripravená tak, aby zahŕňala podporné opatrenia prístupu k zamestnaniu, k pracovnej mobilite a udržateľnú integráciu mladých ľudí na trh práce, predovšetkým tých, ktorí nie sú v zamestnaní, vo vzdelávaní alebo v odbornej príprave. Implementácia záruky pre mladých ľudí v SR bola 29. januára 2014 predmetom rokovania Rady solidarity a rozvoja SR, ktorá prijala Spoločné vyhlásenie na podporu
		- určuje relevantný orgán verejnej správy zodpovedný za opatrenia v oblasti zamestnania mladých a koordináciu partnerstiev na všetkých úrovniach a vo všetkých sektoroch,	**Áno**		
		- zahŕňa všetky zainteresované strany, ktoré sa podieľajú na riešení otázky nezamestnanosti mladých,	**Áno**		
		- umožňuje včasnú intervenciu a aktiváciu,	**Áno**		
		- obsahuje opatrenia na podporu prístupu k zamestnaniu, zlepšovania zručností, pracovnej mobility a udržateľného začleňovania mladých ľudí, ktorí nemajú zamestnanie, ani nie sú zapojení do procesu vzdelávania alebo odbornej prípravy, na pracovný trh.	**Áno**		

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					jej realizácie v SR. Národný plán bol vypracovaný ako súčasť Informácie o príprave a prijatí záruky pre mladých ľudí v Slovenskej republike, ktorú prerokovala a vzala na vedomie vláda SR na svojom rokovaní 5. februára 2014. Zavedenie záruky pre mladých ľudí v súlade so závermi bilaterálneho rokovania MPSVR SR s EK zo 14.2.2014 je schválené uznesením vlády SR č. 195 z 23.apríla 2014 k NPR SR 2014. V apríli 2014 bola záruka zaslaná na EK a v máji 2014 na oficiálnu adresu EK k záruke ('EMPL-Youth-Guarantee@ec.europa.eu').
9.1. Existencia a vykonávanie národného strategického politického rámca pre znižovanie chudoby, ktorý je zameraný na aktívne začlenenie osôb vyčlenených z trhu práce so zreteľom na usmernenia politiky zamestnanosti.	**Čiastočne**	Zavedený je národný strategický politický rámec pre znižovanie chudoby, zameraný na aktívne začleňovanie, ktorý: - poskytuje dostatok dôkazov, na základe ktorých sa dajú stanoviť politiky v oblasti znižovania chudoby a sledovať vývoj,	**Nie**		Národný projekt Národná rámcová stratégia sociálneho začlenenia a boja proti chudobe, bol podpísaný 8. 10. 2013, pričom v mesiaci apríl 2014 boli zrealizované tieto aktivity: -predĺženie projektu do 31. 6. 2014 opäť v súvislosti s nadväznosťou externých aktivít: -Analýza ukazovateľov určených pre rozvoj politík znižovania chudoby a sociálneho vylúčenia a monitoring trendov v danej oblasti, + Empirický výskum spoločenskej klímy a zapracovaním, zohľadnením ich výsledkov v texte Stratégie, -expertné konzultácie, dolaďovanie zadaní pre vyššie uvádzané externé aktivity -konzultovanie textu Stratégie so Sekciou rodinnej a sociálnej politiky ako odborné „predpripomienkovanie“ za účelom komplexného a konzistentného finálneho textu Stratégie, -osobné informovanie zástupcov EK o postupe prác na Stratégii na odbornom podujatí Neformálny dialóg o OP Ľudské zdroje 2014-2020, dňa 28. 3. 2014 v Bratislave, -tvorba synergického textu záverečnej Stratégie, -finálne odborné editovanie kompletného textu Stratégie. Národná rámcová stratégia sociálneho začlenenia a boja proti chudobe vytvorená v rámci národného projektu bude v analytickej časti vychádzať zo zdrojov EÚ SILC, vybraných štatistických zisťovaní a iných administratívnych a ad hoc zdrojov.
		- obsahuje opatrenia na podporu plnenia národného cieľa v oblasti chudoby a sociálneho vylúčenia (ako sa uvádza v národnom programe	**Nie**	http://www.employment.gov.sk/sk/rodina-socialna-pomoc/socialne-sluzby/	Národná rámcová stratégia je v súlade a vychádza aj z Národného programu reforiem a ďalších strategických dokumentov ako napríklad stratégia deinštitucionalizácie a podobne. Potenciál sociálnej ekonomiky a medzitrhu práce pre sociálne začlenenie /východiská, zdroje sociálnej

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
		reforiem), ktorý zahŕňa podporu udržateľných a kvalitných pracovných príležitostí pre ľudí, ktorým najviac hrozí sociálne vylúčenie, vrátane osôb z marginalizovaných komunít,		http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/NezaradenyMaterialDetail?idMaterial=23195	ekonomiky a jej súčasné hlavné oblasti vývoja, analýza štyroch hlavných modelov WISE-e v európskom priestore, financovanie, predpoklady etablovania, rozvoj iniciatív, predpoklady a limity sociálnej ekonomiky v SR/ budú obsahovou, vecnou súčasťou Stratégie i jej príloh
		- zahŕňa príslušné strany zainteresované v oblasti boja proti chudobe,	**Áno**	http://www.sspr.gov.sk/IVPR/index.php?option=com_content&view=article&id=259&Itemid=49&lang=sk	V zmysle uznesenia vlády SR č. 305/2012 z 27. 6. 2012 k materiálu „Spôsob uplatnenia ex ante kondicionalít pri príprave implementačného mechanizmu politiky súdržnosti EÚ po roku 2013 v podmienkach Slovenskej republiky“ bola na MPSVR SR zriadená nadrezortná pracovná skupina, ktorej členmi sú relevantní partneri z oblasti boja proti chudobe na Slovensku (vládne a mimovládne organizácie), ktorí sa podieľajú na vytváraní a najmä pripomienkovaní Národnej rámcovej stratégie. Národná rámcová stratégia bude v rámci národného projektu taktiež konzultovaná a diskutovaná s relevantnými záujmovými skupinami prostredníctvom odborného workshopu a celoslovenskej konferencie.
		- obsahuje opatrenia pre prechod od inštitucionálnej starostlivosti k starostlivosti na úrovni komunít v závislosti od zistených potrieb.	**Áno**	http://www.employment.gov.sk/files/legislativa/dokumenty-zoznamy-pod/strategia-deinstitucionalizacie-systemu-socialnych-sluzieb-nahradnej-starostlivosti-1.pdf http://www.upsvar.sk/buxus/docs//SSVaR/OVOZ/Koncepcia.pdf	Národná rámcová stratégia bude vychádzať a bude nadväzovať aj na už zavedenú „Stratégiu deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike“, ako aj na „Národný akčný plán prechodu z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť v systéme sociálnych služieb na roky 2012 – 2015“ a „Koncepciu zabezpečovania výkonu súdnych rozhodnutí v detských domovoch na roky 2012 – 2015 s výhľadom do roku 2020 - Plán transformácie a deinštitucionalizácie náhradnej starostlivosti“. Vychádzajúc zo stratégie deinštitucionalizácie v pripravovanej Národnej rámcovej stratégii budú navrhnuté aj nasledovné ukazovatele v oblasti prechodu z inštitucionálnej do komunitnej starostlivosti: - Zvýšiť percentuálny podiel prijímateľov sociálnych služieb (detí so zdravotným postihnutím, osôb so zdravotným postihnutím, občanov v nepriaznivej sociálnej situácii, seniorov), ktorým sú poskytované sociálne služby v komunite a v prirodzenom domácom prostredí. - Zvýšiť percentuálny podiel sociálnych služieb poskytovaných ambulantnou a terénnou formou na úrovni

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					komunity. - Zvýšiť percentuálny podiel detských domovov zriadených ako domovy detí k detským domovom zriadených ako centrá detí. Kapacita podporených objektov v rámci náhradnej starostlivosti môže byť najviac 10 miest v jednej bytovej jednotke a maximálne 1 bytová jednotka v jednom objekte (rodinnom dobe, byte). - Znížiť počet prípadov/klientov na jedného pracovníka oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately
		Na žiadosť a podľa potreby sa príslušným zainteresovaným stranám poskytne podpora pri predkladaní žiadostí o projekty a pri vykonávaní a riadení vybraných projektov.	**Nie**		V súčasnosti sa využívajú viaceré možnosti podpory a informovanosti príslušných záujmových skupín a prijímateľov. Pri predkladaní projektov ide najmä o informačné semináre k výzvam a často kladené otázky (FAQ), prostredníctvom ktorých RO a SORO odpovedajú všetkým účastníkom. V procese implementácie sú podporovaní zo strany projektových manažérov RO a SORO. Do budúcnosti sa hľadajú rôzne ďalšie možnosti podpory.
9.2. Zavedený je národný strategický politický rámec integrácie Rómov.	**Čiastočne**	Zavedený je národný strategický politický rámec integrácie Rómov, ktorý: - stanovuje dosiahnuteľné národné ciele pre integráciu Rómov na premostenie medzery existujúcej vo vzťahu k ostatnému obyvateľstvu. Tieto ciele by mali riešiť štyri ciele Únie týkajúce sa integrácie Rómov, ktoré zahŕňajú prístup ku vzdelaniu, zamestnaniu, zdravotnej starostlivosti a bývaniu,	**Áno**	Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 (ďalej len "Stratégia") http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=20646 Stratégia a Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 – 2015 sú zverejnené na http://www.minv.sk/?romske-komunity-uvod	
		- v príslušných prípadoch identifikuje znevýhodnené mikroregióny alebo segregované	**Áno**	S cieľom získať dostupné informácie o životných podmienkach obyvateľov rómskych komunít bol vytvorený v roku	

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
		štvrte, kde žijú najodkázanejšie komunity, s použitím už dostupných sociálno-ekonomických a územných ukazovateľov (t. j. veľmi nízka úroveň vzdelanosti, dlhodobá nezamestnanosť atď.),		2004 Atlas rómskych komunít. Zohľadňujúc rastúcu požiadavku na monitorovanie a hodnotenie verejných politík cielených na túto skupinu obyvateľov, United Nations Development Pogramme (UNDP) v spolupráci s Ústavom Rómskych štúdií Prešovskej univerzity, Úradom splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity (ÚSVRK) a Združením miest a obcí Slovenska (ZMOS) vypracoval v roku 2013 nové vydanie *Atlasu rómskych komunít 2013*. http://www.minv.sk/?atlas_2013	
		- zahŕňa výkonné metódy sledovania na posúdenie vplyvu opatrení na integráciu Rómov a mechanizmy preskúmania na prispôsobovanie stratégie,	**Nie**	V rámci interných kapacít ÚSVRK bol vytvorený návrh štandardizovanej podoby monitorovacích a hodnotiacich správ, ktorý bol konzultovaný so zástupcami mimovládnych organizácií a UNDP, ktorí majú skúsenosti v oblasti analytických činností, monitorovania a hodnotenia. Výstupom bolo zadefinovanie schémy monitorovania, členenej do troch základných línií: a) Technicko-administratívna línia, b) Kvalitatívna línia, c) Línia externého monitorovania - zverejnenie výsledkov výberového konania na externé hodnotenie a monitoring Stratégie. http://www.minv.sk/?zoznam-schvalenych-ziadosti-o-dotaciu-na-zaklade-na-zaklade-vyzvy-c-i-usvrk-2013 Súčasťou systému monitorovania Stratégie sú aj výročné konferencie, ktoré ÚSVRK organizuje každoročne z dôvodu sledovania progresu pri plnení opatrení financovaných z prostriedkov EÚ. http://www.minv.sk/?aktualne_info V Stratégii boli v každej prioritnej oblasti zadefinované konkrétne merateľné ukazovatele, a to tak, aby objektívne odzrkadľovali sledované ciele, zároveň v kapitole F.2, str. 65 „Indikátory a postupy	

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
				monitorovania a evaluácie“ boli zadefinované postupy monitorovania a hodnotenia. http://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/dokumenty/StrategiaSR_integraciaRomov.pdf V návrhu PO 4 Integrácia marginalizovaných rómskych komunít OP ĽZ sa uvádza: Komplexný zber dát o MRK počas programového obdobia 2014 - 2020 prostredníctvom širokoškálových kvantitatívnych výskumov (napr. Atlas, výberové zisťovania v marginalizovaných rómskych domácnostiach, atď.), ako aj kvalitatívnych zisťovaní a pilotných výskumných projektov bude zabezpečený formou 7-ročného národného projektu. Súčasťou zámeru bude analýza dát a vyhodnocovanie, ktoré umožní vyhodnotiť efektívnosť jednotlivých nástrojov politík a ich dopad na MRK.	
		- je navrhnutá, vykonáva sa a monitoruje v úzkej spolupráci a neustálom dialógu s rómskou občianskou spoločnosťou, regionálnymi a miestnymi orgánmi verejnej správy.	**Nie**		Stratégia bola koncipovaná na participatívnej viacsektorálnej úrovni. Proces tvorby prebiehal vo forme konzultácií s predstaviteľmi príslušných ministerstiev, štátnej správy, samosprávy, rómskych i nerómskych mimovládnych organizácií, akademickými autoritami na regionálnej a národnej úrovni. Zodpovednosť a vykonávanie aktivít v rámci jednotlivých oblastí bližšie popisuje Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 – 2015 a implementačný rámec, ktorý vymedzuje úlohu a postavenie ďalších kľúčových partnerov, t. j. samospráv a mimovládnych organizácií pri realizácii Stratégie. http://www.minv.sk/?programove_obdobie_2014-2020 V Stratégii kapitola E.1. 3 Mimovládne organizácie na str. 53 je popísaná účasť rómskych mimovládnych organizácií na tvorbe, realizácii a monitorovaní Stratégie. Je zadefinovaný rámec na budovanie partnerstiev a sietí MVO v týchto oblastiach: http://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/dokumen

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					ty/StrategiaSR_integraciaRomov.pdf, na str. 67 je uvedený http://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/dokumenty/StrategiaSR_integraciaRomov.pdf Zoznam prizvaných predstaviteľov štátnej správy, samosprávy a mimovládneho sektora ku konzultácii pri tvorbe Stratégie; Na webovej stránke http://www.minv.sk/?podporne_platformy sú uvedené podporné platformy ÚSVRK, kde sú uvedené organizácie zapojené do pracovných skupín zameraných na prípravu programových dokumentov, implementácie a monitorovaní fondov EÚ pre inklúziu Rómov. ÚSVRK v spolupráci s rezortnými partnermi vypracoval I. monitorovaciu správu Stratégie za roky 2012 a 2013: https://lt.justice.gov.sk/Document/DocumentDetails.aspx?instEID=-1&matEID=7002&docEID=351001&docFormEID=-1&docTypeEID=1&langEID=1 S cieľom zabezpečiť nezávislý pohľad na plnenie Stratégie, ako aj na formy jej monitorovania, ÚSVRK prostredníctvom dotačnej schémy finančne podporil mimovládne organizácie Inštitút pre dobre spravovanú spoločnosť SGI a o.z. Škola dokorán pre realizáciu externého hodnotenia a monitoringu Stratégie http://www.minv.sk/?zoznam-schvalenych-ziadosti-o-dotaciu-na-zaklade-na-zaklade-vyzvy-c-i-usvrk-2013 Externý monitoring a hodnotenie Stratégie je realizovaný aj prostredníctvom národnej koalície mimovládnych organizácií, ktoré koordinuje Rómsky inštitút. http://www.romainstitute.sk/index.php?ID=255. Organizácie sú členmi pracovných skupín ÚSVRK pre programové obdobie 2014 - 2020.
		Na žiadosť a podľa potreby sa príslušným zainteresovaným stranám poskytne podpora pri predkladaní žiadostí o projekty a pri vykonávaní a riadení vybraných	**Nie**		ÚSVRK má v rámci organizačnej štruktúry vytvorené administratívne kapacity, vrátane regionálnych kancelárií, ktoré sa viažu na programové obdobie 2007 – 2013. http://www.minv.sk/?kontakty_rk

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
		projektov.			ÚSVRK vypracoval materiál „Návrh na stabilizáciu administratívnych kapacít odboru koordinácie horizontálnej priority Marginalizované rómske komunity Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity v roku 2014 a 2015“, v ktorom je poukázané na potrebu zabezpečiť primerané administratívne kapacity pre nové programové obdobie 2014 – 2020: https://lt.justice.gov.sk/Material/MaterialHome.aspx?instEID=-1&matEID=6983&langEID=1.. Návrh administratívnych kapacít ÚSVRK pre programové obdobie 2014 - 2020 je riešený aj v „Ad hoc hodnotení HP MRK v roku 2011“ a Strategickom externom hodnotení HP MRK k 31.12.2011“ http://www.minv.sk/?hodnotenie_MRK Závery pracovnej skupiny Posilnenie spolupráce a administratívnych kapacít v programovom období 2014 - 2020 na HLE dňa 22.-23.6.2013 sú zverejnené na: http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/roma2013/agenda_en.cfm. Výsledky zasadnutia pracovnej skupiny pre ex ante kondicionality k téme kvalitatívne nastavenie podpory zainteresovaným stranám sú zverejnené na: http://www.minv.sk/?podporne_platformy Cieľom Úradu splnomocnenca SR pre rómske komunity je kontinuálne nadviazať na skúsenosti z programového obdobia 2007 – 2013 v poskytovaní pomoci a posilniť ju v prospech zainteresovaných strán. Medzi navrhované aktivity na úrovni OP ĽZ patrí program asistencie pre obce s prítomnosťou MRK zameraný na zvýšenie absorpcie ŠF a podpora budovania kapacít mimovládnych organizácií prostredníctvom globálnych grantov. Návrh operačného programu je zverejnený na: https://lt.justice.gov.sk/Document/DocumentDetails.aspx?instEID=-1&matEID=7183&docEID=359733&docFormEID=-1&docTypeEID=1&langEID=1
9.3. Zdravie: existencia národného alebo regionálneho strategického politického rámca pre	**Nie**	Zavedený je národný alebo regionálny strategický politický rámec pre zdravie, ktorý zahŕňa:	**Nie**	Strategický rámec starostlivosti o zdravie pre roky 2013 – 2030 http://www.health.gov.sk/?strategia-v-zdravotnictve	Dokument bol schválený vládou SR dňa 18. 12. 2013 a následne 20. 12. 2013 predložený na posúdenie EK. Identifikuje hlavné oblasti zdravotníctva, ktoré budú prioritami slovenského zdravotníctva do roku 2030.

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
zdravie v medziach článku 168 ZFEÚ, ktorý zabezpečí ekonomickú udržateľnosť.		- koordinované opatrenia na zlepšenie prístupu k zdravotným službám,	**Nie**	Dokument obsahuje samostatnú kapitolu, ktorá uvádza základné priority a opatrenia SR, ktoré reflektujú potrebu zlepšenia prístupu ku kvalitným zdravotným službám a zvýšenie efektivity slovenského zdravotníctva. Kľúčovými prioritnými oblasťami sú: • podpora integrovanej ambulantnej zdravotnej starostlivosti • inovatívna modernizácia ústavnej zdravotnej starostlivosti • zlepšenie intervencií v oblasti verejného zdravia Opatrenia (čiastkové stratégie/nástroje zmeny) na zlepšenie prístupu k zdravotným službám sú najmä: integrácia ambulantnej zdravotnej starostlivosti (s dôrazom na primárnu starostlivosť), e-Health, rezidentské programy, tvorba a inovácia klinických a preventívnych postupov, program na podporu zdravotného stavu MRK (program zdravotných asistentov), programy v oblasti nemedicínskej prevencie. Opatrenia na podporu efektívnosti/účinnosti sektora zdravotníctva prostredníctvom zavádzania modelov poskytovania služieb a infraštruktúry sú najmä: nová infraštruktúra centier integrovanej zdravotnej starostlivosti, nová infraštruktúra nemocníc, platobný mechanizmus poisťovne - DRG, e-Health, kontrolné mechanizmy v manažmente univerzitných a fakultných nemocníc. K jednotlivým prioritným oblastiam zdravotníctva boli identifikované kľúčové indikátory a boli stanovené cieľové hodnoty, ktoré prostredníctvom implementácie špecificky zameraných stratégií/nástrojov	
		- opatrenia na podporu efektívnosti sektora zdravotníctva prostredníctvom zavádzania modelov poskytovania služieb a infraštruktúry,	**Nie**		

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
				zmien plánuje SR dosiahnuť v časovom horizonte do roku 2030. Súčasne bol identifikovaný prínos všetkých stratégií/nástrojov zmien k zlepšeniu dostupnosti, kvality a efektívnosti zdravotnej starostlivosti.	
		- systém monitorovania a kontroly.	**Nie**	Dokument v samostatnej časti popisuje mechanizmus monitorovacieho a kontrolného systému plnenia jednotlivých stratégií. Monitorovací a kontrolný systém bude realizovaný na dvoch úrovniach: 1. úroveň – MZ SR prostredníctvom podrobného „Akčného plánu pre prípravu čiastkových stratégií/nástrojov zmien“, ktorého plnenie bude následne v stanovených termínoch kontrolované. 2. úroveň - MZ SR zriadi monitorovaciu komisiu, ktorá bude zložená zo zástupcov relevantných partnerov. Komisia bude v pravidelných intervaloch monitorovať pokrok v strategickom rámci, navrhovať jeho prípadné doplnenia a dohliadať na plnenia jednotlivých čiastkových stratégií/nástrojov zmien. MZ SR v spolupráci s partnermi bude vypracovávať v ročných intervaloch správy o dosahovanom pokroku na úrovni strategického rámca najmä formou aktualizácie dosiahnutých hodnôt ukazovateľov a formou informácie o stave plnenia stratégií/nástrojov na uskutočnenie zmien.	
		Členský štát alebo región prijal rámec orientačne opisujúci dostupné rozpočtové prostriedky a nákladovo efektívnu koncentráciu prostriedkov na prioritné potreby pre zdravotnú starostlivosť.	**Nie**	Samostatná kapitola dokumentu popisuje možné zdroje financovania pre dosahovanie stanovených cieľov (zdroje štátneho rozpočtu, verejného zdravotného poistenia, PPP, komunitárneho programu pre oblasť zdravia a zdroje štrukturálnych fondov).	

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
				Popis zdrojov financovania bude obsahovať aj indikatívne alokácie finančných zdrojov a identifikáciu opatrení (čiastkových kategórií/nástrojov zmeny), ktoré budú financované z uvedených zdrojov. Detailný rozpočet bude súčasťou každej čiastkovej stratégie/nástroja zmeny.	
10.1. Predčasné ukončovanie školskej dochádzky: existencia strategického politického rámca na zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky v medziach článku 165 ZFEÚ.	**Čiastočne**	Zavedený je systém na zhromažďovanie a analýzu údajov a informácií o predčasnom ukončovaní školskej dochádzky na príslušných úrovniach, ktorý:	**Nie**	Rezortný informačný systém (RzIS) vytvorí systém monitoringu, na základe ktorého bude možné vykonať analýzy a zacieliť podporné opatrenia na zníženie predčasného ukončenia školskej dochádzky na úrovni národnej, regionálnej a lokálnej. Predpoklad plného prechodu systému RzIS do prevádzky je v závere I. štvrťroku 2014.	
		- poskytuje dostatok dôkazov, na základe ktorých sa dajú stanoviť cielené politiky, a sleduje vývoj.	**Nie**		
		Zavedený je strategický politický rámec týkajúci sa predčasného ukončovania školskej dochádzky, ktorý:	**Áno**	Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015 http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=19992	
		- je založený na dôkazoch,	**Áno**		
		- sa vzťahuje na príslušné oblasti vzdelávania vrátane predškolského vzdelávania, zameriava sa najmä na zraniteľné skupiny, ktoré najviac ohrozuje predčasné ukončovanie školskej dochádzky, vrátane marginalizovaných komunít a zaoberá sa preventívnymi, intervenčnými a kompenzačnými opatreniami,	**Áno**	Stratégia SR pre integráciu Rómov do roku 2020 http://www.ksuza.sk/doc/metodika/bozp/20012012.pdf Zákon č. 324/2012 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 184/2009 Z. z. o	

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
		- zahŕňa všetky oblasti politík a zainteresované strany, ktorých sa dotýka riešenie predčasného ukončovania školskej dochádzky.	**Áno**	odbornom vzdelávaní a príprave http://www.minedu.sk/zakon-o-odbornom-vzdelavani-a-priprave/ Národný projekt Metodicko-pedagogického centra „Inkluzívny model vzdelávania na predprimárnom stupni školskej sústavy“ http://www.npmrk2.sk/ (stránka NP)	
10.2. Vyššie vzdelávanie: existencia národného alebo regionálneho strategického politického rámca na zvýšenie dosahovania terciárneho vzdelávania a zvýšenie jeho kvality a účinnosti v medziach článku 165 ZFEÚ.	**Čiastočne**	Je zavedený národný alebo regionálny strategický politický rámec pre terciárne vzdelávanie, ktorý obsahuje tieto prvky: - v prípade potreby opatrenia na zvýšenie účasti a výsledkov, ktoré - zvyšujú účasť na vysokoškolskom vzdelávaní u skupín s nižším príjmom a ostatných nízko zastúpených skupín, s osobitným zreteľom na znevýhodnené skupiny vrátane marginalizovaných komunít,	**Nie**		MŠVVŠ SR pripravuje národný strategický politický rámec pre oblasť vysokého školstva na roky 2014 – 2020,, ktorého súčasťou bude riešenie otázky dostupnosti vysokoškolského vzdelávania, napr. študentov so špecifickými potrebami (najmä telesné postihnutie).
		- znižujú mieru neukončenia štúdia/zvyšujú mieru ukončenia štúdia,	**Áno**	Novelizácia zákona o vysokých školách č. 455/2012 Z. z. http://www.zbierka.sk/sk/vyhladavanie?filter_sent=1&_filter_predpis_aspi_id=455%2F2012&q=	
		- podporia inovatívny obsah a tvorbu učebných osnov,	**Nie**		MŠVVŠ SR pripravuje národný strategický politický rámec pre oblasť vysokého školstva na roky 2014 – 2020. Centrum vedecko-technických informácií realizuje národný projekt „Vysoké školy ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti“. Cieľom národného projektu je prispôsobenie vyššieho vzdelávania potrebám vedomostnej spoločnosti prostredníctvom rozvoja inovatívnych foriem vzdelávania,

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					rozvoj aktívnej spolupráce vysokých škôl so súkromným sektorom pri vývoji nových vzdelávacích kurzov a programov, racionalizácia a zvýšenie kvality existujúcich vzdelávacích kurzov a programov na univerzitách a v procese učenia a zvýšenie zapojenia vysokých škôl do medzinárodnej spolupráce.
		- opatrenia na zvýšenie zamestnateľnosti a podnikania, ktoré:	**Áno**	Novelizácia zákona o vysokých školách č. 455/2012 Z. z. http://www.zbierka.sk/sk/vyhladavanie?filter_sent=1&_filter_predpis_aspi_id=455%2F2012&q=	
		- podporujú rozvoj tzv. prierezových zručností vrátane podnikania v príslušných programoch vysokoškolského vzdelávania,	**Áno**		
		- znižujú rodové rozdiely, pokiaľ ide o voľbu všeobecného alebo odborného vzdelávania.	**Áno**		
10.3. Celoživotné vzdelávanie: existencia národného a/alebo regionálneho strategického politického rámca pre celoživotné vzdelávanie v medziach článku 165 ZFEÚ.	**Čiastočne**	Je zavedený národný alebo regionálny strategický politický rámec pre celoživotné vzdelávanie, ktorý zahŕňa opatrenia:	**Áno**	Stratégia celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=6639	Celoživotné vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov (ďalšie vzdelávanie zdravotníckych pracovníkov) je riadené a regulované *zákonom č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov*. Kritériá ex ante kondicionality sú v podmienkach ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov splnené.
		- na podporu rozvoja a prepájania služieb celoživotného vzdelávania vrátane ich vykonávania, rozširovania zručností (t. j. validácia, poradenstvo, vzdelávanie a odborná príprava) a zabezpečenia účasti a partnerstva s príslušnými zainteresovanými stranami,	**Áno**	Stratégia celoživotného vzdelávania 2011 a Akčný plán plnenia Stratégie celoživotného vzdelávania 2011 http://www.minedu.sk/9772-sk/dokumenty-a-predpisy/	
		- na zabezpečovanie rozvoja zručností rôznych cieľových skupín, keď sú tieto skupiny určené ako priority v národnom alebo regionálnom strategickom politickom rámci (napríklad mladí ľudia zapojení do odbornej	**Nie**		Je plánované prijatie zákona o uznávaní výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa (do NR SR by mal byť predložený v II. polroku 2015). Prostredníctvom tohto zákona by mali absolventi zo školského systému vzdelávania, ako aj neformálneho systému vzdelávania získať rovnakú pozíciu na trhu práce.

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
		prípravy, dospelí, rodičia vracajúci sa na trh práce, nízkokvalifikovaní a starší pracovníci, migranti a ostatné znevýhodnené skupiny, najmä ľudia so zdravotným postihnutím),			
		- na rozšírenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, a to aj prostredníctvom úsilia o účinné zavádzanie transparentných nástrojov (napríklad Európskeho kvalifikačného rámca, Národného kvalifikačného rámca, Európskeho systému kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu, Európskeho referenčného rámca zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy),	**Nie**		Od roku 2013 do 2015 prebieha implementácia dvoch kľúčových národných projektov venovaných oblasti rozvoja vzdelávania dospelých v SR: - Tvorba Národnej sústavy kvalifikácií (projekt má prispieť k zvýšeniu účasti dospelých na ďalšom vzdelávaní rozvojom systému ďalšieho vzdelávania a poradenstva pre dospelých), - Ďalšie vzdelávanie a poradenstvo pre dospelých ako nástroj lepšej uplatniteľnosti na trhu práce (Cieľom projektu je vytvorenie a rozvíjanie efektívneho systému celoživotného vzdelávania a celoživotného poradenstva zameraného na rozvíjanie kľúčových kompetencií, prehlbovanie a zvyšovanie kvalifikácií v súlade s aktuálnymi a perspektívnymi potrebami vedomostnej spoločnosti dostupnými počas celého života pre všetkých občanov v SR).
		- na zlepšenie relevantnosti vzdelania a odbornej prípravy z hľadiska pracovného trhu a ich prispôsobenie potrebám identifikovaných cieľových skupín (napríklad mladí ľudia zapojení do odborného vzdelávania, dospelí, rodičia vracajúci sa na trh práce, nízkokvalifikovaní a starší pracovníci, migranti a ostatné znevýhodnené skupiny, najmä ľudia so zdravotným postihnutím).	**Áno**	Stratégia celoživotného vzdelávania 2011 Akčný plán plnenia Stratégie celoživotného vzdelávania 2011 http://www.minedu.sk/9772-sk/dokumenty-a-predpisy/	

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
10.4. Existencia národného alebo regionálneho strategického politického rámca na zvýšenie kvality a účinnosti odborného vzdelávania a prípravy v medziach článku 165 ZFEÚ.	**Čiastočne**	Zavedený je národný alebo regionálny strategický politický rámec na zvýšenie kvality a účinnosti odborného vzdelávania a prípravy v medziach článku 165 ZFEÚ, ktorý obsahuje opatrenia: - na zvýšenie významu systémov odborného vzdelávania a prípravy z hľadiska pracovného trhu v úzkej spolupráci s príslušnými zainteresovanými stranami, a to aj prostredníctvom mechanizmov na predvídanie zručností, úpravu učebných plánov a posilňovanie vzdelávania na pracovisku v rozličných formách;	**Áno**	Zákon č. 184/2009 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov http://www.minedu.sk/zakon-o-odbornom-vzdelavani-a-priprave/ Rada vlády SR pre odborné vzdelávanie a prípravu http://www.radavladyovp.sk/	Zákon č. 184/2009 Z. z. rieši postavenie a úlohy subjektov štvorstrannej spolupráce v oblasti odborného vzdelávania a prípravy, ktorými sú štátna správa, samospráva, zamestnávatelia a zamestnanci. Takisto vytvára podmienky motivujúce zamestnávateľov k podpore odborného školstva. Cieľom zákona je vytvoriť účinné nástroje pre prispôsobovanie odborného vzdelávania a prípravy meniacim sa požiadavkám trhu práce, zvýšiť záujem žiakov základných škôl o štúdium na stredných odborných školách, podporiť štúdium v odboroch vzdelávania, ktoré sú požadované zamestnávateľmi a vytvoriť mechanizmus na zníženie počtu absolventov odborov vzdelávania, o ktorých zamestnávatelia nemajú záujem. Rada vlády SR pre odborné vzdelávanie a prípravu, krajské a sektorové rady pre odborné vzdelávanie a prípravu - ich cieľom je umožniť každému zamestnávateľovi zúčastniť sa priamo alebo svojimi pripomienkami na inovácii existujúceho obsahu vzdelávania a prípravy, na realizácii odborného vzdelávania a prípravy a na hodnotení kvality v rámci ukončovania štúdia.
		- na zvýšenie kvality a atraktívnosti odborného vzdelávania a prípravy, a to aj vytvorením národného prístupu zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy (napríklad v súlade s Európskym referenčným rámcom zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy) a zavedením nástrojov transparentnosti a uznávania, napríklad Európskeho systému kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu.	**Nie**		Zvyšovanie atraktívnosti a kvality odborného vzdelávania a prípravy bude zabezpečené prijatím nového zákona o odbornom vzdelávaní a príprave, prostredníctvom ktorého budú predstavené prvky duálneho vzdelávania (plánovaná účinnosť zákona od 01. 09. 2015). Od roku 2013 do 2015 prebieha implementácia 3 kľúčových národných projektov venovaných o. i. oblasti zvyšovania atraktivity OVP v SR: - Tvorba Národnej sústavy kvalifikácií (cieľom je o. i. tvorba 1 000 čiastočných a úplných kvalifikácií v podobe vytvorenia kvalifikačných štandardov postavených na vzdelávacích výstupoch a hodnotiacich štandardov), - Podpora profesijnej orientácie žiakov základnej školy na odborné vzdelávanie a prípravu prostredníctvom rozvoja polytechnickej výchovy zameranej na rozvoj pracovných zručností a práca s talentami (cieľom je o. i. vybavenie odborných učební základných škôl, tvorba programov kontinuálneho vzdelávania pre učiteľov prírodovedných

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					predmetov), - Rozvoj stredného odborného vzdelávania (cieľom je o. i. analýza súladu zručností absolventov s ponukou na trhu práce, pasportizácia SOŠ, analyticko-metodické aktivity vo vzťahu k vývoju nezamestnanosti absolventov SOŠ a dopadu na odborné vzdelávanie a prípravu). - Opatrenia, ktoré budú realizované prostredníctvom implementácie uvedených národných projektov: - identifikácia vzdelávacích výstupov a ich popis v rámci kvalifikačných štandardov čiastočných a úplných kvalifikácií v súlade s Odporúčaním Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení Európskeho kvalifikačného rámca pre celoživotné vzdelávanie - vytvorenie mechanizmov uznávania kvalifikácií nadobudnutých mimo formálneho vzdelávania (neformálne a informálne učenie sa) – vytvorenie legislatívnych a inštitucionálnych podmienok a systému zabezpečenia kvality hodnotenia, validácie a uznania všetkých typov kvalifikácií v nadväznosti na tvorbu Národnej sústavy kvalifikácií a prepojenia na Európsky kvalifikačný rámec - začlenenie sociálnych partnerov a stakeholderov do procesov vytvárania hodnotiacich štandardov, uznávania a prideľovania kvalifikácií prostredníctvom: aktívnej participácie na všetkých troch uvedených procesoch; monitorovania potrieb trhu práce pri identifikácií štandardov povolaní a ich reflektovaní v kvalifikačných štandardoch v rámci realizácie národných projektov, ako aj účasti na referencovacom procese - vytvorenia mechanizmov a metodológií identifikácie zamestnateľnosti absolventov.
11. Existencia strategického	**Čiastočne**	Zavedený je a vykonáva sa	**Nie**		http://www.rokovania.sk/File.aspx/ViewDocumentHtml/Uznesenie-13500?prefixFile=u_

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
politického rámca na posilňovanie efektivity verejnej správy členských štátov vrátane reformy verejnej správy		strategický politický rámec na posilňovanie efektivity orgánov verejnej správy členského štátu a ich zručností, ktorý zahŕňa tieto prvky: - analýzu a strategický plán právnych, organizačných a/alebo procesných reformných opatrení,			Koordinačným orgánom za reformu VS je na národnej úrovni Riadiaci výbor pre koordináciu reformy VS, ktorý bol vytvorený na základe uznesenia vlády SR č. 388 z 10. 07. 2013. Riadiaci výbor predstavuje mechanizmus pre koordináciu a dialóg medzi relevantnými orgánmi zodpovednými za prípravu a implementáciu reformných opatrení. Jednotlivé vládne orgány a agendy sú zastúpené členmi Riadiaceho výboru a sú zodpovedné za plnenie reformy VS vo svojich segmentoch. Boli spracované analýzy legislatívnych, organizačných a/alebo procedurálnych reformných opatrení na základe hlavných potrieb a cieľov v jednotlivých segmentoch VS. Analýzy boli založené na preskúmaní existujúceho regulačného rámca, organizačnej štruktúry, a/alebo procedurálnych pravidlách s ohľadom na posilnenie efektívnosti VS v SR. Strategický rámec „Základné východiská reformy VS v SR“ http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23148 Predložený Riadiacemu výboru a dňa 18. 12. 2013 zobraný na vedomie vládou SR. Tento strategický dokument reflektuje záväzok slovenskej vlády realizovať komplexnú, horizontálnu reformu VS naprieč všetkými segmentmi VS s jasne stanovenými prioritami a bude slúžiť ako základ pre ďalší rozvoj reformných koncepcií v jednotlivých segmentoch VS, rovnako ako stratégie OP EVS. Program ESO (Efektívna, Spoľahlivá a Otvorená štátna správa) http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=20957 http://www.zbierka.sk/sk/predpisy/zakon-345-2012-z-z.p-34903.html?aspi_hash=MzQ1LzIwMTIgWi56Lg Prijatý 24.04.2012. Prvá etapa reformy ESO I. bola splnená a prispela k zrušeniu krajskej úrovne špecializovanej miestnej správy a integrovanie krajských školských úradov, krajských stavebných úradov a územných vojenských správ do obvodných úradov v sídlach krajov. Toto priamo prispieva k zjednodušeniu štruktúry a zlepšeniu transparentnosti a efektivity VS. Druhá etapa reformy ESO II. bola splnená schválením zákona č. 180 z roku 2013 o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov a viedla k

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					vytvoreniu 72 okresných úradov ako integrovaných miestnych orgánov štátnej správy. MV SR má spoločný projekt s OECD s názvom "Zvyšovanie kvality VS – strategické hodnotenie hlavných aspektov reformy štátnej správy". Výsledok projektu prispeje k formovaniu národnej stratégie pre reformu verejnej správy a Riadiaceho výboru pre koordináciu reformy VS. OECD v decembri 2013 vypracovalo ďalší strategický dokument pod názvom „Strategický rámec pre reformu VS v Slovenskej republike". Strategický plán boja proti korupcii v SR http://bit.ly/1gOTdD6 Bol schválený uznesením vlády SR č. 517 z 10. 08. 2011. Pre monitorovanie, koordinovanie, priebežné kontrolovanie a vyhodnocovanie plnenia úloh vyplývajúcich zo strategického plánu boja proti korupcii bola rozkazom ministra vnútra č. 115/2011 zriadená medzirezortná pracovná skupina expertov pre oblasť boja proti korupcii, ktorej predsedom je minister vnútra SR a podpredsedom vedúci ÚV SR. Správa o plnení úloh vyplývajúcich zo strategického plánu boja proti korupcii v SR bola prerokovaná vládou SR dňa 02. 04. 2014. Koncepcia reformy daňovej a colnej správy s výhľadom zjednotenia výberu daní, cla a poistných odvodov http://bit.ly/HW5MhO Koncepcia reformy daňovo – odvodového systému http://bit.ly/1asJEF2 http://bit.ly/1aWm0U4 K 01. 01. 2014 bola implementovaná 1. fáza projektu UNITAS elektronickej komunikácie finančnej správy s okolím (nasadenie portálu na jednosmernú komunikáciu) v zmysle zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Vyťaženosť Portálu FS je pravidelne monitorovaná a boli prijaté opatrenia pre zabezpečenie bezproblémového prijímania dokumentov počas „daňovej špičky" v marci 2014.

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					Na základe schválenej Koncepcie boja proti daňovým podvodom na dani z pridanej hodnoty a Akčného plánu boja proti podvodom na roky 2012 až 2016 bola prijatím legislatívnej zmeny zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty s účinnosťou od 1.1.2014 zavedená povinnosť pre platiteľov dane predkladať Kontrolný výkaz k DPH s informáciami o tuzemských dodávkach tovarov a služieb správcovi dane elektronickou formou. Prijímanie Kontrolných výkazov prebieha prostredníctvom Portálu FS. K 01. 02. 2014 bol implementovaný informačný systém na spracovanie Kontrolných výkazov k DPH. Schválené bilaterálne a multilaterálne zmluvy a dohody zamerané na podporu susedských vzťahov medzi orgánmi VS v rámci cezhraničnej spolupráce pri poskytovaní vzájomnej pomoci v prípade krízových situácií. Pre splnenie tohto kritéria bol spracovaný akčný plán. http://www.minv.sk/?multilateralne-zmluvy
		- vývoj systémov riadenia kvality,	**Nie**	http://bit.ly/1eeXCPG	"Základné východiská reformy VS v SR" obsahujú záväzok zavádzania systémov riadenia kvality (QMS) vo VS. Národný program kvality SR na obdobie rokov 2013 – 2016 bol prijatý vládou SR v októbri 2013 a jeden z deviatich prioritných sektorov je orientovaný na posilnenie kvality VS cez implementáciu QMS vo VS – napr. CAF. Pre splnenie tohto kritéria bol spracovaný akčný plán.
		- integrované opatrenia na zjednodušenie a racionalizáciu administratívnych postupov,	**Áno**	http://bit.ly/1cmrSF4 http://bit.ly/1ie8Sel http://bit.ly/1hJJAHp	Aktualizovaná Jednotná metodika na posudzovanie vybraných vplyvov s cieľom merania a znižovania administratívneho zaťaženia podnikateľských subjektov a hodnotenie legislatívnych návrhov. Vytvorenie analytického Centra lepšej regulácie, ktoré bude zodpovedné za systematické hodnotenie vplyvov regulácie na podnikateľské prostredie – Regulatory Impact Assessment (RIA). Toto zároveň posilní analytické kapacity v danej oblasti a povedie k zjednodušeniu a racionalizácii administratívnych postupov. Hodnotenie legislatívy a jej vplyvu na malé a stredné podniky (MSP) bude vykonávané prostredníctvom MSP testu. Vytvorenie databázy právnych predpisov a z nich vyplývajúcich informačných povinností, ktoré vytvárajú

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
				http://bit.ly/1cY2iEI	administratívnu záťaž pre podnikateľské subjekty. Správa o stave podnikateľského prostredia v SR bola prijatá uznesením vlády SR č. 153 z 03. 04. 2013 a uvádza opatrenia na zlepšenie podnikateľského prostredia, vrátane opatrení na zníženie administratívnej záťaže. Oparenia sa každoročne vyhodnocujú. Uznesenie vlády SR č. 153 z 3.4.2013 uvádza opatrenia na zlepšenie podnikateľského prostredia, vrátane opatrení na zníženie administratívnej záťaže.
				http://bit.ly/1gFqhuT	V spolupráci s Republikovou úniou zamestnávateľov bol spustený webový portál, prostredníctvom ktorého môžu podnikatelia poukázať a upozorniť na administratívnu náročnosť a administratívne duplicity vyplývajúce z legislatívy. Rada úradu pre verejné obstarávanie bola vytvorená v roku 2013 a posilní nezávislosť rozhodovania a pri podávaní námietok. MV SR zodpovedalo za novelizáciu zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov – účinnosť k 1.7.2013. Kapacity a rozpočet ÚVO boli posilnené, aby bolo možné vytvoriť vhodné mechanizmy, školenia a budovanie kapacít, čo sa týka verejného obstarávania. Úrad pre verejné obstarávanie je preto zodpovedným orgánom v tejto oblasti. MV SR je pripravené spolupracovať s ÚVO na budovaní politík v tejto oblasti.
				http://bit.ly/IX6RW5	MV SR momentálne buduje klientske centrá. Projekty sa zrealizoval na Okresnom úrade Nitra, Galanta, Stropkov, Svidník, Stará Ľubovňa, Snina, Topoľčany a Senec. Vybudovanie ďalších klientskych centier je plánované na rok 2014. Dňa 12. 11. 2013 bola schválená Koncepcia rozvoja finančnej správy 2014 – 2020 poradou vedenia Finančnej správy. Cieľom je zaviesť zmeny v systéme riadenia a organizovania finančnej správy implementáciou

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					súvisiacich projektov. Akčný plán boja proti daňovým podvodom. MF SR implementuje projekt elektronickej komunikácie finančnej správy s okolím v zmysle zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. 1 .fáza projektu elektronickej komunikácie finančnej správy s okolím v zmysle zákona č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov bola implementovaná k 01. 01. 2014 (nasadenie portálu na jednosmernú komunikáciu). Vyťaženosť Portálu FS je pravidelne monitorovaná a boli prijaté opatrenia pre zabezpečenie bezproblémového prijímania dokumentov počas „daňovej špičky“ v marci 2014. Implementácia automatizácie colných a komunikačných procesov v súlade s viacročným strategickým plánom MASP (Multiannual Strategic Plan) zahŕňa vývoj systémov, ktoré vyplývajú z legislatívnych požiadaviek Colného kódexu Únie č. 952/2013 (UCC) do roku 2020 a požiadaviek na automatizáciu procesov v rámci e-Customs (podľa čl. 6 UCC). Pre splnenie tohto kritéria bol spracovaný akčný plán.
		- vývoj a vykonávanie stratégií a politík ľudských zdrojov, ktoré zahŕňajú hlavné nedostatky identifikované v tejto oblasti,	**Nie**		MV SR implementuje Národný projekt budovania kapacít a zlepšenia efektivity VS SR. Projekt sa uskutočňuje v spolupráci s OECD. Reaguje na problematické a neefektívne fungovanie niektorých oblastí VS. Od. 01. 11. 2013 je Úrad vlády Slovenskej republiky gestor politiky v oblasti štátnozamestnaneckých vzťahov a právnych vzťahov pri výkone práce vo verejnom záujme. MPSVR SR vykonalo v roku 2013 prieskum problémov pri uplatňovaní zákona o štátnej službe, s cieľom zozbierať podklady k novele zákona, ktorá by odstránila aplikačné problémy v praxi. ÚV SR v spolupráci s MPSVR SR a MV SR zorganizoval v roku 2013 dotazníkový prieskum medzi vybranou skupinou 46 815 štátnych zamestnancov, ktorého hlavným cieľom bolo identifikovať systémové a procesné chyby v riadení ľudských zdrojov tak, aby bolo možné

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					pripraviť reformu štátnej služby v súlade so zásadami pre rozvoj stabilnej, profesionálnej a politicky neutrálnej VS. ÚV SR za účelom prípravy nového zákona o štátnej službe zriadil z odborníkov na štátnu službu pracovné skupiny, ktoré sa zaoberajú prípravou nového zákona. Každá zo skupín spracováva určitú tematickú oblasť a to: (1) vznik, zmena a skončenie štátnozamestnaneckého pomeru; (2) disciplinárne konanie a práva a povinnosti štátneho zamestnanca; (3) služobné hodnotenie a odmeňovanie; (4) výberové konania – získavanie štátnych zamestnancov a (5) vzdelávanie. ÚV SR súčasne zriadil Riadiaci výbor pre reformu štátnej služby, ktorý koordinuje a usmerňuje činnosť jednotlivých pracovných skupín. V súčasnosti riadiaci výbor a pracovné skupiny intenzívne pracujú na príprave návrhu nového zákona o štátnej službe. Pre splnenie tohto kritéria bol spracovaný akčný plán.
		- rozširovanie zručností na všetkých úrovniach odbornej hierarchie v rámci orgánov verejnej správy,	**Nie**	http://bit.ly/1765cHb	Zákon č. 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 315/2012 Z. z. Je to zákon o celoživotnom vzdelávaní, ktorý upravuje a) celoživotné vzdelávanie, v ktorom ďalšie vzdelávanie nadväzuje na stupeň vzdelania dosiahnutý v školskom vzdelávaní, b) akreditáciu vzdelávacích programov ďalšieho vzdelávania, c) pravidlá a postupy overovania a uznávania výsledkov ďalšieho vzdelávania zamerané na nadobudnutie čiastočnej kvalifikácie a úplnej kvalifikácie, d) národnú sústavu kvalifikácií, e) informačný systém ďalšieho vzdelávania, f) systém monitorovania a prognózovania vzdelávacích potrieb ďalšieho vzdelávania, g) kontrolu dodržiavania podmienok akreditácie a dodržiavania. Pre splnenie tohto kritéria bol spracovaný akčný plán.
		- vývoj postupov a nástrojov na monitorovanie a hodnotenie.	**Nie**	https://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=9336	Audit územnej samosprávy - Audit preneseného výkonu štátnej správy a originálnych pôsobností a zabezpečenia ich financovania na úrovni regionálnej a miestnej samosprávy. V súlade s uznesením vlády bola vypracovaná jednotná metodika pre spracovanie auditu. Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy vykonali audit územnej samosprávy, správu o audite predložili MV SR a MF SR. MV SR spolu s MF SR spracovali súhrnnú správu o audite, ktorá

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					slúži ako východisko k príprave modernizácie územnej samosprávy SR. Súhrnný audit výkonu kompetencií VS bol prerokovaný vládou SR dňa 14.5.2014 a schválený uznesením vlády SR č. 226. Manuál „Ako merať pokrok - návrh výsledkových ukazovateľov ministerstiev“ navrhuje tri úrovne ukazovateľov za účelom hodnotenia výsledkov dosahovaných rôznymi verejnými politikami. Po dopracovaní niektorých ukazovateľov Riadiaci výbor pre koordináciu reformy VS posúdi alternatívy využitia manuálu ako systematického nástroja pre hodnotenie činnosti štátnej a VS. Systém ukazovateľov bude ďalej dopĺňaný o operatívne výsledkové, výstupné aj vstupné ukazovatele na úrovni ministerstiev, ako informatívny nástroj pre tvorbu verejných politík. Pre splnenie tohto kritéria bol spracovaný akčný plán.

B. Všeobecné ex ante kondicionality

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
1. Nediskriminácia Existencia administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie práva Únie v oblasti nediskriminácie a politiky v oblasti ESĬF.	**Nie**	Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na zapojenie orgánov zodpovedných za podporu rovnakého zaobchádzania so všetkými osobami počas prípravy a vykonávania programov, a to vrátane poskytovania poradenstva o rovnosti v rámci činností spojených s EŠIF.	**Nie**	Zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov http://www.epi.sk/Main/Default.aspx?Template=~%2FMain%2FTArticles.ascx&LngID=0&zzsrlnkid=4654186&phContent=~%2FZzSR%2FShowRule.ascx&RuleId=14927&pa=13597 Antidiskriminačný zákon (Zákon 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov) http://www.gender.gov.sk/?page_id=72	V zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov je za koordináciu štátnej politiky v oblasti rovnosti príležitostí zodpovedné MPSVR SR. Preto v zmysle PD SR na roky 2014 - 2020 má byť aj za koordináciu horizontálneho princípu nediskriminácia zodpovedné MPSVR SR. Odbor rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí (ORRRP) je výkonným orgán pre implementáciu programov a za poskytovanie poradenstva je zodpovedné Slovenské národné stredisko pre ľudské práva (SNSĽP). V zmysle zákona 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) plní túto funkciu SNSĽP. Úlohou strediska je komplexné pôsobenie v oblasti ľudských práv

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					a základných slobôd. Svoju činnosť SNSĽP zameriava na oblasti: monitorovania a hodnotenia dodržiavania ľudských práv a dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania podľa antidiskriminačného zákona, uskutočňovanie výskumov a prieskumov na poskytovanie údajov v oblasti ľudských práv a základných slobôd, vrátane práv dieťaťa, zabezpečenia právnej pomoci obetiam diskriminácie a prejavov intolerancie. V súčasnosti sa pripravujú opatrenia na zvýšenie efektivity spomínaného strediska. Existencia plánu konzultovania a zapojenia orgánov zodpovedných za boj proti diskriminácii a konkrétne kroky na uľahčenie aktívneho zapojenia národného orgánu pre rovnosť. Občiansku spoločnosť budú **reprezentovať partneri zastupujúci** rodovú rovnosť, nediskrimináciu a osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom svojich reprezentatívnych organizácií, ako napr. Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR, Občianske združenie Myslím–centrum kultúry Nepočujúcich, o. z., Občianske združenie Otvorme dvere, otvorme srdcia, Občianske združenie Život s autizmom-LTK, Organizácia muskulárnych dystrofikov v SR, Slovenský Červený kríž, Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR. Ďalší zoznam a adresár spolupracujúcich mimovládnych organizácií v SR venujúcich sa právam žien a rodovej rovnosti je dostupný na webovom sídle odboru: http://www.gender.gov.sk/?page_id=347
		Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy pre zamestnancov orgánov zapojených do riadenia a kontroly EŠIF v oblasti práva a politiky Únie v oblasti nediskriminácie.	**Nie**		
2. Rodová rovnosť Existencia administratívnej	**Nie**	Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na zapojenie orgánov zodpovedných za podporu rodovej rovnosti počas prípravy a vykonávania programov,	**Nie**		V zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy v znení neskorších predpisov je za koordináciu štátnej politiky v oblasti rodovej rovnosti zodpovedné MPSVR SR. Preto v zmysle návrhu PD SR má byť aj za koordináciu horizontálneho princípu rodová rovnosť zodpovedné

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
kapacity na vykonávanie a uplatňovanie práva a politiky Únie týkajúcich sa rodovej rovnosti v oblasti EŠIF.		a to vrátane poskytovania poradenstva o rodovej rovnosti v rámci činností spojených s EŠIF.		Ďalší zoznam a adresár spolupracujúcich mimovládnych organizácií v SR venujúcich sa právam žien a rodovej rovnosti http://www.gender.gov.sk/?page_id=347 Národná stratégia rodovej rovnosti na roky 2009 – 2013 http://www.gender.gov.sk/?page_id=294	MPSVR SR, ktoré zabezpečuje tvorbu a realizáciu štátnej politiky rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí a koordináciu celoštátneho systému rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí; pri tejto činnosti vychádza z medzinárodných dokumentov, ktorými je SR viazaná a spolupracuje s Výborom pre rodovú rovnosť Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť SR. Občiansku spoločnosť budú reprezentovať partneri zastupujúci rodovú rovnosť, nediskrimináciu a osoby so zdravotným postihnutím prostredníctvom svojich reprezentatívnych organizácií, ako napr. Národná rada občanov so zdravotným postihnutím v SR, Občianske združenie Myslím–centrum kultúry Nepočujúcich, o. z., Občianske združenie Otvorme dvere, otvorme srdcia, Občianske združenie Život s autizmom-LTK, Organizácia muskulárnych dystrofikov v SR, Slovenský Červený kríž, Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím v SR. Výbor pre rodovú rovnosť je stálym odborným orgánom Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť (ďalej len „rada“) pre otázky týkajúce sa rodovej rovnosti a pre oblasť implementácie Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien, ďalších medzinárodných dohovorov ukladajúcich povinnosť eliminovať diskrimináciu z dôvodu pohlavia a rodu a legislatívy EÚ v tejto oblasti. Výbor plní funkciu konzultatívneho orgánu vo veciach rodovej rovnosti v zmysle Ústavy SR, kde členovia sú zástupcovia štátnej správy, odborných inštitúcií a tretieho sektora. Národná stratégia rodovej rovnosti na roky 2009 – 2013 je dostupná na webovom sídle Odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí. Nová Stratégia rodovej rovnosti na roky 2014 - 2020 sa pripravuje na základe vyhodnotenia súčasnej Národnej stratégie rodovej rovnosti na roky 2009 – 2013. Nová stratégia bude aktuálna v októbri 2014.
		Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy pre zamestnancov orgánov zapojených do riadenia a kontroly EŠIF v oblasti práva a politiky Únie týkajúcich sa	**Nie**		

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
		rodovej rovnosti a jej uplatňovania.			
3. Zdravotné postihnutie Existencia administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v oblasti EŠIF v súlade s rozhodnutím Rady 2010/48/ES.	**Nie**	Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na vykonávanie konzultácií a zapojenie orgánov, ktoré sú zodpovedné za ochranu práv osôb so zdravotným postihnutím, alebo organizácií zastupujúcich osoby so zdravotným postihnutím, a ďalšie príslušné zainteresované osoby počas prípravy a vykonávania programov.	**Nie**	Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020. http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=23180	Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 – 2020 (uznesenie vlády SR č. 25/2014 z 15. 1. 2014) je zameraný na dosahovanie pokroku v oblasti ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím uznaných Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej iba „Dohovor“) a pokroku pri ich používaní. Prostredníctvom Národného programu SR implementuje Dohovor, vrátane inštitucionálneho zabezpečenia procesu jeho implementácie a monitorovania. Materiál je zameraný na cieľovú skupinu – osoby so zdravotným postihnutím, ktoré sa podieľali na tvorbe materiálu prostredníctvom svojich reprezentatívnych organizácií tak, ako si to vyžaduje čl. 4 ods. 3 Dohovoru. Základným cieľom Národného programu je prostredníctvom definovaných úloh a opatrení zabezpečiť dosahovanie pokroku v oblasti ochrany práv osôb so zdravotným postihnutím uznaných Dohovorom a pokroku pri ich používaní. Uznesenie vlády SR č. 25/2014 je záväzné pre všetky rezorty a následne aj pre nové OP. Tento materiál bude následne zakomponovávaný do pripravovaných OP a jeho ciele týkajúce sa pomoci ľuďom so zdravotným postihnutím aplikované v OP formou aktivít, indikátorov a spôsobom hodnotenia. Predmetný materiál je záväzným a výkonným nástrojom SR na implementáciu Dohovoru. V súčasnosti prebieha v SR novelizácia Stavebného zákona a jeho vykonávacích vyhlášok, ktoré upravujú podmienky prístupnosti. V rámci tohto zákona sa nanovo upravuje aj dodržiavanie a sankcionovanie predmetného zákona a jeho vyhlášok. Zákon je v stave pripomienkovania a zapracovania pripomienok od leta 2013.
		Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy pre zamestnancov orgánov zapojených do riadenia a kontroly EŠIF v oblasti platného práva a politiky Únie a členských štátov týkajúcich sa zdravotného postihnutia vrátane dostupnosti a praktického	**Nie**		

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
		uplatňovania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím transponovaného v právnych predpisoch Únie, a členských štátov.			
		Opatrenia na zabezpečenie sledovania vykonávania článku 9 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím vo vzťahu k EŠIF počas prípravy a vykonávania programov.	**Nie**		Prostredníctvom *Národného programu* je zabezpečené plnenie čl. 9 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, kde sa téme bezbariérovosť venuje samostatná kapitola a k nej prináležiace opatrenia. Opatrenia vzťahujúce sa k tomuto článku sú zamerané predovšetkým na bezbariérovosť stavieb, dopravy a prístup k tovarom, službám a informáciám. Proces monitorovania plnenia horizontálnych princípov bude na projektovej úrovni sledovaný prostredníctvom monitorovacích správ, ktorých súčasťou bude samostatný výstup obsahujúci informácie o horizontálnych princípoch (t. j. popisom vykonaných aktivít, ich výsledkov a vyhodnotením ich príspevku k dosahovaniu stanovených cieľov horizontálnych princípov), ako aj kontrolou na mieste realizácie projektov a následne hodnotením príspevku k cieľom horizontálnych princípov. Samostatný výstup obsahujúci informácie o uplatňovaní horizontálneho princípu bude podkladom pre proces hodnotenia príspevku EŠIF k plneniu cieľov identifikovaných v národnom strategickom dokumente. Odpočet plnenia dosiahnutej úrovne stanovených cieľov v národnom strategickom dokumente, vrátane návrhu nápravných opatrení a odporúčaní k ich dosiahnutiu, bude každoročne predkladaný do vlády SR. Kontrolný mechanizmus bude zabezpečovať gestor horizontálnych princípov v spolupráci s RO.
4. Verejné obstarávanie Existencia pravidiel na efektívnu aplikáciu legislatívy Únie v oblasti verejného obstarávania.	**Nie**	Opatrenia na účinné uplatňovanie pravidiel Únie o verejnom obstarávaní prostredníctvom primeraných mechanizmov.	**Nie**	Zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov http://www.uvo.gov.sk/legislativa/-/document_library_display/74gW/view/706651?_110_INSTANCE_74gW_redirect=http%3A%2F%2Fwww.uvo.gov.sk%2Flegislativa%3Fp_p_id%3D110_INSTANCE_74gW%26p_p_l	**V oblasti legislatívy** sú v súčasnom platnom a účinnom zákone č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len ,,zákon o VO“) **transponované všetky platné smernice EÚ** v oblasti verejného obstarávania. V **lehote určenej novou smernicou bude prijatý nový zákon o verejnom obstarávaní, ktorý transponuje novoprijaté smernice EÚ do právneho systému v Slovenskej republike.** V nadväznosti na novelizácie zákona o VO v roku 2013 boli resp. budú zavedené viaceré postupy a inštitúty, ktoré

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
				ifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-2%26p_p_col_count%3D1 Zákon č. 95/2013 Z. z. (novelizácia zákona č. 25/2006 Z. z.) http://www.upsvar.sk/buxus/docs//uradv/VK/vo/13-z095.pdf	slúžia k posilneniu súťažného princípu a transparentnosti procesov verejného obstarávania. Nižšie uvádzame niektoré z prijatých opatrení a z aktuálnych inštitútov zavedených poslednými novelami zákona: - **zavedenie centrálnej evidencie referencií** jednotlivých uchádzačov využívaných na preukazovanie technického a odborného postavenia uchádzačov a záujemcov. Opatrenie má zabezpečovať transparentné preukazovanie podmienok účasti v rámci technickej a odbornej spôsobilosti uchádzačov. ÚVO dňa 01. 03. 2014 zriadil Evidenciu referencií a zverejnil vzor referencie podľa zákona o verejnom obstarávaní. Evidencia referencií je informačný systém úradu, v ktorom sa vedú referencie od verejných obstarávateľov/obstarávateľov o dodaní tovaru, uskutočnení stavebných prác alebo poskytnutí služieb dodávateľmi úspešnými v procese verejného obstarávania. Evidencia referencií je zverejnená na webovom sídle úradu http://www.uvo.gov.sk/zoznam-podnikatelov/-/RegisterPodnikatelov/sreferenciami Vzor referencie je elektronický dokument, ktorý je vo forme formulára prístupný v Informačnom systéme zber údajov. Prvotným cieľom opatrenia je evidovať zoznamy dodávok tovarov, poskytnutí služieb a vykonaní stavebných prác prostredníctvom elektronického dokumentu zverejneného v centrálnej evidencii. Druhotným cieľom je sledovanie informácií obsiahnutých v referencii za účelom uloženia zákazu účasti vo verejnom obstarávaní u tých uchádzačov, záujemcov alebo dodávateľov, u ktorých: a) v najmenej v troch po sebe nasledujúcich referenciách došlo k dosiahnutiu výslednej hodnotiacej známky rovnej alebo nižšej než 20. b) došlo k odstúpeniu od zmluvy, koncesnej zmluvy alebo rámcovej dohody zo strany verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa, z dôvodu podstatného porušenia ich povinností. *Opatrenie prijaté.* - **obmedzenie pre uzatváranie dodatko**v zvyšujúcich cenu plnenia zmluvy. Podľa zákona o verejnom obstarávaní je zakázané uzatvoriť dodatok k zmluve, ktorá je výsledkom postupu verejného obstarávania, ak by sa jeho obsahom a)

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					menil podstatným spôsobom pôvodný predmet zákazky, b) dopĺňali alebo menili podstatným spôsobom podmienky, ktoré by v pôvodnom postupe zadávania zákazky umožnili účasť iných záujemcov alebo uchádzačov, alebo ktoré by umožnili prijať inú ponuku ako pôvodne prijatú ponuku alebo c) zvyšovala cena plnenia alebo jeho časti alebo menila ekonomická rovnováha zmluvy v prospech úspešného uchádzača. Rada ÚVO rozhoduje o návrhu na určenie, že došlo k zmene okolností, ktorá opodstatňuje uzavretie dodatku k zmluve uzavretej ako výsledok verejného obstarávania. Opatrením sa sleduje odstránenie účelného, netransparentného navyšovania zmluvných cien, v snahe zvýšiť zmluvnú cenu po zadaní zákazky. *Opatrenie prijaté* - zavedené novelou zákona o verejnom obstarávaní s účinnosťou od 01. 07. 2013. - **možnosť zrušenia VO,** ak neboli predložené viac ako 2 ponuky. Podľa zákona o verejnom obstarávaní verejný obstarávateľ a obstarávateľ môže zrušiť použitý postup zadávania zákazky aj vtedy, ak nebolo predložených viac než 2 ponuky. Ak bola predložená iba jedna ponuka a verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ nezruší použitý postup zadávania zákazky, je povinný zverejniť na profile odôvodnenie, prečo použitý postup nezrušil. Opatrením sa sleduje zvýšenie a podpora hospodárskej súťaže a naplnenie princípu „value for money“ vo verejnom obstarávaní. *Opatrenie prijaté* - zavedené novelou zákona o verejnom obstarávaní s účinnosťou od 01. 07. 2013. - **povinnosť verejného obstarávateľa zverejňovať** príslušné informácie a dokumentáciu k verejnému obstarávaniu na svojom profile. Elektronické úložisko je informačný systém úradu, v ktorom je verejný obstarávateľ/obstarávateľ povinný zriadiť si profil a zverejňovať v ňom dokumenty a informácie podľa zákona o verejnom obstarávaní v členení podľa jednotlivých verejných obstarávaní. Zriadené profily verejnými obstarávateľmi/obstarávateľmi a dokumenty v nich zverejnené sú dostupné v záložke vestník a zoznamy na webovom sídle úradu http://www.uvo.gov.sk/profilyvoo Cieľom opatrenia je zvýšiť transparentnosť a mieru informovanosti účastníkov procesu verejného obstarávania

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					a verejnosti. V profiloch verejný obstarávateľ zverejňuje dokumenty a informácie o priebehu procesu verejného obstarávania (napr. oznámenia používané vo verejnom obstarávaní, súťažné podklady, informáciu o otváraní ponúk, informáciu o výsledku vyhodnotenia ponúk, odôvodnenie nezrušenia použitého postupu), ako aj dokumenty o plnení uzatvorených zmlúv (zmluvy, koncesné zmluvy, rámcové dohody, dokumenty o dodaní a prebratí plnenia zmlúv, informácie o sumách skutočne uhradeného plnenia). Opatrenie prijaté a zavedené, od 27. 02. 2014 zriadené elektronické úložisko pre zriadenie profilu verejného obstarávateľa/obstarávateľa. - **vznik Rady ÚVO** riešiacej odvolania uchádzačov voči rozhodnutiam o námietkach vydaných ÚVO. Zákon o verejnom obstarávaní zveruje Rade ÚVO a) rozhodovanie o odvolaniach proti rozhodnutiam úradu o námietkach, b) rozhodovanie o návrhu na určenie, že došlo k zmene okolností, ktorá opodstatňuje uzavretie dodatku k zmluve uzavretej ako výsledok verejného obstarávania, c) vyhotovovanie referencií na návrh dodávateľov v prípadoch, keď verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ nevyhotoví referenciu v zákonom ustanovenej lehote, d) rozhodovanie v procese preskúmania rozhodnutí o námietkach mimo odvolacieho konania, e) rozhodovanie o proteste prokurátora v prípadoch, v ktorých podľa osobitného predpisu rozhoduje vedúci ústredného orgánu štátnej správy. Opatrením sa sleduje jednak zavedenie druhostupňového rozhodovania vo veci dohľadu (námietok). Rozhodnutia Rady ÚVO sú následne preskúmateľné súdom, t.j. uchádzačovi nie sú odopreté jeho práva v procese verejného obstarávania, naopak sú týmto krokom posilnené. Opatrenie tiež sleduje, aby neprichádzalo pri uzatváraní dodatkov k netransparentnému navyšovaniu zmluvných cien po zadaní zákazky. *Opatrenie prijaté* a zavedené novelou zákona o VO s účinnosťou od 1. 7. 2013. - **zavedenie možnosti ex ante kontroly** dokumentácie pred jej zverejnením verejným obstarávateľom. Podľa zákona o verejnom obstarávaní môže verejný obstarávateľ

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					požiadať úrad o výkon ex ante kontroly pred vyhlásením alebo začatím verejného obstarávania, ak ide o nadlimitnú zákazku financovanú čo aj z časti z prostriedkov Európskej únie. Opatrenie má zabezpečiť odstránenie nedostatkov verejného obstarávania pred jeho zverejnením a vyhlásením. Opatrenie zvyšuje prevenciu pred zadávaním diskriminačných – nezákonných podmienok vo verejnom obstarávaní, ktoré je možné odstrániť ešte v čase, ako príde k vyhláseniu verejného obstarávania. Uvedeným sa sleduje zníženie a eliminovanie nedostatkov už v samotnom úvode verejného obstarávania pred jeho vyhlásením. *Opatrenie prijaté* - zavedené novelou zákona o verejnom obstarávaní s účinnosťou od 18. 02. 2013. - **zavedenie registra osôb so zákazom účasti vo verejnom obstarávaní.** Opatrenie sleduje zlepšenie prostredia hospodárskej súťaže vylúčením subjektov, ktoré nesúťažia čestne, resp. neplnia riadne svoje zmluvné povinnosti. Má tak prevenčný ako aj represívny účinok voči subjektom porušujúcim princípy čestnej hospodárskej súťaže. Zverejnený je na webovom sídle úradu http://www.uvo.gov.sk/zoznam-podnikatelov/-/RegisterPodnikatelov/sozakazom Register osôb so zákazom je informačný systém úradu, ktorý obsahuje údaje o podnikateľoch, ktorým bol uložený zákaz účasti vo verejnom obstarávaní. Uvedený register informuje účastníkov procesov verejného obstarávania, ako aj širokú verejnosť o subjektoch, ktorým bol právoplatne uložený zákaz účasti vo verejnom obstarávaní podľa § 149 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní. *Opatrenie prijaté* - zavedené od 14. 02. 2014. **-elektronické verejné obstarávanie -** Plne elektronické verejné obstarávanie, ako prostriedok modernizácie verejnej správy je prioritou SR. V zmysle smerníc č. 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ, 2014/25/EÚ bude nevyhnutné prijať a zabezpečiť a) priamy a neobmedzený prístup k elektronickým súťažným podkladom, b) elektronické predkladanie ponúk, c) posilniť úlohu e-Certis, d) Elektronický formulár (PAS) pre uchádzačov a záujemcov slúžiaci na preukázanie podmienok účasti, e) elektronické katalógy ako forma elektronickej ponuky, f) dynamický

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					nákupný systém prepracovaný a zdokonalený na elektronický systém. Centrálna obstarávateľská organizácia má povinnosť obstarávať plne elektronicky do 36 mesiacov od platnosti smerníc, t.j. do 18. 04. 2017. Pre ostatné subjekty povinnosť plne elektronicky obstarávať vzniká do 54 mesiacov od platnosti smerníc. ÚVO toho času prevádzkuje systém EVO (Elektronického verejného obstarávania), ktorý bude dopracovaný na nové podmienky v zmysle smerníc EÚ, aby bolo elektronické verejné obstarávanie jednoduchšie a efektívnejšie. SR, v zastúpení svojich orgánov, vypracuje vnútroštátnu stratégiu na zabezpečenie včasného a efektívneho prechodu na plne elektronické obstarávanie podľa požiadaviek uvedených v článku 5.3 oznámenia Komisie o „plne elektronickom verejnom obstarávaní ako prostriedku modernizácie verejnej správy“ (KOM(2013)453 finálna verzia). Táto stratégia bude stanovovať špecifické ciele, ktoré sa majú dosiahnuť, postup, ktorý treba dodržať, míľniky a akékoľvek potrebné indikátory. Pri implementácii tejto stratégie sa bude využívať adekvátna pomoc zo štrukturálnych fondov, najmä pokiaľ ide o vývoj alebo modernizáciu infraštruktúry plne elektronického obstarávania, posilnenie administratívnych kapacít, školenia a zvyšovanie povedomia. Pomocou stratégie sa zabezpečí uplatňovanie čo najúčinnejšieho a nákladovo najefektívnejšieho prístupu pri implementácii povinného elektronického obstarávania na Slovensku a malo by sa zamedziť vytváraniu duplicít na národnej regionálnej úrovni, ktoré môžu spôsobiť problémy s interoperabilitou. Celkovým výsledkom by mal byť lepší, jednoduchší a efektívnejší systém verejného obstarávania. *Plánované opatrenie.* 1.2 Ako všeobecné opatrenia na riešenie nedostatkov zistených pri kontrolách budú zavedené tieto opatrenia: - **Zvýšená podpora ÚVO** pre subjekty vykonávajúce kontrolu verejného obstarávania prostredníctvom Dohody o spolupráci. Na základe tejto dohody budú RO oprávnené ÚVO požiadať o: a) ex ante posúdenie dokumentácie k pripravovanému verejnému obstarávaniu, b) osobnú konzultáciu k čiastkovému problému verejného

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					obstarávania , c) vypracovanie stanoviska o súlade čiastkových problémov verejného obstarávania so zákonom o verejnom obstarávaní v štádiu pred uzavretím zmluvy, d) vykonanie kontroly verejného obstarávania , e) spoluprácu pri vyhodnocovaní auditných zistení EK týkajúcich sa verejného obstarávania. *Plánované opatrenie.* - **Zavedenie analýzy rizík** pri výkone kontroly VO zo strany RO, ktorá identifikuje riziko zákazky z pohľadu potrebnej spolupráce s ÚVO (rizikové zákazky budú podliehať povinne kontrole zo strany ÚVO), a to spôsobom vykonania kontroly podľa zákona o VO, pričom sústredením odbornej podpory ÚVO na rizikové VO bude zabezpečený zvýšený dohľad na zákazky s potenciálne vyššou mierou chybovosti. Zároveň týmto nástrojom bude eliminované neprimerané zaťaženie ÚVO v rámci žiadostí o kontrolu VO, ktoré nepredstavujú zvýšené riziko z pohľadu ich zložitosti alebo chybovosti a súčasne tak nebude dochádzať k neprimeraným predĺženiam výkonu kontroly (rizikové zákazky budú podliehať povinne kontrole zo strany ÚVO). Samotná analýza bude predstavovať súbor údajov, ktoré budú vyhodnocované (napr. predpokladaná hodnota zákazky, postup obstarávania, existencia revíznych postupov, rozsah podmienok účasti a pod.), pričom každý z týchto údajov bude mať svoju bodovú hodnotu, predstavujúcu úroveň rizika (napr. hodnota postupu verejnej súťaže bude mať hodnotu rizika 0, zatiaľ čo rokovacie konanie 15 bodov). Sumárna hodnota všetkých týchto čiastkových bodov bude predstavovať celkové riziko zákazky a podľa tejto hodnoty v nadväznosti na hodnotiaci kľúč bude RO oprávnené, neoprávnené alebo povinné požiadať ÚVO o kontrolu tohto VO. *Plánované opatrenie* - **Vypracovanie vzorových dokumentov** využívaných v procese verejného obstarávania (napr. súťažné podklady, návrhy oznámení využívaných v procesoch VO) a ich zverejnenie a sprístupnenie prijímateľom pomoci. Opatrenie má za cieľ znížiť chybovosť v procesoch verejného obstarávania zo strany verejných obstarávateľov

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					alebo obstarávateľov a zvýšenie transparentnosti. V nadväznosti na prijatie nového zákona o verejnom obstarávaní sa pripravia vzorové súťažné podklady, vzory oznámení používaných v procese verejného obstarávania. *Plánované opatrenie.* - Na úrovni systému riadenia vypracovanie **kontrolných zoznamov** pre kontrolu RO, ktoré budú zohľadňovať špecifiká rôznych druhov verejných obstarávaní (verejná súťaž, užšia súťaž, rokovacie konanie a pod.) a odrážať najčastejšie pochybenia pri procesoch VO zistených v predchádzajúcom období 2007 -2013. *Plánované opatrenie.* - **Príprava jednotných pravidiel** a požiadaviek na VO a požiadaviek na dokumentáciu VO. Na úrovni aplikácie zákona o verejnom obstarávaní bude ÚVO jednotnými metodickými výkladmi a jednotnou rozhodovacou praxou v rámci kontroly a revíznych postupov zabezpečovať transparentné, konzistentné a predvídateľné obstarávateľské prostredie. V rámci záväzných postupov definovaných v metodických a riadiacich dokumentáciách na úrovni systému riadenia, ktorými sa budú riadiť RO pri výkone kontroly a tiež prijímatelia pri realizácii VO a následného predkladania dokumentácie, dôjde k zosúladeniu postupov a prípravy jednotných pravidiel (napr. jednotné výstupy z kontrol, jednotné požiadavky na prijímateľov ohľadne rozsahu potrebnej dokumentácie, jednotné požiadavky na úroveň zverejňovania zákaziek s veľmi malou hodnotou a pod.). *Plánované opatrenie*. - **Zavedenie cenových máp, benchmarkov a limitov pre posúdenie hospodárnosti.** Na úrovni systému riadenia sa zavedie povinnosť RO posudzovať maximálnu výšku požadovaného nenávratného príspevku s ohľadom na zavedený systém cenových máp, benchmarkov a limitov pre najčastejšie, resp. najpodstatnejšie typy výdavkov. Dodržanie týchto limitov bude následne overované pri kontrole verejného obstarávanie, resp. jeho výsledku. Zároveň sa zadefinuje metodický postup na zostavovanie týchto ukazovateľov, aby bol zabezpečený ich jednotný a transparentný spôsob určovania. *Plánované opatrenie.*

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					- **Zavedenie povinnej ex ante kontroly** dokumentácie zo strany RO (kontrola návrhu súťažných podkladov a oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania pred jej vyhlásením) a kontroly verejného obstarávania pred podpisom zmluvy s úspešným uchádzačom. Uvedený typ kontroly má za úlohu preventívne eliminovať chyby a nedostatky v návrhoch dokumentácie k verejnému obstarávaniu a tým znížiť riziko porušenia zákona o verejnom obstarávaní. *Plánované opatrenie* - **Aplikovanie princípov „zeleného" a sociálneho verejného obstarávania, resp. aj iných aspektov VO** (ako napr. podpora inovácií, podpora malých a stredných podnikateľov a pod.) využitím legislatívnych nástrojov zavedených v legislatíve EÚ a SR v rámci vhodných typov podpory. Zákon o verejnom obstarávaní zabezpečuje vo svojich ustanoveniach podporu environmentálnych a sociálnych aspektov. Podľa zákona o verejnom obstarávaní je možné určiť osobitné podmienky plnenia zmluvy týkajúce sa najmä sociálnych a environmentálnych hľadísk, vo väzbe na obstarávanie motorových vozidiel stanovujúce povinnosť zohľadniť energetické a environmentálne vplyvy ich prevádzky počas ich životnosti, v rámci kritérií ekonomicky najvýhodnejšej ponuky je možné stanoviť aj environmentálne aspekty predmetu zákazky. Zákonná možnosť vyhradiť zadávanie zákazky pre chránené dielne a chránené pracoviská. *Opatrenie prijaté a dlhodobo upravené v zákone o verejnom obstarávaní.* - **Zvedenie spolupráce s Protimonopolným úradom SR** (posilnenie ochrany hospodárskej súťaže zavedením spolupráce tohto subjektu s RO v rámci Dohody o spolupráci. RO budú v prípade identifikácie rizikových faktorov „redflags" povinné požiadať PMÚ o spoluprácu - formou konzultácií, žiadostí o stanovisko, podania podnetu. Ďalšia oblasť spolupráce je pri tvorbe všeobecnej metodiky systému kontroly VO a v rámci školiacej činnosti zamestnancov vykonávajúcich kontrolu. PMÚ zabezpečuje ochranu hospodárskej súťaže v zmysle Nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže ustanovených v článkoch 81 a 82

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					Zmluvy o fungovaní EÚ. *Plánované opatrenie.* Opatrenia na hlavné typy konkrétnych nedostatkov zistených Komisiou sú nasledovné: - **Dodatky k zmluvám:** Úpravou zákona o VO je zabezpečený zákaz uzatvárania dodatkov v prípadoch, že tieto menia podstatným spôsobom predmet zákazky, alebo podmienky pôvodnej súťaže, alebo ktorými sa zvyšuje cena plnenia zákazky. *Opatrenie prijaté.* - **Konflikt záujmov:** Problematika bude riešená na úrovni legislatívnej a úrovni systémovej. Na úrovni legislatívnej SR v transpozičnej lehote plne transponuje úpravu konfliktu záujmov vychádzajúci z novej smernice EÚ k verejnému obstarávaniu. Na úrovni systému riadenia a kontroly budú zadefinované postupy výkonu administratívnej kontroly RO pre identifikovanie konfliktu záujmov a jeho ďalšie posúdenie a spracovanie. *Plánované opatrenie.* - **Nedostatočná hospodárska súťaž** – predloženie len 1 ponuky: Tento nedostatok bol riešený na úrovni legislatívnej a úrovni systémovej. Na úrovni legislatívnej bol novelou zákona o verejnom obstarávaní ustanovená možnosť verejného obstarávateľa zrušiť postup zadávania zákazky v prípadoch, že bude predložená len jedna alebo dve ponuky. Na úrovni systémovej bol tento nedostatok riešený úpravou systému riadenia, podľa ktorej je RO povinný pri identifikácii VO, v rámci ktorého bola predložená len jedna ponuka, požiadať ÚVO o výkon kontroly celého VO. Zároveň bude ochrana hospodárskej súťaže posilnená spoluprácou subjektov kontroly s Protimonopolným úradom SR. *Plánované opatrenie.* - **Určovanie lehoty na vyžiadanie súťažných podkladov**: Boli upravené elektronické formuláre - Oznámenia o vyhlásení verejného obstarávania tak, aby bola lehota na vyžiadanie SP zhodná s lehotou na predkladanie ponúk. Uvedené opatrenie úplne odstránilo možnosť skracovať lehotu na vyžiadanie súťažných podkladov. Novelou zákona o VO bola zavedená povinnosť zverejňovania súťažných podkladov v profile verejného obstarávateľa. Zároveň všetci prijímatelia boli usmernení zo strany RO o neobmedzovaní prístupu záujemcov k súťažným

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					podkladom určovaním lehôt na vyžiadanie súťažných podkladov. *Opatrenie prijaté.* - **Diskriminačné podmienky súťaže**: Na odstránenie, resp. identifikáciu diskriminačných podmienok súťaže sú zamerané viaceré z vyššie uvedených opatrení, ako napr. spolupráca s ÚVO, ex ante kontrola oznámení a súťažných podkladov pred vyhlásením súťaže a aj opatrenia uvedené pri časti odborných príprav zamestnancov a využitia technickej pomoci pre zavádzanie a uplatňovanie pravidiel EÚ v oblasti verejného obstarávania (napr. školenia zamestnancov, školenia prijímateľov, zverejňovanie a informovanie o zistených nedostatkoch). *Plánované opatrenie.*
		Opatrenia, ktorými sa zabezpečia transparentné postupy prideľovania zákaziek.	**Nie**		Oblasť zadávania zákaziek nepodliehajúcich príslušným smerniciam EÚ v oblasti VO **(podlimitné zákazky**) je v SR legislatívne pokrytá samotným zákonom o VO. Takto je zabezpečená povinnosť postupu podľa tohto zákona pri obstarávaní prác, tovarov a služieb pre verejných obstarávateľov, obstarávateľov, ako aj osôb, ktoré sú prijímateľmi nenávratného finančného príspevku. Postupy pre takéto zákazky vychádzajú zo základných princípov verejného obstarávania uvádzaných v predmetných smerniciach EÚ, preto zabezpečujú transparentné postupy verejného obstarávania aj pre zákazky, ktoré nespadajú pod smernice EÚ v oblasti verejného obstarávania. Na postupy verejného obstarávania týchto zákaziek sa budú vzťahovať rovnaké opatrenia uvedené vyššie, v kritériu 1. *Opatrenie čiastočne prijaté.*
		Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy a informovanie zamestnancov zapojených do vykonávania EŠIF.	**Nie**		Zabezpečenie školení CKO týkajúce sa postupov administratívnej kontroly verejného obstarávania v rámci systému riadenia, prezentovanie najčastejších nedostatkov identifikovaných pri kontrolách verejného obstarávania. CKO už v súčasnosti zabezpečuje školenia pre RO/SORO týkajúce sa postupov administratívnej kontroly verejného obstarávania v rámci systému riadenia, prezentovanie najčastejších nedostatkov identifikovaných pri kontrolách verejného obstarávania, výklad k metodike CKO týkajúcej sa verejného obstarávania. Za rok 2013 bolo takto vyškolených 179 zamestnancov. V roku 2014 CKO rovnako

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
				V zmysle uznesenia vlády SR č. 21/2013 Úrad pre verejné obstarávanie v spolupráci s každým riadiacim orgánom v periodicite pol roka vypracováva správu o výsledkoch kontrol a auditov v oblasti verejného obstarávania a táto je zverejnená: http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=21941 (napr. http://www.opzp.sk/dokumenty/projektove-dokumenty/rozhodnutia-uvo-sr-v-procesoch-vo-v-ramci-projketov-op-zp-v-programovom-obdobi-2007-2013/) alebo (http://www.ropka.sk/sk/verejne-obstaravania/) http://www.uvo.gov.sk/za-obdobie-od-1.1.2013-do-30.6.2013	plánuje organizovať a zabezpečovať školenia tohto zamerania. Opatrenie prijaté. Zavedenie jednotného systému vzdelávania zamestnancov v rámci Systému riadenia a kontroly EŠIF. RO bude povinné zabezpečiť pre všetkých zamestnancov zúčastnených na implementácii fondov pravidelnú odbornú prípravu a školenia, pričom títo zamestnanci budú povinní sa tohto vzdelávania zúčastniť. Systém vzdelávania bude nastavený s dôrazom na zabezpečenie cieleného odborného vzdelávania pre konkrétnu skupinu zamestnancov (napr. kontrolórov VO). Uvedená odborná príprava sa týka školení CKO, školení ÚVO a tiež školení organizovanými Protimonopolným úradom SR vo veci ochrany hospodárskej súťaže. Opatrenie plánované. Tieto formy zverejňovania šírenia informácií o nedostatkoch zistených pri kontrole VO budú využívané aj v PO 2014 - 2020, pričom dôraz bude kladený na ich lepšiu vypovedaciu hodnotu. Navrhuje sa tiež v gescii CKO zriadenie Koordinačného výboru pre spoluprácu pri verejnom obstarávaní. Toto odborné fórum pozostávajúce najmä zo zástupcov CKO, ÚVO, CO, OA, RO zabezpečí spoločný postup v rámci aplikácie pravidiel VO (spolupráca pri vydávaní metodických výkladov, pokynov a usmernení prispôsobených podľa potrieb implementácie fondov EÚ). Jednoznačnou výhodou zriadenia tohto orgánu bude okamžité identifikovanie prípadných závažných pochybení (systémových nezrovnalostí) v postupoch RO/SORO pri kontrole VO a efektívna možnosť prijatia adekvátnych nápravných opatrení na ich odstránenie. Jednotný postup všetkých subjektov a formulovanie spoločného stanoviska bude nepriamo zvyšovať tlak na zvýšený dôraz na včasné odhaľovanie chýb pri VO zo strany subjektov realizujúcich verejné obstarávania (pri spoločnom postupe sa zabezpečí rýchlejšia a efektívna reakcia na identifikované chyby). Plánované opatrenie.
		Opatrenia na zabezpečenie	**Nie**	*Úrad pre verejné obstarávanie*	ÚVO metodicky usmerňuje všetkých, ktorí sa zúčastňujú na

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
		administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie pravidiel Únie o verejnom obstarávaní.		http://www.uvo.gov.sk/domov Metodické usmernenia (ÚVO) (http://www.uvo.gov.sk/metodicke-usmernenia	VO. Pre zvýšenie spolupráce subjektov štátnej správy participujúcich v oblasti VO a kontroly hospodárskej súťaže bude táto spolupráca posilnená medzi ÚVO a Protimonopolnými úradom SR, a to aj na úrovni zabezpečenia administratívnych kapacít týchto subjektov, prostredníctvom technickej pomoci. V priebehu roku 2014 si zvýšené nároky na spoluprácu a kontrolnú činnosť ÚVO vyžiadajú potrebu navýšenia personálnych kapacít o cca 25 zamestnancov, ktorí budú prijímaní postupne v závislosti od množstva požadovanej činnosti zo strany CKO a RO. ÚVO pre účely efektívnejšieho riadenia tejto spolupráce a pre dôslednejšie uplatňovanie pravidiel EÚ v oblasti verejného obstarávania v rámci činností súvisiacich s implementáciou EÚ fondov, poverilo týmito agendami samostatného podpredsedu ÚVO. Opatrenie prijaté. Zabezpečenie technickej pomoci v rámci spolupráce s ÚVO na refundáciu mzdových nákladov zamestnancov vykonávajúcich podporné činnosti pre RO, SORO, OA, CO v rámci Dohody o spolupráci. Opatrenie plánované. Technická pomoc v rámci spolupráce s ÚVO na refundáciu nákladov na znalecké posudky a odborné stanoviská, ktoré budú potrebné pre výkon podporných činností pre RO, SORO, OA, CO v rámci Dohody o spolupráci. Opatrenie plánované. Technická pomoc pre spoluprácu s Protimonopolným úradom SR – Opatrenie plánované. Metodické usmerňovanie účastníkov procesu VO zo strany ÚVO a zverejňovanie týchto usmernení na verejne prístupnom mieste – na webovom sídle úradu. Opatrenie prijaté. Technická pomoc na školenia prijímateľov. Školenia budú zamerané na prijímateľov, resp. žiadateľov a ich úlohou bude napr. prezentovať platný systém kontroly, upozorniť na zmluvné požiadavky a povinnosti k výkonu kontroly VO a predkladania dokumentácie na kontrolu, informovať

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					prijímateľov o najčastejších nedostatkov zistených pri kontrole VO so súčasnou prezentáciou dobrých príkladov („best practice“). Tieto školenia by mali byť realizované najmä zo strany jednotlivých RO, aby ich obsah a zameranie vyplývalo zo špecifík daného OP (napr. v závislosti od obvyklých predmetov obstarávania). Opatrenie plánované.
5. Štátna pomoc Existencia pravidiel na efektívne uplatňovanie práva Únie o štátnej pomoci v oblasti EŠIF.	**Čiastočne**	Opatrenia na zabezpečenie účinného uplatňovania pravidiel Únie o štátnej pomoci.	**Nie**		Povinnosť dodržať pravidlá týkajúce sa kumulácie pomoci (ak sa poskytuje pomoc na rovnaké oprávnené náklady z rôznych verejných zdrojov, resp. minimálna pomoc) a dodržanie povinnosti „Deggendorf“ boli upravené už vo všetkých schémach štátnej a minimálnej pomoci v programovom období 2007 – 2013. Vzhľadom na to, že štruktúra schém zostáva zachovaná, budú upravené v schémach pomoci aj v programovom období 2014 – 2020. Kontrolu zavedenia opatrení na dodržiavanie pravidiel kumulácie a dodržania povinnosti „Deggendorf“ bude zabezpečovať koordinátor štátnej pomoci formou pripomienkovania schém štátnej pomoci a schém minimálnej pomoci. Podmienky poskytnutia pomoci v jednotlivých schémach budú zahŕňať aj podmienky predloženia čestného prehlásenia príjemcu týkajúceho sa kumulácie pomoci vo vzťahu k rovnakým oprávneným nákladom a čestného prehlásenia o tom, že od príjemcu nie je žiadané vrátenie pomoci. Kontrola kumulácie pomoci ako aj dodržanie povinnosti "Deggendorf" bude nasledovne posilnená zriadením centrálneho IT registra pre štátnu pomoc v rozsahu a v štruktúre, ako ich vymedzí nové nariadenie o skupinových výnimkách, ktoré má nadobudnúť účinnosť od 1.7.2014, ako aj príslušné usmernenia Európskej komisie. Vláda SR na svojom zasadnutí dňa 9. 4. 2014 schválila uznesenie vlády SR č. 156 k materiálu „Spôsob uplatnenia ex ante kondicionalít pri príprave implementačného mechanizmu politiky súdržnosti EÚ po roku 2013 v podmienkach SR“, ktorým posilnila postavenie Ministerstva financií SR ako koordinátora štátnej pomoci (úloha B.5). Príslušným ministrom (pre ministerstvá, ktoré sú riadiacimi orgánmi) bolo uložené uplatňovať v súvislosti s využívaním prostriedkov z Európskych štrukturálnych a investičných fondov v SR na programové obdobie 2014 – 2020 stanoviská a pozície Ministerstva financií SR ako

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					koordinátora štátnej pomoci pre aplikáciu pravidiel štátnej pomoci. Zmeny v schémach pomoci je možné robiť len formou písomných dodatkov. Koordinátor štátnej pomoci pripomienkuje predmetné dodatky k schémam štátnej pomoci aj k schémam minimálnej pomoci a overuje, či vykonané zmeny v schémach sú v súlade s pravidlami EÚ pre štátnu pomoc. Konzultačný mechanizmus koordinátora štátnej pomoci a riadiacich orgánov je zavedený. Riadiace orgány (ako aj iní poskytovatelia pomoci) môžu opatrenia pomoci konzultovať s koordinátorom štátnej pomoci buď formou osobného pracovného rokovania, alebo príslušnej písomnej komunikácie. Návratná pomoc prostredníctvom finančných nástrojov je poskytovaná v rámci schém štátnej pomoci, resp. schém minimálnej pomoci. Takéto schémy taktiež pripomienkuje koordinátor štátnej pomoci, pričom pravidlá EÚ pre štátnu pomoc musia byť dodržiavané na úrovni správcu fondu, finančných sprostredkovateľov, spoluinvestorov a konečných prijímateľov pomoci. Mechanizmus vymáhania neoprávnenej štátnej pomoci sa v SR reformoval zákonom č. 102/2011 Z. z. (novela zákona o štátnej pomoci), ktorý nadobudol účinnosť 1. júna 2011. Týmto zákonom sa ustanovilo, že rozhodnutie Európskej komisie o neoprávnenej štátnej pomoci predstavuje priamo exekučný titul, na základe ktorého sa bude neoprávnená štátna pomoc vymáhať v exekučnom konaní. Na základe rozhodnutia Komisie o poskytnutí neoprávnenej štátnej pomoci a na základe podnetu koordinátora štátnej pomoci je poskytovateľ povinný podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku, a to do 30 dní od doručenia podnetu. Rozhodnutie Komisie o neoprávnenej štátnej pomoci je priamo vykonateľné voči príjemcovi dňom doručenia takého rozhodnutia Slovenskej republike. Existujú aj opatrenia na zabezpečenie výkonu kontrol dodržania nariadenia GBER a schválených schém. Poskytovatelia štátnej pomoci si môžu overiť podmienky oprávnenosti a zlučiteľnosti pomoci (napríklad stimulačný účinok, obmedzenie pomoci na maximálnu intenzitu pomoci, podmienky oprávnenosti schém, štatút MSP ako

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					príjemcov) na základe § 19 zákona o štátnej pomoci. Evidencia minimálnej pomoci sa na Ministerstve financií SR realizuje prostredníctvom informačného systému Slovak Aid Monitoring Authority – IS SAMA. V súčasnosti je do IS SAMA umožnený prístup len koordinátorovi štátnej pomoci (MF SR), ktorý na základe písomných oznámení poskytovateľov/príjemcov minimálnej pomoci vkladá do informačného systému údaje o poskytnutí/prijatí minimálnej pomoci. IS SAMA v súčasnej podobe slúži na kontrolu, či sa novou pomocou nepresiahne strop minimálnej pomoci. Ak strop minimálnej pomoci bol prekročený, MF SR upozorní poskytovateľa. Po doručení aktualizovaných údajov od poskytovateľa minimálnej pomoci sú údaje v IS SAMA upravené. Po dobudovaní IS SAMA bude zabezpečené portálové riešenie tohto informačného systému. Prístup na webovú lokalitu a prehliadanie údajov o poskytnutej pomoci bude verejne prístupné. Dobudovaný informačný systém bude obsahovať aj register štátnej pomoci, do ktorého sa budú zadávať súhrnné informácie o každom opatrení. Centrálny IT register pre štátnu pomoc bude zriadený v rozsahu a v štruktúre, ako ich vymedzí nové nariadenie o skupinových výnimkách, ktoré má nadobudnúť účinnosť od 1.7.2014, ako aj príslušné usmernenia Európskej komisie.
		Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy a informovania zamestnancov zapojených do vykonávania EŠIF.	**Áno**		Príslušné školenia pracovníkov na tému uplatňovania pravidiel EÚ o štátnej pomoci na všetkých relevantných úrovniach (t.j., príslušné oddelenia) sa už konali alebo sú naplánované. Zaviedol sa systém šírenia a výmeny informácií pre všetkých pracovníkov zodpovedných za uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v spojení s implementáciou a riadením EŠIF (riadiace orgány, sprostredkovateľské orgány, certifikačné orgány, orgány auditu, a v prípade finančných nástrojov aj fond fondov a orgány zodpovedné za implementáciu finančných nástrojov (napr. prostredníctvom webových stránok, reklamných adresovaných zásielok (direct mail), atď.). Vo februári 2013 CKO pripravil školenie na tému „Uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci v EÚ, systém

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					riadenia ŠF a KF na programové obdobie 2007 - 2013 a zákon č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov EÚ v praxi“ pre všetky riadiace orgány, ako aj sprostredkovateľské orgány pod riadiacimi orgánmi. Prednášky o pravidlách štátnej pomoci zabezpečuje zástupca koordinátora. Koordinátor zverejňuje na svojej internetovej stránke právne predpisy EÚ v oblasti štátnej pomoci, referenčné, diskontné a úrokové sadzby pre vymáhanie štátnej pomoci, ako aj usmernenia Európskej komisie. Všetky dokumenty sú verejne dostupné pracovníkom zodpovedným za uplatňovanie pravidiel štátnej pomoci pri implementácii a riadení EŠIF. Ministerstvo financií SR v súčasnosti pripravuje stratégiu odbornej prípravy pre nové pravidlá štátnej pomoci, ktoré prijala Európska komisia v súvislosti s uskutočnenou modernizáciou štátnej pomoci, a ktoré nadobudnú účinnosť od 1. 7. 2014. Súčasťou stratégie je aj vzdelávanie, ktoré by malo byť rozdelené do šiestich samostatných blokov: Vzdelávací blok I. (pojem pomoc, procedurálne aspekty, skupinové výnimky, pomoc de minimis, štátna pomoc pre oblasť rizikového kapitálu, dopravy a dopravnej infraštruktúry) – po dohode s Európskou komisiou sa školenie uskutoční dňa 27. 5. 2014 za účasti lektorov z Európskej komisie Vzdelávací blok II. (nové nariadenie o skupinových výnimkách - GBER, transparentnosť, ex post hodnotenie štátnej pomoci) Vzdelávací blok III. (štátna pomoc pre oblasť ochrany životného prostredia a energetiky, štátna pomoc pre oblasť výskumu, vývoja a inovácií) Vzdelávací blok IV. (kalkulácia prvku pomoci pri rôznych formách pomoci, služby vo všeobecnom hospodárskom záujme) Vzdelávací blok V. (školenie pre zástupcov miestnej štátnej správy) Vzdelávací blok VI. (podľa požiadaviek a aktuálnych potrieb poskytovateľov pomoci) Zabezpečenie lektorov na uvedených školeniach zo strany

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					Európskej komisie, ako aj časový harmonogram realizácie školení bude predmetom rokovania na stretnutí so zástupcami GR pre hospodársku súťaž, ktoré sa uskutoční dňa 26. 5. 2014 v Bratislave.
		Opatrenia na zabezpečenie administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie pravidiel Únie o štátnej pomoci.	**Nie**		Koordinátor štátnej pomoci požiadal RO, aby predložili výsledky analýz hodnotenia dostatočnosti administratívnych kapacít v oblasti štátnej pomoci Ministerstvu financií Slovenskej republiky do konca septembra 2013. Pri vypracovaní analýz bolo potrebné vychádzať z priorít obsiahnutých v operačných programoch na programové obdobie 2014 – 2020. MF SR vopred oboznámilo riadiace orgány so štruktúrou analýz. Analýzy sa mali zamerať najmä na tieto oblasti: - súčasný počet zamestnancov, t.j. počet a mená zamestnancov RO, ktorí sú v súčasnosti zodpovední za implementáciu pravidiel EÚ o štátnej pomoci (zamestnanci, ktorí majú tieto úlohy uvedené aj v náplni práce), vrátane uvedenia ich funkcie, - potenciál na zvýšenie súčasného počtu, t.j. návrh týkajúci sa možného zvýšenia počtu zamestnancov, - zdôvodnenie zvýšenia počtu vo vzťahu k efektívnemu uplatňovaniu štátnej pomoci v rámci fondov EÚ. Takmer všetky orgány vyjadrili potrebu zvýšiť počet zamestnancov aspoň o jedného pracovníka. Celková potreba bola kvantifikovaná v počte 14 zamestnancov. MF SR listom zo dňa 12. 5. 2014 požiadalo o úpravu operačného programu Technická pomoc tak, aby z jeho prostriedkov bolo možné financovať prípadné zvýšenie administratívnej kapacity MF SR ako koordinátora štátnej pomoci. Podľa vyjadrenia Úradu vlády SR riadiaci orgán pre OP Technická pomoc akceptuje požiadavku MF SR a oblasť štátnej pomoci bude do operačného programu zapracovaná v ďalšej fáze jeho prípravy (dňa 14. 5. 2014 bol predložený na rokovanie vlády SR). Kvantifikácia potreby posilnenia administratívnej kapacity koordinátora štátnej pomoci v nadväznosti na potrebu zabezpečenia splnenia ex ante kondicionality „Štátna pomoc“, ako aj vytvorenie metodických centier

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					požadovaných EK bude predmetom rokovania na stretnutí so zástupcami GR pre hospodársku súťaž, ktoré sa uskutoční dňa 26. 5. 2014 v Bratislave.
6. Právne predpisy v oblasti životného prostredia týkajúce sa posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA) a strategického environmentálneho posudzovania (SEA) Existencia pravidiel na efektívne uplatňovanie právnych predpisov Únie v oblasti životného prostredia týkajúcich sa EIA a SEA.	**Čiastočne**	Opatrenia na zabezpečenie účinného uplatňovania smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ (EIA) a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES (SEA).	**Nie**	Zákon 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Zákon je uverejnený na stránke www.jaspi.justice.gov.sk	Listom zo dňa 21.3.2013 bola začatá procedúra infringementu vo veci transpozičného deficitu vo vzťahu k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (smernica EIA). Vo výzve sú uvedené ďalšie právne predpisy dotknuté potrebou úplnej a správnej transpozície smernice EIA, vrátane právnych predpisov, ku ktorým neboli oznámené opatrenia na transpozíciu (zákony upravujúce práva a povinnosti dotknutých orgánov, navrhovateľov a verejnosti a zákony upravujúce povoľovacie konanie). Zoznam zákonov je uvedený vo formálnom oznámení EK adresovanej ministrovi zahraničných vecí a európskych záležitostí SR. Koordinácia s ostatnými rezortmi je na základe identifikovaných problémov kľúčová vzhľadom na prepojenie procesu posudzovania vplyvov s procesom povoľovania projektov a s prístupom verejnosti k spravodlivosti. Tieto oblasti sú pokryté legislatívou iných rezortov, najmä MDVRR SR (stavebný zákon, cestný zákon), MV SR (Správny poriadok), MS SR (Občiansky súdny poriadok). Dňa 12.7.2013 bola zaslaná finálna odpoveď SR na formálne oznámenie EK, v ktorej SR deklaruje, že vykoná príslušné legislatívne úpravy a metodické usmernenia s cieľom odstrániť uvádzaný transpozičný deficit najneskôr v čase, kedy bude mať za povinnosť transponovať v súčasnosti pripravovanú novelu smernice EIA, ktorá predstavuje závažné zmeny voči súčasnému zneniu smernice EIA, t.j. dva a pol roka. Príprava príslušných legislatívnych úprav na úrovni rezortu prebiehala v nasledovných krokoch: - dňa 5. 12. 2013 technické konzultácie k prvému návrhu paragrafového znenia so zástupcami DG Environment, - od 17. 1. 2014 do 6. 2. 2014 medzirezortné

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
					pripomienkové konanie návrhu zákona, ktorým sa mení zákon č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov Zverejnený na portáli právnych predpisov: https://lt.justice.gov.sk/Material/MaterialHome.aspx?instEID=-1&matEID=6958&langEID=1 Dňa 6. 2. 2014 bolo ukončené MPK. Dňa 31. 3. 2014 začalo druhé kolo rozporových konaní k novele zákona o posudzovaní. Na základe výsledkov týchto konaní boli pripravené alternatívne návrhy novely zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, ktoré boli predložené na vyjadrenie EK. Vo vzťahu k opatreniam na priame uplatňovanie smernice EIA sa dňa 7. 5. 2014 uskutočnilo koordinačné stretnutie za účasti zástupcov CKO, MŽP SR a MDVRR SR. Pri formulovaní návrhu opatrení bolo prihliadané na skúsenosti MDVRR SR v oblasti opätovného posudzovania a schvaľovania projektov v prípade zmien v projektoch v rámci uplatnenia inštitútu oznámenia o zmene navrhovanej činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z. z., ako aj oznámenie o zmene stavby podľa stavebného zákona (zákon č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov). Návrh konkrétneho opatrenia je uvedený v Akčnom pláne, pričom jeho uplatnenie musí byť koordinované z úrovne CKO horizontálne, v rámci všetkých relevantných OP.
		Opatrenia v oblasti odbornej prípravy a informovania zamestnancov zapojených do vykonávania smerníc EIA a SEA.	**Nie**	Stratégia školenia a informovania zamestnancov zapojených do vykonávania smerníc EIA a SEA, vrátane návrhu opatrení na jej realizáciu schválená rokovaním 7. porady vedenia MŽP SR, ktorá sa konala dňa 7. 3. 2013.	Cieľom Stratégie je zabezpečiť odbornú prípravu zamestnancov participujúcich na procesoch EIA a SEA. Odborná príprava zamestnancov participujúcich na procesoch EIA a SEA je viazaná na zamestnancov rezortu životného prostredia, MH SR, MDVRR SR, MPRV SR, MZ SR, MŠVVŠ SR, MV SR, MO SR a Úradu jadrového dozoru SR, obce a odbornú verejnosť. Samotné vzdelávanie bude zabezpečované najmä prostredníctvom prednášok, workshopov, seminárov a konferencií. S ohľadom na skutočnosť, že bola začatá procedúra infringementu vo veci

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
				http://www.sazp.sk/public/index/go.php?id=81&prm3=686	transpozičného deficitu vo vzťahu k smernici Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ bude potrebné vykonať aktualizáciu stratégie školení, ktorá bude reflektovať na potrebu metodického usmernenia v „prechodnom“ období (do schválenia a nadobudnutia účinnosti príslušných legislatívnych úprav) a na príslušné legislatívne úpravy. Z plánovaných aktivít podľa schválenej stratégie sa zrealizovali tieto aktivity: - dňa 24. 10. 2013 workshop v spolupráci s MDVRR SR zameraný na zmeny v projektoch, - pravidelné školenie zamestnancov okresných úradov so zameraním na výkon štátnej správy v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie: - v rámci Prešovského a Košického kraja dňa 29. 10. 2013, - Banskobystrického, Žilinského a Trenčianskeho kraja dňa 06. 11. 2013, - Nitrianskeho, Trnavského a Bratislavského kraja dňa 13. 11. 2013, - dňa 3. 12. 2013 Záverečná konferencia projektu e-MAT "Vývoj nástrojov manažmentu v rámci posudzovania vplyvov na životné prostredie v hraničných regiónoch medzi Rakúskom a Slovenskom", - v dňoch 10.- 11. 12. 2013 školenie fyzických a právnických osôb pre získanie odbornej spôsobilosti v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie, - dňa 17. 12. 2013 preverenie znalostí fyzických a právnických osôb za účelom získania odbornej spôsobilosti v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie. Odbor environmentálneho posudzovania zabezpečuje metodické usmernenie aj v súčasnosti, t.j. priebežne pre prebiehajúce procesy posudzovania, tak na svojej úrovni ako aj na úrovni ostaných príslušných orgánov.
		Opatrenia na zabezpečenie dostatočnej administratívnej	**Áno**	Analýza administratívnych kapacít v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie (vykonávania smerníc EIA a SEA), vrátane	Záver analýzy poukazuje na skutočnosť, že súčasný stav administratívnych kapacít v oblasti posudzovania vplyvov

Ex ante kondicionalita	Splnenie ex ante kondcionality: Áno/Nie/Čiastočne	Kritériá plnenia ex ante kondicionality	Splnenie kritérií: Áno/Nie	Odkazy	Vysvetlenie (v prípade vhodnosti)
		kapacity.		návrhu opatrení na zabezpečenie ich dostatočného stavu schválená rokovaním 3. porady vedenia MŽP SR, ktorá sa konala dňa 24. 1. 2013.	na životné prostredie je dostatočný. Aktuálne nebola identifikovaná potreba revízie predmetnej analýzy, ani nevznikla potreba jej reambulácie na základe pripomienok vznesených k návrhu legislatívnych úprav vo vzťahu k zákonu č. 24/2006 Z.z. V rámci súčasnej platnej legislatívy, ako aj v rámci pripravovanej novely zákona č. 24/2006 Z. z. sú administratívne kapacity zabezpečené (a nevznikajú nároky na nové administratívne kapacity). V súvislosti s prebiehajúcou novelizáciou zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie bola riešená aj otázka administratívnych kapacít v rámci doložky vplyvov na rozpočet verejnej správy, ktorá je súčasťou návrhu zákona. Potreba navýšenia počtu pracovníkov v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie aktuálne nebola identifikovaná, t.j. súčasné administratívne kapacity možno z kvantitatívneho hľadiska považovať za dostatočné. Potrebné však bude zlepšiť kvalitatívny aspekt a zamerať sa na posilnenie kvalitatívnej úrovne administratívnych kapacít (najmä formou školení, workshopov a pod.), čo sa týka tiež administratívnych kapacít v tých oblastiach, ktoré budú dotknuté novelizáciou zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (stavebný, atómový a banský zákon).

2. Rozvoj vidieka

Ex ante kondicionalita	Plnenie áno/ nie/ čiastočne	Kritérium	Plnenie kritéria áno/nie	Odkaz (ak splnené) *Poznámka*	Vysvetlenie (ak je vhodné)
3.1. Prevencia a riadenie rizík: existencia národných alebo regionálnych hodnotení rizík na účely riadenia katastrof s ohľadom na prispôsobovanie sa zmene klímy.	Pozri vyhodenie EAK 5.1. Predchádzanie rizikám a riadenie rizika: existencia národných alebo regionálnych hodnotení rizík na účely riadenia katastrof s ohľadom na prispôsobovanie sa zmene klímy.				
4.1 Dobrý poľnohospodársky a environmentálny stavu : normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu pôdy uvedené v kapitole I hlavy VI nariadenia (EÚ) č. 1306/2013 sú zavedené na vnútroštátnej úrovni.	**Áno**	Normy dobrého poľnohospodárskeho a environmentálneho stavu sú vymedzené vo vnútroštátnych právnych predpisoch a špecifikované v programe.	**Áno**	Ex ante kondicionalita je splnená na základe platného legislatívneho rámca v roku 2014. Rok 2014 je prechodný v zmysle platnej legislatívy v rámci reformy SPP.	SR zaktualizuje príslušné ustanovenia od roku 2015, kedy nové podmienky vyplývajúce z reformy SPP vstupujú do platnosti.
4.2 Minimálne požiadavky na hnojivá a prostriedky na ochranu rastlín: minimálne požiadavky na hnojivá a prostriedky na ochranu rastlín uvedené v hlave III kapitole I článku 28 nariadenia (EÚ) 1305/2013 sú definované na vnútroštátnej úrovni	**Áno**	Minimálne požiadavky na hnojivá a prostriedky na ochranu rastlín uvedené v hlave III, kapitole I článku 28 nariadenia (EÚ) 1305/2013 sú špecifikované v programe.	**Áno**	Minimálne požiadavky na hnojivá a prípravky na ochranu rastlín sú uvedené v rámci podmienok opatrení a špecifikované v prílohe programu. Minimálne požiadavky na hnojivá a prípravky na ochranu rastlín sú stanovené v národnej legislatíve: - oblasť hnojív (používanie hnojív) je v podmienkach SR legislatívne zabezpečená v rámci § 10 zákona č.136/2000 Z. z. o hnojivách. - oblasť ochrany rastlín je v podmienkach SR legislatívne zabezpečená v rámci § 8, § 30 a § 32 zákona č.405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej	Ex ante kondicionalita je splnená. Národná legislatíva upravuje minimálne požiadavky na hnojivá a prostriedky na ochranu rastlín. Tieto požiadavky budú špecifikované v programe.

Ex ante kondicionalita	Plnenie áno/ nie/ čiastočne	Kritérium	Plnenie kritéria áno/nie	Odkaz (ak splnené) *Poznámka*	Vysvetlenie (ak je vhodné)
				starostlivosti.	
4.3 Iné príslušné vnútroštátne normy: príslušné povinné vnútroštátne normy sú definované na účely článku 28 kapitoly I hlavy III nariadenia (EÚ) 1305/2013.	**Áno**	Príslušné povinné vnútroštátne normy sú špecifikované v programe.	**Áno**	Relevantné povinné národné normy definované na účely článku 28 kapitoly I hlavy III budú špecifikované v programe v rámci relevantných opatrení.	Ex ante kondicionalita je splnená. Relevantné vnútroštátne predpisy budú špecifikované v programe.
5.1 Energetická efektívnosť: Uskutočnili sa akcie na propagáciu nákladovo efektívnych zlepšení efektívnosti koncového využívania energie a nákladovo efektívnych investícií do energetickej efektívnosti pri stavbe alebo renovácii budov.	Pozri vyhodenie EAK 4.1. Uskutočnili sa opatrenia na podporu nákladovo efektívnych zlepšení efektívnosti koncového využívania energie a nákladovo efektívnych investícií do energetickej efektívnosti pri stavbe alebo renovácii budov.				
5.2 Odvetvie vody: existencia a) cenovej politiky v oblasti vôd, ktorá poskytuje primerané stimuly pre používateľov na efektívne využívanie	Nie	V odvetviach podporovaných z EPFRV členský štát zabezpečil, rôzne spôsoby využitia vody prispeli k tomu, že odvetviu sa vrátia náklady na vodohospodárske služby, v	Nie	Vodný zákon: § 78a č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov http://jaspi.justice.gov.sk	Súvisí s ex ante kondicionalitou č. 6.1 v zmysle nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1303/2013. Princíp refundácie nákladov za všetky vodohospodárske služby je splnený s výnimkou primeraného príspevku za službu spojenú s odberom vody na závlahy, ktorý je v

Ex ante kondicionalita	Plnenie áno/ nie/ čiastočne	Kritérium	Plnenie kritéria áno/nie	Odkaz (ak splnené) *Poznámka*	Vysvetlenie (ak je vhodné)
vody, a b) primeraný príspevok rozličných spôsobov využívania vody k úhrade nákladov na vodohospodárske služby v sadzbe stanovenej v schválenom pláne riadenia povodia pre investície podporované z programov.		súlade s článkom 9 ods. 1 prvou zarážkou rámcovej smernice o vode, v príslušných prípadoch s ohľadom na sociálne, environmentálne a hospodárske účinky tohto vrátenia nákladov ako aj geografické a klimatické podmienky príslušného regiónu alebo regiónov.		Nariadenia vlády SR č. 755/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd , v znení nariadenia vlády SR č. 367/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 755/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd http://jaspi.justice.gov.sk Cenová politika v oblasti vodného hospodárstva schválená uznesením vlády SR č. 17 zo dňa 12. 1. 2011 https://lt.justice.gov.sk/Attachment/vlastn%C3%BD%20materi%C3%A1l_doc.pdf?instEID=-1&attEID=29620&docEID=144483&matEID=3384&langEID=1&tStamp=20101129113946687 Regulačná politika na regulačné obdobie 2012 - 2016 www.urso.gov.sk/doc/urad/RegulacnaPolitika_2012-2016.pdf Vodný plán Slovenska, kap. 7, http://www.vuvh.sk/rsv2/index.php?option=com_content&view=article&id=67&Itemid=87&lang=sk	štádiu legislatívneho návrhu novely vodného zákona, následne novela Nariadenia vlády SR č. 755/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd. Predmetný návrh novely vodného zákona musí prejsť celým legislatívnym procesom (opätovné prerokovanie vo vláde SR a následne vo výboroch NR SR a samotnej Národnej rade SR). Novela vodného zákona má pozitívny vplyv na všestrannú ochranu vôd, s dôrazom na podzemné vody v chránených vodohospodárskych oblastiach, má zabezpečiť zvýšenú ochranu vodných zdrojov situovaných na území Slovenskej republiky a stanovenie postupov pri využívaní vody s ohľadom na jej strategický význam pre štát a verejný záujem. V SR za cenovú reguláciu zodpovedá Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (URSO). Súčasná cenová regulácia v oblasti vodárenstva sa vykonáva v súlade s platnou legislatívou (zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a vyhláška č. 195/2013 Z. z.) Pri stanovení cien sa zohľadňujú oprávnené náklady a primeraný zisk, nové investície a ich využívanie na výrobu a dodávku pitnej vody verejným vodovodom a na odvádzanie a čistenie odpadovej vody verejnou kanalizáciou, vrátane sociálnej únosnosti, ktorá je jednou z priorít samotnej regulácie. Jedným z cieľov schválenej Regulačnej politiky v oblasti vodárenstva na roky 2012-2016 je vytvoriť legislatívne prostredie pre uplatnenie dvojzložkovej ceny (fixnej a variabilnej zložky), a to na základe dôslednej a objektívnej

Ex ante kondicionalita	Plnenie áno/ nie/ čiastočne	Kritérium	Plnenie kritéria áno/nie	Odkaz (ak splnené) *Poznámka*	Vysvetlenie (ak je vhodné)
				Analýza pokroku dosiahnutého pri zavádzaní Programu opatrení obsiahnutom vo Vodnom pláne Slovenska, kap.5 „Cenová politika za vodohospodárske služby“ http://www.vuvh.sk/rsv2/index.php?option=com_content&view=article&id=51&Itemid=58&lang=sk	analýzy opodstatnenosti jej uplatnenia pri zohľadnení sociálno-ekonomických dopadov, ktorým úrad v súčasnom období venuje pozornosť. V SR sú v cenách kalkulované všetky oprávnené náklady, ktoré súvisia s tou ktorou vodohospodárskou službou (vrátane nákladov súvisiacich s opravou, údržbou a obnovou majetku). V cenách vodného a stočného za dodávku pitnej vody verejným vodovodom a za odvedenie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou boli odstránené všetky krížové dotácie cca do roku 2007 (t. j. boli odstránené medzi pitnou a odpadovou vodou, resp. aj medzi obyvateľstvom a priemyslom). Čo sa týka bodových a difúznych zdrojov; bodové zdroje znečistenia sú už v súčasnosti riešené cez poplatky za vypúšťanie vyčistených odpadových vôd. Analyzujú sa možnosti pokrytia nákladov na difúzne zdroje znečistenia zo sektora poľnohospodárstva, ktoré sa budú koordinovať s prístupmi ostatných členských krajín.
5.3 Energia z obnoviteľných zdrojov: Uskutočnili sa akcie na propagáciu výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov.	Pozri vyhodnotenie EAK č. 4.3. Vykonali sa opatrenia na podporu výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov				
6. Infraštruktúra pre siete budúcej generácie (NGN) Existencia vnútroštátnych alebo regionálnych plánov NGA, ktoré zohľadňujú regionálne činnosti s cieľom dosiahnuť ciele Únie týkajúce sa vysokorýchlostného	Pozri vyhodnotenie EAK č. 2.2. Infraštruktúra sietí novej generácie (NGN): existencia národných alebo regionálnych plánov NGN, ktoré zohľadňujú regionálne činnosti s cieľom dosiahnuť ciele Únie týkajúce sa vysokorýchlostného prístupu na internet, zameriavajúc sa na oblasti, kde trh neposkytuje otvorenú infraštruktúru za dostupnú cenu a kvalitu v súlade s pravidlami hospodárskej súťaže a štátnej pomoci v Únii, a poskytovanie dostupných služieb pre zraniteľné skupiny.				

Ex ante kondicionalita	Plnenie áno/ nie/ čiastočne	Kritérium	Plnenie kritéria áno/nie	Odkaz (ak splnené) *Poznámka*	Vysvetlenie (ak je vhodné)
prístupu na internet, zameriavajúc sa na oblasti, kde trh neposkytuje otvorenú infraštruktúru za dostupnú cenu a kvalitu v súlade s pravidlami Únie v oblasti hospodárskej súťaže a štátnej pomoci, a poskytovanie dostupných služieb pre zraniteľné skupiny.					

Akčné plány pre splnenie ex ante kondicionalít

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
Tematické ex ante kondicionality				
1.1. Výskum a inovácie: existencia národnej a/alebo regionálnej stratégie inteligentnej špecializácie, ktorá je v súlade s národným programom reforiem, na získanie súkromných financií na výskum a vývoj, ktoré spĺňajú znaky národných a regionálnych systémov výskumu a inovácií dosahujúcich vynikajúce výsledky.	- Je zavedená vnútroštátna alebo regionálna stratégia inteligentnej špecializácie, ktorá: – obsahuje monitorovací mechanizmus. Bol prijatý rámec opisujúci dostupné rozpočtové zdroje na výskum a inovácie.	Vypracovanie Akčného plánu implementácie RIS3 pre roky 2014 – 2016. Bude obsahovať najdôležitejšie tematické oblasti, rámce a aktivity podmieňujúce úspešnú implementáciu RIS3 a zohľadňujúce podmienky naplnenia ex ante kondicionalít najmä: - dopracovanie finančných rámcov s indikatívnymi alokáciami podľa opatrení, zdrojov financovania a typov finančných nástrojov, - dopracovanie systému monitorovania plnenia cieľov RIS 3 a napĺňania merateľných ukazovateľov (systém monitorovania je aktuálne pripravovaný a jeho cieľom bude včasné identifikovanie potreby prípadných úprav nastavenia cieľov a opatrení RIS3 tak, aby tieto odrážali aktuálne potreby a vývoj), dopracovanie prepojení medzi navrhovanými oblasťami špecializácie. V rámci systému monitorovania pôjde najmä o: - exaktné stanovenie počiatočnej hodnoty, cieľovej hodnoty, definície a zdroja dát pre každý ukazovateľ, - kontrolu výstupových ukazovateľov v RIS3, - prepojenie výstupových a výsledkových ukazovateľov, - dopracovanie procesu monitorovania z RIS3– zber primárnych údajov pre vyhodnocovanie a sledovanie ukazovateľov, zodpovednosť, periodicita, atď. Súčasťou mechanizmu predbežne predpokladanému už v nastavení monitorovania musí byť aj spôsob a nastavenie hodnotenia monitorovaných údajov a úprav RIS3 SK	30. 11. 2014	MŠVVŠ SR MH SR

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		v nadväznosti na priebežné zistenia plnenia jednotlivých cieľov RIS3.		
1.2. Výskumná a inovačná infraštruktúra. Existencia viacročného plánu na zostavenie rozpočtu a zoradenie investícií podľa priority.	Bol prijatý orientačný viacročný plán na zostavenie rozpočtu a zoradenie investícií, súvisiacich s prioritami EÚ a v prípade potreby s Európskym strategickým fórom o výskumných infraštruktúrach (ESFRI) podľa priority.	Vypracovanie Akčného plánu implementácie RIS3 pre roky 2014 – 2016. Prioritizácia investícií bude súvisieť aj s pripravovanou SK cestovnou mapou výskumnej infraštruktúry, ktorá bude identifikovať doterajšie národné zariadenia infraštruktúr vhodné pre zapojenie sa do ESFRI, vrátane kritickej analýzy (ktoré VaV centrá, kompetenčné centrá a centrá excelentnosti sú dlhodobo udržateľné, majú potenciál pre vylepšenie a môžu sa stať súčasťou ESFRI projektov) ako aj potenciál ďalšieho rozvoja v nadväznosti na oblasti špecializácie definované RIS3 . Dôležitým špecifikom bude aj možnosť prepojení medzi RIS3 v prioritnom priemysle a participáciou v ESFRI iniciatívach. V rámci cestovnej mapy sa vytvoria predpoklady, aby výskumná infraštruktúra bola riadená profesionálne a aby bola schopná poskytnúť vysokú pridanú hodnotu, vrátane podporných služieb pre podnikateľskú sféru. Pri ďalšom budovaní infraštruktúry na základe cestovnej mapy bude zamedzené duplicitám v investíciách do podobnej infraštruktúry, ktorá je už v blízkom regióne resp. lokalite.	30. 11. 2014	MŠVVŠ SR MH SR
3.1. Vykonali sa konkrétne činnosti na posilnenie presadzovania podnikania s prihliadnutím na iniciatívu „Small Business Act“ (SBA).	- mechanizmus zavedený na monitorovanie realizácie opatrení SBA, ktoré boli zavedené, a na posudzovanie vplyvu na MSP.	3) Zákon o podpore MSP Potreba prijatia zákona o podpore MSP vyplynula z realizovanej Analýzy stavu MSP a Stratégie rozvoja MSP v SR. Ide o historicky prvú legislatívnu normu osobitne zameranú na podporu MSP. Cieľom zákona je vytvoriť systémový rámec podpory MSP. Jedným z účelov zákona je zavedenie mechanizmu na monitorovanie realizácie opatrení Iniciatívy „Small Business Act“ pre Európu a na posudzovanie vplyvu na malé a stredné podniky. Týmto zákonom sa upraví test vplyvu regulácií na MSP (MSP test) a tiež pravidelné monitorovanie realizácie opatrení SBA. Predloženie návrhu zákona na medzirezortné pripomienkové konanie Predloženie návrhu zákona na rokovanie vlády SR Schválenie zákona Národnou radou SR	31. 7. 2014 30. 8. 2014 31. 10. 2014	MH SR

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		Sfunkčnenie mechanizmu na monitorovanie realizácie opatrení SBA a na posudzovanie vplyvu na MSP	1. 1. 2015	NARMSP
		4) Metodika pre aplikovanie MSP testu Spracovanie metodiky pre aplikovanie MSP testu súvisí s potrebou zavedenia mechanizmu na posudzovanie vplyvu regulácií na MSP definovanou v zákone o podpore MSP a zároveň v Stratégii rozvoja MSP. MSP test je proces komplexného posudzovania vplyvu pripravovaných i existujúcich právnych predpisov na MSP. Cieľom metodiky pre aplikovanie MSP testu je integrovať pravidlá a postupy pre vykonávanie MSP testu do jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov, a tým zabezpečiť ich uplatňovanie v legislatívnej praxi. Predloženie návrhu metodiky na medzirezortné pripomienkové konanie Predloženie metodiky na rokovanie vlády SR Sfunkčnenie metodiky pre aplikovanie MSP testu	30. 6. 2014 31. 8. 2014 1. 1. 2015	
5.1. Predchádzanie rizikám a riadenie rizika: existencia národných alebo regionálnych hodnotení rizík na účely riadenia katastrof s ohľadom na prispôsobovanie sa zmene klímy.	- Zavedie sa národné alebo regionálne posúdenie rizika s týmito prvkami: - opis postupu, metodiky, metód a údajov, ktoré nie sú citlivé, využívaných na posúdenie rizika, a kritériá prioritizácie investícií založených na riziku	V súlade s čl. 6 Rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady č. 1313/2013/EÚ zo 17. 12. 2013 o mechanizme Únie v oblasti civilnej ochrany SR vypracuje posúdenie rizík na vnútroštátnej úrovni a Komisii sprístupní zhrnutie ich relevantných prvkov, a to do 22. decembra 2015 a potom každé tri roky na základe už existujúcich a zavedených postupov a metód posúdenia rizika.	22. 12. 2015	MV SR

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
6.1. Vodné hospodárstvo: Existencia a) cenovej politiky v oblasti vôd, ktorá zabezpečuje primerané stimuly pre používateľov na efektívne využívanie vody a b) primeraný príspevok rozličných spôsobov využívania vody na úhradu nákladov za vodohospodárske služby vo výške schválenej v pláne riadenia povodia pre investície podporené z operačných programov.	V sektoroch podporovaných z EFRR a Kohézneho fondu členský štát zabezpečil príspevok rôznych spôsobov využívania vody k úhrade nákladov na vodohospodárske služby podľa sektorov v súlade s článkom 9 ods. 1 prvou zarážkou smernice 2000/60/ES podľa potreby so zreteľom na sociálne, environmentálne a hospodárske účinky tejto úhrady, ako aj na geografické a klimatické podmienky dotknutého regiónu alebo regiónov.	Zahrnutie povinnosti úhrady nákladov za služby spojené s odberom vody na zavlažovanie poľnohospodárskej pôdy (ďalej len „závlahy“) prostredníctvom primeraného príspevku (platby) ako úhrada nákladov za vodohospodárske služby v zmysle zavedenia stimulačnej cenovej politiky podľa čl. 9 Rámcovej smernice o vode do novely zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách (vodný zákon) v znení neskorších predpisov, následne novely nariadenia vlády SR č. 755/2005 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd (zmena v nariadení vlády SR č. 367/2008 Z. z.). SR pripravila novelu zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách (vodný zákon), ktorá obsahuje aj: - opätovné spoplatnenie odberov vody na závlahy, ktoré boli politickým rozhodnutím zrušené v roku 2004, - predmetné návrhy novely zákona ešte musia prejsť celým legislatívnym procesom. Následne bude pripravený vykonávací predpis na legislatívny proces – novela nariadenia vlády SR č. 755/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd. Ďalej treba uviesť, že v SR existuje regulácia vodohospodárskych služieb týkajúcich sa: - výroby, distribúcie a dodávky pitnej vody verejným vodovodom a odvádzania a čistenia odpadových vôd verejnou kanalizáciou, - využívania hydroenergetického potenciálu vodných tokov, - odberov energetickej vody z vodných tokov na vodných stavbách, - odberov povrchovej vody z vodných tokov. Regulácia uvedených vodohospodárskych služieb je uskutočňovaná prostredníctvom ÚRSO. Ceny za všetky tieto vodohospodárske služby sú jednotné pre všetky sektory (domácnosti, priemysel, poľnohospodárstvo). Tento spôsob regulácie je zakotvený v Regulačnej politike ÚRSO, platnej na dané obdobie (v súčasnosti pre roky 2012 - 2016).	31. 12. 2014	

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
	Prijatie plánu manažmentu povodia pre správne územie povodia v súlade s článkom 13 smernice 2000/60/ES.	Realizácia programu monitorovania na príslušný rok na základe schváleného Rámcového programu monitorovania na roky 2010 - 2015 (ďalej len „Rámcový PM“).	každoročne v súlade s Rámcovým programom monitorovania 2010 - 2015	MŽP SR
		Hodnotenie ekologického stavu/potenciálu a chemického stavu útvarov povrchových vôd.	31. 8. 2014	
		Hodnotenie kvantitatívneho stavu a chemického stavu útvarov podzemných vôd.	31. 8. 2014	
		Vyhodnotenie pokroku pri dosahovaní environmentálnych cieľov.	2014	
		Preverovanie, revízia a aktualizácia programu opatrení.	2014	
		Návrh plánov manažmentu povodí v súlade s čl. 13 RSV.	2013 - 2015	
6.2. Sektor odpadového hospodárstva: Podpora hospodárnych a environmentálne udržateľných investícií v sektore odpadového hospodárstva najmä prostredníctvom vypracovania plánov odpadového hospodárstva v súlade so smernicou 2008/98/ES o odpade a o zrušení určitých smerníc (ďalej len „smernica o odpade“) a v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva	d) Prijali sa opatrenia potrebné na dosiahnutie cieľov prípravy na opätovné použitie a recykláciu do roku 2020 v súlade s článkom 11 ods. 2 smernice 2008/98/ES.	Zavedenie zákazu skládkovania vytriedeného biologicky rozložiteľného odpadu za účelom obmedzovania ukladania biologicky rozložiteľných odpadov na skládky odpadov podľa cieľov smernice 1999/31/ES (nadobudnutím účinnosti nového zákona o odpadoch). Zavedenie zákazu skládkovania vytriedených zložiek komunálneho odpadu v súvislosti s cieľmi smernice 2008/98/ES týkajúcich sa opätovného použitia a recyklácie pre komunálny odpad (nadobudnutím účinnosti nového zákona o odpadoch.) Implementácia komplexného princípu rozšírenej zodpovednosti výrobcu – súčasný „čiastočný“ princíp rozšírenej zodpovednosti výrobcov uplatňovaný len pre obaly, elektrozariadenia a batérie a akumulátory bude rozšírený o nové komodity: pneumatiky, oleje, staré vozidlá, odpady z humánnych a veterinárnych liekov neobalové komodity (papier, sklo, plasty). Navrhovaný princíp rozšírenej zodpovednosti výrobcov bude významným spôsobom sprísnený a sprehľadnený, so zapojením všetkých zainteresovaných subjektov infraštruktúry odpadového hospodárstva vrátane obcí (v súlade s ustanoveniami nového zákona o odpadoch). Prijatie nového Programu odpadového hospodárstva na roky 2016-2025 s výrazným zameraním na podporu opätovného použitia a recyklácie odpadu.	31. 12. 2015 31. 01. 2015 31. 12. 2015 31. 12. 2015	MŽP SR

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
7.1. Doprava: existencia komplexného plánu alebo plánov alebo rámca či rámcov pre dopravné investície v súlade s inštitucionálnou štruktúrou členských štátov (vrátane verejnej dopravy na regionálnej a miestnej úrovni), ktorý podporuje rozvoj infraštruktúry a zlepšuje prepojenie na úplnú a základnú sieť TEN-T.	Existuje komplexný plán či plány alebo rámec či rámce pre dopravné investície, ktoré spĺňajú právne požiadavky na strategické environmentálne posúdenie a stanovujú:	*Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I.)* Ukončenie procesu strategického environmentálneho posudzovania (SEA) Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I.), vrátane *Stratégie rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020*, ktorá tvorí jeho prílohu.	30. 6. 2014	MDVRR SR
		Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030 (fáza II.) - Zabezpečenie dopravného modelu SR za účelom účinnejšieho posúdenia potrieb a efektívnejšieho plánovania ďalšieho rozvoja dopravnej infraštruktúry SR. - Vypracovanie na základe výstupov z dopravného modelu SR. - Vykonanie strategického environmentálneho hodnotenia. - Predloženie Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030 (fáza II.) na rokovanie Hospodárskej a sociálnej rady SR. - Predloženie na rokovanie vlády SR. - Predloženie EK za účelom posúdenia úplného splnenia ex ante kondicionalít stanovených pre sektor dopravy.	31. 10. 2015 30. 6. 2016 31. 10. 2016 30. 11. 2016 31. 12. 2016 31. 12. 2016	
	- realistickú a kvalitnú realizáciu projektov, pri ktorých sa počíta s podporou zo strany EFRR a Kohézneho fondu.	Vypracovanie implementačného plánu projektov financovaných z KF, EFRR a CEF ako súčasť Akčného plánu pre naplnenie ex ante kondicionality č. 7 na základe formy definovanej v Guidance Note EK k obsahu Akčných plánov.	30. 6. 2014	

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
	Opatrenia na zabezpečenie kapacity sprostredkovateľských orgánov a prijímateľov pri vykonávaní naplánovaných projektov.	Vypracovanie analýzy kapacít sprostredkovateľských orgánov a prijímateľov. Analýza by mala identifikovať opatrenia, ktoré je potrebné prijať na posilnenie kapacít pri vykonávaní naplánovaných projektov s cieľom predísť problémom, ktoré sa vyskytli pri implementácii v rámci programového obdobia 2007 - 2013. Aplikácia opatrení identifikovaných analýzou, tzn. prijatie potrebných krokov na zavedenie opatrení do praxe.	31. 5. 2014 31. 10. 2014	
7.2. Železničná doprava: existencia komplexného plánu či plánov alebo rámca či rámcov dopravy s osobitnou časťou venovanou rozvoju železničnej siete v súlade s inštitucionálnou štruktúrou členských štátov (vrátane verejnej dopravy na regionálnej a miestnej úrovni), ktorý podporuje rozvoj infraštruktúry a zlepšuje prepojenie na úplnú a základnú sieť TEN-T. Investície zahŕňajú mobilné aktíva, interoperabilitu a budovanie kapacít.	V rámci uvedeného plánu či plánov alebo rámca či rámcov dopravy existuje časť venovaná rozvoju železničnej siete, ktorá spĺňa právne požiadavky na strategické environmentálne posúdenie a stanovuje realisticky a kvalitne vypracovaný plán realizácie projektov (vrátane časového plánu a rozpočtového rámca).	*Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I.)* Ukončenie procesu strategického environmentálneho posudzovania (SEA) Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I.), vrátane Stratégie rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020, ktorá tvorí jeho prílohu.	30. 6. 2014	
		Vypracovanie implementačného plánu projektov financovaných z KF, EFRR a CEF ako súčasť Akčného plánu pre naplnenie ex ante kondicionality č. 7 na základe formy definovanej v Guidance Note EK k obsahu Akčných plánov.	31. 5. 2014	
		Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030 (fáza II.) - Zabezpečenie dopravného modelu SR za účelom účinnejšieho posúdenia potrieb a efektívnejšieho plánovania ďalšieho rozvoja dopravnej infraštruktúry SR. - Vypracovanie na základe výstupov z dopravného modelu SR. - Vykonanie strategického environmentálneho hodnotenia. - Predloženie Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030 (fáza II.) na rokovanie Hospodárskej a sociálnej rady SR. - Predloženie na rokovanie vlády SR.	31. 10. 2015 30. 6. 2016 31. 10. 2016 30. 11. 2016 31. 12. 2016 31. 12. 2016	

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		- Predloženie EK za účelom posúdenia úplného splnenia ex ante kondicionalít stanovených pre sektor dopravy.		
	Opatrenia na zabezpečenie kapacity sprostredkovateľských orgánov a prijímateľov pri vykonávaní naplánovaných projektov.	Vypracovanie analýzy kapacít sprostredkovateľských orgánov a prijímateľov. Analýza by mala identifikovať opatrenia, ktoré je potrebné prijať na posilnenie kapacít pri vykonávaní naplánovaných projektov s cieľom predísť problémom, ktoré sa vyskytli pri implementácii v rámci programového obdobia 2007 - 2013.	30. 5. 2014	
		Aplikácia opatrení identifikovaných analýzou, tzn. prijatie potrebných krokov na zavedenie opatrení do praxe.	31. 10. 2014	
7.3. Iné druhy dopravy vrátane vnútrozemských vodných ciest a námornej prepravy, prístavov, multimodálnych spojení a letiskovej infraštruktúry: existencia komplexného plánu či plánov alebo rámca či rámcov dopravy s osobitnou časťou venovanou vnútrozemským vodným cestám a námornej preprave, prístavom, multimodálnym spojeniam a letiskovej infraštruktúre, ktoré prispievajú k zlepšovaniu prepojenia na úplnú a základnú sieť TEN-T a podporujú udržateľnú regionálnu a miestnu mobilitu.	Existencia časti venovanej vnútrozemským vodným cestám a námornej preprave, prístavom, multimodálnym spojeniam a letiskovej infraštruktúre v rámci plánu či plánov alebo rámca či rámcov dopravy, ktorá:	*Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I.)* Ukončenie procesu strategického environmentálneho posudzovania (SEA) Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I.), vrátane *Stratégie rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020*, ktorá tvorí jeho prílohu. *Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030 (fáza II.)* - Zabezpečenie dopravného modelu SR za účelom účinnejšieho posúdenia potrieb a efektívnejšieho plánovania ďalšieho rozvoja dopravnej infraštruktúry SR. - Vypracovanie na základe výstupov z dopravného modelu SR. - Vykonanie strategického environmentálneho hodnotenia. - Predloženie Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030 (fáza II.) na rokovanie Hospodárskej a sociálnej rady SR. - Predloženie na rokovanie vlády SR.	30. 6. 2014 31. 10. 2015 30. 6. 2016 31. 10. 2016 30. 10. 2016 31. 12. 2016 31. 12. 2016	

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		- Predloženie EK za účelom posúdenia úplného splnenia ex ante kondicionalít stanovených pre sektor dopravy.		
	- je v súlade s právnymi požiadavkami na strategické environmentálne posúdenie,	Ukončenie procesu strategického environmentálneho posudzovania (SEA) Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 (fáza I.), vrátane Stratégie rozvoja verejnej osobnej a nemotorovej dopravy SR do roku 2020, ktorá tvorí jeho prílohu.	30. 6. 2014	
		Vykonanie strategického environmentálneho hodnotenia Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030 (fáza II.)	31. 10. 2016	
	- stanovuje realisticky a kvalitne vypracovaný plán realizácie projektov (vrátane časového plánu a rozpočtového rámca).	Vypracovanie implementačného plánu projektov financovaných z KF, EFRR a CEF ako súčasť Akčného plánu pre naplnenie ex ante kondicionality č. 7 na základe formy definovanej v Guidance Note EK k obsahu Akčných plánov.	30. 5. 2014	
	Opatrenia na zabezpečenie kapacity sprostredkovateľských orgánov a prijímateľov pri vykonávaní naplánovaných projektov.	Vypracovanie analýzy kapacít sprostredkovateľských orgánov a prijímateľov. Analýza by mala identifikovať opatrenia, ktoré je potrebné prijať na posilnenie kapacít pri vykonávaní naplánovaných projektov s cieľom predísť problémom, ktoré sa vyskytli pri implementácii v rámci súčasného programového obdobia.	30. 5. 2014	
		Aplikácia opatrení identifikovaných analýzou, tzn. prijatie potrebných krokov na zavedenie opatrení do praxe.	31. 10. 2014	
8.1. Vytváranie a realizácia aktívnych politík trhu práce so zreteľom na usmernenia politiky zamestnanosti.	Služby zamestnanosti majú možnosť zabezpečiť a zabezpečujú: - personalizované služby a aktívne a preventívne opatrenia na trhu práce, ktoré sa realizujú včas, sú prístupné pre všetkých uchádzačov o prácu a zameriavajú sa na osoby najviac ohrozené rizikom sociálneho vylúčenia vrátane osôb z marginalizovaných	1) Pripraviť a prijať Národnú stratégiu zamestnanosti: Analýza mechanizmov podporujúcich rozvoj zamestnanosti vrátane služieb zamestnanosti. Návrh národnej stratégie zamestnanosti. Predloženie na pripomienkové konanie a na rokovanie Hospodárskej a sociálnej rady SR. Predloženie na rokovanie vlády SR. 2) Zabezpečiť prípravu a zavedenie inovatívneho riešenia spolupráce	31. 5. 2014 31. 10. 2014 30. 11. 2014 31. 12. 2014	MPSVR SR

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
	komunít.	s neštátnymi službami zamestnanosti: Pripraviť návrh projektu na Sieťovanie verejných služieb zamestnanosti a neštátnych služieb zamestnanosti prepájajúceho štátne služby zamestnanosti s neštátnymi službami zamestnanosti. Vykonať sieťovanie verejných služieb zamestnanosti a neštátnych služieb zamestnanosti. 3) Zabezpečiť systém školení pre zamestnancov verejných služieb zamestnanosti vykonávajúcich personalizované služby (front-line officers) s cieľom zlepšiť ich poskytovanie pre uchádzačov o zamestnanie, predovšetkým osobám najviac ohrozeným rizikom sociálneho vylúčenia.	 31. 5. 2014 31. 12. 2016 31. 12. 2015	MPSVR SR ÚPSVR SR MPSVR SR ÚPSVR SR
8.3. Inštitúcie trhu práce sú modernizované a posilnené so zreteľom na usmernenia politiky zamestnanosti. Reformám inštitúcií trhu práce predchádza jasný strategický politický rámec a hodnotenie ex ante zahŕňajúce rodovú dimenziu.	Opatrenia zamerané na reformu služieb zamestnanosti s cieľom vybaviť ich kapacitou na zabezpečovanie: - personalizovaných služieb a aktívnych a preventívnych opatrení na trhu práce, ktoré sa realizujú včas, sú prístupné pre všetkých uchádzačov o prácu a zameriavajú sa na osoby najviac ohrozené rizikom sociálneho vylúčenia vrátane osôb z marginalizovaných komunít.	Posilniť personálne kapacity úradov práce, sociálnych vecí a rodiny najmä pre oblasti personalizovaných služieb, aktívnych a preventívnych opatrení na trhu práce a priameho kontaktu s uchádzačmi o zamestnanie, osobitne s tými, ktorí sú najviac ohrození sociálnym vylúčením vrátane MRK: Vypracovanie analýzy kapacít na identifikáciu opatrení, ktoré je potrebné prijať na posilnenie kapacít a zvýšenia ich kvality a efektívnosti. Aplikácia opatrení identifikovaných analýzou, tzn. realizácia potrebných krokov na posilnenie kapacít.	 31. 12. 2014 31. 12. 2016	MPSVR SR ÚPSVR SR

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
8.5. Prispôsobenie pracovníkov, podnikov a podnikateľov zmenám: existencia politík, ktorých cieľom je podporiť predvídanie a dobré riadenie zmeny a reštrukturalizácie.	Zavedené sú nástroje na podporu sociálnych partnerov a orgánov verejnej správy pri vytváraní a sledovaní proaktívnych prístupov k zmene a reštrukturalizácii, ktoré zahŕňajú opatrenia: - na podporu predvídania zmien, - na podporu prípravy procesu reštrukturalizácie a jeho riadenia.	Vypracovanie prognózy vývoja na trhu práce.	31. 12. 2015	MPSVR SR
9.1. Existencia a vykonávanie národného strategického politického rámca pre znižovanie chudoby, ktorý je zameraný na aktívne začlenenie osôb vyčlenených z trhu práce so zreteľom na usmernenia politiky zamestnanosti.	Zavedený je národný strategický politický rámec pre znižovanie chudoby, zameraný na aktívne začleňovanie, ktorý: - poskytuje dostatok dôkazov, na základe ktorých sa dajú stanoviť politiky v oblasti znižovania chudoby a sledovať vývoj,	Implementácia projektu – príprava národnej rámcovej stratégie.	31.8. 2013 – 30. 6. 2014	MPSVR SR Inštitút pre výskum práce a rodiny SR
	- obsahuje opatrenia na podporu plnenia národného cieľa v oblasti chudoby a sociálneho vylúčenia (ako sa uvádza v národnom programe reforiem), ktorý zahŕňa podporu udržateľných a kvalitných pracovných príležitostí pre ľudí, ktorým najviac hrozí sociálne vylúčenie, vrátane osôb z marginalizovaných komunít	Tvorba analytickej časti Národnej rámcovej stratégie.	do 28. 02. 2014	

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
	Na žiadosť a podľa potreby sa príslušným zainteresovaným stranám poskytne podpora pri predkladaní žiadostí o projekty a pri vykonávaní a riadení vybraných projektov.			
9.2. Zavedený je národný strategický politický rámec integrácie Rómov.	Zavedený je národný strategický politický rámec integrácie Rómov, ktorý: - zahŕňa výkonné metódy sledovania na posúdenie vplyvu opatrení na integráciu Rómov a mechanizmy preskúmania na prispôsobovanie stratégie.	Nastavenie monitorovania Stratégie Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020 a) Technicko-administratívna línia- prvá monitorovacia správa Stratégie bude predložená na rokovanie vlády SR. b) Kvalitatívna línia - po vydaní Atlasu 2013 budú aktualizované východiskové a cieľové hodnoty ukazovateľov Stratégie.	30. 6. 2014	ÚSVRK
	- je navrhnutá, vykonáva sa a monitoruje v úzkej spolupráci a neustálom dialógu s rómskou občianskou spoločnosťou, regionálnymi a miestnymi orgánmi verejnej správy.	ÚSVRK pre účely zabezpečenia plnenia kritéria zriadi pracovnú skupinu pre vykonávanie a monitorovanie stratégie, ktorá bude vytvorená so zástupcov miestnej a regionálnej samosprávy, rezortov, ktoré zodpovedajú za plnenie opatrení a aktivít schválenej Stratégie SR pre integráciu Rómov do roku 2020 (ďalej len „Stratégia“) a reprezentantov občianskej spoločnosti (MNO). Vypracovanie a schválenie štatútu monitorovacej pracovnej skupiny, v ktorom bude zadefinovaná zodpovednosť a úlohy členov/členiek v procese priebežného monitorovania stratégie. "Návrh na stabilizáciu administratívnych kapacít v roku 2014 a 2015", v ktorom je zadefinovaná potreba administratívnych kapacít pre programové obdobie 2014 – 2020 vzhľadom na kritérium ex ante kondicionality 9.2. https://lt.justice.gov.sk/Material/MaterialHome.aspx?instEID=-1&matEID=6983&langEID=1	31. 12. 2014 31. 12. 2014	
	Na žiadosť a podľa potreby sa príslušným	Nastavenie poskytovania podpory príslušným zainteresovaným stranám pri predkladaní žiadostí o projekty a pri vykonávaní a riadení vybraných projektov a zapracovanie do riadiacich dokumentov.	30. 6. 2014	

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
	zainteresovaným stranám poskytne podpora pri predkladaní žiadostí o projekty a pri vykonávaní a riadení vybraných projektov.	Predloženie na rokovanie vlády SR.		
9.3. Zdravie: existencia národného alebo regionálneho strategického politického rámca pre zdravie v medziach článku 168 ZFEÚ, ktorý zabezpečí ekonomickú udržateľnosť.	Koordinované opatrenia na zlepšenie prístupu k zdravotným službám	Aktualizácia „Akčného plánu pre prípravu čiastkových stratégií/nástrojov zmien“ („Akčný plán pre prípravu čiastkových stratégií/nástrojov zmien“ bol schválený 11. 2. 2014 gremiálnou poradou ministerky zdravotníctva podľa bodu 1 kapitoly č. 6 strategického rámca). „Akčný plán pre prípravu čiastkových stratégií/nástrojov zmien“ je kľúčovým nástrojom pre koordináciu jednotlivých opatrení strategického rámca. „Akčný plán pre prípravu čiastkových stratégií/nástrojov zmien“ je schválený a aktualizovaný gremiálnou poradou ministerky zdravotníctva.	Do 30. 06. 2014	MZ SR
		Vypracovanie realizačnej stratégie v oblasti integrovanej zdravotnej starostlivosti. Jedna z kľúčových realizačných stratégií pre využívanie EŠIF, súčasťou bude aj detailnejší návrh rozpočtu.	Do 31. 7. 2014	
		Vypracovanie realizačnej stratégie v oblasti implementácie štandardizovaných preventívnych a klinických postupov. Jedna z kľúčových realizačných stratégií pre využívanie EŠIF, súčasťou bude aj detailnejší návrh rozpočtu.	Do 31. 7. 2014	
		Zaslanie kompletnej dokumentácie na EK k posúdeniu splnenia všetkých náležitostí kritéria ex ante kondicionality.	Do 31. 8. 2014	
	Opatrenia na podporu efektívnosti sektora zdravotníctva prostredníctvom zavádzania modelov poskytovania služieb a infraštruktúry	Aktualizácia „Akčného plánu pre prípravu čiastkových stratégií/nástrojov zmien“ („Akčný plán pre prípravu čiastkových stratégií/nástrojov zmien“ bol schválený 11. 2. 2014 gremiálnou poradou ministerky zdravotníctva podľa bodu 1 kapitoly č. 6 strategického rámca). „Akčný plán pre prípravu čiastkových stratégií/nástrojov zmien“ je kľúčovým nástrojom pre koordináciu jednotlivých opatrení strategického rámca. „Akčný plán pre prípravu čiastkových stratégií/nástrojov zmien“ je schválený a aktualizovaný gremiálnou poradou ministerky zdravotníctva.	Do 30. 6. 2014	

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
	Systém monitorovania a kontroly	Vypracovanie realizačnej stratégie v oblasti integrovanej zdravotnej starostlivosti. Jedna z kľúčových realizačných stratégií pre využívanie EŠIF, súčasťou bude aj detailnejší návrh rozpočtu. Vypracovanie realizačnej stratégie v oblasti implementácie štandardizovaných preventívnych a klinických postupov. Jedna z kľúčových realizačných stratégií pre využívanie EŠIF, súčasťou bude aj detailnejší návrh rozpočtu. Aktualizácia „Akčného plánu pre prípravu čiastkových stratégií/nástrojov zmien“ („Akčný plán pre prípravu čiastkových stratégií/nástrojov zmien“ bol schválený 11. 2. 2014 gremiálnou poradou ministerky zdravotníctva podľa bodu 1 kapitoly č. 6 strategického rámca). „Akčný plán pre prípravu čiastkových stratégií/nástrojov zmien“ je kľúčovým nástrojom pre koordináciu jednotlivých opatrení strategického rámca. „Akčný plán pre prípravu čiastkových stratégií/nástrojov zmien“ je schválený a aktualizovaný gremiálnou poradou ministerky zdravotníctva. Vypracovanie dokumentu popisujúceho systém monitorovania a kontroly realizácie a napĺňania čiastkových implementačných stratégií a ich revízie. Dokument bude okrem iného detailnejšie popisovať prácu monitorovacej komisie (monitorovacia komisia už bola zriadená podľa bodu 2 kapitoly č. 6 strategického rámca. Štatút monitorovacej komisie je verejne dostupný vo Vestníku MZ SR.) v oblasti monitorovania a kontroly. Schválenie dokumentu popisujúceho systém monitorovania a kontroly realizácie a napĺňania čiastkových implementačných stratégií a ich revízie zo strany monitorovacej komisie. Schválením sa systém monitorovania a kontroly stáva funkčným. Zaslanie kompletnej dokumentácie na EK k posúdeniu splnenia všetkých náležitostí kritéria ex ante kondicionality.	Do 31. 7. 2014 Do 31. 7. 2014 Do 30. 6. 2014 Do 31. 8. 2014 Do 31. 10. 2014 31. 10. 2014 Do 30. 6. 2014	

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
	Členský štát alebo región prijal rámec orientačne opisujúci dostupné rozpočtové prostriedky a nákladovo efektívnu koncentráciu prostriedkov na prioritné potreby pre zdravotnú starostlivosť	Aktualizácia „Akčného plánu pre prípravu čiastkových stratégií/nástrojov zmien“ („Akčný plán pre prípravu čiastkových stratégií/nástrojov zmien“ bol schválený 11.2.2014 gremiálnou poradou ministerky zdravotníctva podľa bodu 1 kapitoly č. 6 strategického rámca). „Akčný plán pre prípravu čiastkových stratégií/nástrojov zmien“ je kľúčovým nástrojom pre koordináciu jednotlivých opatrení strategického rámca. „Akčný plán pre prípravu čiastkových stratégií/nástrojov zmien“ je schválený a aktualizovaný gremiálnou poradou ministerky zdravotníctva.	Do 31. 7. 2014	
		Vypracovanie realizačnej stratégie v oblasti integrovanej zdravotnej starostlivosti. Jedna z kľúčových realizačných stratégií pre využívanie EŠIF, súčasťou bude aj detailnejší návrh rozpočtu.	Do 31 .7. 2014	
		Vypracovanie realizačnej stratégie v oblasti implementácie štandardizovaných preventívnych a klinických postupov. Jedna z kľúčových realizačných stratégií pre využívanie EŠIF, súčasťou bude aj detailnejší návrh rozpočtu.	Do 31. 8. 2014	
		Vypracovanie dokumentu popisujúceho systém monitorovania a kontroly realizácie a napĺňania čiastkových implementačných stratégií a ich revízie. Dokument bude okrem iného detailnejšie popisovať prácu monitorovacej komisie (monitorovacia komisia už bola zriadená podľa bodu 2 kapitoly č. 6 strategického rámca. Štatút monitorovacej komisie je verejne dostupný vo Vestníku MZ SR.) v oblasti monitorovania a kontroly.	Do 31. 10. 2014	
		Schválenie dokumentu popisujúceho systém monitorovania a kontroly realizácie a napĺňania čiastkových implementačných stratégií a ich revízie zo strany monitorovacej komisie. Schválením sa systém monitorovania a kontroly stáva funkčným. Zaslanie kompletnej dokumentácie na EK k posúdeniu splnenia všetkých náležitostí kritéria ex ante kondicionality.	31. 10. 2014	

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
10.1. Predčasné ukončovanie školskej dochádzky: existencia strategického politického rámca na zníženie miery predčasného ukončenia školskej dochádzky v medziach článku 165 ZFEÚ.	Zavedený je systém na zhromažďovanie a analýzu údajov a informácií o predčasnom ukončovaní školskej dochádzky na príslušných úrovniach, ktorý: - poskytuje dostatok dôkazov, na základe ktorých sa dajú stanoviť cielené politiky, a sleduje vývoj.	Spustenie Rezortného informačného systému (RzIS) Predpoklad plného prechodu systému RIS do prevádzky je koniec druhého kvartálu 2014, pričom je potrebné vykonať nasledovné aktivity: - zber údajov kvalifikovanosti pedagogických zamestnancov; - aktualizácia registrov škôl a školských zariadení; - aktualizácia kontaktov pedagogických zamestnancov a žiakov základných a stredných škôl; - aktualizácia základných číselníkov; - aktualizáciu registra nepedagogických zamestnancov škôl a školských zariadení.	30. 6. 2014	MŠVVŠ SR
10.2. Vyššie vzdelávanie: existencia národného alebo regionálneho strategického politického rámca na zvýšenie dosahovania terciárneho vzdelávania a zvýšenie jeho kvality a účinnosti v medziach článku 165 ZFEÚ.	Je zavedený národný alebo regionálny strategický politický rámec pre terciárne vzdelávanie, ktorý obsahuje tieto prvky: - v prípade potreby opatrenia na zvýšenie účasti a výsledkov, ktoré: - zvyšujú účasť na vysokoškolskom vzdelávaní u skupín s nižším príjmom a u ostatných nízko zastúpených skupín, s osobitným zreteľom na znevýhodnené skupiny vrátane marginalizovaných komunít.	Národný strategický politický rámec pre oblasť vysokého školstva na roky 2014 - 2020 - Predloženie návrhu na verejnú diskusiu. - Predloženie návrhu na rokovanie vlády SR.	do 31. 8. 2014 do 31. 12. 2014	MŠVVŠ SR
	- podporia inovatívny obsah a tvorbu učebných osnov.	Národný strategický politický rámec pre oblasť vysokého školstva na roky 2014 - 2020 (pozri vyššie)		
		Projekt Vysoké školy ako motory rozvoja vedomostnej spoločnosti http://www.vysokoskolacidopraxe.sk/	30. 5. 2013 – 30. 11. 2015	Centrum vedecko-technických informácií

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		- vybavenie a podpora vybraných perspektívnych študijných programov prostredníctvom vybavenia výučbových školiacich kontaktných centier praxe na vysokých školách študijnými pomôckami, učebnicami, licenciami na študijné pomôcky, SW nástrojmi modelovania procesov z praxe, nosičmi/nástrojmi/licenciami s inovovaným digitálnym vzdelávacím obsahom, - skvalitnenie vzdelávacieho obsahu a podpora inovatívnych foriem vzdelávania pre potreby trhu práce vo vybraných perspektívnych študijných odboroch.	do 31. 12. 2014 do 31. 10. 2015	
10.3. Celoživotné vzdelávanie: existencia národného a/alebo regionálneho strategického politického rámca pre celoživotné vzdelávanie v medziach článku 165 ZFEÚ.	Je zavedený národný alebo regionálny strategický politický rámec pre celoživotné vzdelávanie, ktorý zahŕňa opatrenia: - na zabezpečovanie rozvoja zručností rôznych cieľových skupín, keď sú tieto skupiny určené ako priority v národnom alebo regionálnom strategickom politickom rámci (napríklad mladí ľudia zapojení do odbornej prípravy, dospelí, rodičia vracajúci sa na trh práce, nízkokvalifikovaní a starší pracovníci, migranti a ostatné znevýhodnené skupiny, najmä ľudia so zdravotným postihnutím)	Zákon o uznávaní výsledkov neformálneho vzdelávania a neformálneho učenia sa - (z dôvodu nutnosti finalizácie výstupov národného projektu ŠIOV Tvorba národnej sústavy kvalifikácií) predložiť návrh zákona o uznávaní výsledkov neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa do NR SR. Implementácia 2 kľúčových národných projektov: Tvorba Národnej sústavy kvalifikácií http://www.tvorbansk.sk/ - tvorba a vytvorenie informačného systému Národného kvalifikačného rámca a Národnej sústavy kvalifikácií, - ďalšie vzdelávanie cieľovej skupiny na tvorbu a používanie	do 31. 12. 2015 1. 3. 2013 – 31. 10. 2015 31.10.2015 do 30. 6. 2015	MŠVVŠ SR MŠVVŠ SR Štátny inštitút odborného vzdelávania

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		Národného kvalifikačného rámca, Národnej sústavy kvalifikácií a Informačného systému. Ďalšie vzdelávanie a poradenstvo pre dospelých ako nástroj lepšej uplatniteľnosti na trhu práce http://nuczv.sk/dalsie-vzdelavanie-a-poradenstvo-pre-dospelych-ako-nastroj-lepsej-uplatnitelnosti-na-trhu-prace/	15. 3. 2013 – 30. 9. 2015	
	- na rozšírenie prístupu k celoživotnému vzdelávaniu, a to aj prostredníctvom úsilia o účinné zavádzanie transparentných nástrojov (napríklad Európskeho kvalifikačného rámca, Národného kvalifikačného rámca, Európskeho systému kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu, Európskeho referenčného rámca zabezpečenia kvality odborného vzdelávania a prípravy).	- zadefinovanie požiadaviek a vytvorenie vzdelávacích programov pre lektorov, manažérov, členov a predsedov skúšobných komisií, vypracovanie štandardov kvality inštitúcií ďalšieho vzdelávania, - poskytnutie modulových vzdelávacích programov ďalšieho vzdelávania s uznávaním výsledkov ďalšieho vzdelávania a informálneho učenia sa; prevádzka siete poradenských centier pre dospelých a poskytovanie poradenstva; vytvorenie a realizácia systému monitorovania a prognózovania vzdelávacích potrieb; ďalší rozvoj elektronických nástrojov pre ďalšie vzdelávanie v kontexte celoživotného vzdelávania.	do 28. 2. 2014 do 30. 9. 2015	Národný ústav celoživotného vzdelávania
10.4 Existencia národného alebo regionálneho strategického rámca politiky pre zvýšenie kvality a účinnosti systémov odborného vzdelávania a prípravy, v rámci článku 165 ZEÚ.	2. Je zavedený strategický rámec národnej alebo regionálnej politiky pre zvýšenie kvality a efektívnosti systémov odborného vzdelávania a prípravy v medziach článku 165 ZEÚ, ktorý zahŕňa: - zvýšenie kvality a atraktívnosti odborného vzdelávania a prípravy prostredníctvom zriadenia	- predložiť návrh nového zákona o odbornom vzdelávaní a príprave prostredníctvom ktorého budú predstavené prvky duálneho vzdelávania: učebná zmluva, zmluva medzi školou a zamestnávateľom o organizácii praktického vyučovania, realizácia praktického vyučovania priamo u zamestnávateľa, efektívnejšie prepojenie potrieb trhu práce a iniciačného odborného vzdelávania, tvorba vzorových učebných plánov a učebných osnov pre duálne vzdelávanie, povinná účasť zamestnávateľov na záverečných, maturitných a absolventských skúškach, overenie spôsobilosti zamestnávateľa poskytovať praktické vyučovanie v systéme duálneho vzdelávania	Účinnosť zákona od 1. 9. 2015	MŠVVŠ SR MPSVR SR

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
	národného prístupu na zabezpečenie kvality odborného vzdelávania a prípravy (napríklad v súlade s Európskym referenčným rámcom pre zabezpečenie kvality odborného vzdelávania a prípravy) a implementovanie transparentných a rozlišovacích nástrojov, napríklad Európsky kreditný systém pre odborné vzdelávanie a prípravu (ECVET).	Implementácia 3 kľúčových národných projektov: - Podpora profesijnej orientácie žiakov základnej školy na odborné vzdelávanie a prípravu prostredníctvom rozvoja polytechnickej výchovy zameranej na rozvoj pracovných zručností a práca s talentami Vybavenie odborných učební základných škôl, tvorba programov kontinuálneho vzdelávania pre učiteľov prírodovedných predmetov. http://www.siov.sk/narodny-projekt-/24512s - Tvorba Národnej sústavy kvalifikácií Tvorba 1 000 čiastočných a úplných kvalifikácií v podobe vytvorenia kvalifikačných štandardov postavených na vzdelávacích výstupoch a hodnotiacich štandardov, tvorba Národného kvalifikačného rámca, a to aj v rámci Bolognského procesu. http://www.tvorbansk.sk/ - Rozvoj stredného odborného vzdelávania - Analýza súladu zručností absolventov s ponukou na trhu práce - Pasportizácia SOŠ - Analyticko-metodické aktivity vo vzťahu k vývoju nezamestnanosti absolventov SOŠ a dopadu na odborné vzdelávanie a prípravu http://www.siov.sk/rozvoj-stredneho-odborneho-vzdelavania-rsov/24505s - Stratégia zabezpečenia kvality v počiatočnom odbornom vzdelávaní a príprave v SR (Feasibility study)	01. 4. 2013-31. 10. 2015 01. 3. 2013 – 31. 10. 2015 23. 3. 2013 - 31. 10. 2015 30. 9. 2014	MŠVVŠ SR ŠIOV MŠVVŠ SR ŠIOV MŠVVŠ SR ŠIOV MŠVVŠ SR ŠIOV
11. Existencia strategického politického rámca na posilňovanie	Zavedený je a vykonáva sa strategický politický rámec na posilňovanie efektivity	Rozvoj reformných koncepcií v jednotlivých segmentoch verejnej správy v SR.	31. 12. 2015	Členovia Riadiaceho výboru

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
efektivity verejnej správy členských štátov vrátane reformy verejnej správy.)	orgánov verejnej správy členského štátu a ich zručností, ktorý zahŕňa tieto prvky: - analýzu a strategický plán právnych, organizačných a/alebo procesných reformných opatrení,	Zadefinovanie Východiskovej stratégie pre reformu verejnej správy v SR Východisková stratégia bude obsahovať ciele, priority, míľniky a predbežnú alokáciu rozpočtových prostriedkov verejnej správy v jednotilivých segmentoch. Prijatie Akčného plánu s časovým harmonogramom a monitorovacím plánom pre implementáciu stratégie.		
		Tretia etapa ESO III je v procese implementácie. Budú reštrukturalizované a reorganizované ďalšie špecializované miestne orgány štátnej správy (regionálne veterinárne a potravinové správy, regionálne úrady verejného zdravotníctva a úrady práce, sociálnych vecí a rodiny). Prípadná integrácia resp. reorganizácia a reštrukturalizácia predmetných špecializovaných miestnych orgánov štátnej správy je v súčasnosti ešte predmetom vzájomných rokovaní na úrovni zainteresovaných ústredných orgánov štátnej správy. Viď zákon č. 180/2013 Z. z. o organizácií miestnej štátnej správy a príslušnej novelizácie dostupný na http://bit.ly/1dv8NiS a http://bit.ly/1eRyIFp	31. 12. 2014	MPSVR SR, MZ SR, MPRV SR v spolupráci s MV SR
		Prezídium Policajného zboru ako vecný gestor plnenia úlohy „Vytvorenia legislatívneho rámca pre ochranu oznamovateľa korupčného správania“ predložil návrh zákona o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov do medzirezortného pripomienkového konania. Tiež sa plánuje úprava existujúcej legislatívy v rôznych oblastiach: pracovnoprávne predpisy, podávania sťažností, trestnoprávne predpisy, tlačový zákon a antidiskriminačný zákon. Prosím viď uznesenie vlády SR č. 137 z 20. 03. 2013 http://bit.ly/HW5MhO.	31. 03. 2014	ÚV SR v spolupráci s MV SR (Prezídium policajného zboru SR), ÚSV ROS, MVO
		Koncepcia modernizácie a stabilizácie súdnictva je strategický dokument, ktorý je vypracovaný a bude predložený vláde SR na schválenie v najbližšom období. Opatrenia pripravované v oblasti súdnictva a justície: • zavádzanie nástrojov a systémov smerujúcich k vyššej transparentnosti súdnictva a potlačeniu korupcie v súdnictve; posilnenie etických princípov pri výkone súdnictva;	30. 06. 2014	MS SR v spolupráci s MV SR

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		• podpora efektívneho predchádzania konfliktu záujmov v súdnictve; • podpora transparentnosti justície prostredníctvom prístupu verejnosti k relevantným informáciám o práci, činnosti a rozhodovaní súdov (sprístupňovanie otvorených dát z oblasti súdnictva a súdnej praxe); • implementácia hodnotenia dopadov regulácií (RIA) v oblasti súdnictva; • podpora zapojenia mimovládneho sektora, odborných a profesijných organizácií do procesu rozvoja, monitorovania a hodnotenia činností súdov, činnosti súdnej rady, reformných stratégií a koncepcií pri dôslednom zachovaní nezávislého postavenia súdnej moci; • podpora reformy štruktúry a optimalizácie procesov v súdnictve, vrátane zjednocovania systémov a postupov; • zabezpečenie kontinuálneho vzdelávania a realizácia vzdelávacích aktivít zamestnancov súdneho systému s dôrazom na špecializáciu v jednotlivých vecných oblastiach a s dôrazom na získanie digitálnych zručností, ako aj vzdelávania poskytovaného alternatívnymi inštitúciami vrátane MNO; • podpora strategického a rozpočtového plánovania; • podpora zvyšovania kvality a presvedčivosti súdnych rozhodnutí a odstraňovanie procesných chýb s cieľom zvýšiť dôveryhodnosť súdnictva; • vytvorenie podmienok pre elektronizáciu súdneho spisu; • rozvoj a podpora alternatívnych metód riešenia sporov; • zavedenie efektívneho systému monitorovania a hodnotenia fungovania a výkonnosti súdneho systému; • podpora systémových zmien vedúcich k skráteniu dĺžky súdnych konaní a odstraňovaniu prieťahov v súdnych konaniach, posilňovanie špecializácie súdov a sudcov.		
		Koncepcia Centra právnej pomoci na roky 2016 – 2018 sa pripravuje, cieľom ktorej je poskytovať zvýšený prístup k právnej pomoci tým, čo to potrebujú najviac.	31. 12. 2006	MS SR v spolupráci s Centrum právnej pomoci a MV SR

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		Zákon o trestnej zodpovednosti právnických osôb sa pripravuje a je v súčasnosti po pripomienkovom konaní a prebieha vyhodnocovanie pripomienok. Zákon ustanoví tzv. pravú trestnú zodpovednosť právnických osôb. To znamená priame trestné stíhanie právnickej osoby bez ohľadu na dokázanie viny konkrétnej fyzickej osoby. Zákon je v štádiu vyhodnocovania medzirezortného pripomienkového konania.	30. 6. 2014	MS SR v spolupráci s MV SR
		Novelizácia zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii bude regulovať riešenie platobnej neschopnosti dlžníka tým, že predá majetok dlžníka, podľa kolektívneho uspokojenia veriteľov dlžníka; postupné uspokojovanie dlžníkovho veriteľa, spôsobom dohodnutým v reštrukturalizačnom pláne; zákon bude upravovať riešenie platobnej neschopnosti dlžníka a dlhov fyzických osôb. Viac informácií je dostupných na http://bit.ly/HTmPAB Novely zavedené v roku 2014 v Obchodnom zákonníku si budú vyžadovať väzbu na predpisy konkurzného práva, a preto dôjde k zmene niektorých pravidiel najmä pokiaľ ide o zlepšenie postavenia veriteľov v prípadoch, ak na majetok obchodnej spoločnosti je vyhlásený konkurz v čase, kedy táto nemá už žiaden majetok. Právna úprava bude tiež reagovať na implementáciu tzv. Registra dlžníkov, ktorý by mal byť vytvorený v roku 2015 a mal by veriteľom priniesť možnosť sledovania konkurzného konania bez nevyhnutnosti nahliadať do konkurzného, či správcovského spisu.	31. 12 .2015	MS SR v spolupráci s MV SR
		Príprava novelizácie zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní je pripravovaná a bude sprístupnená na http://bit.ly/I1FERz. Ide o dva samostatné návrhy zákonov, ktoré riešia osobitne obchodnú arbitráž a alternatívne riešenie spotrebiteľských sporov. Návrhy zákonov sú vypracované a boli predložené do pripomienkového konania, pričom v súčasnosti prebieha proces vyhodnocovania pripomienok.	30. 6. 2014	MS SR v spolupráci s MV SR
		Rekodifikácia civilného práva procesného zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok Nový Občiansky súdny poriadok nahradí súčasný Občiansky súdny poriadok a budú ho tvoriť tri časti: (1) Civilný sporový poriadok, (2) Civilný mimo sporový poriadok, (3) Správny súdny poriadok. Viac informácií je na http://bit.ly/17tFkSp	31. 12 .2016	MS SR v spolupráci s MV SR
		Rekodifikácia zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, Rekodifikácie	31. 12 .2016	MS SR v spolupráci s MV SR

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		súkromného práva v SR.		
		Novelizácia zákona č. 300/2005 Z. v znení neskorších predpisov a zákona č. 301/2005 Z.z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov. Z hľadiska bližšieho vymedzenia právnej regulácie sú návrhom zákona dotknuté najmä tieto inštitúty: - kategorizácia trestných činov prostredníctvom zavedenia tri partície trestných činov na prečiny, zločiny a obzvlášť závažné zločiny, - zvýšenie dolnej hranice trestu odňatia slobody pri kategórii obzvlášť závažných zločinov z desať rokov na dvanásť rokov, - ukladanie trestov pri aplikácii aspiračej zásady, - zásada trikrát a dosť a jej úprava vo vzťahu k najzávažnejším formám trestnej činnosti, - doplnenie definície veci o peňažné prostriedky na účte, - zavedenie trestnej zodpovednosti majiteľov psov, ktorí zanedbaním svojich povinnosti spôsobia ublíženie na zdraví útokom psa, - diferenciácia trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby na formy psychického týrania a osobitne fyzického týrania, - odstránenie ostatných identifikovaných aplikačných nedostatkov Trestného zákona. Viac informácií na http://bit.ly/1asFEV5	30. 06. 2014	MS SR v spolupráci s MV SR
		Koncepcia zjednotenia výberu daní a cla s výberom odvodov – 2. fáza UNITAS II. Existuje návrh koncepčného zámeru, ktorý bude rozpracovaný.	nový termín nebol stanovený	MF SR (Finančné riaditeľstvo SR) v spolupráci s MV SR
		Implementácia projektov súvisiacich s realizáciou reformných zámerov programu UNITAS je realizovaná v zmysle schválených koncepčných zámerov a je predmetom návrhu „Koncepcie rozvoja finančnej správy“.	31. 12. 2016	MF SR (Finančné riaditeľstvo SR) v spolupráci s MV SR
	Vývoj systémov riadenia kvality	**Zabezpečenie hodnotenia potrieb relevantných aktérov** (záujmových strán), vrátane občianskej spoločnosti, zástupcov zamestnávateľov, a iných aktérov (sociálni partneri, MVO), a existujú ciele zlepšiť ich poskytovanie prostredníctvom systémov riadenia kvality (QMS: hlavné medzery, hlavné potreby, hlavné praktiky a použité modely) vo verejnej správe.	31. 12. 2014	Členovia Riadiaceho výboru
		Vychádzajúc zo Základných východísk reformy VS a z Národného Programu Kvality 2013 – 2016 bude pripravená **Koncepcia**	31.12.2014	ÚNMS SR v spolupráci s MV SR

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		implementácie systémov riadenia kvality v štátnej a verejnej správe. **Prijatie Koncepcie** na implementáciu systémov riadenia kvality (QMS) vo verejnej správe **Vytvorenie zoznamu opatrení** týkajúci sa zavedenia a používania už zavedených systémov riadenia kvality (QMS) udržateľným spôsobom.	31. 03. 2015 31. 12. 2015	Členovia Riadiaceho výboru Členovia Riadiaceho výboru
		MV SR má pilotný projekt: „Systém riadenia a monitorovania kvality“, ktorý je v súčasnosti v procese nastavenia parametrov sledovania kvality výkonu miestnej štátnej správy. MV SR plánuje použiť model CAF respektíve alternatívne iné modely QMS. Proces mapovania už prebieha a zoznam aktivít na zavedenie modelov QMS je pripravený. V rámci projektu bol v klientskych centrách zavedený vyvolávací systém, ktorý sleduje časový a agendový pohyb klienta v úrade. Nastavil sa aj centrálny registratúrny systém na okresných úradoch. Momentálne prebieha zber dotazníkov klientskej spokojnosti.	30. 06. 2014	MV SR
		Realizácia projektu „Implementácia systému kvality výkonov vo finančnej správe“ a zabezpečenie SW nástroja, školení, konzultácií, workshopov je súčasťou „Koncepcie rozvoja finančnej správy“. Porada vedenia FS schválila 25. 03. 2014 Kartu vyrovnaných výkonov finančnej správy na rok 2014 (KVV FS), ako jeden zo spôsobov monitorovania a hodnotenia plnenia strategických cieľov schválených v Koncepcii rozvoja finančnej správy na roky 2014 – 2020. Rok 2014 je pilotným rokom pre implementáciu KVV FS.	31. 12. 2015	MF SR (Finančné riaditeľstvo SR) v spolupráci s MV SR
	Vývoj a vykonávanie stratégií a politík ľudských zdrojov, ktoré zahŕňajú hlavné nedostatky identifikované v tejto oblasti	Národný projekt budovania kapacít a zlepšenia efektivity VS SR nadväzuje na prebiehajúcu reformu VS , ktorá má horizontálne prispieť k zvýšeniu kvality jej fungovania. Tento projekt kladie dôraz na tvorbu dlhodobej stratégie v oblasti manažmentu ľudských zdrojov, bude viesť k optimalizácii a racionalizácii VS a povedie k finančným úsporám. VS taktiež pociťuje nedostatok analytických kapacít, ktoré by prispeli k úspešnosti štrukturálnych reforiem. Projekt v širokej miere prispeje k naplneniu ex ante kondicionality 11.1. OECD výrazným spôsobom posilní odbornú stránku reformy a napomôže preneseniu know-how OECD do slovenských podmienok.	31. 12. 2014	MV SR (SVS), ÚSV ROS v spolupráci s ÚV SR
		V rámci rezortov MF SR, MŽP SR, MPSVR SR, MDVRR SR, MZ SR, MŠVVŠ SR sú vytvorené analytické kapacity, ktoré budú posilnené. AK na ostatných ústredných orgánoch štátnej správy budú dobudované. Uvedené rezorty sú partneri projektu „Budovanie odborných kapacít	31. 12. 2016	MF SR v spolupráci s MV SR, MH SR, MPSVR SR, MDVRR SR, MZ SR, MŠVVŠ SR

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		MF SR a ďalších organizácií VS v BA samosprávnom kraji," ktorého gestorom je MF SR, Inštitút finančnej politiky. Projekt bude implementovaný prostredníctvom jednej hlavnej aktivity, ktorej obsahom je účasť zamestnancov na stážach/podujatiach organizovaných/poskytovaných najprestížnejšími inštitúciami v oblasti analýz, tvorby a hodnotenia politík na medzinárodnej úrovni. Bude detailne dopracovaná analýza potrieb. Na zabezpečenie efektívnosti celého procesu bude obstaraná agentúra. Projekt sa spúšťa od 04/2014.		
		Novelizácia zákona č. 400/2009 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Príprava jednotnej stratégie rozvoja ľudských zdrojov (RĽZ) (panel expertov ÚV SR). V rámci projektu Budovanie kapacít a zlepšenia efektivity VS, realizovaného s NFP poskytnutého MPSVR SR, MV SR v spolupráci s OECD sa vypracuje analýza, ako argumentačná báza pri spracovaní nového zákona o štátnej službe. Základným obsahom bude analytické porovnanie štátnej služby SR so systémami štátnej služby, a to nielen legislatívneho prostredia, ale aj metodiky a spôsobov implementačnej praxe aspoň v 5 krajinách EÚ a OECD. Cieľmi analýzy sú zadefinovanie jednotlivých systémov štátnej služby s dôrazom na právny stav štátnej služby v každej krajine, legislatívna úprava štátnej služby ako i zákonná úprava niektorých inštitútov. Analýza bude obsahovať poznatky o komplexnom fungovaní štátnej služby, pričom sa dôraz bude klásť na rozpracovanie a porovnanie jednotlivých systémov fungovania z hľadiska efektívnosti, stability a apolitickosti fungovania, prípadové štúdie a benchmarking analyzovaných systémov, vrátane návrhov aplikácie výstupov a odporúčaní v komparácii s podmienkami v SR.	2015	ÚV SR v spolupráci s MV SR
		Prijatie novej právnej úpravy o finančnej správe, ktorou sa zrovnoprávnia podmienky zamestnancov zabezpečujúcich činnosti v daňovej a v colnej oblasti.	31.12.2016	MF SR (Finančné riaditeľstvo SR) v spolupráci s MV SR
		Na ďalších stretnutiach Riadiaceho výboru sa spoločne prediskutujú ďalšie kroky a opatrenia s cieľom zabezpečiť splnenie tejto ex ante kondicionality.	31. 12. 2014	Členovia Riadiaceho výboru
	Rozširovanie zručností na všetkých úrovniach odbornej hierarchie v rámci	MV SR v súčasnosti buduje systém vzdelávania vo VS a pracuje na vzdelávacích programoch **pre štátnych zamestnancov VS v SR**. Vzdelávanie vo VS je zabezpečované prostredníctvom Centra účelových zariadení – stredisko Inštitút pre VS. Inštitút pre VS má	31. 12. 2014	MV SR

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
	orgánov VS	záujem neustále monitorovať požiadavky kladené na vzdelávanie a kvalitu vzdelávania vo VS a podľa toho modifikovať vzdelávacie aktivity. Na základe identifikovaných potrieb vo vzťahu k rozširovaniu zručností na zamestnancov VS na všetkých úrovniach Inštitút predloží projektové návrhy na možné realizácie národných projektov z prostriedkov ESF.		
		ÚV SR za účelom prípravy nového zákona o štátnej službe zriadil v spolupráci s ostanými ministerstvami a ústrednými orgánmi štátnej správy z odborníkov na štátnu službu pracovné skupiny, ktoré sa zaoberajú prípravou nového zákona. Jedna z pracovných skupín je venovaná vzdelávaniu. Pracovná skupina identifikuje potreby v oblasti vzdelávania, tréningov a rozvoja zručností vo vzťahu k vzdelávaniu štátnych zamestnancov s ohľadom novú **jednotnú stratégie RĽZ** v štátnej správe. Taktiež pomôže vypracovať analýzy a plán rozvoja kompetencií, zručností a schopností na všetkých úrovniach profesionálnej hierarchie v rámci inštitúcií štátnej správy.	31.5. 2015	ÚV v spolupráci s MV SR
		Analýza súčasného stavu, nastavenie žiaduceho stavu, definícia vzdelávacích potrieb na úrovni „front office“ služieb. V súlade so vzdelávacími potrebami sa budú uskutočňovať vzdelávacie aktivity pre zamestnancov klientskych centier, ktorí sú primárne určení na priamy kontakt s klientmi a tiež ich riadiacich pracovníkov. Vzdelávanie bude prebiehať v jednotlivých klientskych centrách. Cieľom kurzov je oboznámiť účastníkov s novými prístupmi k zmenám v myslení ľudí a pracovných procesov, odbúrať manažérske pravidlá o udržovaní a fungovaní nepružných zažitých štandardov, poskytnúť návod, ako zavádzať zmenu v myslení a pracovných procesov. Taktiež je cieľom kurzov rozšíriť a podporiť zručnosti účastníkov v komunikácii s rôznymi cieľovými skupinami obyvateľov, rešpektujúc ich kultúrne a socio-ekonomické špecifiká, podporiť využívanie techník a postupov uľahčujúcich vzájomné porozumenie, identifikáciu potrieb cieľových skupín a voľbu efektívnych komunikačných postupov, poskytnúť účastníkom nástroje na identifikáciu a efektívne riešenie krízových situácii, naučiť rozpoznať krízu v jej začiatkoch alebo dokonca pred jej vypuknutím, naučiť ich rôzne spôsoby komunikácie v krízových situáciách, ako aj reagovať na krízu vo všetkých jej štádiách. Pre riadiacich zamestnancov budú kurzy zamerané na posilnenie líderskych – vodcovských postojov a zručností.	31. 12. 2014	MV SR v spolupráci s MPSVR SR

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		Dobudovanie systému vzdelávania zamestnancov Finančného riaditeľstva SR - zabezpečenie rozvoja ľudských zdrojov. FR SR vypracúva program vzdelávania finančnej správy, ktorý poukazuje na zjednotenie systému vzdelávania zamestnancov Finančného riaditeľstva SR.	31. 12. 2016	MF SR (Finančné riaditeľstvo SR) v spolupráci s MV SR
	Vývoj postupov a nástrojov na monitorovanie a hodnotenie	Optimalizácia procesov miestnej štátnej správy - audit procesov na úrovni okresných úradov. Zber a nastavenie štatistických a analytických výstupov zameraných na výkon okresných úradov.	31. 12. 2014	MV SR
		Audit ústredných orgánov štátnej správy. Aktuálne prebiehajú prieskumy podriadených organizácií ústredných orgánov a v pláne je finalizácia prieskumov ústredných orgánov do 30. 6. 2014. Bolo navštívených spolu 49 ústredných orgánov a podriadených organizácii. Do 30. 06. 2014 bude prieskum pokračovať v ďalších približne 15 organizáciách.	30. 06. 2014	MV SR
		Vybudovanie a implementácia informačných systémov (DWH a pod.) slúžiacich na analýzy dát, monitorovanie a hodnotenie výkonov finančnej správy. Vychádzajúc zo štúdie „Ako merať pokrok - návrh výsledkových ukazovateľov ministerstiev“ bude pripravený **Inštitucionálno-metodický návrh pre vyhodnocovanie verejných politík**, ktorý bude naviazaný na prípravu ŠR a bude obsahovať vstupové, výstupové, výsledkové ukazovatele zamerané na činnosť štátnej a verejnej správy. Identifikovanie cieľov a potrieb pre rozvoj monitorovania a hodnotenia dopadov verejných politík Identifikovanie postupov a nástrojov pre monitorovanie a hodnotenie Identifikovanie merateľných ukazovateľov a východiskových hodnôt Prijatie monitorovacieho a hodnotiaceho plánu/stratégie	31. 12 . 2015 31. 6. 2015	MF SR (Finančné riaditeľstvo SR) v spolupráci s MV SR Členovia Riadiaceho výboru
Všeobecné ex ante kondicionality				
Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	**Nesplnené kritériá**	**Plánované aktivity**	**Termíny**	**Zodpovedné orgány**

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
1. Nediskriminácia Existencia administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie práva Únie v oblasti nediskriminácie a politiky v oblasti EŠIF.	Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na zapojenie orgánov zodpovedných za podporu rovnakého zaobchádzania so všetkými osobami počas prípravy a vykonávania programov, a to vrátane poskytovania poradenstva o rovnosti v rámci činností spojených s EŠIF.	**Zabezpečenie inštitucionálnych a strategických podmienok** **Posilnenie administratívnych kapacít odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí MPSVR SR.** **Navýšenie administratívnych kapacít odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí MPSVR SR.** Vychádzajúc z návrhu Systému riadenia a kontroly pre PO 2014 – 2020 konštatujeme, že prierezovosť úloh koodinátora HP nediskriminácia, prístupnosť a rovnosť mužov a žien a rozšírenie pôsobnosti v novom PO si vyžaduje posilnenie administratívnych kapacít u súčasného koordinátora HP RP. Inštitucionálny mechanizmus koordinácie HP bude budovaný s dôrazom na metodické vedenie, publicitu, školiace a vzdelávacie aktivity, hodnotiaci a výberový proces ako aj na monitorovanie a kontrolu. V tomto zmysle bude vytvorený samostatný subjekt koordinácie horizontálnych princípov, v ktorom predpokladáme 7 pracovných miest plus 1 asistenta/ku. Všetky miesta v rámci subjektu budú refundované v rámci technickej pomoci. Novo vytvorené miesta budú zamerané na metodické vedenie, analytickú, strategickú, legislatívnu a vzdelávaciu činnosť súvisiacu s implementáciou oboch horizontálnych princípov v EŠIF. Ich náplň práce bude zameraná na aktivity súvisiace s povinnosťami každého subjektu fondov so zameraním na tematickú prierezovosť daných horizontálnych princípov.	1. 6. 2014 - navýšenie stavu administratívnych kapacít formou zamestnancov na dohodu, dosiahnutý počet 2 zamestnanci + 3 dohodou + riaditeľka ORRRP 31. 8. 2014 - dosiahnutie optimalizovaného stavu administratívnych kapacít vytvorením oddelenia pre implementáciu horizontálnych princípov nediskriminácie a rovnosti mužov a žien v 7 pracovných miest na TPP plus 1 asistenta/ku. Spôsob financovania predpokladáme v rámci technickej pomoci pre súčasné PO a nadväzne nové PO. Predloženie projektu predpokladáme v termíne júl 2014.	MPSVR SR
		Zapojenie Slovenského národného strediska pre ľudské práva **ako „equality body“.** *(Pripomienka EK: Naplnenie požiadavky podľa článku 13 smernice 2000/43/ES o úlohách orgánu na podporu rovnakého zaobchádzania pre všetky osoby bez diskriminácie na základe rasy alebo etnického pôvodu.)* SR si je vedomá určitých problémov s fungovaním Slovenského		

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		národného strediska pre ľudské práva (SNSĽP), čím sa opakovane zaoberala aj Rada vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť. Pre zlepšenie činnosti SNSĽP sú plánované a uskutočnené nasledujúce kroky: Novela Zákona 308/1993 Z.z. o zriadení Slovenského národného strediska pre ľudské práva. Novela zákona bola vypracovaná MS SR a je v súčasnosti v prvom pripomienkovaní. Novela má zabezpečiť účinnejšie fungovanie SNSĽP podľa tzv. Parížskych princípov, ako aj jeho funkcie ako „equality body". Termín prerokovania novely zákona vo vláde SR predpokladáme v 3. kvartáli 2014. Zapojenie SNSĽP do zabezpečenia uplatňovania práva Únie v oblasti nediskriminácie a politiky v oblasti ESIF. Zástupca/kyňa SNSĽP bude členom/kou pracovnej skupiny pre HP RP, ktorá plní v súčasnosti úlohy aj v oblasti zabezpečovania HP nediskriminácia a rovnosť mužov a žien pre nové PO a plnenia EAK. SNSĽP bude zapojené do procesov hodnotenia, monitorovania a poskytovania poradenstva v oblasti dodržiavania rovnakého zaobchádzania aj pre subjekty, zapojené do EŠIF. *Poznámka: Vyjadrenie SNSĽP k plneniu EAK je priložené v prílohe.*	30. 9. 2014 ORRRP uskutočnil rokovanie so SNSĽP k plneniu EAK 27. 4. 2014. Zasadnutie PS pre HP RP s rozšírením členstva bude 27. 5. 2014 na MPSVR SR	
		Národný akčný plán pre prevenciu a elimináciu diskriminácie Vláda Slovenskej republiky v novembri 2011 prijala úlohu vypracovať **Celoštátnu stratégiu ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike**. Koordinovaním činnosti vypracovania stratégie a predložením stratégie na rokovanie vlády SR je poverený podpredseda vlády a minister zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, ktorý je súčasne predsedom Rady vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodová rovnosť. Cieľom pripravovaného vládneho dokumentu je zdokonaliť systém vnútroštátnej ochrany a podpory ľudských práv, vrátane identifikovania potrieb a požiadaviek zraniteľných skupín. Tvorba stratégie je založená na participatívnom mechanizme. Do procesu definovania obsahu a priorít stratégie je okrem štátnej správy zapojené najširšie spektrum mimovládnych organizácií a iných relevantných zástupcov občianskej spoločnosti.	Predloženie stratégie na rokovanie vlády SR: 30. 6. 2014	

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
	Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy pre zamestnancov orgánov zapojených do riadenia a kontroly EŠIF v oblasti práva a politiky Únie v oblasti nediskriminácie.	Stratégia má definovať aj potrebu vypracovania rôznych akčných plánov a koncepcií, o.i. úlohu prijatia **Národného akčného plánu na elimináciu a prevenciu diskriminácie,** ktorého cieľom bude posilniť mechanizmy pre dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle Antidiskriminačného zákona.	Príprava NAP: 30. 6. 2015	
		Vypracovanie stratégie školenia a informovania zamestnancov zapojených do využívania fondov a následné podanie projektu z OP TP na finančné zabezpečenie školení. Školiace a vzdelávacie aktivity (školenia, semináre, tréningy a informovania zamestnancov/kyň zapojených do využívania fondov; konferencie, publikácie a propagačné tlačoviny/materiál, zverejňovanie správ v národných a regionálnych/lokálnych masmédiách a iné, bude vykonávať garant za HP pre nasledovné cieľové skupiny: Osoby na RO zodpovedné za prípravu OP, kontaktné osoby pre HP RP zodpovedné za koordináciu HP RP na úrovni jednotlivých OP, členovia pracovnej skupiny HP RP, manažéri monitorovania a hodnotenia, vyšší riadiaci pracovníci, hodnotitelia projektov a taktiež personál orgánov zahrnutých do riadenia a kontroly EŠIF v oblastiach zákonov a politiky EÚ o nediskriminácii. Školenia sa budú týkať spôsobu hodnotenia, procesu implementácie, monitorovania, kontroly. Pri vzdelávaní bude ORRRP spolupracovať najmä s lektormi/kami zo SNSĽP, ako aj odbornej občianskej spoločnosti.	Vypracovanie a podanie projektu z OP 30. 6. 2014 Uskutočnenie vzdelávacích aktivít pre prvotné vzdelávanie RO: 30. 6. 2015. Vzdelávacie aktivity budú prebiehať priebežne počas celého PO, pričom budú zamerané špecificky na potreby daného RO	
2. Rodová rovnosť Existencia administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie práva a politiky Únie týkajúcich sa	Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na zapojenie orgánov zodpovedných za podporu rodovej rovnosti počas prípravy a vykonávania	**Zabezpečenie inštitucionálnych a strategických podmienok** **Posilnenie administratívnych kapacít odboru rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí MPSVR SR.** Vychádzajúc z návrhu Systému riadenia a kontroly pre PO 2014 – 2020	1. 6. 2014 - navýšenie stavu administratívnych kapacít formou externých spolupracovníkov (dohoda o vykonaní práce), dosiahnutý počet 2 zamestnanci + 3 dohodou + riaditeľka ORRRP	MPSVR SR

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
rodovej rovnosti v oblasti EŠIF.	programov, a to vrátane poskytovania poradenstva o rodovej rovnosti v rámci činností spojených s EŠIF.	konštatujeme, že prierezovosť úloh koodinátora HP nediskriminácia, prístupnosť a rovnosť mužov a žien a rozšírenie pôsobnosti v novom PO si vyžaduje posilnenie AK u súčasného koordinátora HP RP. Inštitucionálny mechanizmus koordinácie HP bude budovaný s dôrazom na metodické vedenie, publicitu, školiace a vzdelávacie aktivity, hodnotiaci a výberový proces ako aj na monitorovanie a kontrolu. V tomto zmysle bude vytvorený samostatný subjekt koordinácie horizontálnych princípov, v ktorom predpokladáme 7 pracovných miest plus 1 asistenta/ku. Všetky miesta v rámci subjektu budú refundované v rámci technickej pomoci. Novo vytvorené miesta budú zamerané na metodické vedenie, analytickú, strategickú, legislatívnu a vzdelávaciu činnosť súvisiacu s implementáciou oboch horizontálnych princípov v EŠIF. Ich náplň práce bude zameraná na aktivity súvisiace s povinnosťami každého subjektu fondov so zameraním na tematickú prierezovosť daných horizontálnych princípov.	31. 8. 2014 - dosiahnutie optimalizovaného stavu AK vytvorením oddelenia pre implementáciu horizontálnych princípov nediskriminácie a rovnosti mužov a žien so 7 zamestnancami plus 1 asistenta/ku.	
		Stratégia rodovej rovnosti na roky 2014 – 2020. V súčasnosti pracuje ORRRP na vyhodnotení plnenia súčasnej Národnej stratégie rodovej rovnosti na roky 2009 – 2013 a príslušného NAP. Na základe vyhodnotených úloh a potreby definovania nových aktivít bude v spolupráci s občianskou spoločnosťou, zapojenou vo Výbore pre rodovú rovnosť, vypracovaná nová stratégia rodovej rovnosti a následne k tomu zodpovedajúci akčný plán. Oba dokumenty budú zdôrazňovať potrebu synergie plnenia úloh s programami EŠIF, najmä so zameraním na OP Ľudské zdroje, pričom konkrétne aktivity z OP ĽZ budú premietnuté v stratégii a následne v národnom akčnom pláne.	Termín vyhodnotenia súčasnej stratégie rodovej rovnosti: 30. 6. 2014 Termín predloženia novej stratégie rodovej rovnosti na rokovanie vlády SR: 30. 10. 2014	
		Celoštátna stratégia ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike Vláda SR v novembri 2011 prijala úlohu vypracovať **Celoštátnu stratégiu ochrany a podpory ľudských práv v Slovenskej republike**. Koordinovaním činnosti vypracovania stratégie a predložením stratégie na rokovanie vlády SR je poverený podpredseda vlády a minister zahraničných vecí a európskych	Predloženie stratégie ĽP na rokovanie vlády SR: 30. 6. 2014	

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		záležitostí SR, ktorý je súčasne predsedom Rady vlády pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodová rovnosť. Cieľom pripravovaného vládneho dokumentu je zdokonaliť systém vnútroštátnej ochrany a podpory ľudských práv, vrátane identifikovania potrieb a požiadaviek zraniteľných skupín. Tvorba stratégie je založená na participatívnom mechanizme. Do procesu definovania obsahu a priorít stratégie je okrem štátnej správy zapojené najširšie spektrum mimovládnych organizácií a iných relevantných zástupcov občianskej spoločnosti. Stratégia obsahuje o.i. aj **kapitolu, venovanú rodovej rovnosti a právam žien**. V danej kapitole sú zadefinované základné potreby pre napĺňanie odporúčaní Komisie pre postavenie žien, monitorujúcej plnenie Dohovoru pre odstránenie všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW), a to v oblastiach inštitucionálne a strategické zabezpečenie, občianske a politické práva, hospodárske a sociálne práva a dôstojnosť a telesná integrita žien.		
	Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy pre zamestnancov orgánov zapojených do riadenia a kontroly EŠIF v oblasti práva a politiky Únie týkajúcich sa rodovej rovnosti a jej uplatňovania.	**Vypracovanie stratégie školenia a informovania zamestnancov zapojených do využívania fondov** a následné podanie projektu z OP TP na finančné zabezpečenie školení. Školiace a vzdelávacie aktivity (školenia, semináre, tréningy a informovanie zamestnancov/kyň zapojených do využívania fondov; konferencie, publikácie a propagačné tlačoviny/materiál, zverejňovanie správ v národných a regionálnych/lokálnych masmédiách a iné, bude vykonávať garant za HP pre nasledovné cieľové skupiny: Osoby na RO zodpovedné za prípravu OP, kontaktné osoby pre HP RP zodpovedné za koordináciu HP RP na úrovni jednotlivých OP, členovia pracovnej skupiny HP RP, manažéri monitorovania a hodnotenia, vyšší riadiaci pracovníci, hodnotitelia projektov a taktiež personál orgánov zahrnutých do riadenia a kontroly EŠIF v oblastiach zákonov a politiky EÚ rodovej rovnosti a uplatňovania „gender mainstreamingu“. Školenia sa budú týkať spôsobu hodnotenia, procesu implementácie, monitorovania, kontroly. Pri vzdelávaní bude ORRRP spolupracovať najmä s lektormi/kami zo	Vypracovanie a podanie projektu z OP TP: 30. 6. 2014 Uskutočnenie vzdelávacích aktivít pre prvotné vzdelávanie RO: 30. 6. 2015. Vzdelávacie aktivity budú prebiehať priebežne počas celého PO, pričom budú zamerané špecificky na potreby daného RO	

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		SNSĽP, ako aj odbornej občianskej spoločnosti.		
3. Zdravotné postihnutie Existencia administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím v oblasti EŠIF v súlade s rozhodnutím Rady 2010/48/ES	Opatrenia v súlade s inštitucionálnym a právnym rámcom členských štátov na vykonávanie konzultácií a zapojenie orgánov, ktoré sú zodpovedné za ochranu práv osôb so zdravotným postihnutím, alebo organizácií zastupujúcich osoby so zdravotným postihnutím, a ďalšie príslušné zainteresované osoby počas prípravy a vykonávania programov.	**Posilnenie administratívnych kapacít u orgánov zodpovedných za implementáciu Dohovoru OSN** Vychádzajúc z návrhu Systému riadenia a kontroly pre PO 2014 – 2020 konštatujeme, že prierezovosť úloh koordinátora HP nediskriminácia, prístupnosť a rovnosť mužov a žien a rozšírenie pôsobnosti v novom PO si vyžaduje posilnenie AK u súčasného koordinátora HP RP, čo bolo zohľadnené v predchádzajúcich EAK Potreba posilniť administratívne kapacity odboru integrácie osôb so zdravotným postihnutím vyplýva priamo z HP, v ktorých je v rámci nediskriminácie venovaná náležitá pozornosť aj prístupnosti, ktorá musí byť zohľadnená aj na projektovej úrovni. *Ďalšie aktivity pre napĺňanie EAK:* SR v súčasnosti pripravuje **Celoštátnu stratégiu ochrany a podpory ľudských práv v SR**, ktorá má definovať aj úlohy v oblasti zabezpečenia práv osôb so ZP.	31. 8. 2014 - posilnenie AK odboru integrácie osôb so zdravotným postihnutím o 3 pracovné miesta TPP. Uvedení zamestnanci budú spolupracovať s oddelením pre implementáciu horizontálnych princípov nediskriminácie a rovnosti mužov a žien po obsahovej stránke napĺňania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím Predloženie stratégie ĽP na rokovanie vlády SR: 30. 6. 2014	MPSVR SR

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
	Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy pre zamestnancov orgánov zapojených do riadenia a kontroly EŠIF v oblasti platného práva a politiky Únie a členských štátov týkajúcich sa zdravotného postihnutia vrátane dostupnosti a praktického uplatňovania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím transponovaného v právnych predpisoch Únie, a členských štátov.	Vypracovanie stratégie školenia a informovania zamestnancov zapojených do využívania fondov a následné podanie projektu z OP TP na finančné zabezpečenie školení. Školenia sa budú týkať spôsobu hodnotenia, procesu implementácie, monitorovania, kontroly. Školiace a vzdelávacie aktivity (školenia, semináre, tréningy a informovania zamestnancov/kyň zapojených do využívania fondov; konferencie, publikácie a propagačné tlačoviny/materiál, zverejňovanie správ v národných a regionálnych/lokálnych masmédiách a iné, bude vykonávať garant za HP pre nasledovné cieľové skupiny: Osoby na RO zodpovedné za prípravu OP, kontaktné osoby pre HP RP zodpovedné za koordináciu HP RP na úrovni jednotlivých OP, členovia pracovnej skupiny HP RP, manažéri monitorovania a hodnotenia, vyšší riadiaci pracovníci, hodnotitelia projektov a taktiež personál orgánov zahrnutých do riadenia a kontroly EŠIF v oblastiach zákonov a politiky EÚ v oblasti ZP a uplatňovania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. Školenia sa budú týkať spôsobu hodnotenia, procesu implementácie, monitorovania, kontroly. Školenia budú uskutočňované koordinátorom HP RP v úzkej súčinnosti so zamestnancami, ktorí plnia úlohy Hlavného kontaktného miesta pre vykonávanie dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorým je MPSVR SR ako aj odbornou občianskou verejnosťou.	Vypracovanie stratégie vzdelávania a informovania zamestnancov: 30. 6. 2014 Vypracovanie a podanie projektu z OP TP: 30. 6. 2014 Uskutočnenie vzdelávacích aktivít pre prvotné vzdelávanie RO: 30. 6. 2015. Vzdelávacie aktivity budú prebiehať priebežne počas celého PO, pričom budú zamerané špecificky na potreby daného RO	
	Opatrenia na zabezpečenie sledovania vykonávania článku 9 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím vo vzťahu k EŠIF počas prípravy a vykonávania programov.	Proces monitorovania plnenia horizontálnych princípov bude na projektovej úrovni sledovaný prostredníctvom monitorovacích správ, ktorých súčasťou bude samostatný výstup obsahujúci informácie o horizontálnych princípoch (t. j. popisom vykonaných aktivít, ich výsledkov a vyhodnotením ich príspevku k dosahovaniu stanovených cieľov horizontálnych princípov), ako aj kontrolou na mieste realizácie projektov a následne hodnotením príspevku k cieľom horizontálnych princípov. Samostatný výstup obsahujúci informácie o uplatňovaní horizontálneho princípu bude podkladom pre proces hodnotenia príspevku EŠIF k plneniu cieľov identifikovaných v národnom strategickom dokumente. Odpočet plnenia dosiahnutej úrovne	31. 10. 2014 Do 30. 6. 2014 - zapracovanie článku 9 Dohovoru OSN do všetkých OP. Do 31. 10. 2014 - následné zapracovanie do riadiacej dokumentácie, proces uplatňovania v hodnotení , monitorovaní a kontrole, príprava assessment grid.	

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		stanovených cieľov v národnom strategickom dokumente, vrátane návrhu nápravných opatrení a odporúčaní k ich dosiahnutiu, bude každoročne predkladaný do vlády SR. Ukazovatele v oblasti osôb so zdravotným postihnutím (assessment grid) bude súčasťou monitorovacej správy – príloha HP.		
4. Verejné obstarávanie Existencia pravidiel na efektívnu aplikáciu legislatívy Únie v oblasti verejného obstarávania.	Opatrenia na účinné uplatňovanie pravidiel Únie o verejnom obstarávaní prostredníctvom primeraných mechanizmov.	V oblasti legislatívy sú v súčasnom platnom a účinnom znení zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o VO“) transponované všetky platné smernice EÚ v oblasti verejného obstarávania. V lehote určenej novou smernicou bude prijatý nový zákon o verejnom obstarávaní, ktorý transponuje novoprijaté smernice EÚ do právneho poriadku v Slovenskej republike. Elektronické verejné obstarávanie Plne elektronické verejné obstarávanie ako prostriedok modernizácie verejnej správy je prioritou SR. V zmysle smerníc č. 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ, 2014/25/EÚ bude nevyhnutné prijať a zabezpečiť a) priamy a neobmedzený prístup k elektronickým súťažným podkladom, b) elektronické predkladanie ponúk, c) posilniť úlohu e-Certis, d) Elektronický formulár (PAS) pre uchádzačov a záujemcov, slúžiaci na preukázanie podmienok účasti, e) elektronické katalógy ako forma elektronickej ponuky, f) dynamický nákupný systém prepracovaný a zdokonalený na elektronický systém. Centrálna obstarávateľská organizácia má povinnosť obstarávať plne elektronicky do 36 mesiacov od platnosti smerníc, t.j. do 18. 04. 2017. Pre ostatné subjekty povinnosť plne elektronicky obstarávať vzniká do 54 mesiacov od platnosti smerníc. ÚVO toho času prevádzkuje systém EVO (Elektronického verejného obstarávania), ktorý bude dopracovaný na nové podmienky v zmysle smerníc EÚ, aby bolo elektronické verejné obstarávanie jednoduchšie a efektívnejšie. SR, v zastúpení svojich orgánov vypracuje vnútroštátnu stratégiu na zabezpečenie včasného a efektívneho prechodu na plne elektronické	Zhodnotenie efektívnosti opatrení v rámci kritérií 1 až 4. Termín: 30. 6. 2015 Do 18. 04. 2016 prijatie nového zákona o verejnom obstarávaní, ktorý transponuje smernice č. 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ, 2014/25/EÚ Termín: V lehote určenej smernicou EP a Rady č. 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ, 2014/25/EÚ	Úrad pre verejné obstarávanie (ÚVO) Zodpovedný: ÚVO v spolupráci s OP EVS

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		obstarávanie podľa požiadaviek uvedených v článku 5.3 oznámenia Komisie o „plne elektronickom verejnom obstarávaní ako prostriedku modernizácie verejnej správy“ (KOM(2013)453 finálna verzia). Táto stratégia bude stanovovať špecifické ciele, ktoré sa majú dosiahnuť, postup, ktorý treba dodržať, míľniky a akékoľvek potrebné indikátory. Pri implementácii tejto stratégie sa bude využívať adekvátna pomoc zo ŠF, najmä pokiaľ ide o vývoj alebo modernizáciu infraštruktúry plne elektronického obstarávania, posilnenie AK, školenia a zvyšovanie povedomia. Pomocou stratégie sa zabezpečí uplatňovanie čo najúčinnejšieho a nákladovo najefektívnejšieho prístupu pri implementácii povinného elektronického obstarávania na Slovensku a malo by sa zamedziť vytváraniu duplicít na národnej regionálnej úrovni, ktoré môžu spôsobiť problémy s interoperabilitou. Celkovým výsledkom by mal byť lepší, jednoduchší a efektívnejší systém verejného obstarávania. Ako všeobecné opatrenia na riešenie nedostatkov zistených pri kontrolách budú zavedené tieto opatrenia: - Zvýšená podpora ÚVO pre subjekty vykonávajúce kontrolu verejného obstarávania prostredníctvom Dohody o spolupráci. Na základe tejto dohody budú RO oprávnené ÚVO požiadať o a. ex ante posúdenie dokumentácie k pripravovanému verejnému obstarávaniu, b. osobnú konzultáciu k čiastkovému problému verejného obstarávania, c. vypracovanie stanoviska o súlade čiastkových problémov verejného obstarávania so zákonom o verejnom obstarávaní v štádiu pred uzavretím zmluvy, d. vykonanie kontroly verejného obstarávania, e. spoluprácu pri vyhodnocovaní auditných zistení EK týkajúcich sa verejného obstarávania.	Na nové PO 2014-2020 bude uzatvorená nová Dohoda o spolupráci Termín: 30. 9. 2014 Termín: 30. 9. 2014	

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		- Zavedenie analýzy rizík pri výkone kontroly VO zo strany RO, ktorá identifikuje riziko zákazky z pohľadu potrebnej spolupráce s ÚVO a to spôsobom vykonania kontroly podľa § 146 ods. 4 zákona o VO, pričom sústredením odbornej podpory ÚVO na rizikové VO bude zabezpečený zvýšený dohľad na zákazky s potenciálne vyššou mierou chybovosti. Zároveň týmto nástrojom bude eliminované neprimerané zaťaženie ÚVO v rámci žiadostí o kontrolu VO, ktoré nepredstavujú zvýšené riziko z pohľadu ich zložitosti alebo chybovosti a súčasne tak nebude dochádzať k neprimeraným predĺženiam výkonu kontroly. Samotná analýza bude predstavovať súbor údajov, ktoré budú vyhodnocované (napr. predpokladaná hodnota zákazky, postup obstarávania, existencia revíznych postupov, rozsah podmienok účasti a pod.) pričom každý z týchto údajov bude mať svoju bodovú hodnotu, predstavujúcu úroveň rizika (napr. hodnota postupu verejnej súťaže bude mať hodnotu rizika 0, zatiaľ čo rokovacie konanie 15 bodov. Sumárna hodnota všetkých týchto čiastkových bodov bude predstavovať celkové riziko zákazky a podľa tejto hodnoty v nadväznosti na hodnotiaci kľúč bude RO oprávnené, neoprávnené alebo povinné požiadať ÚVO o kontrolu tohto VO . - Vypracovanie vzorových dokumentov využívaných v procese VO (napr. súťažné podklady, návrhy oznámení využívaných v procesoch VO) a ich zverejnenie a sprístupnenie prijímateľom pomoci. Opatrenie má za cieľ znížiť chybovosť v procesoch VO zo strany verejných obstarávateľov alebo obstarávateľov a zvýšenie transparentnosti. - V nadväznosti na prijatie nového zákona o verejnom obstarávaní sa pripravia vzorové súťažné podklady, vzory oznámení používaných v procese VO. - Na úrovni systému riadenia vypracovanie kontrolných zoznamov pre kontrolu RO, ktoré budú zohľadňovať špecifiká rôznych druhov VO (verejná súťaž, užšia súťaž, rokovacie konanie a pod.) a odrážať najčastejšie pochybenia pri procesoch VO zistených	Termín: 31.8. 2016 Termín: 30. 9. 2014 Termín: 30. 6. 2015 Termín: 30. 9. 2014	CKO v spolupráci s ÚVO ÚVO CKO v spolupráci s ÚVO

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		v predchádzajúcom období 2007 - 2013,	Termín: 30. 9. 2014	ÚVO a CKO
		- Príprava jednotných pravidiel a požiadaviek na VO a požiadaviek na dokumentáciu VO. Na úrovni aplikácie zákona o verejnom obstarávaní bude ÚVO jednotnými metodickými výkladmi a jednotnou rozhodovacou praxou v rámci kontroly a revíznych postupov zabezpečovať transparentné, konzistentné a predvídateľné obstarávateľské prostredie.	Termín: 30. 9. 2014	
		V rámci záväzných postupov definovaných v metodických a riadiacich dokumentáciách na úrovni systému riadenia, ktorými sa budú riadiť RO pri výkone kontroly a tiež prijímatelia pri realizácii VO a následného predkladania dokumentácie, dôjde k zosúladeniu postupov a prípravy jednotných pravidiel (napr. jednotné výstupy z kontrol, jednotné požiadavky na prijímateľov ohľadne rozsahu potrebnej dokumentácie, jednotné požiadavky na úroveň zverejňovania zákaziek s veľmi malou hodnotou a pod.).	18. 4. 2016	
		- Zavedenie povinnej ex ante kontroly dokumentácie zo strany RO (kontrola návrhu súťažných podkladov a oznámenia o vyhlásení VO pred jej vyhlásením) a kontroly VO pred podpisom zmluvy s úspešným uchádzačom. Uvedený typ kontroly má za úlohu preventívne eliminovať chyby a nedostatky v návrhoch dokumentácie k VO a tým znížiť riziko porušenia zákona o verejnom obstarávaní. Pri tejto kontrole bude RO tiež spolupracovať s ÚVO.	Termín: 30. 9. 2014	CKO v spolupráci s ÚVO
		- Zvedenie spolupráce s Protimonopolným úradom SR, posilnenie ochrany hospodárskej súťaže zavedením spolupráce tohto subjektu s RO v rámci Dohody o spolupráci. RO budú v prípade identifikácie rizikových faktorov „redflags“ povinný požiadať PMÚ o spoluprácu - formou konzultácií alebo podania podnetu. Ďalšia oblasť spolupráce je pri tvorbe všeobecnej metodiky systému kontroly VO a v rámci školiacej činnosti zamestnancov vykonávajúcich kontrolu. PMÚ zabezpečuje ochranu hospodárskej súťaže v zmysle Nariadenia Rady (ES) č. 1/2003 zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže ustanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy	Termín: 30. 6. 2015	CKO v spolupráci s PMÚ

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		o fungovaní EÚ. - Zavedenie cenových máp, benchmarkov a limitov pre posúdenie hospodárnosti. Na úrovni systému riadenia sa zavedie povinnosť RO posudzovať maximálnu výšku požadovaného nenávratného príspevku s ohľadom na zavedený systém cenových máp, benchmarkov a limitov pre najčastejšie resp. najpodstatnejšie typy výdavkov. Dodržanie týchto limitov bude následne overované pri kontrole VO resp. jeho výsledku. Zároveň sa zadefinuje metodický postup na zostavovanie týchto ukazovateľov, aby bol zabezpečený ich jednotný a transparentný spôsob určovania - Konflikt záujmov: V zmysle a na účely zákona o verejnom obstarávaní je možné konflikt záujmov riešiť iba na vertikálnej úrovni a teda na úrovni konfliktu medzi záujmami verejného obstarávateľa/obstarávateľa/osoby podľa § 7 a uchádzača /záujemcu. - Ak je ohrozená alebo narušená nestranná a objektívna realizácia VO, ktorej následkom môže byť narušenie hospodárskej súťaže alebo ohrozenie zásady rovnakého zaobchádzania so všetkými uchádzačmi/záujemcami, a to priamo alebo nepriamo z dôvodu vzájomne si odporujúcich rodinných alebo citových záujmov, ekonomických, politických alebo profesijných záujmov alebo akýchkoľvek iných záujmov osôb (konflikt záujmov) ide o konanie, ktoré je v rozpore so základnými princípmi vo VO podľa § 9 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní. - Problematika bude riešená na úrovni legislatívnej a úrovni systémovej. Na úrovni legislatívnej SR v transpozičnej lehote plne transponuje úpravu konfliktu záujmov vychádzajúcu z novej smernice EÚ k verejnému obstarávaniu. Na úrovni systému riadenia a kontroly budú zadefinované postupy výkonu administratívnej kontroly RO pre identifikovanie konfliktu záujmov a jeho ďalšie		CKO CKO v spolupráci s ÚVO CKO v spolupráci s ÚVO a PMÚ

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		posúdenie a spracovanie. - Nedostatočná hospodárska súťaž – predloženie len 1 ponuky: Tento nedostatok bol riešený na úrovni legislatívnej a úrovni systémovej. Na úrovni legislatívnej bol novelou zákona o verejnom obstarávaní ustanovená možnosť verejného obstarávateľa zrušiť postup zadávania zákazky v prípadoch, že bude predložená len jedna alebo dve ponuky. Na úrovni systémovej bol tento nedostatok riešený úpravou systému riadenia, podľa ktorej je RO povinný pri identifikácii VO v rámci ktorého bola predložená len jedna ponuka, požiadať ÚVO o výkon kontroly celého VO. Táto povinnosť bude prenesená aj do nového systému riadenia a kontroly. Zároveň bude ochrana hospodárskej súťaže posilnená spoluprácou subjektov kontroly s Protimonopolným úradom SR. - Diskriminačné podmienky súťaže: Na odstránenie resp. identifikáciu diskriminačných podmienok súťaže sú zamerané viaceré z vyššie uvedených opatrení ako napr. spolupráca s ÚVO, ex ante kontrola oznámení a súťažných podkladov pred vyhlásením súťaže a aj opatrenia uvedené pri časti odborných príprav zamestnancov a využitia technickej pomoci pre zavádzanie a uplatňovanie pravidiel EÚ v oblasti verejného obstarávania (napr. školenia zamestnancov, školenia prijímateľov, zverejňovanie a informovanie o zistených nedostatkoch)		Zodpovedný: v závislosti od konkrétneho opatrenia uvedeného v tomto AP.
	Opatrenia, ktorými sa zabezpečia transparentné postupy prideľovania zákaziek.	Oblasť zadávania zákaziek nepodliehajúcich príslušným smerniciam EÚ v oblasti VO (podlimitné zákazky) je v SR legislatívne pokrytá samotným zákonom o VO. Takto je zabezpečená povinnosť postupu podľa tohto zákona pri obstarávaní prác, tovarov a služieb pre verejných obstarávateľov, obstarávateľov ako aj osôb, ktoré sú prijímateľmi nenávratného finančného príspevku. Postupy pre takéto zákazky vychádzajú zo základných princípov VO uvádzaných v predmetných smerniciach EÚ, preto zabezpečujú transparentné postupy VO aj pre zákazky, ktoré nespadajú pod smernice EÚ v oblasti verejného obstarávania. Na postupy VO týchto zákaziek sa budú vzťahovať rovnaké opatrenia uvedené vyššie, v kritériu 1.	Termín: 30. 6. 2015	Zodpovedný: V závislosti od typu opatrenia uvádzaného v kritériu 1

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
	Opatrenia na zabezpečenie odbornej prípravy a informovanie zamestnancov zapojených do vykonávania EŠIF.	3.1 Zabezpečenie školení CKO týkajúcich sa postupov administratívnej kontroly VO v rámci systému riadenia, prezentovanie najčastejších nedostatkov identifikovaných pri kontrolách VO. CKO už v súčasnosti zabezpečuje školenia pre RO/SORO týkajúce sa postupov administratívnej kontroly VO v rámci systému riadenia, prezentovanie najčastejších nedostatkov identifikovaných pri kontrolách VO, výklad k metodike CKO týkajúcej sa verejného obstarávania. Za rok 2013 bolo takto vyškolených 179 zamestnancov. V roku 2014 – 2015 CKO rovnako plánuje organizovať a zabezpečovať školenia tohto zamerania, pričom základný modul vyškolenia všetkých zamestnancov je plánovaný ukončiť do 30.6.2015.	Termín: 30. 6. 2015	CKO v spolupráci s príslušným organizačným útvarom Úradu vlády SR
		Zavedenie jednotného systému vzdelávania zamestnancov v rámci Systému riadenia a kontroly EŠIF. RO bude povinné zabezpečiť pre všetkých zamestnancov zúčastnených na implementácii fondov pravidelnú odbornú prípravu a školenia, pričom títo zamestnanci budú povinní sa tohto vzdelávania zúčastniť. Systém vzdelávania bude nastavený s dôrazom na zabezpečenie cieleného odborného vzdelávania pre konkrétnu skupinu zamestnancov (napr. kontrolórov VO). Uvedená odborná príprava sa týka školení CKO, školení ÚVO a tiež školení organizovanými Protimonopolným úradom vo veci ochrany hospodárskej súťaže.	Termín: 30. 9. 2014	CKO v spolupráci s príslušným organizačným útvarom Úradu vlády SR
		Existujúce formy zverejňovania šírenia informácií o nedostatkoch zistených pri kontrole VO budú využívané aj PO 2014 - 2020, pričom dôraz bude kladený na ich lepšiu výpovednú hodnotu.	Termín: 30.6. 2015	CKO, ÚVO, RO
		Navrhuje sa tiež zriadenie Koordinačného výboru pre spoluprácu pri VO. Toto odborné fórum pozostávajúce najmä zo zástupcov CKO, ÚVO, CO, OA, RO zabezpečí spoločný postup v rámci aplikácie pravidiel VO (spolupráca pri vydávaní metodických výkladov, pokynov a usmernení prispôsobených podľa potrieb implementácie fondov EÚ). Jednoznačnou výhodou zriadenia tohto orgánu bude okamžité identifikovanie prípadných závažných pochybení (systémových nezrovnalostí) v postupoch RO/SORO pri kontrole VO a efektívna možnosť prijatia adekvátnych nápravných opatrení na ich odstránenie. Jednotný postup všetkých subjektov a formulovanie spoločného stanoviska bude nepriamo zvyšovať tlak na zvýšený dôraz na včasné	Termín: 30. 9. 2014	CKO

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		odhaľovanie chýb pri VO zo strany subjektov realizujúcich VO (pri spoločnom postupe sa zabezpečí rýchlejšia a efektívna reakcia na identifikované chyby).		
	Opatrenia na zabezpečenie administratívnej kapacity na vykonávanie a uplatňovanie pravidiel Únie o verejnom obstarávaní.	Pre zvýšenie spolupráce subjektov štátnej správy participujúcich v oblasti VO a kontroly hospodárskej súťaž bude táto spolupráca posilnená medzi ÚVO a Protimonopolnými úradom SR a to aj na úrovni zabezpečenia AK týchto subjektov prostredníctvom technickej pomoci. V priebehu roku 2014 si zvýšené nároky na spoluprácu a kontrolnú činnosť ÚVO vyžiadajú potrebu navýšenia personálnych kapacít o cca 25 zamestnancov, ktorí budú prijímaní postupne v závislosti od množstva požadovanej činnosti zo strany CKO a RO. ÚVO pre účely efektívnejšieho riadenia tento spolupráce a pre dôslednejšie uplatňovanie pravidiel EÚ v oblasti VO v rámci činností súvisiacich s implementáciou EÚ fondov, poverilo týmito agendami samostatného podpredsedu ÚVO. Zabezpečenie technickej pomoci v rámci spolupráce s ÚVO na refundáciu mzdových nákladov zamestnancov vykonávajúcich podporné činnosti pre RO, SORO, OA, CO v rámci Dohody o spolupráci. Technická pomoc v rámci spolupráce s ÚVO na refundáciu nákladov na znalecké posudky a odborné stanoviská, ktoré budú potrebné pre výkon podporných činností pre RO, SORO, OA, CO v rámci Dohody o spolupráci Technická pomoc pre spoluprácu s Protimonopolným úradom SR Metodické usmerňovanie účastníkov procesu VO zo strany ÚVO a zverejňovanie týchto usmernení na verejne prístupnom mieste – na webovom sídle úradu.	Termín ÚVO: 31. 12. 2014 Termín PMÚ: 30.5. 2015 Termín: 30. 6. 2015 Termín: 30. 6. 2015 Termín: 30. 6. 2015	V oblasti posilnenia AK: OP TP V oblasti poskytovania poradenstva o uplatňovaní pravidiel EÚ v oblasti VO: ÚVO OP TP v spolupráci s CKO a ÚVO OP TP v spolupráci s CKO a PMÚ ÚVO

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		Technická pomoc na školenia prijímateľov Školenia budú zamerané na prijímateľov resp. žiadateľov a ich úlohou bude napr. prezentovať platný systém kontroly, upozorniť na zmluvné požiadavky a povinnosti k výkonu kontroly VO a predkladania dokumentácie na kontrolu, informovať prijímateľov o najčastejších nedostatkoch zistených pri kontrole VO so súčasnou prezentáciou dobrých príkladov („best practice“). Tieto školenia by mali byť realizované najmä zo strany jednotlivých RO, aby ich obsah a zameranie vyplývalo zo špecifík daného OP (napr. v závislosti od obvyklých predmetov obstarávania).	Termín: 30. 6. 2015	OP TP a jednotlivé RO v rámci ich TP
5. Štátna pomoc Existencia pravidiel na efektívne uplatňovanie práva Únie o štátnej pomoci v oblasti EŠIF.	Opatrenia na zabezpečenie účinného uplatňovania pravidiel Únie o štátnej pomoci.	Novela zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov s cieľom: - posilnenia úlohy koordinátora štátnej pomoci tak, aby jeho stanoviská a pozície boli záväzné a každý poskytovateľ štátnej pomoci pred jej poskytnutím musel predložiť koordinátorovi štátnej pomoci žiadosť o poskytnutie pomoci (na základe uznesenia vlády SR č. 156 z 9. 4. 2014 stanoviská a pozície koordinátora štátnej pomoci sú už záväzné pre všetky RO a SORO), - vytvorenia právneho rámca pre zriadenie centrálneho IT registra pre štátnu pomoc, ktorý by mal zahŕňať aj individuálnu pomoc a pomoc podliehajúcu všeobecnej skupinovej výnimke, - zriadenia centrálneho IT registra pre štátnu pomoc v rozsahu a v štruktúre ako ich vymedzí nové nariadenie GBER, ktoré nadobudne účinnosť od 1. 7. 2014 a príslušné usmernenia Európskej komisie.	31. 7. 2015 31. 7. 2015 31. 12. 2015	MF SR
	Opatrenia na zabezpečenie administratívnej kapacity na	Posilnenie administratívnej kapacity koordinátora štátnej pomoci o 10 až 15 miest (100 % až 150 % navýšenie).	31. 12. 2014	MF SR

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
	vykonávanie a uplatňovanie pravidiel Únie o štátnej pomoci	V útvare koordinátora štátnej pomoci budú zabezpečované aj úlohy centra znalostí, ktoré poskytnú potrebné usmernenia v oblasti štátnej pomoci vrátane		
6. Právne predpisy v oblasti životného prostredia týkajúce sa posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA) a strategického environmentálneho posudzovania (SEA) Existencia pravidiel na efektívne uplatňovanie právnych predpisov Únie v oblasti životného prostredia týkajúcich sa EIA a SEA.	Opatrenia na zabezpečenie účinného uplatňovania smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ (EIA) a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES (SEA).	Plánovaná účinnosť novely zákona	1. 12. 2014	MŽP SR
		Metodické usmernenie postupu príslušných orgánov pre posudzovanie vplyvov v „prechodnom“ období (do schválenia a nadobudnutia účinnosti príslušných legislatívnych úprav): - písomná forma pre príslušné orgány štátnej správy v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie obsahujúca správne a dôsledné využívanie výberových kritérií pre zisťovacie konanie (príloha III. smernice EIA, ktorá je premietnutá v prílohe č. 10 zákona EIA), - písomná forma pre príslušné orgány štátnej správy v oblasti posudzovania vplyvov na životné prostredie obsahujúca dôsledný postup pri odôvodnení rozhodnutí zo zisťovacieho konania uvedením vysporiadania sa so stanoviskami dotknutých orgánov a dotknutých obcí a tiež náležitým odôvodnením zo strany príslušného orgánu, - písomná forma pre povoľujúce orgány ako sa zverejní upovedomenie o začatí povoľovacieho konania, z ktorého bude jednoznačne vyplývať právo k prístupu k úplnej žiadosti o povolenie.	31. 05. 2014 (v nadväznosti na postup prípravy legislatívnych úprav, môže dôjsť k posunu termínu) Poznámka: MŽP SR zabezpečuje metodické usmernenie aj v súčasnosti, t.j. priebežne pre prebiehajúce procesy posudzovania, tak na svojej úrovni ako aj na úrovni ostaných príslušných orgánov.	
		Po ukončení rozporových konaní boli legislatívne úpravy predložené EK a budú vykonané technické konzultácie formou priebežnej komunikácie cez stále zastúpenie SR pri EÚ Predloženie príslušných legislatívnych úprav na schválenie vláde SR. Predloženie príslušných legislatívnych úprav na schválenie Národnej	31. 05. 2014 30. 06. 2014 30. 09. 2014	

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		rade SR.		MŽP SR v spolupráci s dotknutými orgánmi štátnej správy MZP SR, CKO, relevantné RO
		Príprava III. ročníka konferencie s medzinárodnou účasťou SEA/EIA 2014 http://www.enviroportal.sk/kalendar-udalosti/den/27-05-2014 Overenie materiálno-technického a personálneho zabezpečenia pre vykonávanie novely zákona .	Do 28. 05. 2014 30. 6. 2015	
		Zavedenie opatrenia na priame uplatňovanie smernice EIA: V rámci konania o žiadostiach - v prípade žiadostí o príspevok, ku ktorým bol záverečný dokument z procesu posudzovania vydaný pred nadobudnutím účinnosti novely zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, bude vykonané preskúmanie súladu predloženého projektu s predmetom posudzovania. V prípadoch, kde došlo k zmenám projektu, bude vykonané opätovné posudzovanie (re-assessment), a v prípade identifikovanej potreby aj opätovné povoľovacie konanie (re-permitting). Opatrenia týkajúce sa preskúmania súladu predloženého projektu s predmetom posudzovania budú upravené v Systéme riadenia a kontroly EŠIF na programové obdobie 2014 - 2020.	31. 12. 2014	
	Opatrenia v oblasti odbornej prípravy a informovania zamestnancov zapojených do vykonávania smerníc EIA a SEA.	Vykonanie školení reflektujúcich na príslušné legislatívne úpravy.	31. 12. 2014	
Ex ante kondicionality Programu rozvoja vidieka				

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
5.2 Odvetvie vody: existencia a) cenovej politiky v oblasti vôd, ktorá poskytuje primerané stimuly pre používateľov na efektívne využívanie vody, a b) primeraný príspevok rozličných spôsobov využívania vody k úhrade nákladov na vodohospodárske služby v sadzbe stanovenej v schválenom pláne riadenia povodia pre investície podporované z programov.	V odvetviach podporovaných z EPFRV členský štát zabezpečil, rôzne spôsoby využitia vody prispeli k tomu, že odvetviu sa vrátia náklady na vodohospodárske služby, v súlade s článkom 9 ods. 1 prvou zarážkou rámcovej smernice o vode, v príslušných prípadoch s ohľadom na sociálne, environmentálne a hospodárske účinky tohto vrátenia nákladov ako aj geografické a klimatické podmienky príslušného regiónu alebo regiónov.	Zahrnutie povinnosti úhrady nákladov za služby spojené s odberom vody na zavlažovanie poľnohospodárskej pôdy (ďalej len „závlahy“) prostredníctvom primeraného príspevku (platby) ako úhrada nákladov za vodohospodárske služby v zmysle zavedenia stimulačnej cenovej politiky podľa čl. 9 Rámcovej smernice o vode do novely zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách (vodný zákon) v znení neskorších predpisov, následne novely nariadenia vlády SR č. 755/2005 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd (zmena v nariadení vlády SR č. 367/2008 Z. z.). SR pripravila novelu zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách (vodný zákon), ktorá obsahuje aj: - opätovné spoplatnenie odberov vody na závlahy, ktoré boli politickým rozhodnutím zrušené v roku 2004, - predmetné návrhy novely zákona ešte musia prejsť celým legislatívnym procesom. Následne bude pripravený vykonávací predpis na legislatívny proces – novela nariadenia vlády SR č. 755/2004 Z. z., ktorým sa ustanovuje výška neregulovaných platieb, výška poplatkov a podrobnosti súvisiace so spoplatňovaním užívania vôd. Ďalej treba uviesť, že v SR existuje regulácia vodohospodárskych služieb týkajúcich sa: - výroby, distribúcie a dodávky pitnej vody verejným vodovodom a odvádzania a čistenia odpadových vôd verejnou kanalizáciou, - využívania hydroenergetického potenciálu vodných tokov, - odberov energetickej vody z vodných tokov na vodných stavbách, - odberov povrchovej vody z vodných tokov. Regulácia uvedených vodohospodárskych služieb je uskutočňovaná prostredníctvom ÚRSO. Ceny za všetky tieto vodohospodárske služby	31. 12. 2014	MŽP SR

Nesplnená alebo čiastočne splnená ex ante kondicionalita	Nesplnené kritériá	Plánované aktivity	Termíny	Zodpovedné orgány
		sú jednotné pre všetky sektory (domácnosti, priemysel, poľnohospodárstvo). Tento spôsob regulácie je zakotvený v Regulačnej politike ÚRSO, platnej na dané obdobie (v súčasnosti pre roky 2012 - 2016).		

2.4 Metodika a mechanizmy na zabezpečenie súladu vo fungovaní výkonnostného rámca

Výkonnostný rámec je jeden zo základných prvkov výsledkovo orientovaného prístupu v programovom období 2014 – 2020. Správne a účinné nastavenie súboru ukazovateľov je rozhodujúce pre úspešnú realizáciu výkonnostného rámca. Navrhnutý prístup predstavuje minimálne požiadavky pre výkonnostný rámec v rámci EŠIF v SR. S cieľom zachovania súladu vo výbere ukazovateľov a určení míľnikov bude potrebné vychádzať zo spoľahlivej analýzy, ktorú vypracujú RO. Analýza predstavuje štyri kroky, ktoré uskutočnia RO:

a) Výber vhodných ukazovateľov:
   - výber ukazovateľov podlieha legislatívnym pravidlám v rámci jednotlivých EŠIF. Vybrané ukazovatele by mali byť reprezentatívne, realistické, overiteľné a dosiahnuteľné;

b) Určenie hodnôt zámerov ukazovateľov, ktoré majú byť dosiahnuté do 31. 12. 2023, na základe výdavkov potrebných na uskutočnenie aktivít s najvýraznejším podielom pri splnení cieľov prioritných osí[324]:
   - vhodné je vykonať analýzu optimalizácie zdrojov (Value for Money) vo vzťahu k želanej hodnote ukazovateľa, ktorá má byť dosiahnutá použitím pridelenej alokácie. Je potrebné rozlišovať medzi uskutočnenými aktivitami, ktoré poskytujú užitočnú skúsenosť z minulosti a novými aktivitami. Uskutočnené aktivity predstavujú databázu aktivít, ktoré umožnia určiť náklady aktivít pre obdobie 2014 – 2020 na základe projektových nákladov z programového obdobia 2007 – 2013, alebo iných relevantných projektových schém s podobnými aktivitami. Nové aktivity, vzhľadom na absenciu skúseností s projektmi, z ktorých by bolo možné určiť náklady, je možné ohodnotiť na základe štandardizovaných cenníkov, vykonaných prieskumov trhu, štatistických prieskumov, štúdií, analýz a relevantných správ. Odporúča sa použiť uznávané kvantitatívne alebo kvalitatívne metódy zavedené v rámci ESF, alebo iné relevantné medzinárodné metódy tak, aby bolo zabezpečené overiteľné určenie výšky nákladov nových aktivít. Ak nie sú prístupné relevantné vstupné údaje pre vykonanie analýzy optimalizácie zdrojov, bude potrebné použiť kvalifikovaný odborný odhad. Aj keď vykonanie analýzy môže byť náročné, je nevyhnutné, aby ju RO vykonal dôsledne tak, aby bolo identifikované prepojenie medzi očakávanými výstupmi a pridelenými finančnými prostriedkami. Tento postup umožní odhadnúť, koľko výstupov bude možné reálne vytvoriť realizáciou navrhovaných aktivít s použitím pridelenej alokácie;

c) Výber vhodných ukazovateľov pre stanovenie čiastkových cieľov na základe plánovaných aktivít s ohľadom na ich potenciál vytvoriť výstupy do roku 2018:
   - za účelom výberu vhodnejšieho ukazovateľa pre potreby výkonnostného rámca, RO pri výbere medzi výstupovým ukazovateľom a kľúčovým vykonávacím krokom vykoná analýzu typu aktivít s ohľadom na potenciál vytvoriť výstup do roku 2018. Analýza zohľadní čas potrebný na prípravnú a implementačnú fázu daného typu operácie.

d) Určenie čiastkových cieľov, ktoré majú byť dosiahnuté do 31. 12. 2018 na základe predpokladaného vývoja implementácie:
   - čiaskové ciele sú priebežné ciele predstavujúce prvé výstupy, ktoré bude hodnotiť EK. Ich hodnoty sa stanovia na základe aktivít, ktoré vytvoria výstupy do roku 2018. S cieľom stanoviť vhodné hodnoty čiastkových cieľov bude potrebné navrhnúť predpokladanú implementačnú krivku špecifickú pre typ ukazovateľa (finančný ukazovateľ; výstupový ukazovateľ alebo kľúčový vykonávací krok; prípadne výsledkový ukazovateľ).

[324] Pre účely tejto kapitoly sa v prípade EPFRV a ENRF „prioritnou osou“ má na mysli „priorita Únie“

Správne použitie metód, odborné odhady a určenie zámerov a čiastkových cieľov bude predmetom ex ante hodnotenia OP.

V prípade EPFRV bude výber ukazovateľov cieľov a čiastkových cieľov pre potreby preskúmania výkonnosti stanovený na základe spoločného systému monitorovania a hodnotenia, ktorého pravidlá budú definované priamo pre EPFRV, a to vrátane relevantných mechanizmov monitorovania. Ciele budú stanovené na základe analýzy a intervenčnej logiky PRV. Hodnoty míľnikov budú stanovené a odôvodnené v PRV.

Výber ukazovateľov a nastavenie zámerov a čiastkových cieľov je prvým krokom pri implementácii výkonnostného rámca. Druhým krokom je návrh mechanizmu monitorovania a hodnotenia zámerov a čiastkových cieľov. Sú dva dôležité predpoklady pre existenciu tohto mechanizmu:

1) Sledované obdobie:

- cieľom je zabezpečiť monitorovanie a hodnotenie počas celého programového obdobia, so začiatkom v roku 2014. To znamená, neobmedziť sa len na roky 2018 a 2023. Monitorovanie a hodnotenie sa uskutoční na ročnej báze a bude zhrnuté v správe o stave implementácie EŠIF pripravenej CKO v spolupráci s RO a schválenej vládou SR. Rovnako bude monitorovanie a hodnotenie zhrnuté vo výročných správach o vykonávaní OP, ktoré pripravia RO.

2) Čiastkové ciele a zámery podliehajú detekčnému a nápravnému mechanizmu, a to od roku 2014:

- okrem stanovenia čiastkových cieľov a zámerov, stanoví RO aj čiastkové hodnoty ukazovateľov pre každý rok programového obdobia 2014 – 2020 a to vrátane rokov 2021 a 2022. RO určí čiastkové hodnoty ukazovateľov na základe plánovaného vývoja implementačnej krivky, projektového cyklu, skúseností z programového obdobia 2007 – 2013, alebo iného relevantného hľadiska.

Monitorovanie a hodnotenie je dvojfázový proces. Prvá fáza končí po roku 2018 vyhodnotením čiastkových cieľov a druhá po roku 2023 vyhodnotením zámerov. Účelom hodnotenia je v prvej fáze vytvorenie podmienok na pridelenie rezervy[325] pre prioritné osi plniace výkonnostný rámec a minimalizovať riziko pozastavenia priebežných platieb. Navyše, prioritné osi plniace výkonnostný rámec môžu mať prospech z pridelenia dodatočnej rezervy tých prioritných osí, ktoré nesplnili výkonnostný rámec. Pridelenie dodatočnej rezervy bude podmienené analýzou potrieb, ktorá bude zahŕňať aj identifikáciu priorít s cieľom určiť, ktoré prioritné osi sú najvhodnejšie na pridelenie dodatočnej výkonnostnej rezervy. Analýza zohľadní aj absorpčnú kapacitu prioritných osí s ohľadom na ich potenciálne zvýšenú alokáciu pri posúdení vonkajších faktorov vplývajúcich na realizáciu prioritných osí, napr. aktuálna makroekonomická situácia. Analýza bude pripravená CKO v spolupráci s RO a zástupcami HP. S cieľom zabezpečenia čo najvyššieho počtu prioritných osí plniacich výkonnostný rámec sa zavedie detekčný mechanizmus pre neplnenie výkonnostného rámca založený na nápravných opatreniach. To znamená, že výročné správy o vykonávaní programov budú obsahovať aj hodnotenie dosiahnutia čiastkových hodnôt ukazovateľov a čiastkových cieľov. V prípade identifikácie neplnenia výkonnostného rámca na úrovni prioritnej osi, príslušný RO vypracuje v spolupráci s CKO akčný plán pre včasnú nápravu, ktorý schváli vláda SR s cieľom zvýšiť politickú legitimitu Akčného plánu. Na druhej strane, nepridelenie výkonnostnej rezervy v dôsledku neplnenia výkonnostného rámca by nemalo byť prekážkou pre splnenie kritérií tematickej koncentrácie, obzvlášť tzv. „earmarking“. Účelom hodnotenia v rámci druhej fázy od roku 2019 bude vytvoriť podmienky pre naplnenie zámerov a minimalizovať riziko finančných opráv. Na tento účel bude použitý, rovnako ako v prvej fáze, mechanizmus včasnej detekcie pre neplnenie výkonnostného rámca založený na nápravných opatreniach.

[325] S výnimkou prioritných osí, na ktoré sa nevzťahuje stanovenie výkonnostnej rezervy. Pri týchto prioritných osiach je rovnako povinnosť plniť čiastkové ciele, no bez pridelenia výkonnostnej rezervy

Podrobnosti týkajúce sa mechanizmu implementácie výkonnostného rámca budú uvedené v metodickom pokyne k výkonnostnej rezerve a výkonnostnému rámcu, ktorý vypracuje CKO.

2.5 Posúdenie potreby posilnenia administratívnych kapacít orgánov zapojených do riadenia a kontroly programov a prípadne prijímateľov, ako aj prípadné zhrnutie aktivít potrebných na tento účel

Doterajšia implementácia politiky súdržnosti EÚ v podmienkach SR bola významným spôsobom ovplyvnená nedostatkami v oblasti administratívnych kapacít (ďalej len „AK“). AK, ich kvalita, štruktúra, pôsobnosť i flexibilita, sú jedným z rozhodujúcich faktorov pre úspešné využívanie EŠIF, pri zohľadnení špecifík EPFRV a ENRF. Skúsenosti z predchádzajúcich programových období poukazujú na potrebu efektívnejšieho nastavenia vzájomných väzieb a koordinácie činností medzi subjektmi administratívneho a finančného riadenia EŠIF, potrebu opatrení pre stabilizáciu a podporu AK, ako aj potrebu adekvátneho zamerania a využitia prostriedkov technickej pomoci EÚ s cieľom zvýšiť efektivitu AK a obmedziť administratívne prekážky pri výkone programovania, riadenia, implementácie, monitorovania, hodnotenia a kontroly EŠIF.

Medzi hlavné identifikované príčiny nedostatočného stavu AK v programovom období 2007 – 2013 možno zaradiť:

- komplikované nastavenie systému riadenia a finančného riadenia, ako aj nejednoznačné rozdelenie kompetencií medzi subjektmi koordinácie ŠF a KF;
- znížená odolnosť systému verejnej správy voči politickým vplyvom, ktoré sa prejavujú aj v rámci implementácie a riadenia politiky súdržnosti EÚ;
- fluktuácia AK, zvlášť v prípade riadiacich zamestnancov pod vplyvom politických cyklov a zmien, ako aj ostatných faktorov;
- nedostatočná integrita informačných služieb v rámci implementujúcich subjektov, aj voči žiadateľom a prijímateľom podpory;
- nedostatok nástrojov pre meranie a hodnotenie výkonnosti AK.

SR si plne uvedomuje strategický význam AK, ako základného predpokladu efektívnej a účinnej implementácie EŠIF. Stratégia posilnenia AK sa sústredí na systematické zvyšovanie výkonnosti a efektívnosti AK zapojených do riadenia a kontroly EŠIF, s prihliadnutím na potreby EPFRV a ENRF. V oblasti AK sa predpokladajú zmeny a nápravné a preventívne opatrenia vo viacerých oblastiach, ako napríklad v nastavení a riadení procesov a mechanizmov pre všetky fázy implementácie programov/projektov, v správnej kvantifikácii AK a optimalizácii pracovných pozícií a procesných rolí pri koordinácii EŠIF, zavedení motivačných nástrojov pre konsolidáciu AK ako dynamického a vzájomne prepojeného celku.

Pre efektívnu a účinnú implementáciu EPFRV a ENRF bude potrebné posilnenie AK, vo väzbe na nové prvky SPP, v oblasti monitorovania a hodnotenia v rámci oboch pilierov SPP, zadefinovanie potrieb vo vzťahu k zabezpečeniu výkonného a efektívneho riadenia a kontroly.

Štruktúra a procesná optimalizácia administratívnych kapacít

V súlade s princípom tematickej koncentrácie dôjde k zníženiu počtu subjektov zapojených do implementácie EŠIF a zníženiu počtu implementačných stupňov, čo však samé o sebe nepostačuje. Súčasťou prípravy využívania EŠIF v programovom období 2014 – 2020 je i vyhodnotenie fungovania riadiacich a koordinačných štruktúr a následná racionalizácia štruktúry subjektov a procesov, spolu so zjednodušením metód, pravidiel a postupov pri implementácii EŠIF. Z hľadiska AK a ich výkonu je potrebné zaviesť opatrenia na zvýšenie plynulosti a korektnosti VO ako jednej z najproblematickejších oblastí implementácie EŠIF, vrátane intenzívnejšieho zapojenia Úradu pre verejné obstarávanie (ďalej len „ÚVO“) do kontroly VO. Konkrétne opatrenia pre zvýšenie plynulosti a korektnosti VO z hľadiska AK budú založené na zintenzívnení spolupráce ÚVO a RO. RO bude povinný na základe centrálne stanovenej rizikovej analýzy zasielať rizikové VO na kontrolu ÚVO

v rámci formalizovanej spolupráce v oblasti poskytovania podpory z EŠIF, ktorú bude zastrešovať CKO[326]. ÚVO vypracuje jednotný výklad a metodiku pri uplatňovaní pravidiel VO pre potreby EŠIF.

Procesná zmena sa zameria aj na efektívnejšie rozdelenie a delegovanie činností a právomocí na úrovni RO. Bude zabezpečené posilnenie centrálnej regulačnej pozície CKO v prípravnej fáze (programovanie, metodická činnosť a pod.) a počas implementácie vo všetkých fázach. Uvedené sa zabezpečí prostredníctvom efektívneho systému monitorovania a hodnotenia napĺňania cieľov jednotlivých programov, s možnosťou reálneho dosahu na navrhovanie konkrétnych nápravných opatrení pri ich neplnení. Konkrétne práva a povinnosti spojené s realizáciou nápravných a preventívnych opatrení budú zadefinované v legislatíve SR a riadiacich dokumentoch EŠIF (napr. zákon o podpore z EŠIF, systém riadenia a kontroly EŠIF, akčné plány a pod.). Predpokladom efektívneho výkonu uvedených činností je zabezpečenie inštitucionálnej stabilizácie CKO prostredníctvom posilnenia AK a zefektívnenia štruktúry, vrátane dobudovania analytických kapacít.

Riadenie administratívnych kapacít

AK sú konfrontované nielen s výzvou vzájomnej spolupráce, efektívneho vnútorného usporiadania a rozdelenia činností a právomocí, ale i s potrebou vysokokvalitného personálneho riadenia a rozvoja AK. Pre účely AK bude súbor opatrení premietnutý do ucelenej stratégie posilnenia a riadenia AK zameranej na systémové zvyšovanie výkonnosti a dosiahnutie pozitívnych zmien už od začiatku programového obdobia 2014 – 2020.

Na základe výsledkov realizovanej analýzy AK[327], je plánované na úrovni SR prijatie ucelenej stratégie posilnenia a riadenia AK. Opatrenia realizované v rámci tejto stratégie budú zamerané najmä na zvýšenie kvality AK s osobitným dôrazom na nasledovné oblasti:

- stanovenie optimalizovanej pôsobnosti pre jednotlivé typové pozície, identifikácia a eliminácia duplicitných činností a vytvorenie štandardizovanej personálnej štruktúry pre administráciu projektového (programového) cyklu;
- vytvorenie štandardizovaného systému hodnotenia výkonnosti a zjednotenie odmeňovania AK pre všetky subjekty, ktorý bude prevenciou pred vnútornou fluktuáciou v rámci subjektov zapojených do riadenia a kontroly a presunom AK medzi jednotlivými subjektmi;
- vytvorenie štandardizovaného systému kariérneho rastu a vzdelávania, ktorý by poskytoval perspektívu rozvoja AK;
- stanovenie kritérií pre schémy tvorby administratívno-personálnych potrieb jednotlivých subjektov a vytvorenie kvalifikačných štandardov pre jednotlivé pozície;
- vytvorenie systému tvorby opatrení na riešenie problémov AK na základe výsledkov analýz, auditov a kontrol;
- obmedzenie vplyvu politických cyklov na personálne zmeny bude do 31. 12. 2014 zabezpečené prijatím nového zákona o štátnej službe. Tento zákon bude upravovať legislatívno-právne normy a postupy výberu a preraďovania štátnych zamestnancov a ukončovania štátnozamestnaneckého pomeru smerom k objektívnosti a transparentnosti riadenia AK. Uvedená legislatívna úprava bude doplnená konkrétnymi opatreniami vo vzťahu k EŠIF, a to najmä:
  - zadefinovaním návrhu optimalizácie organizačnej štruktúry a vytvorenie štandardizovanej personálnej štruktúry v rámci subjektov zapojených do implementácie EŠIF;
  - osobitným centrálnym dohľadom nad výkonom organizačných zmien na úrovni subjektov zapojených do implementácie EŠIF;
  - prepojením oprávnenosti výdavkov na financovanie AK – identifikácia neoprávnenosti výdavkov v prípade účelových a politicky motivovaných zásahov v oblasti AK.

[326] Bližšie sú opatrenia v oblasti VO špecifikované v rámci vyhodnotenia ex ante kondicionality „Verejné obstarávanie“
[327] Analýza AK a efektívnosti subjektov zodpovedných za európske štrukturálne a investičné fondy a AK prijímateľov pomoci, 2014

- zavedenie systematických opatrení umožňujúcich kontrolu výkonu verejnej moci a podporujúcich boj proti korupcii. Na národnej úrovni je ako zodpovedný gestor v tejto oblasti určené MV SR, ktoré bude zastrešovať v rámci komplexnej reformy VS aj aktivity v tejto oblasti, a to v úzkej spolupráci so sekciou kontroly a boja proti korupcii ÚV SR – OLAF. Špecifické opatrenia v oblasti systému riadenia EŠIF bude zastrešovať CKO, v úzkej spolupráci s MV SR ako národným gestorom a ostatnými relevantnými subjektmi. CKO v tejto súvislosti pripraví stratégiu[328] obsahujúcu konkrétne opatrenia, ktorá bude založená na nasledujúcich princípoch:
  - zvýšenie transparentnosti procesov efektívnym zapojením zástupcov partnerov do vykonávaných činností a zintenzívnenie spolupráce s týmito zástupcami;
  - zvýšenie verejnej kontroly prostredníctvom sprístupnenia čo najširšieho rozsahu údajov;
  - zavedenie opatrení na boj proti podvodom[329] a zvýšený dohľad CKO v spolupráci so sekciou kontroly a boja proti korupcii ÚV SR – OLAF nad rozhodovacou právomocou RO na úrovni najrizikovejších procesov (napr. centrálny výber hodnotiteľov, proces výberu projektov a VO).
- posilnenie AK žiadateľov a prijímateľov podpory. V tejto oblasti sú plánované viaceré opatrenia[330], ktoré je možné rozdeliť na nasledujúce kľúčové oblasti:
  - zabezpečenie zvýšenej dostupnosti informácií a poradenstva pre žiadateľov a prijímateľov[331];
  - zmena systému implementácie národných projektov a veľkých projektov – zvýšenie dôrazu na aktívnu spoluprácu RO a prijímateľa podpory pri príprave projektov, najmä v prípravnej fáze, s vhodným zapojením expertov JASPERS (veľké projekty);
  - zabezpečenie systému vzdelávania žiadateľov/prijímateľov podpory o podmienkach implementácie EŠIF (školenia, semináre, atď.).

Pri stanovovaní počtu AK zapojených do EŠIF sa bude vychádzať zo záverov realizovanej analýzy AK[332] so zohľadnením:

- súčasného stavu AK (cca 2 500 AK);
- zvýšenej potreby AK pri súbehu dvoch programových období;
- novej štruktúry subjektov a identifikovaných potrieb AK na programové obdobie 2014 – 2020.

Opatrenia v boji proti korupcii a podvodom

Oblasti boja proti korupcii a podvodom je z pohľadu SR venovaná náležitá pozornosť. Prijatie „Strategického plánu boja proti korupcii v SR“ [333] vytvorilo priestor na koncepčné riešenie problematiky boja proti korupcii a podvodom a zároveň zvýrazňuje záväzok SR pokračovať v prijímaní efektívnych opatrení v tejto oblasti.

Vychádzajúc z odporúčaní EK adresovaných orgánom SR (najmä Pozičný dokument a Anti-korupčná správa prijatá EK 3. februára 2014), prijme SR v rámci snahy napomôcť odhaľovaniu a účinnejšiemu postihu závažnej protispoločenskej činnosti legislatívu upravujúcu ochranu oznamovateľov korupčného správania a zavedie inštitút trestno-právnej zodpovednosti právnických osôb v predmetnej oblasti do svojho právneho poriadku. Medzi ďalšie opatrenia smerujúce k posilneniu transparentného a nekorupčného prostredia, ktoré SR prijala, resp. plánuje prijať aj za pomoci finančných prostriedkov z fondov EÚ možno spomenúť nasledovné opatrenia:

[328] CKO predloží stratégiu na schválenie vláde SR, pričom o podrobnejších krokoch bude priebežne EK informovať

[329] Povinné zavedenie minimálnych štandardov požadovaných čl. 125 ods. 4, písm. c) v súlade s Usmernením k posúdeniu rizika podvodov a efektívne a primerané opatrenia na boj proti podvodom

[330] Ďalšie opatrenia budú prijímané na základe výsledkov a odporúčaní, ktoré budú súčasťou realizovanej analýzy AK, ktorej dôležitá časť je venovaná aj oblasti zlepšenia kapacít prijímateľov

[331] Konkrétna forma zabezpečenia najvhodnejšieho spôsobu posilnenia oblasti poskytovania informácií bude zvolená na základe výsledkov analýzy AK, v spojení s výsledkami z dotazníka zameraného na identifikáciu najvhodnejších spôsobov eliminácie administratívnej záťaže, ktorý je uvedený vo vzťahu k opatreniam v kapitole 2.6 PD SR

[332] Analýza administratívnych kapacít (AK) a efektívnosti subjektov zodpovedných za európske štrukturálne a investičné fondy a AK prijímateľov pomoci, 2014

[333] „Strategický plán boja proti korupcii v SR“ bol prijatý vládou SR dňa 10. 8 2011, pričom vyhodnotenie prijatých opatrení vzala vláda SR na vedomie dňa 2. 4. 2014

a) opatrenia na posilnenie represívnej zložky boja proti korupcii a podvodom

Súbor opatrení v oblasti posilňovania represívnej zložky boja proti korupcii definuje schválené uznesenie vlády SR č. 137/2013 z 20. marca 2013 k „Návrhu opatrení na zabezpečenie plnenia odporúčaní prijatých Pracovnou skupinou OECD pre úplatkárstvo v medzinárodných obchodných transakciách“. V rámci predmetného dokumentu sa SR zaväzuje posilniť vyšetrovacie kapacity špecializovaných vyšetrovacích zložiek zameraných na boj proti korupcii a s ňou súvisiacou legalizáciou príjmov z trestnej činnosti. SR plánuje v tejto súvislosti navýšiť finančné prostriedky na činnosť finančnej polície a špecializovaných vyšetrovacích zložiek zameraných na boj proti korupcii a legalizáciu príjmov z trestnej činnosti, vrátane zabezpečenia školení a vzdelávacích programov pre policajtov špecializovaných vyšetrovacích zložiek zameraných na boj proti korupcii.

V rámci plánovaných opatrení je kladený dôraz na uplatňovanie zásady zásluhovosti pri menovaní manažérskych pozícií v Policajnom zbore MV SR a na potrebu vytvorenia stratégie na účinnejšie zisťovanie a trestné stíhanie trestných činov korupcie. Koordinovaný postup a vzájomná informovanosť pri prijímaní a realizácii opatrení v oblasti boja proti korupcii a podvodom je zabezpečená zriadením medzirezortného Expertného koordinačného orgánu pre boj so zločinnosťou pri Policajnom zbore SR. Zastúpenie pri navrhovaní konkrétnych opatrením v rámci tejto platformy má široké spektrum aktérov z ústredných orgánov štátnej správy, Generálnej prokuratúry, ZMOS, pričom štatút pozorovateľov budú plniť zástupcovia mimovládnych organizácii. Takýto postup je systémovým riešením s potenciálom zabezpečiť koordináciu, súbežnosť a nadväznosť opatrení a aktivít tak z hľadiska časového a priestorového ako aj z hľadiska spôsobov ich realizácie.

b) opatrenia v oblasti transparentnosti financovania politických strán

Za účelom zabezpečenia väčšej transparentnosti a efektívnejšej kontroly financovania politických strán vypracovalo MV SR vládny návrh novely zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov. Predmetom uvedenej novely zákona je právna úprava týkajúca sa financovania a kontroly financovania politických strán spočívajúca v tom, že politická strana bude môcť prijímať finančné dary výlučne prevodom na bankový účet politickej strany. Ďalej sa zavádza povinnosť politických strán viesť prehľadnú evidenciu o daroch, bezodplatných plneniach a darcoch na svojom webovom sídle, čím sa sprísňujú pravidlá pre prijímanie darov a bezodplatných plnení, ako aj ich evidencie. Výročné správy politických strán sa dopĺňajú o ďalšie doklady preukazujúce finančnú disciplínu politickej strany a o prehľady výdavkov na volebnú kampaň. Zároveň sa sprísňujú sankcie za porušovanie pravidiel financovania politickej strany.

Návrh novely zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov bol predložený na rokovanie Národnej rady SR, ktorá ho schválila v prvom čítaní dňa 11. 9 2013. V rámci druhého čítania bude návrh novely zákona č. 85/2005 Z. z. o politických stranách a politických hnutiach v znení neskorších predpisov prerokovaný v pléne Národnej rady SR dňa 27. 5 2014.

c) opatrenia v oblasti implementácie fondov EÚ

SR si uvedomuje potrebu prijímania efektívnych opatrení na boj proti korupcii, podvodom a rodinkárstvu v rámci implementácie fondov EÚ. V tejto oblasti plánuje SR prijať všeobecne záväzný právny predpis, ktorý podrobne upraví práva a povinnosti subjektov zapojených do procesu implementácie, pričom počíta so zavedením nových inštitútov posilňujúcich jeho objektívnosť a transparentnosť. Ide najmä o zadefinovanie zákazu konfliktu záujmov osôb podieľajúcich sa na procese implementácie, rozšírenie možnosti dožadovať sa nápravy v prípade neschválenia žiadostí o podporu ako aj efektívne zapojenie partnerov dozerajúcich na proces schvaľovania, vrátane posilnenia ich kapacít dohľadu nad transparentnosťou a objektívnosťou procesu implementácie. Osobitným inštitútom zriadeným pre účely dohľadu nad objektívnosťou a transparentnosťou procesu implementácie bude Rada CKO.

Podrobnejšie opatrenia v oblasti implementácie fondov EÚ sú pripravované na úrovni Systému riadenia a kontroly EŠIF ako súboru záväzných pravidiel pre poskytovanie prostriedkov EÚ pre všetky subjekty, ktoré majú za úlohu zamerať sa na zvýšenie transparentnosti a kontroly v rámci najrizikovejších procesov (oblasť schvaľovacieho procesu, verejného obstarávania a kontroly).

d) opatrenia v oblasti VO

SR prijme najneskôr do I. polroku 2015 novú komplexnú právnu úpravu pre oblasť VO, v rámci ktorej okrem transpozície nových smerníc EÚ zohľadní skúsenosti z doterajšej aplikačnej praxe vo VO. Konkrétne opatrenia pre oblasť VO sú súčasťou Akčného plánu k ex ante kondicionalite VO.

Systémy a nástroje efektívnej verejnej správy a zhodnotenie budúcich kapacitných potrieb

Na základe realizovanej analýzy AK[334] , zhodnotenia výkonnosti a efektívnosti, ako aj miery synergie a stability AK v programovom období 2007 – 2013, bude definovaná potreba AK a nástrojov na programové obdobie 2014 – 2020 s dôrazom na nasledovné oblasti:

- zavedenie jednotnej metodiky pre implementáciu finančnej podpory z EŠIF pri zohľadnení špecifík EPFRV a ENRF;
- zjednodušenie a sprehľadnenie procesov riadenia a finančného riadenia, identifikácia možností automatizácie procesov a rozšírenia elektronickej výmeny podkladov, dokumentov a informácií;
- zavedenie opatrení pre zvýšenie kvality, dostupnosti, transparentnosti a spoľahlivosti verejných služieb a služieb poradenstva v oblasti implementácie EŠIF, elektronizácia časti agendy služieb;
- vytvorenie a zavedenie spoločnej metodiky a jednotného výkladu inštitútov a postupov zadávania verejných zákaziek a kontroly VO na centrálnej úrovni a v spolupráci s ÚVO;
- posilnenie hodnotenia programov a vykonania štúdií a analýz s využitím prostriedkov technickej pomoci EÚ;
- sledovanie a pravidelné vyhodnocovanie výsledkov realizovaných programov/projektov a zavedenie postupov pre tvorbu a distribúciu finančných prostriedkov v súlade so zisteniami a pravidlami strategického hodnotenia;
- realizácia pravidelného porovnania výkonnosti jednotlivých subjektov a benchmarking implementačného systému, ktorý bude slúžiť ako identifikátor rozdielov a nedostatkov v realizácii EŠIF a ako nástroj pre uplatnenie tzv. „best practice“.

Využitie zdrojov technickej pomoci EÚ bude v plnej miere rešpektovať uvedené opatrenia orientované na zlepšenie AK na strategickej úrovni vo vzťahu k PD SR, ako i na úrovni programov. Pre celkové zlepšenie kvality a efektívnosti implementácie EŠIF v programovom období 2014 – 2020 prostredníctvom naplnenia uvedených cieľov je nevyhnutná optimalizácia procesov, zapojenie AK do implementácie EŠIF, posilnené riadenie a opatrenia na zvýšenie kvality implementácie podporované prostredníctvom technickej pomoci EÚ.

[334] Analýza AK a efektívnosti subjektov zodpovedných za európske štrukturálne a investičné fondy a AK prijímateľov pomoci, 2014

2.6 Využitie zdrojov technickej pomoci EÚ bude v plnej miere rešpektovať uvedené opatrenia orientované na zlepšenie AK na strategickej úrovni vo vzťahu k PD SR, ako i na úrovni programov SR. Pre celkové zlepšenie kvality a efektívnosti implementácie EŠIF v programovom období 2014 – 2020 prostredníctvom naplnenia uvedených cieľov je nevyhnutná optimalizácia procesov, zapojenie AK do implementácie EŠIF, posilnené riadenie a opatrenia na zvýšenie kvality implementácie podporované prostredníctvom technickej pomoci EÚ. Súhrn plánovaných opatrení v programoch, vrátane orientačného harmonogramu na dosiahnutie zníženia administratívnej záťaže prijímateľov

V súvislosti s opatreniami na dosiahnutie zníženia administratívnej záťaže (ďalej len „AZ“) je potrebné identifikovať a odstrániť bariéry až na úroveň žiadateľov o poskytnutie podpory z EŠIF, pri zohľadnení špecifík EPFRV a ENRF. Viaceré opatrenia v tejto oblasti boli, alebo v programovom období 2007 – 2013 sú priebežne prijímané (ako napr. vyžadovanie oficiálnych potvrdení preukazujúcich splnenie podmienok poskytnutia podpory až vo fáze pred vydaním rozhodnutia o schválení a bez nutnosti ich predkladania zo strany väčšiny neúspešných žiadateľov, spustenie testovacej verzie centrálneho dožadovania dokladov preukazujúcich splnenie niektorých podmienok poskytnutia podpory). V programovom období 2014 – 2020 sa počíta so zavedením ďalších opatrení, ktorými sa zvýši efektívnosť poskytovania finančných prostriedkov z EŠIF. Potenciál znižovania AZ pri poskytovaní finančných prostriedkov z EŠIF v programovom období 2014 – 2020, ktorý bol identifikovaný na základe skúseností CKO a jednotlivých subjektov zapojených do implementácie podpory v programovom období 2007 – 2013[335] , sa týka najmä nasledovných oblastí:

- potreba zjednodušenia, sprehľadnenia a zjednotenia formy a obsahu vyhlasovaných výziev na predkladanie žiadostí o poskytnutie podpory v rámci jednotlivých EŠIF;
- potreba zavedenia možnosti dvojkolového výberu žiadostí o poskytnutí podpory s dôrazom na minimalizáciu administratívnej a finančnej náročnosti prvého kola výberu;
- potreba zvýšenia dostupnosti informácií o možnostiach a podmienkach získania podpory z EŠIF a centralizovaného poskytnutia kvalitného a odborného poradenstva v danej oblasti, vrátane zvýšenia informovanosti a publicity o EŠIF prostredníctvom printových a elektronických médií;
- potreba štandardizácie dokumentov týkajúcich sa podmienok poskytnutia podpory a ich koncipovania s dôrazom na ,“user-friendly“ formát;
- potreba zabezpečenia výmeny relevantných informácií o žiadateľoch a projektoch, ktorými disponujú štátne orgány priamou vzájomnou komunikáciou, bez ich vyžadovania od žiadateľov a maximalizácia pozitívnych efektov spojených so zavedením efektívneho IT systému aj pri komunikácii vo väzbe poskytovateľ – prijímateľ;
- úprava jestvujúcich informačných systémov v kontexte princípov e-kohézie, ktoré umožnia výrazné zníženie AZ a prácnosti implementácie EŠIF na strane žiadateľa, prijímateľa, poskytovateľa, auditu a kontroly. Bližšie očakávané prínosy zavedenia princípov e-kohézie sú popísané v časti 4.1.

[335] Navrhované identifikované oblasti s potenciálom znižovania AZ vychádzajú zo skúseností CKO z programového obdobia 2007 – 2013, pri ktorých boli identifikované najväčšie problémy spojené so zvýšenou AZ. Rovnako vzhľadom na potrebu identifikácie slabých miest na úrovni súčasných pravidiel implementácie CKO absolvoval kolo priamych konzultácií s jednotlivými RO. Ich cieľom bolo identifikovanie slabých miest súčasných pravidiel implementácie s cieľom zvýšenia efektívnosti poskytovania podpory a odstraňovania administratívnych bariér. Závery slúžili práve na možnosť zamerať sa na miesta s najväčším potenciálom zníženia AZ a zefektívnenia pravidiel implementácie v prospech žiadateľov/prijímateľov, ktorých sumarizácia je obsahom tejto kapitoly. Nakoľko znižovanie AZ má zjednodušiť procesy primárne na úrovni žiadateľov/prijímateľov, budú navrhované systémové opatrenia doplnené o konkrétne návrhy, ktoré vzídu z prieskumu na úrovni partnerov a prijímateľov, ktorý sa uskutočňuje vo forme dotazníka. Závery z uskutočneného prieskumu budú slúžiť na zapracovanie vhodných spôsobov zníženia AZ do Systému riadenia a kontroly pre programové obdobie 2014 – 2020

Na tieto oblasti je žiaduce nadviazať aj pri nastavovaní procesov implementácie projektov a nárokov kladených na administratívu vo vzťahu k prijímateľom (najmä dostupné, kvalitné a zrozumiteľné informácie v podobe umožňujúcej jednoduchú prácu s nimi, overovanie informácií o prijímateľoch a projektoch priamou komunikáciou s relevantnými štátnymi organizáciami bez ich vyžadovania od prijímateľov a pod.). Okrem uvedených oblastí, sú navrhované nasledujúce opatrenia smerované na znižovanie AZ prijímateľov:

Plánované opatrenia	Začiatok realizácie opatrenia	Plná realizácia opatrenia
Zapojenie zamestnancov do systému nepretržitého vzdelávania subjektov zapojených do implementácie EŠIF, s dopadom na zefektívnenie procesov implementácie a priame zníženie AZ prijímateľov.	1. 1. 2014	31. 12. 2014 a následne priebežne počas celého programového obdobia 2014 – 2020
Pre EŠIF okrem EPFRV – prebudovanie súčasného informačného systému ITMS II na systém plne zohľadňujúci požiadavky e-kohézie, ktorého dizajn a funkcionality budú zodpovedať súčasným svetovým štandardom inteligentných otvorených informačných systémov. Pre PRV 2014 – 2020 Pôdohospodárska platobná agentúra plánuje zavedenie elektronickej komunikácie v rovnakom termíne plnej realizácie opatrenia so zohľadnením celosvetových štandardov v oblasti inteligentných a otvorených IT systémov.	1. 1. 2014	31. 12. 2015
Zavedenie jednotných, jasných a efektívnych pravidiel zmenového konania umožňujúceho optimálne reagovať na zmenené podmienky realizácie projektu.	1. 1. 2014	31. 12. 2014
Zverejňovanie modelových vzorov dokumentácie k VO na úrovni ÚVO v užívateľsky jednoduchom online prostredí s cieľom šírenia príkladov dobrej praxe v oblasti VO.	1. 11. 2013	1. 7. 2015

Zároveň boli identifikované aj nasledujúce oblasti s významným potenciálom ďalšieho znižovania AZ prijímateľov a poskytovateľov:

- zabezpečenie čo najširšieho využitia zjednodušeného vykazovania výdavkov projektov v rámci tých programov, ktoré sú vzhľadom na ich charakter pre využitie jednotlivých spôsobov vykazovania výdavkov vhodné (významný podiel chýb súvisiacich s oprávnenosťou výdavkov je dôsledkom komplikovanosti systému vykazovania výdavkov využívanom v programovom období 2007 – 2013, tzv. princíp skutočných výdavkov);
- vytvorenie jednotnej a unifikovanej dokumentácie upravujúcej spôsob a postupy implementácie projektov, vrátane pravidelnej aktualizácie zoznamov opakujúcich sa nedostatkov, pochybení a šírenia príkladov dobrej praxe v implementácii projektov;
- zabezpečenie jednotnej siete subjektov poskytujúcich poradenské a informačné služby s cieľom zvýšiť dostupnosť informácií pre prijímateľov, uľahčiť prípravu podkladov spojených s implementáciou projektu a znížiť finančnú náročnosť riadenia projektov spojenú s potrebou externe zabezpečovaných poradenských služieb pri implementácii projektov. Vo vzťahu

k poskytovaniu informácií o možnostiach financovania z PRV bude hlavnú úlohu vykonávať Národná sieť rozvoja vidieka SR a jej regionálne pracoviská, pričom všeobecné informácie ohľadne využívania finančných prostriedkov z EŠIF sa budú poskytovať na jednom mieste;

- zavedenie dodržiavania pravidiel prehľadného a efektívneho projektového riadenia a poskytnutie odborného poradenstva v danej oblasti pre prijímateľov v rámci štruktúr jednotnej siete informačných a poradenských centier vrátane Národnej siete rozvoja vidieka SR. Aj v rámci implementačnej fázy bude cieľom zabezpečiť kompletnú dostupnosť informácií na jednom mieste, vrátane nastavenia efektívneho prepojenia informačných kanálov pre PRV a ostatné programy spolufinancované z EŠIF;
- s ohľadom na identifikované ,,slabé miesta" pri poskytovaní podpory z ENRF sú navyše plánované opatrenia na zvýraznenie povinnosti prijímateľa realizovať projekt, v súlade so schválenou žiadosťou o podporu a povinnosti dodržania podmienok udržateľnosti projektu. Cieľom má byť eliminácia potreby opakovaných žiadostí o zmenu projektu, resp. prípadov mimoriadneho ukončenia zmluvného vzťahu. Opatrenia v oblasti znižovania AZ pre projekty podporované prostredníctvom ENRF sa zameriavajú najmä na redukciu povinných príloh k žiadosti o podporu a nadviažu na opatrenia týkajúce sa predkladania vybraných príloh len pri žiadateľoch, pri ktorých boli overené ostatné podmienky potrebné na schválenie žiadosti o podporu;
- v prípade projektov za oblasť problematiky MRK bude zabezpečené efektívne monitorovanie a hodnotenie ako integrálna súčasť vnútroštátneho strategického rámca. Ten bude základným atribútom nevyhnutným na meranie pokroku prostredníctvom zavedenia pravidelného a efektívneho monitorovacieho a hodnotiaceho mechanizmu, a to najmä v programoch zameraných na podporu mobility pracovnej sily, sociálneho začlenenia, boja proti chudobe a akejkoľvek diskriminácii a programov vzdelávania, školení a osvojovania zručnosti, vrátane celoživotného vzdelávania.

Vyššie uvedené opatrenia sa budú aplikovať na všetky EŠIF so zohľadnením osobitných potrieb ENRF a EPFRV. Cieľom je v čo najväčšej miere zakotviť opatrenia na zníženie AZ na centrálnej úrovni, ktorá zabezpečí ich povinné zavedenie na úrovni všetkých subjektov poskytujúcich podporu z EŠIF. Vo vzťahu k aplikácii konkrétnych opatrení na PRV 2014 – 2020 spolufinancovaného z EPFRV sa zabezpečí efektívny systém výmeny informácií a pravidelných konzultácií umožňujúcich využiť jednotlivé opatrenia v prípade relevantnosti aj na projekty spolufinancované z EPFRV.

PPA dlhodobo pracuje na vylepšovaní IT vybavenia s ohľadom na otvorenosť použitých riešení. V oblasti IT uprednostňuje použitie otvorených štandardov, čo bráni vzniku závislosti na dodávateľoch a uľahčuje výmenu informácií. V súčasnosti zavádzané informačné technológie modulov AGIS PRV a AGIS MFR z technického hľadiska vyhovujú podmienkam otvorenosti. Požiadavky vychádzajú z celonárodných štandardov, nariadení a zákonov o e-Governmente.

3 Integrovaný prístup k územnému rozvoju podporovaný z EŠIF, alebo súhrn integrovaných prístupov k územnému rozvoju na základe obsahu programov

V programovom období 2007 – 2013 sa uplatňoval prístup územnej koncentrácie s cieľom smerovať investície v území podľa tematickej príslušnosti. Obce a mestá boli rozdelené na inovačné a kohézne póly rastu a vidiecke oblasti. Realizované projekty však boli implementované ako dopytovo orientované, čo vytváralo tlak na administráciu a spôsobovalo vysoké finančné výdavky žiadateľov na spracovanie projektových žiadostí. Skúsenosti z programového obdobia 2007 – 2013 poukázali na nedostatky v oblasti prípravy, plánovania a pri činnostiach spojených s rozhodovaním na miestnej, regionálnej a národnej úrovni. Bez tejto vzájomnej previazanosti dochádza k presadzovaniu

individuálnych projektov, ktoré majú slabší vplyv na celkové dosahovanie stanovených cieľov v Národnom strategickom referenčnom rámci SR na roky 2007 – 2013.

V programovom období 2014 – 2020 sa pristupuje k uplatneniu integrovaného prístupu tak, aby EŠIF čo najvýraznejšie prispievali k cieľom stratégie Európa 2020. Predpokladom uplatnenia integrovaného prístupu je zlepšenie mechanizmov strategického plánovania a rozhodovania za priamej účasti a zodpovednosti konkrétnych aktérov územného rozvoja formou partnerstva, a to s dôrazom na konkurencieschopnosť územia regiónu. Pre účely implementácie integrovaného prístupu sú základnými východiskami strategické dokumenty SR v oblasti regionálneho rozvoja a územného plánovania. Hlavnou úlohou územnej koncentrácie pre jednotlivé tematické ciele je členenie územia podľa jeho charakteru, funkčnosti a rozvojového potenciálu, ako predpokladu pre smerovanie investícií EŠIF do riešenia špecifických problémov regiónov s efektívnym využitím miestneho potenciálu a zdrojov. Základným východiskom tohto členenia je celoštátny územno-plánovací dokument, a to KURS (pozri časť 1.1.1 Územná koncentrácia investičných priorít tematických cieľov).

V podmienkach SR sa budú využívať aj globálne granty, najmä pre mimovládne neziskové organizácie, ktoré budú tematicky a územne zamerané, a to prostredníctvom podpory z ESF a EFRR. Globálne granty budú implementované prostredníctvom malých projektov sprostredkovateľskými mimovládnymi neziskovými organizáciami, pri zabezpečení čo najširšieho využitia zjednodušeného vykazovania výdavkov.

3.1 Opatrenia na zabezpečenie integrovaného prístupu k využívaniu EŠIF pre územný rozvoj špecifických subregionálnych oblastí

Opatrenia na zabezpečenie integrovaného prístupu na využívanie EŠIF sa budú uplatňovať na viacerých úrovniach a budú založené na posilnení viacúrovňového plánovania a spolupráce.

3.1.1 Miestny rozvoj vedený komunitou (CLLD)

Prostredníctvom nástroja miestny rozvoj vedený komunitou (CLLD) budú v SR riešené výzvy na miestnej úrovni spôsobom, ktorý bol doteraz známy pod prístupom LEADER. Pre miestnu úroveň je typická široká rozmanitosť potrieb a výziev, ktorým jednotlivé územia čelia. Pri ich identifikácii ide o riešenia, ktoré majú priamy dopad na dané územie, a to za predpokladu, že príslušná miestna komunita disponuje organizačnou, technickou a finančnou kapacitou pre ich realizáciu.

Hlavné výzvy na miestnej úrovni sú:

A. Zníženie sociálno-ekonomickej zaostalosti

- zvýšiť konkurencieschopnosť zaostávajúcich vidieckych oblastí,
- zlepšiť podporu živnostníkov a samostatne hospodáriacich roľníkov (SHR), mikro a malých podnikov najmä v poľnohospodárskom sektore,
- zlepšiť kvalifikáciu a prax pracovnej sily,
- znížiť vysokú mieru nezamestnanosti, hlavne mladých na vidieku, a tým znižovať riziko chudoby,
- rozšíriť príležitosti na vznik miestnych trhov a tvorbu krátkych produkčno-spotrebiteľských reťazcov (napr. potravinových),
- rozvinúť miestnu ekonomiku a zlepšiť zavádzanie inovácií na miestnej úrovni,
- zlepšiť využívanie zdrojov vo vidieckych oblastiach, napr. prírodno-kultúrneho dedičstva.

B. Zvýšenie kvality života

- zlepšiť sociálnu a technickú infraštruktúru vo vidieckych oblastiach,
- zvýšiť atraktivitu územia pre obyvateľov a zlepšiť možnosti alternatívneho trávenia voľného času,

- zvýšiť povedomie o hodnotách kultúrneho dedičstva a o ochrane prírodných zdrojov vo vidieckych oblastiach,
- zvýšiť odolnosť a ochranu voči živelným mimoriadnym udalostiam vo vidieckych oblastiach,
- zlepšiť zavádzanie nových progresívnych (zelených) technológií a inovácií vo vidieckych oblastiach,
- zvýšiť podporu sociálnej inklúzie a zmierniť chudobu a zvýšiť hospodársky rast vo vidieckych oblastiach.

C. Zlepšenie infraštruktúry miestnych služieb vo vidieckych oblastiach

- zvýšiť efektívnosť, kvalitu a diverzitu miestnych služieb,
- zvýšiť mieru zapojenia miestnych partnerov do prípravy a implementácie projektov a znížiť dominanciu podpory subjektov verejného sektora.

Medzi hlavné prioritné oblasti realizované prostredníctvom prístupu CLLD patria:

- rozvoj miestnej ekonomiky a zamestnanosti využitím miestnych zdrojov a zavádzanie inovácií vo vidieckych oblastiach, ako aj podpora rôznych foriem zamestnávania vo vidieckych oblastiach,
- ochrana životného prostredia, adaptácia na dôsledky zmeny klímy, efektívne a udržateľné hospodárenie so zdrojmi vo vidieckych oblastiach,
- budovanie kapacít a rozvoj občianskej spoločnosti v regióne,
- zvýšenie kvality a bezpečnosti vybavenosti a fyzickej regenerácie vidieckych oblastí.

Uplatnenie prístupu CLLD bude primárne prispievať k TC9. Jednotlivé stratégie miestneho rozvoja budú môcť prispievať aj k ďalším tematickým cieľom v závislosti od stanovených cieľov miestnych stratégií, a to k tematickým cieľom 1, 2, 3, 4, 5, 6,7, 8 a 10.

Cieľové územie

Cieľovým územím pre CLLD je celé územie SR, t. j. vidiecke a vidiecko-mestské oblasti. Na tomto území bude podporený vznik jedného typu MAS – vidiecke MAS. Vidieckosť MAS je ohraničená celkovou hustotou osídlenia max. 150 obyvateľov/km^2. Súčasťou MAS môžu byť aj menšie, prípadne stredne veľké mestá, alebo mestské časti. V rámci územia MAS tak pôjde o vidiecko-mestské prepojenia. Kritériom pre oprávnenosť MAS je územie celej MAS, nie územia (katastre) jej jednotlivých členov. Počet obyvateľov na území MAS musí byť vyšší ako 10 000 obyvateľov a nesmie prekročiť počet 150 000 obyvateľov. V rámci CLLD budú ako oprávnení žiadatelia o podporu vylúčené obce nad 20 000 obyvateľov. Takéto obce/mestá, ako právnické osoby môžu byť členmi MAS, avšak oprávnenými žiadateľmi o podporu budú môcť byť iba subjekty pôsobiace na ich území, resp. registrované na území danej obce/mesta. Cieľom CLLD je posilnenie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti prevažne vidieckeho územia a zaistenie dlhodobého udržateľného rozvoja územia s riešením vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich funkčným zázemím, a to prostredníctvom multifondového miestneho rozvoja vedeného komunitou s potenciálom komplementarity k integrovaným územným investíciám (ďalej len „IÚI“) a udržateľnému mestskému rozvoju (ďalej len „UMR“).

Identifikácia EŠIF použitých pre CLLD a ich alokácia

Na podporu CLLD sa bude využívať EPFRV, a to prostredníctvom PRV SR (opatrenie Iniciatíva LEADER) a EFRR prostredníctvom IROP. CLLD sa nebude priamo implementovať prostredníctvom ESF a ENRF. Avšak ESF, prostredníctvom OP ĽZ, bude prispievať k definovaným cieľom CLLD na komplementárnej báze prostredníctvom otvorených výziev z OP ĽZ pre MAS. Alokácia z EPFRV na podporu CLLD bude vo výške najmenej 5 % príspevku tohto fondu EÚ v rámci alokácie PRV SR. Alokácia z EFRR prostredníctvom IROP bude predstavovať alokáciu vo výške 100 mil. EUR.

Keďže v rámci CLLD bude podporený jeden typ MAS, úloha fondov EFRR a EPFRV nebude diferencovaná podľa rôznych typov území, ale obidva fondy sa budú využívať na rovnakom území MAS. Pokiaľ ide o podporu rozvoja podnikania a zamestnanosti EPFRV sa bude zameriavať v rámci PRV na oblasti podpory poľnohospodárstva, potravinárstva, lesníctva, vidieckeho cestovného ruchu, diverzifikácie poľnohospodárskych aktivít. Podpora EFRR bude zameraná na podporu ostatných podnikateľských aktivít v území MAS. Pokiaľ ide o oblasť zlepšovania fyzickej regenerácie územia, úlohou EFRR bude posilňovanie mestsko-vidieckych prepojení a vzťahov medzi rozvojovými centrami a okolím v rámci územia MAS a úlohou EPFRV bude zlepšovanie kvality života vo vidieckych obciach prostredníctvom investícií do drobnej infraštruktúry a zlepšovania miestnych služieb.

Rozsah stratégií miestneho rozvoja

Integrované stratégie miestneho rozvoja budú pripravované ako multifondové stratégie, t. j. financované z EPFRV a EFRR. S cieľom zvýšiť prínos k plneniu cieľov stratégie Európa 2020 môže mať ich rozsah širšie zameranie s priemetom na realizáciu aktivít z ostatných nástrojov podpory EÚ a SR mimo EŠIF.

SR neuplatní financovanie prevádzkových nákladov na chod MAS a nákladov na oživenie stratégií (animácie) prostredníctvom hlavného (lead) fondu. Tieto náklady budú financované z EPFRV a EFRR nasledovne: Prevádzkové náklady na chod MAS (s výnimkou MAS na území BSK) budú hradené z EFRR a náklady na oživenie stratégií (animácie) budú hradené z EPFRV. Z EPFRV budú tiež hradené prevádzkové náklady na chod MAS nachádzajúcich sa na území BSK.

Pre efektívnu implementáciu nástroja CLLD je potrebné zmobilizovať aktérov v území s cieľom analyzovania územia, zapojenia aktérov do rozhodovania a prípravy a následnej implementácie kvalitnej stratégie miestneho rozvoja. Zo zdrojov určených na implementáciu nástroja CLLD bude preto vyčlenená časť prostriedkov na prípravnú podporu, predovšetkým pre partnerstvá a územia, ktoré doteraz neimplementovali prístup zdola-nahor (LEADER). V rámci prípravnej podpory budú podporené náklady na budovanie kapacít (tréningy, školenia pre miestnych aktérov), náklady na štúdie a analýzy dotknutého územia, náklady spojené s prípravou stratégie vrátane administratívnych nákladov a pod. Pre partnerstvá a územia, ktoré doteraz neimplementovali prístup zdola-nahor bude vyhlásená výzva na prípravnú podporu. Prípravná podpora bude financovaná z EPFRV. Po poskytnutí prípravnej podpory bude v dostatočnom časovom odstupe vyhlásená výzva pre výber MAS, do ktorej sa budú môcť prihlásiť partnerstvá a územia, ktoré doteraz neimplementovali prístup zdola-nahor, a ktoré využili prípravnú podporu, ako aj MAS, ktoré prípravnú podporu nevyužili. Prípravná podpora bude financovaná z EPFRV. Dôležitou súčasťou kvalitnej prípravy budú aj aktivity realizované príslušnými RO s cieľom informovania relevantných partnerov o nástroji CLLD, o možnostiach podpory, tvorby stratégie a pod.

Koordinácia a administratívne zabezpečenie CLLD

Hlavným orgánom zodpovedným za koordináciu prípravy a implementácie CLLD na národnej úrovni bude MPRV SR z pozície RO pre PRV SR 2014 – 2020 (ďalej aj „gestor CLLD“). Gestor CLLD spolu s RO pre IROP vytvorí spoločný orgán na koordináciu prípravy a implementácie CLLD, ktorého hlavnou úlohou bude vecné a časové zladovanie činností vo vzťahu k CLLD. Vyhlásenie výzvy (prípadne výziev) na výber MAS bude v kompetencii gestora CLLD. Pre výber stratégií miestneho rozvoja a následné pridelenie štatútu MAS, vytvorí gestor CLLD výberovú komisiu so zastúpením RO pre IROP. V rámci oblastí, ktoré budú vyžadovať spoločný koordinovaný prístup, bude gestor CLLD pri implementácii CLLD spolupracovať s RO pre IROP a inými relevantnými partnermi.

Minimálne úlohy MAS sú definované v článku 34 nariadenia (EÚ) č. 1303/2013 a sú nasledovné:

- budovanie kapacít miestnych aktérov na vytváranie a uskutočňovanie operácií vrátane podporovania ich schopností na riadenie projektu,
- vypracovanie nediskriminačného a transparentného výberového konania a objektívnych výberových kritérií, ktorými sa zabráni vzniku konfliktu záujmov (tak aby aspoň 50 **%** hlasov

rozhodnutí o výbere patrilo partnerom, ktorí nie sú orgánmi verejnej správy) a umožní výber písomným konaním,
- zabezpečenie súladu so stratégiou miestneho rozvoja pri výbere operácií tak, že sa tieto operácie zoradia podľa ich prispievania k plneniu cieľov a zámerov tejto stratégie,
- príprava a uverejnenie výziev na predkladanie žiadostí o podporu vrátane vymedzenia výberových kritérií,
- prijímanie a posudzovanie žiadostí o podporu,
- výber operácií a stanovenie výšky podpory a ich predloženie orgánu zodpovednému za konečné overenie oprávnenosti pred schválením,
- monitorovanie vykonávania stratégie miestneho rozvoja a podporovaných operácií a vykonávanie špecifických hodnotiacich aktivít súvisiacich so stratégiou.

Medzi ďalšie úlohy MAS patrí:
- publicita a informovanie o dotknutej oblasti a výsledkoch stratégie miestneho rozvoja,
- sieťovanie a spolupráca s inými MAS, resp. subjektmi na vidieku,
- ďalšie úlohy zadefinované v príslušných programoch.

3.1.2 Integrované územné investície (IÚI)

Základná požiadavka pre implementáciu IÚI je existencia strategického dokumentu, ktorý definuje najmä celkové ciele, vrátane očakávaných výsledkov; príslušné územie, na ktorom sa majú IÚI realizovať; investičné priority zodpovedajúcich programov; implementačné procesy výkonu stratégií a monitorovací mechanizmus, vrátane výsledkových ukazovateľov.

IÚI sa budú realizovať na základe tzv. regionálnych integrovaných územných stratégií (ďalej aj „RIÚS"), a to prostredníctvom IROP. RIÚS bude východiskovým strategickým dokumentom pre realizáciu IÚI na regionálnej úrovni, s dopadom na miestnu úroveň. Na základe RIÚS sa budú realizovať IÚI na úrovni regiónu v zmysle individuálnych a integrovaných projektov, ktorých vzájomná realizácia prispieva k plneniu cieľov danej RIÚS. RIÚS bude obsahovať analyticko-strategickú časť (analýza, tematické oblasti podpory, očakávané výsledky) a programovú časť (plánované opatrenia, ktoré sa majú realizovať na území RIÚS, harmonogram ich implementácie a proces monitorovania danej RIÚS). Integrovaný prístup v danom funkčnom území bude zabezpečený tým, že prostredníctvom RIÚS budú musieť byť identifikované také plánované opatrenia, ktoré prispejú k rozvoju celého funkčného územia RIÚS. Každá RIÚS bude pokrývať územie NUTS 3, t. j. celkovo bude implementovaných 8 RIÚS, vrátane BSK, ktoré spoločne pokrývajú územie celej SR.

Plánované opatrenia a aktivity vychádzajúce z RIÚS budú financované z väčšiny tematických prioritných osí IROP. Na zabezpečenie integrovaného charakteru a komplexných riešení budú plánované opatrenia financované z IROP komplementárne podporované „mäkkými" opatreniami financovanými z ESF prostredníctvom „OP ĽZ. V RIÚS budú navrhované aj „mäkké" opatrenia, ktoré budú komplementárne zodpovedať investičným aktivitám IROP. Koordinácia podpory medzi IROP a OP ĽZ bude zabezpečovaná na úrovni RO, a to prostredníctvom pracovných skupín pre oblasť deinštitucionalizácie poskytovania sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti a pre oblasť vzdelávania. V rámci RIÚS sa nevylučuje aj možnosť identifikácie takých plánovaných opatrení, ktorých realizácia bude v kompetencii iných OP. Žiadosti o podporu, ktoré budú predkladané na schválenie iných OP, ako IROP, a ich ciele budú korešpondovať s plánovanými opatreniami v schválenej RIÚS, budú zvýhodnené v hodnotiacom a výberovom procese.

Model RIÚS predstavuje aplikáciu princípu partnerstva v súlade čl. 5 nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 1303/2013. Nositeľom RIÚS bude „partnerstvo pre tvorbu a implementáciu RIÚS" (ďalej aj „partnerstvo") zložené zo zástupcov regionálnej samosprávy (vyššie územné celky), miestnej samosprávy (mestá a obce), štátnej správy, miestnych iniciatív (miestne akčné skupiny, združenia obcí) a ďalších sociálno-ekonomických partnerov (podnikateľský sektor, záujmové združenia, tretí sektor). Regionálne partnerstvo bude inštitucionalizované vo forme Rady partnerstva pre RIÚS,

zloženej z vybraných zástupcov subjektov tvoriacich partnerstvo. Rada partnerstva pre RIÚS bude mať rozhodujúcu úlohu pri príprave RIÚS, najmä čo sa týka definovania územného priemetu cieľov IROP, ktoré sa majú realizovať na území pokrývanom RIÚS.

Vyššie územné celky (NUTS 3) budú plniť úlohu gestora prípravy a implementácie RIÚS (ďalej len „gestor RIÚS“). Všetky zásadné rozhodnutia a výstupy gestorov RIÚS budú podliehať schváleniu Radou partnerstva pre RIÚS. Úloha RO pre IROP bude vo vzťahu k partnerstvu potvrdzovať jeho rozhodnutia, ako napr. schvaľovanie RIÚS, schvaľovanie predložených žiadostí o podporu, na základe plánovaných opatrení, schválených na úrovni Rady partnerstva pre RIÚS a dohliadať na napĺňanie stratégie IROP. Proces monitorovania a hodnotenia na národnej úrovni bude zabezpečovať RO pre IROP, v spolupráci s gestormi RIÚS.

RIÚS bude vychádzať z programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávnych krajov, programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja miest a obcí, regionálnych, sektorových koncepčných a ďalších relevantných strategických dokumentov. RIÚS bude záväzným strategickým dokumentom implementácie IROP v danom regióne definujúcim konkrétne plánované opatrenia, ktoré budú východiskom pre žiadosti o podporu, s dôrazom na integrovaný prístup pre rozvoj územia.

Tabuľka 7: Indikatívna finančná alokácia pre IÚI okrem UMR

Prioritná os	Fond	Indikatívna alokácia v EUR (zdroje EÚ)
PO 1 Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch	EFRR	312 000 000,00
PO 2 Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám	EFRR	473 183 197,00
PO 3 Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch	EFRR	55 015 548,00
PO 4 Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie	EFRR	60 328 116,00
Spolu IROP	EFRR	900 526 861,00

3.1.3 Udržateľný mestský rozvoj, vrátane princípov na identifikovanie mestských oblastí, kde sa majú integrované aktivity udržateľného mestského rozvoja uskutočniť a indikatívna alokácia určená na aktivity v rámci EFRR na vnútroštátnej úrovni

V podmienkach SR je mestský rozvoj legislatívne ustanovený v zákone č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý vyšším územným celkom a obciam ustanovuje vypracovať program hospodárskeho a sociálneho rozvoja v prípade, ak sa chcú uchádzať o verejné zdroje. Musia pritom rešpektovať hlavne výstupy nástrojov územného plánovania ustanovené Stavebným zákonom, ktoré sústavne a komplexne riešia priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú jeho zásady rozvoja a navrhujú vecnú a časovú koordináciu činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno-historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi udržateľného rozvoja.

KURS, ako hierarchicky najvyšší nástroj územného plánovania, vymedzil na základe komplexného zhodnotenia systému osídlenia SR najvýznamnejšie priestory mestského rozvoja. Toto bolo stanovené ako hlavné kritérium pre vymedzenie podporovaných mestských oblastí, nakoľko KURS je komplexne spracovaný a prerokovaný, dlhodobo platný dokument schválený vládou SR, ktorý je priebežne aktualizovaný.

Mestami navrhnutými na podporu sú Bratislava, Košice a centrá osídlenia prvej skupiny, ktoré tvoria jej prvú podskupinu vymedzenú KURS, t. j. všetky krajské mestá SR. Do oprávneného územia podpory UMR sa pritom zahŕňa jednak vlastné administratívne územie mesta, ako aj jadrové pásmo ťažiska

osídlenia prvej úrovne vymedzené v KURS, ktoré spolu predstavujú mestské funkčné oblasti[336] (pozri časť 1.1.1).

Centrum najvyššieho významu – hlavné mesto SR Bratislava, predstavuje koncentráciu najvýznamnejších vzdelávacích, výskumných, zdravotných, finančných, kultúrnych a ostatných obslužných zariadení celoštátneho významu. Druhé najvýznamnejšie centrum je mesto Košice. Ďalej sú to mestá, ktoré plnia aj funkciu krajských miest. Ide o mestá medzinárodného a celoštátneho významu: Banská Bystrica, Nitra, Prešov, Trenčín, Trnava a Žilina.

Veľmi dôležitým faktorom dopĺňajúcim uvedené hlavné kritérium sú aj skúsenosti z predchádzajúceho obdobia, existujúci dostatočný potenciál a kapacita k naplneniu cieľov ekonomického rastu, tvorby pracovných miest za súčasného zohľadňovania požiadaviek na sociálny rozvoj a environmentálnu udržateľnosť. U všetkých krajských miest sa predpokladá dostatočná pripravenosť, kapacita a dosiahnutie multiplikačných a synergických efektov. Taktiež sa očakáva ich zvýšená schopnosť na podporu inovačných opatrení (štúdie a pilotné projekty) s cieľom identifikovať a realizovať nové riešenia problémov súvisiacich s UMR.

Integrované opatrenia UMR budú podporované prostredníctvom rozsahu prioritných osí IROP.

UMR sa bude realizovať ako súčasť modelu RIÚS, pričom každá RIÚS bude obsahovať aj samostatnú strategickú časť venovanú UMR vo vzťahu k stanoveným mestským funkčným oblastiam. Za účelom prípravy stratégie UMR vytvorí krajské mesto partnerstvo za účasti zástupcov partnerov tvoriacich mestskú funkčnú oblasť. Mestskú funkčnú oblasť v Rade partnerstva pre RIÚS bude zastupovať minimálne zástupca krajského mesta. Schvaľovanie plánovaných opatrení vychádzajúcich zo stratégie pre UMR bude vykonávané zo strany orgánov miest a obcí vo funkčných územiach UMR. Ostatné procesy spojené so schvaľovaním a implementáciou stratégií pre UMR budú obdobné, ako pri RIÚS.

Tabuľka 8: Indikatívna alokácia určená na integrované aktivity UMR v rámci EFRR na národnej úrovni

Fond	Indikatívna alokácia určená na integrované aktivity udržateľného mestského rozvoja na národnej úrovni (EUR)	Podiel na celkovej alokácii fondu (%)
EFRR	368 100 000,-	5,00

3.1.4 Hlavné prioritné oblasti spolupráce v rámci EŠIF, v prípade potreby zohľadňujúce makroregionálne stratégie

SR bude v programovom období 2014 – 2020 spolupracovať na implementácii programov cezhraničnej spolupráce (SK – CZ, HU – SK, PL – SK, SK – AT a HU – SK – RO – UA) v súlade s národnými, ako aj nadnárodnými stratégiami s cieľom zabezpečiť komplementaritu s hlavnými programami SR pri identifikácii riešení spoločných výziev, ktoré ovplyvňujú určitú geografickú oblasť.

Investície v rámci cezhraničnej spolupráce sa primárne prejavia na kvalite života obyvateľov a fungovaní verejných a súkromných inštitúcií pôsobiacich v danom území. Na základe tohto predpokladu sa cezhraničná spolupráca v nasledujúcom období sústredí na zhodnocovanie vnútorného potenciálu v prospech ďalšieho vyváženého rozvoja prihraničného územia.

Pre aktivity smerujúce k podpore projektov, ktoré napĺňajú integrované riešenia na danom území, sú relevantné nasledovné oblasti podpory využívané komplementárnym spôsobom:

- v oblasti dopravy budú programy cezhraničnej spolupráce zamerané najmä na aktivity, ktoré prispejú ku kvalite a bezpečnosti vybraných úsekov cestnej siete s cieľom zlepšiť prepojenosť

[336] Mestské funkčné oblasti krajských miest sú stanovené v Analýze rozvojového potenciálu regiónov SR a ich územných rozdielov s priemetom na tematickú koncentráciu EŠIF v Partnerskej dohode SR na roky 2014 – 2020

sekundárnych a terciárnych uzlov na TEN-T sieť a podporiť využívanie ekologických foriem dopravy;

- v oblasti životného prostredia budú aktivity zamerané na ochranu a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva a ochranu a zachovanie biodiverzity;
- v oblasti VaI budú programy cezhraničnej spolupráce podporovať aktivity zamerané na prepájanie a podporu cezhraničnej spolupráce medzi subjektmi výskumu, vývoja a podnikateľskou sférou, vytváranie cezhraničných inovačných platforiem (sietí), prenos výsledkov aplikovaného výskumu do praxe a jeho ďalšej komercializácie subjektmi pôsobiacimi v cezhraničnom regióne;
- v oblasti vzdelávania budú programy cezhraničnej spolupráce zamerané na aktivity, ktoré budú prispievať k posilneniu odborného a celoživotného vzdelávania pre potreby praxe;
- v oblasti posilňovania inštitucionálnych kapacít a efektívnej verejnej správy budú programy cezhraničnej spolupráce zamerané na aktivity, ktoré prispejú k zintenzívneniu väzieb prostredníctvom miestnych iniciatív a zlepšovaniu inštitucionálnej spolupráce, vrátane rozvoja ľudských zdrojov a strategického plánovania.

Na základe skúseností z programového obdobia 2007 – 2013 je záujem aj o posilnenie cezhraničných vzťahov prostredníctvom realizácie malých projektov založených na aktivitách typu „ľudia ľuďom“. Predpokladá sa podpora širokospektrálne zameraných aktivít s prevažne neinvestičným charakterom.

Operačný program ENI HU-SK-RO-UA 2014 – 2020 bude naďalej podporovať zintenzívnenie a prehĺbenie oblastí rozvoja vzájomnej spolupráce medzi jednotlivými regiónmi s prihliadnutím na udržateľnosť v sociálnej, environmentálnej a ekonomickej oblasti. Program zároveň deklaruje potrebu zvýšenej podpory štvorstrannej spolupráce pri príprave tzv. strategických projektov.

Iniciatíva LEADER PRV SR 2014 – 2020 nadviaže na skúsenosti z programového obdobia 2007 – 2013 a bude pokračovať v podpore nadnárodnej spolupráce MAS v rámci EÚ, ako i z tretích krajín. Podporené budú činnosti zamerané najmä na hľadanie spoločného potenciálu rozvoja, budovanie spoločných tradícií, zvyšovanie turistického potenciálu spolupracujúcich území, ale aj výmenu skúseností, informačné a propagačné aktivity na vidieku a pod. Na účely zabezpečenia komplementarity medzi programami EÚS a projektmi nadnárodnej spolupráce bude realizovaná spolupráca MAS v rámci iniciatívy LEADER s partnermi zo susediacich krajín zahrnutých do programov EÚS, a to nielen pri tvorbe stratégie rozvoja územia, ale aj pri plánovaní projektov spolupráce v rámci iniciatívy LEADER.

Komplementarita a synergia v rámci identifikovaných spoločných aktivít bude zabezpečená výlučne podporou spoločných projektov s významným cezhraničným dopadom. Ich realizáciou sa bude klásť dôraz na riešenie spoločných cezhraničných problémov, tvorbu nových spoločných produktov a nástrojov s ich využitím pre cieľové skupiny na oboch stranách hranice. Programy cezhraničnej spolupráce tak budú vytvárať priaznivé podmienky pre zintenzívnenie a rozšírenie cezhraničných väzieb, čo poukazuje na jasnú doplnkovosť k národným programom. Zároveň bude pre dosiahnutie komplementarity s ostatnými programami financovanými z EŠIF zabezpečená koordinácia na riadiacej úrovni, a to zriadením formálnej pracovnej komisie s pravidelným časovým intervalom jej zasadnutia za účelom zabezpečenia koordinácie medzi programami EŠIF a programami EÚS, resp. ostatnými nástrojmi podpory EÚ a SR. (Bližšie viď kap. 2.1)

Programy cezhraničnej spolupráce, na ktorých sa podieľa SR, môžu vďaka svojmu zameraniu podporiť čiastočné riešenia cieľov Stratégie EÚ pre dunajský región (ďalej len „Dunajská stratégia“) prostredníctvom implementácie aktivít v oblasti ochrany životného prostredia, prírodného a kultúrneho dedičstva, udržateľnej dopravy, zvýšenia inštitucionálnej spolupráce a zefektívnenia spolupráce v oblasti školstva, vedy a výskumu, ako aj podpory cezhraničnej spolupráce medzi podnikateľskými subjektmi. Hlavné programy budú plnením svojich cieľov synergicky podporovať plnenie priorít Dunajskej stratégie, a to aj prostredníctvom opatrení na podporu rozvoja znalostnej

spoločnosti prostredníctvom výskumu, vzdelávania a IKT, ako aj investíciami do ľudí, ich zručností a podporou zamestnanosti a sociálnej inklúzie vrátane začlenenia MRK.

Nadnárodný program EÚS pre Strednú Európu na obdobie 2014 – 2020 sa zameriava na posilnenie nadnárodného charakteru spolupráce medzi členskými štátmi EÚ v otázkach strategického významu. Program bude naďalej podporovať spoluprácu v krajinách a regiónoch strednej Európy, čím prispeje k zlepšeniu výskumu, inovácií a konkurencieschopnosti, využívaniu obnoviteľných zdrojov energie a nízkouhlíkových stratégií, ochrane životného prostredia a udržateľného využívania kultúrneho a prírodného dedičstva, regenerácii nevyužitých priemyselných zón a priestorov s environmentálnou záťažou, zvýšeniu využívania regionálnej dopravy a podpore prechodu na nízkouhlíkové dopravné systémy. Taktiež sa v rámci tohto programu očakáva podpora implementácie Dunajskej stratégie v oblasti strednej Európy. Potenciál dunajského priestoru na rozvoj VVaI so zapojením súkromného a verejného sektora bude podporený vypracovaním tzv. dunajskej štúdie a jej praktickým využitím.

Program EÚS pre dunajský región (ďalej len „ETC Dunaj“) sa bude geograficky zameriavať na tie isté krajiny ako Dunajská stratégia, pričom SR v ňom bude zohrávať aktívnu úlohu pri udržateľnom rozvoji regiónu. Program bude zameraný na posilnenie tých aktivít, ktoré prinášajú pridanú hodnotu vo forme cezhraničných riešení a foriem spolupráce a predstavujú udržateľné riešenie aktuálnych problémov, či už environmentálnych, sociálnych, kultúrnych a ekonomických. ETC Dunaj bude plniť funkciu doplnkového zdroja pre financovanie Dunajskej stratégie, najmä pre lepšiu identifikáciu, sieťovanie a koordináciu spoločných opatrení a aktivít. Prioritne sa bude program obsahovo zameriavať na otázky zmeny klímy a predchádzania rizikám, ochrany životného prostredia, využívania zdrojov a udržateľnej dopravy. V týchto oblastiach sa budú identifikovať prednostne projekty, ktoré budú synergickým spôsobom napĺňať cieľ 1 Investovanie do rastu a zamestnanosti a cieľ 2 EÚS. V rámci programu ETC Dunaj boli identifikované tematické ciele, ktoré sú v korelácii s tematicky koncentrovanými zdrojmi stanovenými v hlavných programoch SR. Pre účely spolupráce a transferu poznatkov za oblasť VaI sa predpokladá začatie II. etapy implementačnej fázy v širšej spolupráci s krajinami CZ, AT, HU, DE, RO, RS, HR, SI a zriadenie Inovačného fondu pre dunajský región. Pre dosiahnutie konkurencieschopnosti a zamestnanosti je potrebné v kľúčových oblastiach posilniť spoluprácu pre vytváranie sietí, spolupráce, ktoré budú zahŕňať nadnárodné spoločnosti, MSP, univerzity, výskumné centrá a regionálne a miestne samosprávy. V rámci VVaI má SR záujem o medzinárodnú spoluprácu v rámci Dunajskej stratégie pri budovaní štruktúr ESFRI[337]. Zámerom je tiež iniciovať rozšírenie spolupráce regionálnych skupín strednej a východnej Európy aj o krajiny západného Balkánu, najmä v oblasti energetiky so zameraním na bezpečnosť, vývoj v oblasti zlepšovania účinnosti materiálov a systémov slúžiacich na prenosy energie a tvorby sietí pre účasť SR v globálnych projektoch v týchto oblastiach.

Rozvoj dopravnej infraštruktúry, vrátane rozvoja dunajskej vodnej cesty a zabezpečenie splavnosti Dunaja považuje SR za jednu z hlavných priorít. V oblasti dopravy je potrebné využiť potenciál splavnosti Dunaja v pôvodnom toku, vrátane vybudovania TEN-T, ktoré by odbremenili prepravné cesty regiónu, najmä od kamiónovej dopravy, čo by malo priaznivejšie dôsledky na životné prostredie a taktiež sa tým umožní rýchla a cenovo efektívna preprava tovarov. Rozvoj dopravnej infraštruktúry dobudovaním ciest II. a III. triedy je potrebné realizovať s priamym napojením na koridory siete TEN-T. V kontexte EÚS sa predpokladá aj financovanie lokálnych ciest a mostov ako súčasť operácií zameraných na zvýšenie pracovnej mobility v prihraničnom pásme. Predpokladom je vybudovanie integrovanej dopravy prostredníctvom spolupráce medzi SR a PL, HU a AT. Prepojenosť medzi jednotlivými časťami regiónu umožní plnohodnotný rozvoj miest a obcí regiónu, zvýšenie ich konkurencieschopnosti a súdržnosti. Čiastočne sa Dunajská stratégia bude realizovať aj prostredníctvom spoločných aktivít v rámci Európskeho výskumného priestoru, alebo Horizont 2020, ako aj realizáciou opatrení smerujúcich k podpore konkurencieschopnosti podnikov, vrátane rozvoja klastrov prostredníctvom vytvárania cezhraničných sietí spolupráce, spoločných aktivít v rámci

[337] Európske strategické fórum výskumnej infraštruktúry

dunajského regiónu a podporou prepojení medzi inštitúciami, ktoré sa zaoberajú inováciami a tými, ktoré podporujú podnikanie.

Výstavba ciest v rámci investícií do dopravnej infraštruktúry prostredníctvom programov cezhraničnej spolupráce bude prispievať k dosahovaniu špecifických cieľov daných investičných priorít. Tieto investície do výstavby ciest budú komplementárne dopĺňať ostatné súvisiace investície financované z cezhraničných programov alebo iné programy v rámci cieľa 1 Investovanie do rastu a zamestnanosti. V rámci výstavby ciest bude posúdený cezhraničný charakter, pričom doplnkové investície do ciest v rámci príslušnej investičnej priority nebudú vo finančnom vyjadrení prevažovať iné projekty financované v rámci danej investičnej priority. Zároveň bude pri každej investícií do dopravnej infraštruktúry zabezpečený cezhraničný dopad[338].

Z hľadiska energetickej bezpečnosti SR a z pohľadu udržateľného rozvoja dunajského regiónu je budovanie energetickej infraštruktúry nevyhnutné. Energetickú bezpečnosť je možné zvýšiť využívaním geotermálnej energie pri súčasnom rešpektovaní ochrany životného prostredia. Výraznejšie využívanie energie Dunaja a jeho prítokov, ako OZE pri súčasnej diverzifikácii energetických zdrojov, prispeje aj k plneniu záväzkov v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov. Pre posilnenie energetickej bezpečnosti dunajského regiónu je nevyhnutné zabezpečiť kompatibilitu a prepojenosť národných energetických sietí. Z tohto dôvodu vynaloží SR úsilie na hľadanie nových možností a riešení pre zlepšenie koordinácie a kooperácie aktivít s cieľom zintenzívnenia skutočnej integrácie regiónov s rešpektovaním zmeny národných politík na budovanie energetickej infraštruktúry. V rámci budovania infraštruktúrnych projektov v energetike (cezhraničné prepojenia) sa uvažuje s podporou financovania týchto projektov prostredníctvom finančného nástroja CEF.

Implementáciou aktivít v oblasti životného prostredia sa podporí plnenie priorít II. piliera Dunajskej stratégie „Ochrana životného prostredia v podunajskej oblasti“. S účasťou integrovaného prístupu dunajského regiónu v oblasti životného prostredia, ktorému je potrebné venovať osobitnú pozornosť, je kvalita vody a výdatnosť vodných zdrojov. Aktivity, pri ktorých možno očakávať príspevok k plneniu Dunajskej stratégie budú tiež súvisieť s riešením problematiky environmentálnych záťaží, ochrany biodiverzity a biotopov, posilnenia sústavy NATURA 2000, ako aj aktivitami zameranými na zlepšenie nakladania s odpadmi tak, aby nedochádzalo k prekrývaniu s aktivitami realizovanými v národných programoch. V rámci programov nadnárodnej spolupráce je potrebné vo väčšej miere zapájať do partnerstiev aj Európske zoskupenia územnej spolupráce (ďalej len „EZÚS“).

Zvýšenie synergického efektu sa bude v praxi dosahovať sústredením inštitucionálnych administratívnych kapacít pri koordinácii Dunajskej stratégie a programov nadnárodnej spolupráce, ako aj iniciatívy LEADER. Finančné prostriedky z programov nadnárodnej spolupráce by mali byť prednostne využívané aj na projekty napĺňajúce ciele Dunajskej stratégie. V praxi sa bude implementácia prioritných oblastí Dunajskej stratégie realizovať cez relevantné tematické ciele programov nadnárodnej spolupráce (tabuľka č.18).
Synergické prepojenia medzi prioritnými oblasťami Dunajskej stratégie, hlavnými programami SR, programami EÚS a ostatnými nástrojmi podpory budú dosiahnuté aj prostredníctvom zriadenia samostatnej pracovnej skupiny za účelom zabezpečenia implementácie Dunajskej stratégie v podmienkach SR. V prípade aktivít, ktoré prispievajú k plneniu cieľov Dunajskej stratégie, riadiaci orgán vyhodnotí komplementaritu a synergiu výzvy s aktivitami Dunajskej stratégie pred jej vyhlásením a vyhodnotenie príspevku predloží tejto pracovnej skupine na vyjadrenie.

[338] Zdroj: Oficiálny list generálneho riaditeľa DG REGIO, Waltera Deffaa, zo dňa 7. 3. 2014

Tabuľka 18

Prioritné oblasti Dunajskej stratégie	ETC Stredná Európa				ETC Dunaj				
	TC 1	TC 4	TC 6	TC 7	TC 1	TC 5	TC 6	TC 7	TC 11
1. Zlepšiť mobilitu a multimodalitu		**X**		**X**				**X**	
2.Podporovať udržateľné energetické zdroje		**X**	**X**				**X**		
3. Podporovať kultúru a cestovný ruch, kontakty medzi ľuďmi			**X**						
4. Obnoviť a udržať kvalitu vôd			**X**				**X**		
5. Riadiť riziká v oblasti životného prostredia			**X**			**X**	**X**		
6. Chrániť biodiverzitu, krajinu a kvalitu ovzdušia a pôd			**X**				**X**		
7. Rozvíjať znalostnú spoločnosť prostredníctvom výskumu, vzdelávania a informačných technológií	**X**				**X**				
8. Podporovať konkurencieschopnosť podnikov vrátane rozvoja zoskupení	**X**				**X**				
9. Investovať do ľudí a zručností	**X**				**X**				**X**
10. Zvýšiť inštitucionálnu kapacitu a spoluprácu									**X**
11.Spolupracovať s cieľom podporiť bezpečnosť a riešiť organizovanú a závažnú trestnú činnosť									

Napĺňanie Dunajskej stratégie bude možné realizovať aj cez relevantné hlavné programy podľa oblasti pôsobnosti. Tabuľka č. 19 zobrazuje synergické prepojenia medzi prioritnými oblasťami Dunajskej stratégie a hlavnými programami EŠIF.

Tabuľka 19

Prioritné oblasti Dunajskej stratégie	OP Val	OP II	OP ĽZ	OP KŽP	IROP	OP EVS	PRV
1. Zlepšiť mobilitu a multimodalitu		X			X		
2. Podporovať udržateľné energetické zdroje	X			X	X		
3. Podporovať kultúru a cestovný ruch, kontakty medzi ľuďmi					X		X
4. Obnoviť a udržať kvalitu vôd				X	X		X
5. Riadiť riziká v oblasti životného prostredia				X			
6. Chrániť biodiverzitu, krajinu a kvalitu ovzdušia a pôd				X	X		X
7. Rozvíjať znalostnú spoločnosť prostredníctvom výskumu, vzdelávania a informačných technológií	X	X	X				
8. Podporovať konkurencieschopnosť podnikov vrátane rozvoja zoskupení	X				X	X	X
9. Investovať do ľudí a zručností	X		X		X	X	X
10. Zvýšiť inštitucionálnu kapacitu a spoluprácu						X	
11.Spolupracovať s cieľom podporiť bezpečnosť a riešiť organizovanú a závažnú trestnú činnosť						X	

Cieľom programu medziregionálnej spolupráce INTERREG EUROPE je vytvoriť priestor pre identifikovanie, šírenie a výmenu skúseností a osvedčených postupov medzi regiónmi a ich

následný transfer do hlavných programov SR. V rámci programu INTERREG EUROPE boli identifikované tematické ciele, ktoré odzrkadľujú tematickú koncentráciu stanovenú pre hlavné programy SR. Program bude podporovať aktivity s cieľom identifikovať osvedčené postupy v oblasti VaI, podpory MSP vo všetkých etapách ich životného cyklu, v oblasti prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo, ochrany prírodného a kultúrneho dedičstva a v oblasti podpory efektívneho využívania zdrojov, ako aj prenos týchto poznatkov do regionálnych rozvojových politík a hlavných programov SR. Týmto sa zároveň prispeje k celkovému zlepšeniu a zefektívneniu ich implementácie.

Synergia s hlavnými programami SR bude dosiahnutá prostredníctvom dvoch typov intervencií, a to platforiem zameraných na politické vzdelávanie (Policy Learning Platforms), ktoré zabezpečia kapitalizáciu získaných poznatkov v jednotlivých tematických oblastiach a podporia ich prenos do hlavných programov SR, ako aj prostredníctvom projektov medziregionálnej spolupráce (Interregional Cooperation Projects), ktorých povinným výstupom budú akčné plány popisujúce proces prenosu získaných poznatkov do hlavných programov SR a ktorých implementácia sa bude monitorovať na úrovni programu. INTERREG EUROPE bude rovnako spolupracovať s ostatnými programami EÚS hlavne v oblasti zefektívnenia implementácie programu INTERREG EUROPE, ako aj kapitalizácie a prenosu získaných poznatkov do hlavných programov a programov cieľa EÚS.

Program INTERACT III bude v programovom období 2014 – 2020 poskytovať podporu regiónom a členským štátom EÚ pri účinnejšej a efektívnejšej realizácii programov EÚS. Program bude naďalej pokračovať v identifikácii možnej spolupráce a zameria sa na metodologické a inovatívne aspekty. Program bude zameraný hlavne na spoločné využívanie riadenia a expertízu v oblasti kontroly, podporu inovačných prístupov v oblasti spolupráce a podporu tematických väzieb, ako aj dosahovanie úspešnej spolupráce.

Cieľom programu ESPON 2014 – 2020 bude prostredníctvom výskumu prehlbovať dôkazy a poznatky o Európskej územnej štruktúre, trendoch a perspektívach a zabezpečovať plynulú, efektívnu, cielenú a integrovanú implementáciu politiky súdržnosti a sektorových politík, ktoré zahŕňajú územný rozmer. Program bude využívať svoj potenciál pri meraní a hodnotení kvality územia inými typmi ukazovateľov ako len na základe HDP a tým prinesie komplementárnosť k európskym zdrojom dát a kompatibilné informácie v širšom priestore. Vytvorená databáza poznatkov o území bude slúžiť tvorcom politík na všetkých úrovniach. Šírenie získaných poznatkov bude na národnej úrovni zabezpečené prostredníctvom organizovania informačných dní a vydávania informačných materiálov. Synergiu s ostatnými programami EÚS bude program ESPON 2014 – 2020 uskutočňovať prostredníctvom podpory pri implementácii hlavných programov SR a budovaní analytických kapacít v oblasti územného plánovania.

Hlavným poslaním programu URBACT III bude podpora integrovaného prístupu k UMR. Pre zainteresované subjekty zapojené do realizácie UMR, poskytne program prostredníctvom spolupracujúcich sietí miest prenos poznatkov a výmenu skúseností potrebných na účinnú prípravu politík pre inovatívne mestské riešenia.

V podmienkach SR bude program URBACT III napomáhať mestám pri realizácii integrovaných mestských stratégií a zároveň im umožní využiť techniky integrovaného a participatívneho plánovania. Synergia s hlavnými programami SR bude dosiahnutá aj v oblasti budovania administratívnych kapacít miest pri podpore nástrojov územného rozvoja, ako aj vo vzťahu k verejnej správe na miestnej, regionálnej a národnej úrovni.

V rámci územnej spolupráce budú naďalej podporované EZÚS s cieľom uľahčovať a podporovať prípravu spoločných strategických a programových dokumentov územnej spolupráce, aktivity smerujúce k rozvoju územných špecifík s dôrazom na rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a vytváranie partnerstiev.

3.1.5 V prípade vhodnosti, integrovaný prístup na riešenie špecifických potrieb geografických oblastí najviac postihnutých chudobou, alebo cieľových skupín najviac ohrozených diskrimináciou, alebo sociálnym vylúčením, s osobitným ohľadom na marginalizované skupiny, osoby s postihnutím, dlhodobo nezamestnaných a mladých ľudí zaradených mimo pracovného pomeru, vzdelávania alebo školenia

V SR bude integrovaný prístup na riešenie špecifických potrieb geografických oblastí najviac zasiahnutých chudobou, alebo cieľových skupín najviac ohrozených diskrimináciou, alebo sociálnym vylúčením realizovaný pre cieľovú skupinu MRK. V súlade s princípom „osobitného, ale nie výlučného zamerania " budú podporované aktivity zacielené na Rómov (najmä MRK), pričom však nebudú vylučovať iné osoby, ktoré sa nachádzajú v podobnej sociálno-ekonomickej situácii.

V podmienkach SR sú najviac zasiahnuté chudobou segregované a separované rómske komunity, ktorých priestorové rozptýlenie identifikuje Atlas rómskych komunít 2013 na úrovni LAU2[339]. Integrovaný prístup bude na úrovni SR realizovaný najmä v rámci OP ĽZ prostredníctvom ESF a EFRR.

Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020[340] a Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 – 2015 na roky 2011 – 2015[341] je v súlade s odporúčaniami Rady o účinných opatreniach na integráciu Rómov v členských štátoch [342] a Sociálnym investičným balíkom[343].

Investičnou podporou štyroch opatrení (vzdelávanie, zamestnanosť, bývanie a zdravotná starostlivosť) sa dosiahne integrovaný prístup k inklúzii obyvateľov MRK.

Previazanosť a vzájomná interakcia týchto opatrení poukazuje na to, že vzájomnou kombináciou jedného opatrenia s iným opatrením sa vytvárajú predpoklady pre naplnenie cieľov týchto opatrení napr.:

- ak sa zvýši podiel rómskych domácností s prístupom k bývaniu a inžinierskym sieťam je možné predpokladať, že sa tým aj súbežne zvýši hygienický štandard a zlepší sa kvalita zdravia cieľovej skupiny, alebo
- podporou a zlepšením prístupu ku kvalitnému inkluzívnemu vzdelávaniu sa zvyšuje miera participácie cieľovej skupiny na trhu práce[344],
- investíciami do sietí funkčných komunitných centier vytvoria predpoklad pre realizáciu adresných programov a aktivít smerujúcich k podpore komunitného rozvoja, aktívnej participácie obyvateľov MRK a senzibilizačným aktivitám.

Cieľom súbežnej intervencie fondov EÚ a hlavných typov aktivít uvedených v tabuľke č. 20 je docieliť väčšiu integráciu separovaných a segregovaných rómskych komunít do spoločnosti, a to aj vo vzťahu k plneniu priorít Stratégie SR pre integráciu Rómov do roku 2020. Okrem toho bude v rámci OP SR využitý aj sociálny aspekt vo VO, ktorý by mal priniesť vyššiu mieru účasti na trhu práce nielen pre MRK.

Pokiaľ ide o príspevok PRV k inklúzii marginalizovaných skupín obyvateľstva, vrátane MRK, v rámci PRV budú zvažované možnosti pre využitie EPFRV pre inklúziu marginalizovaných skupín. PRV je otvorený pre rôzne subjekty a skupiny obyvateľstva a umožňuje zapojenie všetkých skupín

[339] Atlas rómskych komunít 2013 (http://www.minv.sk/?atlas_2013)
[340] http://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/dokumenty/StrategiaSR_integraciaRomov.pdf
[341] http://www.minv.sk/?romske-komunity-uvod&subor=160529
[342] COM(2013) 460 final http://ec.europa.eu/justice/discrimination/files/com_2013_460_en.pdf
[343] COM(2013) 83 final http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0083:FIN:SK:PDF
[344] v Sociálnom investičnom balíku je uvedené (str. 13): „Existuje všeobecný konsenzus, že skoré a kvalitné predškolské vzdelávanie a starostlivosť je efektívnym prostriedkom pre prevenciu predčasného ukončovania školskej dochádzky a je posilňujúcim prvkom pre budúce štúdium, zdravie, budúcu zamestnanosť a sociálnu mobilitu"

ohrozených diskrimináciou do jeho implementácie. PRV je viazaný uplatňovaním horizontálnych princípov rovnosti medzi mužmi a ženami a nediskriminácie pre všetkých občanov SR vrátane marginalizovaných skupín obyvateľstva. Zároveň PRV bude využívať niekoľko nástrojov, ktoré priamo prispievajú k inklúzii marginalizovaných skupín obyvateľstva, napr.: v niektorých opatreniach bude stanovená povinnosť uplatňovať sociálny aspekt pri VO. Pokiaľ ide o inklúziu MRK, tento aspekt sa bude uplatňovať vo vzťahu k projektom realizovaným v obciach, ktoré sú identifikované v Atlase rómskych komunít 2013. V rámci CLLD bude jedným z výberových kritérií pre výber MAS aj prínos stratégie rozvoja územia k sociálnej inklúzii marginalizovaných skupín obyvateľstva.

Tabuľka 20: Úloha a prínos EŠIF na realizáciu integrovaného prístupu k riešeniu osobitných potrieb geografických oblastí najviac zasiahnutých chudobou alebo cieľových skupín najviac ohrozených diskrimináciou alebo sociálnym vylúčením

Špecifická cieľová skupina alebo geografická oblasť	Stručný opis potrieb	EŠIF, ktoré budú použité	Hlavné typy plánovaných aktivít, ktoré sú súčasťou integrovaného prístupu	Program
V súvislosti s inklúziou MRK, geografické oblasti budú identifikované na úrovni územných samospráv. Oprávnenými územiami budú územné samosprávy zaradené v Atlase rómskych komunít vykazujúce určený stupeň segregačného indexu.	Obyvatelia MRK postihnutí chudobou a vysokou mierou sociálneho vylúčenia z dôvodu nerovného prístupu k bývaniu, vzdelávaniu, zamestnanosti a zdravotnej starostlivosti si vyžadujú integrovaný prístup.	*ESF*	systematická podpora detí z prostredia MRK na predprimárnom vzdelávaní	OP ĽZ
			poradenstvo pre prechod medzi úrovňami vzdelania (od materských škôl na základnú, zo základnej na sekundárnu) vrátane zapojenie rodičov	
			podpora programov druhošancového vzdelávania, s dôrazom na také, ktoré sú priamo napojené na trh práce	
			podpora systematického poskytovania sociálnych a asistenčných služieb zameraných na zvýšenie zamestnateľnosti ľudí žijúcich v prostredí MRK (t. j. TSP, komunitní pracovníci/pracovníčky v oblasti sociálnych služieb)	
			podpora inovatívnych programov zameraných na zvyšovanie lokálnej zamestnanosti prostredníctvom podpory subjektov sociálnej ekonomiky	
			podpora existencie a fungovania komunitných centier v obciach s prítomnosťou MRK	
			podpora systematického poskytovania služieb a asistencie prostredníctvom programu komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy v obciach s prítomnosťou separovaných a segregovaných MRK	

Špecifická cieľová skupina alebo geografická oblasť	Stručný opis potrieb	EŠIF, ktoré budú použité	Hlavné typy plánovaných aktivít, ktoré sú súčasťou integrovaného prístupu	Program
			podpora programov zameraných na dosiahnutie vyššieho hygienického štandardu marginalizovaných rómskych osídlení a systematické znižovanie počtu nelegálnych obydlí charakteristických extrémne nízkou mierou hygienických štandardov aj prostredníctvom poskytovania technickej asistencie obciam s prítomnosťou MRK zameranej na vysporiadanie pozemkov	
			program asistencie obciam s prítomnosťou MRK zameraný na zvýšenie absorpcie EŠIF	
		EFRR	podpora programov prestupného bývania v rámci sociálnej mobility a integrácie obyvateľov MRK (výstavba a rekonštrukcia obydlí)	OP ĽZ
			podpora prístupu k pitnej a úžitkovej vode v prostredí separovaných a segregovaných MRK s dôrazom na nízkonákladové opatrenia ako napr. vŕtanie a kopanie studní	
			podpora výstavby, rekonštrukcie a modernizácie predškolských zariadení	
			podpora, výstavby, rekonštrukcie, modernizácie komunitných centier	
			podpora mikrofinančných nástrojov	
			podpora rekonštrukcie a výstavba priestorov subjektov sociálnej ekonomiky	

Tabuľka 21: Príspevok OPĽZ na riešenie osobitných potrieb geografických oblastí/cieľových skupín, ktoré sú najviac postihnuté chudobou

Cieľová skupina/ geografická oblasť	Hlavné typy plánovaných aktivít, ktoré sú súčasťou integrovaného prístupu	Prioritná os	Investičné priority	Fond	Kategórie regiónu
Obyvatelia MRK Oprávnenými územiami budú územné samosprávy zaradené v Atlase rómskych komunít vykazujúce určený stupeň segregačného indexu	Systematická podpora detí z prostredia MRK na predprimárnom vzdelávaní Systematická podpora výchovno-vzdelávacích aktivít a voľno-časových aktivít pre deti z MRK s hlavným dôrazom na prepájanie majority s minoritou Podpora systematického poskytovania sociálnych a asistenčných služieb v obciach s prítomnosťou MRK zameraných na zvýšenie zamestnateľnosti ľudí žijúcich v prostredí MRK (t.j. TSP, komunitní pracovníci / pracovníčky v oblasti sociálnych služieb) Podpora inovatívnych programov zameraných na zvyšovanie lokálnej zamestnanosti prostredníctvom podpory subjektov sociálnej ekonomiky Podpora existencie a fungovania komunitných centier v obciach s prítomnosťou MRK Podpora systematického poskytovania služieb a asistencie prostredníctvom programu komunitných pracovníkov v oblasti zdravotnej výchovy v obciach s prítomnosťou separovaných a segregovaných MRK Podpora programov zameraných na dosiahnutie vyššieho hygienického štandardu marginalizovaných rómskych osídlení a systematické znižovanie počtu nelegálnych obydlí charakteristických extrémne nízkou mierou hygienických štandardov aj prostredníctvom poskytovania technickej asistencie obciam s prítomnosťou MRK zameranej na vysporiadavanie pozemkov Program asistencie obciam s prítomnosťou MRK zameraný na zvýšenie absorpcie EŠIF	Integrácia MRK	Sociálno-ekonomická integrácia marginalizovaných komunít, ako sú Rómovia	ESF	Menej rozvinutý región

Cieľová skupina/ geografická oblasť	Hlavné typy plánovaných aktivít, ktoré sú súčasťou integrovaného prístupu	Prioritná os	Investičné priority	Fond	Kategórie regiónu
Obyvatelia MRK Oprávnenými územiami budú územné samosprávy zaradené v Atlase rómskych komunít vykazujúce určený stupeň segregačného indexu.	Podpora programov prestupného bývania v rámci sociálnej mobility a integrácie obyvateľov MRK Podpora prístupu k pitnej a úžitkovej vode v prostredí separovaných a segregovaných MRK s dôrazom na nízkonákladové opatrenia ako napr. vŕtanie a kopanie studní Podpora výstavby, rekonštrukcie a modernizácie predškolských zariadení Podpora výstavby, rekonštrukcie, modernizácie komunitných centier	Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK	Poskytovanie podpory fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných komunít v mestských a vidieckych oblastiach	EFRR	Menej rozvinutý región
Obyvatelia MRK Oprávnenými územiami budú územné samosprávy zaradené v Atlase rómskych komunít vykazujúce určený stupeň segregačného indexu.	Podpora nákupu zariadení, technológií a licencií potrebných na realizáciu schváleného podnikateľského plánu subjektom sociálnej ekonomiky s dôrazom na využívanie mikropôžičiek	Technická vybavenosť v obciach s prítomnosťou MRK	Poskytovanie podpory sociálnym podnikom	EFRR	Menej rozvinutý región

4 Opatrenia na zabezpečenie účinného vykonávania EŠIF

4.1 Vyhodnotenie existujúcich systémov elektronickej výmeny údajov a súhrn plánovaných opatrení s cieľom postupne umožniť, aby sa všetky výmeny informácií medzi prijímateľmi a orgánmi zodpovednými za riadenie a kontrolu programov uskutočňovali prostredníctvom elektronickej výmeny údajov

SR plánuje upraviť súčasný informačný systém ITMS pre EŠIF, okrem EPFRV, a informačný systém Pôdohospodárskej platobnej agentúry pre EPFRV (ďalej aj „IS PPA“) najmä v zmysle požiadaviek princípov e-kohézie uvedených v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 a požiadaviek zákona č. 305/2013 Z. z. o elektronickej podobe výkonu pôsobnosti orgánov verejnej moci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj „zákon o e-Governmente“), ktorý predstavuje všeobecnú právnu úpravu spôsobu výkonu verejnej moci elektronickými prostriedkami.

Princípy e-kohézie budú implementované vytvorením centralizovaných IS, navzájom prepojených a zároveň integrovaných s inými IS verejnej správy (ďalej aj „IS VS“). Pre EŠIF budú použité nasledovné IS: ITMS2014+ a IS PPA, ktorý bude zahŕňať administráciu EPFRV aj EPZF (nie je súčasťou EŠIF), a to z dôvodu, že ide o previazané typy podpôr, ktoré by bolo neefektívne a finančne nákladné oddeliť prostredníctvom samostatných informačných systémov.

V podmienkach SR budú tieto dva samostatné IS (ITMS2014+ a IS PPA) do určitej miery medzi sebou spoločne využívať dáta a informácie v nich uložené.

Súčasný stav ITMS čiastkovo pokrýva určité požiadavky na implementáciu princípov e-kohézie. Ide o tieto požiadavky:

- **Only once encoding** – ITMS predstavuje centralizovaný IS s jednotnou databázou. Určité údaje a informácie sú už v súčasnosti do ITMS vložené iba raz. Následne sú systematicky aktualizované a využívané viacerými užívateľmi/orgánmi;
- **e-Submission** – ITMS podporuje niektoré hlavné formuláre vo forme inteligentných elektronických formulárov. Technológia formulárov, metóda ich vypĺňania a ich spracovanie nie vždy dosahuje potrebnú úroveň štruktúrovanosti dát v IS, ktorú je možné efektívne využiť pre analytické a štatistické potreby;
- **e-Signature** – ITMS v súčasnosti nemá implementované moduly, resp. funkcionality, ktoré by spĺňali požiadavku EK v oblasti elektronického podpisovania dokumentov, alebo iného typu autorizácie dokumentov a informácií;
- **e-Storage** – ITMS je systém s jednotnou databázou, ktorý už v súčasnosti poskytuje možnosti pre ukladanie určitých dokumentov v elektronickej podobe;
- **Interoperability** – ITMS disponuje modulom pre riadenie integračných akcií. Súčasná miera interoperability v nadväznosti na možnosti, ktoré ponúka e-Government, je málo rozvinutá;
- **e-Audit** – ITMS obsahuje základné procesy a funkcionality pre sledovanie aktivity používateľov v IS.

Súčasný stav IS PPA zatiaľ pokrýva požiadavky na implementáciu princípu e-kohézie len veľmi obmedzene. Čiastkovo sú pokryté tieto požiadavky:

- **Only once encoding** – IS PPA predstavuje čiastočne centralizovaný IS s jednotnou databázou. Určité údaje a informácie sú už v súčasnosti do IS PPA vložené iba raz, alebo sú systematicky aktualizované a následne sú spoločne využívané v rámci rôznych typov podpôr;
- **e-Submission** – IS PPA podporuje malú časť formulárov, hlavne v neprojektových podporách;
- **e-Signature** – IS PPA v súčasnosti nemá implementované moduly, resp. funkcionality, ktoré by spĺňali požiadavku EK v oblasti elektronického podpisovania dokumentov, alebo iného typu autorizácie dokumentov a informácií;
- **e-Storage** – jednotná databáza vytvára priestor pre ukladanie dokumentácie, zatiaľ hlavne u neprojektových podpôr aj v elektronickej podobe;
- **Interoperability** – IS PPA zatiaľ disponuje modulom pre riadenie integračných akcií vo veľmi obmedzenej miere, hlavne u neprojektových podpôr;
- **e-Audit** – IS PPA obsahuje základné procesy a funkcionality pre sledovanie aktivity používateľov v IS.

Zákon o e-Governmente stanovuje pre IS VS povinne používať pre elektronický výkon verejnej moci nasledovné spoločné moduly:

a) modul elektronických schránok,
b) autentifikačný modul (IAM),
c) modul elektronických formulárov,
d) modul elektronického doručovania.

Systém ITMS a ani IS PPA momentálne nedisponujú integráciou na uvedené povinné moduly, ani ich natívne implementovanými variantmi, okrem proprietárneho IAM modulu, ktorý však nespĺňa všetky náležitosti definované zákonom o e-Governmente.

Pre naplnenie princípov e-kohézie a zákonných podmienok je nevyhnutné súčasné systémy ITMS a IS PPA upraviť.

V programovom období 2014 – 2020 bude IS pre monitorovanie EFRR, ESF, KF a ENRF (ďalej aj „ITMS2014+“) základným nástrojom pre sledovanie využívania finančnej podpory z fondov EÚ. ITMS2014+ vznikne prebudovaním ITMS II na základe požiadaviek definovaných legislatívou EÚ,

právnym poriadkom SR, ako aj riadiacou dokumentáciou relevantných subjektov a orgánov. ITMS2014+, ako nástroj pre zber, prenos, spracovanie, uchovávanie a poskytovanie relevantných informácií a dát, predstavuje jeden z kľúčových nástrojov, ktorý výrazným spôsobom ovplyvní efektívnosť realizácie EŠIF pozitívnym smerom. ITMS2014+ bude slúžiť všetkým žiadateľom a prijímateľom, orgánom štátnej správy, územnej samosprávy, ich príspevkovým organizáciám a ďalším subjektom zapojeným do prípravy, administrácie, výberu, kontroly, analýzy (pokročilé štatistické metódy, manažérske prehľady a pod.), monitorovania a hodnotenia poskytovaných finančných prostriedkov z EŠIF.

Plánovanou úpravou existujúcich autentifikačných procesov v ITMS a IS PPA sa zabezpečí ich súlad s požiadavkami a štandardmi, ktoré definuje zákon o e-Governmente a princípy e-kohézie. Úpravou existujúceho autentifikačného modulu ITMS a vytvorením uvedeného modulu v IS PPA sa zabezpečí primárny súlad s princípom *e-Audit*. Sekundárne sa zabezpečí vytvorenie základných predpokladov pre implementáciu princípov *Only once encoding, e-Submission a e-Signature*. Modifikáciou autentifikačného modulu ITMS sa zjednodušia a rozšíria možnosti:

- jednoznačného identifikovania, autentifikovania a autorizácie používateľa v ITMS2014+,
- definovania a priraďovania používateľských rolí a prístupových práv k jednotlivým modulom, funkcionalitám a dátovým štruktúram ITMS2014+,
- vytvárania sofistikovanejších hierarchických skupín používateľov ITMS2014+, ktoré budú flexibilnejšie reflektovať rozloženie kompetencií orgánov v rámci procesov implementácie EŠIF.

Jedinečnou identitou v rámci inovovaného modulu auditu v ITMS sa zabezpečí zlepšenie zaznamenávania aktivít používateľov v systéme. Úprava autentifikačného modulu prinesie:

- sofistikovanejšie zachytávanie auditných stôp o vykonaných operáciách a procesoch v rámci ITMS2014+,
- detailnejšie a exaktnejšie vypovedacie možnosti procesov vykonávaných automaticky v ITMS2014+,
- väčšiu transparentnosť vo vykonaných používateľských operáciách,
- používateľsky prijateľnejšie prostredie pre vyhľadávanie a filtrovanie v rámci auditného modulu,
- používateľsky prijateľnejšie prostredie pre interpretáciu zbieraných a uchovávaných dát,
- vyčlenenie auditného modulu, ako samostatného bloku na úrovni databázy ITMS2014+, spolu s procesmi a zálohovaním dát, s dôrazom na zvýšenie ich bezpečnosti a dostupnosti.

Jedným zo slabých miest súčasného ITMS je práca s dokumentmi a prílohami v elektronickej podobe, ktoré sú vyžadované v rámci procesov implementácie ŠF a KF. Pre splnenie požiadaviek *Only once encoding, e-Storage* a *e-Submission* je potrebná modifikácia funkcionalít a procesov ITMS týkajúcich sa práce s dokumentmi v elektronickej podobe. Rozšírenie možností pre prácu s dokumentmi a prílohami v elektronickej podobe bude v súlade s nasledovnými požiadavkami a princípmi:

- zabezpečenia súladu s procesmi vyplývajúcimi z legislatívy riadenia registratúry a pod.,
- vytvorenia prívetivého prostredia pre prácu s dokumentmi a prílohami v elektronickej podobe,
- spracovania veľkého množstva dokumentov bez dopadu na celkový výkon aplikácie, a to rovnomerným rozložením záťaže v čase,
- zachovania integrity v dlhodobom časovom horizonte (archivácia dokumentov do roku 2025),
- nemennosti, nezmazateľnosti a dostupnosti schválených dokumentov,
- definovania základných metadát dokumentov,
- kategorizácie, resp. agregácie dokumentov na základe metadát a rôznych pohľadov,
- v relevantných prípadoch, umožnenia zberu a následného jednoduchého a presného vyhodnocovania podrobných mikroúdajov o účastníkoch operácií,
- zavedenia myšlienky priečinka pre dokumenty na opakované použitie,
- zavedenia myšlienky projektového spisu,
- vytvárania verzií pri určitých typoch dokumentov,
- fulltextového vyhľadávania v rámci dokumentov a príloh,

- administrácie a nastavenia práv nad uloženými dokumentmi,
- vytvorenia workflowu riadenia dokumentov (schvaľovanie, pripomienkovanie).

Požiadavka *e-Submission* bude zabezpečená v ITMS2014+ modifikáciou technológie a vybraných formulárov v ITMS, čo zabezpečí:

- podporu pre všetky bežne používané webové prehliadače, bez potreby inštalácie akéhokoľvek dodatočného špeciálneho softvéru, podporu pre mobilné zariadenia,
- unifikovaný používateľsky prívetivý dizajn formulárov,
- interaktívnosť elektronických formulárov pre používateľa formou nápovede, a to prostredníctvom multimediálnej príručky pre jednoduchšie pochopenie formulárov a procesov ich vypĺňania,
- zavedenie jednoduchého nástroja pre otestovanie kompatibility klientskej stanice s minimálnymi technickými požiadavkami na prácu s ITMS2014+ a inteligentnými elektronickými formulármi,
- transformáciu formulárov pre podporu viacjazyčných mutácií (minimálne anglický a slovenský jazyk).

Reporting je v súčasnom systéme ITMS rozpracovaný do širokej úrovne od statických cez dynamické reporty, až k nástrojom postaveným na OLAP technológii. I napriek tomu, nedostatočná štruktúrovanosť a vypovedacia schopnosť dát limituje súčasný stav reportingu v ITMS. Medzi dôležité aspekty, ktorých úprava prispeje k vyššej vypovedacej hodnote patrí:

- úprava logického modelu dát,
- úprava reportov s vyššou pridanou hodnotou do stavu, kde používateľ bude môcť ovplyvňovať viac faktorov, ktoré vedú ku korektnému výsledku, t. j. aplikácia minimalizuje dopady chýb používateľa pri vytváraní analýz a štatistických prehľadov,
- úprava používateľského rozhrania pre prácu s OLAP kockami a pre jednoduché, intuitívne vytváranie analýz a štatistických prehľadov,
- zavedenie myšlienky ukladania šablón používateľom definovaných reportov a prehľadov,
- úprava sofistikovaných výstupov do podoby, ktorá bude obsahovať aj tzv. vizuálny databázový model extrahovaných dát pre lepšie pochopenie analyzovanej domény/oblasti.

Proprietárny workflow mechanizmus v ITMS sa dostáva v súčasných nárokoch na škálovateľnosť, funkčnosť a auditovateľnosť systému implementácie ŠF a KF na hranu svojich možností. Modifikáciou sa dosiahne spružnenie vybraných procesov definovaných v princípe e-kohézie a v zákone o e-Governmente, a to hlavne v častiach týkajúcich sa požiadavky *Interoperability,* resp. integrácie ITMS s inými IS VS. Základné požiadavky na úpravu sú:

- úprava súčasnej statickej možnosti vytvárania workflowov do podoby s vyššou používateľskou interaktívnosťou – tzv. „drag and drop“ konfigurátor workflowov. Takýto konfigurátor prinesie administrátorom jednotlivých workflowov možnosť navrhnutia a definovania jednotlivých stavov, fáz a ich prechodov v graficko – interpretačnom nástroji,
- rozšírenie možností pre vytváranie a správu prechodových polí a podmienok prechodu medzi dôležitými stavmi, resp. fázami workflowu,
- zjednodušenie vyvolania automaticky vykonávaných akcií systému ITMS2014+ pri posune objektu do určeného stavu, resp. fázy v rámci workflowu. Určitý súbor prechodových akcií môže byť definovaný priamo v ITMS2014+, bez potreby zmeny zdrojového kódu, resp. servisného zásahu zo strany vývojárov, ako je tomu v súčasnosti,
- dopracovanie funkcionalít na sledovanie dodržiavania definovaných leadtimeov, na úrovni procesu ako celku, na úrovni jednotlivých stavov a ľubovoľne definovaných skupín stavov. Procesy a jednotlivé stavy bude možné sledovať a ovplyvniť toto sledovanie (pozastaviť sledovanie leadtimeu procesu) na úrovni pracovných alebo kalendárnych dní v rámci celého workflowu priradeného k danému objektu,

- rozšírenie funkcionalít vizuálneho upozornenia a upozornení prostredníctvom notifikácií pri blížiacom sa alebo prekročenom míľniku v rámci workflowu. Súčasťou úpravy je doplnenie možnosti zostavovania zoznamov s objektmi, ktoré prekračujú spomenuté míľniky workflowu.

Úpravou existujúceho IS PPA sa zabezpečí:

- plne elektronická komunikácia so žiadateľmi, resp. prijímateľmi podpôr v rámci všetkých procesov a tiež administrácie podpôr a ochrany finančných záujmov EÚ,
- plnohodnotné zavedenie funkcionalít na prácu s elektronickými formulármi,
- elektronický archív príloh a podpornej dokumentácie,
- plne elektronická komunikácia a obeh dokumentov v rámci IS PPA,
- jednoznačné identifikovanie, autentifikovanie a autorizácia používateľa v IS PPA,
- aktívne definovanie a priraďovanie používateľských rolí a prístupových práv k jednotlivým modulom, funkcionalitám a dátovým štruktúram,
- previazanie jednotlivých modulov a procesov na proces kontroly zachytený v module eKontrola,
- vytváranie sofistikovanejších hierarchických skupín používateľov IS PPA,
- úprava reportov a monitorovania.

ITMS2014+ prostredníctvom webového portálu poskytne žiadateľom prístup k informáciám o aktuálne vyhlásených výzvach a možnostiach predloženia žiadosti o podporu. Pre tento účel budú využívané proaktívne služby ITMS2014+. Po schválení žiadosti o podporu umožní webový portál prijímateľom predkladanie informácií o realizácii jednotlivých aktivít projektu, informácií o realizovaných výdavkoch prijímateľa v rámci projektu, a to v nadväznosti na aktivity a očakávané výsledky a výstupy projektu. Webový portál zároveň poskytne žiadateľom/prijímateľom nástroj na získavanie informácií o stave spracovania predložených dokumentov, úpravu a správu informácií o svojom projekte, efektívnu komunikáciu s poskytovateľom podpory v elektronickej podobe a nástroj na informovanie verejnosti o podporených žiadostiach o podporu v rámci programového obdobia 2014 – 2020.

ITMS2014+ bude užívateľsky prijateľný, jednoduchý, intuitívny a interaktívny IS. Architektúra a dizajn ITMS2014+ bude zodpovedať súčasne platným štandardom pre navrhovanie inteligentných otvorených IS, pri rešpektovaní efektívneho alokovania a použitia finančných prostriedkov na ďalší vývoj, prevádzku a údržbu ITMS2014+.

Predpokladom pre vytvorenie efektívneho systému na výmenu informácií a dát medzi prijímateľom a poskytovateľom podpory, ako aj ďalšími orgánmi zapojenými do implementácie EŠIF, výlučne v elektronickej podobe, je integrácia ITMS2014+ s inými IS VS. Integráciou ITMS2014+ s inými IS VS sa dosiahne nižšia administratívna a časová záťaž subjektov, zvýšenie konzistentnosti a validity dát. Externé IS, s ktorými je potrebné ITMS2014+ integrovať, je možné rozdeliť do troch rámcových skupín, a to: základné externé IS, validačné a komunikačné externé IS a prezentačné externé IS. Skupina základných externých IS predstavuje IS VS SR a EK, kde integrácia s ITMS2014+ je nevyhnutná z hľadiska zabezpečenia implementácie EŠIF v SR v programovom období 2014 – 2020. Medzi tieto IS patria[345]: Informačný systém účtovníctva fondov (ISUF), IS PPA, Štátna pokladnica SR (ŠP), Rozpočtový informačný systém (RIS), SFC2014.

Skupina validačných a komunikačných externých IS predstavuje IS VS SR a EK, kde integrácia s ITMS2014+ prispeje k znižovaniu administratívnej záťaže subjektov zapojených do implementácie EŠIF, k zvyšovaniu validačných procesov dát ITMS2014+ a k zvyšovaniu interoperability ITMS2014+ a iných IS VS SR. Medzi tieto IS patria najmä:

- Ústredný portál verejnej správy a jeho moduly (napr. IAM, e-Desk, e-Notify, Modul elektronického doručovania a pod.),

[345] Rozpočtový IS a Štátna pokladnica sú IS určené na riadenie verejných financií v oblasti štátneho rozpočtu a realizácie platieb, pričom elektronická výmena informácií a prepojenie na implementáciu podpory z fondov EÚ je zabezpečené už od roku 2004 prostredníctvom systému ISUF, ktorý slúži ako jednotný účtovný systém pre fondy EÚ s väzbou na poskytovanie informácií pre konsolidovanú účtovnú závierku ústrednej štátnej správy v SR, zabezpečuje procesy účtovania a vedenia účtovníctva, spracovanie žiadostí o platbu prijímateľa, súhrnné žiadosti o platbu, žiadosti o platbu na EK a systému vysporiadania finančných vzťahov

- Základné číselníky a registre (napr. číselník právnych foriem, register fyzických osôb, register právnických osôb, register adries, a pod.),
- Elektronické služby verejného obstarávania,
- Elektronické služby sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní,
- Elektronické schránky,
- CEDIS,
- Irregularity management system (IMS) – Systém riadenia nezrovnalostí,
- a ďalšie relevantné IS.

Skupina prezentačných externých IS predstavuje IS VS SR a EK, kde integrácia s ITMS2014+ prinesie distribúciu a výmenu dát ohľadne implementácie EŠIF s inými IS a bude slúžiť na získavanie dát pre sekundárne analýzy vplyvu implementácie EŠIF na ekonomiku SR. Medzi tieto IS patria najmä: Elektronické služby ŠÚ SR, Mapa podporených projektov a prijímateľov v programovom období 2014 – 2020, a ďalšie relevantné IS a aplikácie.

IS PPA bude integrovaný so všetkými uvedenými IS VS, s výnimkou CEDIS a Mapy podporených projektov a prijímateľov v programovom období 2014 – 2020.

V podmienkach SR bude vytvorený efektívny systém na výmenu informácií a dát medzi prijímateľom a poskytovateľom podpory a ďalšími orgánmi zapojenými do implementácie EŠIF v elektronickej podobe s cieľom splnenia termínu do 31. 12. 2015. Výmena informácií a dát medzi prijímateľom a poskytovateľom podpory a ďalšími orgánmi zapojenými do implementácie EŠIF v elektronickej podobe bude realizovaná iba pre určité procesy, formuláre a informácie tak, aby bola zabezpečená maximálna efektívnosť vynaložených finančných prostriedkov. Stratégia pre splnenie požiadavky je v postupnom nasadzovaní a uvoľňovaní funkcionalít ITMS2014+, ktoré prispievajú k možnostiam výmeny informácií a dát v elektronickej podobe. Rámcový pohľad na jednotlivé kroky zohľadňuje proces implementácie EŠIF a je závislý na budovaní iných IS VS SR:

1. Funkcionality ITMS2014+ na automatické získavanie/vkladanie informácií, štruktúrovaných dokumentov o žiadateľoch a prijímateľoch z referenčných IS. Termín uvoľnenia do prevádzky je 31. 12. 2014.
2. Funkcionality ITMS2014+ na automatické a manuálne získavanie/vkladanie informácií, štruktúrovaných dokumentov týkajúcich sa podpornej dokumentácie, ktorá sa vyžaduje pre poskytnutie finančného príspevku. Termín uvoľnenia do prevádzky je 31. 12. 2014.
3. Funkcionality ITMS2014+ na predkladanie a spracovanie rôznych informácií a dokumentov spojených s implementáciou projektov podporených z EŠIF v elektronickej podobe. Termín uvoľnenia do prevádzky je 31. 12. 2015.
4. Plná funkčnosť elektronickej výmeny dát ITMS2014+ v zmysle požiadaviek e-kohézie. Termín uvoľnenia do prevádzky je 31. 12. 2015.

Rámcový pohľad na implementáciu jednotlivých krokov pre IS PPA zohľadňuje stav riešenia rozbehnutých projektov a tiež je závislý na budovaní iných IS VS SR:

1. Plný nábeh nosných agendových systémov, tvoriacich základ IS PPA, pre umožnenie vyplácania všetkých druhov podpôr s úplnou akceptáciou nových pravidiel SPP, ako aj programového obdobia 2014 – 2020. Termín uvoľnenia do prevádzky je 31. 12. 2014.
2. Funkcionality IS PPA zabezpečujúce jeho obojsmerné prepojenia s externými systémami a registrami (ITMS, ŠP, ISUF a i.). Termín uvoľnenia do prevádzky je 30. 6. 2015.
3. Funkcionality IS PPA na elektronické predkladanie, spracovanie a publikovanie rôznych informácií a dokumentov súvisiacich s informovanosťou a žiadosťami pre všetky druhy podpôr. Termín uvoľnenia do prevádzky je 31. 12. 2015.
4. Plná funkčnosť elektronickej výmeny dát IS PPA v zmysle požiadaviek e-kohézie. Termín uvoľnenia do prevádzky je 31. 12. 2015.

V prechodnom období (do plnej funkčnosti systému) budú postupne sprístupňované funkcionality, ktoré umožnia prechod z „papierového“ procesu na elektronický. Papierová komunikácia prestane

byť povinná v častiach ITMS2014+, pre ktoré bude sprístupnená konkrétna funkcionalita systému. Súbežné požadovanie údajov v papierovej a elektronickej forme bude eliminované včas tak, aby bola zabezpečená minimálna administratívna náročnosť.

Vytvorenie efektívneho IS pre monitorovanie EŠIF je podmienené zmenou procesného modelu implementácie EŠIF na programové obdobie 2014 – 2020 a dobudovaním validačných a komunikačných IS VS.

Procesný model implementácie EŠIF musí byť jednoduchý, prehľadný, a to na všetkých úrovniach implementácie. Pre efektívny vývoj ITMS2014+ je potrebné docieliť redukciu a optimalizáciu procesov a štandardizovaných formulárov spojených s implementáciou EŠIF. Minimalizovaním počtu a definovaním relevantného obsahu štandardizovaných formulárov sa dosiahne zníženie počtu procesov a úkonov na strane žiadateľa/prijímateľa, ale aj poskytovateľa podpory. Detailný, jednoduchý a jasný procesný model zabezpečí zvýšenie konzistentnosti, integrity a relevantnosti dát v ITMS2014+.

ITMS2014+ bude integrovaný s relevantnými základnými komponentmi e-Government architektúry v SR. Ďalej sa počíta s implementáciou zásady jedného vkladania dát tak, aby všetky subjekty verejnej správy vystupovali voči žiadateľom/prijímateľom ako „jeden subjekt“. Táto funkcionalita ITMS2014+ je výrazne ovplyvnená úrovňou interoperability IS VS a harmonogramom uvoľňovania jednotlivých IS VS do prevádzky.

Aj napriek tomu, že pre potreby riadenia EPFRV bude vytvorený samostatný informačný systém IS PPA, bude zabezpečená jeho interoperabilita s ITMS2014+ do takej miery, aby bola umožnená efektívna podpora implementácie jednotlivých programov, zber a vyhodnocovanie potrebných dát pre účely monitorovania, hodnotenia a spoľahlivého informovania EÚ, ako aj verejnosti o využívaní finančnej podpory EÚ.

5 Strategické environmentálne posudzovanie (SEA)

Návrh PD SR bol ako strategický dokument posúdený z hľadiska vplyvu na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 24/2006 Z. z.“) v súlade s ustanoveniami smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES z 27. júna 2001 o posudzovaní vplyvov určitých plánov a programov na životné prostredie.

V rámci posudzovania strategického dokumentu boli zhodnotené jeho predpokladané vplyvy na životné prostredie vrátane zdravia (primárne, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, strednodobé, dlhodobé, trvalé, dočasné, pozitívne i negatívne). Vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie boli posudzované komplexne, a to najmä z hľadiska únosného zaťaženia územia; vplyvu na obyvateľstvo, jeho zdravie a aktivity; horninové prostredie a pôdu; vplyvu na ovzdušie a klimatické pomery dotknutého územia; vplyvu na vodné pomery; vplyvu na faunu, flóru, ich biotopy a chránené územia, vrátane sústavy chránených území Natura 2000.

Výsledok posudzovania bol uvedený v správe o hodnotení, ktorá bola spolu s návrhom PD SR sprístupnená verejnosti a všetkým dotknutým orgánom, vrátane orgánov zodpovedných za ochranu životného prostredia a zdravia. Opodstatnené požiadavky a pripomienky verejnosti a dotknutých orgánov k návrhu PD SR a k správe o hodnotení boli zohľadnené pri vypracovaní konečného znenia návrhu PD SR.

Pri realizácii strategického dokumentu bude nevyhnutné dôsledne akceptovať požiadavky, ktoré vyplývajú zo všeobecne záväzných právnych predpisov SR v oblasti ochrany životného prostredia a zdravia obyvateľstva.

Prípadné negatívne vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie predpokladané v etape strategického posudzovania je možné eliminovať, prípadne zmierniť realizáciou účinných opatrení,

napr. prehodnotením technického a využiteľného potenciálu OZE v SR; vypracovaním zásad pre stanovenie únosnosti jednotlivých regiónov pre umiestnenie energetických zariadení s využívaním OZE; podrobnejším rozpracovaním opatrení súvisiacich s cieľmi Dunajskej stratégie; zohľadnením všetkých vplyvov identifikovaných v procese strategického hodnotenia návrhu PD SR už pri príprave jednotlivých OP SR na programové obdobie 2014 - 2020. Pripravované OP musia byť pred ich schválením tak, ako PD SR, podrobené strategickému environmentálnemu hodnoteniu (SEA) podľa zákona SR č. 24/2006 Z. z.

Dňa 7. 11. 2013 sa uskutočnilo verejné prerokovanie k správe o hodnotení PD SR a k návrhu PD SR podľa § 17, ods. 9 zákona SR č. 24/2006 Z. z., pričom relevantné pripomienky boli zapracované do návrhu PD SR. Na základe odborného posudku posudzovateľa SEA zo dňa 13. 12. 2013 bolo vydané súhlasné stanovisko Ministerstva životného prostredia SR k návrhu PD SR, ktorým bol dňa 27. 12. 2013 formálne ukončený proces SEA.

Vplyvy návrhu PD SR na životné prostredie, ktoré bolo možné predpokladať a identifikovať v rámci procesu SEA, nie sú takého charakteru, aby spôsobili závažný vplyv na životné prostredie dotknutého územia a ktoré by boli prekážkou schválenia návrhu PD SR.

Zoznam skratiek

AZ	Administratívna záťaž
BAT	Best Available Technology – najlepšia dostupná technológia
AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce
APTP	Aktívna politika trhu práce
APVV	Agentúra na podporu výskumu a vývoja
ARRA	Akademická rankingová a ratingová agentúra
ASFEU	Agentúra Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky pre štrukturálne fondy Európskej únie
AT	Rakúsko
BPK	Biologické prvky kvality
BSK	Bratislavský samosprávny kraj
CEF	Nástroj na prepájanie Európy
CKO	Centrálny koordinačný orgán
CLLD	Miestny rozvoj vedený komunitou
CO	Certifikačný orgán
CZ	Česká republika
CZT	Centralizované zásobovanie teplom
ČOV	Čistiareň odpadových vôd
DE	Digitálna ekonomika
EAO	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo
EFRR	Európsky fond regionálneho rozvoja
EHS	Európske hospodárske spoločenstvo
EIA	Posudzovanie vplyvov na životné prostredie
EIB	Európska investičná banka
EK	Európska komisia
ENRF	Európsky námorný a rybársky fond
EO	Ekvivalentný obyvateľ
EPFRV	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
EPZF	Európsky poľnohospodársky záručný fond
ERA	Európsky výskumný priestor
ES	Európske spoločenstvo
ESF	Európsky sociálny fond
ESO	Efektívne, spoľahlivá a otvorená verejná správa
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
ETS	Systém obchodovania s emisiami
EÚ	Európska únia
EÚS	Európska územná spolupráca
EZÚS	Európske zoskupenie územnej spolupráce
FEAD	Fond Európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby
HDP	Hrubý domáci produkt
HNV	Územie s vysokou prírodnou hodnotou
HR	Chorvátsko
HU	Maďarsko
IDS	Integrovaný dopravný systém
IKT	Informačno-komunikačné technológie
IPKZ	Integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania
IROP	Integrovaný regionálny operačný program
IS PPA	Informačný systém Pôdohospodárskej platobnej agentúry

IS VS	Informačný systém verejnej správy
ISUF	Informačný systém účtovníctva fondov
IT	Informačné technológie
ITMS	IT monitorovací systém
IÚI	Integrované územné investície
IZM	Iniciatíva na podporu zamestnanosti mladých ľudí
IZS	Integrovaný záchranný systém
JEREMIE	Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises/Spoločné európske zdroje pre veľmi malé až stredné podniky
JKM	Jednotné kontaktné miesta
KF	Kohézny fond
KIBS	Znalostne intenzívne služby pre podniky
KO	Komunálny odpad
KSK	Košický samosprávny kraj
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska
KVET	Kombinovaná výroba elektriny a tepla
LEADER	Liaison Entre Actions de Développement de le Économie Rurale (spájanie aktivít, ktoré podporujú hospodársky rozvoj vidieka)
LPIS	Informačný systém produkčných blokov na poľnohospodárskej pôde
MAS	Miestne akčné skupiny
MDVRR SR	Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MHD	Mestská hromadná doprava
MK SR	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
MO SR	Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MPSVR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky
MRK	Marginalizované rómske komunity
MS SR	Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
MSP	Mikro, malé a stredné podniky
MŠ	Materská škola
MŠVVŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MU	Mimoriadna udalosť
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MZVEZ SR	Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NARMSP	Národná agentúra rozvoja malého a stredného podnikania
NPR	Národný program reforiem Slovenskej republiky
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
NUTS	Nomenklatúra územných štatistických jednotiek
OA	Orgán auditu
OECD	Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
OP	Operačný program
OP EVS	Operačný program Efektívna verejná správa
OP II	Operačný program Integrovaná infraštruktúra
OP IS	Operačná program Informatizácia spoločnosti
OP KŽP	Operačný program Kvalita životného prostredia
OP ĽZ	Operačný program Ľudské zdroje
OP RH	Operačný program Rybné hospodárstvo
OP TP	Operačný program Technická pomoc

OP VaI	Operačný program Výskum a inovácie
OP ZaSI	Operačná program Zamestnanosť a sociálna inklúzia
OVP	Odborné vzdelávanie a príprava
OSN	Organizácia spojených národov
OZE	Obnoviteľné zdroje energie
PD SR	Partnerská dohoda Slovenskej republiky
POH SR	Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky
POVAPSYS	Povodňový varovný a predpovedný systém
PPVI	Podpredseda vlády Slovenskej republiky pre investície
PRV	Program rozvoja vidieka
RC	Rýchlostná cesta
RIS	Riečny informačný systém
RIS3	Stratégia výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky
RIÚS	Regionálne integrované územné stratégie
RO	Riadiaci orgán
RS	Srbsko
RzIS	Rezortný informačný systém
SARIO	Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu
SEA	Strategické environmentálne hodnotenie
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
SHR	Samostatne hospodáriaci roľníci
SIEA	Slovenská inovačná a energetická agentúra
SK8	Združenie samosprávnych krajov v Slovenskej republike
SKM	Spoločné kontaktné miesto
SNSĽP	Slovenské národné stredisko pre ľudské práva
SORO	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom
SOŠ	Stredná odborná škola
SPP	Spoločná poľnohospodárska politika
SRP	Spoločná rybárska politika
SR	Slovenská republika
SŠ	Stredná škola
ŠP	Štátna pokladňa
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TC	Tematický cieľ
TEN-T	Transeurópska dopravná sieť
THFK	Tvorba hrubého fixného kapitálu
ŤZP	Ťažké zdravotné postihnutie
UGKK SR	Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky
UMR	Udržateľný mestský rozvoj
UNDP	Rozvojový program OSN
ÚNMS SR	Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky
ÚNS	Ústredná nákladná stanica
ÚPSVR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
ÚPVS	Ústredný portál verejnej správy Slovenskej republiky
ÚRSO	Úrad pre reguláciu sieťových odvetví
ÚSVRK	Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rómske komunity
ÚSVROS	Úrad splnomocnenca vlády Slovenskej republiky pre rozvoj občianskej spoločnosti
ÚV SR	Úrad vlády Slovenskej republiky
ÚVO	Úrad pre verejné obstarávanie
HNV	Územia s vysokou prírodnou hodnotou
VaI	Výskum a inovácie

VaV	Výskum a vývoj
VO	Verejné obstarávanie
VS	Verejná správa
VŠ	Vysoká škola
VÚC	Vyšší územný celok
VVaI	Výskum, vývoj a inovácie
VZPS	Výberové zisťovanie pracovných síl
ZMOS	Združenie miest a obcí Slovenska
ZP	Zdravotne postihnutý
ZŠ	Základná škola
ŽSK	Žilinský samosprávny kraj
ŽSR	Železnice Slovenskej republiky
AK	Administratívne kapacity